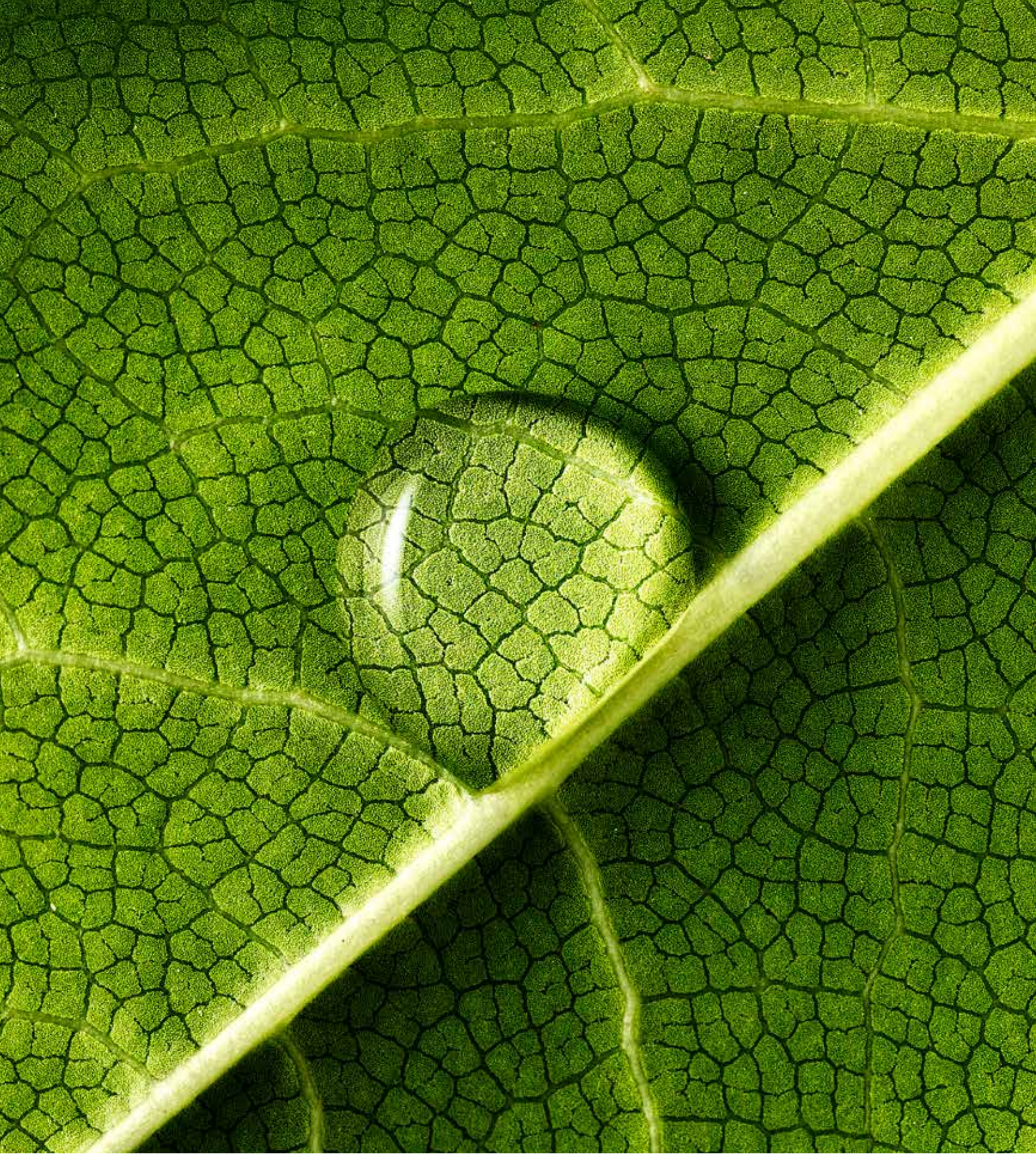

İÇİNDEKİLER

10	Bir Bakışta Tüpraş
12	Temel Göstergeler
GENEL KURUL	
14	Genel Kurul Gündemi
15	Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Bağımsız Denetçi Raporu
16	Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı
20	Bağımsız Denetçi Raporu (Görüş)
21	Konsolide Bilanço/Konsolide Gelir Tablosu
22	Yönetim Kurulu
28	Kâr Dağıtım Politikası
28	Kâr Dağıtım Teklifi
29	Kâr Dağıtım Tablosu
30	Esas Sözleşme Değişiklikleri
34	2021 Yılı Yönetim Kurulu Üye Adayları
35	Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler İçin Ücret Politikası

KISACA TÜPRAŞ

36	Genel Müdür'ün Mesajı
40	Üst Yönetim
42	Tarihçe
46	Tüpraş Tarafından Pandemi Sürecinde Alınan Aksiyonlar
48	2020 Gelişmeleri
52	Strateji
55	Başarı ve Ödüller
56	Yatırımcı İlişkileri
60	İnsan Kaynakları

2020 PERFORMANSI

70	Sektör
72	Üretim ve Satış
78	Rafineriler
86	Tupras Trading LTD
88	Dağıtım (Opet)
90	Deniz Taşımacılığı (Ditaş)
96	Körfez Ulaştırma

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

98	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik
102	Yatırımlar
106	Ar-Ge
112	İnovasyon
118	Dijital Teknolojiler, Robotikleşme ve Siber Güvenlik
120	Sağlık ve Emniyet Uygulamaları
123	Kalite Yönetim Sistemleri
124	Çevre Yönetimi
128	Enerji Verimliliği
130	Performans Göstergeleri
134	Toplumsal Sorumluluk

KURUMSAL YÖNETİM

141	Hukuki Açıklamalar
143	Kurumsal Yönetim İle İlgili Açıklamalar
150	Yönetim Kurulu Yapısı
151	Organizasyon Şeması
152	Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı
154	Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları
165	Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Rapor
166	Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Yönetim Kurulu Değerlendirmesi
172	Denetim Komitesi Raporu (Finansal Tablolara İlişkin)
173	Sorumluluk Beyanı (Finansal Tabloların Kabulüne İlişkin)
174	Denetim Komitesi Raporu (Faaliyet Raporuna İlişkin)
175	Sorumluluk Beyanı (Faaliyet Raporunun Kabulüne İlişkin)

FİNANSAL TABLolar

176	1 Ocak - 31 Aralık 2020 Hesap Dönemine Ait Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetçi Raporu
-----	---

DİĞER BİLGİLENDİRMELER

256	Bağımsızlık Beyanları
260	Kurumsal Yönetim Uyum Raporu
270	Kurumsal Yönetim Bilgi Formu
278	Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi Endeks
284	Sözlük
288	Kimlik

Tüpraş 2020 yılı ve önceki yıllar faaliyet raporlarına aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz:

<https://www.tupras.com.tr/genel-bakis>

2020'DE TÜPRAŞ

TÜPRAŞ, YARATTIĞI KATMA DEĞER VE CİROSUYLA TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK SANAYİ ŞİRKETİ KONUMUNDADIR.

YARATTIĞI KATMA DEĞER VE CİROSUYLA TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK, AVRUPA'NIN 7'NCİ BÜYÜK RAFİNERİ ŞİRKETİ OLAN TÜPRAŞ, 9,5'LİK ORTALAMA NELSON KOMPLEKSİTE ENDEKSİ İLE AKDENİZ'İN YÜKSEK KOMPLEKSİTEYE SAHİP AZ SAYIDAKİ RAFİNERİLERİ ARASINDA BULUNMAKTADIR.

Arkamızda Koç Topluluğu'nun kurum ve yönetim kültürü, yanımızda uzman ekip arkadaşlarımız, omuzlarımızda Türkiye'nin en büyük enerji üreticisi ve sanayi şirketi olduğumuzu bilmenin sorumluluğu ve gururuyla, Covid-19 sürecinde güvenli üretim sertifikası olan rafinerilerimizde, şehirler sessizliğe gömüldüğünde de ülkenin enerji ihtiyacını karşılamak için üretime devam ettik.

Gelişmiş teknolojileri kullanmamıza rağmen, Covid-19'da başarı ile mücadelede en önemli faktörün insan kaynağı olduğunu bir kez daha gördük. Bu vesile ile kurucumuz merhum Vehbi Koç'un vizyoner kimliği ile "En büyük sermayem insan kaynağımdır" ilkesini yeniden hatırladık.

Bugün 30 milyon ton ham petrol işleme kapasitesi, hem pazar hem kurumsal güvenirliliği hem de üretim kompleksleri ve ortaklıklarıyla entegre petrol Şirketi olan Tüpraş, yurt içi ve yurt dışı alanlarda olası iş ve yatırım fırsatlarını da yakından takip etmektedir. Tüpraş; işlerini çeşitlendirme stratejisi doğrultusunda, sektörel entegrasyonu, alternatif enerji kaynaklarına ve start up'lara yatırım yapmayı, dijitalleşmeyi, enerji verimliliği projelerini, kendi rafinerilerinin enerji ihtiyacının karşılamayı, lojistik alt yapısını genişletmeyi, enerji maliyetlerini düşürme ve karbon ayak izini küçültme hedefi ile sürdürülebilirlik çalışmalarını da pandemi döneminde de hız kesmeden yürütmüştür.

YAŞAMIN DEĞERİNİ BİLİYORUZ

Ekonomiye Katkı Sağlıyoruz
Çarkların Dönmesine Destek Oluyoruz
Sorumluluk Bilinciyle Çalışıyoruz

YAŞAMIN DEĞERİNİ BİLİYORUZ

Enerjimizi Boşa Harcamıyoruz
Suyun Değerini Biliyoruz
Üretimde Dönüşüme İnanıyoruz

YAŞAMIN DEĞERİNİ BİLİYORUZ

Dijital Stratejimizi “Bağlı Olmak”
Üzerine Kurguluyoruz

Analitik Tüpraş’ı Hazırlıyoruz

İnovasyon Kültürümüzü Yaygınlaştırıyoruz

YAŞAMIN DEĞERİNİ BİLİYORUZ

Önceliğimiz İnsan Diyoruz
Çalışanlarımızı Koruyor ve Geliştiriyoruz
Toplumsal Faydada Kapsayıcılığı Hedefliyoruz

BİR BAKIŞTA TÜPRAŞ

Gelişen ve büyüyen Türkiye'nin artan enerji ihtiyacının güvenli bir şekilde sağlanması ve sürdürülebilir büyümeye yönelik altyapının oluşturulması, Tüpraş yönetiminin öncelikli hedefleri arasındadır.

1

İZMİT RAFİNERİSİ

Kapasite: 11,3 milyon ton/yıl

Nelson Kompleksite: 14,5

Depolama Kapasitesi:

3,0 milyon m³

KÖRFEZ OPET TERMİNALİ

Depolama Kapasitesi: 45.450 m³

DİTAŞ

3 Ham Petrol Tankeri: 479.765

DWT

1 Ham Petrol/Ürün

Tankeri: 51.532 DWT

10 Ürün Tankeri: 171.453 DWT

Bareboat Kirasındaki

3 Ürün Tankeri: 46.031 DWT

13 Römorkör

6 Palamar Botu

3 Servis Botu

1 Pilot Botu

KÖRFEZ ULAŞTIRMA A.Ş.

465 Vagon (Öz Mal)

100-150 Vagon (TCDD Kira)

5 Lokomotif (TCDD Kira)

5 Lokomotif (Öz Mal)

MARMARA OPET TERMİNALİ

Depolama Kapasitesi:

735.933 m³

3

ANTALYA OPET TERMİNALİ

Depolama Kapasitesi: 19.442 m³

4

MERSİN OPET TERMİNALİ

Depolama Kapasitesi: 240.000 m³

5

KIRIKKALE RAFİNERİSİ

Kapasite: 5,4 milyon ton/yıl

Nelson Kompleksite: 6,32

Depolama Kapasitesi: 1,3 milyon m³

6

GİRESUN OPET TERMİNALİ

Depolama Kapasitesi: 43.130 m³

7

BATMAN RAFİNERİSİ

Kapasite: 1,4 milyon ton/yıl

Nelson Kompleksite: 1,83

Depolama Kapasitesi: 299 bin m³

2

İZMİR RAFİNERİSİ

Kapasite: 11,9 milyon ton/yıl

Nelson Kompleksite: 7,66

Depolama Kapasitesi: 2,5 milyon m³

AKARYAKIT PAZARI

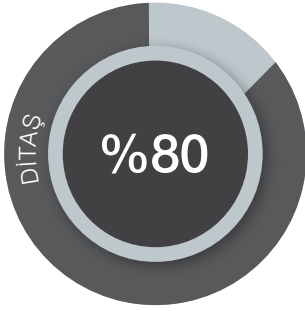
%51

Tüpraş'ın benzin, motorin, jet yakıtı ve fuel oilden oluşan Türkiye akaryakıt pazarındaki toplam payı %51'dir.

RAFİNAJ KAPASİTESİ

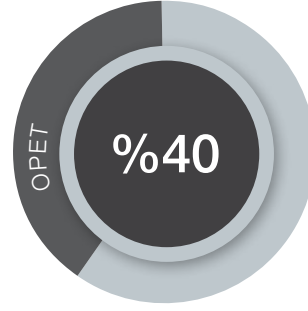
%75

Tüpraş, Türkiye'nin mevcut rafinaj kapasitesinin %75'ine sahiptir.

Tüpraş Ditaş'ın %79,98 hissesine sahiptir.

Tüpraş'a önemli bir operasyon ve maliyet avantajı sağlayan Ditaş, toplam 14 tanker ve yaklaşık 749 bin DWT'luk taşıma kapasitesi ile Türkiye'nin en büyük akaryakıt ürün taşıma filosuna sahiptir.

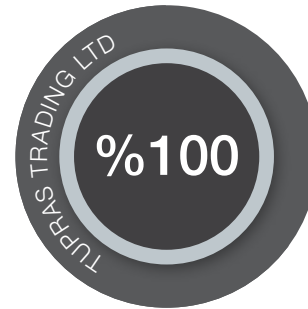
Tüpraş Opet'in %40,00 hissesine sahiptir.

1.766 adet istasyona ve 1,1 milyon m³ depolama kapasitesine sahip olan Opet, beş terminali ile Türkiye genelinde yaygın bir hizmet ağını yönetmekte, müşterilerine üstün nitelikli ürün ve hizmetler sağlamaktadır.

Tüpraş Körfez Ulaştırma'nın %100 hissesinde sahiptir.

Körfez Ulaştırma ülkemizin ilk özel demiryolu işletmecisidir.

Tüpraş, Tupras Trading Ltd'in %100 hissesine sahiptir.

Şirket uluslararası piyasa fırsatlarını yakından takip ederek, Tüpraş'ın mevcut dış ticaret operasyonlarına yardımcı olmanın yanı sıra ikmal ve satış zincirinden ilave katma değer yaratmaktadır.

TEMEL GÖSTERGELER

Tarihi seviyelerde düşerek daralan marjlar ve ağır ham petrol arzının kısıtlı kalması ile artan maliyetler, rafinaj sektörü kârlılığını olumsuz yönde etkilemiş, TL'deki değer kaybı ve artan faizler nedeniyle Tüpraş 3,8 milyar TL vergi öncesi zarar kaydetmiştir.

Finansal Göstergeler (milyon TL)

	2016	2017	2018	2019	2020
Net Satışlar	34.855	53.948	88.552	89.601	63.244
Faaliyet Kârı	2.357	4.857	5.736	2.230	-619
Vergi Öncesi Kâr	1.944	4.474	3.724	-311	-3.795
Vergi Sonrası Kâr*	1.793	3.812	3.713	526	-2.494
FAVÖK	3.396	5.882	8.908	4.039	545
Net Borç	6.084	6.249	11.967	8.424	9.420
Özkaynak Kârlılığı (ROE) %	21,9	41,3	36,8	4,6	-20,4
Net Borç/ FAVÖK %	1,8	1,1	1,3	2,1	17,3
Net İşletme Sermayesi	1.427	2.966	7.029	-1.501	-598
Yatırım Harcaması (milyon ABD doları)**	213	184	138	157	113

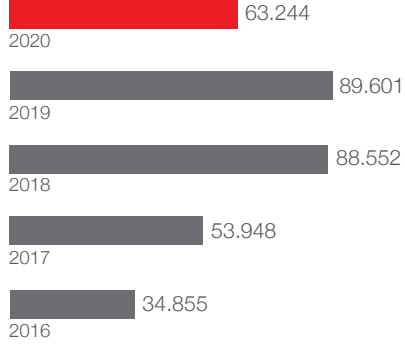
* Ana Ortaklık Payı

** Tüpraş solo

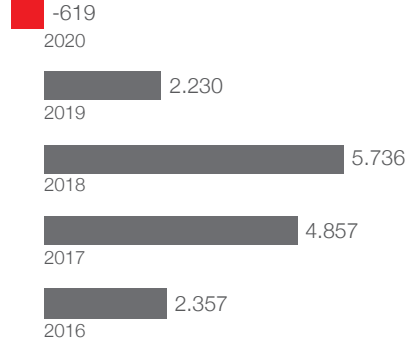
Operasyonel Göstergeler - Rafinaj (bin ton)

	2016	2017	2018	2019	2020
İşlenen Ham Petrol	28.348	28.502	24.540	27.238	22.583
Üretim	27.928	28.883	25.695	28.112	23.389
Satış	30.255	31.493	29.830	29.197	24.504
Ürün Dış Satımı	5.491	5.804	4.191	6.807	4.356
Transit Satış					316
Ürün Dış Alımı	3.749	4.388	6.252	2.827	2.927
Üretimde Beyaz Ürün Oranı (%)	76,6	76,3	77,4	79,0	81,5
Ham Petrol Kapasite Kullanım Oranı (%)	100,9	101,4	87,3	90,8	75,3
Yarı Mamul Dâhil Kapasite Kullanım Oranı (%)	105,3	108,1	95,9	97,8	81,8

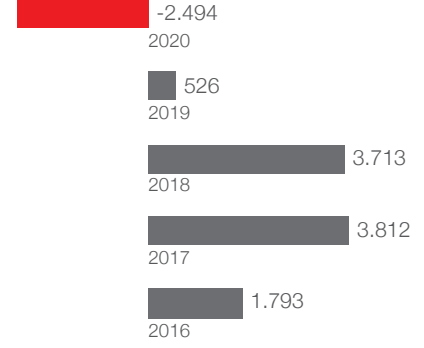
Net Satışlar (milyon TL)

Faaliyet Kârı (milyon TL)

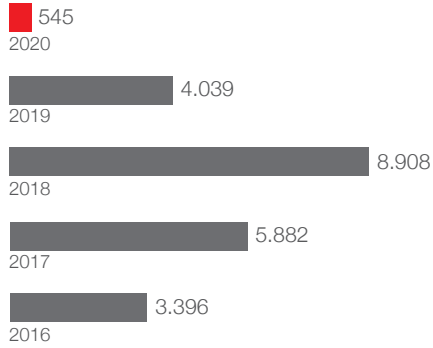

Vergi Sonrası Kâr (milyon TL)*

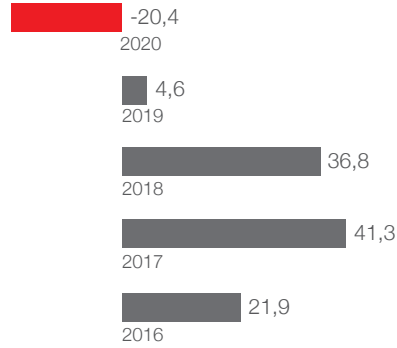

* Ana Ortaklık Payı

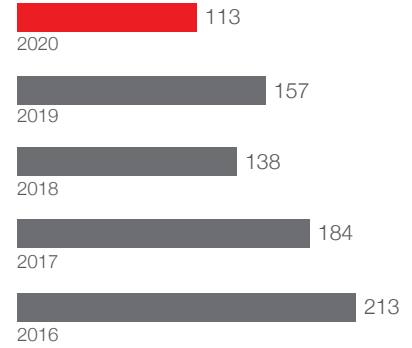
FAVÖK (milyon TL)

Özkaynak Kârlılığı (ROE %)

Yatırım Harcaması (milyon ABD doları)**

** Tüpraş Solo

GENEL KURUL GÜNDEMİ

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ ANONİM ŞİRKETİ'NİN 31.03.2021 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISININ GÜNDEMİ

1. Açılış ve Toplantı Başkanı'nın seçilmesi,
2. Şirket Yönetim Kurulu'nca hazırlanan 2020 Yılı Faaliyet Raporunun okunması, müzakeresi ve onaylanması,
3. 2020 Yılı hesap dönemine ilişkin Bağımsız Denetim Rapor Özeti'nin okunması,
4. 2020 Yılı hesap dönemine ilişkin Finansal Tabloların okunması, müzakeresi ve onaylanması,
5. Yönetim Kurulu üyelerinin Şirketin 2020 yılı faaliyetlerinden dolayı ayrı ayrı ibra edilmesi,
6. Şirket'in kâr dağıtım politikası çerçevesinde hazırlanan, 2020 yılı kârının dağıtılması ve kâr dağıtım tarihi konusundaki Yönetim Kurulu'nun önerisinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi,
7. Sermaye Piyasası Kurulu ve Ticaret Bakanlığı'ndan gerekli onayların alınmış olması şartıyla; Yönetim Kurulu'nun Şirket Esas Sözleşmesi'nin "Şirketin Merkez ve Şubeleri" başlıklı 4. maddesi, "Sermaye" başlıklı 6. maddesi, Genel Kurul başlıklı 14. maddesinin değişikliği hakkındaki önerisinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddedilmesi
8. Yönetim Kurulu Üye sayısının ve görev sürelerinin belirlenmesi, belirlenen üye sayısına göre seçim yapılması, Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelerinin seçilmesi,
9. Kurumsal Yönetim İlkeleri gereğince Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler için "Ücret Politikası" ve politika kapsamında yapılan ödemeler hakkında Pay Sahiplerine bilgi verilmesi ve onaylanması.
10. Yönetim Kurulu üyelerinin yıllık brüt ücretlerinin belirlenmesi,
11. Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince Yönetim Kurulu tarafından yapılan Bağımsız Denetim Kuruluşu seçiminin onaylanması,
12. Bağış ve Sponsorluk Politikası'nın onaylanması, Şirket'in 2020 yılı içerisinde yaptığı bağışlar hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi ve 2021 yılında yapılacak bağışlar için üst sınır belirlenmesi,
13. Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince Şirketin ve bağlı ortaklıklarının 2020 yılında üçüncü kişiler lehine verdiği teminat, rehin, ipotek ve kefaletler ile elde edilen gelir veya menfaatler hakkında Pay Sahiplerine bilgi verilmesi,
14. Yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerine, Yönetim Kurulu Üyelerine, üst düzey yöneticilere ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî yakınlarına; Türk Ticaret Kanunu'nun 395'inci ve 396'ncı maddeleri çerçevesinde izin verilmesi ve Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim Tebliği doğrultusunda 2020 yılı içerisinde bu kapsamda gerçekleştirilen işlemler hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi,
15. Dilek ve görüşler.

YILLIK FAALİYET RAPORUNA İLİŞKİN BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Genel Kurulu'na

1. Görüş

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 1 Ocak - 31 Aralık 2020 tarihli hesap dönemine ilişkin yıllık faaliyet raporunu denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, Yönetim Kurulu'nun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgiler ile Yönetim Kurulu'nun Grup'un durumu hakkında denetlenmiş olan konsolide finansal tablolarda yer alan bilgileri kullanarak yaptığı irdelemeler, tüm önemli yönleriyle, denetlenen tam set konsolide finansal tablolarla ve bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bilgilerle tutarlıdır ve gerçeği yansıtmaktadır.

2. Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Yıllık Faaliyet Raporunun Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ve bağımsız denetimle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3. Tam Set Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Denetçi Görüşümüz

Grup'un 1 Ocak - 31 Aralık 2020 hesap dönemine ilişkin tam set konsolide finansal tabloları hakkında 11 Şubat 2021 tarihli denetçi raporumuzda olumlu görüş bildirmiş bulunuyoruz.

4. Yönetim Kurulu'nun Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Sorumluluğu

Grup yönetimi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 514. ve 516. Maddelerine ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") II-14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine göre yıllık faaliyet raporuyla ilgili olarak aşağıdakilerden sorumludur:

- Yıllık faaliyet raporunu bilanço gününü izleyen ilk üç ay içinde hazırlar ve genel kurula sunar.
- Yıllık faaliyet raporunu; Grup'un o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtabilecek şekilde hazırlar. Bu raporda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir. Raporda ayrıca, Grup'un gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere de açıkça işaret olunur. Bu konulara ilişkin yönetim kurulunun değerlendirmesi de raporda yer alır.
- Faaliyet raporu ayrıca aşağıdaki hususları da içerir:
 - Faaliyet yılının sona ermesinden sonra şirkette meydana gelen ve özel önem taşıyan olaylar,
 - Şirketin araştırma ve geliştirme çalışmaları,
 - Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere ödenen ücret, prim, ikramiye gibi mali menfaatler, ödenekler, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri, aynı ve nakdi imkânlar, sigortalar ve benzeri teminatlar.

Yönetim kurulu, faaliyet raporunu hazırlarken Ticaret Bakanlığı'nın ve ilgili kurumların yaptığı ikincil mevzuat düzenlemelerini de dikkate alır.

5. Bağımsız Denetçinin Yıllık Faaliyet Raporunun Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumluluğu

Amacımız, TTK ve Tebliğ hükümleri çerçevesinde yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgiler ile Yönetim Kurulu'nun denetlenmiş olan finansal tablolarda yer alan bilgileri kullanarak yaptığı irdelemelerin, Grup'un denetlenen konsolide finansal tablolarıyla ve bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bilgilerle tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtmayı yansıtmadığı hakkında görüş vermek ve bu görüşümüzü içeren bir rapor düzenlemektir.

Yaptığımız bağımsız denetim, BDS'lere uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar, etik hükümlere uygunluk sağlanması ile bağımsız denetimin, faaliyet raporunda yer alan finansal bilgiler ve Yönetim Kurulu'nun denetlenmiş olan finansal tablolarda yer alan bilgileri kullanarak yaptığı irdelemelerin konsolide finansal tablolarla ve denetim sırasında elde edilen bilgilerle tutarlı olup olmadığına ve gerçeği yansıtmayı yansıtmadığına dair makul güvence elde etmek üzere planlanarak yürütülmesini gerektirir.

PwC Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Ediz Günsel, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 9 Mart 2021

YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI

Tüpraş, zorlu koşullara rağmen 2020 yılında da ülkemizin enerji ihtiyacını kesintisiz olarak karşılayarak ekonomik katma değer yaratmaya devam etti.

ÖMER M. KOÇ

Yönetim Kurulu Başkanı

Kıymetli paydaşlarımız,

Küresel ekonomik sistemin, ekonomik ve toplumsal sorunlara çözüm bulmakta zorlandığı bir dönemde, COVID-19 salgını tüm dünyayı etkisi altına alarak, 2020 yılını yaşadığımız çağın en unutulmaz yıllarından biri haline getirdi. Aşı çalışmalarının başarıyla sonuçlanması ve uygulamanın başlaması umut verici bir gelişme olsa da pandemi, sağlık başta olmak üzere iş ve sosyal yaşamımıza ağır darbe vurmuş durumda. Bildiğiniz üzere, ülkeler, salgınla mücadele sürecinin ekonomide yarattığı tahribatı gidermek için peş peşe önlemler açıkladı. Buna rağmen, büyük Merkez bankalarının ekonomik aktiviteyi çöküşten kurtarmak amacıyla açıkladıkları devasa parasal genişleme ve teşvik paketleri, küresel ekonomik koşulları iyileştirmekte sınırlı kaldı.

Yılın ikinci yarısındaki toparlanmaya rağmen, pandemi nedeniyle “büyük buhrandan” bu yana en derin daralma meydana geldi ve buna paralel her türden enerji talebinde düşüş görüldü. Sosyal kısıtlamalar ve seyahat yasakları nedeniyle en büyük darbeyi petrol ürünleri talebi aldı. Uluslararası Enerji Ajansı verilerine göre petrol ürünlerine olan talep, 2020 yılında 8,8 milyon varil/gün (-% 8,8) azalarak, 2013 yılı seviyesinin altına indi.

Ülkemizde ise 2020'nin son çeyreğindeki fon girişlerine rağmen yılın tamamında portföy yatırımlarının azaldığı bir dönemden geçtik. Böyle bir ortamda, Türk Lirasında yıl boyu görülen önemli değer kaybı, yılın son çeyreğinde ekonomi politikasına yönelik değişikliklerle kısmen de olsa dengelenmiş oldu. Zayıf TL'nin ülkemizin rekabet gücüne ve cari açığın azaltılmasına katkısının 2019'un aksine daha sınırlı kaldığı, daralan dış pazar nedeniyle ihracatın ithalatı karşılama oranlarında azalma olduğu bir dönem yaşandı.

Ülkemiz ekonomisinde 2019 yılının ikinci yarısında görülen daralmadan çıkış süreci, 2020 yılının ilk çeyrek döneminde baz etkisinin de desteğiyle %4,5'lik bir büyümeye işaret ederken, pandeminin yıkıcı etkisinin görüldüğü 2. çeyrekte ise uluslararası birçok ekonomiden çok daha iyi bir performans gösterilmesine rağmen %9,9 küçülme kaydedildi. Sağlanan ekonomik destekler ve azaltılan karantina önlemleriyle 3. ve 4. çeyrekte ivme kazanan ekonomi yılın tamamını %1,8 büyüme ile kapattı.

2020 yılına 66,1 ABD doları/varil seviyesinden başlayan gösterge ham petrol fiyatları Ocak ayında Çin'in salgını Dünya Sağlık Örgütü'ne bildirmesinin ardından düşüş eğilimine girdi. ABD ve Avrupa'nın salgının merkez üssü olmasıyla birlikte küresel talep kaybının zirve yaptığı bir dönemde OPEC+ ülkeleri Rusya ve Suudi Arabistan arasında anlaşmazlık çıkması, piyasada ilk defa talep-arz çokunun aynı anda yaşanmasına neden oldu ve Brent petrolü 13,2 ABD doları/varil seviyesine kadar geriledi. Talep kayıplarının 20 milyon varil/gün seviyelerini bulduğu Nisan-Mayıs döneminde, OPEC+ petrol fiyatlarındaki çöküşün durması adına, 9,7 milyon varil / gün kesinti ile 2008 krizindekinin iki katından fazla üretim kesinti anlaşması açıkladı. Yaz aylarında kısıtlamaların azalmasıyla talebin dipten dönmeye başlaması sonucu son 18 yılın en düşük seviyesinden toparlanan ham petrol fiyatları, Kasım ayında aşırı bulunma haberlerinin de etkisi ile 2020 yılını 50,5 ABD doları/varil düzeyinden kapattı. Ortalamada 41,8 ABD doları/varil olan Brent petrolü fiyatları 2019 yılının 22,4 ABD doları/varil (%35) altında gerçekleşti.

41,8

ABD DOLARI/VARİL

Ortalamada 41,8 ABD doları/varil olan Brent petrolü fiyatları 2019 yılının 22,4 ABD doları/varil (%35) altında gerçekleşti.

YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI

2020 yılında güçlü bilanço yapımızı koruduk ve finansal kaynakları en verimli şekilde yöneterek, nakit yaratma kabiliyetlerimizi sürdürülebilir şekilde genişlettik.

Bu zor piyasa şartları altında faaliyetlerini devam ettirmeye çalışan birçok rafineri yıl boyunca düşük kapasite kullanım oranları, yüksek stoklar ve buna bağlı düşük ürün marjları ile mücadele etti. Buna ilave olarak, yatırımları uzun yıllar önce başlamış yeni rafinerilerin devreye alınmaya başlamasıyla oluşan arz fazlası ortamında, çoğunluğu OECD bölgesinde olmak üzere 2 milyon varil/gün kapasite üzerinde rafineri kesin kapanma kararı aldığını açıkladı. Uzmanlar, 2025'e kadar devam etmesi beklenen yeni rafineri açılışları ve yavaş toparlanan talep nedeniyle, gelecek 2 yıl içinde, yaklaşık 2 milyon varil/günlük kapasitenin daha kapatılmasını beklediklerini dile getirmektedirler.

Türkiye ise dünya talebinin çok ciddi gerilediği bu dönemde olumlu olarak ayrışan nadir pazarlar arasında yer aldı ve 2020 yılında EPDK verilerine göre petrol ürünleri talebi sadece % 1 düşüş gösterdi. Bu düşüşte, talebi yaklaşık %54 oranında gerileyen jet yakıtı başı çekerken, benzin talebindeki gerileme %2,5 olarak gerçekleşti. Buna karşın, dayanıklı seyreden ticari aktivite ve kamyon taşımacılığının desteğiyle motorin talebi yılı %1'lik bir büyümeyle kapatmayı başardı.

Bu dönemde, tüm rafinerilerinde COVID-19 TSE Güvenli Üretim Belgesi Alan Tüpraş, üretimi devam ederek, Ülkemizin akaryakıt ihtiyacını kesintisiz karşılama sorumluluğunu sürdürdü. Şirketimiz, bu zor dönemlerde kaynaklarını en verimli şekilde kullanmak amacıyla optimizasyona öncelik verirken, uygun maliyetli ham petrol tedarikini zorlaştıran tüm küresel ve yerel gelişmelere rağmen, farklı türlerde ağır ve yüksek kükürlü ham petrol işleme kabiliyeti ve sürekli genişlettiği ham petrol tedarik havuzunun desteğiyle en uygun şarj kompozisyonu oluşturacak şekilde, 11 ülkeden 18 çeşit ham petrol alımı yaptı.

Olumsuz piyasa koşulları nedeniyle, 2020 yılında geçmiş yıl ortalamalarının altında kalınsa da %82 kapasite kullanımına ulaşan Tüpraş, 23,4 milyon ton üretim ve 19,8 milyon tonu yurt içi olmak üzere, toplam 24,5 milyon ton satış hacmine ulaşarak 63,2 milyar TL ciro elde etti.

Zorlu koşullara rağmen 2020 yılında da ülkemizin enerji ihtiyacını kesintisiz olarak karşılayarak ekonomik katma değer yaratmaya devam eden Tüpraş, memleketimizin ihtiyacı olan kültür, sanat, eğitim ve spor alanlarındaki toplumsal çalışmaları da hassasiyetle yürütmeye devam etti. Topluluğumuzun öncülüğünde kadınların güçlenmesine yönelik HeforShe hareketinin destekçisi olan Tüpraş, aynı zamanda başta Arter olmak üzere eğitim, spor ve kültür-sanat dallarındaki sponsorluklarıyla toplumun gelişimine çok yönlü katkıda bulunmaya devam ediyor.

Ulaştığımız tüm başarıların temelinde yer alan ve ödün vermeyeceğimiz en büyük önceliğimiz ise, Koç Topluluğu'nun kurucusu merhum Vehbi Koç'un "En önemli sermayemiz, insan kaynağımızdır" sözünün ışığında, iş güvenliği ve teknik emniyet olmaya devam edecek. Hepimizin temel sorumluluğunun, süreçlerimizi daimi olarak bu bilinçle gözden geçirerek, çalışma prensiplerimizi her geçen gün daha emniyetli ve güvenli hale getirmek olduğunu belirtmek isterim.

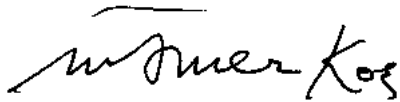
Kıymetli paydaşlarımız,

Kârılıkların olumsuzla döndüğü 2020 yılında finansal hedeflerimizin gerisinde kalmamıza rağmen, 2 milyon varil/gün kapasitenin bu zorlu koşullara dayanarak oyun dışında kaldığı bu dönemi, etkin risk yönetim politikalarımız sayesinde, dönemin ihtiyaçlarına cevap verecek önleyici finansman aksiyonlarını zamanında hayata geçirerek tamamladık. Bu aksiyonlar sayesinde güçlü bilanço yapımızı koruduk ve finansal kaynakları en verimli şekilde yöneterek, nakit yaratma kabiliyetlerimizi sürdürülebilir şekilde genişlettik ve nakit seviyemizi 9 milyar TL artırarak yılsonu itibarı ile 19,8 milyar TL'ye ulaştırdık.

Küresel salgında en kötü geride kaldı, ancak aşılama çalışmalarında sağlanan ilerlemeye rağmen henüz istenilen seviyede değiliz. Kayıpların telafisi ile başlayan 2021 yılının artan aşılama sayısı ile normale dönüşün başlayacağı bir dönem olmasını temenni ediyorum.

Tüpraş olarak, edindiğimiz deneyimler operasyonel verimliliğimiz ve güçlü finansal yapımız sayesinde yeni dönemde tüm zorluklara rağmen çok daha başarılı iş sonuçlarına ulaşacağımıza olan güvenim tamdır.

Başta çalışanlarımız, tedarikçilerimiz ve iş ortaklarımız olmak üzere tüm paydaşlarımıza, değerli katkıları ve Tüpraş'a duydukları güven ve bağlılıkları nedeniyle teşekkür ederim.

Ömer M. Koç
Yönetim Kurulu Başkanı

Tüpraş olarak, edindiğimiz deneyimler operasyonel verimliliğimiz ve güçlü finansal yapımız sayesinde yeni dönemde tüm zorluklara rağmen çok daha başarılı iş sonuçlarına ulaşacağımıza olan güvenim tamdır.

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU (GÖRÜŞ)

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2020 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na ("TFRS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

* Bağımsız Denetçi Raporu görüş sayfasının tamamı sayfa 177-180'de yer almaktadır.

KONSOLİDE BİLANÇO/KONSOLİDE GELİR TABLOSU

Konsolide Bilanço

(bin TL)	2020	2019
Toplam Dönen Varlıklar	30.663.146	27.918.955
Toplam Duran Varlıklar	30.505.376	27.592.603
Toplam Varlıklar	61.168.522	55.511.558
Toplam Kısa Vadeli Yükümlülükler	28.340.528	28.120.266
Toplam Uzun Vadeli Yükümlülükler	21.155.469	14.254.752
Toplam Yükümlülükler	49.495.997	42.375.018
Toplam Özkaynaklar	11.672.525	13.136.540

Konsolide Bilanço

(bin TL)	2020	2019
Hasılat	63.243.815	89.600.776
Satışların Maliyeti	-61.479.585	-84.716.489
Brüt Kâr	1.764.230	4.884.287
Esas Faaliyet Kârı	-619.027	2.230.137
Vergi Öncesi Kâr	-3.795.394	-311.348
Vergi Geliri/Gideri	1.372.469	896.678
Net Dönem Kârı	-2.422.925	585.330
Ana Ortaklık Payları	-2.493.511	525.837
Hisse Başına Kazanç (TL)	-9,96	2,10

YÖNETİM KURULU

Ömer M. Koç
Başkan

Ali Y. Koç
Başkan Vekili

Rahmi M. Koç
Üye

Semahat S. Arsel
Üye

Levent Çakıroğlu
Üye

Erol Memioğlu
Üye

Yağız Eyüboğlu
Üye

Zafer Sönmez
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi ve
ÖİB Temsilcisi

Ayşe Canan Ediboğlu
Bağımsız Üye

Muharrem Hilmi Kayhan
Bağımsız Üye

Kamil Ömer Bozer
Bağımsız Üye

YÖNETİM KURULU

Ömer M. Koç

Yönetim Kurulu Başkanı

Columbia College'dan (ABD) 1985 yılında BA derecesiyle mezun olmuştur. Bir sene Kofisa Trading'de çalışmıştır. 1989 yılında Columbia Business School'dan MBA derecesi almıştır. Ramerica Intl. Inc.'de çalıştıktan sonra, 1990 yılında Koç Topluluğu'na katılmıştır. Koç Holding'de Finansman Koordinatörlüğü, Enerji Grubu Başkan Yardımcılığı ve Başkanlığı gibi üst düzey görevlerde bulunmuştur. 2004 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olmuş, Mayıs 2008'de Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği görevini üstlenmiştir. Şubat 2016'dan bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmaktadır. Ömer M. Koç; TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkan Yardımcısı, Türk Eğitim Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanlığı, Geyre Vakfı Yönetim Kurulu Başkanlığı, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Yönetim Kurulu Başkanlığı, Tofaş Yönetim Kurulu Başkanlığı ve diğer bazı Koç Topluluğu şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyeliği görevlerini de yürütmektedir.

Ömer M. Koç, 2008 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütmektedir.

Ali Y. Koç

Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Yükseköğrenimini Rice Üniversitesi (ABD) İşletme Fakültesi'nin ardından Harvard Üniversitesi (ABD) yüksek lisans programıyla sürdürmüştür. İş hayatına 1990'da American Express Bank'ta Yönetici Yetiştirme Programı ile başlamış, 1992-1994 yılları arasında Morgan Stanley Yatırım Bankası'nda Analist olarak çalışmıştır. 1997 yılında Koç Holding Stratejik Planlama Grubu bünyesinde Yeni İş Geliştirme Koordinatörü olarak göreve başlamış, 2010 yılına kadar Koç Holding Bilgi Grubu Başkanı, Kurumsal İletişim ve Bilgi Grubu Başkanlığı gibi üst düzey görevlerde bulunmuştur. 8 yılı aşkın bir süredir Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olan Ali Y. Koç, Şubat 2016'dan bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak görevini sürdürmektedir. Nisan 2016 itibarıyla Koç Finansal Hizmetler ve Yapı Kredi Bankası Yönetim Kurulu Başkanı görevlerini üstlenmiştir. Sayın Ali Y. Koç'un aynı zamanda, Ford Otosan ve Otokar dâhil diğer Koç Topluluğu şirketlerinde Yönetim Kurulu Başkanlığı görevi bulunmaktadır.

Bu görevlerine ek olarak, ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunmak için, Fenerbahçe Spor Kulübü'nde Başkan, URAK - Ulusal Rekabet Araştırmaları Derneği'nde Yönetim Kurulu Üyesi, Endeavor Derneği'nde Yönetim Kurulu Üyesi ve DEİK'de Yönetim Kurulu Üyesidir. Ayrıca Harvard Üniversitesi, Bank of America ve Council on Foreign Relations'da Global Danışma Kurulu Üyesi olan Ali Y. Koç, Chatham House'un Kıdemli Danışmanlar Paneli Üyesi olarak görev almakta olup, İngiliz Sanayi Konfederasyonu'na ise yakın zamanda katılmıştır.

2008 yılında Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi olan Ali Y. Koç, Nisan 2016'dan bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği görevini yürütmektedir.

Rahmi M. Koç

Yönetim Kurulu Üyesi

Yükseköğrenimini Johns Hopkins Üniversitesi (ABD) İşletme Bölümü'nde yapmıştır. Çalışma hayatına Koç Topluluğu'nda 1958 yılında Ankara Otokoç şirketinde başlamıştır. 1980 yılında İcra Komitesi Başkanı olduktan sonra, 1984 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı olmuştur. 2003 yılından itibaren de Koç Holding Şeref Başkanı unvanıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Koç Holding'in yanı sıra, diğer Koç Topluluğu şirketlerinde de Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Üyeliği görevlerini sürdüren Rahmi M. Koç'un, birçok sosyal ve mesleki kuruluşlarda üstlendiği görevler de bulunmaktadır:

- Metropolitan Sanat Müzesi, New York, Onursal Mütevelli Heyeti Üyesi
- Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi, İş Danışma Kurulu Eş Başkanı
- Vehbi Koç Vakfı Mütevelli Heyeti Başkan Vekili
- Koç Üniversitesi Mütevelli Heyeti Onursal Başkanı
- Rahmi M. Koç Müzecilik ve Kültür Vakfı Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı
- Vehbi Koç Vakfı Amerikan Hastanesi Yönetim Kurulu Başkanı
- TURMEPA/Deniz Temiz Derneği Kurucu Üyesi ve Onursal Başkanı
- TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Onursal Başkanı
- Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Danışma Kurulu Üyesi
- Global İlişkiler Forumu Kurucu Başkanı

- Uluslararası Ticaret Odası Eski Başkanı (1.1.1995-31.12.1996 arası)
 - Türk Yunan İş Konseyi Eski Başkanı (1992-1999 arası)
 - Allianz Aktiengesellschaft Uluslararası Danışma Kurulu Eski Üyesi
 - J.P. Morgan Uluslararası Konseyi Eski Üyesi
 - ABD Dış İlişkiler Konseyi Uluslararası Danışma Kurulu Eski Üyesi
- Sayın Rahmi M. Koç'un layık görüldüğü unvanlar ve ödüller ise şunlardır:
- Johns Hopkins Üniversitesi (Baltimore-Maryland), Eskişehir Anadolu Üniversitesi, İzmir Ege Üniversitesi, Ankara Bilkent Üniversitesi, Köstence Ovidius Üniversitesi ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nden "Fahri Doktora" unvanları
 - Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı'ndan "Devlet Üstün Hizmet Madalyası"
 - Alman Hükümeti'nden "Grosses Verdienst Kreuz" (Almanya Büyük Hizmet Nişanı)
 - İtalya Cumhuriyeti'nden "Yüksek Liyakat Nişanı"
 - Avusturya Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı'ndan "Büyük Hizmet Nişanı"
 - CBE-Britanya İmparatorluğu'ndan "Mükemmel Önderlik (Onursal) Nişanı"
 - Fransız devletinin en prestijli devlet nişanı olan "Officier dans l'Ordre National de la Légion d'Honneur"
 - Dünyaca ünlü uluslararası ilişkiler organizasyonu FIRST'ün "Yaşam Boyu Sorumlu İş İnsanı Ödülü"
 - 100 yıllık tarihiyle dünyanın saygın düşünce kuruluşları arasında yer alan ABD merkezli Dış Politika Derneği'nin (FPA) madalyası
 - Koç Ailesi'ne Dünya Anıtlar Vakfı (World Monuments Fund) tarafından "Hadrian Ödülü"
 - Koç Ailesi'ne "Carnegie Hayırseverlik Madalyası" (New York)
 - Koç Ailesi'ne "BNP Paribas Hayırseverlik Ödülü" (Paris)
 - Koç Ailesi'ne 16'ncı "Iris Foundation Ödülleri"nde "Dekoratif Sanatlarda Üstün Hizmet Ödülü"
- Rahmi M. Koç, 2008 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Semahat S. Arsel

Yönetim Kurulu Üyesi

1964 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Üyeliği ile iş hayatına başlayan Semahat Arsel, halen bu görevini yürütmektedir. Bu görevine ek olarak Vehbi Koç Vakfı ve Divan Grubu Yönetim Kurulu Başkanı, Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanı ve Koç Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu'nun Kurucusu'dur. Diğer Koç Topluluğu şirketlerinde de Yönetim Kurulu Üyelikleri bulunmaktadır. Öte yandan, Türk Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nda (TEGV) Mütevelli Heyeti Üyesidir. Semahat Arsel, İstanbul Üniversitesi'nden "Fahri Doktora" unvanına layık görülmüştür.

Semahat Arsel, 2009 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Levent Çakıroğlu

Yönetim Kurulu Üyesi

Levent Çakıroğlu, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü'nde lisans eğitimini tamamlamış, University of Illinois'den yüksek lisans derecesini almıştır. İş yaşamına 1988'de Maliye Bakanlığı'nda Hesap Uzmanı Yardımcısı olarak başlamış ve 1991-1997 yılları arasında aynı Bakanlık'ta Hesap Uzmanı olarak görev yapmıştır. 1997-1998 yılları arasında Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkan Yardımcılığına atanmış ve aynı dönemde Bilkent Üniversitesi'nde yarı zamanlı Öğretim Görevlisi olarak görev almıştır. Çakıroğlu Koç Topluluğu'na 1998 yılında Mali Grup Koordinatörü olarak katılmıştır. 2002-2007 yılları arasında Koçtaş CEO'su, 2007-2008 yıllarında Migros CEO'su görevlerini üstlenmiştir. 2008 yılında Arçelik CEO'su olarak atanmış ve aynı zamanda 2010 yılından itibaren Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı olarak görev yapmıştır. Çakıroğlu Nisan 2015'te Koç Holding CEO'su olarak atanmış ve halen Koç Holding CEO'su olarak görev yapmaktadır. Nisan 2016'dan bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olan Levent Çakıroğlu, Arçelik LG ve TürkTraktör'de Yönetim Kurulu Başkanı, Otokar'da Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve muhtelif Koç Topluluğu şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyesidir.

Levent Çakıroğlu, 30 Mart 2015'ten bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

YÖNETİM KURULU

Erol Memioğlu

Yönetim Kurulu Üyesi

Yükseköğrenimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi Petrol Mühendisliği Bölümü'nde tamamlamıştır. 1979 yılında TPAO'da Uzman Mühendis olarak göreve başlayan Memioğlu, TPAO'da Üretim Müdürlüğü ve Yurt Dışı Projeler Grup Başkanlığı görevlerinin ardından 1999 yılında Koç Holding'de Enerji Grubu Başkan Yardımcılığı görevine atanmıştır. 2003-2004 yılları arasında iş hayatına Koç Holding Enerji Grubu İcradan Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi olarak devam eden Memioğlu, Mayıs 2004-Nisan 2016 tarihleri arasında Koç Holding Enerji Grubu Başkanı olarak görev yapmıştır.

Erol Memioğlu, 2006 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Yağız Eyüboğlu

Yönetim Kurulu Üyesi

Yağız Eyüboğlu, 1991 yılında Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nden mezun olmuş, 1996 yılında Koç Üniversitesi İşletme Yüksek Lisans programını tamamlamıştır. Profesyonel iş hayatına 1991 yılında Arçelik A.Ş.'de Yetiştirme Elemanı olarak başlayan Yağız Eyüboğlu, 1993 yılından itibaren Koç Holding'de yaklaşık 10 yıl boyunca sırasıyla, Denetim Uzmanlığı, Koordinatör Yardımcılığı ve Mali Koordinatörlük görevlerinde bulunmuştur. 2004-2009 yılları arasında Arçelik A.Ş.'de Finansman ve Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, Beko Elektronik A.Ş. Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi, Koç Holding A.Ş. Dış Ticaret ve Turizm Grubu Başkanı'na Yardımcı ve Koç Holding A.Ş. İnsan Kaynakları Direktörü olarak görev yapmıştır. 2009-Ekim 2015 arasında Aygaz Genel Müdürlüğü görevini üstlenmiştir. Ekim 2015'te Koç Holding Enerji Grubu Başkan Vekilliği'ne atanan Yağız Eyüboğlu, Nisan 2016'dan bu yana Enerji Grubu Başkanı olarak görev yapmaktadır. Koç Topluluğu'nun çeşitli şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyesi olan Eyüboğlu, aynı zamanda muhtelif sivil toplum kuruluşlarında da Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Yağız Eyüboğlu, 4 Nisan 2016 tarihinden itibaren Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Zafer Sönmez

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi ve ÖİB Temsilcisi

Yükseköğrenimini İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi'nde tamamlamıştır. Kariyerine 1997'de İnterbank'ta başlayan Sönmez, 2000-2003'te Dışbank'ta, 2004'te MNG Bank'ta görev almıştır. Sönmez, 2010-2011'de Royal Bank of Scotland'ın İstanbul Şubesi'nde Kurumsal Bankacılık Direktörü, 2005-2010 yıllarında ise ABN AMRO Bank İstanbul Şubesi'nde Portföy Yönetimi ve Kurumsal Bankacılık departmanlarında yönetici olarak görev yapmıştır. 2012-2013 döneminde Khazanah Nasional Berhad'da Türkiye, Orta Doğu ve Orta Asya'daki yatırımlardan sorumlu Kıdemli Müdür olarak çalışan Sönmez, Ekim 2013'te Khazanah Turkey Regional Office'in kuruluşunda görev almıştır. Sönmez, 2017-2018'de Khazanah Turkey Regional Office'in Orta Doğu, Orta Asya, Doğu Avrupa ve Kuzey Afrika yatırımlarından sorumlu olmuş ve Khazanah Afrika takımının liderliğini yürütmüştür. Sönmez ayrıca 2013-2018 yılları arasında Acıbadem Sigorta, 2017-2018'de Acıbadem Sağlık Grubu ve 2016-2018 yılları arasında Sabiha Gökçen Uluslararası Havalimanı'nın Yönetim Kurulu Üyeliği'ni yapmıştır. Türkiye Varlık Fonu Yönetim Kurulu Üyeliği ve CEO'luğu görevlerine Eylül 2018'de atanan Zafer Sönmez, aynı zamanda PTT ile Borsa İstanbul'da Yönetim Kurulu Başkan Vekili'dir. Zafer Sönmez, Mart 2019'dan bu yana Tüpraş Bağımsız yönetim kurulu üyeliği görevini yürütmektedir.

Ayşe Canan Ediboğlu

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Lise öğrenimini Ancaster House School'da aldıktan sonra Southampton Üniversitesi'nde (İngiltere) ekonomi alanında yükseköğrenimini tamamlamıştır. Aynı okulda finansal yönetim ve kontrol üzerine yüksek lisans derecesi bulunmaktadır. Southampton Üniversitesi'nde araştırma asistanlığının ardından iş hayatına 1980 yılında Shell'de Planlama Müdürü olarak devam etmiştir.

Shell Türkiye'de farklı görevlere atandıktan sonra 2002 yılında şirket Genel Müdürü ve 2006'da Shell Türkiye Ülke Müdürü unvanını almıştır. 2006-2009 yılları arasında Shell-Turcas Petrol A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev üstlenmiştir. Ayşe Canan Ediboğlu, 2012-2018 yılları arasında Aygaz Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev almıştır. Ayrıca 2010 yılından bu yana Türkiye'deki ING Bank'ta bağımsız yönetim kurulu üyesidir.

Ayşe Canan Ediboğlu, Mart 2018'den bu yana Tüpraş bağımsız yönetim kurulu üyeliği görevini yürütmektedir.

Muharrem Hilmi Kayhan**Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi**

Saint Joseph ve Robert Kolej’deki orta öğretiminden sonra Manchester Üniversitesi Tekstil Mühendisliği Bölümü’nü 1976 yılında tamamlayan Kayhan, MBA derecesini Cornell Üniversitesi’nden almıştır. Tekstil ve tarım sektöründe faaliyet gösteren Söktaş A.Ş.’de ve yan kuruluşlarında Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı görevini ve üyeliğini yürütmektedir. Ege İhracatçı Birlikleri, Türkiye Tekstil İşverenler Sendikaları, Ege Bölgesi Sanayi Odası’nın Yönetim Kurulları’nda görev yapmıştır. 1997-1998 yılları arasında TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmıştır. 2001 Ocak ayında TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı seçilmiştir. 2005 yılından bu yana TÜSİAD Onursal Başkanı’dır. Muharrem Kayhan, Robert Kolej Mütevelli Heyeti, İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı ve Bizim Okul Vakfı Yönetim Kurulu’nda görev yapmaktadır. 2009 yılı TBMM Üstün Hizmet Ödülü sahibidir. 2003 yılından itibaren İspanya’nın İzmir Fahri Konsolosu’dur.

Muharrem Hilmi Kayhan, Mart 2018’den bu yana Tüpraş bağımsız yönetim kurulu üyeliği görevini yürütmektedir.

Kamil Ömer Bozer**Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi**

Kamil Ömer Bozer, yüksek öğrenimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi İşletme Bölümü’nün ardından Georgia State Üniversitesi’nde (ABD) tamamladığı yüksek lisans programıyla sürdürmüştür. İş hayatına 1983 yılında Koç Holding A.Ş.’de Yetiştirme Elemanı olarak başlamış, 1990 yılında Maret A.Ş.’de Genel Müdür Yardımcısı ve 1995 yılında Düzey A.Ş.’de Genel Müdürlük görevlerinin ardından 2002 yılında Migros Türk T.A.Ş. Genel Müdürü olmuştur. 2005 yılında Koç Holding A.Ş. Gıda Perakendecilik ve Turizm Grubu Başkanlığı’na atanmıştır. 2006-2008 yılları arasında Koç Holding A.Ş. Gıda ve Perakende Grubu Başkanlığı yapmıştır. 2009 yılından Nisan 2011 tarihine kadar Koç Holding A.Ş. Turizm, Gıda ve Perakende Grubu Başkanı olarak görev yapmıştır.

Kamil Ömer Bozer halihazırda Coca-Cola İçecek, Adel Kalemcilik Ticaret ve Sanayi A.Ş., Kamil Yazıcı Yönetim ve Danışma A.Ş., Anadolu Isuzu, Boyner Grup Yönetim Kurulu Üyelikleri, Anadolu Etap Yönetim Kurulu Danışmanlığının yanı sıra Söktaş Tekstil A.Ş. ve Arçelik A.Ş.’de Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Kamil Ömer Bozer, Mart 2018’den bu yana Tüpraş bağımsız yönetim kurulu üyeliği görevini yürütmektedir.

KÂR DAĞITIM POLİTİKASI

Şirketimiz Türk Ticaret Kanunu hükümleri, Sermaye Piyasası Düzenlemeleri, Vergi Düzenlemeleri ve diğer ilgili düzenlemeler ile Esas Sözleşmemizin kâr dağıtımı ile ilgili hükümleri çerçevesinde kâr dağıtımı yapmaktadır.

Kâr dağıtımında, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygun olarak pay sahipleri ve Şirket menfaatleri arasında dengeli ve tutarlı bir politika izlenmektedir. İlike olarak, ilgili düzenlemeler, yatırım ihtiyaçları ve finansal imkânlar elverdiği sürece, piyasa beklentileri, uzun vadeli şirket stratejisi, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu dikkate alınarak Sermaye Piyasası Düzenlemeleri çerçevesinde hesaplanan Şirket'in net dağıtılabilir dönem kârının tamamı, yasal kayıtlarımızda mevcut kaynaklardan karşılanabildiği sürece nakit olarak dağıtılır.

Genel Kurul veya yetki verilmesi halinde Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası düzenlemelerine uygun olarak kâr payının taksitli dağıtımına karar verebilir. Şirket kârına katılım konusunda Esas Sözleşme'de imtiyaz bulunmamaktadır.

Kâr dağıtımının, Genel Kurul toplantısını takiben en geç bir ay içerisinde yapılması amaçlanmakta olup, kâr dağıtım tarihine Genel Kurul karar vermektedir. Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre; Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından yetkilendirilmiş olmak ve Sermaye Piyasası Düzenlemelerine uymak kaydı ile kâr payı avansı dağıtabilir. Kâr dağıtım politikası ve yıllık kâr dağıtım önerisi Faaliyet Raporu'nda yer almakta, Genel Kurul'da ortakların onayına sunulmaktadır.

KÂR DAĞITIM TEKLİFİ

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. yönetimi tarafından Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) esas alınarak hazırlanan ve PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından denetlenen, 1 Ocak - 31 Aralık 2020 hesap dönemine ilişkin finansal tablolar incelenerek kabul edilmiş ve Genel Kurula sunulması uygun görülmüştür.

Söz konusu finansal tablolar ile Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin Vergi Usul Kanunu (VUK) hükümlerine uygun olarak tutulan kayıtlara göre oluşan mali tablolarının incelenmesi sonucunda;

TFRS'ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolara göre 2.493.511.000,00 TL ana ortaklığa ait net dönem zararı, VUK kayıtlarına göre ise 3.070.277.889,10 TL cari yıl zararı bulunduğu görülmektedir;

Sermaye Piyasası mevzuatı ile Şirket Esas Sözleşmesinin 18. maddesine ve 31 Mart 2014 tarihli Genel Kurul'da pay sahipleri tarafından onaylanan Şirketimiz Kâr Dağıtım Politikası çerçevesinde, gerek VUK gerekse UFRS esasına göre hazırlanan mali tablolarda faaliyetlerin zarar ile sonuçlanması nedeniyle kâr payı dağıtılmaması;

VUK kayıtlarına göre hazırlanan mali tablolara göre; VUK kayıtlarına göre hazırlanan mali tablolara göre oluşan 3.070.277.889,10 TL cari yıl dönem zararının geçmiş yıl zararlarına aktarılması,

TFRS'ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolara göre oluşan 2.493.511.000,00 TL Ana Ortaklığa Ait Net Dönem Zararının ise ilgili finansal tablolarda geçmiş yıl zararlarına aktarılması,

hususlarının, Mart ayı içerisinde yapılması öngörülen Şirketimiz Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda ortaklarımızın onayına sunulmasına karar verilmiştir.

KÂR DAĞITIM TABLOSU

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. 2020 Yılı Kâr Payı Dağıtım Tablosu (TL)

1. Ödenmiş / Çıkarılmış Sermaye	250.419.200,00
2. Genel Kanuni Yedek Akçe (Yasal Kayıtlara Göre)	503.342.592,00
Esas sözleşme uyarınca kâr dağıtımında imtiyaz var ise söz konusu imtiyaza ilişkin bilgi	
	SPK'ya Göre Yasal Kayıtlara (YK) Göre
3. Dönem Kârı	-3.865.980.000,00 -3.070.277.889,10
4. Vergiler (-)	1.372.469.000,00 0,00
5. Net Dönem Kârı (=)	-2.493.511.000,00 -3.070.277.889,10
6. Geçmiş Yıllar Zararları (-)	0,00 0,00
7. Genel Kanuni Yedek Akçe (-)	
8. NET DAĞITILABİLİR DÖNEM KÂRI (=)	-2.493.511.000,00 0,00
9. Yıl içinde yapılan bağışlar (+)	22.656.546,48
10. Bağışlar Eklenmiş Net Dağıtılabilir Dönem Kârı	-2.470.854.453,52
11. Ortaklara Birinci Kâr Payı	
- Nakit	0,00 0,00
- Bedelsiz	
- Toplam	0,00 0,00
12. İmtiyazlı Pay Sahiplerine Dağıtılan Kâr Payı	
13. Dağıtılan Diğer Kâr Payı	0,00 0,00
- Yönetim Kurulu Üyelerine	
- Çalışanlara	
- Pay Sahibi Dışındaki Kişilere	
14. İntifa Senedi Sahiplerine Dağıtılan Kâr Payı	
15. Ortaklara İkinci Kâr Payı	0,00
16. Genel Kanuni Yedek Akçe	0,00 0,00
17. Statü Yedekleri	
18. Özel Yedekler	
19. OLAĞANÜSTÜ YEDEK	-2.493.511.000,00 0,00
20. Dağıtılması Öngörülen Diğer Kaynaklar	0,00 0,00
- Geçmiş Yıl Kârı	
- Olağanüstü Yedekler	
- Kanun ve Esas Sözleşme Uyarınca Dağıtılabilir Diğer Yedekler	0,00 0,00
21. Dağıtılması Öngörülen Diğer Kaynaklardan Ayrılacak Yedek Akçe	0,00 0,00

KÂR PAYI ORANLARI TABLOSU

GRUBU	TOPLAM DAĞITILAN KÂR PAYI TUTARI		TOPLAM DAĞITILAN KÂR PAYI / NET DAĞITILABİLİR DÖNEM KÂRI	1 TL NOMİNAL DEĞERLİ HİSSEYE İSABET EDEN KÂR PAYI	
	TUTARI (TL)	BEDELSİZ (TL)		TUTARI (TL)	ORAN (%)
A	0,00		0,00	0,0000	0,00
NET C	0,00		0,00	0,0000	0,00
TOPLAM	0,00	0,00	0,00		

ESAS SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİKLERİ

ESKİ METİN	YENİ METİN
Madde 4: ŞİRKETİN MERKEZ ve ŞUBELERİ Şirketin merkezi Körfez/ KOCAELİ'dedir. Şirketin adresi Güney Mahallesi Petrol Caddesi No:25 41790 Körfez, KOCAELİ'dir. Adres değişikliğinde yeni adres, Ticaret Siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirilir. Tescil ve ilan edilmiş adrese yapılan tebligat Şirkete yapılmış sayılır. Tescil ve ilan edilmiş adresinden ayrılmış olmasına rağmen yeni adresini süresi içinde tescil ve ilan ettirmemiş Şirket için bu durum fesih sebebi sayılır. Şirketin şube açması halinde, söz konusu şubeler, Ticaret Sicili'ne tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirilir.	Madde 4: ŞİRKETİN MERKEZ ve ŞUBELERİ Şirketin merkezi Şişli/ İSTANBUL'dur . Şirketin adresi Gülbahar Mahallesi Büyükdere Caddesi No 101A 34394 Şişli, İSTANBUL'dur . Adres değişikliğinde yeni adres, Ticaret Siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirilir. Tescil ve ilan edilmiş adrese yapılan tebligat Şirkete yapılmış sayılır. Tescil ve ilan edilmiş adresinden ayrılmış olmasına rağmen yeni adresini süresi içinde tescil ve ilan ettirmemiş Şirket için bu durum fesih sebebi sayılır. Şirketin şube açması halinde, söz konusu şubeler, Ticaret Sicili'ne tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirilir.
Madde 6: SERMAYE Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun 22.11.1990 tarih ve 886 sayılı izni ile kayıtlı sermaye sistemine geçmiştir.	Madde 6: SERMAYE Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun 22.11.1990 tarih ve 886 sayılı izni ile kayıtlı sermaye sistemine geçmiştir.
a. Kayıtlı Sermaye : Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 500.000.000 (beşyüzmilyon Türk Lirası) TL olup, her biri 1 (bir) Kuruş itibari değerde nama yazılı 50.000.000.000 (elli milyar) adet paya bölünmüştür. Sermaye Piyasası Kurulunca verilen kayıtlı sermaye tavanı izni, 2017-2021 yılları (beş yıl) için geçerlidir. 2021 yılı sonunda izin verilen kayıtlı sermaye tavanına ulaşılammış olsa dahi, 2021 yılından sonra yönetim kurulunun sermaye artırım kararı alabilmesi için; daha önce izin verilen tavan ya da yeni bir tavan tutarı için Sermaye Piyasası Kurulundan izin almak suretiyle genel kuruldan 5 yılı geçmemek üzere yeni bir süre için yetki alınması zorunludur. Söz konusu yetkinin alınmaması durumunda Yönetim Kurulu Kararıyla sermaye artırımını yapamaz.	a. Kayıtlı Sermaye : Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 500.000.000 (beşyüzmilyon Türk Lirası) TL olup, her biri 1 (bir) Kuruş itibari değerde nama yazılı 50.000.000.000 (elli milyar) adet paya bölünmüştür. Sermaye Piyasası Kurulunca verilen kayıtlı sermaye tavanı izni, 2021-2025 yılları (beş yıl) için geçerlidir. 2025 yılı sonunda izin verilen kayıtlı sermaye tavanına ulaşılammış olsa dahi, 2025 yılından sonra yönetim kurulunun sermaye artırım kararı alabilmesi için; daha önce izin verilen tavan ya da yeni bir tavan tutarı için Sermaye Piyasası Kurulundan izin almak suretiyle genel kuruldan 5 yılı geçmemek üzere yeni bir süre için yetki alınması zorunludur. Söz konusu yetkinin alınmaması durumunda Yönetim Kurulu Kararıyla sermaye artırımını yapamaz.

ESKİ METİN

b. Çıkarılmış Sermaye ve Paylar :

Şirketin çıkarılmış sermayesi 250.419.200 TL (iki yüz elli milyon dört yüz on dokuz bin iki yüz Türk Lirası) olup, söz konusu çıkarılmış sermayesi muvazaadan ari şekilde ödenmiştir.

Aşağıda gösterildiği şekilde paylar (A) ve (C) Grubu olmak üzere iki gruba ayrılmış olup tamamı nama yazılıdır.

GRUP	HİSSEDAR ADI	SERMAYE TUTARI (TL)	TÜRÜ	HISSE ADEDİ
A	Enerji Yatırımları A.Ş.	127.713.792,22	Nama	12.771.379.222
A	Diğer	122.705.407,77	Nama	12.270.540,777
C	ÖİB	0,01	Nama	1
Toplam		250.419.200,00		25.041.920.000

C grubu pay, bu paya tanınan hakların Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı (veya o tarihteki yetkili merci kararı) ile sona erdirilinceye kadar varlığını sürdürecektir. C Grubu paya tanınan hakların sona erdirilmesine karar verilmesi halinde, bu pay A Grubu paya dönüşecektir.

Sermayeyi temsil eden paylar kayıtleştirme esasları çerçevesinde kayden izlenir.

Şirket'in sermayesi, gerektiğinde Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Mevzuatı hükümleri çerçevesinde artırılabilir veya azaltılabilir. Sermaye miktarının düşürülmesine ilişkin esas sözleşme değişikliklerinde Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu onayı alınması zorunludur.

Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine uygun olarak gerekli gördüğü zamanlarda kayıtlı sermaye tavanına kadar yeni pay ihraç ederek çıkarılmış sermayeyi arttırmaya, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının kısıtlanması ve pay sahiplerinin yeni pay alma hakkının sınırlandırılması ile primli veya nominal değerinin altında pay ihracı konularında karar almaya yetkilidir. Yeni pay alma kısıtlama yetkisi pay sahipleri arasında eşitsizliğe yol açacak şekilde kullanılamaz.

Her halükarda Yönetim Kurulu, sermaye artışı esnasında A Grubu pay sahiplerinin Şirket'te sahip oldukları payların oranı nispetinde yeni A Grubu pay çıkartacaktır. Sermaye artırımlarına ortaklar, sahip oldukları paylarla aynı grupta ihraç edilecek payları alarak iştirak ederler. Ancak, C Grubu pay sahipleri bu artışlara katılmayacak ve C Grubu paylar varlığını 1 adet pay olarak sürdürecektir.

Kullanılan ve kullanılmayan rüçhan hakları için Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine ve işbu Esas Sözleşmedeki hükümlere uyulur.

YENİ METİN

b. Çıkarılmış Sermaye ve Paylar :

Şirketin çıkarılmış sermayesi 250.419.200 TL (iki yüz elli milyon dört yüz on dokuz bin iki yüz Türk Lirası) olup, söz konusu çıkarılmış sermayesi muvazaadan ari şekilde ödenmiştir.

Aşağıda gösterildiği şekilde paylar (A) ve (C) Grubu olmak üzere iki gruba ayrılmış olup tamamı nama yazılıdır.

GRUP	HİSSEDAR ADI	SERMAYE TUTARI (TL)	TÜRÜ	HISSE ADEDİ
A	Enerji Yatırımları A.Ş.	127.713.792,22	Nama	12.771.379.222
A	Diğer	122.705.407,77	Nama	12.270.540,777
C	ÖİB	0,01	Nama	1
Toplam		250.419.200,00		25.041.920.000

C grubu pay, bu paya tanınan hakların Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı (veya o tarihteki yetkili merci kararı) ile sona erdirilinceye kadar varlığını sürdürecektir. C Grubu paya tanınan hakların sona erdirilmesine karar verilmesi halinde, bu pay A Grubu paya dönüşecektir.

Sermayeyi temsil eden paylar kayıtleştirme esasları çerçevesinde kayden izlenir.

Şirket'in sermayesi, gerektiğinde Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Mevzuatı hükümleri çerçevesinde artırılabilir veya azaltılabilir. Sermaye miktarının düşürülmesine ilişkin esas sözleşme değişikliklerinde Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu onayı alınması zorunludur.

Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine uygun olarak gerekli gördüğü zamanlarda kayıtlı sermaye tavanına kadar yeni pay ihraç ederek çıkarılmış sermayeyi arttırmaya, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının kısıtlanması ve pay sahiplerinin yeni pay alma hakkının sınırlandırılması ile primli veya nominal değerinin altında pay ihracı konularında karar almaya yetkilidir. Yeni pay alma kısıtlama yetkisi pay sahipleri arasında eşitsizliğe yol açacak şekilde kullanılamaz.

Her halükarda Yönetim Kurulu, sermaye artışı esnasında A Grubu pay sahiplerinin Şirket'te sahip oldukları payların oranı nispetinde yeni A Grubu pay çıkartacaktır. Sermaye artırımlarına ortaklar, sahip oldukları paylarla aynı grupta ihraç edilecek payları alarak iştirak ederler. Ancak, C Grubu pay sahipleri bu artışlara katılmayacak ve C Grubu paylar varlığını 1 adet pay olarak sürdürecektir.

Kullanılan ve kullanılmayan rüçhan hakları için Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine ve işbu Esas Sözleşmedeki hükümlere uyulur.

ESAS SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİKLERİ

ESKİ METİN	YENİ METİN
Madde 14: GENEL KURUL Genel Kurul toplantılarında aşağıdaki esaslar uygulanır. a) Çağrı Şekli; Genel Kurullar, olağan veya olağanüstü toplanır. Bu toplantılara davette Türk Ticaret Kanunu hükümleri ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri uygulanır. Genel Kurul, söz hakkı olmaksızın menfaat sahipleri ve medya dâhil kamuya açık olarak yapılır. b) Toplantı Zamanı; Olağan Genel Kurul, Şirketin hesap devresini takiben üç ay içinde ve senede en az bir defa toplanır. Bu toplantılarda gündem gereğince görüşülmesi gereken hususlar incelenerek karara bağlanır. Olağanüstü Genel Kurul, Şirket işlerinin gerektirdiği hallerde ve zamanlarda Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri ve bu Esas Sözleşmede yazılı hükümlere göre toplanır ve gereken kararları alır. c) Oy Hakkı; Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. Genel Kurul toplantılarında, oylar açık olarak verilir. Ancak toplantıda temsil edilen payların en az yirmide birine sahip pay sahiplerinin talebi üzerine gizli oylama yoluna başvurulur. d) Temsil; Vekaleten temsil konusunda Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine uymak kaydıyla, Genel Kurul toplantılarında, pay sahipleri kendilerini diğer pay sahipleri veya hariçten tayin edecekleri vekil vasıtasıyla temsil ettirebilirler. Şirkette pay sahibi olan vekiller kendi oylarından başka temsil ettikleri pay sahibinin sahip olduğu oyları da kullanmaya yetkilidirler. Elektronik Genel Kurul Sistemi'nden yapılan vekil atamaları saklı kalmak kaydıyla, bu konuda verilecek olan vekaletnamenin yazılı şekilde olması şarttır. C Grubu payın temsili ilgili mevzuat hükümlerine tabiidir. e) Toplantı Yeri; Genel Kurul, esas itibarıyla Şirketin idare merkezinde yapılır. Ancak, gerekli durumlarda Yönetim Kurulu kararı ile Şirketin İdare merkezinin bulunduğu şehrin elverişli bir yerinde ya da Yönetim Kurulunun uygun görmesi halinde İstanbul, Ankara veya İzmir'in elverişli bir yerinde toplanabilir. f) Toplantı Katılımı; Murahhas üyelerle en az bir Yönetim Kurulu üyesi, denetçisi, finansal tabloların hazırlanmasında sorumluluğu bulunan yetkililerden en az biri ve gündemde özellik arz eden konularda açıklamalarda bulunmak üzere konuya vakıf en az bir yetkili Genel Kurul toplantısında hazır bulunur. Bu kişilerden kanun gereği toplantıda hazır bulunmaları gerekenler dışında kalanlar, toplantıda hazır bulunmazlar ise, toplantıya katılmama gerekçeleri toplantı başkanı tarafından Genel Kurulun bilgisine sunulur.	Madde 14: GENEL KURUL Genel Kurul toplantılarında aşağıdaki esaslar uygulanır. a) Çağrı Şekli; Genel Kurullar, olağan veya olağanüstü toplanır. Bu toplantılara davette Türk Ticaret Kanunu hükümleri ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri uygulanır. Genel Kurul, söz hakkı olmaksızın menfaat sahipleri ve medya dâhil kamuya açık olarak yapılır. b) Toplantı Zamanı; Olağan Genel Kurul, Şirketin hesap devresini takiben üç ay içinde ve senede en az bir defa toplanır. Bu toplantılarda gündem gereğince görüşülmesi gereken hususlar incelenerek karara bağlanır. Olağanüstü Genel Kurul, Şirket işlerinin gerektirdiği hallerde ve zamanlarda Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri ve bu Esas Sözleşmede yazılı hükümlere göre toplanır ve gereken kararları alır. c) Oy Hakkı; Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. Genel Kurul toplantılarında, oylar açık olarak verilir. Ancak toplantıda temsil edilen payların en az yirmide birine sahip pay sahiplerinin talebi üzerine gizli oylama yoluna başvurulur. d) Temsil; Vekaleten temsil konusunda Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine uymak kaydıyla, Genel Kurul toplantılarında, pay sahipleri kendilerini diğer pay sahipleri veya hariçten tayin edecekleri vekil vasıtasıyla temsil ettirebilirler. Şirkette pay sahibi olan vekiller kendi oylarından başka temsil ettikleri pay sahibinin sahip olduğu oyları da kullanmaya yetkilidirler. Elektronik Genel Kurul Sistemi'nden yapılan vekil atamaları saklı kalmak kaydıyla, bu konuda verilecek olan vekaletnamenin yazılı şekilde olması şarttır. C Grubu payın temsili ilgili mevzuat hükümlerine tabiidir. e) Toplantı Yeri; Genel Kurul, esas itibarıyla Şirketin idare merkezinde yapılır. Ancak, gerekli durumlarda Yönetim Kurulu kararı ile Şirketin İdare merkezinin bulunduğu şehrin elverişli bir yerinde ya da Yönetim Kurulunun uygun görmesi halinde Kocaeli, Ankara veya İzmir'in elverişli bir yerinde toplanabilir. f) Toplantı Katılımı; Murahhas üyelerle en az bir Yönetim Kurulu üyesi, denetçisi, finansal tabloların hazırlanmasında sorumluluğu bulunan yetkililerden en az biri ve gündemde özellik arz eden konularda açıklamalarda bulunmak üzere konuya vakıf en az bir yetkili Genel Kurul toplantısında hazır bulunur. Bu kişilerden kanun gereği toplantıda hazır bulunmaları gerekenler dışında kalanlar, toplantıda hazır bulunmazlar ise, toplantıya katılmama gerekçeleri toplantı başkanı tarafından Genel Kurulun bilgisine sunulur.

ESKİ METİN	YENİ METİN
Madde 14: GENEL KURUL g) Toplantı Başkanlığı; Genel Kurulda görüşmeleri yönetmeye yetkili Toplantı Başkanı pay sahipleri arasından, oy toplamaya yetkili en az 1 (bir) üye ve Tutanak Yazmanı ise pay sahipleri arasından veya hariçten tayin edilir. (h) Toplantı ve Karar Nisabı; Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerinde öngörülmüş daha ağır nisaplar saklı kalmak kaydıyla, Şirketin tüm Genel Kurul toplantılarında toplantı ve karar nisapları, sermayenin salt çoğunluğudur. Ancak Esas Sözleşmenin 10'uncu Maddesinde yer alan C grubunu temsil eden Yönetim Kurulu üyesinin onayına tabi konularda Genel Kurulda karar alınabilmesi, C grubu pay sahibinin olumlu oy kullanmasına bağlıdır. (i) İç Yönerge; Yönetim Kurulu, Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümleri ve bu Kanun çerçevesinde çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere uygun olarak Genel Kurulun çalışma usul ve esaslarına ilişkin kuralları içeren bir iç yönerge hazırlayarak Genel Kurul'un onayına sunar. Genel Kurul'un onayladığı iç yönerge Ticaret Sicilinde tescil ve ilan edilir. (i) Genel Kurul toplantısına elektronik ortamda katılım; Şirketin genel kurul toplantılarına katılma hakkı bulunan hak sahipleri bu toplantılara, Türk Ticaret Kanununun 1527 nci maddesi uyarınca elektronik ortamda da katılabilir. Şirket, Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca hak sahiplerinin genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılmalarına, görüş açıklamalarına, öneride bulunmalarına ve oy kullanmalarına imkan tanıyacak elektronik genel kurul sistemini kurabileceği gibi bu amaç için oluşturulmuş sistemlerden de hizmet satın alabilir. Yapılacak tüm genel kurul toplantılarında esas sözleşmenin bu hükmü uyarınca, kurulmuş olan sistem üzerinden hak sahiplerinin ve temsilcilerinin, anılan Yönetmelik hükümlerinde belirtilen haklarını kullanabilmesi sağlanır.	Madde 14: GENEL KURUL g) Toplantı Başkanlığı; Genel Kurulda görüşmeleri yönetmeye yetkili Toplantı Başkanı pay sahipleri arasından, oy toplamaya yetkili en az 1 (bir) üye ve Tutanak Yazmanı ise pay sahipleri arasından veya hariçten tayin edilir. (h) Toplantı ve Karar Nisabı; Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerinde öngörülmüş daha ağır nisaplar saklı kalmak kaydıyla, Şirketin tüm Genel Kurul toplantılarında toplantı ve karar nisapları, sermayenin salt çoğunluğudur. Ancak Esas Sözleşmenin 10'uncu Maddesinde yer alan C grubunu temsil eden Yönetim Kurulu üyesinin onayına tabi konularda Genel Kurulda karar alınabilmesi, C grubu pay sahibinin olumlu oy kullanmasına bağlıdır. (i) İç Yönerge; Yönetim Kurulu, Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümleri ve bu Kanun çerçevesinde çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere uygun olarak Genel Kurulun çalışma usul ve esaslarına ilişkin kuralları içeren bir iç yönerge hazırlayarak Genel Kurul'un onayına sunar. Genel Kurul'un onayladığı iç yönerge Ticaret Sicilinde tescil ve ilan edilir. (i) Genel Kurul toplantısına elektronik ortamda katılım; Şirketin genel kurul toplantılarına katılma hakkı bulunan hak sahipleri bu toplantılara, Türk Ticaret Kanununun 1527 nci maddesi uyarınca elektronik ortamda da katılabilir. Şirket, Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca hak sahiplerinin genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılmalarına, görüş açıklamalarına, öneride bulunmalarına ve oy kullanmalarına imkan tanıyacak elektronik genel kurul sistemini kurabileceği gibi bu amaç için oluşturulmuş sistemlerden de hizmet satın alabilir. Yapılacak tüm genel kurul toplantılarında esas sözleşmenin bu hükmü uyarınca, kurulmuş olan sistem üzerinden hak sahiplerinin ve temsilcilerinin, anılan Yönetmelik hükümlerinde belirtilen haklarını kullanabilmesi sağlanır.

2021 YILI YÖNETİM KURULU ÜYE ADAYLARI

Ömer M. Koç

Ali Y. Koç

Rahmi M. Koç

Semahat Sevim Arsel

Levent Çakıroğlu

Yağız Eyüboğlu

Erol Memioğlu

Muharrem Hilmi Kayhan (Bağımsız)

Ayşe Canan Ediboğlu (Bağımsız)

Kamil Ömer Bozer (Bağımsız)

Tufan Erginbilgiç (Bağımsız)

Tufan Erginbilgiç

Yüksek öğrenimini mühendislik alanında tamamlamış olan Tufan Erginbilgiç, işletme ve ekonomi dallarında yüksek lisans diplomasına sahiptir.

BP Avrupa Perakende Operasyonları Başkanlığı görevinden sonra kârını dört katına çıkararak sektör liderliğine taşıdığı Madeni Yağlar Bölümü Dünya Başkanlığı dahil olmak üzere BP'nin farklı iş kollarında yöneticilik pozisyonlarında bulunmuştur. 2007-2009 yılları arasında gelir artışı ve maliyet verimliliği sağlayan bir dönüşüm programında kilit bir rol üstlenerek Grup CEO'sunun Özel Kalemî olarak görev yapmıştır. 2009 yılında Global Operasyondan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı (Chief Operating Officer) olarak atanan Erginbilgiç, 2014-2020 yılları arasında global yakıtlar, madeni yağlar ve petrokimyasallar alanlarını içeren BP Downstream işinin Genel Müdürü (CEO) olarak görev yapmıştır. Bu dönemde global downstream işinin dönüşümünü sağlayan Tufan Erginbilgiç, rekor kârlılık ve rekor seviyede bir güvenlik performansı sağlamıştır.

2011-2018 yılları arasında icracı olmayan üye olarak GKN plc Yönetim Kurulu üyesi olarak görev yapmıştır.

2020 yılında Global Infrastructure Partners'a (GIP) ortak olarak katılan Tufan Erginbilgiç, enerji sektörü ve global operasyonlara odaklı çalışmalarını Londra merkezli olarak sürdürmektedir.

Tufan Erginbilgiç, FTSE 100 üyesi olan DCC plc ve New York Borsa'sında kote CNH Industrial şirketlerinde Yönetim Kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır. Tufan Erginbilgiç Mayıs 2017'den itibaren Surrey Üniversitesi Stratejik Danışma Kurulunda bulunmaktadır.

* Rapor yayınlanma tarihi itibarıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından henüz atama yapılmamıştır.

** Diğer Yönetim Kurulu üye adaylarının özgeçmişleri için bkz. sayfa 24-27.

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ VE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER İÇİN ÜCRET POLİTİKASI

Bu politika dokümanı, SPK düzenlemeleri kapsamında idari sorumluluğu bulunanlar kapsamındaki yönetim kurulu üyelerimiz ve üst düzey yöneticilerimizin ücretlendirme sistem ve uygulamalarını tanımlamaktadır.

Yönetim kurulu üyelerinin tamamı için geçerli olmak üzere her yıl olağan genel kurul toplantısında sabit ücret belirlenir.

İcrada bulunan yönetim kurulu üyelerine, aşağıda detayları açıklanan üst düzey yöneticiler için belirlenen politika kapsamında ödeme yapılır.

Şirket faaliyetlerine katkı amacıyla belli fonksiyonları yürütmekle görevlendirilen üyelere, genel kurulda belirlenen sabit ücrete ek olarak üstlendikleri fonksiyon dolayısıyla Aday Gösterme ve Ücret Komitesi görüşü çerçevesinde ayrıca menfaat sağlanabilir.

Şirket yönetim kuruluna şirketin işleyişi ile ilgili her türlü konuda etkin destek verecek olan yürütme komitesinin başkan ve üyelerine, sağladıkları katkıları, toplantılara katılımları, fonksiyonları esas alınarak yılsonlarında Kurumsal Yönetim Komitesi/Aday Gösterme ve Ücret Komitesi görüşü çerçevesinde yönetim kurulu tarafından belirlenen tutarda menfaat sağlanabilir. Yürütme Komitesi üyelerine yıl içinde bu kapsamda ödeme yapılmış ise yılsonunda belirlenen tutardan mahsup edilir.

Bağımsız yönetim kurulu üyelerinin ücretlendirmesinde şirketin performansına dayalı ödeme planları kullanılamaz.

Yönetim kurulu üyelerine, atanma ve ayrılma tarihleri itibarıyla görevde bulundukları süre dikkate alınarak kıst esasına göre ödeme yapılır. Yönetim kurulu üyelerinin şirkete sağladığı katkılar dolayısıyla katlandığı giderler (ulaşım, telefon, sigorta vb. giderleri) şirket tarafından karşılanabilir.

Üst Düzey Yönetici ücretleri ise sabit ve performansa dayalı olmak üzere iki bileşenden oluşmaktadır.

Üst Düzey Yönetici sabit ücretleri; piyasadaki makroekonomik veriler, piyasada geçerli olan ücret politikaları, şirketin büyüklüğü ve uzun vadeli hedefleri ve kişilerin pozisyonları da dikkate alınarak uluslararası standartlar ve yasal yükümlülükler uygun olarak belirlenir.

Üst Düzey Yönetici primleri ise; prim bazı, şirket performansı ve bireysel performansa göre hesaplanmaktadır. Kriterler ile ilgili bilgiler aşağıda özetlenmiştir:

- **Prim Bazı:** Prim Bazları, her yılbaşında güncellenmekte olup, yöneticilerin pozisyonlarının iş büyüklüğüne göre değişkenlik göstermektedir. Prim bazları güncellenirken piyasadaki üst yönetim prim politikaları göz önünde bulundurulur.
- **Şirket Performansı:** Şirket performansı, her yılbaşında şirkete verilen finansal ve operasyonel (pazar payı, ihracat, yurtdışı faaliyetler, verimlilik vb.) hedeflerin, dönem sonunda ölçülmesi ile elde edilmektedir. Şirket hedefleri belirlenirken, başarının sürdürülebilir olması, önceki yıllara göre iyileştirmeler içermesi önemle dikkate alınan prensiplerdir.
- **Bireysel Performans:** Bireysel performansın belirlenmesinde, Üst Düzey Yöneticilerin kendi ekipleri ve yöneticileri ile belirledikleri bireysel ve kolektif hedefler ile kilit sonuç göstergeleri dikkate alınmaktadır. Bireysel performansın ölçülmesinde, finansal alanların dışında da uzun vadeli sürdürülebilir iyileştirme prensibi gözetilmektedir.

Şirketimiz üst düzey yöneticilerinin işten ayrılma halinde, çalıştıkları süre, üst düzey yönetici olarak görev yaptıkları süre, sağladıkları katkı, ayrılma tarihinden önceki son hedef primi, son yılda ödenen maaş ve prim bilgileri dikkate alınarak işten ayrılma ikramiyesi ödenebilir.

Yukarıdaki esaslara göre belirlenen ve yıl içinde Üst Düzey Yönetici ve Yönetim Kurulu Üyelerine ödenen toplam miktarlar, izleyen genel kurul toplantısında mevzuata uygun olarak ortakların bilgisine ve/veya onayına sunulur.

GENEL MÜDÜR'ÜN MESAJI

Ülkemizin akaryakıt ihtiyacının önemli kısmını karşılayan bir şirket olarak, stratejik öneme sahip bir sektörde tüm yatırımlarımızı ve faaliyetlerimizi ulusal sorumluluk bilinciyle hayata geçiriyoruz.

İBRAHİM YELMENOĞLU

Genel Müdür

Değerli Paydaşlarımız,

Küresel ekonomik kınlanlıkların arttığı bir dönemde başlayan COVID-19 salgını, dünya ekonomisinde büyük bir daralmaya yol açarken, petrol sektöründe de en kötümser tahminleri dahi aşan bir talep azalışına neden oldu. Petrol ürünleri talebi son 8 yıllık birikimli artışını kaybederek 2013 düzeyine gerilerken, benzin talebi 10 yıl, jet yakıtı talebi ise 32 yıl geriye döndü.

2020 yılı, kompleks rafineri kârlılıkları için tüm olumsuz bileşenlerin bir arada olduğu, arz ve talep şoklarının aynı anda meydana gelmesi ile bir "ikiz şok" yaşanan, eşi ve benzeri görülmemiş bir yıl oldu.

Uluslararası Enerji Ajansı'na göre, yılın tamamında ortalama ham petrol talebinde 8,8 milyon varil/gün düşüşüne karşın, arzdaki düşüşün 6,6 milyon varil/gün düzeyinde kalması, sektörü yıl boyunca rekor seviyelere ulaşan ham petrol stoklarıyla mücadele etmek durumunda bıraktı. Ürün tarafına baktığımızda ise, rafinerilerin talep düşüşüne bakımlar, ekonomik duruşlar gibi önlemlerle 7,2 milyon varil/gün şarj azaltarak karşılık vermesine karşın küresel ürün stokları da hızla arttı.

Talep kaybının %90'ından fazlası gelişmiş rafinerilerin kârlılığında en önemli ürünler olan benzin, motorin ve jet yakıtından kaynaklandı. Bu durum küresel bazda ana petrol ürünlerinde ciddi bir stok artışına yol açarken, ürün kârlılıkları da tarihi dip seviyeleri gördü. Böylelikle gösterge niteliğindeki Akdeniz rafineri marjı, 2015-2019 ortalamasının yaklaşık %60 altında olan 2019 yılındaki 1,7 ABD doları/varil seviyesinin bile ciddi oranda gerisinde kalarak 2020 yılını ortalama -0,2 ABD doları/varil ile tarihte ilk kez eksiye kapattı.

Diğer taraftan, ham petrol arz kesintisinin büyük kısmının orta ve ağır ham petrol kaynaklı olması, İran ve Venezuela yaptırımlarıyla bozulan ağır-hafif ham petrol arz dengesini daha da bozdu ve özellikle yatırımları sayesinde görece ucuz olan ağır ham petrolerden fayda sağlayan kompleks rafinerileri olumsuz etkiledi. Ağır ham petroler dönem dönem Brent ham petrolden daha pahalı işlem görürken 2020'de ortalamaların çok üzerinde fiyatlandı ve özellikle son 7 aylık dönemde referans Brent petrole yakın seviyelerden işlem gördü.

Rafineri sektöründe konsolidasyon

Daha önce benzeri görülmemiş bir olumsuz ticari ortamda faaliyet gösteren rafineriler, bunun üstüne yatırımlarına önceden başlanan tamamına yakını Asya ve Orta Doğu bölgelerinde yer alan yeni rafinerilerin de devreye alınmaya başlaması ile ciddi bir arz fazlası ile karşı karşıya kaldı. Bunun sonucunda yoğunluğu OECD bölgesinde olmak üzere 2 milyon varil/gün kapasite üzerinde rafineri kesin kapanma kararı aldıklarını açıkladı. Sektör uzmanlarının raporlarında, 2025'e kadar devam etmesi beklenen yeni rafineri açılışları ve yavaş toparlanan talep nedeniyle yaklaşık 2 milyon varil/günlük kapasitenin daha 2023'e kadar kapanma kararı almasının beklendiğine yer veriliyor.

Türkiye pazarı olumlu ayrıştı

Dünya talebinin 2009 kriz dönemindeki düşüşün tam 10 katı gerilediği bu dönemde, Türkiye olumlu ayrışan nadir pazarlardan biri oldu. EPDK verilerine göre, 2019 yılında %2,2 artan petrol ürünleri talebi 2020 yılında ise %1 düşüş gösterdi. Bu düşüşte talebi yaklaşık %54 oranında gerileyen jet yakıtı başı çekerken, benzin talebi de %2,5 oranında geriledi. Buna karşın artan ticari aktivite ve kamyon taşımacılığının desteğiyle motorin talebi yılı %1'lik bir büyümeye ile kapatmayı başardı.

Tüpraş, Türkiye dâhil 11 ülkeden 18 farklı çeşit 21,5 toplam milyon ton ham petrol tedarik etti

Tüpraş, İran yatırımlarının sürdüğü, OPEC+ kesinti kararlarıyla ham petrol arz dengelerinin tamamen bozulduğu 2020 yılı içinde, en uygun maliyetli şarj kompozisyonunu oluşturacak şekilde yerli ham petrol dahil, 11 ülkeden 18 farklı çeşit ile toplam 21,5 milyon ton ham petrol alımı gerçekleştirdi.

Optimum şarjla %82 kapasite kullanımı

Tüpraş, COVID-19 salgınına bağlı olarak talepte meydana gelen azalışın olumsuz etkilerini minimum seviyeye indirmek amacıyla, mayıs ve haziran aylarında İzmir Rafinerisi'nde üretime ara verdi. Bu dönemde özellikle jet yakıtı talebinin daha fazla etkilenmesi sebebiyle, üretim optimizasyonu kapsamında jet yakıtı üretimi minimum seviyeye düşürüldü. Normalleşme sürecine paralel olarak artan talebi karşılamaya yönelik üretim artışına gidilerek ham petrol ve yarı mamul dahil toplam 24,5 milyon ton optimum şarjla ortalama %82 kapasite kullanımı gerçekleştirildi. 2020 yılında 23,4 milyon ton ürün üretildi ve dönüşüm ünitelerinin etkin kullanımı ile yüksek katma değerli beyaz ürün verimliliği ise geçen yılın 2,5 puan üzerinde %81,5 seviyesine ulaştı.

Şirketimiz, geniş filosu ve alternatifli üretim ve ikmal çözümleriyle yurt içi müşterilerinin taleplerine yönelik sorumluluklarını başarıyla yerine getirerek, 19,8 milyon ton yurt içi satışla ülke talebinin büyük kısmını karşılarken, ihracat ve transit satış dahil 24,5 milyon ton toplam satış hacmi sağladı.

GENEL MÜDÜR'ÜN MESAJI

Pandemi nedeniyle jet yakıtı başta olmak üzere tüm petrol ürünlerinin arzının yıl boyunca talebin üzerinde gerçekleşmesi rafineri marjlarının yıl boyunca baskı altında kalmasına neden oldu ve 2020 yılında Tüpraş'ın işletme giderleri sonrası net rafineri marjı 1,3 ABD doları/varil seviyesinde gerçekleşti.

Sorumluluk bilincimizle Türkiye'nin akaryakıt ihtiyacını karşılama görevimizi, hiçbir aksaklığa izin vermeden başarıyla yerine getirdik.

Tüpraş olarak, Topluluğumuzun kurucusu merhum Vehbi Koç'un, "Ülkem varsa ben de varım" ilkesiyle faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Ülkemizin akaryakıt ihtiyacının önemli kısmını karşılayan bir şirket olarak, stratejik öneme sahip bir sektörde tüm yatırımlarımızı ve faaliyetlerimizi ulusal sorumluluk bilinciyle hayata geçiriyoruz. Pandemi koşullarında da üretimi kesintisiz sürdürerek her türlü sorunla mücadelenin temel girdisi olan enerjiyi yurdumuzun dört bir köşesine ulaştırma bilinciyle çalıştık ve çalışmaya devam ediyoruz.

Pandemi sürecinde çevik yaklaşım sergiledik

Dünya Sağlık Örgütü ve T.C. Sağlık Bakanlığı başta olmak üzere tüm yetkili mercilerin güncel öneri ve direktifleri doğrultusunda gerekli önlemleri ve Koç Holding Kriz Merkezi'nin yönlendirmelerini dikkate almış olan Tüpraş; tüm rafinerilerinde COVID-19 TSE Güvenli Üretim Belgesini alarak emniyetli üretim önceliğini korudu. Vardiya ve çalışma sistemi salgınla mücadeleye uygun hale getirildi ve tüm çalışanlarımız için HES kodu uygulaması na geçildi.

Tüpraş, pandemi döneminde müşterilerin talep ve beklentilerini en yüksek düzeyde ve en hızlı şekilde karşılamak üzere, dijital müşteri çözümleri üzerine odaklanarak, saha düzenlemeleriyle bulaş riskinin minimum seviyede tutulması için çevik yaklaşımlar sergiledi.

Pandemi ile birlikte artan siber güvenlik risklerini ön planda tutarak, çevik dönüşümü desteklemek için 2020 yılı başında oluşturulan "birlikte çalışma" konsepti, şirketin pandemiyi getirdiği değişime hazır olmasını ve hızlıca uyum göstermesini sağlamak üzere, "birlikte uzaktan çalışma"ya evrildi. Pandemiyi ve uzaktan çalışmanın getirdiği dezavantajları avantaja çevirip, yer ve zamandan bağımsız halde dünyanın dört bir yanındaki uzman kişilere bağlanma ve görüşlerini alma fırsatına erişilerek, dijitalleşme yol haritası ve şirket süreçleri buna dayanarak güncellendi.

Finansman yönetimimizle fark yarattık

2020'de COVID-19 bağlantılı olarak yaşanan olağanüstü ekonomik ve finansal koşullar, her türlü şoka karşı Şirketimizin finansal direncinin her zaman yüksek tutulmasının avantajlarını ortaya çıkardı. Etkin risk yönetim politikaları sayesinde dönemin

Geleceğin Tüpraş'ını bugünden tasarlayarak rekabet gücümüzü en üst seviyelere taşımayı sürdüreceğiz.

İhtiyaçlarına cevap verecek önleyici ek aksiyonları da zamanında hayata geçirdik. Bu aksiyonlar sayesinde finansal kaynakları en verimli şekilde yöneterek, nakit yaratma kabiliyetlerimizi sürdürülebilir şekilde genişlettik ve nakit seviyemizi 9 milyar TL artırarak 19,8 milyar TL'ye taşıdık.

Yatırımlarımız, sürdürülebilir yüksek büyümenin ve rekabetçiliğimizin anahtarını oluşturuyor

Dünyadaki en rekabetçi rafinerilerden biri olma hedefi doğrultusunda, yatırım koşullarının hiç olmadığı kadar zorlaştığı 2020 yılında da yatırımlarımızı sürdürdük. Sadece rafinaj faaliyetlerimize yönelik 113 milyon ABD doları yatırım gerçekleştirdik. Tüm faaliyetlerimiz için konsolide yatırım tutarımız ise 153 milyon ABD dolarına ulaştı.

Sorumlu üretici kimliğiyle hareket eden Tüpraş, 2020 yılında 30 enerji verimliliği projesi ile 713 bin GCal enerji tasarrufu sağlarken, son 5 yılda 108 proje ile CO2 salınımını 433 bin ton azalttı.

Kendi mülkiyetindeki 14 tanker, bareboat kirasındaki 3 tanker dahil toplam 17 tanker ve yaklaşık 749 bin DWT'luk taşıma kapasitesiyle hizmet vermeye devam eden iştirakimiz DİTAŞ'ın, toplam taşıma kapasitesi 346 bin DWT olan 4 adet tankeri Uluslararası Denizcilik Organizasyonu kurallarına uyum amaçlı baca gazı temizleyicisi (scrubber) kuruldu.

Ayrıca, sermayesinin tamamına sahip olduğumuz Türkiye'nin ilk özel demiryolu işletmecisi Körfez Ulaştırma, 2018 yılında başladığı faaliyetlerini, satın aldığı 5 yeni lokomotif ilavesi ve vagon yatırımlarıyla daha da geliştirerek, 2020 yılında %77'si kendi vagonlarıyla olmak üzere toplam 1,55 milyon ton ürün taşıması gerçekleştirdi. Ayrıca, Körfez Ulaştırma'nın devam eden yatırımları kapsamında, 2021 yılında teslim alacağı yüksek teknolojik özellikli 7 adet çift yakıtlı lokomotiflerinin alımı için anlaşma imzalandı. Güçlü bir çekiş gücüne ihtiyaç duyulan yüksek eğimli hatlarda hem elektrikli hem de dizel çalışma modlarını bir araya getirerek yük taşımacılığı hizmetlerinde kullanılacak lokomotifler, aynı zamanda Türkiye'nin ilk hibrit lokomotifleri olacak.

Londra Ofisimiz faaliyetlerini başarıyla sürdürüyor

Tüpraş olarak, 2018 yılında sektördeki iş çeşitlendirme stratejilerimiz kapsamında; yurtiçi ve yurtdışı alanlarda olası yatırım fırsatlarını yakından takip ederek somut stratejik adımlar attık. 2018

yılından itibaren şube olarak faaliyetlerini sürdüren Londra Ofisimiz, 2020 yılında %100 Tüpraş'ın sahibi olduğu iştirake dönüşerek faaliyetlerine devam etti. Bu zorlu dönemde Tüpraş Trading Ltd. üzerinden alınan önlemlerle salgının Tüpraş ticari operasyonları üzerinde yaratabileceği riskler ve olumsuz etkiler kara ve denizdeki depolama işlemleri ve üçüncü taraflarla ticaret imkanları ile minimize edildi. 2020'de toplam 2,3 milyon ton ihracat, rafinerilerinin yakıt ve ara ürün ihtiyacını karşılamak üzere toplam 1,8 milyon ton ithalat Tüpraş Trading Ltd. tarafından gerçekleştirildi.

Tüpraş, TURQUALITY® Destek Programı'nda

Tüpraş, yurtdışında markalaşma hedefine hizmet eden çalışmaların desteklendiği Türkiye'nin "markalaşma projesi" olarak anılan TURQUALITY® programına katıldı. Bu kapsamda aldığımız destekle yurtdışı markalaşma çalışmalarımızı daha da güçlendirmeyi hedefliyoruz.

Tüm rafinerilerde Sıfır Atık Belgesi

Tüpraş İzmit, Kırıkkale, Batman ve İzmir rafinerilerinde 5 yıl boyunca geçerliliği olan Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi'ni almaya hak kazandı.

Tüm iş süreçlerimizde, "Geleceğim Emniyetim" önceliğiyle hareket ediyoruz

Tüm operasyonlarımızda riskleri tanımlayarak; riskleri ortadan kaldırma, ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde kabul edilebilir düzeye indirme hedefi doğrultusunda faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Bu kapsamda oluşturulan, "Sağlık, Emniyet, Çevre (SEÇ) ve Proses Emniyeti Standartlarımıza", tüm çalışanlarla birlikte çözüm ortaklarının da ödünsüz şekilde uymalarını bekliyoruz. Geçtiğimiz dönemde önemli iyileşmeler sağladığımız emniyetli

çalışma göstergelerimizde, hedefimiz daha da iyi neticelere ulaşmak ve sektörümüzde tüm dünyada örnek alınacak bir konuma gelmektir.

Önümüzdeki dönemde...

Geleceğin Tüpraş'ını bugünden tasarlayarak rekabet gücümüzü en üst seviyelere taşımayı sürdüreceğiz. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da ülkemiz, çalışanlarımız, iş ortaklarımız, hissedarlarımız ve tüm paydaşlarımız için en yüksek katma değer üretmeye kararlılıkla devam edeceğiz.

2020 yılında olağanüstü zor koşullara rağmen emniyetli ve özverili çalışmalarıyla şirketimize katkı sağlayan çalışma arkadaşlarımıza, destekleriyle bize güç veren tüm paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Saygılarımla,

İbrahim Yelmenoğlu
Genel Müdür

ÜST YÖNETİM

İbrahim Yelmenoğlu

Genel Müdür

İbrahim Yelmenoğlu, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni 1991 yılında, Illinois Üniversitesi yüksek lisans programını 2003 yılında tamamlamıştır.

İş yaşamına 1987 yılında Maliye Bakanlığı'nda başlamış, 1992-2004 yılları arasında Hesap Uzmanları Kurulu'nda görev almıştır. 2004 yılında Koç Holding Denetim Grup Başkanlığı'na transfer olan Yelmenoğlu, 2004-2006 döneminde Koç Holding A.Ş. Denetim Grubu Koordinatörü olarak görev yapmıştır. Tüpraş'ın Koç Holding'e %51 hisse devrinden sonra 27 Ocak 2006-31 Aralık 2015 tarihleri itibarıyla Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevinde bulunmuştur. 1 Ocak 2016 itibarıyla Genel Müdür olarak atanmıştır.

Doğan Korkmaz

Genel Müdür Yardımcısı
(Mali)

Doğan Korkmaz, Dokuz Eylül Üniversitesi İngilizce İşletme Bölümü'nü 1996 yılında, Koç Üniversitesi İşletme Yüksek Lisans programını 2007 yılında, Oxford Üniversitesi Küresel İşletme programını 2013 yılında tamamlamıştır.

İş yaşamına 1996 yılında Koç Holding Yetiştirme Elemanı olarak başlamıştır. Aynı yıl Arçelik A.Ş.'de Yatırım Finansmanı görevine başlamış, 2007 yılına kadar sırasıyla Kurumsal Finansman ve Finansal Piyasalar Stratejisti görevlerini almıştır. 2007 yılında Arçelik A.Ş. Hazine ve Sermaye Piyasaları Departmanı Yöneticisi görevini üstlenmiştir. 2009 yılında Arçelik A.Ş.'nin İngiltere'de kurulu iştiraki olan Beko Plc'de Finans Direktörü pozisyonuna, 2012 yılında ise Arçelik A.Ş. Finansman Direktörü görevine getirilmiştir. 1 Ocak 2016 itibarıyla Tüpraş Mali İşlerden sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevine atanmıştır.

Levent Zağra

Genel Müdür Yardımcısı
(Yatırımlar ve Planlama)

Levent Zağra, Worcester Polytechnic Institute Makine Mühendisliği ve Cornell University Üretim Sistemleri MS ve MBA programlarını tamamlamıştır.

İş yaşamına 1996 yılında Koç Holding Stratejik Planlama Departmanı'nda başlamıştır. 2002 senesinde Promena Elektronik Ticaret Genel Müdürlüğü'ne atanan Zağra, 2009-2016 yılları arasında Koç Holding Enerji Grubu Koordinatörlüğü görevini sürdürmüştür. Nisan 2016 tarihi itibarıyla Tüpraş Yatırımlar ve Planlama'dan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

Özgür Kahramanzade

Genel Müdür Yardımcısı
(Satış Pazarlama)

Özgür Kahramanzade, Boğaziçi Üniversitesi Makina Mühendisliği Bölümü'nü ve Purdue University İş İdaresi Yüksek Lisans programını tamamlamıştır.

İş yaşamına 1994 yılında Beko Elektronik'te Yetiştirme Elemanı olarak başlamıştır. 1997 yılında Koç Holding'de Proje Mühendisi olarak görev almıştır. 2000 yılında Zinerji A.Ş.'ye Sorumlu olarak transfer olmuştur. 2001 yılında Koç Holding'de Proje Müdürü görevini almıştır. 2005 yılında, Opet Petrolcülük'e Pazarlama, Yatırım ve Grup Şirketleri Planlama Direktörü olarak atanmıştır. 2006 yılında, Opet Petrolcülük'te İkmal ve Teknik Genel Müdür Yardımcılığı görevini almıştır. Aralık 2010-Nisan 2016 yılları arasında, Entek Elektrik Üretim A.Ş.'de Genel Müdür olarak görev yapmıştır. Nisan 2016 tarihi itibarıyla Tüpraş'a, Satış ve Pazarlamadan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

İhsan Serdar Kemaloğlu

Genel Müdür Yardımcısı
(Teknik)

Serdar Kemaloğlu, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nden 1991 yılında mezun olmuştur.

İş yaşamına 1993 yılında Tüpraş İzmit Rafinerisi'nde İşletme Mühendisi olarak başlamıştır. Rafineri çalışması süresince FCC, Ham Petrol, Vakum, Kükürt Giderme ve Hydrocraker ünitelerinde şef ve başmühendislik görevlerinde bulunmuştur. 2002 yılında izomerizasyon ünitesi devreye alma çalışmalarında görev alan Kemaloğlu, 2008 yılında İzmit Rafinerisi'nde Proses Kontrol Başmühendisi olarak APC uygulamalarının hayata geçirilmesinde sorumluluk almıştır. İzmir Rafinerisi Üretim Müdürlüğü'nün ardından, Haziran 2013'te Batman Rafineri Müdürü olarak atanan Kemaloğlu, Ekim 2015-Şubat 2017 tarihleri arasında Kırıkkale Rafineri Müdürü görevinde bulunmuştur. 1 Şubat 2017 tarihi itibarıyla Teknik İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

Atilla Uluşu

Genel Müdür Yardımcısı
(Ham Petrol İkmal ve Dış Ticaret)

Atilla Uluşu, 1994 yılında İstanbul Saint-Joseph Lisesi, 1999 yılında Bilkent Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nü tamamlamıştır.

İş yaşamına 2000 yılında Ram Dış Ticaret'te Cezayir Bölge Ofis Temsilcisi olarak başlamış, 2002 yılında aynı ülkede Bölge Ofis Müdürü olarak görevlendirilmiştir. 2003 yılında Aygaz A.Ş.'de önce LPG Ticaret ve Planlama Sorumlusu, sonrasında ise Yurt Dışı LPG Satış Sorumlusu olarak, başta Irak olmak üzere, Doğu Akdeniz ülkelerine gerçekleştirilen LPG ihracatlarını koordine etmiştir. 2007 yılında Tüpraş'a Ham Petrol İkmal Koordinatörü olarak atanıp, 2013 yılında Ham Petrol İkmal Müdürü, 2015 yılında Ham Petrol İkmal ve Üretim Planlama Direktörü olarak görevlendirilmiştir. 5 Mayıs 2017 tarihi itibarıyla Ham Petrol İkmal ve Dış Ticaretten sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

TARİHÇE

1955 yılından bu yana faaliyet gösteren Tüpraş, yarattığı katma değer ve cirouyla Türkiye'nin en büyük sanayi şirketi konumundadır.

1950'LER

1955

- Türkiye'nin ilk petrol rafinerisi olan Batman Rafinerisi devreye alındı.

1960'LAR

1961

- 1,0 milyon ton/yıl kapasiteli İzmit Rafinerisi (İpraş) devreye alındı.

1970'LER

1971

- İzmit Rafinerisi 1'inci tevsii projesi tamamlanarak ham petrol işleme kapasitesi 5,5 milyon ton/yıla yükseltildi.

1972

- 3,0 milyon ton/yıl kapasiteli İzmir Rafinerisi devreye alındı.

1974

- Türkiye'nin tek madeni yağ üretim kompleksi, İzmir Rafinerisi'nde devreye alındı.
- Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (Ditaş), kuruldu.

1980'LER

1982

- İzmit Rafinerisi 2'nci tevsii projesi tamamlanarak ham petrol işleme kapasitesi 11,5 milyon ton/yıla yükseltildi.

1983

- İpraş ve üç rafineri Tüpraş çatısı altında toplandı.
- İpraş'ın Ditaş'taki %29 hissesi Tüpraş'a devredildi.

1986

- 5,0 milyon ton/yıl kapasiteli Kırıkkale Rafinerisi devreye alındı.

1987

- İzmir Rafinerisi tevsii projesi tamamlanarak ham petrol işleme kapasitesi 10 milyon ton/yıla yükseltildi.

1989-2003

- Uzun Vadeli Yatırım Planı çalışmaları başlatıldı.

1990'LAR

1990

- Tüpraş Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredildi.
- Yönetim planlamada simülasyona geçildi.
- Üretim planlamada optimizasyon modeli uygulanmaya başlandı.

1991

- Tüpraş'ın %2,5 hissesinin ilk halka arzı gerçekleşti ve İMKB'de işlem yapılmaya başlandı.

1993

- Kırıkkale Hydrocracker Tesisleri devreye alındı.
- İzmir Hydrocracker Tesisi devreye alındı.

1997

- İzmit Hydrocracker ve CCR Kompleksi devreye alındı.

1955 yılından bu yana faaliyet gösteren Tüpraş, yarattığı katma değer ve cirouyla Türkiye'nin en büyük sanayi şirketi konumundadır.

1998

- Otomatik Fiyatlandırma Mekanizması yürürlüğe girdi.

1999

- Halka açıklık oranı %3,58'e ulaştı.

2000'LER**2000**

- İkinci halka arzla birlikte Tüpraş hisselerinin %34'ü İstanbul ve Londra Menkul Kıymetler borsalarında işlem görmeye başladı.

2001

- Petkim Yarımcı Kompleksi, Tüpraş tarafından devralındı.
- İzmir CCR Reformer ve İzomerizasyon Üniteleri devreye alındı.

2002

- İzmit İzomerizasyon Ünitesi devreye alındı.
- Ditaş'ın hisseleri 16,5 milyon ABD doları karşılığında satın alınarak Şirket'in %79,98'ine sahip olundu.

2003

- Supply Option Study başlatıldı.

2004

- Bütün rafinerilerin kalite çevre sertifikasyonu alındı.

2005

- Halka açıklık oranı %49'a yükseltildi.
- Kamuya ait olan %51 oranındaki hissenin blok satışı için yapılan ihaleyi, Koç-Shell ortak girişim grubu kazandı.
- İzmir Rafinerisi Dizel Kükürt Giderme Ünitesi devreye alındı.
- İthalat serbest bırakıldı.
- Laboratuvar akreditasyonu sağlandı.
- Rafinerici lisansları yenilendi.
- Petrol Piyasası Kanunu yürürlüğe girdi.

2006

- Koç Holding A.Ş.'ye hisse devri gerçekleştirildi.
- Opet'in %40 hissesi Aygaz A.Ş.'den satın alındı.
- Operasyonel Mükemmellik Çalışması başlatıldı.
- Yeni logo ve kurum kimliği oluşturuldu.

2007

- İzmit Rafinerisi CCR Reformer ve Dizel Kükürt Giderme Ünitesi devreye alındı.
- İntranet portalı kullanılmaya başlandı.
- Ulusal Marker Uygulaması'na geçildi.
- Fuel Oil Dönüşüm Tesisi (RUP) yatırım kararı alındı.

- SAP Sistemi'ne geçildi. Uluslararası standartlara göre kurumsal sorumluluk raporu (GRI) yayımlandı.
- Baca gazı online ölçüm cihazlarının kurulumu (CEMS) yapıldı.
- Enerji yönetim birimleri kuruldu.
- Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim Notu 7,91 olarak belirlendi.
- TCDD ile taşımacılık anlaşması imzalandı.
- SEÇ (Sağlık Emniyet Çevre) Politikası yayınlandı, yönetim tarafından taahhüdü sağlandı.
- Tüpraş Tanıma Takdir ve Ödüllendirme Sistemi uygulamaya konuldu.

2008

- Kırıkkale Rafinerisi Dizel Kükürt Giderme ve CCR Reformer Ünitesi devreye alındı.
- İzmir Rafinerisi benzin spektlerini iyileştirme yatırımı devreye alındı.
- Tüm rafineriler Euro V standardında motorin satışına hazır hale geldi.
- Ditaş, T. Sevgi tankerini filosuna kattı.
- Demiryolu taşımacılığı gerçekleştirildi.
- Petrokimya Tesisleri'nde üretim durdurularak, Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin yapımına başlandı.
- İleri Proses Kontrol (APC) uygulamalarına geçildi.
- OSAR-Risk Değerlendirme Tablosu devreye girdi.

2009

- İzmit Rafinerisi benzin spektlerini iyileştirme yatırımı devreye alındı.
- Ditaş T. Gönül tankerini filosuna kattı.
- Türkiye'de satılan tüm benzin ürünleri Euro V spektlerine ulaştı.
- Müteahhit Yönetim Sistemi devreye alındı.
- Müşteri İlişkileri Yönetimi Sistemi'ne (CRM) geçildi.
- Kış motorini üretimine başlandı.

2010

- Ar-Ge Merkezi açıldı.
- Etik değerler revize edildi.
- Üniversitelerle master programları başlatıldı.
- REACH tüzüğüne kayıt olundu.
- Bitüm ürünlerine CE Belgesi alındı.
- Desülfürizasyon Ünitesinde, dünyada ilk craking katalist uygulaması gerçekleştirildi.
- Sanayide Enerji Verimliliği Yarışması'nda Batman Rafinerisi birincilik, İzmir Rafinerisi üçüncülük ödülü aldı.
- Rafinerilerde SAP üzerinden Atık Yönetim Programı devreye alındı.

TARİHÇE

İzmit Rafinerisi “Endüstriyel Simbiyoz Uygulamaları” ile Sürdürülebilir İş Ödülleri 2020’de Atık Yönetimi kategorisinde ödüle layık görüldü.

2011

- Fuel Oil Dönüşüm Tesisi kredi sözleşmesi imzalandı.
- İzmir ve İzmit Kerosen Tatlılaştırma Ünitesi devreye alındı.
- Sanayide Enerji Verimliliği Yarışması’nda İzmir ve Batman Rafinerileri birincilik ödülü aldı.
- Kurumsal Yönetim Notu 8,62 olarak güncellendi.

2012

- 700 milyon ABD dolarlık, 5,5 yıl vadeli yurt dışı tahvil satışı gerçekleştirildi.
- İzmit Rafinerisi’nde C3/C4 Splitter ve Seçici Hidrojenasyon Üniteleri devreye alındı.
- T. Suna tankeri teslim alındı.
- T. Leyla tankeri ile taşıma başladı.
- Sanayide Enerji Verimliliği Yarışması’nda Batman Rafinerisi birincilik ödülü aldı.
- Kurumsal Yönetim Notu 9,10 seviyesine yükseldi.
- İzmir Rafinerisi’nde Kostik Nötralizasyon Ünitesi devreye alındı.
- İzmir Rafinerisi’nde U-920 gaz türbini ve atık ısı kazanı devreye alındı.
- Kırıkkale Rafinerisi ve Batman Rafinerisi yeni bitüm tankları devreye alındı.

2013

- Batman Rafinerisi, Sanayide Enerji Verimliliği Yarışması’nda birincilik ödülü aldı.
- Tüpraş’ın Kurumsal Yönetim Notu 9,34 seviyesine yükseldi.
- ISO 50001:2011 Enerji Yönetim Sistemi Belgesi alındı
- ISO/IEC 27001:2005 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesi alındı.
- İzmit ve Batman Rafinerisi’nde yeni bitüm tankları devreye alındı.
- İzmir Rafinerisi, baz yağları kompleksi fırınlarının modernizasyonu projesi ile Ege Bölgesi Sanayi Odası tarafından Çevre Uygulama Ödülü’nde birincilik aldı.
- Kırıkkale Rafinerisi’nde CCR ve Benfree Üniteleri Heat Integration Projesi tamamlanarak devreye alındı.

2014

- İzmit Rafinerisi Fuel Oil Dönüşüm Tesisi tamamlandı.
- Bitümen ve zift benzeri diğer petrol türevlerini taşıma niteliklerine sahip dünyanın en büyük iki asfalt tankerinden T. Esra tankeri filoaya katıldı. T. Aylin tankerinin inşasında ise son aşamaya gelindi.
- Batman Rafinerisi, Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması’nda “En Verimli Endüstriyel Tesis” kategorisinde birincilik ödülü aldı.
- “Eşanjörlerin Kirlilik Takibi, Modellenmesi, Simülasyonu ve Optimal Bakım Planlaması ile Rafineri Enerji Kayıplarının Azaltılması” amacıyla geliştirilen simülasyon programı, “HexMon” adı ile Avrupa Birliği Markası (CTM) olarak tescil edildi.
- Sermaye Piyasası Kurulu’nun Ocak 2014 tarihinde yayınladığı Kurumsal Yönetim İlkeleri’ni baz alan yeni metodoloji kullanılarak yapılan değerlendirmede Kurumsal Yönetim Notu 9,31 olarak derecelendirildi.
- Tüpraş, 4 Kasım 2014 tarihinde başlatılan BIST Sürdürülebilirlik Endeksi’nde ilk 15 şirketin içinde yer aldı.
- 12.950 m2’lik bir alan içerisinde, “Tasarım Binası”, “Laboratuvar Binası” ve “Pilot Tesis Binası” olmak üzere üç ayrı binadan oluşan Ar-Ge Merkezi Kampüsü açıldı.

2015

- Membran Dearatör Soğuk Kazan Besleme Suyu ile Enerji Kazanımı Projesiyle Avrupa Birliği Çevre Ödülleri Türkiye Programı Süreç Kategorisi birincilik ödülü alındı.
- 2014’te denize indirilen T. Aylin tankeri ilk seferini gerçekleştirdi.
- Tüpraş’ın Kurumsal Yönetim Notu 9,44 seviyesine yükseldi.
- 2014 yılında BIST-30 endeksinde yer alan şirketlerin, 2015 yılında ise BIST-50 endeksinde yer alan şirketlerin değerlemeye tabi tutulduğu Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Endeksinde Tüpraş, ilk otuz şirketin içinde yer aldı.
- Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması’nda Kategori-2’de Kırıkkale Rafinerisi birincilik, İzmit Rafinerisi ikincilik, İzmir Rafinerisi ise üçüncülük ödülü alırken, Batman Rafinerisi Kategori-3’te Jüri Özel Ödülü’ne layık görüldü.
- “Bir Dizel Üretim Yöntemi ve Sistemi” isimli patent başvurusuna Türk Patent Enstitüsü tarafından 20 yıl koruma sağlayan İncelemeli Patent Belgesi verildi.

- Kırıkkale Rafinerisi Yeni Kuvvet Santrali Projesi'nin ilk adımı olan gaz türbini inşası temel atma töreni gerçekleştirildi.
- HexMon markasına, Türk Patent Enstitüsü'nden Logolu Marka Tescil Belgesi alındı.

2016

- İzmit Rafinerisi'nde İSU Körfez Atıksu Tesisi deşarj suyunun rafineride işlenerek endüstriyel amaçla kullanımına yönelik Plt-62 Gri Su Artıma Tesisi devreye alındı.
- Kırıkkale Rafinerisi'nde yapımı tamamlanan Vagon Bakım ve Onarım Atölyesi, Bakımdan Sorumlu Birim Sertifikasını (Entity in Charge of Maintenance-ECM) alarak Türkiye'nin en kapsamlı vagon bakım ve onarım atölyesi oldu.
- Doğu Marmara Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü tarafından Kocaeli'ndeki ilk Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifika Tüpraş'a verildi.
- Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması Sanayide Enerji Verimliliğinin Artırılması Projeleri Kategori-2'de Batman Rafinerisi birincilik, Kategori-3'te ise Kırıkkale Rafinerisi ikincilik, İzmit Rafinerisi üçüncülük ödülüne layık görüldü.
- Tüpraş Tedarikçi Portalı devreye alındı.
- Ufuk2020'de 3. proje rekor puanla kabul edildi.
- Ham Petrollerin Uyumluluk ve Stabilité Ölçümleri İçin Yöntem Geliştirme Projesi, TÜBİTAK-TEYDEB tarafından ar-ge nitelikli proje olarak kabul edildi.
- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) tarafından, Enerji ve Su Kullanımını Azaltacak Enerji Verimliliği Programı kapsamında Tüpraş'a 150 milyon ABD dolarlık kredi verildi.
- İki yeni ürün tankeri T. Caroline ve T. Nevbahar, Ditaş'ın filosuna katıldı.

2017

- Tüpraş kurduğu Körfez Ulaştırma A.Ş. ile Türkiye'nin ilk özel demiryolu tren işletmecisi oldu.
- Ar-Ge Müdürlüğünce geliştirilen yüksek nitelikli modifiye bitümü ile deneme yolu serildi.
- Batman Rafinerisi yeni F-1101 fırını devreye alındı.
- Tüpraş Ar-Ge Merkezi ilk katalizör pilot tesisi kuruldu.
- İki yeni ürün tankeri T. Semahat ve T. Sadberk, Ditaş'ın filosuna katıldı.
- Yurt dışında yerleşik yatırımcılara 7 yıl vadeli 700 milyon ABD doları tutarında %4,5 sabit kupon faiz ödemeli eurobond ihracı gerçekleştirildi ve Londra Borsası'na kote edildi.

2018

- İzmir Rafinerisi 7000 Ham Petrol Ünitesi Modernizasyon Projesi tamamlandı.
- Kırıkkale Rafinerisi Yeni Kuvvet Santrali devreye alındı.
- Londra Ticaret Ofisi açıldı.
- Hidroprosesing Pilot Tesisi açıldı.
- Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması Sanayide Enerji Verimliliğinin Artırılması Projeleri Kategori-3'te Kırıkkale Rafinerisi birincilik, İzmit Rafinerisi ikincilik, Kategori-2'de ise Batman Rafinerisi üçüncülük ödülüne layık görüldü.
- Ar-Ge Merkezi, HPNA Analiz Yöntemi geliştirdi.
- Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim Notu 9,48 seviyesine yükseldi.

2019

- Tüpraş, İstanbul Havalimanı'na (İGA) 5 yıl süreyle yıllık 1,8 milyon ton jet yakıtı satışına hak kazandı.
- Körfez Ulaştırma TULOMSAŞ'tan 5 yeni lokomotif teslim aldı.
- Tüpraş, AB Ar-Ge ve İnovasyon Programı Ufuk2020'nin "En Başarılı Türk Sanayi Kuruluşu" oldu.
- Üç yeni ürün tankeri T. Adalyn, T. Elinor ve T. Fatma, Ditaş'ın filosuna katıldı.
- Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması Sanayide Enerji Verimliliğinin Artırılması Projeleri Kategori-3'te İzmir Rafinerisi birincilik ödülüne, İzmit Rafinerisi ise Jüri Özel Ödülü'ne layık görüldü.
- Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim Notu 9,50 seviyesine yükseldi.

2020

- Kurum İçi Girişimcilik Programı kapsamında "Modiphal-T" projesi ürün portföyüne eklendi.
- Uluslararası girişim sermayesi fonu olan Emerald Industrial Innovation Fund ile uzun süreli iş birliği anlaşması imzalandı.
- Londra Ticaret Ofisi, Tupras Trading Ltd olarak iştirake dönüştürüldü.
- İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman rafinerileri için Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi alındı.
- Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması Sanayide Enerji Verimliliğinin Artırılması Projeleri Kategori-3'te Kırıkkale Rafinerisi ikincilik, İzmit Rafinerisi ise Jüri Özel Ödülü'ne layık görüldü.
- Tüpraş'ın Kurumsal Yönetim Notu 9,58 seviyesine yükseldi.
- Tüpraş, TURQUALITY® Destek Programı'na katıldı.
- İzmit Rafinerisi "Endüstriyel Simbiyoz Uygulamaları" ile Sürdürülebilir İş Ödülleri 2020'de Atık Yönetimi kategorisinde ödüle layık görüldü.
- Tüpraş Akademi Kırıkkale Rafinerisinde açıldı.

TÜPRAŞ TARAFINDAN PANDEMİ SÜRECİNDE ALINAN AKSİYONLAR

Pandemi Süreci Toplumsal Destek Projeleri

- Tüpraş, T.C. Cumhurbaşkanlığı tarafından başlatılmış olan Milli Dayanışma Kampanyası'na 5 milyon TL katkıda bulunmuştur.
- Millî Eğitim Bakanlığı iş birliğiyle gerçekleştirilen "Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum" sosyal sorumluluk projesi pandemi döneminde "Dayanışma ve Gönül Köprüsü"ne dönüştürülmüştür. Pandeminin ilk günlerinde 60 gönüllü öğretmenin katılımıyla, robotik kodlama sınıflarında 3D yazıcılarla, 10 bin adet siperli maske üretilmiş ve İl Sağlık Müdürlüklerine teslim edilmiştir. Bu projeye Aralık 2020'de Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) "Ortak Yarımlar Birlikte Mümkün" yarışmasında "Birlikte Mümkün" ödülü alınmıştır.
- Rafinerilerin bulunduğu Kocaeli-Körfez, İzmir-Aliağa, Kırıkkale ve Batman'daki hastanelerden gelen maske ve tulum taleplerinin karşılanmasının yanı sıra
 - Kocaeli İl Sağlık Müdürlüğü'ne PCR test cihazı
 - Kocaeli Üniversitesi Hastanesi'ne 500 adet tulum, 5.000 adet ameliyat maskesi
 - Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyeleri'ne 500'er adet tulum,
 - Kocaeli-Körfez Belediyesi'ne 500 adet 400 ml kolonyabağışı yapılmıştır.
- Kocaeli-Körfez Belediyesi ve İzmir-Aliağa Belediyesi ile protokol imzalanarak bölgede bulunan sokak hayvanı bannaklarına rafineri yemekhanelerinden artan yemeklerle destek sağlanmıştır.

Genel:

- Öncelikli olarak küçük çocukları olan, kronik rahatsızlık taşıyan çalışanlar başta olmak üzere ofis çalışanları süreç boyunca uzaktan çalışma modeline geçmiştir.

- Üretimin devamlılığı için görevine devam etmesi gereken vardiyalı çalışanların olası bir yayılımda en az etkilenmesi amacıyla özverili olarak 2'li vardiya sistemine geçilmiş ve 12 saatlik çalışma düzenleri oluşturulmuştur.
- Rafinerilerde olası bir karantina durumunda üretimin aksamadan devam edebilmesi için tek kişilik "geçici yaşam kabinleri" imal ettirilmiştir.
- Yurt içinden ve dışından gelen tüm çalışanlara 14 gün karantinada kalma kuralı uygulanmıştır.
- Tüm çalışanların her sabah sağlık durumlarını değerlendirdikleri online anket uygulaması devreye alınmıştır.
- Tüm çalışanlar için HES Kodu uygulaması başlatılmıştır.
- Geniş katımlı toplantılar online olarak gerçekleştirilmiş ve toplantı odalarının kullanımında kişi sayısı kısıtlamaları sağlanarak sosyal mesafenin korunmasını sağlanmıştır. Bu tür bölgelerde kare kod uygulaması ile olası hastalıklarda temas ve filyasyon çalışmasının altyapısı oluşturulmuştur.

Rafineriler:

- Rafineri girişlerinde termal kameralar ile ateş ölçümü sağlanmıştır.
- Tüm rafinerilere COVID-19 TSE Güvenli Üretim Belgesi alınmıştır.
- Tüm rafinerilerde COVID-19 tedbirleri ve uygulama kalitesi TÜVSüd tarafından denetlenmiştir.
- Rafinerilerdeki araçlar, çalışan servis araçları ve yaşam alanları düzenli olarak sterilize edilmiştir.
- Servislerin dolulukları takip edilerek tüm çalışanların her ikili koltukta tek bir kişi oturabilecek şekilde düzenleme yapılmıştır.
- Yemekhanelerde sandalye aralıkları açılarak yemek saati süreleri uzatılmış, kare kod uygulaması ile olası hastalıklarda temas ve filyasyon çalışmasının altyapısını oluşturulmuştur.
- Kafeterya hizmeti olan İzmir, Kırıkkale, Batman rafinerilerinde sadece paket servis uygulamasına geçilmiştir.

- Yemekhanelerde teması ortadan kaldırmak üzere masalara seperatörler koyulmuştur.
- Rafineri ve ofislere dezenfektanlar konulmuştur.
- Turnikelere dijital ortamda maske kontrolü ve ateş kontrolü için tablet ve ısı ölçerler yerleştirilmiştir.

Müşteriler:

- Müşterilerin/sürücülerin bekleme alanlarında ilgili belediyeler ile ortak çalışarak sürekli dezenfeksiyon sağlanmıştır.
- Kara dolum çalışma saatleri revizyonları fiili saha düzenlemeleri ve sürücülere maske dağıtımı ve ateş ölçümü gibi uygulamalar devreye alınmıştır.
- Webden ve akıllı cep telefonlarından görüntülenebilen Sürücü Tanker Sıra Takip Ekranı kullanıma açılmış, ilk haftanın sonunda günlük 2.000 ziyaret sayısına ulaşılmıştır.
- Tüpraş Müşteri Portalı uygulaması ve Tüpraş Çözüm Merkezi (444 123 0) kapsamı hızlı çözümler üretme stratejisi ile genişletilmiştir.
- Müşterilerin ihtiyaçları doğrultusunda özel tasarlanan yeni Tüpraş Müşteri Bildirim Yönetimi Sistemi devreye alınmıştır.
- Sistemde kayıtlı sürücülere her gün bilgilendirme amaçlı kısa mesajlar gönderilmiştir.

İnsan kaynakları:

- Mevcut koşullara göre projeler adapte edilmiş ve çalışanlar ile daha sık iletişim kurulmuştur. Online çalışma, oryantasyon, eğitim ve gelişme faaliyetlerine devam edilmiştir.
- "Tüpraş Well Being" çalışmaları kapsamında "Birlikte Mutlu ve Umutlu" konsepti geliştirilmiştir. Bu konseptin içinde yer alan "sağlıklı zihne sahip olma", "sosyalleşme" ve "birbirimizi takdir etme" başlıkları altında çalışanlara psiko-sosyal destek sağlanmıştır.
- Online staj programı hayata geçirilmiştir.

- Tatil ve izin dönemi başlangıcında “Güvenli Seyahat ve Tatil Rehberi” oluşturulmuştur.
- Mart-Aralık 2020 döneminde dijital iletişim platformu üzerinden toplam;
 - 715.586 sesli görüşme,
 - 392.366 görüntülü görüşme,
 - 305.585 ekran paylaşımı

gerçekleştirilmiştir.

- Ülke enerjisini kesintisiz karşılayabilmek amacıyla Mart-Aralık 2020 döneminde ortalama olarak;
 - ofis çalışanlarının % 31’i,
 - saha çalışanlarının % 44’ü

işyerinde görevlerini yerine getirirken diğer çalışanlar ise evlerinde dönüşümlü olarak çalışmaya devam etmiştir.

Bilgi teknolojileri:

1. Online staj programı kapsamında akıllı baret ile “Uzaktan Rafineri Saha Turu” eğitimi verilmiştir.
2. Akıllı baret ile online görüntü ve ses aktarımı sayesinde uzaktan işletme eğitimleri verilmiş, doküman paylaşımı sayesinde firma ve Tüpraş uzmanları tarafından bakım çalışmaları planlanmış, İzmit Rafinerisi Kablosuz Haberleşme Projesi için uzaktan rafineri saha turu ve sinyal kontrolleri yapılmıştır.
3. DCS ekranlarının tablet üzerinden ve şirket bilgisayarları üzerinden eş zamanlı görüntülenmesi için Ar-Ge Pilot Tesis’te pilot çalışma gerçekleştirilmiştir.

4. TAS (Terminal Otomasyon Projesi)

projesinde Çin ofisi, Türkiye Honeywell ofisi ve Tüpraş İzmit Rafinerisi eş zamanlı olarak uzaktan sanal FAT gerçekleştirilmiştir.

İletişim:

- Tüpraş pandemi reklam filmi “Bir ülkenin enerjisini üretiyorsanız, durma lüksünüz yok”, TV ve dijital mecralarda yer almıştır.
- “Yeni normalde, yine birlikte” mottosu ile ilerlenen normalleşme çalışmalarında tüm iletişim kanalları kullanarak çalışanlar bilgilendirilmeye devam edilmiştir.
- Kişisel hijyene yönelik ve salgının yayılımına karşı farkındalık artıran duyurular şirket içi ekran ve panolarının yanı sıra e-posta yoluyla paylaşılmıştır.
- Genel Müdür tarafından tüm çalışanlara yönelik süreçte bilgilendirme niteliği taşıyan Teams buluşmaları düzenlenmiştir.
- Anne Çocuk Vakfı (AÇEV) eğitmeni “Korona Günlerinde Ebeveyn Olmak” başlıklı söyleşisiyle online platforma çalışanlar ile buluşturulmuştur.
- Sağlık Bakanlığı’nın konuya ilişkin afişleri ve görselleri rafinerilerde iç iletişim kanallarından çalışanlarla periyodik olarak paylaşılmıştır.

- “Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez” projesi kapsamında Fenerbahçe futbolcuları tarafından Tüpraş çalışanlarına gönderilen motivasyon mesajı iç iletişimde kullanılmıştır.
- COVID-19 hastalığını atlatan Tüpraş çalışanları tarafından hastalık sürecini anlatan video serileri tüm çalışanlarla paylaşılmıştır.
- Sosyal Etkinlik Kulüpleri etkinlikleri online platforma taşınmıştır.
- Tüpraş Fikir Ünitesi için korona özelinde fikirler toplanmıştır.
- Inowhatif Talks COVID-19 özel adı altında dünyada gelişen inovasyon fikirlerinin paylaşıldığı webinar serisi çalışanlarla buluşmuştur.
- Tüpraş çalışanlarının gönüllü katkısı ile her yıl sivil toplum kuruluşlarını desteklemek üzere gerçekleşen “Garaj Satış Etkinliği” online etkinlik atölyesine çevrilmiştir.

Bir ülkenin enerjisini üretiyorsanız, durma lüksünüz yok. #EnerjimizBitmez #iyileşeceğiz
<https://www.youtube.com/watch?v=fqT6sFBVEyc>

2020 GELİŞMELERİ

Tüpraş İzmit, Kırıkkale, Batman ve İzmir rafinerilerinde 5 yıl boyunca geçerliliği olan Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi'ni almaya hak kazanmıştır.

Tüpraş'tan, AB Ar-Ge ve İnovasyon Programı Ufuk2020 kapsamında çevre projesi: "MOF4AIR"

Ufuk2020 programının "İleri Karbondioksit Yakalama Teknolojileri" çağrısı kapsamında desteklenen iki projeden biri olan ve ortakları arasında Tüpraş'ın da yer aldığı "MOF4AIR" isimli ar-ge projesi, %100 hibe desteği almaya hak kazanmıştır.

Bu proje ile Tüpraş, endüstriyel süreçlerden çıkan karbondioksit gazının verimli şekilde yakalanmasını ve karbondioksit salınımının azaltılmasını sağlayacak teknolojik bir yöntem geliştirilmesine destek olarak çevreye katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Tüpraş, geliştirilecek teknolojiyi rafineri sahasında test etme imkânı ile baca gazlarındaki atık karbondioksitin yakalanmasına yönelik çalışmaları yürütecektir. Proje kapsamında geliştirilen teknolojinin ve sistemin; enerji santralleri, rafineriler, çimento, demir ve çelik gibi çeşitli enerji ve karbondioksit yoğunluğu bulunan endüstrilere açılımı hedeflenmektedir.

MOF4AIR (Metal Organic Frameworks for carbon dioxide Adsorption processes in power production and energy Intensive industries) projesi; Belçika, Norveç, Fransa, İtalya, Yunanistan, Birleşik Krallık, Güney Kore ve Türkiye'den 14 kuruluşun ortaklığıyla yürütülmektedir. Toplamda 11 milyon Euro bütçeye sahip MOF4AIR projesi kapsamında, Tüpraş'ın %100'ü Avrupa Birliği tarafından destekli 902.500 euro bütçesi bulunmaktadır.

Kurum İçi Girişimcilik Programı kapsamında "Modiphal-T" projesi

Tüpraş, Kurum İçi Girişimcilik Programı kapsamında başlattığı, "Modiphal-T" projesi ile ürün portföyüne yeni bir ürün eklerken proje kapsamında ilk modifiye bitüm satışı gerçekleştirilmiştir.

Girişimcilik ve inovasyon stratejilerini bütünsel bir bakış açısıyla ele alan Tüpraş, hayata geçirdiği projelerle sektördeki öncü misyonunu güçlendirmeye devam etmektedir. Mevcut kaynakların farklı iş alanlarında kullanımı amacıyla 2017 yılında şirket genelinde başlatılan Kurum İçi Girişimcilik Programı ile Tüpraş çalışanları kendi ürettikleri fikirler üzerine bir girişimci gibi çalışarak, fikirlerini sürdürülebilir ve ölçeklenebilir bir iş modeline dönüştürmek ve hayata geçirmek için çalışmaktadır.

Projeler, ön değerlendirme aşamasında yenilik seviyesi, getiri potansiyeli, Şirket'in stratejisi, temel yetkinlikleri ve kaynakları ile uyumu, ticari özellikleri, ölçeklenme ve teknik özellikleri açısından değerlendirilmektedir. Bu değerlendirme sonucunda sürdürülebilir, özgün, hızla geliştirilebilecek ve yeni büyüme alanı yaratacak projeler, Tüpraş İnovasyon Komitesi tarafından onaylanmaktadır.

Modiphal-T projesi, Kurum İçi Girişimcilik Programı'nın bütün aşamalarını tamamlayarak başarılı sonuç veren projelerden biri olmuş ve bu proje kapsamında ilk kez modifiye bitüm satışı gerçekleştirilmiştir. Böylelikle Tüpraş'ın ürün portföyüne, özellikleri iyileştirilmiş ve daha yüksek performanslı bir bitüm ürünü olan polimer modifiye bitüm eklenmiştir. Modiphal-T projesi Tüpraş'ın girişimcilik dönüşümüne katkı sağlamasının yanı sıra, ürün yelpazesini genişleterek yeni bir pazarda konumlanmasına katkı sağlayacaktır.

Emerald Technology Ventures iş birliğiyle yeni teknoloji start-up şirketlerine yatırım

Türkiye'de aktif olarak açık inovasyon çalışmaları sürdüren Tüpraş; ABD ve Avrupa'daki yeni teknoloji şirketlerine yatırım yapmak üzere, bir uluslararası girişim sermayesi fonu olan Emerald Industrial Innovation Fund ile uzun süreli iş birliği anlaşması imzalamıştır.

Tüpraş, 2020 yılında Türkiye'nin "markalaşma projesi" olarak anılan TURQUALITY® programına katılmıştır.

Bu anlayışla Emerald Industrial Innovation Fund'a yatırımcı olarak dâhil olan Tüpraş; enerji dönüşümüne katkı sağlamak, mevcut faaliyetlerinde rekabet gücünü artırmak ve geleceğin işlerini yakından takip etmek amacıyla ABD ve Avrupa'daki yeni teknoloji start-up şirketlerine yatırım yapmayı hedeflemektedir.

Enerji, su, ileri malzeme ve endüstriyel bilişim teknolojileri alanlarında Zürih, Toronto ve Singapur ofisleriyle faaliyet gösteren Emerald, bugüne kadar 660 milyon ABD dolarının üzerinde varlık yönetimi ve 60'tan fazla yeni teknoloji şirketine yatırım yapmıştır.

Tüpraş bu yatırımla yeni gelişen teknolojileri yakından tanıyarak stratejik öngörülerini güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Tüm rafinerilerde Sıfır Atık Belgesi

Tüpraş İzmit, Kırıkkale, Batman ve İzmir rafinerilerinde 5 yıl boyunca geçerliliği olan Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi'ni almaya hak kazanmıştır.

"Sıfır Atık Yönetmeliği" kapsamında sıfır atık yönetim yapısını kuran ve etkin olarak uygulayan sanayi tesisleri için dereceli olarak sertifikalandırma gerçekleştirilmektedir. Sıfır Atık Belgesi'ni alabilmek için; konuyla ilgili bir ekibin görevlendirilmesi, çoklu bir atık toplama sisteminin kurulması, her atık türüne uygun bir depolama alanının oluşturulması, gerekli ekipmanların sağlanması, eğitim ve farkındalık çalışmalarının gerçekleştirilmesi gibi şartların yerine getirilmesi gerekmektedir.

Rafinerilerde oluşturulan ve her yıl geliştirilen atık yönetimi süreçleri, "sıfır atık" yaklaşımı benimsenerek, uyumlu hale getirilmiştir. Sertifikalandırma süreci kapsamında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü yetkilileri tarafından gerçekleştirilen denetimler sonrası her bir rafineride Sıfır Atık Yönetim Sistemi ve yürütülen çalışmalar uygun bulunarak, Sıfır Atık Belgesi başvuruları onaylanmıştır.

Rafinerilerde oluşan atıkların en az %15 oranında azaltılması, atıkların yeniden kullanımının sağlanması, kaynakların gereksiz tüketiminin önlenmesi ve farkındalığın artırılması gibi çalışmalar devam etmektedir.

Tüpraş, TURQUALITY® Destek Programı'nda

Tüpraş, yurt dışında markalaşma hedefine hizmet eden çalışmaların desteklendiği Türkiye'nin "markalaşma projesi" olarak anılan TURQUALITY® programına katılmıştır. 2018 yılında İngiltere'de ticaret ofisini açan Şirket'in, aldığı destekle yurt dışı markalaşma çalışmalarını daha da güçlendirmesi hedeflenmektedir.

Uluslararası markalaşma potansiyeli olan firmalara destek olma hedefiyle başlatılan TURQUALITY® desteği, şirketlerin üretimlerinden pazarlamalarına, satışlarından satış sonrası hizmetlerine kadar bütün süreçleri kapsayacak şekilde yönetsel bilgi birikimi, kurumsallaşma ve gelişimlerine katkı sunmaktadır.

2020 GELİŞMELERİ

İzmit ve Kırıkkale rafinerilerinde yürütülen enerji verimliliği çalışmaları ile yıllık 73 bin hanenin elektrik tüketimine eş değer enerji tasarrufu sağlanmıştır.

Yurt dışı markalaşma yatırımlarına %50'ye varan oranlarda finansal katkı sunulurken, program kapsamında yer alan en önemli destek kalemlerinden birisi Yönetici Geliştirme Programı'dır. Program ile destek kapsamındaki firmaların orta ve üst düzey yöneticileri arasında ortak bir lisanının oluşturulması, profesyonelliğin ve etkinliğin artırılması, oluşan iletişim ortamı ile pozitif ilişkiler ağı yaratılması hedeflenmektedir.

Tüpraş'ın enerji tasarrufu projelerine iki ödül

Tüpraş, Kırıkkale ve İzmit rafinerilerinde enerji verimliliği alanında gerçekleştirdiği sürdürülebilir ve çevreci projeleriyle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından bu yıl 20'ncisi düzenlenen "Sanayide Enerji Verimliliği SENVER-21 Proje Yarışması"nda iki ödül kazanmıştır.

Kırıkkale Rafinerisi, enerji tüketiminde yıllık 112.930 MW ve sera gazı emisyonunda yıllık 22 bin ton CO₂ azalış sağlayan "Enerji Optimizasyonu Çalışmaları" projesiyle yarışmada ikincilik ödülü almıştır.

İzmit Rafinerisi ise enerji tüketiminde yıllık 92.330 MW ve sera gazı emisyonunda yıllık 20 bin ton CO₂ azalış sağlayan "Hydroproses Üniteleri Operasyonel Enerji Optimizasyonu" projesi ile Jüri Özel Ödülü'ne layık görülmüştür.

Böylelikle, İzmit ve Kırıkkale rafinerilerinde yürütülen enerji verimliliği çalışmaları ile yıllık 73 bin hanenin elektrik tüketimine eş değer enerji tasarrufu sağlanmıştır. Ayrıca CO₂ emisyonu yıllık 42 bin ton azaltılmıştır. Üretiminde enerjiyi en verimli şekilde kullanma ve karbon ayak izini azaltma hedefiyle faaliyetlerini sürdüren Tüpraş, tüm iş süreçlerinde kaynakların verimli kullanımına odaklanmaya devam etmektedir.

Tüpraş laboratuvarlarından akaryakıt sektörüne kapsamlı çözümler

Türkiye'deki tüm akaryakıt analizi ihtiyaçlarına uygun çözümler sunan Tüpraş, dört rafinerisindeki son teknolojiyle donatılmış laboratuvarlarında akaryakıt, yakıt ve bitüm sektörlerinin deney analiz ihtiyacını karşılamaktadır. Bir günde 2.500'ü aşkın deney gerçekleştiren Şirket, 2020 yılında 1 milyona yakın deney çalışmasını tamamlamıştır. Tüpraş laboratuvarlarında gerçekleştirilen 400'den fazla deney, resmi kurum ve kuruluşlar tarafından akredite olmuştur.

Toplam 184 çalışanı ile akredite laboratuvarlar, farklı sektörlerden kurum ve kuruluşlara hizmet verebilmektedir. Tüpraş laboratuvarlarında yapılan analizlerin doğruluğu, ulusal ve uluslararası karşılaştırma testleri düzenleyicilerinin sunduğu programlarla sürekli olarak takip edilmektedir. Tüpraş laboratuvarları, sahip olduğu akreditasyonların haricinde Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (305/2011/AB) gerekliliğine göre CE belgesini de sahiptir. Ayrıca Tüpraş laboratuvarlarında yapılan bitüm ve bitümlü bağlayıcılar analizleri, Türk Akreditasyon Kurumu'na ek olarak tarafsız bir başka kuruluşça da denetlenmektedir.

Tüm faaliyetlerini entegre yönetim sistemi çerçevesinde sürdüren Tüpraş,

- ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi,
- ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi,
- OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi,
- ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi,
- ISO 17025 Laboratuvar Yönetim Sistemi

sertifikalarıyla hizmet vermektedir. Kalite süreçleri, ar-ge ve teknoloji çalışmaları ile geliştirilmektedir.

Tüpraş, analiz kapsamının genişliği ve teknolojik donanım gibi özellikleriyle öne çıkan laboratuvar hizmetlerinin veri işleme kapasitesini dijitalleşme ve modern kimya algoritmalarıyla en üst seviyeye çıkarmayı planlamaktadır. Tüpraş laboratuvarlarından hizmet almak isteyen başta enerji sektörü olmak üzere, diğer sektörlerde ait firmalar <https://www.tupras.com.tr/laboratuvar> adresinden sürecin tüm adımlarına ulaşabilmektedir.

Yenilenen "Müşteri Bildirim Yönetim Sistemi"

Tüpraş, müşteri talep ve beklentilerini en yüksek düzeyde ve en hızlı şekilde karşılamak için hayata geçirdiği yeni Müşteri Bildirim Yönetimi Sistemi ile dijital hizmetlerini geliştirmeye devam etmektedir. Yeni Müşteri Bildirim Yönetim Sistemi ile müşterilerle daha hızlı iletişim kurularak, müşteri memnuniyetinin artırılması amaçlanmaktadır.

Yenilenen “Müşteri Bildirim Yönetimi” yazılımı ile müşteriler, talep ve şikâyetlerini Tüpraş’a daha kolay ulaştırabilmektedir. Bu amaçla, Tüpraş müşterilerinin taleplerine göre yeni bildirim konuları oluşturularak müşteri taleplerinin detaylı analizlerinin yapılabilmesi sağlanmıştır. Müşteri bildirimleri, Tüpraş rafinerilerinde konunun uzmanına yönlendirilmekte ve kısaltılmış standart süreler içerisinde müşteriye geri dönüş sağlanmaktadır. Yenilenen yazılımın, müşterilere ulaşılan 8 lokasyondaki 32 adet Müşteri Bildirim Noktası, Müşteri Portalı (<https://musteriportalı.tupras.com.tr>), Müşteri Çözüm Merkezi ve Müşteri Web Sitesi (<https://www.tupras.com.tr/musteri-sitesi>) gibi farklı iletişim kanallarına entegre edilmesiyle birlikte, tek çatı altında müşteriye hızlı ve kolay erişim imkânı sağlanmıştır. Müşteri Portalı’na ve Müşteri Web Sitesi’ne cep telefonları ile uyumlu bir sistem kanalıyla, müşteri bildirimleriyle ilgili gelişmeler ve bildirimin durumu güncel olarak kontrol edilebilmektedir.

Halka açık bir şirket olarak, üretim ve dağıtım süreçleri dâhil tüm faaliyetlerini büyük bir şeffaflıkla yürüten Tüpraş, sürekli açık iletişim hedefiyle hareket etmektedir. Yenilenen Müşteri Portalı uygulaması ve Müşteri Web Sitesi gibi çeşitli iletişim kanalları ile müşterinin sesini anlık olarak takip edebilme kabiliyetine sahip olunmuştur.

Mevcut ve potansiyel müşterilere daha yüksek seviyede hizmet sağlamaya yönelik oluşturulmuş Tüpraş Çözüm Merkezi’nin (444 123 0) kapsamı ise müşterilerin ihtiyaçları doğrultusunda sürekli zenginleştirilmektedir.

Tüpraş Akademi Kırıkkale Rafinerisinde kuruldu

Tüpraş, bir ilke imza atarak, Türkiye’nin rafinericilerini yetiştirmek üzere Tüpraş Akademi’yi Kasım 2020’de hayata geçirdi. Dersliklerin yanı sıra, atölyeler, konferans salonu, kütüphane, çevik çalışma ortamı ve sosyal alanları kapsayan Kırıkkale Rafinerisi Tüpraş Akademi ile eğitim ve gelişim alanında Tüpraş’a ve sektöre yeni bir soluk getirmek hedeflenmektedir. Bir diğer hedef ise çalışanların yaşam boyu öğrenen, yetkinliklerini sürekli geliştiren birer rafinerici olarak yetişmesidir.

Yeni tasarlanan iç eğitimlik sistemi ile deneyimli çalışanların mesleki ve teknik bilgilerini kurum içinde etkin bir şekilde aktarması ve kurumsal hafızada saklanması planlanmaktadır. Akademi’nin atölyelerinde iç eğitimler tarafından anlatılan teknik ve mesleki eğitimler videoya çekilerek dijital ortamda çalışanların kullanımına sunulacaktır.

Tüpraş Akademi’nin 2021 yılında rafinaj alanında bir çok teknik ve mesleki eğitimi online platform üzerinden dünyaya açarak Tüpraş markasının küresel olarak tanınmasına katkı vermesi planlanmaktadır.

Akademi’de ayrıca; AR/VR teknolojilerini kullanarak atölyelerde teknik eğitimlerin verilmesi, atölyeler vasıtasıyla teorik bilginin yaparak öğrenme ile öğrenme etkinliğinin artırılması, 3D yazıcı ile kritik ekipmanların pahalı olan ara parçalarını uygun malzeme kullanılarak üretilmesi, çevik projelerin çalıştaylarının gerçekleştirilmesi, enerji sektöründeki teknolojik gelişmelerin gündeme getirileceği zirvelerin organize edilmesi ve teknik konularda üniversiteler ile ortak çalışmaların yürütülmesi hedeflenmektedir.

STRATEJİ

2020, rafinaj sektöründe sürdürülebilirliğin ve dönüşümün tetiklendiği bir yıl olmuştur.

Sektör Değerlendirmesi

Önemli bir demografik avantaja sahip olan Türkiye, global piyasalarda yaşanan dalgalanmalara rağmen son dönemde görece güçlü ekonomik temellerini korumaktadır. Demografik dinamizmin, ancak yeni nesillerin daha üretken ve katma değeri yüksek alanlara yönlendirilmesi ile gerçek bir avantaja dönüşebileceğinin bilincinde olan Tüpraş verimlik ve üretkenliğini her geçen gün geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda Tüpraş, öncelikli hedefini, gelişen ve büyüyen Türkiye'nin artan enerji ihtiyacının etkin doğal kaynak kullanımı, sürdürülebilirlik ve Çevre, Sosyal ve Yönetişim gibi alanlarda devamlı iyileştirmeler yapılmak suretiyle emniyetli ve kesintisiz bir şekilde sağlanması olarak belirlemiştir.

2020, rafinaj sektöründe sürdürülebilirliğin ve dönüşümün tetiklendiği bir yıl olmuştur. Özellikle 2018'e kadar dengede giden ve nispeten sağlıklı kârlılık seviyeleri oluşmasını sağlayan rafineri arz/talep dengesi, 2019'daki bozulmadan sonra 2020'de ciddi şekilde bir şekilde sarsılmıştır. Son iki yılda, Asya ve Orta Doğu bölgesi başta olmak üzere devreye giren 3 milyon varil/gün yeni kapasite ilavesi ile sektörel kârlılık ciddi oranda daralmıştır. Bu durum kârlı kalmakta zorlanan çoğunluğu OECD bölgesindeki 2 milyon varil/günlük rafineri kapasitesini kapanma kararı almaya zorlamıştır. Çoğunluğu uzun süre önce yatırım kararı alınmış ve inşaatı başlayan yeni tesis yatırımlarının

2025'e kadar hızla devam edeceği göz önüne alındığında, en az 2 milyon varil/günlük kapasitenin daha önümüzdeki 2 yıl içinde kapanma kararı alması beklenmektedir. Aşı konusunda sağlanan ilerlemelere rağmen özellikle uluslararası uçuşların normal seviyelere ulaşmasının 2021'in ötesine sarkması kuvvetle muhtemeldir. Bu durum dikkate alındığında 2021 yılının da sektörde tarihi ortalamaların gerisinde kârlılık seviyelerinin beklendiği bir dönem olacağı, talebin geri gelmesiyle sektörde ancak 2023 itibarıyla bir dengelenmenin görüleceği öngörülmektedir.

İklim Değişikliği ile Mücadele ve Enerji Verimliliği

İçerisinde bulunduğumuz yüzyılda karşılaştığımız en temel risklerden biri hiç şüphesiz ki iklim değişikliğidir. Nüfus artışı ve küreselleşme ile birlikte tüketimin artması, buna bağlı olarak enerji kaynaklı sera gazı emisyon değerlerindeki artış; sürdürülebilir bir gelecek hedefi için birçok sektörde dönüşüm ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. 2015 yılında Paris Antlaşması ve 2019 yılında European Green Deal (Avrupa Yeşil Mutabakatı) sonrasında özellikle enerji sektöründe doğrudan etkilerini hissettirmeye başlamıştır. Pandemi ile daha da ivmelenen bu dönüşüm hareketinin etkilerini önümüzdeki dönemlerde de artan bir hızla göstermesi beklenmektedir.

Geçmişten bugüne dek yasal mevzuatlara uyum, inovasyon, dijitalleşme ve süreçlerde verimlilik alanlarına odaklanarak, küresel ve sektörel trendleri takip etme konusunda en önde yer alan kuruluşlardan biri olan Tüpraş, önümüzdeki dönemde de ortaya koyacağı uzun vadeli amaç ve stratejik aksiyonları ile bu konumunu pekiştirmeyi hedeflemektedir.

Tüpraş, bu hedef doğrultusunda en önemli konulardan birisi olan enerji verimliliğine odaklanmaya devam etmektedir. Enerji yoğunluk endeksi değeri 2008'den günümüze 20 puan iyileşmiş, 2020'de 30 enerji verimliliği projesi hayata geçirilmiş ve bu sayede yıllık 713 bin Gcal enerji tasarrufu ile 39.608 CO₂ emisyon azalımı sağlanmıştır. Son 5 yılda yapılan benzer projeler ile azaltılan emisyon miktarı ise 433 bin ton CO₂'e ulaşmıştır. Tüpraş önümüzdeki dönemde de verimlilik çalışmalarını sürdürmeye devam edecektir.

Tüpraş, enerji verimliliğine odaklanmaya devam etmektedir.

İnovasyon ve Ar-Ge

Tüpraş'ta girişimcilik ve inovasyon çalışmaları sürdürülebilir büyüme ve sürekliliği destekleyici biçimde yürütülmektedir. Girişimcilik ve inovasyon odağı ile kurum içindeki girişimcilik potansiyeli harekete geçirilirken, dış paydaş iş birlikleriyle fırsatlar geliştirilmektedir. Tüpraş bu kapsamda Koç İnovasyon Programı'na 2017 yılında gönüllü olarak dâhil olmuş ve inovasyon stratejisini belirlemiştir. Ayrıca 2020 yılında atılan adım ile Emerald Industrial Innovation Fund'a iştirak edilerek sektördeki gelişmeler ve fırsatlar daha yakından takip edilmeye başlanmıştır.

Strateji ve süreçlerin tüm şirkette duyurulmasına paralel, kültürel dönüşümün desteklenmesi ve yetkinliğin artırılması için şirket içi ve dışı iletişim ve eğitim etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Şirket içerisinde yenilikçi fikirlere sahip olan çalışanların fikirlerini paylaşabildiği, inovasyon kültürünün yaygınlaştırılmasını hedefleyen bir kurum içi girişimcilik programı olan Fikir Ünitesi portalı "Ham Fikirlerin Değere Dönüştüğü Platform" sloganıyla 2017 yılında devreye alınmıştır. Tüpraş, çalışanların yaratıcı ve yenilikçi fikirlerini ticarileştirme çalışmalarını, start-up metodolojileri ile yürüttüğü kurum içi girişimcilik programı ile devam ettirmektedir. Bu kapsamda program 2020 yılında ilk mezunlarını vererek iki ayrı fikir ticari olarak hayata geçirilmiştir. Aynı zamanda girişimcilik ekosistemine entegre olunarak hem Tüpraş'a hem de girişimcilere değer kazandırmak amacıyla açık inovasyon çalışmaları aktif şekilde sürdürülmektedir.

2010 yılında kuruluşundan bu yana nitelikli kadrosu ve güçlü teknik altyapısını oluşturmaya yönelik yapılan yatırımlar ile Tüpraş Ar-Ge Merkezi, ülkenin ve sektörün önde gelen ar-

ge merkezleri arasında yerini almıştır. Sürdürülebilir büyüme ve kârlılık odaklı bir anlayışla çalışmalarını sürdüren Ar-Ge Merkezi'nde rafineri süreçlerinin iyileştirilmesine ve teknik ihtiyaçların karşılanmasına yönelik projelerin yanı sıra yeni ürün geliştirme projeleri de yürütülmektedir. Tüpraş 2020 yılında ar-ge faaliyetlerine 39 proje ile 43 milyon TL harcamıştır. Ayrıca çeşitli yerel ve uluslararası kuruluşlar ile de işbirlikleri sürdürülmekte, Ufuk2020 ve benzeri çalışmalardan destekler alınmaktadır. Ufuk2020 programı kapsamında 2020 yılında açılan çağrılara yönelik toplam 27 proje başvurusu gerçekleştirilmiş, 100'ü aşkın ulusal/uluslararası akademik ve endüstriyel ortak ile iş birliği geliştirilmiştir. 2020 yılında, 4 adet yeni Ufuk2020 projesi (EBIO, ACHIEF, CORALIS, AquaSPICE) kabul almış ve başlatılmıştır. Bunların yanı sıra hidrokarbon karakterizasyonu, malzeme teknolojileri, katalizör teknolojileri, dijital çözümler, sensör ve robotik teknolojileri, ileri analiz yöntemleri gibi Tüpraş'ın kârlılığına yönelik çok sayıda proje hayata geçirilmektedir. Sürdürülebilirlik konularına yönelik ar-ge çalışmalarının odağında ise, Tüpraş stratejileri doğrultusunda gelecekte daha da önem kazanacak olan çevresel tetikleyiciler yer almaktadır. Bu kapsamda, karbondioksit emisyonunun azaltılması, alternatif kaynaklardan yeşil hidrojen üretimi, yenilenebilir yakıt teknolojileri, su ve atık

Tüpraş'ta girişimcilik, inovasyon ve dijitalleşme çalışmaları sürdürülebilir büyüme ve sürekliliği destekleyici biçimde yürütülmektedir.

STRATEJİ

Çevik dönüşümü desteklemek için 2020 başında oluşturulan “birlikte çalışma” olgusu, Şirket’in pandeminin getirdiği değişime hazır olmasını ve hızlı uyum göstermesini sağlamıştır.

yönetimi gibi konulara yönelik ar-ge çalışmaları, uluslararası ar-ge destek programlarından da en iyi şekilde yararlanılarak başarıyla sürdürülmektedir.

Dijitalizasyon

Tüpraş 2020’de bağlı (connected) veri, departmanlar, süreçler ve platformlar hedeflemiş ve bu yıl projeleri de bu bağlamda gerçekleştirilmiştir. Dijitalleşme kapsamında 2018 yılından günümüze RPA uygulamaları ile 100’e yakın sürecin yazılım robotuna devri sağlanmıştır. Ayrıca verinin daha etkin kullanılması amacı ile büyük veri altyapısı ile veri analiz sistemlerini kullanarak özellikle operasyonel ve kârlılığa yönelik karar süreçlerinde değer yaratılmasına yönelik entegrasyon çalışmaları hızla devam etmektedir. Bu kapsamda önceki yıllarda bir rafineride hayata geçirilen analitik projeler, diğer rafinerilere de yaygınlaştırılarak sağlanan fayda maksimize edilmiştir. Tüpraş endüstri 4.0 prensipleri çerçevesinde; “Buhar Kapanı”, “Ekipman Sağlık İzleme Sistemi” gibi nesnelerin internet cihazlarının kullanıldığı takip sistemlerini, pandemi koşullarında uzaktan müdahale şartlarını da destekleyecek giyilebilir teknolojiler, kablosuz ve mobil çözümlerin saha uygulamalarını test ederek, katma değer sağlayacak çözümleri devreye almıştır.

Çevik dönüşümü desteklemek için 2020 başında oluşturulan “birlikte çalışma” olgusu, Şirket’in pandeminin getirdiği değişime

hazır olmasını ve hızlı uyum göstermesini sağlamış, “birlikte uzaktan çalışma”ya evrilmiştir. Böylece pandeminin ve uzaktan çalışmanın getirdiği dezavantajları avantaja çevirip, lokasyon ve zamandan bağımsız halde dünyanın dört bir yanındaki uzman kişilere bağlanma ve görüşlerini alma fırsatına kavuşulmuş, dijitalleşme yol haritası ve Şirket süreçleri buna dayanarak güncellenmiştir.

İştirakler

Tüpraş’ın %40’ına sahip olduğu Opet, akaryakıt dağıtım sektöründe perakende satışlar, ticari ve endüstriyel yakıt satışları, depolama ve uluslararası ürün ticareti alanlarında faaliyet göstermektedir. 900’ü aşkın çalışanı ile beraber, Sunpet markası ile birlikte 1.766 adet istasyona ve 1,1 milyon m³ depolama kapasitesine sahip olan Opet, beş terminali ile Türkiye genelinde yaygın bir hizmet ağını yönetmekte, müşterilerine üstün nitelikli ürün ve hizmetler sağlamaktadır. Opet 2020 yılı Kasım sonu itibarıyla beyaz ürünlerde %19,6, siyah ürünlerde ise %25,4 pazar payına sahiptir.

Tüpraş’ın hisselerinin %79,98’ine sahip olduğu Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (Ditaş), Tüpraş’ın deniz ve terminal alanında tüm ihtiyaçlarını çeşitli deniz araçları portföyü ve insan kaynağı ile karşılamakta, Tüpraş’ın öncül emniyet anlayışına uygun şekilde ikmal güvenliğine katkıda bulunmaktadır. Ditaş’ın gelecek hedefi, şirketi uluslararası piyasalarda en çok tercih edilen armatörler arasına katmak, yurt dışı pazarlara açılmak, Tüpraş’ın yanı sıra alternatif müşteriler ve ürün grupları ile sürdürülebilir kârlılığı sağlamaktır.

Tüpraş’ın %100 sahibi olduğu Körfez Ulaştırma Türkiye’nin ilk özel demiryolu işletmecisidir. Taşıma faaliyetlerine 2017 sonu başlayan Körfez Ulaştırma 2020’de kara ve demiryolu paydasında demiryolu taşımacılığı payını %92’ye yükseltmiştir. Körfez Ulaştırma Türkiye’deki en büyük demiryolu akaryakıt taşımacısı olmayı ve bu şekilde ülkenin demiryolu taşımacılığını geliştirme hedeflerine katkılarını artırmayı hedeflemektedir.

2018’de faaliyetlerine şube olarak başlayan Londra Ticaret Ofisi, 2020’de %100 Tüpraş’ın sahibi olduğu limited bir şirkete dönüşerek unvanı Tüpraş Trading Ltd olmuştur. Avrupa’nın petrol ticaretinde en önemli merkezinden birinde yer alan Tüpraş Trading Ltd, ortaya çıkan piyasa fırsatlarından ek katma değer yaratmaya ve Tüpraş’ın ticari yetkinliklerini daha üst seviyeye taşımaya devam etmektedir.

2020 yılında, 4 adet yeni Ufuk2020 projesi kabul almış ve başlatılmıştır.

BAŞARI VE ÖDÜLLER

Türkiye'nin En Büyük Şirketi

Türkiye'deki şirket büyüklük sıralamalarında 1'inci (ISO 500, Capital 500, Fortune 500)

İhracat Şampiyonu

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) araştırmasında "Kimyevi Madde ve Mamuller Sektörü" kategorisinde 1'inci, genel sıralamada 3'üncü

Sürdürülebilir İş Ödülleri

İzmit Rafinerisi "Endüstriyel Simbiyoz Uygulamaları" projesi ile "Atık Yönetimi" kategorisinde 1'inci

Dijitalleşmede Sektöründe Öncü

Platin Global 100 Endeksi'nin "dijitalleşme" teması kapsamında; "Enerji ve Petrol Sektörü" kategorisinde Dijitalleşme Ödülü

Enerji Verimliliği Başarısı

Sanayiye Enerji Verimliliği (SENER) Proje Yarışması'nda, enerji verimliliği stratejisi doğrultusunda yürütülen çalışmalarla Kırıkkale Rafinerisi "Enerji Optimizasyonu Çalışmaları" projesi ile 2'ncilik, İzmit Rafinerisi "Hydroproses Üniteleri Operasyonel Enerji Optimizasyonu" projesi ile Jüri Özel Ödülü

Ortak Yarımlar Birlikte Mümkün Ödülleri

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) "Ortak Yarımlar Birlikte Mümkün" yarışmasında, "Enerjimiz Geleceğe: Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum" sosyal sorumluluk projesi öğretmenler ile sağlık kahramanları arasında bir dayanışma köprüsüne dönüştürüldü. Öğretmenlerin gönüllü olarak yer aldığı projede "Siperli Maske Üretimi"ne "Birlikte Mümkün" ve "Akıllı Baret" projesine Dijitalleşme Ödülü

Türkiye'nin en büyük şirketi ve ihracat şampiyonu olan Tüpraş, 2020 yılında sürdürülebilirlik, dijitalleşme, enerji verimliliği ve sosyal sorumluluk alanlarında da ödüllere layık görülmüştür.

YATIRIMCI İLİŞKİLERİ

2020'nin son çeyreğinde Covid 19 aşısının bulunması, mobilitenin kısıtlanması sebebiyle geride kalan rafinaj sektörüne olumlu yansımıştır. Tüpraş 2020 yılını 27 milyar TL piyasa değeri ile tamamlamıştır.

Tüpraş, SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkeleri doğrultusunda, ticari sır niteliğinde olmayan bilgilerin, pay sahiplerine, kamuya ve menfaat sahiplerine, zamanında, doğru, eksiksiz, anlaşılabilir ve kolay erişilebilir şekilde sunulmasını amaçlamaktadır. Bu bilgilerin sağlanmasında, eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkeleri gözetilmektedir.

Yatırımcıların ihtiyaçları olan kurumsal bilgilere, raporlara, tarihsel ve ilgili dönem mali tablo ve faaliyetlere, özel durum açıklamalarına Şirket'in kurumsal web sitesindeki (www.tupras.com.tr) Yatırımcı İlişkileri bölümünden ulaşılabilir.

Genel Kurul

Tüpraş'ın 2020 yılına ilişkin Ortaklar Olağan Genel Kurul Toplantısı 31 Mart 2021 Çarşamba günü saat 10:00'da Güney Mahallesi Petrol Caddesi No: 25 Körfez/Kocaeli adresinde gerçekleştirilecektir.

Olağan Genel Kurul gündem maddeleri, 2020 faaliyet yılına ait finansal tablolar, Bağımsız Denetim Raporu, kâr dağıtımına ilişkin teklif ile Faaliyet Raporu ve ekinde Kurumsal Yönetim ve Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum ile ilgili açıklamalar ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine uyum için gerekli açıklamaları içeren Bilgilendirme Notu; toplantıdan üç hafta önce kanuni süresi içinde Şirket merkezinde, www.tupras.com.tr adresindeki Şirket kurumsal web sitesinde, KAP'ta, Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun e-Şirket portalinde ve EGK Sistemi'nde hazır bulundurulacaktır.

Bilgilendirme Çalışmaları

2020 yılında 17 adet konferans ve road show'a katılım sağlanmış, fon yöneticileri ve analistlerle yaklaşık 600 adet bire bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Toplantıların yanı sıra yazılı ve sözlü olarak yerli ve yabancı hissedarlardan, analistlerden gelen sorulara yanıt verilmiştir. Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı'nın da katılımı ile çeyrek bazda düzenlenen telekonferanslar aracılığıyla yatırımcıların Tüpraş ve sektörel gelişmelerle ilgili bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır. 2020 yılında da pay sahiplerinden gelen talepler cevaplanmış, gerekli bilgilendirme çalışmaları sürdürülmüştür.

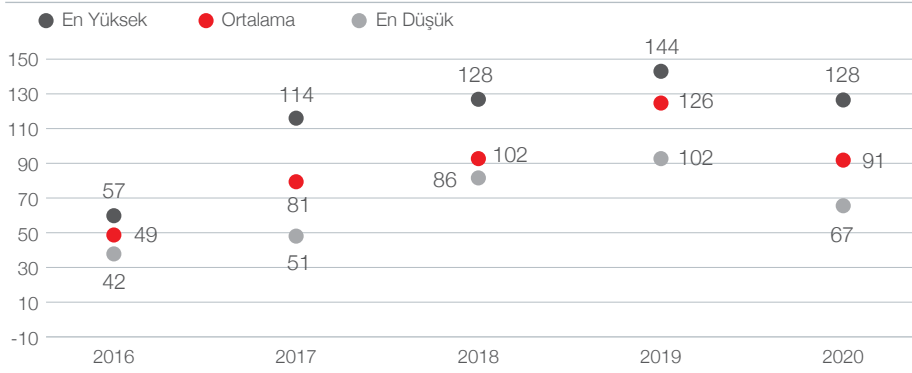
2020 yılı başlarken rafinaj endüstrisinde tüm gözler "IMO 2020" düşük kükürtlü bunker spesifikasyonlarına uyum sürecinin piyasalarda yaratacağı etkiye odaklanmış, tüm oyuncular daha 2019'un ikinci yarısı itibarıyla hazırlıklarını yapmaya başlamıştır. Fakat COVID-19'un küresel bir pandemiye dönüşmesi ile Büyük Buhran'dan bu yana barış zamanındaki en derin daralma yaşanarak sene başındaki ajandalar ve beklentiler tamamen değişmek durumunda kalmıştır. Dünya Turizm Örgütü verilerine göre 2020 yılında uluslararası turist gelişleri tüm dünyada %74 oranında azalmıştır. Milyonlarca insan işlerini evden sürdürürken; pandemi önlemleri kapsamında hareketlilik küresel düzeyde ciddi düşüş göstermiştir. Rafinaj sektöründe pandeminin etkisi özellikle petrol ürünlerine olan talepteki düşüşle hissedilmiştir. Uluslararası Enerji Ajansı verilerine göre, talep 2020 yılında ortalama 8,8 milyon varil/gün (-% 8,8) azalarak 2013 seviyesinin altına inerken rafineri üretimleri ortalama 7,2 milyon varil/gün düşmüştür.

2020 yılının son çeyreğinde ise COVID-19'a aşılmasının bulunması ve aşılamaya yönelik zaman çizelgesinin oluşturulması hareketliliğin artması yönünde bir etki oluşturarak rafinaj sektörüne olumlu yansımıştır.

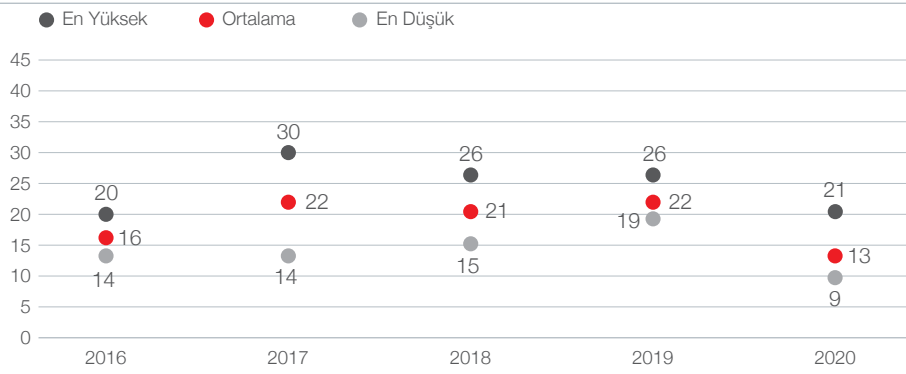
%47,80

Halka açık hisselerdeki uluslararası kurumsal yatırım bankası, fonların ve yabancı kuruluşların payı 2020 yıl sonu itibarıyla %47,80'dir.

Hisse Fiyat Seyri (TL/Hisse)*

Hisse Fiyat Seyri (ABD doları/Hisse)*

*Kâr payı düşülerek oluşan fiyatlardır.

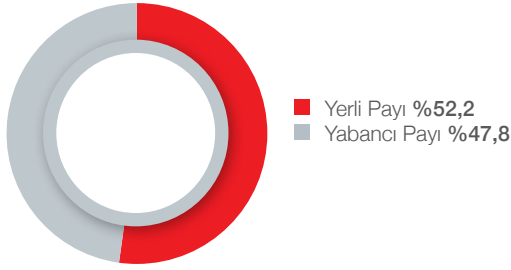
108

Tüpraş hisse fiyatı,
2020 yılı sonunda
108 TL olarak
gerçekleşmiştir.

YATIRIMCI İLİŞKİLERİ

Tüpraş, Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Endeksi'nde oluşturulduğu 2014 yılından bu yana yer almaktadır.

Tüpraş Hissesindeki Yerli/Yabancı Dağılımı

Tüpraş Hissesindeki Yatırımcı Kompozisyonu

Tüpraş hisselerinin %49'u Borsa İstanbul'da (BIST) işlem görmektedir. Yatırımcı portföyünün çeşitliliği ve zenginliği, yatırımcılar nezdinde güven ve istikrarın önemli bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Bu durumun bir göstergesi olan Tüpraş'ın halka açık hisselerindeki uluslararası kurumsal yatırım bankası, fonların ve yabancı kuruluşların payı 2020 yıl sonu itibarıyla %47,80'dir.

Hisse Performansı

COVID-19'un mobiliteye olan etkisi, 2020 yılı genelinde rafinaj sektöründe hisse performanslarında da etkisini göstermiştir. Bunun sonucunda Tüpraş hisse performansı BIST 30 endeksinin altında kalmıştır.

Piyasa Değer Gelişimi

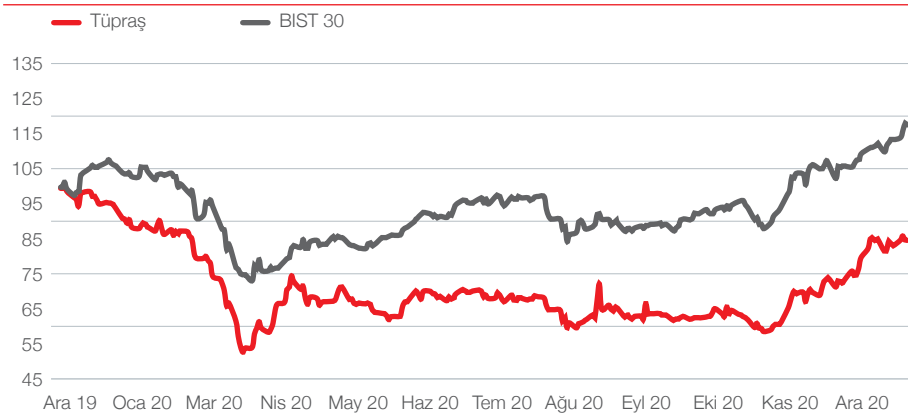
2020 yılı içinde pandemi birçok sektörün ve şirketin performansını etkilemiştir. Bu gelişmeler sonucunda Tüpraş'ın piyasa değeri, 2019 yıl sonuna göre TL bazında %15 gerilemiş, 31,8 milyar TL seviyesinden 27 milyar TL seviyesine gelmiştir.

Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim

Tüpraş'ın, 2007 yılında dâhil olduğu Kurumsal Yönetim Endeksi'nde 8 Ekim 2007 tarihinde 7,91 olarak belirlenen Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu yıllar boyunca gelişme kaydetmiştir. 2019 yılında 9,5 olan Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu, 2020 yılında 9,58'e yükselmiştir.

Tüpraş, SAHA Kurumsal Yönetim ve Kredi Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.'nin 8 Ekim 2019 tarihinde yayımlanmış olduğu Dünya Kurumsal Yönetim Endeksi'ne (DKYE) göre 1'inci grup

Tüpraş - BIST 30 Endeksi Relatif Performansı 2020

içinde yer almaktadır. Bu endeks ülkeleri; hem kurumsal yönetim prensiplerine uyma düzeylerine hem de kurumsal yönetimle ilgili kurumlarının gelişmişlik düzeylerine göre sıralamaktadır.

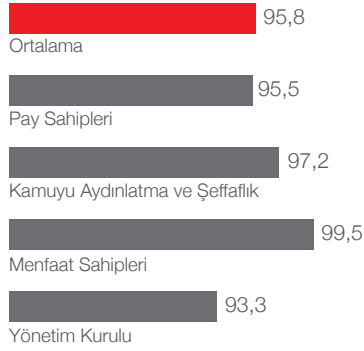
BIST Sürdürülebilirlik Endeksi

Borsa İstanbul tarafından Kasım 2014'te oluşturulan ve kurumsal sürdürülebilirlik performansları üst seviyede olan şirketlerin yer aldığı BIST Sürdürülebilirlik Endeksi (XUSRD),

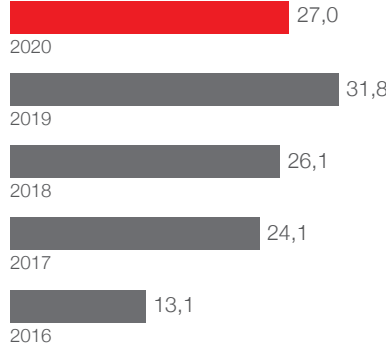
şirketlere ekonomik, çevresel ve sosyal performanslarını değerlendirmenin yanı sıra kurumsal şeffaflık ve hesap verebilirliklerini ve sürdürülebilirlik konularına ilişkin risk yönetim becerilerini geliştirme imkânı sağlamaktadır.

Tüpraş, Borsa İstanbul şirketlerini uluslararası sürdürülebilirlik ölçülerine göre değerlemeye tabi tutan BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'ne oluşturulduğu 2014 yılında dâhil olmuştur.

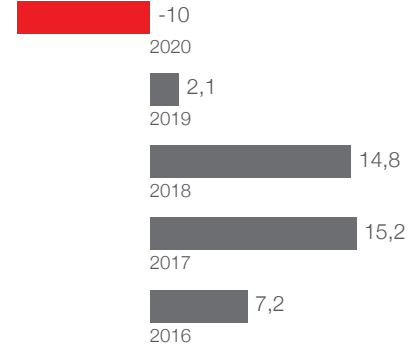
Kurumsal Yönetim Notu Dağılımı (%)

Brüt Temettü Düşümü Şirket Değer Değişimi (Milyar TL)

Hisse Başına Kâr (TL)

İNSAN KAYNAKLARI

Tüpraş; yaratıcı, dinamik, bilgili, motivasyonu yüksek, etkin ve verimli insan kaynağına sahiptir.

Tüpraş Türkiye'nin en büyük sanayi şirketi ve dünya standardında bir rafineri şirketi olarak sektörde tercih edilen kurum özelliğini korumayı hedeflemektedir. Şirket; yaratıcı, dinamik, bilgili, motivasyonu yüksek, etkin ve verimli insan kaynağına sahiptir ve hayata geçirdiği gelişim programlarıyla her geçen gün daha da güçlenmektedir. Koç Topluluğu'nun diğer şirketlerinde olduğu gibi Tüpraş'ta da, "En Değerli Varlığımız İnsan Kaynağımızdır" felsefesi İnsan Kaynakları Politikası'nın özünü oluşturmaktadır. Tüpraş, kapsayıcı iş yeri koşulları oluşturma ve fırsat eşitliği yaratma konusunu önemli gündem maddesi olarak takip etmektedir. Bu kapsamda, iş yerinde her türlü ayrımcılığın engellenmesi, tüm kademelerde kadın çalışan istihdamının artırılması, fırsat eşitliğini benimseyen uygulamaları hayata geçirmektedir. "Eşitlik için Enerjimiz Bitmez" diyerek Tüpraş, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi'nin (UN Women) 2015 yılından bu yana dünyanın dört bir yanında erkekleri kadınlarla omuz omuza toplumsal cinsiyet eşitliğinin savunucusu olmaya davet eden "HeForShe" hareketine de destek vermektedir. Tüpraş, 2017 yılında Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ni (WEPS) imzalayarak enerji sektöründe kapsayıcı ve eşitlikçi iş yeri olma hedefini paydaşlarına duyurmuş, bu konuda şirket içi uygulamalar geliştirirken, toplumda da bu alanda farkındalık yaratacak ve dönüşümü tetikleyecek öncü projeler yürütmektedir. Bu yaklaşım ile Şirket, SKA'lardan beşincisi olan "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği"ne de katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Tüpraş'ın İnsan Kaynakları Politikası çerçevesinde temel uygulamalarının başlıkları aşağıda özetlenmektedir:

- İşe alım kriterleri yazılı olarak belirlenmekte, duyurulmakta ve işe alımlarda bu kriterlere uyulmaktadır. Tüpraş'ı ileriye götürecek nitelikli ve potansiyeli yüksek adayların şirket bünyesine katılması hedeflenmektedir.
- Görev tanımları ve dağılımları ile performans kriterleri şirket yönetimi tarafından belirlenmiş ve çalışanlara duyurulmuştur.
- Eğitim, tayin ve terfi kararlarında, objektif verilerin kullanılmasına özen gösterilmektedir.
- Çalışanların gerek mesleki bilgi ve becerilerinin, gerekse kişisel yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik eğitimlerin gerçekleştirilmesine büyük önem verilmektedir.

- Çalışanlar için güvenli çalışma ortamı ve koşulları sağlanmakta, sürekli iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
- Çalışanlar ile ilgili olarak alınan kararlar veya onları ilgilendiren gelişmeler, çalışanlara duyurulmaktadır.
- Çalışanlar Şirket'in finansal durumu, ücret, kariyer, eğitim, sağlık ve kendilerini ilgilendiren diğer konularda bilgilendirilmektedir.
- Tüm çalışanların hem kısa hem de uzun dönemli başarısını destekleyen, performansı ve yaratılan değer farkındalığını sağlayan tanıma ve ödüllendirme sistemleri bulunmaktadır.
- Çalışanlar arasında hiçbir konuda ayrımcılık yoktur; adil, objektif ve şeffaf bir İnsan Kaynakları Politikası izlenmektedir.
- Çalışanları etkileyebilecek kararlar kendilerine ve çalışan temsilcilerine bildirilmektedir.
- Şirket, dernek kurma özgürlüğünü ve toplu iş sözleşmesi hakkının etkin bir biçimde tanınmasını desteklemektedir.
- Çalışanlar ile ilişkileri yürütmek için İnsan Kaynakları Birimi dışında dolaylı bir temsilci atanması uygulaması bulunmamaktadır.

Tüpraş'ın uzun vadeli insan kaynağı planlaması; Şirket'in hedeflerini en iyi şekilde gerçekleştirecek çalışanların Şirket'e kazandırılması, liderlik kabiliyetlerinin artırılması, sürekli eğitimlerle bilimsel ve operasyonel yetkinliklerinin geliştirilmesi ve kariyer planlamalarının yapılması doğrultusunda oluşturulmuştur. Bu kapsamda oluşturulan insan kaynakları süreçleri, Tüpraş'ın kurumsal hedefleri doğrultusunda büyük bir titizlikle yönetilirken çalışan deneyiminin güçlendirilmesi için teknolojik altyapı ile desteklenecek şekilde yapılandırılmaktadır. İnsan Kaynakları Birimi, İnsan Kaynakları Politikası çerçevesinde, işin niteliklerine uygun adayların belirlenmesini, çalışan yetkinliklerinin göz önüne alınmasını, değerlendirmelerin uygun değerlendirme araçları ile ayrımcılık yapmadan gerçekleşmesini ve çalışanların işe alım sonrasındaki çalışma hayatları boyunca fırsatlardan eşit şekilde yararlanmalarını sağlamaktadır.

Tüpraş İstihdam Politikası'na ilişkin ölçütler yazılı olarak belirlenmiştir. Tüpraş'ta işe alım sürecinden performans yönetim sistemine, gelişimden, ücretlendirme ve işten ayrılma sürecine kadar tüm insan kaynakları süreçlerinde çağdaş, birbiri ile bütünlüklü, iş sonuçlarının üretilmesini sağlayan sistemler kullanılmaktadır.

Unvana, pozisyona verilen her türlü haklar, yan menfaatler önceden tanımlı ve herkes için ayındır. Piyasa ücret kıyaslamaları kapsamında, uluslararası kabulü olan araştırma firmaları ile çalışarak ücret yapıları, piyasadaki konumu ve düzenli olarak yapılan sektörel ücret araştırmaları ile ücret yönetimi politikaları güncel olarak takip edilmektedir. Sorumluluk seviyelerine göre kurum hedeflerine ulaşılmasındaki katkının ön planda tutulduğu şeffaf bir ücretlendirme sistemi uygulanmaktadır. Bu model; nesnel, şeffaf, ulusal ve uluslararası iş dünyasının gerçeklerini yansıtan, eşitlik ve hakkaniyet ilkesine dayalı, yapılan işe göre ücretlendirmeyi esas alan bir ücret ve yan haklar modelidir.

Çalışanlara güvenli çalışma ortamı ve koşullarının sağlanması için sürekli iyileştirme ve geliştirme yapılmaktadır. Rafinerilerde iş yerinde ve işbaşında, iş sağlığı ve güvenliğini tam anlamıyla sağlama hedeflenmiştir. Bu amaçla, çalışanlar kural ve talimatlar hakkında bilgilendirilmekte, bunlara uygun hareket etmekte ve gerekli önlemler almaktadırlar. İnsan Kaynakları yönetiminin de katıldığı iş güvenliğine yönelik platformda iş sağlığı ve güvenliği gibi konular konuşulmakta, öneriler doğrultusunda gerekli aksiyonlar alınmaktadır. İş yerlerinde gerekli eğitimler çalışanlara düzenli olarak verilmekte, eğitim içerikleri uygulama ve gelişmelere göre gözden geçirilmektedir. Bunlara ek olarak,

rafinerilerde risk değerlendirmeleri yasal düzenlemelere uygun olacak şekilde zamanında tamamlanmaktadır. İş kazaları her yıl konsolide edilerek takip edilmekte ve raporlanmaktadır.

Şirket genelinde yönetim ve çalışan arasındaki iletişim sürecini desteklemek ve geliştirmek adına “açık ofis” uygulaması bulunmaktadır. Açık ofis iletişimiyle her türlü şikâyet, görüş ve öneri paylaşılmaktadır. Ayrıca, çalışanların yönetime ilişkin sorunlarında İnsan Kaynakları Departmanı'na başvurusu yönünde bilgilendirme çalışanlara yapılmıştır.

Etik Kurallar

Risk Yönetimi ve Denetim, Hukuk, Kurumsal İletişim ve İnsan Kaynakları departmanlarının katıldığı “Etik Kurul” mekanizması kurulmuştur. Yönetim Kurulu tarafından benimsenmiş Nisan 2011’de Genel Kurul’un onayından geçirilmiş olan Etik Davranış Kuralları, internet sitesi vasıtasıyla kamuya açıklanmaktadır.

Şirkette tanımlı bulunan görev, yetki ve sorumlulukların kullanılmasında; Şirket Esas Sözleşmesi, Personel Yönetmeliği, Borçlar Kanunu, Tüpraş Değerleri ve Çalışma Kültürü Prensipleri ve iş hayatını düzenleyen İş Kanunu ve ulusal platformda geçerli ve yürürlükte olan hukuk düzenine uygun hareket edilmesi hedeflenmektedir.

Çalışanlarının şirket içinde uymaları gereken etik kurallar ve birbirleri ile iletişim kurarken dikkat etmeleri gereken hususlar da belirlenmiştir. “Tüpraş Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensipleri”, “Görev Tarifleri”, ve “Personel Yönetmeliği”nde bu hususlar belirtilmiş olup; tüm çalışanlar bilgi sahibidir.

İNSAN KAYNAKLARI

İş ilanlarında, iş başvuru formlarında ve iş görüşmelerinde din, dil, ırk sorulmamaktadır. “İşin gerekliliklerine göre çalışan” prensibi doğrultusunda, çalışan istihdamında ayrımcılık yapılmaz. Çalışanlar arasında ırk, din, dil ve cinsiyet ayrımı yapılmaması ve çalışanların Şirket içi fiziksel ruhsal ve duygusal kötü muamelelere karşı korunması için önlemler alınmaktadır. Şirket’e ayrımcılık konusunda iletilen bir şikâyet bulunmamaktadır. Kişisel gelişim ve iletişim eğitimleri ile çalışanlara bu konularda bilgi verilmektedir.

Tüpraş, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesini kendisine rehber almakta ve faaliyet gösterdiği toplumdaki paydaşlarına karşı insan haklarına saygılı bir anlayış benimsemektedir. Çalışanlarına pozitif ve profesyonel bir çalışma ortamı yaratmak ve bunu sürdürmek Tüpraş’ın temel prensibidir. Tüpraş, işe alım, terfi, kariyer gelişimi, ücret, yan haklar ve çeşitlilik gibi konularda küresel etik ilkelere uygun hareket eder ve çalışanlarının kendi seçimleriyle sivil toplum örgütü kurma ve bunlara katılma haklarına saygı duyar. Zorla çalıştırma, çocuk işçiliği, her türlü ayrımcılık ve tacize kesinlikle tolerans göstermez. 2021 yılı başında Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe konulan ve internet sitesinde de yayınlanan İnsan Hakları Politikası ile bu konudaki taahhütlerini açıkça paylaşmıştır.

Tüpraş, İnsan Haklarıyla ilgili olarak aşağıda belirtilen uluslararası standartları ve ilkeleri öncelikli olarak dikkate alır:

BM İş Hayatı ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri (2011),
BM Küresel İlkeler Sözleşmesi (2000),
ILO Çalışma Yaşamında Temel İlkeler ve Haklar Bildirgesi (1998),
Kadının Güçlenmesi Prensipleri (2011),
En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliği Sözleşmesi (No. 182).
OECD Çok Uluslu Şirketler Rehberi (2011)

Sosyal Sorumluluk

Rafinaj sektöründe sahip olduğu bilgi birikimi ve toplumsal duyarlılığı yüksek çalışanları ile birlikte, operasyonlarının bulunduğu lokasyonlarda kültür, sanat, eğitim, çevre, spor ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularında toplumsal gelişime katkı sağlayacak projeler üretmekte ve/veya üretilen projelere destek olmaktadır.

Tüpraş, iş stratejilerine entegre ettiği sürdürülebilirlik yaklaşımını ve çevre, sosyal ve yönetim alanındaki uygulamalarını 2008 yılından bu yana yayınlamakta olduğu Sürdürülebilirlik Raporları aracılığı ile paydaşlarına sunmaktadır. Tüpraş, Sürdürülebilirlik Raporlarını Küresel Raporlama Girişimi (GRI) Standartları “Temel Seviye” ye uygun olarak hazırlamaktadır.

Yetenek Yönetimi

Yetenek yönetim süreci insan kaynağının en verimli şekilde değerlendirilmesini ve gelişim ihtiyaçlarının doğru tespit edilmesini sağlamaktadır. Yetenek yönetim sürecinde elde edilen veriler yıllık olarak gerçekleştirilen Stratejik İnsan Kaynakları Toplantılarında gözden geçirilmektedir. Bu toplantılar kapsamında aylık ücretli çalışanların performans değerlendirmeleri yapılmakta ve yönetici pozisyonları için yedekleme planlamaları oluşturulmaktadır. Yedekleme planlaması dâhilinde Tüpraş Liderlik Yetkinlik Setleri kullanılarak orta kademe değerlendirme merkezi ve üst düzey değerlendirme merkezi uygulamaları ile liderlik yetkinlikleri ölçümlenmekte ve gelişim programlarına yönlendirme yapılmaktadır. İç yedekleme sistemi ile kritik pozisyonlar ve yedekleme planları oluşturulurken potansiyel yetenek havuzu da belirlenmektedir. Farklı seviyeler için tasarlanan yetenek havuzları ile Tüpraş içerisindeki yetenekli çalışanların bulunması amaçlanmaktadır.

İlk Kademe ve Orta Kademe yönetsel rollere geliştirilmek üzere 2019 yılında devreye alınan iki seviye yetenek programı 2020 yılında da sürdürülmüştür.

Tüpraş liderleri için özel tasarlanan liderlik okulları 2020 yılında devreye alınmış ve 84 lider aday programına dâhil olmuştur. Liderlik yetkinliklerini geliştirmek üzere liderlik okulları dışında farklı liderlik programları ve Koç Topluluğu liderlik programlarına da 90 farklı liderimiz dahil olmuştur.

Tüpraş'ta Gelişim Tutkumuzdur!

Tüpraş yetenek yönetimi yaklaşımı ile

- gelecek stratejisi ve hedeflerine ulaşmasını destekleyecek yeteneklerin keşfedilmesini,
- farklılaşan yetenek profillerinin beklenti ve ihtiyaçlarına uygun çözümler sağlanmasını,
- disiplinler arası öğrenme fırsatlarıyla kurumsal ve bireysel gelişimin sürdürülebilir olmasını sağlamaktadır.

Tüpraş sahip olduğu entegre İnsan Kaynakları sistemleriyle, yeteneklere potansiyellerini ortaya çıkarabilecekleri odaklı ve özgün çalışan deneyimini yaşatmaktadır. İş stratejileriyle uyumlu oluşturulan yetenek stratejisi ile Tüpraş'ın geleceğe hazırlanması sağlanmaktadır. Bu hedef ile;

- kurumun değerleriyle ve yetkinlikleriyle uyumlu yeteneklerin kazanımı,
- geleceğe giderken sahip olunması gereken yetkinliklerin belirlenmesi ve bu yetkinliğe sahip liderlerin keşfedilerek geliştirilmesi,

- yeteneklerin yedekleme planları doğrultusunda rotasyona tabi tutulması ve bu sayede disiplinler arası öğrenme imkânı yaratılarak liderlerin donanımlı hale gelmesi, yüksek performans elde edilmesi ve işbirliği kültürünün desteklenmesi,
- sürdürülebilir etkin bir organizasyon yaratmak için kritik rollerin belirlenerek yedekleme planlarının yapılması,
- kurumsal ve bireysel faydaya odaklanmış entegre sistem ve özelleştirilmiş metriklerle sürdürülebilir gelişim ve performans sağlanmaktadır.

Online Staj Programı

Tüpraş; iş ortağı çalışanlarına, lise ve üniversite öğrencilerine yönelik yürüttüğü projelerle mesleki eğitimin güçlendirilmesine katkı vermektedir. 2020 yılında toplam 430 öğrenciye Tüpraş rafinerilerinde staj imkânı tanınmıştır.

Tüpraş, 2020 yılında pandemi dönemi boyunca üniversite öğrencilerinin gelişimi için çalışmalarını online platformlarda sürdürmüştür. Her sene zorunlu üniversite stajı kapsamında ağırlıklı olarak üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin katıldığı staj programı 2020 yılında COVID-19 tedbirleri kapsamında dijital ortama taşınmıştır. Toplam 5.660 başvuru üzerinden değerlendirme adımlarını başarıyla tamamlayan 210 öğrenci Ağustos ve Eylül dönemlerinde stajlarını tamamlamışlardır.

Tamamına yakını iç kaynaklarla yönetilen programda 60'tan fazla Tüpraşlı; birebir eğitim, departman sunumları, rehberlik ve mentorluk desteği vererek öğrencilerin gelişimi için 400 saate yakın zaman ayırmışlardır. Ayrıca kariyer ve gelişim sohbetlerinde Tüpraşlılarla bir araya gelen öğrenciler, kariyer yolculuklarıyla ilgili merak ettikleri konuları sormuşlardır.

Yapılan deneyim anketlerinde öğrencilerin %97'sinin programla ilgili memnuniyetinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Nextremers Programı

2019 yılında hayata geçen, üniversite öğrencilerinin mesleki ve kişisel gelişimine katkı sağlamayı hedefleyen uzun dönemli Nextremers Proje Öğrencisi Programı 2020 yılında da genç yeteneklere ulaşmaya devam etmiştir. Temmuz 2019 ve Şubat 2020'de Tüpraş'a katılan Nextremers öğrencileri pandemi döneminde online ortamda uzaktan çalışmışlardır. Bir yandan aldıkları sorumluluk ve inisiyatiflerle dâhil oldukları ekiplerin proje çıktıklarına katkı sağlayarak iş hayatlarındaki gelişimlerine devam ederken bir yandan da kendileri için özel tasarlanan gelişim programlarına katılmışlardır.

İNSAN KAYNAKLARI

2020 yılı itibarıyla İnsan Kaynakları hedefleri doğrultusunda çalışanlarının gelişimi için yönetici ile çalışan arasında açık bir diyalog kurulmasını sağlamak amacıyla “Tüpraş Gelişim Diyalogu” aracı devreye alınmıştır.

Şubat-Mart 2020 aylarında yeniden başvuru süreci başlatılan Nextremers Proje Öğrencisi Programı üniversite öğrencilerinden büyük ilgi görmüştür. Kariyerlerine ilk adımı Tüpraş'ta atmak isteyen 4.500'den fazla öğrenci programa başvuru yapmıştır.

Tüpraş'ta Gelişim

Tüpraş, odağına aldığı insan kaynaklarındaki iyileştirme ve yapısal değişim çalışmaları çerçevesinde bir yandan nitelikli işgücünü çekerek en etkin ve verimli biçimde değerlendirirken, bir yandan da çalışanlarının gerek mesleki bilgi ve becerilerinin, gerekse davranışsal yetkinliklerinin geliştirilmesine yönelik eğitim ve gelişim faaliyetlerine önem vermektedir. Bu kapsamda Kırıkkale Rafinerisi içerisinde atölyeler, eğitim sınıfları, konferans salonu ve kütüphane bulunan Tüpraş Akademi kurulmuştur.

Tüpraş'ta işe başlayan tüm yeni çalışanların şirket kültürünü ve bölümlerin iş süreçlerini tanımasını sağlamak ve uyum sürecini hızlandırmak için oryantasyon programı gerçekleştirilmektedir.

Çalışanların sektördeki çalışmaları akademik bilgilerle zenginleştirilmesi amacıyla lisansüstü programlara katılıma yönelik teşvik programları bulunmaktadır.

Saat ücretli çalışanların mesleki gelişimi kapsamında, Ulusal Meslek Standardı ve Ulusal Yeterlilik Hazırlama formu ile Mesleki Yeterlilik Kurumu'na başvuru yapılmış ve Ulusal Meslek Standardı yazılmaktadır.

Yetenek yönetimi kapsamında, Tüpraş'ı geleceğe taşıyacak yeteneklerin kuruma katılması, Tüpraş'a özel tasarlanan eğitim ve gelişim programları ile liderlik ve teknik yetkinliklerinin geliştirilmesi ve doğru kariyer planlamaları yapılması hedeflenmektedir.

Bu doğrultuda çalışanların mesleki bilgi ve becerilerinin, kişisel yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik sektörün önde gelen iş okulları ve üniversite iş birlikleri ile tasarladığı eğitim ve gelişim aktiviteleri, proje çalışmaları ve işbaşı öğrenme/rotasyon süreçleri ile çalışanların liderlik gelişimleri desteklenmektedir. Çalışanların liderlik yetkinliklerinin geliştirilmesini hedefleyen gelişim programları kapsamında etkili iletişim, koçluk ve geliştirme, iş birliği geliştirme, geleceğe odaklı gelişim gibi konuları kapsayan gelişim programları tasarlanmaktadır. İnsan kaynağının etkin şekilde yönlendirilmesi ve gelişim ihtiyaçlarının tespit edilmesini sağlayan yetenek yönetim süreci, terfi ve atamalarda yol gösterici olmaktadır.

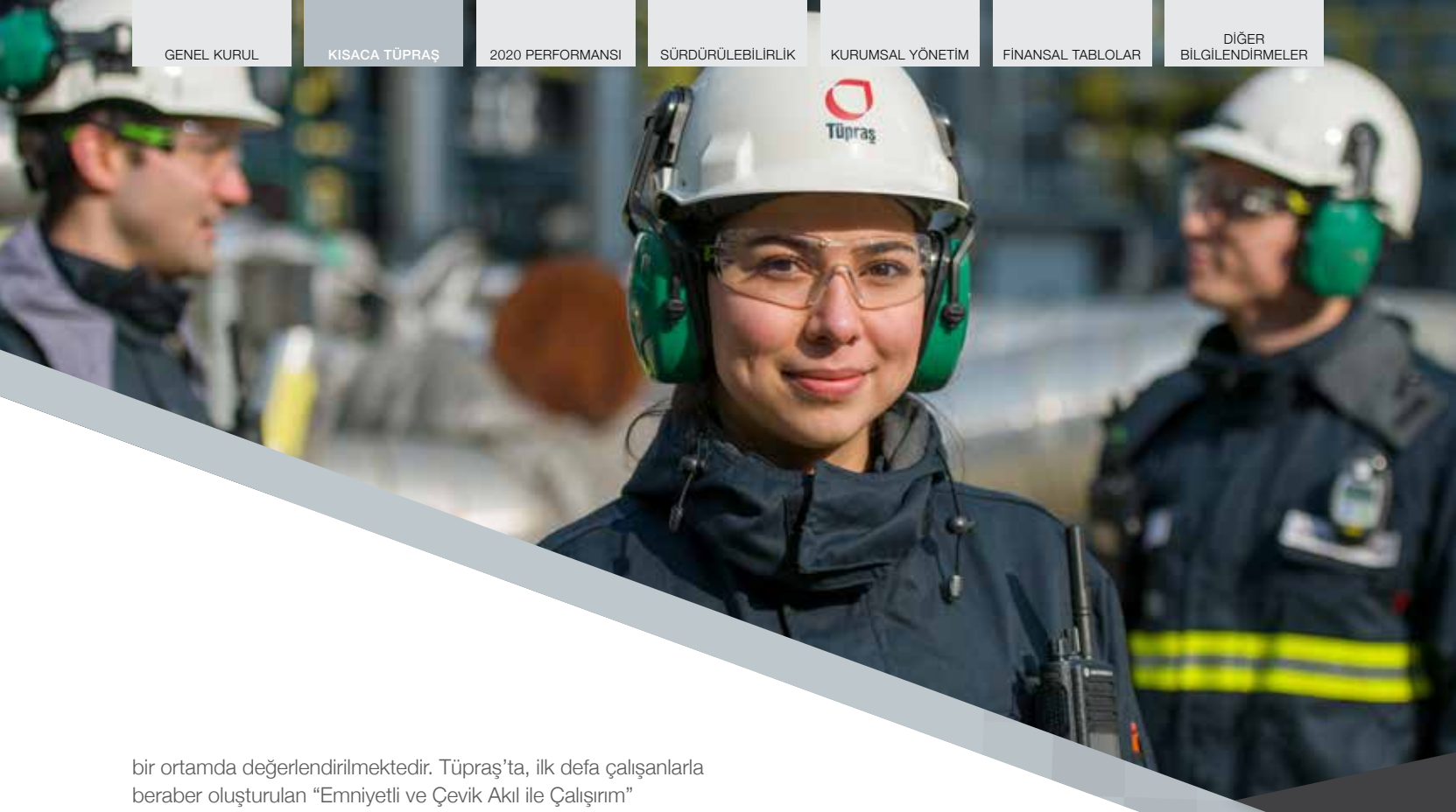
	Çalışan Sayısı	Toplam Eğitim Saati	Ortalama Eğitim Saati
Aylık Ücretli	1.277	54.171	42,4
Saat Ücretli	4.077	39.073	9,6
Toplam	5.354	93.244	17,4

Tüpraş Gelişim Diyalogu

2020 yılı itibarıyla İnsan Kaynakları hedefleri doğrultusunda çalışanlarının gelişimi için yönetici ile çalışan arasında açık bir diyalog kurulmasını sağlamak amacıyla “Tüpraş Gelişim Diyalogu” aracı devreye alınmıştır.

Aylık ücretli çalışanların davranışsal yetkinlikleri, kariyer gelişim planları ve bireysel gelişim ihtiyaçları “Tüpraş Gelişim Diyalogu” aracı ile çalışan ve yöneticinin bir araya gelerek diyalog kurduğu

Yetenek yönetimi kapsamında, Tüpraş'ı geleceğe taşıyacak yeteneklerin kuruma katılması hedeflenmektedir.

bir ortamda değerlendirilmektedir. Tüpraş'ta, ilk defa çalışanlarla beraber oluşturulan “Emniyetli ve Çevik Akıl ile Çalışımın” yetkinliklerinin değerlendirilerek yetkinlik gelişimini sağlamayı, kariyer gelişimi ile ilgili perspektif kazandırmayı, rotasyona açıklıklarını, mobilite durumlarını, Tüpraş içerisinde olası kariyer yollarını planlamayı ve hem davranış hem de mesleki alanlarda bireysel gelişim ihtiyaçlarını belirlemeyi amaçlayan 3 bölümden oluşmaktadır.

Şirket içerisinde diyaloga, geri bildirim, rotasyona, gelişime ve geleceğe farklı bakmayı sağlayacak bir perspektif geliştirmek odağıyla Tüpraş Gelişim Diyalogu aracı 2020 yılı için 1.091 çalışanla (%86) gerçekleştirilmiştir. Tüm çalışanlar davranışsal yetkinliklerini ve kariyer gelişim planlarını destekleyecek şekilde özel olarak tasarlanan Eğitim ve Gelişim Kataloğundan yararlanarak Tüpraş Gelişim Diyalogu'nda eğitim ve gelişim planlamalarını gerçekleştirmiştir. Eş zamanlı olarak teknik ve mesleki gelişimlerine yönelik pozisyonlar için özel olarak hazırlanan kalifikasyon matrisini kullanarak mesleki/teknik gelişim planlamalarını oluşturmuşlardır. Yıl boyunca Tüpraş Gelişim Diyalogu formlarını ve seçmiş oldukları eğitimleri dijital İnsan Kaynakları portalı Enerjik üzerinden takip etmişlerdir.

Gelişim odaklarına yönelik yapılan planlamalar doğrultusunda İnsan Kaynakları olarak sağlanan eğitim gelişim kataloğu ve mesleki gelişim faaliyetlerine 2020 yılı içerisinde 405 kişilik katılımı 27 farklı davranışsal yetkinlik, 759 kişilik katılımı 20 mesleki/teknik eğitim gerçekleştirilmiştir.

Performans Yönetimi

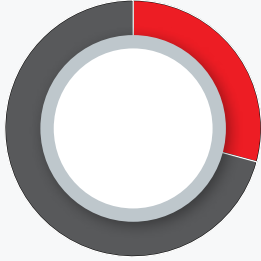
Çalışan gelişiminin önemli bir parçasını da iyi yapılandırılmış bir performans ve kariyer yönetim sistemi oluşturmaktadır. Ofis çalışanlarının performans değerlendirmesinde hedef kart sistemi kullanılmaktadır. Yıllık olarak gerçekleştirilen performans değerlendirme toplantıları ile çalışanlara performanslarına yönelik geri bildirim sağlanmaktadır. Saha çalışanlarına ise üst yönetim tarafından dönem sonuçları ve hedef beklentileri hakkında geri bildirim sağlanmaktadır.

Tüm aylık ücretli çalışanlar için toplam gelir; baz ücret, değişken ücret (prim) ve yan haklardan oluşmaktadır. Her yıl ülke ekonomik göstergeleri, ödüllendirme piyasası verileri ve şirket verileri doğrultusunda güncellenmektedir. Aylık ücretli çalışanlar için performans yönetimi 2020 yılında entegrasyonu başlayan ve 2021 yılında uygulanacak olan “Koç Diyalog” sistemi ile gerçekleştirilecektir. Koç Diyalog hem yönetici hem de çalışanlar arası, çok yönlü yapılandırılmış ve anlık fikir alışveriş mekanizmaları ile tasarlanmış, OKR (Objectives and Key Results) yöntemi ile ilham verici hedefler ve başarı kriterlerinin belirlendiği, yıl boyu güncellenebilen, şeffaf ve dinamik bir performans sistemidir.

İNSAN KAYNAKLARI

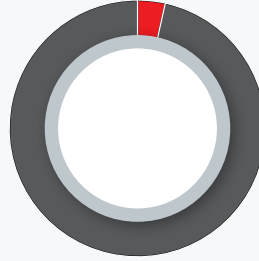
İnsan Kaynakları Göstergeleri

Kadın-Erkek Çalışan Oranı
Aylık Ücretli (%)

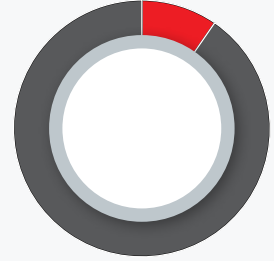
■ Kadın %29
■ Erkek %71

Kadın-Erkek Çalışan Oranı
Saat Ücretli (%)

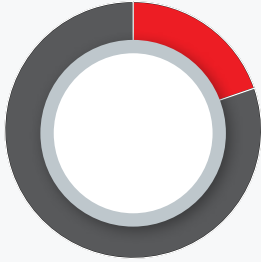
■ Kadın %3
■ Erkek %97

Kadın-Erkek Çalışan Oranı
Toplam (%)

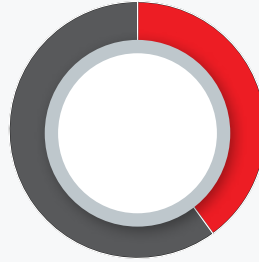
■ Kadın %10
■ Erkek %90

Orta Düzey Kadın Yönetici
Dağılımı (%)

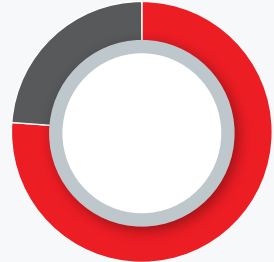
■ Kadın %20
■ Erkek %80

İşe Alınan Dağılımı (%)

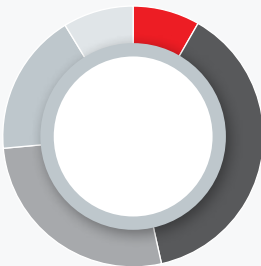
■ Kadın %40
■ Erkek %60

Çalışanların Saat/Aylık Ücrete
Göre Dağılımı (%)

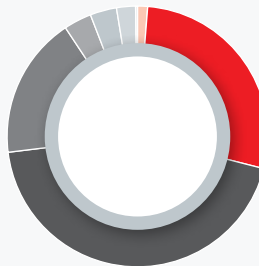
■ Saat Ücretli %76 - 4.077
■ Aylık Ücretli %24 - 1.277

Çalışan Lokasyon
Dağılımı (% - kişi)

■ Genel Müdürlük %8 - 444
■ İzmit Rafinerisi %38 - 2.046
■ İzmir Rafinerisi %27 - 1.448
■ Kırıkkale Rafinerisi %18 - 948
■ Batman Rafinerisi %9 - 468

Aylık Ücretli Personelin Eğitim
Durumuna Göre Dağılımı (%)

■ Doktora %1 - 16
■ Yüksek Lisans %28 - 354
■ Lisans (Teknik) %44 - 563
■ Lisans (İdari) %18 - 225
■ Ön Lisans %4 - 44
■ Endüstri Meslek Lisesi %3 - 42
■ Lise %2 - 30
■ Diğer %0,2 - 3

Çalışan Bağlılığı ve Çalışan Deneyimi

Bağımsız bir kuruluş tarafından uzun süredir tekrarlanan çalışan bağlılığı araştırma sonuçlarına göre; 2020 yılı Tüpraş'ın genel bağlılık skoru geçen yıla göre 25 puanlık bir artış ile %61'e yükselmiştir. Aylık ücretli bağlılık skorlarında %70 ile son 10 yılın en yüksek skoru elde edilmiş, saat ücretli bağlılık skorunda ise geçen yıla göre 28 puanlık artışla %57'ye ulaşılmıştır.

Çalışan bağlılığı anket sonuçları ile ilgili çalışmalar 2021 yılında Koç Holding liderliğinde başlatılan Çalışan Deneyimi (EX) yaklaşımı ile yapılacaktır. Bu yaklaşımı süreçlere daha fazla entegre edebilmek adına Tüpraş'a özgü olan ve çalışanların katılımları ile güçlenecek bir deneyim modeli oluşturulmuştur.

Bu çalışmalar için oluşturulan geniş katımlı Tüpraş Çalışan Deneyimi takımları ile birlikte çalışanların daha çok katılım sağladığı, yaşadıklarının ve deneyimlerinin dinlendiği, beklentilerinin öğrenildiği, beklentilere göre çözümlerin tasarlandığı ve hayata geçirildiği bir süreç olması hedeflenmektedir.

Çalışan deneyimi 2021 yılı şirket hedefleri arasında da yer almaktadır.

Çalışan Destek Uygulamaları

Çalışan Destek Programı: Tüpraş çalışanlarının ve ailelerinin yaşam tarzlarına ve bireysel ihtiyaçlarına yönelik hizmet veren, tamamen konusunda uzman profesyonel bir ekip tarafından sağlanan bir destek programıdır. Program içeriği kapsamında mali, hukuki ve psikolojik danışmanlık ile günlük hayattaki özel ihtiyaçlara yönelik hızlı çözümler sunulmaktadır. 7/24 aranabilecek bir destek hattı ile hizmet veren programın performansı aylık periyotlarda hizmet takip anketleri ile ölçülmektedir.

İş'te Destek Programı: 2016 yılında başlatılan İş'te Destek ile gerekli olan ihtiyaçlar doğrultusunda rafinerilerde endüstriyel psikologlar tarafından taramalar, eğitimler ve bireysel psikolojik destek çalışmaları devam etmektedir.

Genişletilmiş Sağlık Sigortası Programı: Tüm Tüpraş çalışanları tamamlayıcı sağlık sigortası kapsamına alınmıştır. Program kapsamında çalışanlara çok uygun maliyetler ile özel sağlık kurumlarından kendileri ve aileleri için yararlanma imkânı sağlanmıştır.

Esnek Çalışma Saatleri: Bu uygulama ile Tüpraş'ın aylık ücretli çalışanları, kişisel ihtiyaç ve tercihlerine göre günlük ve haftalık çalışma sürelerinin başlangıç ve bitiş saatlerini, yönetimin bilgisi ve belirli sınırlar dâhilinde düzenleyebilmektedir.

Kreş Yardımı Yan Hak Paketi: Özellikle kadın çalışanların iş-özel yaşam dengesine ve kariyer gelişimlerine destek olmak amacıyla Kreş Yan Hak Paketi uygulaması bulunmaktadır.

Uyum Süreci Rehber Programı: İşe yeni giren Tüpraş çalışanları için, kurum kültürüne ve işe adaptasyonunun hızlı bir şekilde sağlanması amacıyla ilk 3 aylık oryantasyon döneminde Rehber Destek Programı uygulaması bulunmaktadır.

Flextra Paketi: Esnek ek yan hak uygulaması olan bu sistem ile çalışanlar, mevcut yan faydalarına ilave olarak geniş bir yan fayda havuzundan (hayat sigortası, hediye ve indirim çekleri, bireysel emeklilik programları gibi seçenekler) şirket katkısı ile yıllık olarak seçim yaparak yaşam tarzlarına ve farklı bireysel ihtiyaçlarına uygun olarak yan hak paketlerini değiştirme opsiyonuna sahip olmaktadır.

Çalışan Bağlılığı 2020 yılında 25 puan artış göstermiştir.

İNSAN KAYNAKLARI

Tüpraş'ta çalışanların bireysel ve özgün fikirleri desteklemek ve özendirmek amacıyla "Rafine Öneriler" sistemi uygulanmaktadır.

Tüpraş, çalışanların sendikal haklarına saygı göstermekte ve bu haklarını özgürce kullanabilmelerine olanak tanımaktadır.

Tanım, Takdir ve Ödül Sistemleri:

Şirket içindeki tanıma takdir ve öneri sistemleri ile şirket hedef ve stratejilerini destekleyecek şekilde,

- şirket iş süreçlerinde, verimlilikte ve ürün/hizmet kalitesinde sürekli iyileştirmenin sağlanması;
- başarı, davranış ve çabalarından dolayı çalışanların takdir edilmesi;
- çalışanların katılım, motivasyon ve bağlılığının artırılması amaçlanmaktadır.

Şirket çalışanlarının Şirket yönetimine katılımını destekleyici modeller şirket faaliyetlerini aksatmayacak şekilde geliştirilmektedir. Çalışanların süreç iyileştirme, enerji tasarrufu, kaynak tasarrufu, üretimde verimlilik, çevre koruma ve iş güvenliği gibi konularda bireysel ve özgün fikirleri desteklemek ve özendirmek amacıyla "Rafine Öneriler" sistemi uygulanmaktadır. Öneri Sistemi ile çalışanların yaptıkları iş üzerinde katma değer yaratmalarına fırsat verilmektedir. Çalışanların kararlara katılımına yönelik bir başka uygulama ise saat ücretli çalışanlara yönelik disiplin kurulu kararlarında toplu iş sözleşmesi gereği sendikadan iki temsilcinin söz hakkı olmasıdır.

Toplu İş Sözleşmesi

Tüpraş, çalışanların sendikal haklarına saygı göstermekte ve bu haklarını özgürce kullanabilmelerine olanak tanımaktadır. Çalışanların yasalar çerçevesinde örgütlenmiş olmak şartıyla sendikalara ve sivil toplum kuruluşlarına üye olmaları desteklenmektedir. Mevcut durumda Şirket'in toplu iş sözleşmesi bulunmaktadır. Toplu İş Sözleşmesine tabi, sendikanın örgütlü olduğu Tüpraş'ta yasal düzenlemeler çerçevesinde belirlenen sayılarda sendika işyeri temsilcileri bulunmaktadır.

Tüpraş'ta saat ücretli çalışanların tamamı toplu iş sözleşmesi kapsamında çalışmaktadır. Tüpraş, sendikal hakların korunması konusundaki titiz yaklaşımının tedarikçi ve iş ortakları tarafından da benimsenmesini beklemektedir. Tedarikçi ve iş ortakları operasyonlarında sendikal hakların eksiksiz uygulanıp uygulanmadığı takip edilmektedir.

Her 3 yılda bir tekrarlanan ve şirket çalışanlarının %76'sının üyesi olduğu Petrol-iş Sendikası ile toplu iş sözleşmesi süreci yürütülmektedir. Yürürlükte olan toplu iş sözleşmesi tüm sendika üyesi çalışanlarına kitapçık şeklinde teslim edilmekle beraber, Şirketin intranet portalinde güncel olarak bulundurulmaktadır. İş süreçleri madde hükümlerine göre yönetilmektedir.

Raporlama döneminde 34 Tüpraş çalışanı üye oldukları sendikaların yönetiminde aktif olarak görev almaktadır. Aynı zamanda 1.302 aylık ücretli çalışan işveren temsilcisi olarak sorumluluk almaktadır.

Toplu İş Sözleşmesi kapsamında;

- işe alma süreçleri,
 - işe alımda eşitlik (cinsiyet eşitliği) ve kapsayıcılık yaklaşımı (din, dil, ırk ayrımı yapılmamış, engelli çalışan alımları, vb.),
 - çalışma koşullarının belirlenmesi,
 - rotasyon olanakları,
 - ücretlendirme ve yan hakların tanımlanması,
 - sosyal yardımlar (yemek, evlenme, doğum, kreş, vb. yardımlar),
 - izin kullanımları,
 - iş sağlığı ve iş güvenliği uygulamaları,
 - sağlanan eğitim ve araştırma faaliyetleri,
 - çalışan haklarının korunumu,
 - çevrenin korunumuna duyarlılık
- gibi konu başlıkları yer almaktadır.

Çalışanların görüşleri birebir görüşmeler, anket uygulamaları ve çalıştaylarla alınmakta ve toplu iş sözleşmesi gündemine getirilmektedir.

SEKTÖR

Dünya genelindeki kapanma ve kısıtlamalardan birçok sektör etkilenirken özellikle ulaşım kaynaklı olmak üzere, toplam enerji talebinde büyük bir düşüş kaydedilmiştir.

2020 yılı başlarken rafinaj endüstrisinde tüm gözler “IMO 2020” düşük kükürtlü bunker spesifikasyonlarına uyum sürecinin piyasalarda yaratacağı etkiye odaklanmış, tüm oyuncular daha 2019’un ikinci yarısı itibarıyla hazırlıklarını yapmaya başlamıştı. Fakat COVID-19’un küresel bir pandemiye dönüşmesi ile Büyük Buhran’dan bu yana barış zamanındaki en derin daralma yaşanmış ve yıl başındaki ajandalar ve beklentiler tamamen değişmek durumunda kalmıştır.

Dünya genelindeki kapanma ve kısıtlamalardan birçok sektör etkilenirken özellikle ulaşım kaynaklı olmak üzere toplam enerji talebinde büyük bir düşüş kaydedilmiştir. Buna paralel ulaşımındaki ana enerji kaynağı olan petrol sektörü de tarihte birçok ilkin yaşandığı bir yılı geride bırakmıştır. Bunların en çarpıcı olanları WTI ham petrol fiyatlarının eksi seviyeleri görmesi, en kârlı ürün olan jet yakıtının Ocak ve Şubat ayları hariç 10 aylık ortalama ham petrolden ucuza satılması, OPEC+’ın tarihin en büyük kesinti kararını açıklaması ve ağır ham petrol fiyatlarının uzun süre boyunca hafif ham petrol tiplerinin üzerinde seyretmesi sayılabilir.

Gösterge Brent petrol fiyatları 2020 yılına 66,1 ABD doları/varil seviyesinden başlamıştır. Ancak Ocak ayında Çin’in Dünya Sağlık Örgütü’ne yaptığı bildirimin ardından dünyanın bir numaralı gündem maddesi olmaya başlayan salgınla birlikte düşüş eğilimine girmiştir. ABD ve Avrupa’nın salgının merkez üssü olmasıyla birlikte küresel talep kaybının zirve yaptığı bir dönemde OPEC+ ülkeleri Rusya ve Suudi Arabistan arasında anlaşmazlık çıkması, piyasada ilk defa talep-arz şokunun aynı anda yaşanmasına neden olmuş ve Brent petrol fiyatı 13,2 ABD doları/varil seviyesine kadar gerilemiştir. Bunun sonucunda, talep kayıplarının 20 milyon varil/gün seviyelerini bulduğu Nisan-Mayıs döneminde boş depo kapasitesinin neredeyse kalmaması ve fiyatlardaki çöküşün durması adına, 2008 krizindekinin iki katından fazla, 9,7 milyon varil/gün seviyesindeki OPEC+ kesinti anlaşması açıklanmıştır. Bunun ardından yaz aylarındaki azalan kısıtlamalar ile talebin dipten dönmeye başlaması sonucu son 18 yılın en düşük seviyesinden toparlanan ham petrol fiyatları, 2020 yılını 50,5 ABD doları/varil seviyesinde kapatmıştır. Yıl içinde 13-70 ABD doları/varil arasında dalgalı bir seyir izleyerek ortalama bazda 41,8 ABD doları/varil olan ham petrol fiyatı 2019 yılının 22,4 ABD doları/varil (%35) altında gerçekleşmiştir.

Uluslararası Enerji Ajansı verilerine göre, talep 2020 yılında ortalama 8,8 milyon varil/gün (-%8,8) azalarak 2013 seviyesinin altına inerken rafineri üretimleri ortalama 7,2 milyon varil/gün düşmüştür. Bu durum küresel bazda petrol ürünlerinde ciddi bir stok artışına yol açarken, ürün kârlılıkları da tarihi dip seviyeleri görmüştür. Böylelikle gösterge niteliğindeki Akdeniz rafineri marjı 2020 yılını ortalama -0,2 ABD doları/varil ile eksiye kapatarak 2019 yılındaki ortalama olan 1,7 ABD doları/varil’in ciddi oranda gerisinde kalmıştır.

Ürün bazında talebe bakıldığında yaşanan kaybın %90’dan fazlası benzin ve jet yakıtından gelirken, en ciddi etkilenen ürün olan jet yakıtında kayıp %40 olmuştur. Talepteki bu ciddi asimetrik düşüşler tüm rafinerileri üretim kompozisyonlarında önemli değişiklikler yapmaya zorlamış ve jet payı azalırken benzin ve motorin payı artmıştır. Buna ek olarak kompleks

Küresel bazda ürün kârlılıkları tarihi dip seviyeleri görmüştür.

rafinerilerin kârlılıklarını baskılayan bir diğer etken ise OPEC+ kesintilerine bağlı olarak azalan orta-ağır ham petrol üretimi sonucu geçmiş yıllardaki ham petrol fiyat avantajının neredeyse ortadan kalkması olmuştur.

Ürün kârlılıklarında ise ana ürünler olan benzin, motorin ve jet yakıtı ortalama crack marjları sırasıyla 2019 yılının %43, %57, %89 altında gerçekleşmiştir. Benzin özelinde, yıl boyu güçlü seyreden petrokimya talebi sayesinde nafta satışları canlı kalmış, pandemi nedeniyle desteklenen bireysel taşıt kullanımının da etkisiyle crack marjları görece olarak desteklenmiştir. Talebi en az düşen ürün olmasına karşın motorin crack marjları ise artan jet yakıtı harmanlamasına bağlı olarak daha zayıf seyretilmiştir. Jet yakıtı ise Mart ile birlikte tarihte ilk defa aylık bazda eksi ortalamalarla kayıtlara geçerken 2020'nin son üç ayı dışında hep eksiye devam etmiştir. Bu gelişmelerin aksine fuel oil ise IMO nedeniyle tarihi ortalamaların çok gerisinde kalmasının beklediği bir yılda azalan ağır ham petrol işlemesine bağlı düşen arz ile güçlü ortalamalara ulaşmıştır.

Sürdürmesi zor piyasa şartları altında faaliyetlerini devam ettirmeye çalışan birçok rafineri yıl boyunca düşük kapasite kullanım oranları, yüksek stoklar ve buna bağlı düşük crack marjları ile mücadele etme durumunda kalmıştır. Bunun üstüne yatırımları uzun yıllar önce başlamış yeni rafinerilerin devreye alınmaya başlaması ile çoğunluğu OECD bölgesinde olmak üzere 2 milyon varil/gün kapasite üzerinde rafineri

kesin kapanma kararı aldıklarını açıklamıştır. Uzmanlar, 2025'e kadar devam etmesi beklenen yeni rafineri açılışları ve yavaş toparlanan talep nedeniyle yaklaşık 2 milyon varil/günlük kapasitenin daha önümüzdeki 2 yıl içinde kapanma kararı almasını beklediklerini dile getirmektedir.

Dünya talebinin çok ciddi gerilediği bu dönemde Türkiye olumlu olarak ayrışan nadir pazarlardan birisi olmuş ve EPDK verilerine göre 2019 yılında %2,2 artan petrol ürünleri talebi 2020 yılında %1 düşüş göstermiştir. Bu düşüşte talebi yaklaşık %54 oranında gerileyen jet yakıtı başı çekerken benzin talebi de %2,5 oranında gerilemiştir. Buna karşın artan ticari aktivite ve kamyon taşımacılığının desteği ile motorin talebi yılı %1,lik bir büyüme ile kapatmayı başarmıştır.

ÜRETİM VE SATIŞ

Tüpraş; Türkiye'nin akaryakıt ihtiyacını karşılama görevini, hiçbir aksaklığa izin vermeden başarıyla yerine getirirken, tüm rafinerilerinde Covid-19 TSE güvenli üretim belgesini alarak emniyetli üretim önceliğini korumuştur.

Tüpraş'ın ana faaliyet konusu; ülkenin petrol ürünleri ihtiyacını karşılamak için gerekli ham petrolün tedariği ve rafinajı, ürettiği petrol ürünlerinin yurt içi ve yurt dışı satışı ve dağıtımıdır. Şirket ham petrol rafinaj faaliyetleri sonucunda LPG, benzin ve nafta, jet yakıtı, gazyağı, motorin, fuel oil, bitüm ve makine yağları gibi petrol ürünleri üretmektedir.

Tüpraş, tedarik zincirinde riskin dağıtılması, fiyat ve navlun avantajlarının sağlanması amacıyla ham petrol alım operasyonlarında optimizasyona ve kaynak çeşitlendirmesine gitmektedir. Ham petrol alımlarının önemli bir kısmı ülkelerin ulusal petrol şirketleriyle yapılan yıllık anlaşmalar yoluyla gerçekleştirilmektedir. Bunun yanı sıra ürün taleplerinin gerektirdiği özelliklere sahip ham petrol türlerinin tedariğine yönelik esnekliğin sağlanmasına ve ilave opsiyonların artırılmasına yönelik alımlar da yapılmaktadır.

11 ülkeden 18 farklı çeşit ham petrol alımı

Tüpraş, 2020 yılı içinde, 20 ile 47 API arasında değişen gravitelerde Türkiye dâhil 11 ülkeden 18 farklı çeşit ham petrol alımı yapmıştır. 7,2 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşen ham petrol, ürün ve yarı mamul ithalatının 6,3 milyar ABD doları tutarındaki kısmı yıl içinde ikmal edilen 21,5 milyon ton ham petrol için yapılmıştır.

Tüpraş, 2020 yılında, şarja verilmek üzere ithal ettiği 2,0 milyon ton yarı mamulün yanı sıra ülke talebini karşılayabilmek amacıyla 909 bin ton nihai ürün dâhil, toplam 2,9 milyon ton yarı mamul ve nihai ürün ithal etmiştir.

İkmal Edilen Ham Petrolün Dağılımı

- Düşük Kükürtlü Ham Petrol %20,9
- Orta Kükürtlü Ham Petrol %27,8
- Yüksek Kükürtlü Ham Petrol %51,4

Optimum şarjla %82 kapasite kullanımı

Tüpraş, salgının ilk günlerinden bu yana, Türkiye'nin akaryakıt ihtiyacını karşılama görevini, hiçbir aksaklığa izin vermeden başarıyla yerine getirmiştir. Dünya Sağlık Örgütü ve T.C. Sağlık Bakanlığı başta olmak üzere tüm yetkili mercilerin güncel öneri ve direktifleri doğrultusunda gerekli önlemleri ve Koç Holding Kriz Merkezi'nin yönlendirmelerini dikkate almış olan Tüpraş; tüm rafinerilerinde COVID-19 TSE Güvenli Üretim Belgesini alarak emniyetli üretim önceliğini korumuştur.

Tüpraş, COVID-19 salgınına bağlı olarak talepte meydana gelen azalışın olumsuz etkilerini minimum seviyeye indirmek amacıyla, Mayıs ve Haziran aylarında İzmir Rafinerisi'nde üretime ara vermiştir. Normalleşme sürecine paralel artan talebi karşılamaya yönelik üretim artışına gidilmiş, global sektörde yüksek stoklara bağlı zayıf seyreden ürün marjları sebebiyle ham petrol ve yarı mamul dâhil toplam 24,5 milyon ton optimum şarjla %82 kapasite kullanımı gerçekleştirilmiştir. 2020 yılında 23,4 milyon ton ürün üretilmiş ve dönüşüm ünitelerinin etkin kullanımı ile yüksek katma değerli beyaz ürün verimliliği ise geçen yılın 2,5 puan üzerinde %81,5 seviyesinde gerçekleştirilmiştir. Bu dönemde özellikle jet yakıtı talebinin daha fazla etkilenmesi sebebiyle, üretim optimizasyonu kapsamında jet yakıtı üretimi minimum seviyeye düşürülmüştür.

Rafinerilerin operasyonel kârlılığı uluslararası piyasalarda belirlenen ham petrol maliyeti ve bu ham petrolden üretilen ürünlerin hasılatı arasındaki fark olarak tanımlanan brüt rafineri marjı ile açıklanmaktadır. Pandemi nedeniyle jet yakıtı başta olmak üzere tüm petrol ürünlerinin arzının yıl boyunca talebin üzerinde gerçekleşmesi rafineri marjlarının yıl boyunca baskı altında kalmasına neden olmuştur. Akdeniz marjının -0,2 ABD doları/varil seviyesinde gerçekleştiği 2020 yılında Tüpraş'ın net rafineri marjı 1,3 ABD doları/varil seviyesinde gerçekleşmiştir.

Yapısal üstünlüklerle gelen rekabet avantajları

Tüpraş'ın aralarında üretim ve satış optimizasyonuna olanak tanıyan dört rafineriye sahip olması ve rafinerilerin mevcut depo ve terminalleri ile ülke genelinde büyük tüketim bölgelerine yakın konumlanmış olması, Şirket için rekabet avantajı yaratmaktadır. Ayrıca Tüpraş'ın ihtiyaçları doğrultusunda ham petrol ve petrol ürünün taşımacılığı yapan bağlı ortaklığı Ditaş ve rafinerileri arasında akaryakıt taşıması yapan demiryolu taşımacılığı şirketi Körfez

Ulaştırma ile kesintisiz ikmal imkânı sağlarken, Londra'da kurulan Tüpraş Trading Ltd'in başta ihracat olmak üzere akaryakıt ticareti faaliyetlerine olumlu katkısı bu avantajı pekiştirmektedir.

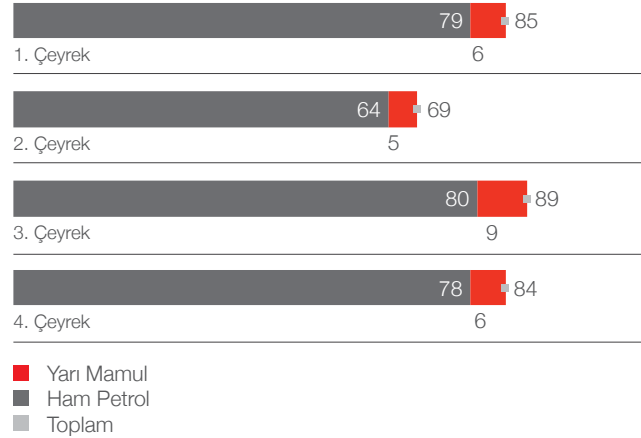
Tüpraş rafinerileri, bölge rafinerilerine oranla aşağıda sıralanan yapısal üstünlüklere sahiptir.

- Yüksek rafineri kompleksitesi
- Çok çeşitli ham petrol işleme kapasitesi
- Orta Doğu'daki petrol üreticilerine olan yakın konum
- Deniz ve raylı taşıma filosu ile güçlü lojistik avantaj
- Yurt dışı satış iştiraki ile ikmal ve satış zincirinde ilave katma değer
- Yüksek depolama kapasitesi
- Yaygın LPG ve akaryakıt dağıtım ağı
- Güçlü marka değeri
- Yüksek ve sürdürülebilir müşteri memnuniyeti
- Çevre ve enerji konularında iyi uygulamaları
- Pandemi sürecine uyum ve esnek üretim kabiliyeti

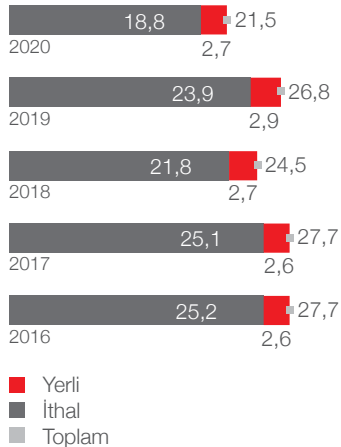
Tüpraş Rafinerilerinin Üretimleri (bin ton)

Ürünler	2019	2020	Değişim %
LPG	975	740	-24,1
Benzin/Nafta	5.944	4.959	-16,6
Jet Yakıtı/Gazyağı	4.817	2.666	-44,7
Motorin	10.108	10.468	3,6
Fuel Oil	2.552	522	-79,5
Bitüm	2.248	2.765	23,0
Baz Yağ	135	65	-52,0
Kok	762	720	-5,4
Diğer	570	485	-15,0
Toplam	28.112	23.389	-16,8

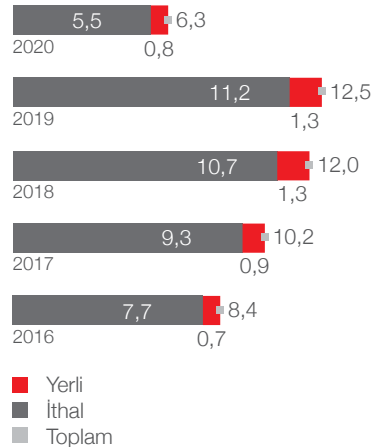
2020 Yılı Kapasite Kullanımı (%)

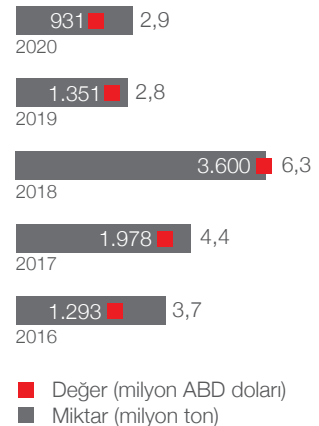
Ham Petrol Temini (milyon ton)

Ham Petrol Temini (milyar ABD doları)

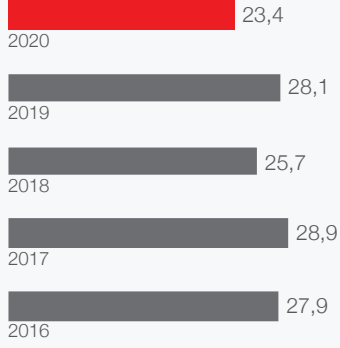

Ürün Dış Alımı

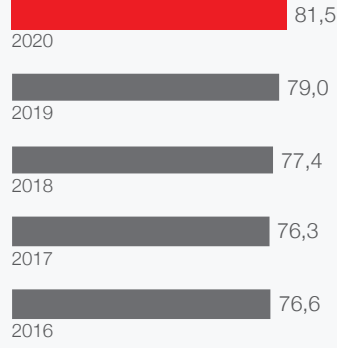
ÜRETİM VE SATIŞ

Toplam Üretim (milyon ton)

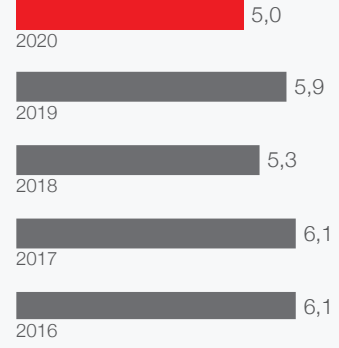
Talepte meydana gelen azalışın olumsuz etkilerini minimum seviyeye indirmek amacıyla 23,4 milyon ton üretim gerçekleştirilmiştir.

Beyaz Ürün (%)

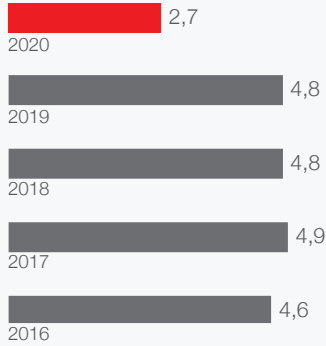
%81,5'e ulaşan yüksek katma değerli beyaz ürün verimi 2,5 puan yükselmiştir.

Benzin ve Nafta (milyon ton)

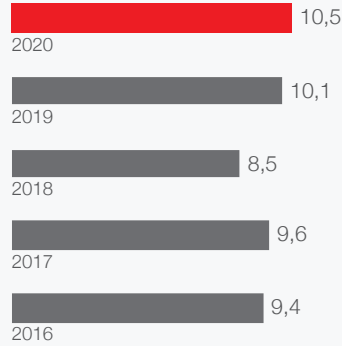
Benzin talebindeki düşüşe bağlı 5,0 milyon ton üretim gerçekleştirilmiştir.

Jet Yakıtı (milyon ton)

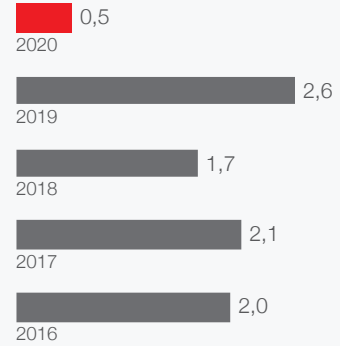
Üretim optimizasyonu kapsamında jet yakıtı üretimi minimum seviyeye düşürülmüştür.

Motorin (milyon ton)

Talep düşüşünden göreceli olarak daha az etkilenen motorin üretimi %4 artırılmıştır.

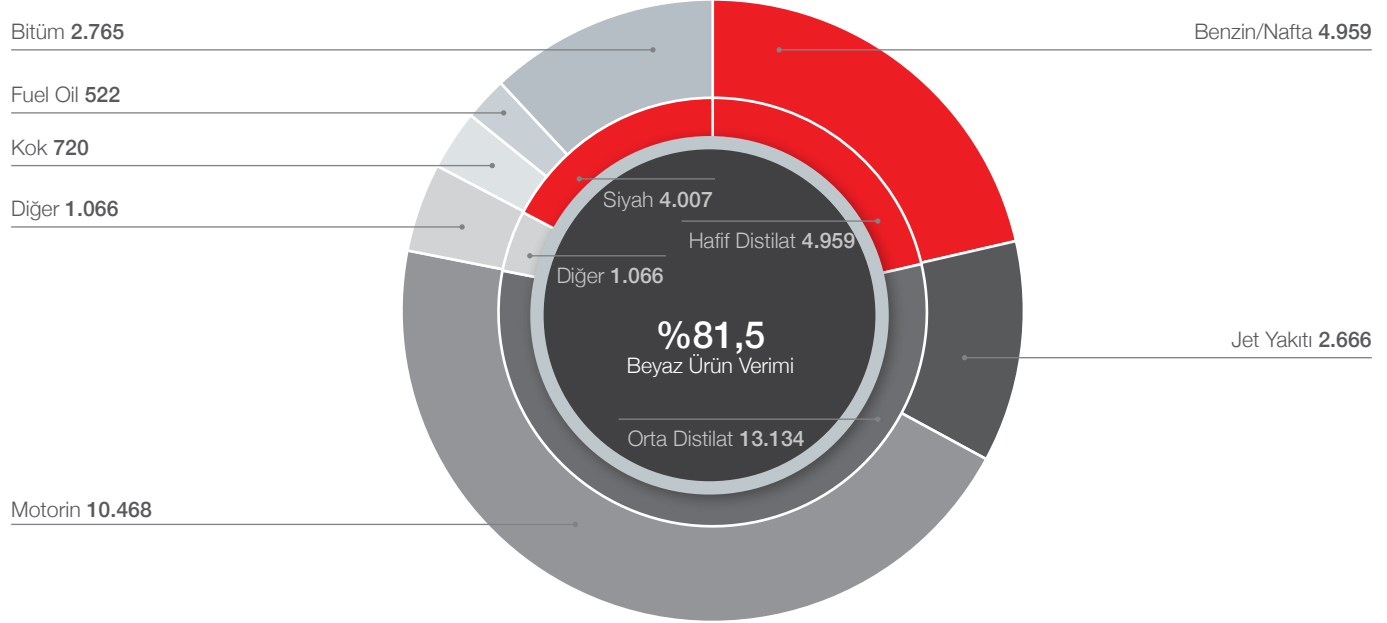
Fuel Oil (milyon ton)

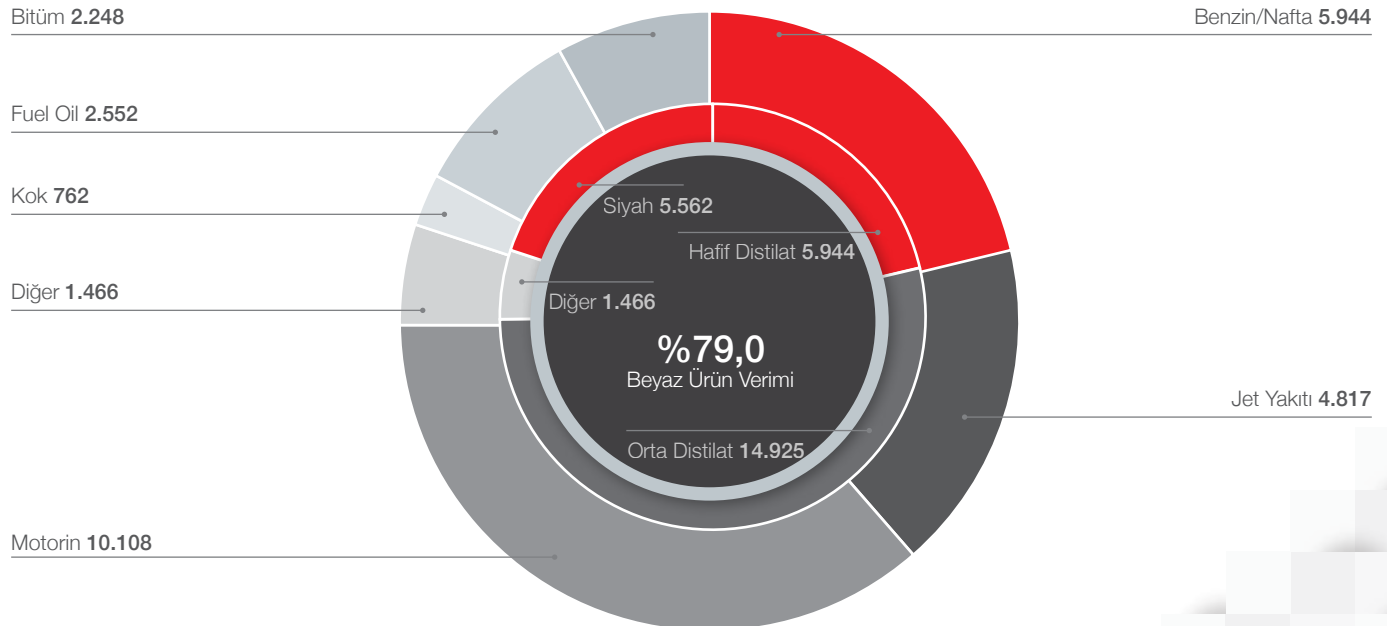
Yıl içinde fuel minimizasyonu ile 522 bin ton fuel oil üretilmiştir.

ÜRÜN VERİMLİLİĞİ

2020

2019

ÜRETİM VE SATIŞ

Tüpraş geniş filosu ve alternatifli üretim ve ikmal çözümleriyle yurt içi müşterilerinin taleplerine yönelik sorumluluklarını başarıyla yerine getirmiştir.

Ülke enerji ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılayan Türkiye'nin ilk ve en büyük rafineri şirketi

Tüpraş, Türkiye'nin ilk ve en büyük rafineri şirketi olup Türkiye genelinde 4 rafineri, kiraladığı terminaller üzerinden 53 çeşit petrol ürününün tedarikini sağlamakta ve ülke enerji ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılamaktadır.

Şirket'in doğrudan ve toptan ürün satışı yaptığı müşteriler; öncelikle T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından lisanslandırılmış akaryakıt, LPG, ihrakiye, jet yakıtı ve madeni yağ dağıtım kuruluşları, sanayide ağırlıklı olarak petrol ürünlerini kullanan endüstri, petrokimya ve boya şirketleri, Karayolları Genel Müdürlüğü, belediyeler, diğer resmi kurumlar ile bu kurumlar tarafından onaylanmış yüklenici firmalar, özel inşaat veya taahhüt firmaları, çimento üreticileri, trading şirketleri ve Türk Silahlı Kuvvetleri adına Milli Savunma Bakanlığı'dır.

Pandeminin yarattığı olumsuzluklara rağmen, Tüpraş, yurt içi müşterilerinin taleplerine yönelik sorumluluklarını başarıyla yerine getirmiştir

Tüpraş, hızla değişen piyasa koşullarında müşteri odaklı satış yaklaşımlarını geliştirmek için tüm satış, teslimat, satış sonrası hizmet ve pazarlama süreçlerini sürekli olarak gözden geçirmekte ve müşteri talep ve beklentileri en yüksek düzeyde ve en hızlı bir şekilde karşılamaktadır. Pandemi döneminde müşterilerin talep ve beklentilerini en yüksek düzeyde ve en hızlı şekilde karşılamak üzere dijital müşteri çözümleri üzerine odaklanılmış ve saha düzenlemeleriyle bulaş riskinin minimum seviyede tutulması için çevik yaklaşımlar sergilenmiştir. Sürücülerin rafinerilerde dolum işlemi öncesinde takip ettikleri ekranlar/panolar webden ve akıllı cep telefonlarından görüntülenecek şekilde tasarlanmış "Sürücü Tanker Sıra Takip Ekranı" kullanıma açılmıştır. Bununla beraber Tüpraş Müşteri Portalı uygulaması ve Tüpraş Çözüm Merkezi (444 123 0) kapsamı hızlı çözümler üretme stratejisi ile genişletilmiş ve müşterilerin ihtiyaçları doğrultusunda özel tasarlanan yeni Müşteri Bildirim Yönetimi Sistemi devreye alınmıştır.

Ürün bazında bakıldığında jet yakıtında; pandemi tedbirleri sebebiyle sınırlanan hava trafiğine bağlı ani talep kayıplarının sebep olduğu üretim fazlalıkları yakın bölge depolama alanlarında fiziksel stok imkânlarının değerlendirilmesi, üretim

reçetelerinin yeni duruma uygun şekilde optimize edilmesi ve dış ticaret kanallarının efektif kullanımı yoluyla kontrol altında tutulmuştur. Motorin ve benzinde ise piyasa talebi müşterilerle yakın temas kurulması neticesinde mümkün olduğunca öngörülmeğe çalışılmış böylece hem rafineri üretimleri doğru planlanabilmiş, hem de dış ticaret bağlantıları için gerekli zaman sağlanabilmiştir. Yine bu dönemlerde piyasa yapısı ve depolama kapasiteleri doğrultusunda fiziksel stoktan ticari avantajlar hızla hayata geçirilmiştir. Tedbirlerin esnetilmesi ile özellikle yaz döneminde artan talepler ise zamanında değerlendirmeler ile başarı ile karşılanmıştır. Pandemi koşullarına rağmen güçlü seyreden bitüm talepleri ise başarıyla karşılanmıştır.

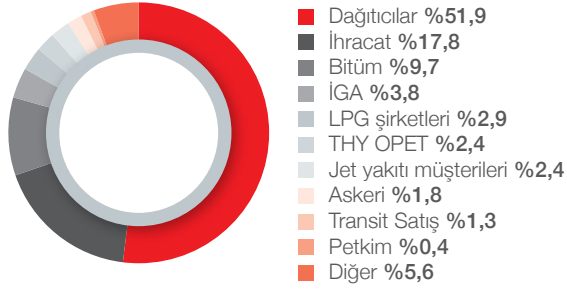
Tüpraş geniş filosu ve alternatifli üretim ve ikmal çözümleriyle yurt içi müşterilerinin taleplerine yönelik sorumluluklarını başarıyla yerine getirmiş, 19,8 milyon ton yurt içi satışla ülke talebinin büyük kısmını karşılarken, ihracat ve transit satış dâhil 24,5 milyon ton toplam satış hacmi sağlamıştır.

4,4 milyon ton ürün dış satımı

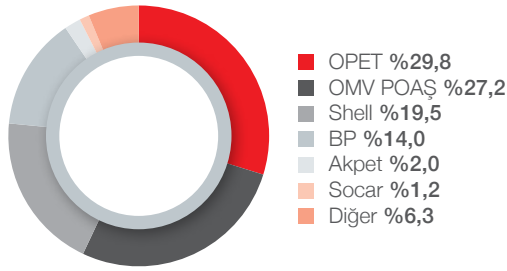
COVID-19'a karşı alınan önlemler tüm dünyada hayatı durdururken, gelişmelerin bir sonucu olarak petrol ürünleri talebinde özellikle yılın ilk yarısında önemli gerileme yaşanmıştır. En büyük darbeyi havacılık endüstrisi almış, jet yakıtı başta olmak üzere tüm petrol ürünlerinin talebinde düşme yaşanmıştır. 2019 yılının Mart ayında Londra Ticaret Ofisi olarak kurulan Tupras Trading Ltd'in aktif bir şekilde sisteme entegrasyonu, Tüpraş'ın ticaret anlayışında bir geçiş dönemine girilmiştir. İlk etapta rafineri ürünlerinin en iyi katma değerde satılması ve alınması prensibiyle başlayan süreçte, farklı ticari boyutlara ve iş modellerine doğru geçiş yapılmıştır.

Tüpraş, 2020 yılında genel kapsamda yaşanan zorluklara ilk kez uygulanan yaratıcı ticari çözümlerle karşılık vermiş, 1,5 milyar ABD doları değerinde 4,4 milyon ton ürün dış satımı gerçekleştirmiştir. İhracatın 1,9 milyon tonunu benzin, 574 bin tonunu reformate, 539 bin tonunu jet yakıtı, 445 bin tonunu motorin, 342 bin tonunu bitüm, 325 bin tonunu vakum, 128 bin tonunu fuel oil, 135 bin tonunu ise diğer ürünler oluşturmuştur.

Satışların Dağılımı

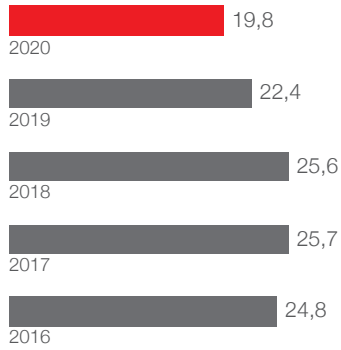
Dağıtıcılara Yapılan Satışların Dağılımı

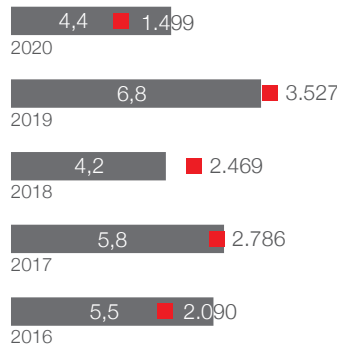
Tüpraş Rafinerilerinin Satışları (bin ton)

Ürünler	2019	2020	Değişim %
LPG	996	717	-28,0
Nafta	290	100	-65,4
Benzinler	2.325	2.298	-1,2
Jet Yakıtı/Gazyağı	4.266	2.215	-48,1
Motorin	10.430	10.560	1,2
Fuel Oil'ler	1.051	404	-61,6
Bitüm	1.769	2.372	34,1
Makina Yağları	121	73	-39,5
Kok	812	782	-3,6
Diğer	330	310	-6,1
Toplam Yurt İçi Satışlar	22.391	19.832	-11,4
İhracat	6.807	4.356	-36,0
Transit Satış	-	316	-
Toplam Satış	29.197	24.504	-16,1

Yurt İçi Satışlar (milyon ton)

Ürün Dış Satımı

■ Değer (milyon ABD doları)
■ Miktar (milyon ton)

İZMİT RAFİNERİSİ

İzmit Rafinerisi, 1961 yılında 1 milyon ton/yıl ham petrol işleme kapasitesi ile üretime başlamıştır. Yıllar içinde gerçekleştirilen önemli kapasite artırımları ve dönüşüm ünite yatırımları sonucunda rafinerinin tasarım kapasitesi, 2019 yılında 11,3 milyon ton/yıl olarak tescil ettirilmiştir.

Euro V standartlarında üretim yapan İzmit Rafinerisi, Türkiye petrol ürünleri tüketiminin odağında yer almaktadır.

İzmit Rafinerisi'nde 4,2 milyon ton ağır siyah ürünü, çoğunluğu motorin olmak üzere benzin ve LPG gibi daha değerli yaklaşık 3,5 milyon ton çevreci beyaz ürüne dönüştüren Fuel Oil Dönüşüm Tesisi, 2014 yılı sonunda tamamlanmıştır. İzmit Rafinerisi, Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin devreye girmesinin ardından ulaştığı 14,5'lik Nelson Kompleksite Endeksi ile dünyanın dönüşüm oranı en yüksek rafinerilerinden biri olmuştur.

2020 yılında İzmit Rafinerisi'nde 10,5 milyon ton ham petrol ve 1,7 milyon ton yarı mamul olmak üzere toplamda 12,2 milyon ton şarja verilmiştir. Rafineri'nin 2020 yıl sonu itibarıyla toplam ürün satışı, 10,7 milyon tonu yurt içi olmak üzere, 13,4 milyon ton olmuştur.

İzmit Rafinerisi'nde, enerji verimliliği çalışmalarıyla kaynak tüketiminin ve emisyonların azaltılması, kentsel ve endüstriyel atık suların ileri arıtma yöntemleriyle arılarak proses suyu olarak kullanılması ve faaliyet atıklarının sürdürülebilir yönetimi gibi birçok çalışma gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamdaki çalışmalarından endüstriyel simbiyoz uygulamalarıyla; 990 ton kumlama atığı, 210 ton refrakter tuğla atığı, 200 ton alümine içerikli katalist, 150 ton ağır hidrokarbon atık, 250 ton aktif karbon ve 150 ton kimyasal atık bertarafa gönderilmek yerine yeniden ekonomiye kazandırılmıştır. Atık yönetimi alanında gerçekleştirdikleri başarılı çalışmalar sonucu İzmit Rafinerisi, 2020 yılında "Sürdürülebilir İş Ödülleri"nde Atık Yönetimi Ödülü kazanmıştır.

Türkiye'nin dönüşüm oranı en yüksek rafinerisi

RAFİNAJ KAPASİTESİ

11,3 milyon ton

NELSON KOMPLEKSİTE ENDEKSİ

14,5

DÖNEM SONU ÇALIŞAN SAYISI

2.046

DEPOLAMA KAPASİTESİ

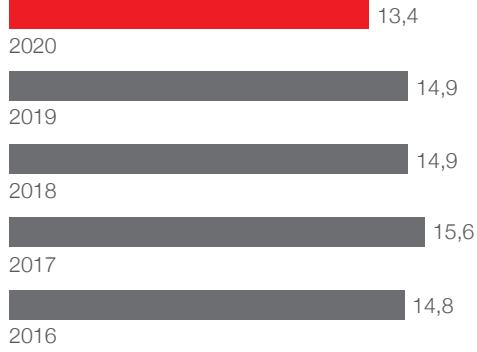
3,0 milyon m³

Enerjinin verimli kullanımında, analitik EII çalışması ile dünya rafinerilerinin enerji performansını kıyaslamada kullanılan temel parametre olan EII (Energy Intensity Index) değeri İzmit Rafinerisi'nde anlık olarak tüm kullanıcılar tarafından takip edilmekte ve optimum noktadan bir sapma olduğunda gerekli aksiyonların alınması sağlanmaktadır. Türkiye'nin doğalgazının yaklaşık %2'sini tüketen İzmit Rafinerisi'nde, enerji verimliliği ön planda tutularak, iyileştirme çalışmaları mühendislik gücü kullanılarak hayata geçirilmektedir. İzmit Rafinerisi, Sanayide Enerji Verimliliği (SENER) Proje Yarışması'nda, enerji verimliliği stratejisi doğrultusunda yürütülen çalışmalar kapsamında "Hydroproses Üniteleri Operasyonel Enerji Optimizasyonu" projesi ile Jüri Özel Ödülü almıştır. Rafineride, 2020 yılında 16 enerji verimliliği projesi ile 135 bin GJ enerji tasarrufu sağlarken, CO₂ salımı 8 bin ton azaltılmıştır.

Yıl içerisinde tamamlanan başlıca projeler:

- RUP Hydrocracker Ünitelerine HPNA Sisteminin kurulması
- Atıklar için yeni geçici depolama sahası yapılması
- B Bölgesi girişi tek katlı ve kantar binalarının revizyonu ve çevre düzenlemesi
- FAZ-3 rıhtıma kükürt depolama alanı yapılması
- B Bölgesi vagon sahasına vagon dolum sistemi kurulması
- Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamındaki gereklilikler yerine getirilerek "Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi" ve TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi alınması.

Satış (milyon ton)

İzmit Rafinerisi 2020 yılında "Sürdürülebilir İş Ödülleri"nde atık yönetimi ödülü kazanmıştır.

İZMİR RAFİNERİSİ

İzmir Rafinerisi, Türkiye'nin giderek artan petrol ürünleri ihtiyacını karşılamak hedefiyle 1972 yılında işletmeye alınmıştır. 3 milyon ton/yıl ham petrol işleme kapasitesiyle üretime başlayan rafineride zaman içinde gerçekleştirilen önemli kapasite artırımları ve ünite modernizasyonları sonucu ham petrol işleme kapasitesi 11,9 milyon ton/yıl olarak tescil edilmiştir. 7,66 Nelson Kompleksitesi Endeksi'ne sahip olan İzmir Rafinerisi, Türkiye'de 400 bin ton/yıl kapasiteli makine yağları üretim kompleksine sahip tek rafineridir.

COVID-19 salgınının olumsuz etkisiyle iç ve dış piyasalarda devam eden genel ticari faaliyetlerin aksaması ve buna bağlı talepte meydana gelen azalış nedeniyle İzmir Rafinerisi'nde yıl içinde iki ay üretime ara verilmiş, ham petrol ve yarı mamul dâhil toplam 6,8 milyon ton şarjla %57 kapasite kullanımı sağlanmıştır.

İzmir Rafinerisi'nde, 2020 yılında 4,4 milyon tonu yurt içinde olmak üzere toplam 6,0 milyon ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'de makine yağları üretim kapasitesine sahip tek rafineri

RAFİNAJ KAPASİTESİ

11,9 milyon ton

NELSON KOMPLEKSİTE ENDEKSİ

7,66

DÖNEM SONU ÇALIŞAN SAYISI

1.448

DEPOLAMA KAPASİTESİ

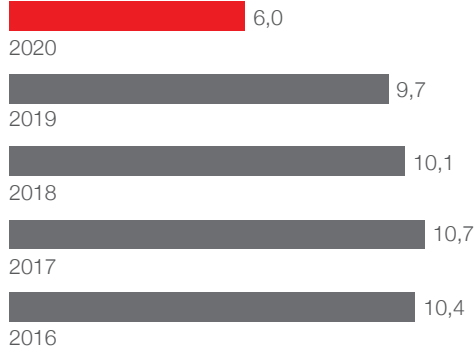
2,5 milyon m³

Sıfır Atık Yönetmeliği uyarınca, sıfır atık yönetim yapısını kuran ve etkin olarak uygulayan sanayi tesisleri için sertifikalandırma süreci kapsamında, “Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi” alınmıştır.

Yıl içerisinde tamamlanan başlıca projeler:

- U-100 Ham Petrol Ünitesinde, desalter modernizasyonu, fırınlarda burner modernizasyonları, eşanjör ve bağlı hatlardaki temizlik ve yenileme çalışmaları ile yapılan iyileştirmeler (36.636 Gcal/yıl enerji tasarrufu karşılığı 8.609 ton/yıl CO₂ tasarrufu)
- Akaryakıt üretim üniteleri fırınlarında burner modernizasyonları
- Elektrik Üretim-Dağıtım Üniteleri gaz türbini evaporative cooler entegrasyonu
- Akaryakıt Ünitelerinin fleyr modernizasyonu
- Kara Dolum Ünitesi’nde yeni tanker dolum adaları projesi ve yeni pompa istasyonları
- Rafineri elektrik ihtiyacının temini ve güvenilirliği artırıcı projeleri
 - TEİAŞ 154kV trafo merkezi yenileme
 - Elektrik Dağıtım Merkezi bara ve röle modernizasyonu
 - Decoupling sistemi modernizasyonu
- Alternatif su kaynakları ve potansiyel su tasarruf projeleri belirlenerek oluşturulan su yol haritası
- “Kıyı Tesisleri İşletme İzni” yenilenmesi ve Ham Petrol İşkelesi’ne yanaşabilecek en büyük gemi dayanımının 300 bin DWT’a ve LPG İşkelesi’ne yanaşabilecek en büyük gemi yükü dayanımının 60 bin DWT’a yükseltilmesi
- Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamındaki gereklilikler yerine getirilerek “Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi” ve TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi alınması

Satış (milyon ton)

Sıfır atık yönetim yapısını kuran ve etkin olarak uygulayan sanayi tesisleri için sertifikalandırma süreci kapsamında, “Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi” alınmıştır.

KIRIKKALE RAFİNERİSİ

Kırıkkale Rafinerisi, başta Ankara olmak üzere İç Anadolu, Doğu Akdeniz ve Doğu Karadeniz bölgelerindeki birçok ilin petrol ürünleri talebini karşılamak amacıyla 1986 yılında kurulmuştur.

Zaman içinde, Hydrocracker, İzomerizasyon, Dizel Kükürt Giderme ve CCR Reformer ünitelerinin ilave edilmesiyle geliştirilen konfigürasyon ile Kırıkkale Rafinerisi, Akdeniz standartlarına göre orta düzeyde kompleksiteye sahip bir rafineri haline getirilmiştir. Nelson Kompleksitesi 6,32 olan Kırıkkale Rafinerisi, Türkiye'nin en büyük kara tankeri dolum kapasitesine de sahiptir.

Yıllık 5,4 milyon ton ham petrol işleme kapasitesi bulunan Rafineri'nin ham petrol ikmali, Ceyhan-Kırıkkale boru hattı kullanılarak Botaş'ın Ceyhan Terminali'nden sağlanmaktadır.

İzmit Rafinerisi Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin üretime başlaması ile bu üniteye şarja verilmek üzere yarı mamul gönderen Kırıkkale Rafinerisi'nin hedeflenen operasyonel performansa ulaşması sağlanmıştır. 2020 yılında Rafineri'de ham petrol ve yarı mamul dâhil 4,6 milyon ton şarja verilmiş ve %85 kapasite kullanımı gerçekleştirilmiştir.

2020 yılında COVID-19 TSE Güvenli Üretim Belgesi alan Rafineri'de üretime ara vermeksizin ana ürünler olarak LPG, benzin, jet yakıtı, gaz yağı, motorin, fuel oil, bitüm ve Fuel Oil Dönüşüm Projesinde şarj edilecek ürünlerle beraber 4,4 milyon ton petrol ürünü üretilmiştir. İç Anadolu'nun tüketim ihtiyacını karşılamak üzere yapılan toplam ürün satışı yıl sonu itibarıyla 4,0 milyon ton olmuştur.

Kırıkkale Rafinerisi'nde yer alan ve Türkiye'deki ECM standartlarına göre hizmet veren en kapsamlı vagon bakım ve onarım atölyesi 2020 yılında diğer şirket vagonlarına da hizmet vermeye başlamıştır. Ayrıca yine Kırıkkale Rafinerisi içinde, Şirket'in sahip olduğu lokomotiflerin bakım faaliyetlerinin yürütülmesi ve malzeme depolama imkânlarının geliştirilmesi amacıyla yapılan yatırımlar da hızla devam etmektedir.

Tüpraş, bir ilke imza atarak, Türkiye'nin rafinericilerini yetiştirmek üzere Tüpraş Akademisi'ni Kasım 2020'de Kırıkkale Rafinerisi'nde hayata geçirmiştir. Dersliklerin yanı sıra atölyeler, konferans salonu, kütüphane, çevik çalışma ortamı ve sosyal alanları kapsayan Kırıkkale Rafinerisi Tüpraş Akademisi'nin eğitim ve gelişim alanında Tüpraş'a ve sektöre yeni bir soluk getireceği öngörülmektedir.

Türkiye'nin en büyük kara tankeri dolum kapasitesine sahip rafinerisi

RAFINAJ KAPASİTESİ

5,4 milyon ton

NELSON KOMPLEKSİTE ENDEKSİ

6,32

DÖNEM SONU ÇALIŞAN SAYISI

948

DEPOLAMA KAPASİTESİ

1,3 milyon m³

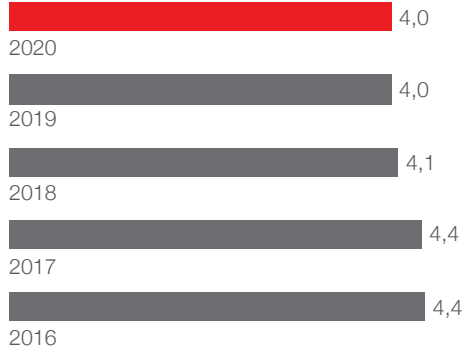
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması'nda Kırıkkale Rafinerisi, enerji tüketiminde yıllık 112.930 MW ve sera gazı emisyonunda yıllık 22 bin ton CO2 azalış sağlayan "Enerji Optimizasyonu Çalışmaları" projesiyle ikincilik ödülü almıştır.

Müşteri memnuniyeti çalışmaları kapsamında; Traffic Safety projesinin Faz-1 aşamasında tanker ve küçük araçların trafik akışı yeniden düzenlenmiş ve yeni kavşaklar oluşturulmuş, eksik olan levhalama ve zemin bozuklukları giderilerek müşteri memnuniyetinin artırılmasına katkı sağlanmıştır. Müşteri şikâyetlerinde ise bir önceki yıla göre %42 daha az bildirim alınmış olup, alınan memnuniyet bildirim oranı ise artmıştır.

Yıl içerisinde tamamlanan başlıca projeler:

- K-1452 kompresör ikaz sisteminin yenilemesi
- 2520-2521 ve CWTP şalt istasyonlarının yenilemesi
- Vagon dolum adası biyoetanol enjeksiyon sisteminin kurulması
- LPG tanker dolum istasyonuna mass flowmetre tesis edilmesi
- Soğutma kulesi enjeksiyon sisteminin yenilemesi
- MYGAS projeleri kapsamında VESDA yangın algılama sistemi tesis edilmesi
- Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamındaki gereklilikler yerine getirilerek "Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi" ve TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi alınması

Satış (milyon ton)

Kırıkkale Rafinerisi'nin yıl sonu itibarıyla toplam ürün satışı 4,0 milyon ton olmuştur.

BATMAN RAFİNERİSİ

Türkiye’de kurulan ilk rafineri

RAFİNAJ KAPASİTESİ

1,4 milyon ton

NELSON KOMPLEKSİTE ENDEKSİ

1,83

DÖNEM SONU ÇALIŞAN SAYISI

468

DEPOLAMA KAPASİTESİ

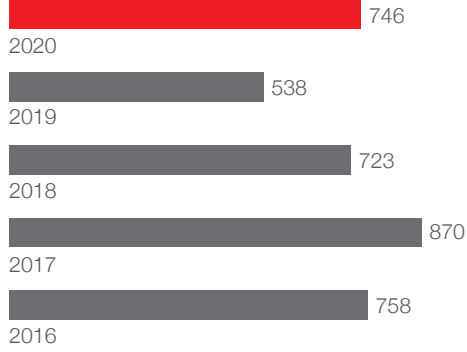
299 bin m³

Türkiye'nin ilk rafinerisi olma özelliğini taşıyan Batman Rafinerisi, 1955 yılında Batman'da, yıllık 330 bin ton ham petrol işleme kapasitesiyle kurulmuştur. 1972 yılında ikinci ham petrol işleme ünitesinin devreye alınması sonrasında 1,1 milyon tona ulaşan Batman Rafinerisi'nin kapasitesi, yeni F-1101 fırını, E-1114 ve E-1115 eşanjör yatırımları sonrası, 2019 yılında 1,4 milyon ton/yıl olarak tescil ettirilmiştir.

Coğrafi açıdan yerli ağır ham petrol kaynağına yakınlık avantajına sahip olan Batman Rafinerisi, bu ham petrolün işlenmesi amacıyla basit bir konfigürasyonda yapılandırılmıştır. Rafineri'nin Nelson Kompleksite Endeksi 1,83'tür. Batman Rafinerisi'nde 2020 yılında 942 bin ton bitüm modunda ham petrol işlenmiş, 746 bin ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir.

Batman Rafinerisi'nde üretilen yarı mamul kapsamındaki ürünler ile Kırıkkale ve İzmir Rafinerilerinde üretilen motorin ve benzin ürünleri, demiryolu ile karşılıklı olarak taşınmaktadır.

Satış (bin ton)

Batman Rafinerisi'nde Kırıkkale ve İzmir rafinerilerinden taşınan ürünlerle, AB spesifikasyonlarına uygun 746 bin ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir.

TUPRAS TRADING LTD

2018 yılında şube olarak faaliyetlerine başlayan Londra Ticaret Ofisi 2020 yılı sonu itibarıyla %100 Tüpraş'ın sahibi olduğu limited bir şirkete dönüşerek Tüpraş Trading Ltd ünvanını almıştır.

Tüpraş Trading Ltd'in temel amacı Avrupa'nın petrol ticaretinde en önemli merkezinden birinde yer alarak, ortaya çıkabilecek piyasa fırsatlarından ek katma değer yaratmak ve Tüpraş'ın ticari yetkinliklerini daha üst seviyeye taşımaktır.

Tüpraş Trading Ltd, ticari faaliyetlerine 2019 yılında benzin ve fuel oil ürünlerini Tüpraş adına ihraç ederek başlamıştır. İlk fuel oil ticareti 2019 Mart ayında, ilk benzin ticareti ise Haziran ayında gerçekleştirilmiştir. Faaliyete geçmesiyle birlikte, ihale yöntemine ilave olarak bire bir müzakere yöntemi de kullanılmaya başlanmış olup, ithalatların büyük oranda FOB, ihracatların büyük oranda CIF bazına çevrilmesiyle navlun optimizasyonu ve ticari opsiyonelite ile birlikte tedarik zincirinden ek fayda sağlanmıştır.

2020 yılının petrol ürünleri ticareti açısından en dikkat çeken gelişmesi özellikle Nisan ve Mayıs aylarında COVID-19 krizinin petrol ve petrol ürünleri talebinde yarattığı çöküş ve bu çöküşün finansal piyasalarla fiziksel tedarik zincirleri üzerinde oluşturduğu domino etkisi olmuştur. Pandeminin yayılımının engellenmesi için havayolu ulaşımına getirilen kısıtlamalar öncelikle jet yakıtı talebini olumsuz etkilemiştir. Ancak mobilite kısıtlamaları kısa sürede karayolu ulaşımını da etkilemeye başlayarak benzin ve motorin talebi üzerinde de baskı oluşturmuştur. Talepte yaşanan bu olumsuzluklar Mayıs ayına yaklaşırken petrol stokları global depolama kapasitesinin fiziksel limitlerini zorlamaya başlamış ve bu gelişmeler neticesinde Mayıs teslimli ABD ham petrolü (WTI Futures) vadeli kontratı 20 Nisan 2020 günü tarihinde ilk

defa eksi fiyatları görerek -37,63 ABD doları/varil seviyesinde kapanmıştır. Bu zorlu dönemde Tüpraş Trading Ltd üzerinden alınan önlemlerle salgının Tüpraş ticari operasyonları üzerinde yaratabileceği riskler ve olumsuz etkiler kara ve denizdeki depolama işlemleri ve üçüncü parti ticaretiyle minimize edilmiştir.

Tüpraş Trading Ltd 2020 yılında toplam 64 adet kargo ve 2,3 milyon ton olmak üzere fuel oil ve benzin/reformat ihracatı ile Tüpraş rafinerilerinin yakıt ve ara ürün ihtiyacını karşılamak üzere toplam 56 adet kargo ve 1,8 milyon ton ithalat gerçekleştirmiştir.

Tüpraş Trading Ltd'in iş modelinin doğal bir parçası olan piyasa riskinin ve operasyonel risklerin etkin bir şekilde yönetilmesi, sürdürülebilir kârlılık açısından önem taşımaktadır. Söz konusu risklerin takibi, yönetimi ve raporlanması ilgili risk politikaları kapsamında gerçekleştirilmektedir. Şirketin maruz kalabileceği risklerin tespiti, gerekli görülen ek tedbirlerin alınması ve politikaların geliştirilmesi Tüpraş Risk Yönetimi Komitesi tarafından yürütülmektedir.

Tupras Trading Ltd'in temel amacı Avrupa'nın petrol ticaretinde en önemli merkezinden birinde yer alarak, ortaya çıkabilecek piyasa fırsatlarından ek katma değer yaratmak ve Tüpraş'ın ticari yetkinliklerini daha üst seviyeye taşımaktır.

DAĞITIM-OPET

1992 yılında Öztürk Ailesi'nin kurduğu Opet, 2002 yılından bu yana Öztürk Grubu ve Koç Grubu tarafından müşterek olarak yönetilmektedir. Şirket, akaryakıt dağıtım sektöründe perakende satışlar, ticari ve endüstriyel yakıt satışları, depolama ve uluslararası ürün ticareti alanlarında faaliyet göstermektedir. 900'ü aşkın çalışanı, Sunpet markası ile birlikte 1.766 adet istasyona ve 1,1 milyon m³ depolama kapasitesine sahip olan Opet, 5 terminali ile Türkiye genelinde yaygın bir hizmet ağını yönetmekte, müşterilerine üstün nitelikli ürün ve hizmetler sağlamaktadır.

Opet ayrıca, Alman madeni yağ şirketi Fuchs ile %50-50 ortaklığı Opet-Fuchs kanalıyla madeni yağların üretimi ve pazarlamasını, Türk Hava Yolları (THY) ile %50-50 ortaklığı THY-Opet ile de jet yakıtı ikmali ve satışını yapmaktadır.

Opet, 2020'de 2'ncilik konumunu korumuştur.

2020, Opet'in etkin konumlanmış bayi ağı ile satışlarını pazar büyümesine paralel artırdığı bir yıl olmuştur. Şirket, beyaz ürünlerde 19,43, siyah ürünlerde ise 26,27 pazar payı ile 2'ncilik konumundadır. Perakende sektöründe, Temmuz ve Ekim aylarında aylık bazda pazar lideri olmuştur.

Türkiye'deki tüm havalimanlarında yerli ve yabancı pek çok havayoluna hizmet veren Opet iştiraki THY-Opet, 2020 yılında 794.000 m³ jet yakıtı satış seviyesine ulaşmıştır.

"Kusursuz Hizmet Anlayışı" ile sektöründe tüketicinin ilk tercihi olmayı hedefleyen Opet, bu hedefi gerçekleştirmek amacıyla birçok alanda yeni projeler uygulamaya koymaktadır.

Beyaz ürünlerde
%19,43 pazar payı ile 2'nci
Siyah ürünlerde
%26,27 pazar payı ile 2'nci

DEPOLAMA KAPASİTESİ

1,1 milyon ton

İSTASYON (SUNPET DÂHİL)

1.766

TOPLAM CİRO

38.623 milyon TL

Opet, sosyal etki yaratan projeleriyle öncülük yapmaya devam ediyor.

Opet, kurulduğu günden bu yana faaliyet alanı dışında, toplum faydası için geliştirdiği sosyal sorumluluk projeleriyle de adından söz ettirmektedir. “Bilinçli Toplum Projeleri” adı altında tanımlanan projeler, değişime odaklı bir şekilde, sürdürülebilir ve sonuç odaklı olarak hayata geçirilmektedir. Bu vizyon doğrultusunda yürütülen tüm projeler, toplumsal sorunlara ve ihtiyaçlara cevap veren bir nitelik taşımaktadır. 2000 yılından bu yana devam eden ve pandemi döneminde önemi daha da iyi anlaşılan “Temiz Tuvalet Kampanyası” ile tüm Türkiye’de hijyen ve temizlik bilinci yaratılırken, 2004 yılında başlayan “Yeşil Yol Projesi” ile istasyonlarda, çevrelerinde ve belediyelerce belirlenen ağaçsız alanlarda, iklim koşullarına uygun yeşillendirme çalışmaları yapılmaktadır. Köylerin kendi kendine yetmesi, tarihi, coğrafi ve kültürel potansiyelinin değerlendirilmesi için 2005 yılında başlayan bir diğer proje olan “Örnek Köy Projesi”nden sonra, tarihi Gelibolu Yarımadası’nın doğal dokusunu koruyarak, çağdaş bir görünüme kavuşması için 2006 yılında “Tarihe Saygı Projesi” hayata geçirilmiştir. 2018 Troya yılı ile başlayan Troya Antik Kenti çevresindeki köylerin rehabilitasyon çalışmaları sonucu “Arkeo-köy Teflikiye” ve “Etno-köy Çıplak” projeleri gerçekleştirilmiştir. Geleceğin sürücü adaylarının, trafik kurallarını tam anlamıyla bilen bireylere dönüştürülmesi hedeflenen “Trafik Dedektifleri Projesi” ise 2013 yılında başlamıştır. Opet istasyonlarda kadın istihdamının artırılmasına yönelik olarak geliştirilen “Kadın Gücü Projesi” ise 2018 yılından bu yana toplumsal cinsiyet eşitliği ve istihdam anlamında sosyal etki yaratmaya devam etmektedir.

Başlıca Ödül ve Başarılar

En Teknolojik Marka

Tech Brands Turkey ödülleriinde akaryakıt sektöründe “En Teknolojik Marka”

En Değerli ve En Güçlü Marka

Brand Finance araştırmasında akaryakıt dağıtım sektöründe “Türkiye’nin En Değerli ve En Güçlü Markası”, en güçlü markalar sıralamasında 4’üncü

İtibarı En Yüksek Marka

Türkiye İtibar Endeksi’nde “Akaryakıt Sektörü” kategorisinde “En İtibarlı Marka”

İnsan Kaynakları Ödülleri

“Çalışan Bağlılığı” programı ile Stevie International Business Awards’ta “İnsan Kaynakları Yönetiminde Başarı” kategorisinde “Gümüş Ödül” ve Kincentric araştırmasında “Türkiye’nin En İyi İş Yeri” ödülü

En İtibarlı İş Ortağı

B2B Excellence Awards ödülleri akaryakıt kategorisinde “Türkiye’nin En İtibarlı İş Ortağı” ödülü

“Champions of the Digital Arena” Dijital Dönüşüm Ödülleri

IDC DX Zirvesi’nde “Müşteri Doğrulama Sistemi” ile “Digital Distrupter” kategorisinde ve “Dijital Eğitim Platformu” ile “Talent Accelerator” kategorisinde 2’ncilik, “Market Otomasyon-Teknopod Projesi” ile “DX Gamechanger” kategorisinde 3’üncülük

Geleceğe yönelik beklentiler

Opet, önceliği olan müşteri memnuniyetini koruyarak, kârlılıktan ödün vermeden sektörün üzerinde büyümeyi hedeflemektedir. 2021 yılının bu hedefler doğrultusunda gerekli yatırımların yapılacağı bir yıl olması beklenmektedir.

Şirket bu stratejisi doğrultusunda 2019 yılında başladığı akaryakıt dışı gelişim alanlarından bir tanesi olan Ultramarket projesinde ülke genelinde yayılıma devam edecektir. Bununla birlikte farklı akaryakıt dışı kanallarda yeniliklerin öncüsü olacaktır.

Şirket, dijital dönüşüm kapsamında da kararlı adımlar atmayı sürdürerek, bu alanda rakiplerinin önünde yer almayı amaçlamaktadır.

Türkiye İtibar Endeksi’nde “Akaryakıt Sektörü” kategorisinde “En İtibarlı Marka”

DENİZ TAŞIMACILIĞI-DİTAŞ

Tüpraş'a operasyonel ve mali avantaj sağlayan Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (Ditaş), deniz tankerleri satın alarak, inşa ettirerek veya kiralarak bunları ham petrol ve petrol ürünlerinin deniz nakliyatında kullanmak amacıyla; TPAO, İpraş ve Türk Donanma Vakfı tarafından 16 Mart 1974 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur.

İpraş'ın Ditaş'taki %29 hissesi, 1983 yılında Şirket'in kuruluş aşamasında Tüpraş'a devredilmiştir. Tüpraş Ekim 2002'de Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait %50,98'lik Ditaş hissesini satın alarak Şirket hisselerinin toplam %79,98'ine sahip olmuştur.

Ditaş, 2006 sonrası yeniden yapılanma ve büyüme sürecine girmiş, bu süreç çerçevesinde sermayesi %100 Ditaş'a ait 15 şirket kurulmuştur.

Şirket; armatörlük, brokerlik/gemi kiralama, kılavuzluk, römorkörcülük, denetim ve acentelik hizmetleri vermektedir. Tüpraş'ın ihtiyaçları doğrultusunda ham petrol taşımacılığı, Tüpraş ve diğer tedarikçilerin de ihtiyaçlarını dikkate alarak petrol ürünü taşımacılığı yapan Ditaş, bu hizmetleri sahip olduğu tankerlerin yanı sıra, zaman ve sefer esaslı olarak kiraladığı tankerler aracılığıyla gerçekleştirmektedir.

45 yılı aşkın deneyimiyle Tüpraş'a operasyon ve maliyet avantajı sağlayan Ditaş, 2020 yılında 9,3 milyon ton ham petrol ve 5,9 milyon ton petrol ürünü taşıması yapmıştır. Ham petrol taşımacılığının %91,0'i, petrol ürünü taşımacılığının ise %69,6'sı Tüpraş rafinerileri ihtiyacı doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Ditaş, 2020 yılında toplam ürün taşımacılığının %8,4'ünü THY Opet, %22,0'sini ise diğer dağıtım kuruluşları adına yapmıştır.

Liman ve boğaz acentelik hizmetleri

Yerli ve yabancı tankerleri kiralarak gemi sahipleriyle ham petrol ve petrol ürünlerinin ithalat ve ihracatçıları arasında aracılık görevi yapma fonksiyonuna sahip olan Ditaş, liman ve boğaz acentelik hizmetlerini de sağlamaktadır.

Ditaş faaliyetlerini, Toplam 479.765 DWT'luk üç ham petrol tankeri, 51.532 DWT'luk ham petrol/ürün tankeri, toplam 171.453 DWT'luk 10 ürün tankeri ve Tüpraş'ın İzmit ile Aliğa limanlarında ihtiyaç duyulan römorkörcülük ve palamar hizmetleri için 13 adet römorkör, 6 adet palamar botu, 3 adet servis botu ve 1 adet pilot botu ile sürdürmektedir.

THY Opet'in kurduğu Kuzey Tankercilik ve Güney Tankercilik şirketleri ile yapılan Bareboat kira anlaşması doğrultusunda bu şirketlerin mülkiyetinde yer alan toplam 46.031 DW ton kapasiteli 3 ürün tankeri (Elif Tuba, Kaya Tuna ve Kuzey Ekim) ile THY Opet taşımalarına 2020 yılında da devam edilmiştir.

IMO kurallarına uyum için 2020 yılında T. Sadberk, T. Semahat, T. Adalyn, T. Elinor tankerlerine scrubber yatırımı yapılmıştır.

Filoyu genişletme çalışmaları

2018 yılında siparişi verilen 2x70 BP gücündeki 2 adet römorkör 2020 yılı Ocak ve Mart aylarında teslim alınarak faaliyetlerine başlamıştır.

ISPO Sertifikası'na sahip Türkiye'deki ilk şirket

Ditaş; gemiler için ISM (Uluslararası Emniyetli İşletim) koduna, ISPS (Uluslararası Gemi ve Liman Güvenlik Kuralları) koduna ve Gönüllü MLC (Denizcilik Çalışma Konvansiyonu) Uygunluk sertifikalarına sahiptir. Ayrıca, Şirket'in ofis, gemileri ve terminalleri için ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi ve ISO 14001:2015 Çevre Yönetim Sistemi belgeleri mevcuttur.

Ditaş, İzmir Terminali'ne kılavuzluk, römorkaj ve palamar hizmetleri için aldığı Uluslararası Pilotaj Organizasyonu Standardı'na Uygunluk Sertifikası (ISPO) ile bu sertifikaya sahip Türkiye'de ilk, dünyada ise 11'inci şirket unvanına sahip olmuştur.

Ortaklık Yapısı

- Tüpraş %79,98
- TSK Güçlendirme Vakfı %20,00
- Aygaz-Akpa-Demir Export %0,02

Tanker işletmeciliğinde önemli bir referans olan ve petrol şirketleri tarafından uygulanması talep edilen TMSA uyum çalışmaları devam etmektedir. Ditaş işletmesinde bulunan gemilerin, OCIMF Sire sistemine üye kuruluşlarca denetimleri yapılmakta, uygunlukları bulunmaktadır. Faaliyetlerini kurumsal vatandaşlık bilinciyle yürüten Ditaş, aynı zamanda KalDer ve Deniz Temiz Derneği/TURMEPA üyesidir.

Mevzuata tam uyum hedefi

Ditaş, kaliteli, emniyetli ve çevreci hizmet için çalışma alanını ilgilendiren ulusal ve uluslararası mevzuatı sürekli takip etmekte, gerekli uyum çalışmalarını zamanında tamamlamaktadır. Bu kapsamda, gemiler ve terminaller için 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde zorunlu eğitimler alınmıştır. Ayrıca risk değerlendirme, acil eylem planları, periyodik sağlık kontrolleri gibi mevzuat gereği yapılması gereken çalışmalar, iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimleri ile birlikte yürütülmektedir.

2020 yılı içerisinde bilgi güvenliği bilincini artırmak amacıyla online eğitim platformu devreye alınmıştır. Denizcilik siber güvenlik açısından kritik sektör olarak belirlendiği için Kurumsal Siber Olaylara Müdahale Ekibi (SOME) faaliyetlerine ulusal mevzuata uygun olarak devam etmiştir. Yetkilendirme ve sorumluluk alanlarının belirlenmesiyle Kurumsal Kaynak Planlama alanında dijital dönüşüm çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Ditaş, İzmir Terminali'ne aldığı ISPO Sertifikası ile bu sertifikaya sahip Türkiye'de ilk, dünyada ise 11'inci şirket unvanına sahip olmuştur.

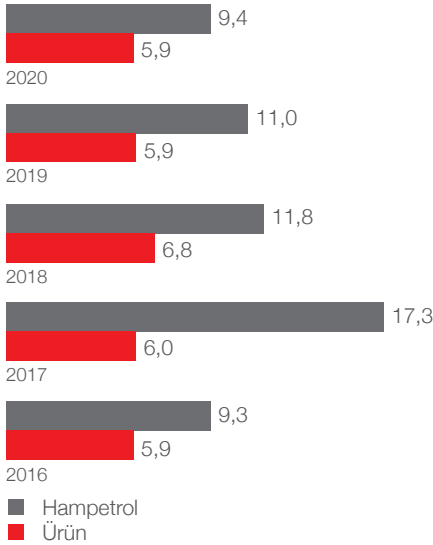
DENİZ TAŞIMACILIĞI

2020 yılında İzmit ve İzmir terminallerinde toplam 71 adet gemiye denetim, 234 gemiye loading master (yük operasyon kaptanlığı) hizmeti sunulmuştur.

Dijitalleşme çalışmaları ve Şirket'in Sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında gemilerde kağıt kullanılması zorunlu olan yayınlar dışında tüm yayınlarda elektroniğe geçilmiştir. Evrak takibi online program üzerinden yapılmaya başlanmıştır. Gemi personelinin mesleki yeterliliğinin ve emniyet kültürünün geliştirilmesi amacıyla denizcilığe yönelik dijital eğitimlerde sektörde lider, uluslararası bir firmayla anlaşma sağlanmıştır ve çalışmalar birlikte yürütülmektedir.

2009 yılında Tüpraş deniz terminallerine gelen ham petrol ve kimyasal ürün gemilerinin operasyonları sırasında emniyeti artırmak amacıyla yük operasyon kaptanlığı hizmeti verilmeye; 2010 yılından itibaren ise gelen gemilerin ulusal, uluslararası kurallara ve Tüpraş standartlarına uygunluğu kontrol edilip raporlanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda 2020 yılında İzmit ve İzmir terminallerinde toplam 71 adet gemiye denetim, 234 gemiye loading master (yük operasyon kaptanlığı) hizmeti sunulmuştur.

Taşınan Ham Petrol ve Petrol Ürünleri (milyon ton)

Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş.'nin Bağlı Ortaklıkları

Şirket	Sahip Olduğu Deniz Aracı
Üsküdar Tankercilik A.Ş.	T. Sevgi Tankeri
Kadıköy Tankercilik A.Ş.	T. Gönül Tankeri
Beykoz Tankercilik A.Ş.	T. Cumhuriyet ve T. Sadberk
T. Damla Denizcilik A.Ş.	Römorkörler ve Palamar Botları
Sarıyer Tankercilik A.Ş.	T. Suna Tankeri
Karşıyaka Tankercilik A.Ş.	T. Leyla Tankeri
Kartal Tankercilik A.Ş.	T. Esra Tankeri
Maltepe Tankercilik A.Ş.	T. Aylin Tankeri
Karaköy Tankercilik A.Ş.	T. Caroline Tankeri
Çengelköy Tankercilik A.Ş.	T. Nevbahar Tankeri
Bakırköy Tankercilik A.Ş.	T. Semahat Tankeri
Pendik Tankercilik A.Ş.	T. Adalyn Tankeri
Tuzla Tankercilik A.Ş.	T. Elinor Tankeri
Göztepe Tankercilik A.Ş.	T. Fatma Tankeri

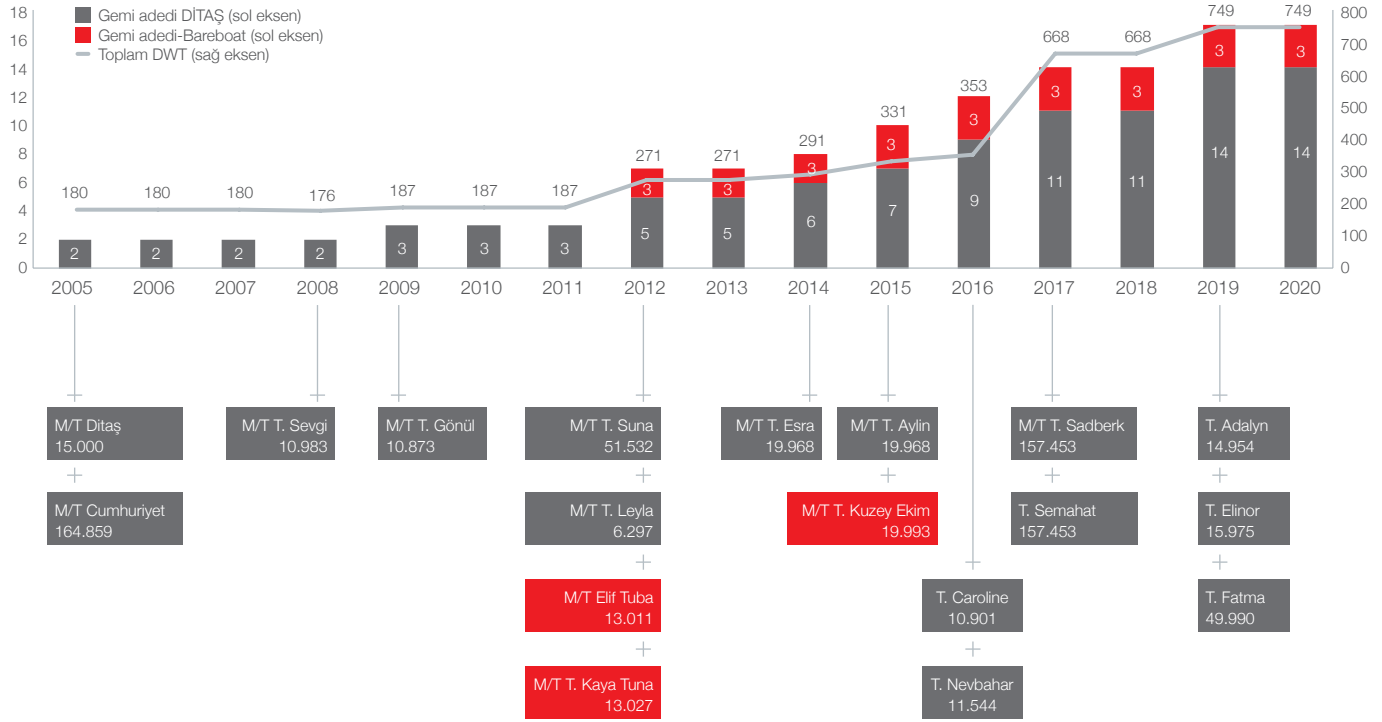
Şirket	Kirasındaki Deniz Aracı
Salacak Tankercilik A.Ş. (*)	Elif Tuba Tankeri Kaya Tuna Tankeri Kuzey Ekim Tankeri

(*) THY Opet'in kurduğu Kuzey Tankercilik A.Ş. ve Güney Tankercilik A.Ş. aktiflerinde bulunan tankerlerin işletmecilik (donatan) hizmeti, bareboat kira anlaşması ile Salacak Tankercilik A.Ş. tarafından yürütülmektedir.

Finansal Göstergeler (milyon ABD Doları)

	2016	2017	2018	2019	2020
Net Satışlar	151,3	254,3	213,5	213,2	199,1
İşletme Kârı	40,7	49,4	69,1	70,8	80,4
Net Kâr	32,0	39,7	49,6	52,2	59,3

Yıllar İtibariyle Gemi Adedi ve DWT Büyüklüğü

DENİZ TAŞIMACILIĞI

Ditaş'ın Sahip Olduğu Tankerler

M/T Cumhuriyet

Tanker Tipi	Ham Petrol
Yapım Yılı	2001
DWT	164.859 ton
Uzunluk	274,18 m

M/T T. Sevgi

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2008
DWT	10.983 ton
Uzunluk	131,85 m

M/T T. Gönül

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2009
DWT	10.873 ton
Uzunluk	131,85 m

M/T T. Caroline

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2009
DWT	10.901 ton
Uzunluk	131,85 m

M/T T. Nevbahar

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2009
DWT	11.544 ton
Uzunluk	130,12 m

M/T T. Leyla

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2011
DWT	6.297 ton
Uzunluk	121,62 m

M/T T. Suna

Tanker Tipi	Petrol/Kimyasal
Yapım Yılı	2012
DWT	51.532 ton
Uzunluk	183,31 m

M/T T. Esra

Tanker Tipi	Asfalt/Kimyasal
Yapım Yılı	2014
DWT	19.968 ton
Uzunluk	156,50 m

M/T T. Fatma

Tanker Tipi	Asfalt/Kimyasal
Yapım Yılı	2014
DWT	49.990 ton
Uzunluk	183,11 m

M/T T. Aylin

Tanker Tipi	Asfalt/Kimyasal
Yapım Yılı	2015
DWT	19.968 ton
Uzunluk	156,50 m

M/T T. Sadberk

Tanker Tipi	Ham Petrol
Yapım Yılı	2017
DWT	157.453 ton
Uzunluk	277,17 m

M/T T. Semahat

Tanker Tipi	Ham Petrol
Yapım Yılı	2017
DWT	157.453 ton
Uzunluk	277,17 m

M/T Adalyn

Tanker Tipi	Asfalt/Kimyasal
Yapım Yılı	2019
DWT	14.954 ton
Uzunluk	153,9 m

M/T Elinor

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2019
DWT	15.975 ton
Uzunluk	153,63 m

Ditaş'ın İşletmesi Altında Olan Tankerler

M/T Elif Tuba

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2007
DWT	13.011 ton
Uzunluk	128,6 m

M/T Kaya Tuna

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2007
DWT	13.027 ton
Uzunluk	128,6 m

M/T Kuzey Ekim

Tanker Tipi	Petrol Ürünü/Kimyasal
Yapım Yılı	2009
DWT	19.993 ton
Uzunluk	149,6 m

KÖRFEZ ULAŖTIRMA

Büyüyen filosu ile Tüpraş'a artan oranda esneklik ve kolaylık sağlayan, Türkiye'nin ilk özel demiryolu işletmecisi

Hisselerinin tamamı Tüpraş'a ait olan Körfez Ulaştırma A.Ş., 2009 yılında kurulmuştur.

Körfez Ulaştırma, demiryolu tren işletmecisi (DTİ) olarak, Aralık 2017-Temmuz 2019 döneminde TCDD'den kiraladığı 5 adet lokomotifle Kırıkkale-İzmit rafinerileri arasında karşılıklı, günlük 1'er tren ile akaryakıt taşımacılığı yapmış, Temmuz 2019'dan itibaren ise satın aldığı 5 adet yeni dizel lokomotifin filoya eklenmesi ile Kırıkkale-İzmit rafinerileri arasında karşılıklı 2'şer trenle akaryakıt taşımacılığı yapmaya başlamıştır. Şirket 2020 yılında ise 2019 yılında deneme seferlerini yaptığı Kırıkkale-Batman ve Kırıkkale-Mersin hatlarında sefer sayısını artırmıştır.

Şirket, DTİ faaliyetlerinin yanı sıra, İzmit-Kırıkkale hattında kalan diğer taşımaları, Kırıkkale-Mersin-Batman hattındaki akaryakıt taşımalarını ve Sivas-İskenderun hattında Haziran 2020'de başlatılan demir cevheri taşımalarını da organizatörlük belgesi ve sıfatıyla, TCDD lokomotifleriyle gerçekleştirmiştir.

2020 yılında 1,5 milyon ton akaryakıt ürünü ve ara ürün taşıyan Körfez Ulaştırma, bu miktarın %77'sini kendi trenleri ile gerçekleştirmiştir. Körfez Ulaştırma, demir cevheri taşımalarında da 170 bin tonun taşınmasında organizatörlük rolü üstlenmiştir.

Körfez Ulaştırma 2020 yılında taşımalarda Tüpraş'tan 2019 yılında satın aldığı 439 adet vagon ile Opet'ten 2020 yılında satın aldığı 26 vagonun yanı sıra, TCDD'den uzun dönemli anlaşma ile kiraladığı, sayıları 100-150 adet arasında değişen sarnıçlı vagonları kullanmıştır.

Körfez Ulaştırma'nın trenlerinde 2020 yıl sonu itibarıyla 71 makinist görev yapmaktadır. Şirket'in, İstanbul ve Ankara ofisleri ile Kırıkkale Lokomotif ve Vagon Bakım Atölyelerinde 2020 yıl sonu itibarıyla 23 aylık ücretli personeli bulunmaktadır.

Türkiye'deki ECM standartlarına göre hizmet veren en kapsamlı vagon bakım ve onarım atölyesi

Kırıkkale Rafinerisi'nde yer alan ve Türkiye'deki ECM standartlarına göre hizmet veren en kapsamlı vagon bakım ve onarım atölyesi 2020 yılında diğer şirket vagonlarına da hizmet vermeye başlamıştır. Ayrıca yine Kırıkkale Rafinerisi içinde, Şirket'in sahip olduğu lokomotiflerin bakım faaliyetlerinin yürütülmesi ve malzeme depolama imkânlarının geliştirilmesi yatırımları da hızla devam etmektedir.

Karayolu taşımalarında rekor düşüş

Körfez Ulaştırma'nın 2020 yılında gösterdiği performans ile 2017 yılında %38 olan karayolu taşımalarının toplam karayolu ve demiryolu taşımaları içindeki payı %8'e kadar düşürülmüştür. Sağlanan ekonomik faydanın yanı sıra, karayollarındaki tanker trafiğinin azaltılması yoluyla çevresel ve toplumsal fayda yaratılmıştır.

İlave lokomotif ve vagon yatırımları

Körfez Ulaştırma'nın 2019 yılında İsviçreli Stadler firmasından sipariş ettiği 7 adet dual yakıtlı (dizel/elektrikli modlarında çalışabilen) lokomotifin üretimi İspanya'da devam etmekte olup 2021 yılı içinde teslimatı beklenmektedir.

2020 içerisinde sipariş verilen 35 adet platform vagonun 2021 yılının ilk çeyreğinde ve 75 adet akaryakıt vagonunun da 2021 yıl sonu ile 2022 yılı ilk çeyreği arasında teslim alınması planlanmaktadır.

Körfez Ulaştırma, söz konusu lokomotif ve vagon yatırımlarını tamamlayarak;

- Tüpraş'ın yıllık 2 milyon ton mertebesindeki toplam kara taşımasının yanı sıra 3. şahıs taşımalarını da farklı rotalarda çeşitlendirerek demiryolu taşımalarını artırmayı,
- Yakın gelecekte Türkiye demiryolu yük taşımacılığının ton bazında %10'luk kısmını tek başına gerçekleştirmeyi ve
- Türkiye'de en büyük demiryolu akaryakıt taşımacısı pozisyonunu güçlendirerek ülkenin demiryolu taşımacılığını geliştirme hedeflerine katkılarını artırmayı amaçlamaktadır.

2020 yılındaki performans ile 2017'de %38 olan karayolu taşımalarının toplam karayolu ve demiryolu taşımaları içindeki payı %8'e kadar düşürülmüştür.

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Tüpraş, etkili bir sürdürülebilirlik yönetim modeli ortaya koymak adına faaliyet coğrafyasında yarattığı ekonomik, sosyal ve çevresel etki alanlarının bilinciyle hareket etmektedir.

Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Anlayışı ve 2020 Yılı Çalışmaları

Tüpraş, Türkiye'nin enerjisini üretirken, topluma ve çevreye karşı sorumluluk bilinciyle sürdürülebilirlik temelli üretim anlayışını benimsemekte, geliştirdiği uygulamalarda Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nı (SKA'lar) rehber almaktadır.

Sorumlu üretici kimliğiyle hareket eden Tüpraş, 2020 yılında 30 enerji verimliliği projesi ile 712 bin GJ enerji tasarrufu sağlarken, son beş yılda 108 proje ile CO₂ salımını 433 bin ton azaltmıştır. Dünyadaki rafinerilerin enerji verimliliği performansını ölçmede kullanılan enerji yoğunluğu endeksi değeri 2020 yılında 99,1'e düşürülmüş böylece 2008 yılından günümüze 20 puan iyileşme sağlanmıştır.

Tüpraş su verimliliğine odaklanarak son beş yılda, 102 milyon metreküp atık suyu geri kazanarak, yeniden kullanımını sağlamıştır. Böylelikle, işlenen ham petrol başına ham su tüketimi % 23 oranında azalmıştır. Atık su geri kazanım ve su verimliliği çalışmaları ile son beş yılda 2,5 milyon nüfuslu bir şehrin yıllık su tüketimine eşdeğer tasarruf sağlanmıştır.

Dijital dönüşüm, ar-ge, kurum içi girişimcilik ve açık inovasyon stratejileri bütünsel bir şekilde yönetilmekte, küresel trendler ve sektörel gelişmeler yakından takip edilmekte ve bu kapsamda

çevreye duyarlı yeni ürün ve üretim teknolojileri geliştirmeye odaklanılarak fark yaratmaya devam edilmektedir.

Tüpraş, emniyetli çalışma ortamını geliştirmeye ve geleceğin nitelikli iş gücünü yetiştirmeye hiç ara vermeden devam etmektedir.

2017 yılında UN WEPs Birleşmiş Milletler Kadın Gücü Kadınların Güçlendirilmesi Prensiplerini imzalayan Tüpraş, yer aldığı enerji sektöründen farklı bir bakış açısı ile kapsayıcı ve eşitlikçi bir iş yeri olma hedefi ile hareket ederek sahalarda kadınların eşit temsili için çalışmalar yürütmektedir. Bu yaklaşımla, kadın saha operatörleri ve teknisyenlerini bünyesine katmıştır. Kamuoyunda toplumda cinsiyet eşitliği alanında farkındalık sağlamak amacıyla, 2018- 2019 yılları arasında başlattığı Fenerbahçe Spor Kulübü ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimi iş birliği ile HeForShe Hareketi desteğine 2020-21 döneminde de devam etmektedir.

Tüpraş, aynı zamanda değer zincirinin önemli bir bileşeni olan tedarik zinciri ve lojistik operasyonlarının çevresel ve sosyal etkilerini iyileştirmek için çalışmaktadır. Uluslararası Denizcilik Örgütü'nün (IMO) deniz yakıtındaki kükürt oranının %0,5'den az olması kuralına uyum çerçevesinde, 4 tankerine scrubber yatırımı gerçekleştirmiş ve 2019 yılında sipariş ettiği üretimi devam eden Türkiye'nin ilk hibrit lokomotiflerinin ise 2021 yılı içinde teslimatı beklenmektedir.

Tüpraş; eğitim, çevre, kültür-sanat, toplumsal cinsiyet eşitliği alanlarında yürüttüğü projelerle toplumsal gelişime katkı sağlamaya devam etmektedir.

Sürdürülebilirlik Yönetimi

Tüpraş, etkili bir sürdürülebilirlik yönetim modeli ortaya koymak adına faaliyet coğrafyasında yarattığı ekonomik, sosyal ve çevresel etki alanlarının bilinciyle hareket etmektedir. Tüm bu etkileri yönetirken benimsediği "değer yaratma" ilkesi çerçevesinde çaba sarf etmektedir.

Tüpraş, değişen paydaş beklentileri ve küresel trendlere yanıt vermenin yanı sıra çevresel, sosyal ve kurumsal yönetime ilişkin risk ve fırsatlarını belirlemek amacıyla, stratejileri kapsamında öncelikli

Tüpraş, Türkiye'nin enerjisini üretirken, topluma ve çevreye karşı sorumluluk bilinciyle sürdürülebilirlik temelli üretim anlayışını benimsemektedir.

konularını düzenli olarak gözden geçirmektedir. Tüpraş, 2016 yılında önceliklendirme analizi gerçekleştirmiştir. Öncelikli konuların belirlenmesine paralel olarak ortaklık stratejisi üzerinde çalışmalar önümüzdeki yıllarda yürütülecektir. Tüpraş, belirlemiş olduğu öncelikli konularda, aşağıdaki tabloda belirtilen Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na hizmet etmektedir.

	Öncelikli Konu	Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
Tüpraş Sürdürülebilirlik Öncelikleri	İş Sağlığı ve Emniyeti	3 SAĞLIK VE KALİTELİ YAŞAM 17 AMAÇLARIN ORTAKLIKLARI
	İnovasyon, Ar-Ge ve Dijitalleşme	7 ERİŞİLEBİLİR VE TEMİZ ENERJİ 9 SANAYİ, YENİLİCİLİK VE ALTYAPI 17 AMAÇLARIN ORTAKLIKLARI
	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	1 YOKSULLUĞA SON 4 NİTELİKLİ EĞİTİM 5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ 8 İNSANA YAKIŞIRIS VE EKONOMİK BÜYÜME 10 EĞİTİSİZLİKLERİN AZALTILMASI 17 AMAÇLARIN ORTAKLIKLARI
	Çevre, İklim ve Enerji	6 TEMİZ SU VE SANİTASYON 7 ERİŞİLEBİLİR VE TEMİZ ENERJİ 12 SORUNLU ÜRETİM VE TÜKETİM 13 İKLİM EYLEMİ 14 SUDAKİ YAŞAM 15 KARASAL YAŞAM 17 AMAÇLARIN ORTAKLIKLARI
Kurum İlkeleri	Müşteri Memnuniyeti	12 SORUNLU ÜRETİM VE TÜKETİM
	Varlık Yönetimi ve Emre Amadelik	3 SAĞLIK VE KALİTELİ YAŞAM
	Yasal Uyum	16 BARİŞ, ADALET VE GÜÇLÜ KURUMLAR

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Tüpraş, benimsediği paydaş katılımını esas alan yönetim anlayışı çerçevesinde karar ve uygulama süreçlerine paydaşların katılımını çeşitli yollarla teşvik etmektedir.

Tüpraş sürdürülebilirlik alanındaki uygulamalarının Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na katkısını hazırladığı 2019 yılı Sürdürülebilirlik Raporu'nda yer vermiştir. Tüpraş'ın çevresel, sosyal ve yönetim (ÇSY) konularında politikaları Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe konulmakta ve web sitesi aracılığıyla kamuya açıklanmaktadır. Söz konusu politikaların etkin bir biçimde uygulanmasının takibi açısından iş prosedürleri mevcuttur. Tüpraş'ın, çevresel, sosyal ve yönetimle ilgili temel göstergeleri düzenli olarak izlenmekte ve kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Sürdürülebilirlik ilkeleri kapsamında hazırlanan açıklamalara ilişkin kararlar Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından alınmış ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun ilgili düzenlemelerinde belirtildiği şekilde yıllık faaliyet raporlarının kamuya açıklanması için belirlenen azami süreler içerisinde kalacak şekilde Yönetim Kurulu'na raporlanmıştır.

Küresel gelişmeleri ve enerji dönüşümünü yakından takip eden Tüpraş, Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı kapsamında TÜSIAD bünyesinde kurulan Yeşil Mutabakat Görev Gücü'nde yer almaktadır. Aynı zamanda MSCI ESG, FTSE4Good, Sustainability, Vigeo-Eiris ve BIST Sürdürülebilirlik endekslerinde yer alan Tüpraş, konumunu pekiştirmek ve performansını sürekli olarak iyileştirmek için çalışmalar yapmaktadır.

Paydaşlarla İletişim

Tüpraş, benimsediği paydaş katılımını esas alan yönetim anlayışı çerçevesinde karar ve uygulama süreçlerine paydaşların katılımını çeşitli yollarla teşvik etmektedir. Paydaşlarının görüşlerini ve önerilerini iletebilmeleri adına çeşitli paydaş iletişim mekanizmaları oluşturmuştur.

Paydaş iletişiminin sıklığı, hedef kitlenin niteliğine, beklentilerine ve ihtiyaçlarına bağlı olarak belirlenmektedir. Bu doğrultuda, kilit paydaşlarla iletişime geçilen konular, iletişim yöntemleri ve sıklığı değişiklik göstermekte olup sürdürülebilirlik raporunda yer almaktadır.

Paydaş grubuna özgü olarak belirlenen iletişim yöntemleri bir yandan paydaşların Tüpraş faaliyetleri ve faaliyetlerden doğan etkiler konusunda bilgilendirilmesine hizmet ederken, bir yandan da karar ve uygulamaların paydaş görüşleri doğrultusunda zenginleştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Başta yatırımcılar olmak üzere Tüpraş'ın paydaşlarıyla iletişim uygulamalarının detaylandırıldığı Tüpraş Bilgilendirme Politikası'nın güncel haline internet sitesinden ulaşılabilir.

Şirket, Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde belirtildiği şekilde menfaat sahiplerine ilişkin ilkelere uyum sağlamak ve menfaat sahipleri ile iletişimi güçlendirmek için gerekli tedbirleri almıştır.

Bu kapsamda;

Çalışan bağlılığı anketleri ile çalışanların uygulamalarla ilgili değerlendirmeleri alınmakta, bağlılık ve memnuniyetleri ölçülmektedir.

Müşteri şikâyetlerinin yönetimi ve çözümüne ilişkin Tüpraş Müşteri İlişkileri Politikası kamuya açıklanmıştır. Politika dâhilinde Müşteri İlişkileri Yönetimi'nin temel faaliyetleri ve diğer pazarlama fonksiyonları yönetilmekte olup, müşteri talep ve beklentilerini en yüksek düzeyde ve en hızlı bir şekilde karşılamak amacıyla; müşteri memnuniyeti ölçülmektedir. Sonuçlar kamuya açıklanmakta ve iyileştirme alanlarında gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Müşteri Bildirim Yönetimi ve Tüpraş Çözüm Merkezi devreye alınmıştır. ISO 10002-2014 Müşteri Memnuniyeti ve Şikâyet Yönetimi Belgesi mevcuttur.

Tedarikçi Yönetimi Politikası çerçevesinde Tedarikçi Davranış İlkeleri yayımlanmış ve Tüpraş Tedarikçi Portalı devreye alınmıştır.

İlave olarak, sürdürülebilirlik öncelikli konu başlıkları ve projeler başta çalışanlar, müşteriler, tedarikçiler, iş ortakları, toplum, STK'lar ile kamu kurum ve kuruluşları, yatırımcı kurumlar olmak üzere tüm iç ve dış paydaşlara yönelik olarak iki yılda bir düzenlenen itibar araştırması ile ölçümlenmektedir.

Çalışan bağlılığı, müşteri memnuniyeti, tedarikçi memnuniyeti ve yüklenici memnuniyeti ve itibar araştırmaları ölçülmekte ve neticelerine yönelik iyileştirme hedefleri belirlenmektedir.

Üniversiteler, kamu kurumları, STK'lar ve uluslararası kuruluşlar Tüpraş'ın sürdürülebilirlik önceliklerinin yönetiminde konu odaklı iş birlikleri geliştirilen paydaşların başında gelmektedir. İş birlikleri kapsamında kurumlarla düzenli iletişim sağlanmakta ve sürdürülebilirlik meselelerine yönelik ortak çözüm ve projeler geliştirilmektedir. Tüpraş üst düzey yöneticileri hem sektörel hem de konu odaklı olarak iş örgütlerinin çalışmalarında yer almakta ve görüş sunmaktadır.

Farklı paydaşlara gerçekleştirilen iş birliklerine ilişkin detaylı bilgi sürdürülebilirlik raporunda/Tüpraş web sitesinde Sürdürülebilirlik sekmesi altında "Paydaşlarla İletişim" başlığında yer almaktadır.

Tüpraş, Koç Holding'in imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN Global Compact) ilkelerini benimsemiştir.

Bünyesinde bulunduğu Koç Holding'in yürüttüğü çalışmalara destek veren Tüpraş, kapsayıcı ve eşitlikçi bir iş yeri olma taahhüdü ile 2017 yılında Birleşmiş Milletler Kadın Birimi, Kadının Güçlenmesi Prensipleri (UN WEPs) imzalamıştır. Tüpraş, 2018 yılında toplumsal cinsiyet eşitliği alanında toplumda farkındalık yaratmak üzere "Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez" teması ile Fenerbahçe Spor Kulübü, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi iş birliği ile HeForShe Küresel Hareketi'ni desteklemektedir.

Şirket, Koç Holding'in imzacısı olduğu İPG-İş Dünyası Plastik Girişimi'ni de desteklemekte ve Koç Holding'in üyesi olduğu Dünya Ekonomik Forumu (WEF - World Economic Forum) alt çalışma gruplarında yer almaktadır.

Koç Topluluğu'nun liderlik ettiği TÜSİAD Yeşil Mutabakat Görev Gücünde yer alan Tüpraş, "Ekonomik Göstergeler Merceğinden Yeni İklim Rejimi Raporu" hazırlanmasına katkı sağlamıştır. Rapor, Yeşil Mutabakat'ın Türkiye'den AB'ye ihracat yapan sektörler üzerindeki olası etkilerinin yanı sıra Türkiye ekonomisine olan yansımalarını da ortaya koymaktadır.

Topluluk içerisinde, Yeşil Mutabakat kapsamındaki gelişmeleri takip etmek, eylem planlarını ve planlanan mekanizmaları inceleyerek çevresel açıdan Topluluğa potansiyel etki alanlarını değerlendirmek amacıyla 2020 yılı Mart ayında Tüpraş'ın da yer aldığı Koç Topluluğu

Çevre Kurulu bünyesinde bir çalışma grubu kurulmuştur. Tüpraş, Yeşil Mutabakat kapsamında 2020 yılının en önemli gelişmelerinden biri olan AB Sınırdaki Karbon Mekanizması (CBAM-Carbon Border Adjustment Mechanism) Kamu İstisna Süreci çerçevesinde Koç Topluluğu Değerlendirme Notu'nun hazırlanmasına katkıda bulunmuş, Koç Topluluğu aracılığı ile ilgili kuruluşlarla paylaşmıştır.

Tüpraş ayrıca TÜSİAD Çevre ve İklim Değişikliği Çalışma Grubu bünyesinde kurulan Karbon Fiyatlandırma Alt Çalışma Grubu'nun liderliği de yürütmektedir.

Sürdürülebilirlik Raporlaması

Tüpraş, sürdürülebilirlik alanındaki uygulamalarını Küresel Raporlama Girişimi(GRI) Standartları: "Temel" seçeneğine uygun olarak hazırladığı sürdürülebilirlik raporlarının yanı sıra, faaliyet raporları aracılığıyla kamuoyu ile paylaşmaktadır. Sürdürülebilirlik raporunun içeriğinin temelini oluşturan öncelikli konular, GRI Standartları'nda belirtilen raporlama ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilen süreçler sonucunda elde edilmiştir. Ayrıca, küresel ölçekte sürdürülebilirlik konusunda önde gelen raporlama standart, politika ve ilkeler ile yatırım endeksleri de takip edilmekte, bu kapsamda mevcut veri tabanı ve açıklama yöntemleri elverdiği ölçüde Tüpraş tarafından izlenen ve kamuya açıklanan göstergelerde düzenli olarak revize edilmektedir.

Paylaşılan sürdürülebilirlik performansı tablosu verileri 1 Ocak 2020 - 31 Aralık 2020 tarihleri arasında, Tüpraş'ın Türkiye'de gerçekleştirdiği rafinaj faaliyetlerini kapsamaktadır. Takip edilen finansal raporlama ilkeleri gereği, bağlı ortaklıkların finansal verileri Tüpraş performans rakamlarına dâhil edilmiştir.

2020 yılında yayınlanan SPK Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi'nde halka açık ortaklıkların çevresel, sosyal, kurumsal yönetim çalışmalarını yürütürken açıklamaları beklenen temel ilkeler paylaşılmıştır. Şeffaf, dengeli ve bütüncül raporlamaya önem veren Tüpraş, bu ilkeler karşısındaki yaklaşım ve uygulamalarını kamuya açık olarak yayınladığı Sürdürülebilirlik Raporları ve internet sitesi içerikleri ile ortaya koymaktadır. Ayrıca, 2020 yılı Faaliyet Raporu içerikleri bu doğrultuda genişletilmiş olup, ilkelere tam uyum için de çalışmalar devam etmektedir. İlkeler kapsamında yapılan çalışmalar raporun ilgili bölümlerinde paylaşılmıştır.

Bu bölümde "uy" ya da "açıkla" yaklaşımı ile hazırlanan SPK Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi'ndeki ilkelere uyum sağlanan konular kapsamlı olarak açıklanmakta olup, henüz tam uyum sağlanmayan ilkeler karşısındaki değerlendirmelere ise Kurumsal Yönetim bölümündeki Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum Beyanı içinde yer verilmiştir.

YATIRIMLAR

Tüpraş, yeni üniteler ve proses iyileştirilmesine yönelik ana yatırımlarının yanı sıra operasyonel mükemmellik, verimlilik, çevresel etki düzenlemeleri ve iş güvenliği konularında da yatırımlar gerçekleştirmektedir.

Gelişen teknoloji, sektörel gelişmeler ve talepteki değişim paralelinde yatırımlarına devam eden Türkiye'nin lider sanayi kuruluşu Tüpraş, 2020 yılında 113 milyon ABD doları tutarında Tüpraş solo, iştiraki olan Ditaş ve Körfez Ulaştırma A.Ş. dâhil 153 milyon ABD doları tutarında yatırım harcaması gerçekleştirmiştir.

Tüpraş'ın Koç Topluluğu'na devri sonrası başlayan ürün kalitesinin iyileştirilmesine yönelik ana yatırımların yanında,

operasyonel mükemmellik, verimlilik, çevresel etki düzenlemeleri ve iş güvenliği konularında da teknolojik gelişim, değişim ve dönüşüme odaklı, stratejik yatırım kararları alınmıştır. Tüpraş'ın 15 yılda gerçekleştirdiği yatırım harcaması 6,3 milyar ABD doları rafinajda olmak üzere, toplam 6,9 milyar ABD dolarını aşmıştır.

Rafinerilerde devam eden çeşitli projeler için alınan Bölgesel ve Büyük Ölçekli teşvik belgelerinin toplam tutarı 4 milyar TL'dir.

Tüpraş'ın idamesine, verimliliğine ve kârlılığına önemli katkılar sağlamak üzere 2020 yılı içerisinde yürütülen 129 adet yeni ve 169 adet devam eden yatırım projelerinden başlıca olanları aşağıda sunulmuştur.

İzmit, İzmir, Kırıkkale Rafinerileri

Rafinerilerin Vakum Ünitelerinde Off-Gazları Geri Kazanım Projeleri

Projeler ile İzmit, İzmir, Kırıkkale rafinerilerinde mevcut durumda vakum kolonlarından alınan H_2S içerikli gazın, basınçlandırılıp amin çözeltisi ile temizlenmesi ve temizlenen gazın fırın yakıt sistemine enjekte edilmesi hedeflenmiştir. Enerji tasarrufu sağlayacak yaklaşık 51,8 milyon ABD doları bedelli proje kapsamında, 2020 yılı içerisinde detay mühendislik işlerine devam edilmiştir.

Yeni Kükürt Ünitelerinin Kurulması

İzmit, İzmir ve Kırıkkale Rafinerilerinde Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin devreye girmesi ile birlikte İzmit, İzmir ve Kırıkkale Rafinerilerinin ham petrol ünite şarjları maksimum olmaktadır. Yüksek kükürt içeren alternatif ham petrol işleme sonucunda kükürt ünitelerinde kapasite ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu sebeple Yeni Kükürt Ünitelerinin kurulmasına karar verilmiştir. İzmit Rafinerisinde proje kapsamında ayrıca ARU ve SWS ünitelerinin kurulması da planlanmaktadır. Üç rafineri için yaklaşık 400 milyon ABD Doları mertebesindeki projede 2020 yılı içerisinde EPC (Mühendislik, Satınalma, Yapım) olarak ihaleye çıkılmıştır. Firmalardan alınan tekliflerin değerlendirme süreçleri devam etmektedir.

İzmit Rafinerisi

FCC Ünitesinin Revamp'ı, Baca Gazı Antımı ve Enerji Geri Kazanımı

İzmit Rafinerisi FCC Ünitesi'nde enerji geri kazanımı ve reaktör verim iyileştirme çalışmaları kapsamında yapılan projede detay mühendislik çalışmaları ve ekipman siparişleri tamamlanmış, inşaat-montaj ihalesinde ise sözleşme imzalanmıştır. 2020 yılında sahadaki inşaat montaj çalışmalarına devam edilmiştir. 67,2 milyon ABD doları tutarındaki projede 2021 yılı içinde montaj çalışmalarına devam edilmesi ve ünite duruşunun ardından projenin tamamlanması planlanmaktadır.

PLT-7 LPG Merox Ünitesi Modernizasyonu

Yasal gereklilik/mevzuata uyum kapsamında gerçekleştirilecek otogaz LPG toplam kükürt satış spesifikasyonunun 50 ppm'den 30 ppm'e düşürülmesi için, proje kapsamında PLT-7 LPG-1 ve LPG-2 Merox ünitelerinin modernizasyonu yapılacaktır. 7,15 milyon ABD doları tutarındaki projede 2020 yılı içerisinde detay mühendislik, ekipman temini ve saha montaj işlerine devam edilmiştir. Projenin LPG-2 kısmı devreye alınmış olup, LPG-1 kısmının ise 2021 yılı içerisinde devreye alınması planlanmaktadır.

YATIRIMLAR

**2020 yılında 113 milyon ABD doları tutarında
Tüpraş olmak üzere Ditaş ve Körfez Ulaştırma A.Ş. dâhil toplam
153 milyon ABD doları tutarında yatırım harcaması gerçekleştirmiştir.**

İzmit Rafinerisi RUP Hydrocracker Ünitelerine HPNA Sisteminin Kurulması

Plt-147 RUP Hydrocracker Ünitesi'nin tasarımında ağır polinükleer aromatiklerin geri dönüşüm yakıtından ayrıştırılmasını sağlayan HPNA (Heavy Polynuclear Aromatics) sistemi bulunmamaktadır. Sistemin kurulması ile ünitenin dönüşüm değerinin %98'den %99,5'e yükseltilmesi amaçlanmaktadır. 5,2 milyon ABD doları tutarındaki projede 2020 yılı içerisinde ekipman temini ve saha montaj tamamlanarak ve sistem devreye alınmıştır.

Tank Sahası Şalter Sistemlerinin Yenilenmesi

Rafineri tank sahasını besleyen şalter odalarının şalter sistemleri/trafoları/kabloların yenilenmesini amaçlayan 4,2 milyon ABD doları tutarındaki projede 2020 yılı içerisinde ekipman temini ve saha montaj işlerine devam edilmiştir. Projenin 2021 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

LPG Demiryolu Taşımacılığı Operasyonları Tesisi

Proje ile İzmit, İzmir ve Kırıkkale rafinerilerinin LPG yüklerinin optimize edilmesi, İzmit Rafinerisi'nden demiryoluyla LPG satılması ve LPG stoklarının dengeli seviyelerde tutulması amaçlanmaktadır. Yaklaşık 9,5 milyon ABD doları tutarındaki projede 2020 yılı içerisinde detay mühendislik çalışmalarına başlanmıştır.

İzmir Rafinerisi

CCR Platformer Ünitesi Kapasite Artışı

Proje ile U-9200 Platformer Ünitesi'nin kapasitesinin 160 m3/saatten 225 m3/saate çıkartılması hedeflenmektedir. Tüm ağır naftaların proses içerisinde işlenmesi ve böylece katma değeri yüksek platformate ve hidrojen gibi ürünlerin elde edilmesi amaçlanmaktadır. Temel mühendislik çalışmaları tamamlanan 26,3 milyon ABD doları tutarındaki projede 2020 yılı içerisinde detay mühendislik ve ekipman temin çalışmalarına devam edilmiştir. Ayrıca inşaat montaj işlerine ait ihale sonuçlandırılmış olup, saha çalışmalarına başlanmıştır. İnşaat montaj işlerinin tamamlanmasından sonra ünitenin 2021 yılı duruş programına göre devreye alınması planlanmaktadır.

FCC Ünitesi'nin Revamp'ı, Baca Gazı Artımı ve Enerji Geri Kazanımı

Proje kapsamında İzmir Rafinerisi FCC Ünitesi'nde enerji geri kazanımı ve reaktör verim iyileştirmesi yapılacaktır. Temel mühendislik çalışmaları tamamlanan 64,3 milyon ABD doları tutarındaki projede 2020 yılı içerisinde detay mühendislik ve ekipman temin çalışmalarına devam edilmiştir. Detay mühendislik çalışmalarının tamamlanmasını takiben inşaat montaj işleri yapılarak, ünitenin duruş programına göre devreye alınması planlanmaktadır.

U-7000 Ham Petrol Ünitesi'ne Yeni Baca İnşaatı Yapımı

1978 yılında devreye alınan U-7000 Ham Petrol Ünitesi'nde 90 m yüksekliğinde beton baca bulunmaktadır. Beton bacanın 60-80 m arasındaki bölümün güvenilirliğinin düşük olduğu tespit edilmiş ve baca emisyon değerlerine uygun yükseklikte yeni bir baca yapılması karar verilmiştir. 7 milyon ABD doları tutarındaki projede 2020 yılı içerisinde detay mühendislik çalışmalarına devam edilmiştir.

Kırıkkale Rafinerisi

Yeni SWS Ünitesi Kurulması

Proje ile rafinerideki tüm kirli su akımları ayrı hatlar ile SWS ünitelerine yönlendirilecektir. Böylelikle ünite şarjlarının sağlıklı kontrolün, mevcut kirli su akımlarının hepsinin istenilen seviyede artırımı ve gerekli durumlarda SWS ünitelerinin birbirlerini yedeklemesi suretiyle artırımı yapılamayan kirli su akımı nedeni ile oluşabilecek sağlıksız ve acil durumların engellenmesi amaçlanmaktadır. 12,4 milyon ABD doları tutarındaki projede 2020 yılı içerisinde detay mühendislik çalışmalarına devam edilmiştir.

TÜPRAŞ Eğitim Merkezi Yapılması

Tüpraş'ın şirket stratejisini destekleyerek hedeflerine ulaşabilmesi için en önemli etken olan insan kaynağını değişen durumlara daha hızlı ve donanımlı adapte edebilmek adına verilecek eğitimlerin yapılabilmesi için Tüpraş'a ait bir eğitim merkezi binasının inşası planlanmıştır. 3,2 milyon ABD doları tutarındaki proje 2020 yılı içerisinde tamamlanarak Tüpraş Eğitim Merkezi kullanıma açılmıştır.

LPG Demiryolu Taşımacılığı Operasyonları Tesisi

Proje ile İzmit, İzmir ve Kırıkkale rafinerilerinin LPG yüklerinin optimize edilmesi amaçlanmaktadır. Yaklaşık 7,7 milyon ABD doları tutarındaki projede 2020 yılı içerisinde detay mühendislik çalışmalarına başlanmıştır.

Batman Rafinerisi

C-1201 Nafta Splitter Kolonunun Yenilenmesi

Yaklaşık 55 yıldır servis veren kolonun et kalınlığının korozyon kaynaklı olarak kabul edilebilir minimum seviyenin altına düşmesi nedeniyle proses emniyeti risklerinin önüne geçilmesi amacıyla yenilenmesine karar verilmiştir. 310 bin ABD doları tutarındaki projede 2020 yılı içerisinde satın alma ihalesi yapılmış olup, ekipmanın rafineriye gelmesinin ardından montajı yapılarak devreye alınacaktır.

Güneş Enerjisi Santrali Kurulumu

Batman Rafinerisi TEİAŞ Batman 2 trafo merkezinden beslenmektedir. Rafineri TM-1 trafo merkezinden havai hatla enerjilendirilmekte olup, dağıtım sistemi kullanıcısı durumunda üretim lisansına sahip bir kuruluştur. GES kurulumuyla temiz enerjiye geçilmesi ve kârlılık sağlanması amaçlanmaktadır. 2000 kW kurulu güce sahip olacak santral ile yılda 3,64 milyon kWh elektrik üretilmesi beklenmekte olup, böylece Batman Rafinerisi elektrik tüketiminin %22,5'inin yenilenebilir kaynak ile karşılanması anlamına gelecektir. 1,5 milyon ABD doları tutarındaki projede 2020 yılı içerisinde ön mühendislik çalışmaları ve izin süreçleri çalışılmış olup, 2021 yılında santralin kurularak devreye alınması planlanmaktadır.

Tüpraş Ar-Ge Merkezi 10 Yaşında

2010 yılında kuruluşundan bu yana nitelikli kadrosu ve güçlü teknik altyapısını oluşturmaya yönelik yapılan yatırımlar ile Tüpraş Ar-Ge Merkezi, ülkenin ve sektörün önde gelen ar-ge merkezleri arasında yerini almıştır. Ar-Ge Merkezi, ulusal ve uluslararası düzeyde üniversite, araştırma kuruluşları ve şirketlerle geliştirdiği iş birlikleri ile proje portföyünü sektörün geleceği doğrultusunda şekillendirmektedir.

Sürdürülebilir büyüme ve kârlılığa odaklı bir anlayışla çalışmalarını sürdüren Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nde rafineri süreçlerinin iyileştirilmesine ve teknik ihtiyaçların karşılanmasına yönelik projelerin yanı sıra yeni ürün geliştirme projeleri de yürütülmektedir.

Tüpraş'ın sektördeki derin bilgi birikimi ve tecrübeleri ile nitelikli ve yenilikçi ar-ge çalışmaları sayesinde operasyonel süreçlerde tasarruf ve kârlılık desteklenmektedir. Tüpraş'ın kârlılığına yönelik, hidrokarbon karakterizasyonu, malzeme teknolojileri, katalizör teknolojileri, dijital çözümler, sensör ve robotik teknolojileri, ileri analiz yöntemleri gibi konularda çok sayıda proje hayata geçirilmektedir.

Sürdürülebilirlik konularına yönelik ar-ge çalışmalarının odağında, Tüpraş stratejileri doğrultusunda gelecekte daha da önem kazanacak olan çevresel tetikleyiciler yer almaktadır. Bu kapsamda, karbondioksit emisyonunun azaltılması, alternatif kaynaklardan yeşil hidrojen üretimi, yenilenebilir yakıt teknolojileri, su ve atık yönetimi gibi konulara yönelik ar-ge çalışmaları, uluslararası ar-ge destek programlarından da en iyi şekilde yararlanılarak başarıyla sürdürülmektedir.

Tüpraş 2020 yılında ar-ge faaliyetlerine 43,4 milyon TL harcamıştır. Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nde 23'ü yüksek lisans ve 12'si doktora mezunu olmak üzere 52 araştırmacı ve 15 laboratuvar teknisyeni çalışmaktadır. 12 araştırmacı doktora çalışmalarına, 7 araştırmacı ise yüksek lisans çalışmalarına devam etmektedir. Rafineri ekipleriyle uyumlu ve ortak hedeflerle çalışan 11 ekipten oluşan Ar-Ge Merkezi; ofis, laboratuvar ve pilot tesis olmak üzere üç binada, 12.950 m²'lik bir alanda 150'den fazla cihaz ile çalışmalarını sürdürmektedir.

Tüpraş Ar-Ge Yolculuğu

https://www.youtube.com/watch?v=_RL2X2xeThU&feature=youtu.be

2013

Uluslararası Ar-Ge destek programı “EUREKA” kapsamında ilk projeler “Asphaltgen” ve “Heroes” hayata geçti.

2014

“Tasarım Binası”, “Laboratuvar Binası” ve “Pilot Tesis Binası”ndan oluşan yeni Ar-Ge Merkezi Kampüsü açıldı.

2015

Avrupa Birliği UFUK 2020 Programında Tüpraş’ın ilk projeleri “SafeAST” ve “Indus3Es” başladı.

Ufuk2020 başarıları

Tüpraş ar-ge Merkezi, kendi özkaynakları ile hayata geçirdiği projelerinin yanı sıra uluslararası destek programları kapsamında fonlanan projeleri ile de Tüpraş’a değer katarken hem iş birliği açını genişletmekte, hem de ülkemize önemli bir fon kazandırmaktadır. Tüpraş Avrupa Birliği Çerçeve Programlarından Ufuk2020 kapsamında tamamlanan ve devam eden toplam 16 projesi ile 7,4 milyon euro hibe desteği alarak en başarılı Türk sanayi kuruluşu olmuştur.

Avrupa’nın en kapsamlı araştırma ve inovasyon programı olan Ufuk2020 programı kapsamında 2020 yılında açılan çağrılara yönelik toplam 27 proje başvurusu gerçekleştirilmiş, 100’ü aşkın ulusal/uluslararası akademik ve endüstriyel ortak ile iş birliği geliştirilmiştir. 2020 yılında, 4 adet yeni Ufuk2020 projesi (EBIO, ACHIEF, CORALIS, AquaSPICE) kabul almış ve başlatılmıştır.

EBIO projesinde biyokütleden elde edilecek yakıtların teknik özelliklerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Tüpraş, projede geliştirilecek yakıtın rafineride ara ürün olarak kullanılabilmesine yönelik değerlendirme çalışmalarını yürütecektir.

ACHIEF projesi kapsamında zorlu şartlara dayanıklı yüksek alaşımlı yeni nesil malzemeler geliştirilecek olup bu malzemelerin performansı Tüpraş rafineri sahasında test edilecektir. Proje, nihai olarak rafinerilerde korozyona maruz kalan ekipman ve parçaların güvenilirliğinin ve ömrünün artmasına, duruş sıklığının azalmasına hizmet edecektir.

Sürdürülebilirlik açısından büyük önem taşıyan su ve atık yönetimi konusunda da Tüpraş Ar-Ge Merkezi’nin son yıllarda yoğunlaşan proje çalışmaları AquaSPICE ve CORALIS projelerinin kabulü ile taçlanmıştır. AquaSPICE projesinde geliştirilecek olan yenilikçi atık su geri kazanım teknolojileri ilk elden rafineri sahasında uygulanacak ve test edilecektir. CORALIS projesi ise döngüsel ekonomi odağında rafineri atık kostik çözeltisinin farklı bir endüstride kullanımını hedeflemektedir.

2016

SPIRE (Sustainable Process Industry through Resource and Energy Efficiency) platformu üyeliği gerçekleşti.

2017

Ar-Ge Müdürlüğünce geliştirilen yüksek nitelikli modifiye bitümü ile deneme yolu serildi

2018

AB UFUK 2020 Programında Türk sanayi şirketinin tek projeyle aldığı en büyük teşvik miktarı BAMBOO projesi ile Tüpraş'ın oldu.

Ufuk2020 Projeleri

Tamamlanan	Devam Eden
1. SafeAST (2015-2017)	1. FUDIPO (2016-2020)
2. iPerm (2016-2018)	2. BAMBOO (2018-2022)
3. INTEGROIL (2016-2019)	3. BiZeolCat (2019-2023)
4. Indus3Es (2015-2020)	4. COZMOS (2019-2023)
	5. MOF4AIR (2019-2023)
	6. FACTLOG (2019-2023)
	7. MACBETH (2019-2024)
	8. HYDROPTICS (2019-2023)
	9. ACHIEF (2020-2024)
	10. CORALIS (2020-2024)
	11. AquaSPICE (2020-2024)
	12. EBIO (2020-2024)

Tüpraş'a Değer Katan Ar-Ge Projeleri

10 farklı ülkeden 24 kuruluşu bir araya getiren ve Tüpraş'ın da ortakları arasında yer aldığı MACBETH (Membranes and Catalysts Beyond Economic and Technological Hurdles) projesinin hedeflerinden biri; LPG ana bileşeni propanın ülkemiz için kritik petrokimya hammaddesi propilene dönüşümüdür. Geliştirilecek olan proseslere membran ile hidrojen ayrıştırma teknolojisinin adaptasyonu ile sera gazı emisyonlarının azaltılması, kaynak ve enerji verimliliğinin artırılması hedeflenmektedir. Tüpraş, projede laboratuvar ölçeğinde geliştirilecek katalizörün pilot ölçek üretimi görevini üstlenmektedir.

5 ülkeden 10 ortak kurum/kuruluşun yer aldığı HYDROPTICS (Photonics sensing platform for process optimisation in the oil industry) projesinde Tüpraş senaryo sağlayıcı ve son kullanıcı olarak yer almaktadır. HYDROPTICS projesi ile suda yağ/hidrokarbon analizi, korozyon inhibitörü miktarı tayini ve suda yağ damlacıkları ile askıda katı madde ölçümü yapılabilecek sensör teknolojileri geliştirilecektir. Rafineri sahasında test edilecek olan sensörlere entegre olarak tasarlanacak izleme ve karar-destek sistemleri ile ünitelerdeki kaçak veya hatalar tespit edilirken, prosesin optimum koşullarda sürdürülmesi

2019

AB, UFUK 2020 Programında en başarılı Türk sanayi kuruluşları listesinde 1. sıraya yükseldi.

2020

Ar-Ge Merkezi'nde geliştirilen iki yeni ürünün ticarileştirme çalışmaları başarıyla tamamlandı.

de mümkün olacaktır. Tüpraş, proje ile sektöründeki yenilikçi teknolojilerin yaratılmasında yönlendirici bir rol üstlenirken, geliştirilen teknolojiyi ilk elden test etme ayrıcalığına da sahip olacaktır.

12 farklı ülkeden 20 ortak kuruluşu bir araya getiren ve Tüpraş'ın da ortakları arasında yer aldığı FACTLOG (Proses endüstrileri için enerji-bilinçli üretim tesisi çözümleri) projesi kapsamında karışık endüstriyel üretim süreçlerinin optimizasyonunu hedefleyen, gözlem, bilgi ve tecrübeleri gerçek zamanlı işleyerek üretim süreci davranışlarını anlayabilen ve kontrol edebilen gelişmiş bir dijital ikiz platformunun geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Tüpraş, proje kapsamında geliştirilecek platformun rafineri endüstrisine yönelik kullanımını mümkün kılacak katkıları sunacaktır. Bu sayede Tüpraş, bütüncül ve bilişsel bir rafineri olmanın gereği olan, üretim ve enerji verimliliği karar süreçlerini optimize edebilecek bir platform kazanacaktır. İleri veri analizi sonucu elde edilen tahminlerin üretim ve enerji optimizasyonu için kullanılması ile ürün ve enerji verimliliğinin artması beklenmektedir.

Eşanjör Ağlarının Gerçek Zamanlı İzlenmesi ve Optimizasyonu

Verimli enerji kullanımının önemli olduğu rafineri operasyonlarından biri de eşanjör ağlarındaki ısı entegrasyonun en iyi şekilde işletilmesidir. Bu projede, eşanjör ağlarındaki ısı değişim miktarını artırarak fırın yükünü azaltmayı ve dolayısıyla yakıt tüketimini ve karbon salınımını azaltmayı sağlayan bir kontrol sistemi geliştirilmiştir. İzmit Rafinerisi Vakum Distilasyon Ünitesi'nde başarılı sonuçlar gösteren projenin rafinerilerde yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir.

Rafineri atığı oksit esaslı malzemelerin refrakter sektöründe hammadde olarak kullanımı

Rafineride kullanım sonrası ömrünü tamamlayan ve çoğunlukla atık olarak bertaraf edilmeye gönderilen seramik malzemelerin Koç Holding ve Tüpraş'ın "sıfır atık" stratejisi kapsamında refrakter sektöründe yeniden kullanımına yönelik ar-ge projesi başarıyla hayata geçirilmiştir. Proje ile birlikte, rafineri atığı oksit esaslı malzemelerin düzenli depolanmasının önüne geçilmiş, bertaraf ve nakliye maliyetleri minimuma indirilirken, malzemelerin ikincil hammadde olarak kullanılmasıyla ilave gelir sağlanmıştır. Önemli bir endüstriyel simbiyoz olanağı sağlayan proje sayesinde, yılda yaklaşık 1.000 tonluk oksit esaslı malzeme atığın tekrar kullanılabilmesi sağlanmış, böylece sürdürülebilir çevre ve döngüsel ekonomiye katkı sunulmuştur.

Indus3Es

8 ülkeden 10 kuruluşun ortaklığında başarı ile tamamlanan Indus3Es (Industrial Energy and Environment Efficiency) projesi kapsamında, endüstriyel süreçlerde ortaya çıkan atık ısılardan enerji geri kazanımını hedefleyen yenilikçi ve kompakt bir absorpsiyon ısı dönüştürücüsü (Absorption Heat Transformer, AHT) sistemi geliştirilmesi hedeflenmiştir. Teknolojinin son kullanıcı ve değerlendiricisi rolü ile projede yer alan Tüpraş'ın koşulları ve ihtiyaçlarına göre geliştirilmiş olan AHT sisteminin saha kurulumu ve devreye alımı Tüpraş İzmit Rafinerisi Buhar Üretim Ünitesi'nde başarıyla gerçekleştirilmiştir. Sistem sayesinde, proje öncesinde atmosfere salınan ve atık ısı kaynağı olarak nitelendirilen çürük buhar akımı geri dönüştürülerek 150 kW's enerji geri kazanılmaktadır. Tüpraş'ın AHT teknolojisini ilk elden, kendi ihtiyaç ve koşullarına göre tasarlanmış halde denemesi projenin önemli kazanımlarından biridir.

2020 yılında Ar-Ge Merkezi'nin faaliyete geçmesinden bu yana yapılan toplam patent başvurusu sayısı; 70'i ulusal, 28'i uluslararası olmak üzere 98'e ulaşmıştır.

Üniversite-Sanayi İş Birliği

Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nin başansının en önemli etkenlerinden biri de yurt içinde ve dışında birçok üniversite ile geliştirdiği iş birlikleridir. Tüpraş'ın desteği ile kurulan ve Türkiye'de özel sektör iştirakiyle kurulan ilk enerji merkezi olan Koç Üniversitesi - Tüpraş Enerji Merkezi (KÜTEM) Tüpraş'ın sanayide ihtiyaç duyduğu öncelikli alanlar doğrultusunda akademik tecrübe ve yetkin araştırmacı kadrosu sayesinde önemli çalışmalara imza atmaktadır. KÜTEM ile 2018 yılı itibarıyla başlatılan ve 4 yıl sürmesi planlanan rafineri odaklı hesaplamalı çalışmalara yönelik protokolün 2. yılı başarı ile tamamlanmıştır. Bu kapsamda, yeni sensörlerin geliştirilmesi, yüksek performanslı programlama, hata senaryoların tanımlama ve tahminleme çalışmaları yürütülmektedir.

KÜTEM iş birliğinde devam eden bir diğer çalışma rafineri karbondioksitlerini azaltma, değerli yakıt ve kimyasallara dönüşümünü geliştirme hedefi doğrultusunda yenilikçi katalizör tasarımı, sentezi ve laboratuvar ölçekli sentezini kapsamaktadır.

KÜTEM iş birliği ile ikinci fazı başlatılan diğer ar-ge projesi ise hidrojen sülfür gazının elektrokimyasal ve foto-elektrokimyasal yöntemlerle hidrojen gazı ve elementel kükürde ayrıştırılmasını

hedeflemektedir. Projenin ilk fazında geliştirilen yenilikçi yaklaşım olan iki-faz redoks hidrojen sülfür ayrıştırma sistemi geleneksel yöntemlerin aksine yenilenebilir enerji kullanımını benimsemektedir. Geliştirilen yöntemin patent başvurusu gerçekleştirilmiş olup teknolojinin TRL seviyesinin artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Üniversite-sanayi iş birliği kapsamında TÜBİTAK 2244 - Sanayi Doktora programına yönelik Koç Üniversitesi ve Eskişehir Teknik Üniversitesi ile başvuru olan 2 proje kabul almıştır. Koç Üniversitesi ile "Biyoyakıtların Rafineri Entegrasyonunda Düşük Karbon Ayak İzine Yönelik Teknolojilerin Geliştirilmesi" başlıklı, Eskişehir Teknik Üniversitesi ile "Rafineri Uygulamalarında Kullanılmak Üzere Katalizör/Adsorban Destek Malzemelerin Üretimi" başlıklı projeler çalışılacaktır. Bu sayede, Tüpraş'ın ihtiyaçları ve sektör gelişmeleri doğrultusunda belirlenen çalışma alanlarında her proje için 3'er doktora öğrencisi desteklenerek sektör ve ülkemiz için nitelikli personel yetiştirilmesi hedefine hizmet edilecektir.

TÜBİTAK ARDEB 1003 Programı kapsamında desteklenen MİKRO-JET isimli projede Boğaziçi Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Türk Hava Yolları, THY Teknik, THY Opet gibi önemli kuruluşlarla birlikte Tüpraş da yer almıştır. Üniversite-sanayi iş birliğinin öne çıktığı projede, ülkemizin coğrafi üretim koşullarına uygun mikroalg biyokütlesi kullanılarak yüksek verimli yakıt sentez katalizörleri ile sürdürülebilir ve ekonomik biyo-jet yakıtı elde edilmesi amaçlanmaktadır.

Patentler ve Bilimsel Yayınlar

Tüpraş'ın fikri haklar çalışmaları çerçevesinde 2020 yılında 2 adet patent başvurusu yapılmıştır. Böylece Ar-Ge Merkezi'nin faaliyete geçmesinden bu yana yapılan toplam patent başvurusu sayısı; 70'i ulusal, 28'i uluslararası olmak üzere 98'e ulaşmıştır.

Tüpraş 2020 yılında 37 adet uluslararası ve ulusal bilimsel yayına imza atmış, böylece faaliyete geçmesinden bu yana bilimsel yayın sayısı 304 olmuştur.

Ar-Ge'nin Çevik İlerlemesi

Şirket'in çevik dönüşümüne paralel olarak, Tüpraş Ar-Ge Merkezi çalışmalarını daha verimli bir hale getirmek üzere çevik ilerleme prensiplerini benimseyerek değişime uyum sağlamıştır. Ar-Ge Merkezi'nden 5 kişinin de içinde yer aldığı Tüpraş Çevik Koçlar ekibi, çevik yaklaşımlarla ilgili aldıkları yoğun eğitim programının ardından, projelerde çevik koçluk rolünü deneyimleyerek Tüpraş'ın çevik ilerlemesine öncülük etmektedir. Çevik koçlar; gelişen, geliştiren, üretken ve çevik bir ar-ge merkezi hedefi kapsamında, ar-ge bünyesinde devam eden çevik projelerin ve inisiyatiflerin yanı sıra, başlatılacak yeni proje ve çalışmaların çevik yaklaşımlarla ele alınmasına yönelik destek sağlamaktadır. Bu kapsamda, Ar-Ge Merkezi'nde devam eden projelerin bir kısmı çevik çerçevede yürütülmektedir. 2019 yılı itibarıyla başlanan ar-ge süreçlerinin iyileştirilmesi çalışmaları 2020 yılında da çevik yaklaşımlarla takip edilmiştir. Bir diğer çevik uygulama ise, Ar-Ge Merkezi ile proje yönetim sistematığının, iş birliği ve şeffaf iletişime odaklı bir şekilde yeniden tasarlanması olmuştur. Bu sayede, projelerin iş-zaman takvimi ve kaynak yönetiminin daha etkin ve düzenli olarak izlenebilmesi, proje başvuru süreçleri tüm paydaşların aktif katılım ve bilgilendirilmesi mümkün olmuştur.

43,4

 milyon TL

Tüpraş 2020 yılında ar-ge faaliyetlerine
43,4 milyon TL harcamıştır.

İNOVASYON

Girişimcilik ve inovasyon odağı ile kurum içindeki girişimcilik potansiyeli harekete geçirilirken, dış paydaş iş birlikleri aracılığıyla fırsatlar geliştirilmektedir.

Tüpraş'ta girişimcilik ve inovasyon çalışmaları, sürdürülebilir büyüme ve sürekliliği destekleyici şekilde bugünün ve yarının işlerine yönelik yürütülmektedir. Girişimcilik ve inovasyon odağı ile kurum içindeki girişimcilik potansiyeli harekete geçirilirken, dış paydaş iş birlikleri aracılığıyla fırsatlar geliştirilmektedir.

Koç İnovasyon Programı'na 2017 yılında gönüllü olarak dâhil olan Tüpraş, sürece inovasyon stratejisini belirlemekle başlamıştır. Strateji ve süreçlerin tüm şirkette duyurulmasına paralel olarak, kültürel dönüşümün desteklenmesi ve yetkinliğin artırılması için şirket içi ve dışı iletişim ve eğitim etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Şirket içerisinde yenilikçi fikirlere sahip olan çalışanların fikirlerini paylaşabildiği inovasyon kültürünün yaygınlaştırılmasını hedefleyen bir kurum içi girişimcilik programı olan Fikir Ünitesi portalı "Ham Fikirlerin Değere Dönüştüğü Platform" sloganıyla 2017 yılında devreye alınmıştır.

Tüpraş, çalışanların yaratıcı ve yenilikçi fikirlerini ticarileştirme çalışmalarını, start-up metodolojileri ile yürüttüğü kurum içi girişimcilik programı ile sürdürmektedir. Aynı zamanda girişimcilik ekosistemine entegre olunarak hem Tüpraş'a hem de girişimcilere değer kazandırmak amacıyla açık inovasyon çalışmaları aktif şekilde sürdürülmektedir.

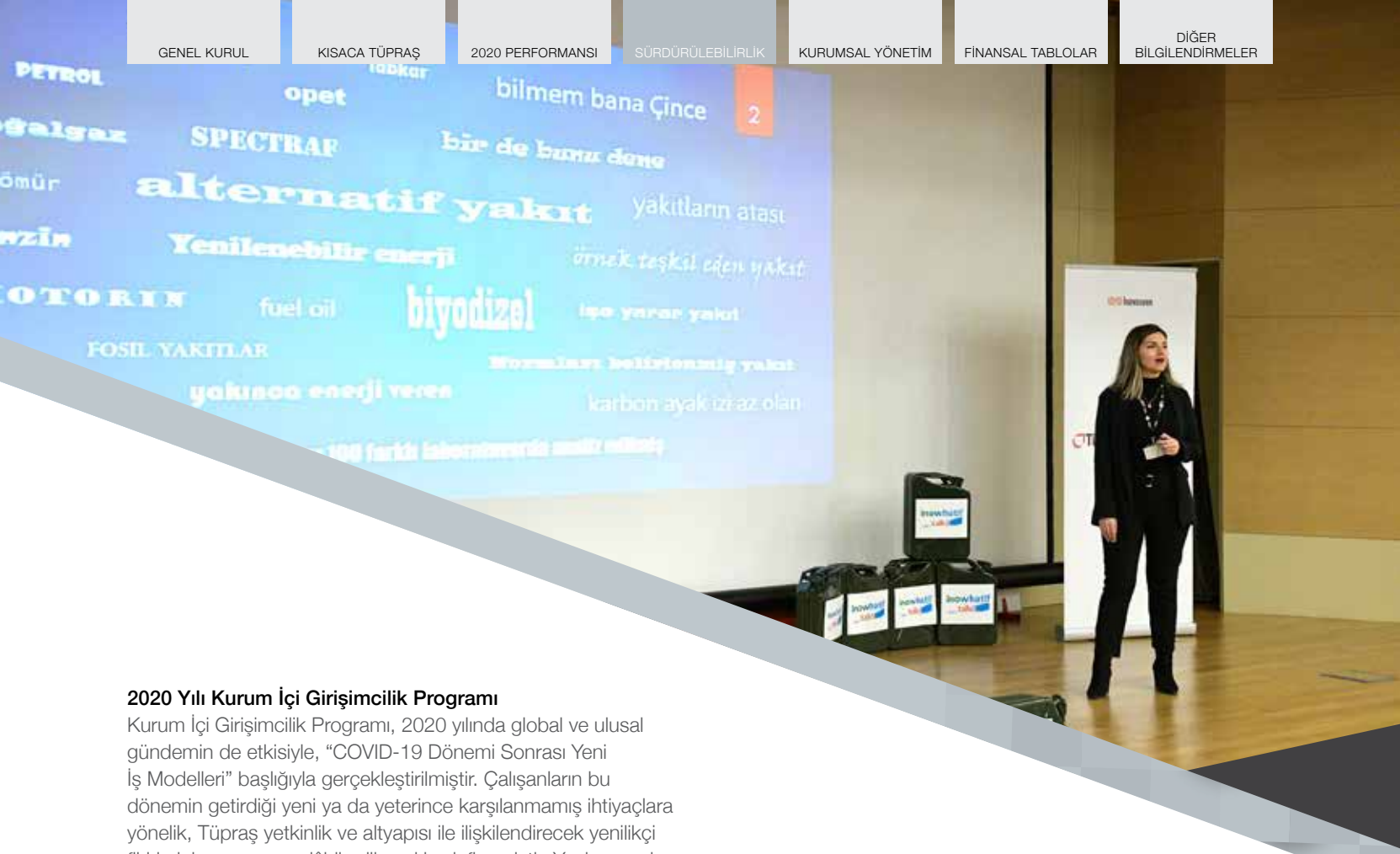
Kurum İçi Girişimcilik Çalışmaları

Şirket içinde girişimcilik temelli bir yaklaşım ile yeni büyüme alanları ve yeni pazarlar yaratacak projeler desteklenmektedir. Tüpraş, stratejisi ve odak alanları kapsamında trendler ve değişikliklerin getirdiği, yetkinlikleri ve altyapısıyla fırsata dönüştürebileceği iş fikirlerinin geliştirilmesi için kurum içi girişimcilik çalışmalarını sürdürmektedir. Girişimcilik takımları, program sürecinde öğrendikleri yenilikçi iş geliştirme araçları ışığında, start-up'ların çalışma yöntemlerine benzer yöntemler ile iş modelleri ve değer önerilerini oluşturmaktadır. Yalın Girişim metodolojisi benimsenen programda Kur-Ölç-Öğren döngüsü ile öğrenimleri ölçümleyip, ders çıkartmak ve pivot etme kültürü aktarılmaktadır. Değer önerileri müşteri görüşmeleri ile doğrulanarak temel finansal analizler, pazar ve rekabet araştırmaları gerçekleştirilerek olgunlaştırılmaktadır. Süreçte müşteri görüşmeleri ile fikirlerini doğrulayan takımlar, demo uygulama ve satışlarını, iş modellerini müşteri geri bildirimlerine göre şekillendirmektedir. "Büyük düşün, küçük başla, hızlı test et" yöntemi ile birçok farklı fikri hızlıca test edip, sonuçlar kurumsal hafızaya kazandırılmıştır.

Girişimciler sürece devam etmeseler bile tecrübe ettikleri çevik yaklaşımları mevcut işlerine yansıtımları inovasyon çalışmalarının Şirket'in genel verimliliğine dolaylı katkısı olmaktadır. Başarılar kadar, belirsizliğin getirdiği başarısızlıklar da inovasyon sürecinin bir parçası olduğundan kurum içi girişimcilik programının kamp dönemlerinde şirket dışından ve önceki dönem kurum içi girişimcilerin katılımıyla "Neler Öğrendik?" oturumu da gerçekleştirilmektedir.

2020 yılı itibarıyla toplam 4 dönem gerçekleştirilmiş olan programda, bugüne kadar 120'den fazla kurum içi girişimci ile 32 yeni fikir, start-up'ların çalışma yöntemlerine benzer yöntemler ile çalışma imkânı bulmuştur. Programa dâhil olan kurum içi girişimciler, girişimcilik metodolojileri yoğunluklu eğitimler ve girişim mentorluğu desteği almaktadır. Aynı zamanda, projelerin olgunlaştırılması aşamasında üst ve orta yönetim tarafından girişimcilik projeleri yakından takip edilmekte ve sponsorluk desteği verilmektedir.

Bugüne kadar 120'den fazla kurum içi girişimci ile 32 yeni fikir, start-up'ların çalışma yöntemlerine benzer yöntemler ile çalışma imkânı bulmuştur.

2020 Yılı Kurum İçi Girişimcilik Programı

Kurum İçi Girişimcilik Programı, 2020 yılında global ve ulusal gündemin de etkisiyle, "COVID-19 Dönemi Sonrası Yeni İş Modelleri" başlığıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışanların bu dönemin getirdiği yeni ya da yeterince karşılanmamış ihtiyaçlara yönelik, Tüpraş yetkinlik ve altyapısı ile ilişkilendirecek yenilikçi fikirlerinin programa dâhil edilmesi hedeflenmiştir. Yeni normal gerekliliklerine hızla adapte olunarak program ve kampanya dönemi boyunca tüm çalışmalar çevrim içi devam etmiştir. Kampanya dönemi boyunca çevrim içi etkinlikler ve fikir toplama çalışmaları gerçekleştirilerek yayılım sağlanmıştır. Girişimcilik takımları, çevrim içi olarak düzenlenen hızlandırma programı kapsamında inovasyon, yalın girişim ve iş modelleri üzerine çevrim içi eğitim ve girişimcilik mentorluğu almıştır. Program çalışmaları kapsamında; gerçekleşen çevrim içi "Hızlandırma Programı Demo Day" etkinliğinde takımlar İnovasyon Komitesi'ne çalışmalarını sunmuştur. Belirlenen projeler, girişimcilik metodolojilerini kullanarak çalışmalarına devam etmektedir.

Ticarileşen Kurum İçi Girişimcilik Projeleri

2020 yılı içinde Modiphal-T ve Spectraf projeleri ticarileşme aşamasına ulaşmış ve ilk satışları gerçekleştirilmiştir. Bu iki proje için hedef, önce yurt içi, sonrasında ise yurt dışı pazarlara açılmak olacaktır.

Modiphal-T

Modiphal-T (Modifiye Bitüm) projesi ile Tüpraş ürün yelpazesine yeni ürün eklenerek, modifiye bitüm pazarında konumlanma ve esnek üretim modelinin denenmesi hedeflenmiştir. Tüpraş ürünlerine yol üstyapısında oluşan bozulmaların önüne geçebilmek üzere özellikleri iyileştirilen ve yüksek performans sağlayan bitüm ürünü olan Polimer Modifiye Bitüm eklenmiş ve satışı başlatılmıştır. Asfalt konusunda yenilikçi iş modelleri üzerine başlayan kurum içi girişimcilik çalışmaları girişimcilik metotlarından edinilen öğrenimler aracılığıyla modifiye bitüm ürünlerinin pazara sunulmasına evrilmiştir. Modiphal-T ekibi; proje süresince müteahhit firmaların, kamu kurumlarının ve diğer tüm paydaşların/müşterilerin karşılaştığı sorunları anlayarak Tüpraş altyapısı ve yetkinliklerini kullanarak bir iş modeli

2020 yılı içinde Modiphal-T ve Spectraf projeleri ticarileşme aşamasına ulaşmış ve ilk satışları gerçekleştirilmiştir.

tasarlamıştır. Denetlenebilir ve sürdürülebilir kalitedeki CE Belgeli modifiye bitüm ürünleri, güvenilir laboratuvar analiz hizmetleriyle birlikte sunulmaya başlanmıştır. Bu proje sadece Tüpraş'ın girişimcilik dönüşümüne katkı sağlamakla kalmayıp, ürün yelpazesini genişletmesine ve yeni bir pazarda konumlanmasına yardımcı olmuştur. Projenin ticarileştirilmesinde 8 farklı birimden 30'un üzerinde çalışan destek vermiştir.

<https://www.tupras.com.tr/musteri-sitesi/modiphal-t>

Spectraf

Spectraf projesiyle mevcut durumda yerli üretimi yapılmayan, pompa yakıtı olarak satılmayan özel yakıtların sürdürülebilir tedariki hedeflenmiştir. Özel spektrelere sahip referans niş yakıtların formülasyonları Ar-Ge Merkezi'nde oluşturularak, iş modeli için gerekli tüm konular her bir yakıt için Kurum İçi Girişimcilik Programı'nda ayrı ayrı sürdürülmektedir. 2020 yılında birçok özel yakıt türünde pilot satışlar başlamıştır. Büyük ölçekli üretim için çalışmalar devam etmektedir. Çalışmalara 10 farklı birimden 40'in üzerinde çalışan destek vermektedir.

Kurum İçi Girişimcilik Projelerinden Örnekler

Kurum İçi Girişimcilik Programı ile girişimcilik temelli yaklaşım çerçevesinde multidisipliner takımlar Tüpraş için yeni büyüme alanları ve yeni pazarlar yaratmaya devam etmektedir.

Secure Logictis

Secure Logictis projesi, değerli akışkan taşımacılığı yapan lojistik firmalarına, dolumdan boşaltıma kadar güvenliği her aşamada sağlayan ve anlık konum bilgisi paylaşan çözümler geliştirmektedir.

Proje ile taşımacılıkta yaşanan istenmeyen kayıp, kaçakların önlenmesi ve konum takibi hedeflenmektedir. 2018 yılında Tüpraş Kurum İçi Girişimcilik Programı kapsamında çalışmalara başlanmış, 2020 yılında patent başvurusu gerçekleştirilmiş olup vagon üzerinde pilot denemeleri devam etmektedir. 2021 yılı başında ticarileştirme hedeflenmektedir.

StopStock

Proje ile geleceğin teknolojisi olan 3B baskı teknolojisini kullanarak, rafinerilerde sık kullanılan uzun sürede tedarik edilen veya iyileştirmeye ihtiyaç duyulan yedek parçaların üretilmesi, 3B baskı teknoloji yetkinliğinin Tüpraş'a kazandırılması ve iş modellerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda rafinerilerde yapılan çalıştaylar 2020 yılı başında tamamlanmıştır. Projeye birlikte rafinerilerde, metal dâhil farklı malzeme gruplarında ilk kez saha uygulamaları 2020 yılı içerisinde gerçekleştirilmiştir.

İç Mentorluk Programı

2019 yılı itibarıyla kurum içi girişimciler arasından belirlenen çalışanlar iç mentor olarak projelere destek olmaları için özel eğitim ve gelişim programına dâhil edilmiştir. 2020 yılında iç mentor ekibi genişlemiş ve kurum içi girişimcilik projelerinde mentor olarak aktif görev almıştır. Programa dâhil olan girişimciler Şirket içi etkinliklere, fikir üretim çalıştaylarına, kurum içi girişimcilik programının tüm süreçlerine dâhil olmanın yanında ekosistem etkinliklerine katılım göstermekte, panelist veya konuşmacı olarak da yer almaktadır.

Inowhatif Talks Etkinlik Serisi

Şirket içerisinde hazırlanan Inowhatif E-Bülten ve Girişimcilik Haber Bültenleri aracılığıyla dünyadan ve ülkemizden inovasyon ve girişimcilik haberleri, yenilikçi uygulamalar ile Tüpraş inovasyon çalışmaları ve kurum içi girişimcilik proje çalışmaları düzenli olarak paylaşılmaktadır. Ayrıca, şirket içi girişimcilik iklimini canlı tutmak için birçok aktivite organize edilmektedir. Bunlardan öne çıkanlardan biri inovasyon, teknoloji, yeni iş modelleri ile ilgili ilham verici içeriklerle şirket çalışanlarından oluşan konuşmacılar ile gerçekleştirilen “Inowhatif Talks” serisi olmuştur. Etkinlikte şirket içindeki uzmanlıklarından bağımsız olarak belirtilen konularda bilgi ve tecrübeler de paylaşılmaktadır. 2020 yılında başlayan etkinlik serisine pandemi döneminde, çevrim içi versiyon ile devam edilmiştir. İlk çevrim içi etkinlik “Koronavirüs ve Sonrası Trendler Işığında Yaratıcı Düşünce ve İnovasyonun Kaldıraç Etkisi” konusu ile gerçekleştirilmiştir. Ardından; “Koronavirüs ve Dijital Dönüşüm” etkinliği

düzenlenmiştir. Endüstri 4.0, IoT çözümleri ve dijital dönüşüm trendleri, bu alanlarda COVID-19 döneminde gerçekleştirilen çalışmalar ve sonrasında beklenen gelişmeler aktarılmıştır.

İnovasyon Gönüllüleri Ekibi

Şirket genelinde yenilikçi düşüncenin kurum kültürünün bir parçası olması ve kurum içi girişimcilik bakış açısının yaygınlaştırılması amacıyla destek olan farklı kademedeki çalışanlardan oluşan “İnovasyon Gönüllüleri” ekipleri ile çalışmalar devam etmiştir. Bu ekiplere inovasyon, açık inovasyon ve kurumsal girişimcilik temellerinin paylaşıldığı özel eğitimler ve bu kapsamda çalışma programları düzenlenmektedir. Açık inovasyon çalışmalarına destek olmak ve kurum içi girişimcilik proje takımlarında yer almak isteyen tüm çalışanlar, Fikir Ünitesi portalı üzerinden İnovasyon Gönüllüsü olabilmektedir.

Kurum İçi Girişimcilik Programı ile girişimcilik temelli yaklaşım çerçevesinde multidisipliner takımlar Tüpraş için yeni büyüme alanları ve yeni pazarlar yaratmaya devam etmektedir.

İNOVASYON

Açık inovasyon alanlarındaki strateji çerçevesinde, yurt içi ve yurt dışından 150'den fazla start-up ile aktif iletişim sağlanmıştır.

Açık İnovasyon Çalışmaları

Çalıştaylar ile belirlenen açık inovasyon stratejisi kapsamında, Şirket içindeki ihtiyaçlara yenilikçi çözümlerin bulunması ve oyun bozucu teknolojileri takip ederek yeni büyüme alanlarının yakalanması hedeflenmektedir. Odak alanları iş süreçlerini ve saha operasyonlarını geliştiren dijital teknolojiler, enerji verimliliği/depolama ve yönetimi çözümleri, atık ve atık su çözümleri olarak özetlenebilir. Bugünün işlerine yönelik çalışmalar kapsamında; tüm iş birimlerinin ihtiyaç alanları yine İnovasyon birimi tarafından toplanarak, yurt içi/yurt dışı start-up ekosisteminden çözümleri Şirketin ilgili birimleri ile buluşturulmaktadır. Bu kapsamdaki odak alanları iş süreçlerini ve saha operasyonlarını geliştiren dijital teknolojiler, ileri malzemeler, enerji verimliliği/depolama ve yönetimi çözümleri, atık ve atık su çözümleri olarak özetlenebilir.

Yarının işlerine yönelik çalışmalar kapsamında; Şirket'e fırsat ya da tehdit oluşturabilecek yeni teknolojiler ve iş modelleri yurt içi ve yurt dışı tüm kanallarla start-up'lar üzerinden takip edilmektedir. Erişilen bu iş zekâsı, Şirket'e stratejik girdi olarak sunulmakta ve stratejik planlar desteklenmektedir.

Tanıtım ve İşbirliği Geliştirme Çalışmaları

Tüpraş; girişimcilik ekosistemi ile entegrasyon çalışmaları kapsamında erken ve ileri aşama start-up'lara ve girişimci adaylarına yönelik birçok etkinliğe katılarak, programlar düzenlemekte ve girişimcilere mentorluk desteği vermektedir. Üniversiteler ve üniversitelerin öğrenci kulüplerinin etkinliklerinde panelist veya konuşmacı olarak girişimcilik, inovasyon ve Tüpraş inovasyon çalışmaları hakkında paylaşımlarla 2.000'den fazla öğrenci ve girişimciye ulaşılmıştır. Hızlandırma programları, yarışmalar ve diğer girişimcilik faaliyetlerinde mentorluk desteği verilerek, jüri olarak aktif yer alınmaktadır. Sosyal medya hesapları üzerinden inovasyon ve girişimcilik çalışmaları paylaşılarak binlerce kişiye ulaşılmıştır.

Start-up İşbirlikleri ve PoC Çalışmaları

Açık inovasyon alanlarındaki strateji çerçevesinde, yurt içi ve yurt dışından 150'den fazla start-up ile aktif iletişim sağlanmıştır. Girişimlerin; ürün ve hizmet olarak müşterisi olmanın yanında, gelişimlerini desteklemek üzere PoC/demo çalışmaları ve işbirlikleri de aktif olarak devam etmektedir. Yenilikçi vana tasarımından dijital ikize, NLP'den uzaktan ekipman izleme platformu ve robotik çözümlere kadar farklı alanlarda ilgili iş birimleri ile birlikte 2020'de yurt içi ve yurt dışından 12 adet PoC yapılan ve PoC anlaşma aşamasına geline girişim olmuştur.

VivekaGrowth İş Birliği

VivekaGrowth hızlandırıcı programı dâhilinde, iş birliği yapabilecek girişimler desteklenmekte ve Tüpraş uzmanlarından seçilen mentorlara oryantasyon eğitimi verilmektedir. Belirlenen girişimlere mentorluk seansları ve PoC imkânı sunulması gibi destekler verilmektedir. İleri teknoloji girişimler için yeni dağıtım kanallarına ve yeni müşterilere erişmeye, uluslararası pazara açılmaya yönelik olarak tasarlanmış, start-up-özel şirket işbirliği modeli benimsenmiştir. İnovasyon odak alanlarına yönelik start-up'lara erişim imkânı sunan programda, Tüpraş kurum içi mentorları da yer almaktadır.

Emerald Technology Ventures İş Birliği

ABD ve Avrupa'daki yeni teknoloji şirketlerine yatırım yapmak üzere, uluslararası girişim sermayesi fonu olan Emerald Industrial Innovation Fund ile uzun süreli iş birliği anlaşması imzalanmıştır. Türkiye'de aktif olarak açık inovasyon çalışmalarını sürdüren Tüpraş, Emerald Industrial Innovation Fund iş birliği ile yurt dışında faaliyet gösteren yeni teknoloji şirketlerine ulaşmayı amaçlamaktadır. Şirket fona yatırımcı olarak dâhil olarak enerji dönüşümüne katkı sağlamak, mevcut faaliyetlerde rekabet gücünü artırmak ve geleceğin işlerini yakından takip etmek amacıyla ABD ve Avrupa'daki yeni teknoloji start-up şirketleriyle işbirliği yapmayı hedeflemektedir.

TÜSİAD Girişimcilik Ekosistemi Çalışma Grubu

Tüpraş, Türkiye'de girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi amacıyla kurulan TÜSİAD Girişimcilik Ekosistemi Çalışma Grubu'nda yer almaktadır.

Girişimci Kurumlar Türkiye Platformu

Tüpraş, kurumlar arası öğrenmenin geliştirilmesi, başarılı uygulamalar hakkında farkındalığın artırılması ve kurum içi girişimciliğin sistematik uygulamalarının yaygınlaşması amacıyla kurulan Girişimci Kurumlar Türkiye Platformu'na da dâhil olmuştur.

ABD ve Avrupa'daki yeni teknoloji şirketlerine yatırım yapmak üzere, uluslararası girişim sermayesi fonu olan Emerald Industrial Innovation Fund ile uzun süreli iş birliği anlaşması imzalanmıştır.

DİJİTAL TEKNOLOJİLER, ROBOTİKLEŞME VE SİBER GÜVENLİK

2020, önceki yıl “Bağlı olmak” (connected) anahtar sözcüğü çevresinde yapılandırılan strateji ve yol haritasına bağlı kalarak pandeminin dezavantajlarının avantaja çevrildiği bir yıl olmuştur. “Bağlı olmak” anahtar sözcüğü ile “cihazların internete bağlı

olması”nı değil, “Bağlı Veri, Bağlı Departmanlar, Bağlı Süreçler ve Bağlı Platformlar” olarak bir bütünün çarklarını oluşturan dijital strateji hedeflemiş, 2020 yılı projeleri de bu bağlamda gerçekleştirilmiştir.

Dijitalleşme çalışmaları kapsamında 2018 yılından bu yana RPA uygulamaları ile 100’e yakın sürecin yazılım robotuna devri sağlanmıştır. Bu devir ile kazanılan iş gücü, katma değerli projelere yönlendirilmiştir. 2020 sadece sanal robotların değil, fiziksel robotların da Tüpraş dijitalleşme yol haritasında yerini aldığı ve 5 yıllık stratejisinin belirlendiği bir yıl olmuştur. Gerek döngüsel ekonomiyi desteklemek, gerekse de operasyonlarda verimlilik sağlamak ve iş emniyetini maksimize etme amaçlı oluşturulan Tüpraş Robotik Stratejileri kapsamında daha önce münferit projelerde kullanılan robot teknolojilerinin belirli bir yol haritasında üretim ve bakım süreçlerine adaptasyonu hedeflenmiştir.

Tüpraş, büyük veri altyapısı ile veri analiz sistemlerini kullanarak fark yaratabileceğini çok erken fark eden öncü yaklaşımı ile veriden değer yaratma performansını 2020 yılında da artırarak sürdürmüştür. Bu kapsamda önceki yıllarda bir rafineride hayata geçirilen analitik projeler, diğer rafinerilere de yaygınlaştırılarak sağlanan fayda maksimize edilmiştir. Bu esnada yeni projeler üretmekten de geri durmayan Tüpraş’ın en büyük faaliyet gideri enerji giderleridir. Şirket 2020 yılında gerçekleştirdiği EII Projesi ile enerji tüketimlerini yapay zekâ modelleri ile tahmin ve optimize edilmesini hedeflemiş ve proje belirli fazlarda devreye alınmıştır.

2020 yılında pilot sürecini tamamlayan, “Bağlı olmak” stratejisi çerçevesinde veriyi karar mekanizmalarının merkezine koymayı sağlayan “Analitik Tüpraş” sadece eğitim programı olmayıp aktif proje gerçekleştirilmesini de içermektedir. Tüpraş programa dâhil ettiği çalışanları ile veriyi liberalleştirip, tüm departmanlarında veri vatandaşı yaratmayı hedeflemektedir. Şirket, analitik gücünü ve kültürünü tüm departmanlarına yayarak “analitik rakip” olma yolunda ilerlemektedir.

**Tüpraş, veriden
değer yaratma
performansını 2020
yılında da artırarak
sürdürmüştür.**

Veri Merkezi

Tüpraş endüstri 4.0 prensipleri çerçevesinde; “Buhar Kapanı”, “Ekipman Sağlık İzleme Sistemi” gibi IoT cihazlarının kullanıldığı takip sistemlerini, pandemi koşullarında uzaktan müdahale şartlarının da destekleyecek giyilebilir teknolojiler, kablosuz ve mobil çözümlerin saha uygulamalarını test ederek, katma değer sağlayacak çözümleri devreye almıştır. Bu kapsamda gerçekleştirilen “Akıllı Baret” projesi Platin Global 100, TİSK Ortak Yarınlar Birlikte Mümkün Ödülleri gibi çeşitli yarışmalarda dijitalleşme kategorisinde birincilik ödülleri kazanmıştır.

Çevik dönüşümü desteklemek için 2020 yılı başında oluşturulan “birlikte çalışma” konsepti, Şirket’in pandeminin getirdiği değişime hazır olmasını ve hızlıca uyum göstermesini sağlamış, “birlikte uzaktan çalışma”ya evrilmiştir. Bu sayede yılın ilk yarısında dünyada dijital dönüşümü destekleyen ve üreticisi konumunda olan şirketler ile tüm birimlerin kendi süreçlerini konuşabileceği 100’ün üzerinde çalıştay düzenlenmiştir. Böylece pandeminin ve uzaktan çalışmanın getirdiği dezavantajları avantaja çevirip, lokasyon ve zamandan bağımsız halde dünyanın dört bir yanındaki uzman kişilere bağlanma ve görüşlerini alma fırsatına kavuşulmuş, dijitalleşme yol haritası ve Şirket süreçleri buna dayanarak güncellenmiştir.

Tüpraş, üst yönetimin de dâhil olduğu ve her ay düzenlenen Dijital ve Analitik Projeler komitelerinde, keşfedilen fırsat ve problemleri değerlendirip, ilgili ekiplerine çözülmesi için teslim ettiği, sonrasında da bunları büyük bir heyecanla takip ederek gerek saha gerekse de mali tablolarına yansıyan sonuçlarını kutladığı yönetime 2020 yılında da devam edilmiştir. Ayrıca yine bu yıl Tüpraş için, kurumsal bazda verisine sahip çıkmayı hedefleyen Veri Yönetişimi (Data Governance) stratejisini belirlemiştir.

Pandemi ile artan siber güvenlik riskleri de dâhil olmak üzere siber güvenlik alanında gelişen teknolojilere yatırım yapmayı da sürdüren Tüpraş, gerek Bilgi Teknolojileri (BT) gerekse de Operasyonel Teknolojileri (OT) kapsayacak Siber Güvenlik Stratejisini ve 5 yıllık Yol Haritasını da 2020 yılında güncellemiştir. Tüpraş, gerek uluslararası, gerekse yerel denetim ve değerlendirmeler ile teknoloji ve süreçleri hayata geçirip, bu konudaki yetkinliklerini sürekli takip ederek geliştirmektedir.

Tüpraş, gerek uluslararası, gerekse yerel denetim ve değerlendirmeler ile teknoloji ve süreçleri hayata geçirip, bu konudaki yetkinliklerini sürekli takip ederek geliştirmektedir.

SAĞLIK VE EMNİYET UYGULAMALARI

Tüpraş; Sağlık, Emniyet, Çevre (SEÇ) standartlarına tüm çalışanları ile birlikte çözüm ortaklarının da ödünsüz bir şekilde uymasını beklemektedir.

Tüpraş, faaliyetlerinden kaynaklanan riskleri tanımlayarak riskleri ortadan kaldırma, ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde kabul edilebilir düzeye indirme hedefi doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir. Bu kapsamda oluşturulan SEÇ ve Proses Emniyeti Standartlarına tüm çalışanlar ile birlikte çözüm ortaklarının da ödünsüz bir şekilde uymaları beklenmekte bu kapsamda tüm yüklenicilere çalışma süreci başlamadan önce İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimleri zorunlu olarak verilmektedir.

Uluslararası standart ve uygulamalar (API754, CCPS vb.) referans alınarak hazırlanan 16 adet Proses Emniyeti öncül ve artçıl temel performans göstergeleri aylık olarak izlenmektedir. Bu sayede özellikle kazalar olmadan önce önlem alınması ve yaşanan kazalardan ders çıkartılarak tekrarlanmaması hedeflenmektedir.

Tüpraş rafinerilerinde CCPS ve OSHA referansı ile, yönetimin liderliği ve sahiplenmesi temeli üzerinde Operasyon Disiplin ile İşletme Mükemmelliğini hedefleyen 14 ana başlıktan oluşan Proses Emniyeti Yönetim Sistemi uygulanmaktadır. Proses Emniyeti Yönetim Sistemi ile proses emniyeti kazalarına yol

açabilecek bakım ve kontrol faaliyetleri, işletme prosedürleri, değişim yönetimi, proses tehlike analizi, eğitim ve yetkinlik, yüklenici yönetimi gibi tüm alanlar, Tüpraş emniyet gereklilikleri kapsamında bir arada değerlendirilmektedir.

Operasyonlardan kaynaklanan riskler 2 yılda bir gözden geçirilen ve 4 yılda bir yenilen HAZOP çalışmaları ile kontrol edilmektedir. Büyük kaza meydana gelme frekansının 1×10^{-6} seviyesine kadar düşürülmesi hedeflenmektedir. Dünyada, ülkemizde ve rafineriler özelinde gelişen ve değişen süreçler ve potansiyel tehditler dikkate alınarak, 2020 yılı içerisinde bu çalışmalara Siber Güvenlik Risk Değerlendirme çalışmaları da eklenmiştir.

Değişikliklerin yönetimi sistemi ile yapılan proses tehlike analizlerinde, yeni eklenen ekipmanların, tesislerin ve proseslerin mevcut sistemlere etkileri, tehlikeleri değerlendirilerek yönetilmektedir.

2020 yılında özellikle proses emniyeti konusunda çalışanlarda farkındalık oluşturmak ve yetkinliklerin geliştirilmesi amacı büyük kaza senaryolarını da içeren iç eğitimler hem sınıf ortamında hem de online olarak uygulanmaya başlanmıştır. Dijitalleşme çalışmaları ile birlikte proses emniyeti risklerinin yönetimi ve bariyerlerin etkinliğinin online olarak sürekli izlenmesi ve aksiyonlar konusunda projeler (alarm yönetimi, bariyer takibi-Safepool, SU/SD prosedürlerinin dijitalleştirilmesi vb.) yürütülmektedir.

Tüpraş'ın İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) misyonu çalışanların evlerine sağlıklı olarak dönmeleri iken vizyonu daha sağlıklı ve farkında olarak dönmeleridir. Tüpraş bu misyon ve vizyon doğrultusunda her bir bireyin İSG açısından öncelikle kendi daha sonra çevresindeki kişi ve tesislerin emniyetini düşünmesi ve gerekli aksiyonları alabilmesi için her türlü uygulamaları ve teknolojileri bünyesine katmaktadır.

Tüpraş'ta emniyet kavramının belirli bir grubun görevi olmadığı, aksine herkesin uyması gereken bir zorunluluk olduğu kabul edilir. Bu nedenle "emniyet" bir öncelik değil, bir değerdir. Emniyet kültürüne karşın her hangi bir aktivitenin yapılması beklenmez.

2020 yılı içerisinde meydana gelen İSG kazaları incelendiğinde, tesis veya ekipman kaynaklı kazaların son derece azaldığı, ancak kişilerin son tercih seçimlerinde yapmış oldukları hatalardan

Tüpraş, SEÇ standartlarına tüm çalışanları ile birlikte çözüm ortaklarının da ödünsüz bir şekilde uymasını beklemektedir.

kaynaklanan kazaların devam ettiği görülmüştür. Bu amaçla 2021 yılı içerisinde planlama, saha kontrolünün geliştirilmesi yanı sıra “İnsan Davranışı - Hatalar” konusunda da çalışmalar yapılacaktır.

2021 yılında genel İSG verilerinin iyileştirilmesi, daha emniyetli bir çalışma alanı oluşturulması, daha sağlıklı ve bilinçli çalışanlar hedefi ile;

- Yüklenci yönetimi sisteminin (Tek OSGB) tüm rafinerilere yaygınlaştırılması, rafineriler bazında bir sonraki faza geçilmesi,
- Yalın İş İzni Standardı amacı ile İş Kontrolü kapsamında;
 - İş İzni Standardının çevik metot ile gözden geçirilmesi sonucu oluşan aksiyonların tamamlanması, form ve sertifikalarının yeniden düzenlenmesi,
 - Birbirini kontrol eden iş akışının oluşturulması,
 - Birimler arası iletişimin artırılarak iş planının daha net oluşturulması,
 - Elektronik iş izin sistemi çalışmalarının devam ettirilmesi,
- Psiko-sosyal risk değerlendirmelerinin tamamlanması,
- Emniyet kültürü çalışmaları kapsamında çalışanların daha bilinçli olmaları açısından bireysel ve takım gelişimi çalışmaları planlanmaktadır.

Tüpraş'ta tüm rafinerilerde Sağlık-Risk Değerlendirmesi (SRD) çalışmaları yapılmaktadır. SRD çalışmalarında sahaya özgü (ünite, atölye, laboratuvar, ambar vb.) kimyasal, fiziksel, biyolojik, ergonomik ve psikolojik etmenler detaylı olarak incelenmekte,

çalışanların bu etmenlere maruz kalma durumlarının ortadan kaldırılması veya kabul edilebilir sınırlar içerisine çekilmesi için teknik ve idari tedbirler alınmaktadır. Elde edilen sonuçlar periyodik kontrollerle izlenmektedir.

Planlanan yeni projeler ve operasyonlar veya değişiklikler için İSG konuları da göz önüne alınmakta ve değerlendirilmektedir. Çalışana etki edebilecek yeni tehlike kaynakları belirlenirken, alınması gereken tedbirler henüz tasarım ve imalat aşamasında iken programa koyulmakta ve takip edilmektedir.

Tüpraş, acil durumlara, kapasitesi yüksek modern ekipman ve yetkin personelleri ile müdahale etmektedir. Acil durum koruma ve müdahale sistemlerinin modernizasyonu, sürekli iyileştirmeleri ve ekiplerinin yetkinliğini artırma eğitimlerinde ulusal ve uluslararası ilgili standartları temel alınmaktadır. Acil durumlarda oluşabilecek riskleri en aza indirmek ve hedefe ulaşan yöntemlerle müdahale edebilmek amacı ile tüm rafinerilerde yüksek seviyeli acil durum, yangın, hidrokarbon bulutu/toksik gaz yayılımı, çevre döküntüsü tatbikatları yapılmaktadır. Deniz ve demiryolu kaynaklı döküntülerle mücadele etmek üzere mücadele ekipmanı ve malzemeler ile donatılmış yetkin

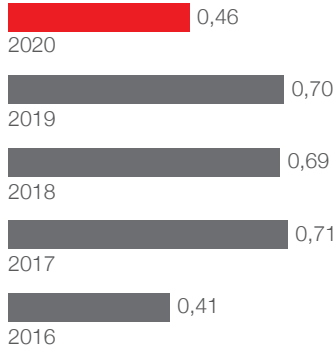
Tüpraş'ın İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) misyonu çalışanların evlerine sağlıklı olarak dönmeleri iken vizyonu daha sağlıklı ve farkında olarak dönmeleridir.

SAĞLIK VE EMNİYET UYGULAMALARI

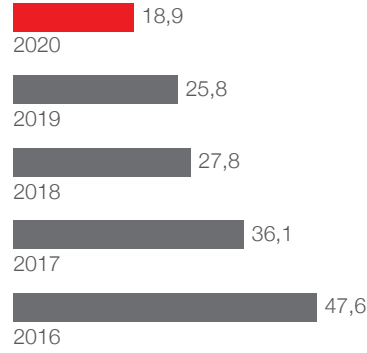
ekipler hazır bulundurulmakta, yetkilendirilmiş müdahale çözüm ortakları ile birlikte çalışılmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarıyla beraber komşu tesisler de ekip ve ekipmanlarıyla bu tatbikatlara paydaş olarak katılmaktadır.

Tüpraş, enerji sektöründe güvenilir ve lider kuruluş kimliğiyle, İSG, proses emniyeti, acil durum müdahale alanlarındaki kazanımlarını, tecrübelerini ve iyi uygulamaları kongre ve sempozyumlarda paylaşmaktadır.

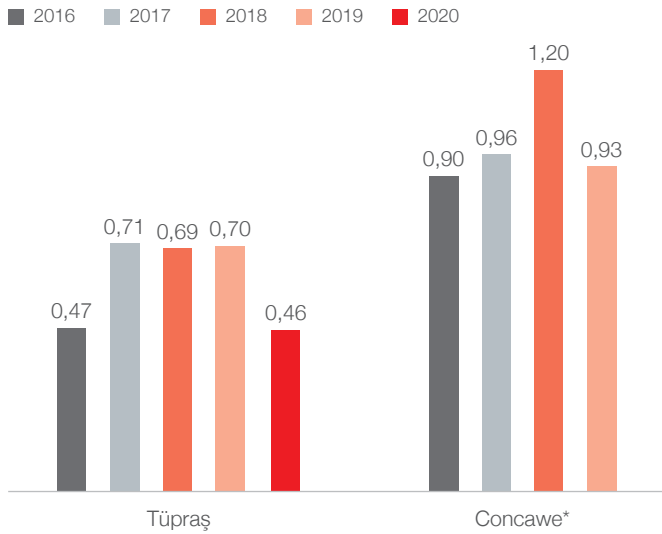
LTI Sıklık - OSHA (LTI Olay Sayısı* 1 milyon / çalışma günü)

LTI Şiddet - OSHA (LTI Kayıp İş Günü* 1 milyon / çalışma günü)

LTI Benchmark

*Avrupa Ekonomik Alanında petrol rafinerileri işleten 40 şirket

KALİTE YÖNETİM SİSTEMLERİ

Tüpraş tüm faaliyetlerini Entegre Yönetim Sistemi çerçevesinde sürdürmektedir.

Tüpraş, tüm faaliyetlerini

- ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi,
 - ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi,
 - OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi ve
 - ISO 50001 Enerji Yönetim Sisteminden
- oluşan Entegre Yönetim Sistemi çerçevesinde sürdürmektedir.

2020 yılında, Genel Müdürlük ve rafinerilerde Entegre Yönetim Sistemi İç Denetimleri uzaktan bağlantı kurularak gerçekleştirilmiştir.

Genel Müdürlük, İzmit Rafinerisi ve Batman Rafinerisi'nde 5 Ekim - 11 Kasım 2020 arasında Entegre Yönetim Sistemi dış denetimleri gerçekleştirilmiştir. Denetimlerde majör bulgu raporlanmamıştır. ISO 45001:2018 ve ISO 50001:2018 standartlarından yeni belgelendirme sağlanmıştır.

30 Kasım -1 Aralık 2020 tarihleri arasında ISO 27001 Dış denetimi gerçekleştirilmiş ve belgenin 14 Aralık 2021 tarihine kadar devamlılığı sağlanmıştır.

Tüpraş'ın İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman laboratuvarları, 2020 yılında Türk Akreditasyon Kurumu'nun, laboratuvarların uluslararası düzeyde tanınırlığının ve kabul edilebilirliğinin belgesi olan TS EN IEC/ISO 17025 standardı denetimlerinden geçmiştir.

16 Ocak 2020'de Batman Rafinerisi'nde, 28 Ocak 2020'de İzmit Rafinerisi'nde EN 12591 (Kaplama Sınıfı) ve EN 15322 (Kat-bek) bitümlerin CE belgelendirme dış denetimleri gerçekleştirilmiş olup belgelerin 1 yıl süreyle devamlılığı sağlanmıştır.

Haziran ayında İzmit Rafinerisi'nde polimer modifiye bitüm EN 14023 belgelendirme denetimi yapılmış ve CE belgesi alınmıştır.

16-18 Aralık 2020 tarihleri arasında ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi belgelendirme denetimi yapılmış ve ISO 10002:2018 belgesine hak kazanılmıştır.

Yönetim sistemi belgelerine ulaşmak için QR kodları okutunuz:

ISO 9001
Kalite Yönetim Sistemi

ISO 14001
Çevre Yönetim Sistemi

OHSAS 18001
İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi

ISO 50001
Enerji Yönetim Sistemi

Tüpraş'ın tüm süreçleri American Productivity and Quality Center tarafından yayınlanan Petroleum Downstream v7.2.1 versiyonu dikkate alınarak 3. seviye süreçler bazında analiz edilmiştir. Her bir 3. seviye süreç için girdi-çıkış, müşteri-tedarikçi, risk-fırsat ve performans göstergeleri tanımlanmış ve M-Files Process Map programı üzerinde haritalanması yapılmıştır.

COVID-19 Günlerinde EFQM Deneyimi

Tüpraş, geçtiğimiz yıllarda birkaç kez dış değerlendirme almış, geri bildirim raporlarıyla ortaya konan iyileştirme fırsatlarına odaklanarak sürekli iyileştirme anlayışına devam etmiştir. 2019 yılı sonunda alınan dış değerlendirmenin ardından hayata geçirilen iyileştirmeler ve erişilen olgunluk düzeyi dikkate alınarak 2020 yılında da çalışmalara devam edilmiştir.

2020 yılında EFQM modeli; küresel eğilimler, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve ekosistem kavramı dikkate alınarak ve dönüşüme odaklanılarak güncellenmiştir.

Ülke çapında ilk COVID-19 vakalarının resmen duyurulduğu Mart ayının ilk yarısında EFQM Modeli'nin yeni sürümü Tüpraş'ta kullanılmaya başlamıştır. Tüpraş'ın hedefi; EFQM Modeli'nin bu yeni versiyonunu Türkiye'de ilk uygulayan şirket olarak, sürekli iyileştirme kültürünü ve modelin içerdiği yaklaşımları yaygınlaştırarak değişen dünya düzeninde üstün performansını sürdürülebilir kılma yolunda ilerlemektir.

ÇEVRE YÖNETİMİ

Atık su geri kazanım yatırımları ve su verimliliği çalışmaları ile son beş yılda 2,5 milyon nüfuslu bir şehrin yıllık su tüketimine eşdeğer tasarruf sağlandı.

Çevreye ve topluma karşı sorumluluk bilinciyle ulusal tüm gereklilikleri yerine getiren Tüpraş, uluslararası ve sektörel gelişmeleri yakından takip ederek uyum sağlama faaliyetlerine devam etmektedir. Tüpraş, en ileri teknolojiler ile çevresel etkileri düşürülmüş ürün üretebilen ünite yatırımları sayesinde, piyasaya AB spesifikasyonlarına uygun, çevre dostu ürünler sunmaktadır. Tüm üretimini ve hizmetlerini çevreye duyarlılık prensibi çerçevesinde gerçekleştiren Tüpraş, insan sağlığını, işletme güvenliğini, çevrenin korunmasını ve toplum yararını her zaman ön planda tutan bir anlayışla faaliyetlerini sürdürmektedir.

Tüpraş'ın amacı tüm faaliyetlerinde çevreye olan olumsuz etkiyi en aza indirmek; çalışanlarına, müteahhitlere, müşterilerine, topluma ve faaliyetlerinden etkilenebilecek kişilere gelebilecek zararı önlemektir. Çevreyi koruma konusunda dünya standartlarını temel alan Tüpraş, doğayı korumak kadar iyileştirilmesinin de önemli olduğunun bilinciyle projeler üretmekte ve yürütülen çalışmaları desteklemektedir. Şirket'in tüm tedarikçilerine işe başlamadan önce Çevre Yönetim Sistemi ile ilgili bilgiler aktarılmaktadır. Çevre Yönetim Sistemi'nde bulunan ilkelere uyum sağlamalarının taahhüdü istenmektedir. Tüpraş'ın tüm faaliyetleri ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Standardı'na uyumlu süreçlerle hayata geçirilmektedir. Şirket faaliyetleri genelinde çevre yönetimi çalışmaları denetlenmekte, elde edilen performans sürekli izlenmektedir.

Tüpraş'ın tüm faaliyetleri ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Standardı'na uyumlu süreçlerle hayata geçirilmektedir.

Tüpraş, ulusal çevre mevzuatı gerekliliklerini yerine getirmenin yanı sıra sektörü ilgilendiren uluslararası çevre mevzuatlarını da takip ederek uygulamakta, yatırımların çevre etkisi değerlendirilerek çevresel riskleri yönetilmektedir.

Çevre denetimlerinden elde edilen bulgulara “Düzeltilici İyileştirici Faaliyet” formu açılarak sürecin iyileştirilmesi sağlanmaktadır ve “Yönetimin Gözden Geçirme Toplantıları” ile üst yönetime sunulmakta ancak kamuoyu ile paylaşılmamaktadır. Yıllık olarak düzenlenen Yönetim Gözden Geçirme Toplantıları ile yıl içinde yapılan çalışmalar ve gelecek yıl yapılacak çalışma hedefleri üst yönetim ile paylaşılmaktadır.

Emisyon ve Yaşam Döngüsü Kapsamında Yapılan Çalışmalar
Rafinerilerde baca gazı emisyonları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 31 adet bacada on-line takip edilmekte olup, ulusal mevzuat gerekliliklerinin tümü sağlanmıştır. Baca gazı emisyonlarının Avrupa Birliği mevzuatına uyumu için çalışmalar yürütülmektedir. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda Sürdürülebilirlik ve Yaşam Döngüsü Analizi (YDA) çalışmaları ile operasyonlardan ve planlanan yatırımlardan kaynaklanan çevresel etkileri bütüncül bir yaklaşım ile yönetmek için çalışmalar başlamıştır.

Bu kapsamda yapılan çalışmalar aşağıda özetlenmiştir:

- Üretimde kullanılan farklı yakıt senaryolarının operasyonel koşullar dikkate alınarak oluşturdukları emisyonların çevresel etkileri YDA kullanılarak raporlanmıştır.
- Karbondioksitten metanol ve dimetil eter (DME) üretimine yönelik “CO₂-to-fuels” ar-ge projesi kapsamında geliştirilen yenilikçi katalizörün saha uygulamasında ihtiyaç duyulacak olan utilite ve katalizör miktarı ile ürünler modellenmiş olup, tüm girdiler ile çıktıların iklim değişikliğine olan etkisi yaşam döngüsü bakış açısıyla hesaplanmış ve raporlanmıştır.
- Ayrıca; yatırım programı kapsamındaki önemli projelerin YDA sonuçlarının, fizibilite çalışmaları sonucu ortaya çıkan ekonomik göstergeler ile birlikte değerlendirilmesi için yol haritası oluşturulmuştur. Çevresel Sürdürülebilir Yatırım Destek Mekanizması adı verilen çalışmada; yatırım programında olan projeler için çeşitli çevresel etki ölçme yöntemlerinin (YDA, girdi/çıktı analizi vb.) kullanılması ve oluşacak çevresel etkilerin belirlenerek, ekonomik göstergelerle entegre edilmesi amaçlanmıştır. Etki değerlendirme (impact valuation) yaklaşımının temeli olan bu proje ile Tüpraş yatırım senaryolarından sürdürülebilir olanların öne çıkması sağlanacaktır. Aynı zamanda,

yatırımlardan kaynaklanacak çevresel etkiler proaktif yaklaşımla öngörülebileceği için teknik ve ekonomik olarak mümkün olan önlemlerin alınması sağlanacaktır.

- İzmit Rafinerisi proseslerinin çevresel etkilerinin YDA yaklaşımıyla belirlendiği bir çalışma grubu kurulmuş ve çalışmalarına başlamıştır. Çalışma ile mevcut çevresel etkiler ve kategoriler belirlenerek, iyileştirilmesi gereken noktalar tespit edilecektir.

Atık Yönetimi Kapsamında Yapılan Çalışmalar

İzmit Rafinerisi 16 Nisan 2020, Kırıkkale Rafinerisi 8 Haziran 2020, Batman Rafinerisi 14 Temmuz 2020, İzmir Rafinerisi ise 10 Eylül 2020 tarihlerinde Temel Seviye Sıfır Atık Belgelerini almışlardır. Genel Müdürlük için belge başvurusu İstanbul'a taşınması tamamlandıktan sonra yapılacaktır.

İzmit Rafinerisi'nde; aktif karbonların yurt dışı rejenerasyon tesisine gönderilerek geri kazanılması, petrol döküntüsü atıklarının yalıtım ve bitüm malzemeleri yapım tesislerine gönderilmesi gibi "endüstriyel simbiyozlar" kurulmuştur. İzmit Rafinerisi, Sürdürülebilir İş Ödülleri'nde "Endüstriyel Simbiyoz Uygulamaları" projesi ile "Atık Yönetimi" kategorisinde ödül almıştır. Bu uygulamaların diğer rafinerilere yaygınlaştırılması için çalışmalar başlatılmıştır.

Tüpraş, çevre ile ilgili çalışanlarına NEBOSH eğitimi aldırılmıştır. yaklaşık 250 öğrenciye "sıfır atık" konulu bilgilendirme sunumu yapılmıştır.

İklim Değişikliği Kapsamında Yapılan Çalışmalar

Şirket'in, Çevre Yönetim Politikasında "İklim değişikliğine olumsuz etkilerinin farkında olmayı ve sürece katkı sağlanması" ilkesi ile üst düzey taahhüdü bulunmaktadır.

Tüpraş, 2015 yılından itibaren Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Taraflar Konferanslarına (COP - Conferences of the Parties) katılım sağlamaktadır. Söz konusu konferanslarda uluslararası iklim politikaların gelişimi, ulusal gelişmelerin nasıl şekilleneceği

ve sektörel beklentiler takip edilmekte ve Tüpraş'ın deneyimleri uluslararası katılımcılara uygun platformlarda aktarılmaktadır. 2020 yılındaki COP26 pandemiden dolayı gerçekleştirilememiştir.

Tüpraş olarak belirli periyotlarda üst yönetim ile küresel ve ulusal gelişmelere istinaden bilgilendirme toplantıları düzenlenmektedir. Enerji verimliliği projeleri öncelikli projeler arasında olup bununla birlikte enerji yoğunluk endeksinin düşürülmesi de alınan hedefler arasındadır. Yenilenebilir enerjinin, enerji miksine dâhil edilmesi çalışmaları da yürütülmektedir.

Dünya Bankası gelişmekte olan ülkeler ile yükselen ekonomilerin yeni iklim değişikliği rejimi kapsamında piyasa temelli esneklik mekanizmalardan etkin olarak yararlanmalarını teminen gerekli kapasite gelişimini sağlamak amacıyla Karbon Piyasalarına Hazırlık Ortaklığı (Partnership of Market Readiness - PMR) adıyla yeni bir teknik destek programını hayata geçirmiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yürütülen PMR Türkiye projesi kapsamında devam eden 2. Uygulama Fazını oluşturan 6 ana bileşen

- İklim Değişikliği Kanunu ve Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) yönetmeliklerinin yasal ve kurumsal altyapısının oluşturulması
- Pilot ETS için emisyon üst sınırı ve tahsisat planlarının oluşturulması
- ETS simülasyonu uygulaması geliştirilmesi
- ETS için bir kayıt sistemi yazılımı altyapısının geliştirilmesi
- Paris Anlaşması Madde 6'nın Türkiye açısından değerlendirilmesi
- PMR projesinin iletişim stratejisinin oluşturulmasıdır.

Tüpraş bu bileşenlerin tamamına katkı sağlamaktadır.

ÇEVRE YÖNETİMİ

Tüpraş yatırım projelerini değerlendirirken içsel karbon fiyatlandırmasını da fizibilite çalışmalarında bir parametre olarak dikkate almaktadır.

Ayrıca TÜSİAD bünyesinde bulunan Çevre ve İklim Değişikliği Çalışma Grubu'nda PMR Türkiye çalışmaları Tüpraş liderliğinde yürütülmektedir. Şirket, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, TÜSİAD gibi kuruluşlarda politika ve politika önerisi oluşturma süreçlerine etkin rol almaktadır.

“Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik” kapsamında tüm rafinerilerin 2015 yılından itibaren yıllık sera gazı emisyon raporları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yetkilendirdiği doğrulayıcı kuruluşlar tarafından ve Şirket'in gönüllü olarak yaptığı ISO 140064-1 kapsamındaki bağımsız üçüncü taraflarca doğrulanmakta ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na iletilmekte ancak kamuoyuna açıklanmamaktadır.

Tüpraş, Koç Topluluğu Çevre Kurulu'nda İklim Değişikliği Çalışma Grubu liderliğini de yürütmektedir. Çalışma Grubu, Koç Topluluğu özelinde sera gazı standartlarının hazırlanmasına liderlik ederken ulusal ve uluslararası gelişmelerin değerlendirilerek paylaşılması, sera gazı iyi ve kötü senaryo dokümanının hazırlanması ve yıl bazlı güncellenmesi çalışmalarını da yapmaktadır.

Ülkemizde yasal olarak kurulmuş karbon fiyatlandırma mekanizması bulunmamakta, Uluslararası mecrada da operasyon faaliyeti gösterilmediğinden Şirket bu kapsama dâhil değildir. Ancak, Tüpraş yatırım projelerini değerlendirirken içsel karbon

fiyatlandırmasını da fizibilite çalışmalarında bir parametre olarak dikkate almaktadır. Bu kapsamda gölge fiyat yaklaşımı kullanılarak yatırım projelerinin karbon fiyatlı ve karbon fiyatsız değerlendirmeler yapılmaktadır. Araştırma firmalarının karbon fiyat öngörü çalışmaları, uluslararası karbon fiyatları ve ülke beklentileri dikkate alınarak karbon fiyatı belirli periyotlarda revize edilmektedir. Tüpraş, yatırım değerlendirmelerinde emisyonu azaltan projelere öncelik vermekte, ar-ge kapsamında ise karbon yakalama, depolama ve kullanma (CCS/CCUS) projeleri önceliklendirilmektedir.

2018 yılından itibaren rafinerilerde yürütülen enerji verimliliği projelerinden seçilen bazı projelerin sera gazı azaltım miktarları ISO 14064-2 kapsamında 2018 yılından beri sertifikalandırılmaktadır.

2020 yılı içerisinde, rafinerilerin 2019 yılı sera gazı miktarları ISO 14064-1 kapsamında hesaplanmış ve bağımsız doğrulayıcı kuruluş tarafından doğrulanmıştır. Elektrik tüketimi özelinde Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'ye (TEİAŞ) raporlama yapılmaktadır.

AB komisyonu tarafından 2019 yılında yayımlanan Yeşil Mutabakat (Green Deal) gelişmeleri yakından takip edilmekte, özellikle ilk etapta sektörlere ticari etkisi olabileceği düşünülen “Sınırda Karbon Uygulama Mekanizması” (Carbon Border Adjustment Mechanism - CBAM) detaylıca irdelenmekte ve takip edilmektedir. Tüpraş aynı zamanda TÜSİAD bünyesinde bulunan Yeşil Mutabakat Görev Gücü'nde yer almaktadır.

Ar-Ge Çalışmaları Kapsamında Yürütülen Çalışmalar

İzmit Rafinerisi, Avrupa Birliği fonu destekli Ufuk2020 projeleri kapsamında;

- **MACBETH** (Membranes and Catalysts Beyond Economic and Technological Hurdles) projesi ile geliştirilecek olan proseslere membran ile hidrojen ayrıştırma teknolojisinin adaptasyonu ile sera gazı emisyonlarının azaltılması, kaynak ve enerji verimliliğinin artırılması hedeflenmektedir.
- **Indus3Es** (Industrial Energy and Environment Efficiency) projesi ile endüstriyel süreçlerde ortaya çıkan atık ısılardan enerji geri kazanımını hedefleyen yenilikçi ve kompakt bir absorpsiyon ısı dönüştürücüsü (Absorption Heat Transformer, AHT) sisteminin saha kurulumu ve devreye alımı Tüpraş İzmit Rafinerisi Buhar Üretim Ünitesi'nde başarıyla gerçekleştirilmiştir.

Eşanjör Ağlarının Gerçek Zamanlı İzlenmesi ve Optimizasyonu Projesi ile eşanjör ağlarındaki ısı değişim miktarını artırarak fırın yükünü azaltmayı ve dolayısıyla yakıt tüketimini ve karbon salınımını azaltmayı sağlayan bir kontrol sistemi geliştirilmiştir.

Rafineri Atığı Oksit Esaslı Malzemelerin Refrakter Sektöründe Hammadde Olarak Kullanımı Projesi önemli bir endüstriyel simbiyoz olanağı yaratmıştır. Proje ile yılda yaklaşık 1.000 tonluk oksit esaslı malzeme atığının tekrar kullanılabilmesi sağlanmış ve böylece sürdürülebilir çevre ve döngüsel ekonomiye katkı sunulmuştur.

Su Yönetimi ve Atık Su Geri Kazanımı Kapsamındaki Çalışmalar

Ham su çekişinin dolayısı ile doğal kaynak tüketiminin azaltılması, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, biyolojik çeşitliliğin yapısının korunması ve ekonomik fayda sağlanması için İzmir Rafinerisi'nde 2016 yıl sonunda devreye alınan Yeni Atıksu Geri Kazanım/Su Hazırlama Ünitesi sayesinde; atık su geri kazanım oranı %73 seviyesinde gerçekleşmiştir.

İzmit Rafinerisi Belediye Kentsel Atıksuların Geri Kazanımı Projesi sayesinde, rafinerinin kullanma suyu hariç su ihtiyacının geri kazanılan sudan karşılanma oranı %97 olmuştur.

Entegre Çevre İzni kapsamında tüm rafineri proseslerinin çevresel Best Available Technology (BAT) uyum mevcut durum değerlendirmesi çalışmasında belirlenen iyileşme alanları için önceliklendirme yapılmış ve rafineri özelinde BAT uyum çalışma adımları planlanmıştır.

"Su Risklerinin Belirlenmesi" çalışması kapsamında İzmir ve Kırıkkale rafinerilerinin bulunduğu havzalar için uluslararası boyutta kabul görmüş WRI Aqueduct metodu ile risk bazlı değerlendirme yapılmış, elde edilen sonuçlar ulusal boyutta konuyla ilgili hazırlanmış raporlar ile birlikte değerlendirilmiştir.

Tüpraş, Koç Topluluğu Çevre Kurulu bünyesindeki Su ve Atıksu Yönetimi Çalışma Grubu'nun liderliğini yürütmektedir. Çalışma Grubu, 2020 yılında Topluluk şirketlerinde bütüncül su ve atıksu yönetimi prensiplerinin oluşturulması, sürdürülebilirlik performansının artırılması ve çevre sorumluluklarının daha sistematik bir yaklaşımla ele alınması amacıyla Koç Topluluğu Su ve Atıksu Yönetimi Standardı'nı hazırlamıştır.

Başarılar

Tüpraş 2020 yılı Sürdürülebilir İş Ödülleri'nde "Atık Yönetimi" kategorisinde "İzmit Rafinerisi Endüstriyel Simbiyoz Uygulamaları" projesi ile 1. olmuştur.

Yarışmanın finalistleri arasında iki Tüpraş projesi daha yer almıştır:

- "Enerji Yönetimi" kategorisinde "İzmit Rafinerisi Enerji Yol Haritası" projesi,
- "Sosyal Etki" kategorisinde "Enerjimiz Geleceğe, Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum" sosyal sorumluluk projesi

ENERJİ VERİMLİLİĞİ

2020 yılında hayata geçirilen 30 enerji verimliliği projesi ile 71 bin hanenin yıllık elektrik tüketimi kadar tasarruf sağlanmış, 39.608 ton CO2 salınımı azaltılmıştır.

Enerji Yoğunluk Endeksi.

Rafinerilerde yürütülen enerji tasarruf projeleri ve modernizasyon çalışmalarının bir sonucu olarak, Tüpraş'ın 2019 yılında 98,44 olan enerji verimliliği performansını ölçmede kullanılan Enerji Yoğunluk Endeksi değeri 2020 yılında 99,1 olarak gerçekleşmiştir. Enerji Yoğunluğu Endeksi değeri 2008 yılından günümüze 20 puan iyileştirilmiştir.

Enerji Verimliliği Çalışmalarının Getirileri

TÜPRAŞ bünyesinde yer alan 4 rafineride gerçekleştirilen enerji verimliliği faaliyetleri kapsamında 2020 yılında 30 adet enerji verimliliği projesi gerçekleştirilmiştir. Bu projelerden 2020 yılı içinde toplamda 30,5 milyon TL maddi kazanç elde edilmiştir. Enerji verimliliği artışı sağlayan bu projeler ile yıllık 170.318 Gcal enerji tasarrufu ve 39.608 ton CO2 emisyon azalımı sağlanmıştır.

2020 yılı enerji verimliliği projelerinden satırbaşları;

İzmit Rafinerisi Plt-36 ve Plt-63 Platformer Ünitelerinde KBS Giriş Sıcaklığının Düşürülmesi

Plt-36 ve Plt-63 fırınlarının konveksiyon bölgesinde atık ısıdan buhar üretilmektedir. Bu fırınlarında rafineri gazı yakılmaktadır. Bu kapsamda yapılan dew_point hesabı sonrasında fırının ekonomizer bölgesine giren Kazan Besi Suyu (KBS) sıcaklığı kademeli olarak düşürülmüş ve baca gazı atık ısısından faydalanılmıştır. Bu proje ile 1,94 Gcal/saat enerji kazanımı sağlanmıştır.

İzmir Rafinerisi U-100 Ünitesi Planlı Bakımında Yapılan Çalışmalar

2020 yılı içerisinde gerçekleşen U-100 planlı duruşunda ısı değiştiriciler temizlenmiş, fırın burnerları yenilenmiş ve yeni teknoloji izolasyon malzemesi kullanılmıştır. Yapılan bu çalışma ile yaklaşık 2,7 Gcal/saat enerji kazanımı sağlanmıştır.

İzmir Rafinerisi Gaz Türbinine “Evaporatif Soğutma Sistemi” Tesis Edilmesi

Gaz Türbin-1'e girişine monte edilen evaporatif soğutma sistemi ile gaz türbinine giren yanma havası sıcaklığı düşürülerek içeri giren havanın yoğunluğu artırılmıştır. Böylece sisteme daha fazla miktarda hava girmesi ile gaz türbini elektrik üretim miktarı artmıştır. Gaz türbini elektrik üretimindeki artışa paralel olarak kondenserli buhar türbininden üretilen elektrik miktarı düşmüştür. Yapılan bu çalışma ile yaklaşık 1,9 Gcal/saat enerji kazanımı sağlanmıştır.

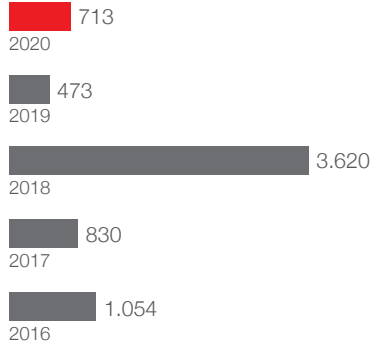
Kırıkkale Rafinerisi Ham Petrol Ünitesi Isı Değiştirici Temizliği

Ham petrol ön ısıtma sisteminde yer alan ısı değiştiricilerde gözlenen kirlilik nedeniyle ısı transfer verimlilikleri düşmüş ve bu durum fırında tüketilen yakıtın artmasına neden olmuştur. Yapılan kısa ünite duruşları ile ısı değiştiriciler devre dışı bırakılarak temizlenmiş ve sonrasında tekrar devreye alınmıştır. Bu sayede 10,7 Gcal/saat enerji tasarrufu sağlanmış ve ünite duruşuna gerek kalmadan ısı değiştirici temizliğinin yapılabilmesi için bir sonraki duruşta uygulanmak üzere proje çalışması yapılarak tamamlanmıştır.

Tüpraş enerji verimliliği stratejisi doğrultusunda yürütülen çalışmalarla 2020 yılı içerisinde Sanayide Enerji Verimliliği (SENER) Proje Yarışması'nda

- Kırıkkale Rafinerisi "Enerji Optimizasyonu Çalışmaları" projesi ile 2'ncilik elde etmiş,
- İzmit Rafinerisi "Hydroproses Üniteleri Operasyonel Enerji Optimizasyonu" projesi ile Jüri Özel Ödülü almıştır.

Enerji Tasarrufu (TJ)

2020 Yılı Enerji Verimliliği Projeleri Enerji ve CO₂ Kazançları

	Proje Sayısı	Enerji Gcal/yıl	CO ₂ ton	Milyon TL
İzmit	16	32.305	7.508	5,6
İzmir	4	25.220	5.884	4,6
Kırıkkale	10	112.793	26.215	20,2
Batman	0	0	0	0,0
Toplam	30	170.318	39.608	30,5

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Ekonomik ve İdari Performans

	2016	2017	2018	2019	2020
Net Satışlar (milyon ABD doları)	11.547	14.801	18.349	15.804	9.034
Faaliyet Kârı (milyon ABD doları)	781	1.333	1.189	393	-88
Vergi Öncesi Kâr (milyon ABD doları)	644	1.227	772	-55	-542
Vergi Sonrası Kâr (milyon ABD doları)	594	1.046	769	93	-356
FAVÖK (milyon ABD doları)	1.125	1.614	1.846	712	78
Net Borç (milyon ABD doları)	1.729	1.657	2.275	1.418	1.283
Özkaynak Kârlılığı (RoE) (%)	21,9	41,3	36,8	4,6	-20,4
Net Borç/FAVÖK (%)	1,8	1,1	1,3	2,1	17,3
Net İşletme Sermayesi (milyon ABD doları)	405	786	1.336	-253	-81
Yatırım Harcaması (milyon ABD doları)	213	184	138	157	113
Hisse Başına Kâr (TL)	7,16	15,22	14,83	2,10	-9,96
Hisse Başına Temettü Brüt (TL)	6,22	13,60	15,15	-	-
Hisse Başına Temettü Net (TL)	5,29	11,56	12,88	-	-
Vergi ve Benzeri Yükümlülük Ödemeleri (milyon TL)	37.548	42.430	31.590	31.262	35.673
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu	9,42	9,47	9,48	9,50	9,58
Fitch Ratings Uzun Vadeli Döviz Notu	BBB- (negatif)	BBB- (durağan)	BB+ (negatif)	BB- (durağan)	B+ (negatif)
Moody's Uzun Vadeli Kredi Notu	Ba1 (durağan)	Ba1 (pozitif)	Ba2 (negatif)	B1 (negatif)	B2 (negatif)
Tedarik Operasyonları (milyon TL)	1.921	1.692	1.911	2.017	2.024
Yurt İçi	1.200	1.217	1.164	1.608	1.791
Özel İmalat	5	4	13	14	10
Yurt Dışı	716	471	734	395	224
Yerel Alım Oranı (%)	62,72	72,16	61,60	80,43	88,90
Toplam Tedarikçi Sayısı	2.266	2.120	2.164	2.060	1.920
Ar-Ge Harcamaları (milyon TL)	40,7	33,7	37,8	43,5	43,4

Operasyonel Performans

	2016	2017	2018	2019	2020
İşlenen Ham Petrol (bin ton)	28.348	28.502	24.540	27.238	22.583
Üretim Rafinaj (bin ton)	27.928	28.883	25.695	28.112	23.389
Satış (bin ton)	30.255	31.493	29.830	29.197	24.504
İhracat (bin ton)	5.491	5.804	4.191	6.807	4.356
Transit Satış (bin ton)					316
Ürün Dış Alımı (bin ton)	3.749	4.388	6.252	2.827	2.927
Üretimde Beyaz Ürün Oranı (%)	76,6	76,3	77,4	79,0	81,5
Ham Petrol Kapasite Kullanım Oranı (%)	100,9	101,4	87,3	90,8	75,3
Yarı Mamul Dâhil Kapasite Kullanım Oranı (%)	105,3	108,1	95,9	97,8	81,8

Tüpraş, faaliyetleri dolayısıyla ortaya çıkabilecek sosyal, ekonomik ve çevresel olumsuzlukları bertaraf etmeye gayret göstermekte; faaliyet gösterdiği coğrafyanın ekonomik ve sosyo-kültürel gelişimine katkıda bulunmaya yönelik çalışmalara ağırlık vermektedir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Çevresel Performans

	2016	2017	2018	2019	2020
Doğrudan Enerji Tüketimi (TJ)	101.639	104.749	91.752	96.528	86.613
Doğalgaz	39.085	47.306	45.342	51.039	43.842
Fuel Oil	15.487	8.581	3.481	2.292	3.433
Fuel Gaz	44.265	46.164	40.562	41.028	37.808
Kok	2.802	2.698	2.367	2.169	1.530
Dolaylı Enerji Tüketimi - Elektrik (TJ)	518	315	172	32	-179
Toplam Enerji Tüketimi (TJ)	102.156	105.064	91.924	96.560	86.434
Enerji Tüketimindeki Değişim (%)	12,51	2,85	-12,51	5,04	-10,49
İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Tüketimi (GJ/ton)	3,60	3,69	3,75	3,55	3,83
Enerji Yoğunluk Endeks Değeri (%)	103,40	102,22	99,10	98,44	99,10
Enerji Verimliliği Sağlayan Proje Sayısı	18	15	21	24	30
Enerji Verimliliği Sağlanan Yıllık İlave Tasarruf (TJ)	1.054	830	3.620	473	713
Enerji Verimliliği Sağlanan Tasarruf (milyon ABD doları)	9,1	4,9	36,0	3,8	4,3
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sera Gazı Emisyonunda Sağlanan Düşüş (Ton CO ₂ e)	77.666	45.945	243.666	26.292	39.608
Toplam Ham Su Tüketimi (milyon m ³)	17,5	15,7	18,2	18,0	18,6
Toplam Su Tüketimi (milyon m ³)	31,2	31,4	29,9	29,6	23,8
Yüzey Kaynağı	16,3	14,4	17,2	17,2	17,8
Şebeke	1,2	1,2	1,1	0,8	0,7
Körfez Belediye'sinden Alınan Arıtılmış Atık Su	13,8	15,7	11,7	11,6	5,2
Su Tüketimindeki Değişim (%)	-10,1	-5,7	8,2	-0,9	3,4
Üretim Başına Su Kullanım Oranı (m ³ /Ton)	0,6	0,5	0,7	0,6	0,8
Toplam Su Geri Kazanımı (milyon m ³)	20,0	25,7	20,8	20,6	15,1
Geri Kazanılmış Suyun Toplam Tüketime Oranı (%)	39,1	45,0	41,0	41,0	38,3
Geri Kazanılmış Suyun Toplam Su Tüketimine Oranı (%)	64,1	81,9	69,5	69,6	62,0
Toplam Atık Su Deşarjı (milyon m ³)	17,1	14,9	14,3	15,5	11,0
Toplam Katı Atık Miktarı (ton)	41.506	31.392	32.646	34.433	20.372
Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	30.971	17.811	23.617	22.144	17.224
Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)	10.534	13.581	9.029	12.290	3.148
Bertaraf Metoduna Göre Katı Atıklar					
Geri Dönüşüm (ton)	27.746	22.618	28.934	23.947	11.978
Bertaraf (ton)	13.759	8.774	3.712	10.486	8.394
Katı Atık Geri Kazanım Oranı (%)	66,8	72,1	88,6	69,5	58,8
Ağaçlandırma Çalışmalarında Dikilen Fidan (adet)	600	400	920	200	46
Ağaçlandırma Çalışmalarıyla Giderilen CO ₂ Emisyonu Miktarı (ton CO ₂ e)	200	165	380	83	19
Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları (milyon TL)	346	390	150	268	238
Çevre Eğitimi (kişi x saat)	17.331	16.012	10.391	14.127	7.020
Tüpraş Çalışanı	4.310	4.010	4.168	4.200	2.502
Müteahhit Çalışanı	13.021	11.971	6.223	9.927	4.518
Toplum	-	31	-	-	-

Sosyal Performans

	2016	2017	2018	2019	2020
Toplam Eğitim (kişi x saat)	284.878	233.034	384.405	238.168	93.244
Kadın	21.827	35.601	34.968	40.919	19.017
Erkek	263.051	197.434	349.437	197.249	74.227
Beyaz Yaka	68.836	103.864	103.165	125.107	54.171
Mavi Yaka	216.042	129.170	281.241	113.061	39.073
Toplam Eğitim (kişi başı ortalama saat)	59	45	70	44	17
Kadın	55	79	70	80	36
Erkek	59	42	71	40	15
Beyaz Yaka	65	91	82	98	42
Mavi Yaka	57	32	67	27	10
Toplam İSG Eğitim Saati (kişi x saat)	135.951	141.729	165.038	201.813	194.671
Tüpraş Çalışanları	85.609	83.381	87.805	108.026	125.855
İş Ortağı Çalışanları	50.342	58.348	77.233	93.787	68.816
Kaza Sıklık Oranı (kaza adedi x 1.000.000/kişi x saat) - 2 gün	2,9	3,7	4,8	4,2	3,5
Kaza Şiddet Oranı (kayıp iş günü x 1.000.000/kişi x saat) - 2 gün	365,0	1.135,0	300,0	56,8	328,0
LTI Sıklık - OSHA (LTI Sıklık= LTI olay sayısı x 1.000.000/kişi x saat)	0,47	0,71	0,69	0,70	0,46
LTI Şiddet - OSHA (LTI Şiddet= LTI kayıp iş günü x 1.000.000/kişi x saat)	47,6	36,1	27,8	25,8	18,9
Ölümlü Kaza Sayısı	1	1	1	0	1
Çalışan Bağlılığı (%)	53,0	61,0	57,2	35,8	61,0
Müşteri Memnuniyeti (%)	89,0	88,2	88,8	88,0	87,0
Tedarikçi Memnuniyeti (%)	88,8	86,9	88,1	86,5	84,7
Yüklenici Memnuniyeti (%)	84,8	78,1	80,6	79,2	83,7
Emeklilik Fonu Yükümlülükleri (milyon TL)	77,4	89,0	103,9	122,0	136,6
Bağış ve Sponsorluklar (milyon TL)	24,4	30,0	40,1	3,6	22,7
Toplam Stajyer Sayısı	935	1.063	1.020	724	430
Minimum Başlangıç Ücretinin Asgari Ücrete Oranı					
Saat Ücretli Çalışanlar	2,0	2,2	2,2	1,9	1,9
Aylık Ücretli Çalışanlar	3,3	3,3	3,2	3,0	3,0

TOPLUMSAL SORUMLULUK

Tüpraş, sorumlu üretici olma hedefiyle çalışırken, kurum kültürü ve değerlerinin ışığında, yürüttüğü kurumsal sosyal sorumluluk projelerine çalışanlarının gönüllü desteğini teşvik etmektedir.

Tüpraş, Türkiye'nin enerji ihtiyacını karşılamakta üstlendiği sorumluluğun yanında, kurumsal vatandaş olma bilinciyle toplumsal gelişime çok yönlü katkı sağlamaya özen göstermektedir. Sanayideki gücünü, liderliğini ve enerjisini toplumsal gelişimi destekleyecek projelere aktararak katma değer yaratmaktadır.

Tüpraş ve Gönüllülük

Tüpraş, sorumlu üretici olma hedefiyle çalışırken, kurum kültürü ve değerlerinin ışığında, yürüttüğü kurumsal sosyal sorumluluk projelerine çalışanlarının gönüllü desteğini teşvik etmektedir.

Çalışanlar ve ailelerinden oluşan gönüllüler, yerel ve ulusal sivil toplum kuruluşlarının yürüttüğü projelerinde de yer almakta, tecrübe ve deneyimleriyle katkı sağlamaktadır. Şirket, çalışanlarının gönüllü katılımıyla 2020 yılında çok sayıda toplumsal sorumluluk projesi gerçekleştirmiştir.

Eğitim

“Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum” Projesi

Robotik kodlama eğitimleri çocuklara, dijital teknolojileri tanıtarak, onların problem çözme, neden sonuç ilişkisi kurabilme, psiko-motor davranışlarının gelişimi, eleştirel düşünme -sorgulama, kendini ifade edebilme becerilerinin gelişmesini sağlamaktadır.

Çocuklar bu eğitimlerle teknolojik dünyayı anlama, yorumlama, yön verme gücüne sahip olmaktadır. Bu bilgiler ışığında, BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nı küresel sorunlara yaratıcı çözümler üretme yolunda önemli bir rehber olarak gören Tüpraş, “Nitelikli Eğitim” amacına katkı sağlamak hedefiyle Millî Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü iş birliği ile “Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum” toplumsal sorumluluk projesini geliştirmiştir.

Şubat 2020’de basın lansmanı gerçekleştirilen ve sosyal medya kanallarında proje tanıtım filminin kamuoyuyla paylaşıldığı “Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum” projesi kapsamında rafinerilerin bulunduğu Batman, Kırıkkale, İzmir ve İzmit illerinde, 30 ortaöğretim okulunda, 7 ve 8’inci sınıflar için robotik kodlama, üç boyutlu modelleme ve üretim beceri sınıfları kurulmuştur. Proje ile çocukların erken yaşta teknoloji ve dijital eğitime erişiminin artırılmasıyla, araştıran, yenilikçi düşünen, problem çözme ve üretme becerilerine sahip yeni nesiller yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Projenin ölçümleme raporu, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi tarafından hazırlanmıştır.

• Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum - COVID-19: Dayanışma ve Gönül Köprüsü

“Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum” projesi, pandemi sürecinin başlamasıyla birlikte 2020 yılının Mart ayı itibarıyla hızla, “Dayanışma ve Gönül Köprüsü” özel çalışmasına dönüştürülmüş ve hayata geçirilmiştir.

2020 yılında “Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum” Projesi pandemi sürecinde “Dayanışma ve Gönül Köprüsü” çalışmasına dönüştü.

Pandeminin ilk günlerinde 60 gönüllü öğretmen ile hızlıca koordine olunarak, robotik kodlama sınıflarındaki 3D yazıcılarla, sağlık çalışanları için 10 bin adet siperli maske üretilmiş ve İl Sağlık Müdürlüklerine teslim edilmiştir. Bu proje, Aralık 2020’de TİSK Ortak Yarınlar Birlikte Mümkün Yarışması’nda “Birlikte Mümkün” ödülüne layık görülmüştür.

“Enerjimiz Öğrencilere” Projesi

Tüpraş, Millî Eğitim Bakanlığı iş birliğiyle ilk ve ortaokullarda “Enerjimiz Öğrencilere” projesini yürütmektedir. Projenin amacı 5, 6, 7 ve 8’inci sınıf öğrencilerine bilimi sevdirecek geleceğin bilim insanları olmak yönünde onları teşvik etmektir. Öğrencilere bilimin hayatın her alanında olduğu, özellikle de bilim dünyasında kadın-erkek birlikte ve emniyetli çalışmanın önemi anlatılmaktadır.

Projede eğitimci ve uygulayıcı olarak, Tüpraş Ar-Ge Merkezi çalışanlarından oluşan 25 kişilik gönüllü bir grup yer almaktadır. Sınıflarda gönüllü Tüpraş Ar-Ge Merkezi çalışanları tarafından laboratuvar ortamı oluşturularak, temini kolay malzemelerle deneyler gerçekleştirilmektedir. Proje sonuçlarının ölçülmesi ile ilgili olarak Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nden akademik danışman desteğiyle, ölçme ve değerlendirme modeli geliştirilmiştir.

2018-2019 eğitim öğretim döneminin ikinci yarısında başlatılan proje öncelikli olarak Kocaeli ilindeki 6 okulda yürütülmektedir. Bugüne dek yaklaşık 3.000 öğrenciye ulaşılmıştır.

Projenin pandemi döneminde de dijital platform uygulamalarına dönüştürülmesi ve 2021 yılında MEB iş birliği ile öğrenci erişim sayılarının artırılması hedeflenmektedir.

“Ülkem İçin Geleceği Tasarıyorum”

Tüpraş’ın üyesi olduğu Koç Topluluğu, ekonomik ve toplumsal kalkınmayı bir bütün olarak gören ve her iki alanda da katma değer yaratmaya odaklanan bir yaklaşımla çalışmalarını yürütmektedir. Bu yaklaşımı tüm Topluluk çalışanlarına, bayi ve tedarikçi ağına yaygınlaştırabilmek ve toplamdaki etki ve erişim gücünden faydalanabilmek için 2006 yılında hayata geçen “Ülkem İçin” projesine Tüpraş katkı sağlamaya devam etmektedir.

Ülkemizin temel meselelerine odaklanan ve bu yılki teması “Dijital Dönüşüm”e ayrılan “Ülkem İçin” projesi; hızla gelişen teknolojilerin yeni baştan şekillendirdiği dünyamızda değişimin gerisinde kalmama, değişime yön verme düşüncesinden yola çıkmıştır. Tüpraş bu tema çerçevesinde toplumsal yatırımlarını hayata geçirmekte ve mümkün olan herkesin teknoloji ile güçlenmesine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

2020 yılında “Ülkem İçin Geleceği Tasarıyorum” buluşmaları, COVID-19 özelinde hazırlanmıştır. Bu kapsamda yapılan buluşmaların ilki Tüpraş’ta yapılmıştır. Dijital ortam üzerinden gerçekleşen buluşmaya, 145 Tüpraşlı katılım göstermiştir.

TOPLUMSAL SORUMLULUK

Tüpraş, 2017 yılında Birleşmiş Milletler (BM) Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ni (UN WEPs) imzalayarak duyurduğu kapsayıcı işyeri olma hedefi doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir.

TEV “Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez” Burs Fonu

Tüpraş'ın, kız öğrencilere eğitimde fırsat eşitliği sağlamak üzere 2016 yılında Türk Eğitim Vakfı (TEV) bünyesinde oluşturduğu “Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez” burs fonundan 2019-2020 akademik yılında 28 kız öğrenci yararlanmıştır.

Koç Üniversitesi Anadolu Bursiyeleri Programı

Tüpraş, Koç Üniversitesi'nin başarılı ve ihtiyaç sahibi gençlere eğitimde fırsat eşitliği sağlamak üzere 2011 yılında başlattığı Anadolu Bursiyeleri Programı'na desteğini sürdürmektedir. Bu yıl kapsama alınan 2 bursiyerle birlikte, bugüne dek burs desteği sağlanan öğrenci sayısı 18'e ulaşmıştır.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekliyoruz

Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez Projesi

Tüpraş, 2017 yılında Birleşmiş Milletler (BM) Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ni (UN WEPs) imzalayarak duyurduğu kapsayıcı işyeri olma hedefi doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir. Bu yaklaşım ile Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'ndan beşincisi “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği”ne de katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Tüpraş 2018 yılında toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalık yaratılmasına yönelik olarak Fenerbahçe Spor Kulübü ve BM Kadın Birimi HeForShe Hareketi ile birlikte küresel iş birliğine başlamıştır. İş birliği, bugüne dek toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda spor alanında yapılan büyük ölçekli tek taahhüt olma özelliğini taşımaktadır.

“Birlikte Eşitiz” ve “Eşitlik için Enerjimiz Bitmez” sloganlarıyla sürdürülen bu farkındalık hareketi kapsamında, 2019 yılında BM Kadın Birimi tarafından “Fenerbahçe Spor Kulübü ve Bağlı Şirketler Toplumsal Cinsiyet Analizi” gerçekleştirilmiştir.

Projenin yaygınlaştırılmasına Fenerbahçe Spor Kulübü'nden başlanmıştır. AÇEV (Anne Çocuk Eğitim Vakfı) iş birliğiyle yetiştirilen gönüllü eğitimci aracılığıyla sporcu ve çalışanlar olmak üzere 1.186 kişiye toplumsal cinsiyet eşitliği farkındalık eğitimleri verilmiştir. 2020 yılında üç “Sporcu Atölyesi” ve bir “Değişim Liderleri” eğitimi gerçekleştirilmiştir.

BM tarafından her yıl, küresel ölçekte, “25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü”nden başlayarak 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne dek devam eden “16 Günlük Aktivizm- Kadına Yönelik Şiddete Son Kampanyası” düzenlenmektedir. Tüpraş, BM Kadın Birimi'nin HeForShe hareketi ve Fenerbahçe ile iş birliğinin gücüyle; kadınların ve kız çocuklarının maruz bırakıldığı siber şiddetin önlenmesi için BM Kadın Birimi Türkiye Ofisi'nin, 2012 yılından beri “16 Günlük Aktivizm” çerçevesinde düzenlediği kampanyalara çalışanlarının gönüllü katılımıyla destek vermiştir.

Proje kapsamında BM Kadın Birimi ve Fenerbahçe ile 8 Mart 2020 Dünya Kadınlar Günü'nde “Nesiller Boyu Eşitlik: Sporda ve Sporla Kadınların ve Kız Çocuklarının Güçlenmesi” etkinliği gerçekleştirilmiştir. Etkinlikte sporda kadınların ve kız çocuklarının güçlenmesine yönelik katkı sağlayan ve hikâyeleri ile ilham veren önemli isimler bir araya gelerek bu alandaki katkılarını paylaşmıştır.

Tüpraş, AÇEV iş birliğiyle pandemi sürecinde toplumsal cinsiyet eşitliği kapsamında yetişkinler ve çocukların hayatlarında yaşanan değişimlere değinmek amacıyla “Korona Günlerinde Ebeveyn Olmak” seminerini düzenlemiştir. Gönüllü Tüpraşlılar pandemi sürecinde “ev ve çocuk yetiştirmede sorumlulukları eşit dağılımı” konusunda farkındalığı artırmak için Koç çevrim içi iletişim platformu Koç Hub üzerinden mesajlar paylaşmışlardır.

Kültür-Sanat

“Enerjimiz Sanata”: Arter

Tüpraş, bir Vehbi Koç Vakfı kuruluşu olarak 2010 yılında açılan ve 2019 Eylül ayı itibarıyla Dolapdere’deki yeni binasına taşınan Arter’in 5 yıl süreyle kurumsal sponsorluğunu üstlenmiştir. Bu kapsamda Tüpraş; gençlerin ve çocukların çağdaş sanatla özgürce buluşabileceği bir ortamın mümkün kılınmasına destek verirken, 24 yaş ve altındaki gençlerin Arter sergilerini ücretsiz olarak ziyaret edebilmesine de olanak sağlamaktadır.

Arter, sanatın tüm disiplinlerini kapsayacak programıyla herkes için erişilebilir, canlı ve sürdürülebilir bir kültür ve yaşam platformu olmayı hedeflemektedir.

Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler

Tüpraş’ın 2013 yılından bu yana desteklediği “Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler” projesi, dünyaca tanınmış piyanistlerimiz Güher-Süher Pekinel’in 50 yıllık deneyim ve vizyoner birikimlerini gençlere aktarma hedefiyle 2010 yılında hayata geçirilmiştir. 12-23 yaş aralığındaki üstün yetenekli gençler, burs kapsamında sağlanan en kaliteli enstrümanlarla, dünyanın en prestijli müzik okullarında, kendi alanında uzman eğitmenler eşliğinde gelişim ve eğitimlerini sürdürmektedir. “Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler” programında bugüne dek 23 üstün yetenekli öğrenciye eğitim imkânı sağlanmış olup, halen 11 öğrencinin eğitimi devam etmektedir.

Pandemi döneminde “Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler” projesinin yetenekli bursiyerlerinden Tolga Atalay Ün dijital platform üzerinden canlı konser vermiştir.

Anadolu Uygarlıkları Serisi

Tüpraş, 2011 yılından bu yana Anadolu’nun kadim topraklarında iz bırakmış köklü medeniyetleri Anadolu Uygarlıkları kitap serisi ile gelecek kuşaklara taşımaktadır. Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık iş birliğiyle bugüne kadar, “Urartu, Doğu’da Değişim”, “Frigler: Midas’ın Ülkesinde, Anıtların Gölgesinde”, “Hititler - Bir Anadolu İmparatorluğu”, “Pergamon, Anadolu’da Hellenistik Bir Başkent”, “Lukka’dan Likya’ya: Sarpedon ve Aziz Nikolaos’un Ülkesi”, “Persler, Anadolu’da Kudret ve Görkem”, “Assurlular, Dicle’den Toroslar’a: Tanrı Assur’un

TOPLUMSAL SORUMLULUK

Tüpraş, gönüllü çalışanları ile koronavirüs salgını sürecinde de sosyal sorumluluk projelerini sürdürmeye devam etmiştir.

Krallığı” ve “Hellenistik ve Roma Dönemlerinde Anadolu: Krallar, İmparatorlar Kent Devletleri” isimli eserler okuyucularla buluşturulmuştur.

2020 yılında “Kariialılar - Denizcilerden Kent Kuruculara” adıyla yayımlanan serinin dokuzuncu kitabı, deniz kavimlerinden biri olan Kariialıların arkeolojik ve tarihi geçmişini anlatmaktadır.

24. İstanbul Tiyatro Festivali

İstanbul Tiyatro Festivali, İKSV tarafından Koç Holding Enerji Grubu şirketleri sponsorluğunda 16 yıldır düzenleniyor.

2020 yılında 24. İstanbul Tiyatro Festivali, 14 Kasım-28 Aralık tarihleri arasında tiyatro severlerle buluşmuştur. Festival kapsamında 14 fiziki ve 11 online yapım sahnelenmiştir. 2020 yılında festivalin fiziki gösterileriyle yaklaşık 2.500 kişiye, online gösterileriyle de 13 bini aşkın kişiye ulaşılmıştır.

Çevre

DTO Fethiye Atık Alım Teknesi Göcek Körfezi'nde

Sürdürülebilir deniz turizmi kapsamında atık alım tekneleriyle yat ve turistik tekne sahiplerinin uğrak yeri olan koylarda mobil olarak hizmet veren Deniz Temiz Derneği/TURMEPA, binlerce ton sıvı atık toplayarak deniz turizminin çevresel ayak izini azaltmaya katkı sağlamaktadır.

2016 yılından bu yana Tüpraş'ın sponsorluğunu üstlendiği DTO Fethiye sıvı atık toplama teknesi, Göcek Körfezi'ndeki çalışmalarında 2020 yaz sezonu boyunca 1.306 tekneden 755.971 litre atık toplamıştır. Toplanan atık su, 4 bin kişinin günlük ürettiği atık suya eşdeğerdir. Toplanan atık su sayesinde 6 milyon litre deniz suyunun temiz kalması sağlanmıştır.

Spor

Batman Engelliler Spor Kulübü

Tüpraş, 2007-2008 sezonundan bu yana Batman Engelliler Spor Kulübü Derneği'ne desteğini sürdürmektedir. Batman Engelliler Spor Kulübü Derneği 2019-2020 sezonundan bu yana Türkiye Bedensel Engelliler Tekerlekli Sandalye Basketbol 1. Liginde mücadele etmektedir.

Bünyesinde 46 sporcu bulunduran kulüp, 21 yarışmacı sporcu ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Kulüp 13 yıldır yüzlerce engelli gence spor yapma olanağı sağlamaktadır.

Batman Tüpraşspor Futbol Kulübü gençleri spora kazandırıyor

1995 yılında kurulan Tüpraşspor Futbol Kulübü, Batman Rafinerisi çevresinde bulunan yetenekli gençlere sağlıklı ortamda bilinçli spor yaparak yükselme imkânı oluşturacak bir platform sunmaktadır. Tüpraş gönüllülerince Gençlik İl Spor Müdürlüğü, Batman Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu, Türkiye Futbol Federasyonu ve diğer kulüplerle iş birliğiyle yönetilen Tüpraşspor Futbol Kulübü'nde 13-19 yaş arası 65 lisanslı ve 32 lisanssız olmak üzere toplam 97 sporcu bulunmaktadır.

Gönüllülük ve Pandemi Süreci Toplumsal Destek Projeleri

Faaliyet gösterdiği coğrafyalarda toplumun yaşam kalitesini artırmaya yönelik projeler geliştirerek ya da var olan girişimlere destek vererek kurumsal sorumluluğunu yerine getiren Tüpraş, gönüllü çalışanları ile koronavirüs salgını sürecinde de sosyal sorumluluk projelerini sürdürmeye devam etmiştir.

Pandemi Süreci Toplumsal Destek Çalışmaları

Şirket, pandemi ile birlikte T.C. Cumhurbaşkanlığı tarafından başlatılmış olan Milli Dayanışma Kampanyası'na 5 milyon TL katkı sağlamıştır.

Pandemi ile mücadele destek sürecine katkı sağlamak üzere Kocaeli İl Sağlık Müdürlüğü için PCR test cihazı alınmıştır. Kocaeli Üniversitesi Hastanesi'ne 500 adet tulum, 5.000 adet ameliyat maskesi bağışlamıştır. Tesislerinin bulunduğu Körfez/ Kocaeli, Aliağa/İzmir, Kırıkkale ve Batman'daki hastanelerden gelen maske ve tulum talepleri karşılanmıştır. Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyeleri'ne 500'er adet tulum, Körfez Belediyesi'ne 500 adet 400 ml kolonya bağışı yapılmıştır.

Tüpraş Arama Kurtarma Ekipleri

2020 Ekim ayında gerçekleşen İzmir depremini takiben Tüpraş İzmir Rafinerisi Arama Kurtarma (RAK) Ekibi, hızla bölgeye hareket etmiştir. Ekip, deprem bölgesinde sorumlu olduğu Bayraklı'daki Barış Sitesi'nde iki gün boyunca çalışmalarını dönüşümlü vardiya halinde kesintisiz sürdürmüştür. Türkiye'nin kalbinin attığı deprem bölgesi İzmir'de gerçekleştirdiği fedakar çalışmalarla umudun elçisi olmuştur.

Sokak Hayvanlarına Destek

Koronavirüs salgını döneminde yiyecek bulmakta zorlanan sokak hayvanlarını unutmayan Tüpraş, sokak hayvanlarının yiyecek ihtiyaçlarının sağlanması için Kocaeli'nin Körfez ve İzmir'in Aliağa Belediyesi ile protokol imzalamıştır. Bölgede bulunan barınaklara, beslenme ve su ihtiyacı artan sokak hayvanları için rafinerileri yemekhanelerinden artan yemeklerle destek sağlanmaya başlanmıştır. Bu çalışmanın 2021 yılında diğer rafinerilere de yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

KURUMSAL YÖNETİM

Hukuki Açıklamalar

Kurumsal Yönetim ile İlgili Açıklamalar

Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları

Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Görüş

Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Yönetim Kurulu Değerlendirmesi

Denetim Komitesi Raporu (Finansal Tablolara İlişkin)

Sorumluluk Beyanı (Finansal Tabloların Kabulüne İlişkin)

Denetim Komitesi Raporu (Faaliyet Raporuna İlişkin)

Sorumluluk Beyanı (Faaliyet Raporunun Kabulüne İlişkin)

Bağımsızlık Beyanları

HUKUKİ AÇIKLAMALAR

Sermaye Yapısı

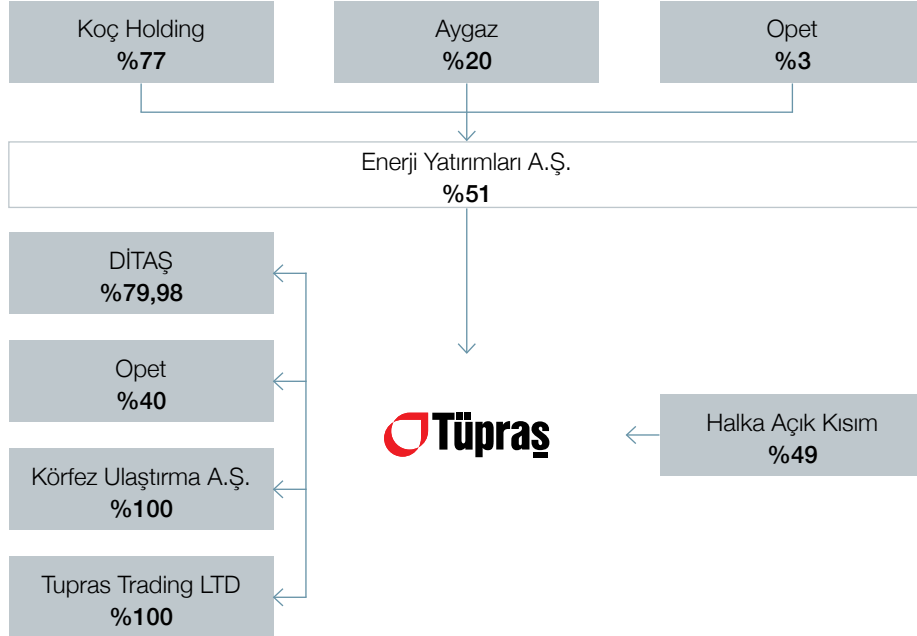
Şirketin hisseleri A ve C Grubu olmak üzere iki gruba ayrılmış olup tamamı nama yazılıdır. Şirketin çıkarılmış sermayesi 250.419.200 TL olup, söz konusu çıkarılmış sermayesi muvazaadan ari şekilde ödenmiştir.

Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar.

Grup	Pay Sahibi	Sermaye Tutarı (TL)	Türü	Pay Adedi
A	Enerji Yatırımları A.Ş.	127.713.792,22	Nama	12.771.379.222
A	Diğer (Halka Açık)	122.705.407,77	Nama	12.270.540.777
C	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	0,01	Nama	1
Toplam		250.419.200,00		25.041.920.000

Ortaklık Yapısı

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na "SPK" kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul "BİST"te işlem görmektedir. Şirket'in BİST'e kayıtlı %49 oranında hissesi mevcuttur. Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları ile Şirket'in hisselerini elinde bulundurduğu bağlı ortaklıkları ve hisse oranları aşağıdaki gibidir.

Oy Hakkı

Şirket Esas Sözleşmesine göre, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını kısıtlayacak ve/veya karşılanmasına engel olacak nitelikte, rafinerilerden herhangi birinin kapatılması, satılması, herhangi bir tazyit ile sınırlandırılması veya kapasitesinin %10'dan fazla azaltılmasına ya da Şirket'in bölünmesi veya başka bir şirket ile birleşmesi ve/veya Şirket'in tasfiyesi gibi konularda karar alınabilmesi için Özelleştirme İdaresi'nin temsil ettiği C grubu hissenin Yönetim Kurulu'nda olumlu oy kullanması gerekmektedir. C grubu imtiyazlı hissenin yukarıda belirtilen hususlar dışında oy hakkı üzerinde imtiyazı bulunmamaktadır.

HUKUKİ AÇIKLAMALAR

Tüpraş'ın Finansal Duran Varlıklardaki İştirak Paylarında 2020 Yılında Gerçekleşen Önemli Değişiklikler Hakkında Bilgi

Tüpraş'ın 2020 yılında doğrudan iştirak ettiği finansal duran varlıklarına iştirak oranlarında Türk Ticaret Kanunu'nda belirlenen sınırlara ulaşan veya altına düşen değişim gerçekleşmemiştir.

Varsa Yıl İçinde Yapılan Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı Bilgileri

Yıl içinde Olağanüstü Genel Kurul Yapılmamıştır.

Yıl İçindeki Organizasyonel Değişiklikler

Yıl içerisinde organizasyonel yapıda herhangi bir değişiklik gerçekleşmemiştir.

Bağlı Şirket Raporu

1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 199'uncu maddesi uyarınca, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. yönetim kurulu, faaliyet yılının ilk üç ayı içinde, geçmiş faaliyet yılında şirketin hâkim ortağı, nihai hâkim ortağı ile bunların bağlı şirketlerle ilişkileri hakkında bir rapor düzenlemek ve bu raporun sonuç kısmına faaliyet raporunda yer vermekle yükümlüdür. Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin ilişkili taraflarla yapmış olduğu işlemler hakkında gerekli açıklamalar 27 nolu finansal rapor dipnotunda yer almaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan 2 Mart 2021 tarihli Rapor'da "Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin hâkim ortağı, nihai hâkim ortağı ile bunların bağlı ortaklıkları ile 2020 yılı içinde yapmış olduğu tüm işlemlerde, işlemin yapıldığı veya önlemin alındığı veya alınmasından kaçınıldığı anda tarafımızca bilinen hal ve şartlara göre, her bir işlemde uygun bir karşı edim sağlandığı ve şirketi zarara uğratabilecek alınan veya alınmasından kaçınılan herhangi bir önlem bulunmadığı ve bu çerçevede denkleştirmeyi gerektirecek herhangi bir işlem veya önlemin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. " denilmektedir.

Şirket faaliyetlerini önemli derecede etkileyebilecek mevzuat değişiklikleri hakkında bilgi

Böyle bir durum bulunmamaktadır.

Tüpraş'ın aleyhine açılan ve Şirket'in mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek nitelikteki davalar ve olası sonuçları hakkında bilgiler

Şirket mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek büyüklükte Şirketimiz aleyhine 2020 yılında açılmış veya sonuçlanmış herhangi bir dava bulunmamaktadır.

Çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularında aleyhte açılan ve/veya sonuçlanan davalar

Çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularında Şirketimiz aleyhine 2020 yılında açılmış veya sonuçlanmış herhangi bir dava bulunmamaktadır.

Mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalar nedeniyle Şirket ve yönetim organı üyeleri hakkında uygulanan idari ve adli yaptırımlara ilişkin açıklamalar

2020 yılında mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalar nedeniyle Şirket ve yönetim organı üyeleri hakkında uygulanan idari ve adli yaptırım bulunmamaktadır.

Şirketin yatırım danışmanlığı ve derecelendirme gibi hizmet aldığı kurumlarla arasındaki çıkar çatışmaları ve bunları önlemek için alınan tedbirlere ilişkin açıklamalar

Böyle bir durum bulunmamaktadır.

Dönem içinde yapılan esas sözleşme değişiklikleri hakkında bilgiler

2020 yılı içerisinde esas sözleşme değişikliği yapılmamıştır.

KURUMSAL YÖNETİM İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM BEYANI

Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") tarafından kamuya ilk olarak Temmuz 2003'de açıklanan "Kurumsal Yönetim İlkeleri" Şirketimiz tarafından benimsenmekte ve bu ilkeler büyük oranda uygulanmaktadır. 2020 yılında yürürlükte bulunan II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği (Tebliğ) kapsamında zorunlu olan tüm ilkelere tam olarak uyulurken, zorunlu olmayan ilkelerin de büyük çoğunluğuna uyum sağlanmıştır. Zorunlu olmayan Kurumsal Yönetim İlkelerine de tam uyum amaçlanmakta ve bu konuda azami çaba gösterilmekle birlikte, ilkelerin bir kısmında uygulamada yaşanan zorluklar, bazı ilkelere uyum konusunda gerek ülkemizde gerekse uluslararası platformda devam eden tartışmalar, bazı ilkelerin ise piyasanın ve Şirket'in mevcut yapısı ile tam örtüşmemesi gibi nedenlerle tam uyum henüz sağlanamamıştır. Henüz uygulamaya konulmamış olan ilkeler üzerinde çalışılmakta olup; Şirketimizin etkin yönetimine katkı sağlayacak şekilde idari, hukuki ve teknik alt yapı çalışmalarının incelenmesi sonrasında uygulamaya geçilmesi değerlendirilebilecektir.

SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygun olarak derecelendirme yapmak üzere faaliyet izni bulunan, uluslararası derecelendirme kuruluşu SAHA Kurumsal Yönetim ve Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. tarafından 3.10.2019 tarihinde yapılan değerlendirme sonucunda Tüpraş'ın kurumsal yönetim derecelendirme notu 10 üzerinden 9,50 (%95,03) iken; 2.10.2020 tarihinde 9,58 (%95,78) olarak güncellenmiştir. Kurumsal yönetim derecelendirme notunun ana başlıklar itibarıyla dağılımı aşağıda verilmektedir.

Ana Başlıklar	2019 Notu	2020 Notu
Pay Sahipleri	95,53	95,53
Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık	95,30	97,24
Menfaat Sahipleri	99,51	99,51
Yönetim Kurulu	92,55	93,32
Toplam	95,03	95,78

Kurumsal Yönetim Derecelendirme Raporu'na www.tupras.com.tr adresindeki Şirket internet sitesinden ulaşılması mümkündür.

2020 yılı içinde Kurumsal Yönetim alanındaki çalışmalar, SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkeleri ile ilgili düzenlemelerini içeren Sermaye Piyasası Kanunu ve bu Kanuna dayanarak hazırlanan tebliğlere uygun biçimde yürütülmüştür. 2020 yılında yapılan Olağan Genel Kurulumuzda Yönetim Kurulumuz Tebliğ'deki düzenlemelere uygun olarak oluşturulmuştur. Genel kurul öncesinde bağımsız üye adaylarının belirlenmesi ve kamuya duyurulmasına ilişkin süreç gerçekleştirilmiş, düzenlemelere uygun şekilde seçim tamamlanmıştır. Kanuni yükümlülükler ve esas sözleşmemizin 10'uncu maddesi uyarınca Yönetim Kurulumuzun bir üyesi, C Grubu pay sahibi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ("ÖİB") tarafından aday gösterilen kişiler arasından seçilmektedir. Tebliğ'in 6'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında yer alan yetki çerçevesinde; ana faaliyet konusu, kamu hizmeti vermek üzere kamu kurum ve kuruluşları tarafından süreli veya süresiz olarak verilmiş bir lisansın veya bir imtiyazın kullanılması olan veya kamu kurum ve kuruluşlarının imtiyazlı pay sahibi olduğu Şirketimizin ÖİB tarafından aday gösterilen söz konusu Yönetim Kurulu Üyesi için 4.3.7 numaralı ilke uygulanmamaktadır. Hazırlanan genel kurul bilgilendirme dokümanı ile ilkelere açıklanması zorunlu olan imtiyazlı paylar, oy hakları, organizasyonel değişiklikler gibi genel kurul bilgileri, yönetim kurulu üye adayları özgeçmişleri, yönetim kurulu ve üst düzey yönetici ücret politikası ve açıklanması gereken diğer bilgiler genel kuruldan 3 hafta önce yatırımcılarımızın bilgisine sunulmuştur. Kurulan yönetim kurulu komiteleri etkin olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Ayrıca Şirketimiz internet sitesi ve faaliyet raporu gözden geçirilerek, ilkelere tam uyum açısından gerekli revizyonlar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 2021 yılının başında Tüpraş Yönetim Kurulu Çeşitlilik Politikası onaylanarak, yönetim kurulunda 5 yıl içinde %25 kadın üye bulundurma hedefi benimsenmiştir. Önümüzdeki dönemde de ilkelere uyum için düzenlemelerdeki gelişmeler ve uygulamalar dikkate alınarak gerekli çalışmalar yapılacaktır.

KURUMSAL YÖNETİM İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Şirketimiz 1 Ocak 2020 – 31 Aralık 2020 faaliyetleri döneminde zorunlu ilkelere tam uyum sağlamakla beraber, düzenleme uyarınca uygulaması zorunlu olmayan Kurumsal Yönetim İlkeleri'nden, henüz tam uyum sağlanamayan başlıca ilkeler aşağıda belirtilmekte, konuya ilişkin ilave açıklamalar ise faaliyet raporunun ilgili kısımlarında yer almaktadır. Zorunlu olmayan ilkelere tam olarak uyum sağlanamaması nedeniyle Şirketimizin maruz kaldığı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

- 1.3.10 numaralı ilkeye ilişkin olarak, yapılan bağışlar için genel kurul gündeminde ayrı bir gündem maddesine yer verilmekte, genel kurul bilgilendirme dokümanında en yüksek tutarlı bağışların detayı açıklanmaktadır. Bilgilendirme dokümanında detaylandırılmayan bakiye tutar ise muhtelif kurum ve kuruluşlara yapılan ve her biri 150 bin TL'nin altındaki, yatırımcılar açısından önemli bilgi niteliğinde bulunmayan muhtelif bağışlardan oluşmaktadır. Bu tutarın altındaki bağışlar yatırımcılarımız tarafından takip edilmemekte olup, izleyen yıllarda da bu önemlilik sınırı ile açıklama yapılmasına devam edilmesi planlanmaktadır.
- 1.4.2 numaralı ilkeye ilişkin olarak, faaliyet raporunun "Hukuki Açıklamalar" bölümünde yer aldığı üzere ÖİB'ye ait imtiyaz esas sözleşmemizde düzenlenmiştir. Tüpraş'ın payları A ve C grubu olarak ikiye ayrılmış olup C Grubu pay sahibi ÖİB'dir. Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. Söz konusu imtiyazın Şirket'in Özelleştirme aşamasından bu yana var olduğu, sadece imtiyazlı paylar ile karar almanın mümkün olmadığı ve halka açık payların sahiplerinin yönetimde temsili açısından fark yaratacak nitelikte bir imtiyaz olmadığı dikkate alınarak, söz konusu yapıda bir değişiklik öngörülmektedir. Nitekim esas sözleşmemiz uyarınca C grubu pay, bu paya tanınan hakların Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı ile sona erdirilinceye kadar varlığını sürdürecektir.
- 1.5.2 numaralı ilkeye ilişkin olarak, azlık hakları, esas sözleşme ile sermayenin yirmide birinden daha düşük bir orana sahip olanlara tanınmamış olup, genel uygulamalara paralel olarak azınlığa düzenlemelerdeki genel hükümler çerçevesinde haklar sağlanmıştır. Yatırımcılardan da bu konuda herhangi bir talep gelmemiş olup, genel en iyi uygulama örnekleri takip edilmekte, yakın zamanda bu konuda bir değişikliğe gidilmesi ise öngörülmektedir.
- 1.7.1 numaralı ilkeye ilişkin olarak, Esas Sözleşmemizin 7'inci maddesinde payların devir esasları düzenlenmiş olup, borsada işlem görmeyen ÖİB'ye ait imtiyazlı C Grubu payın devrine ilişkin kısıt getirilmiş olmakla birlikte, borsada işlem gören A grubu pay sahiplerinin paylarını serbestçe devretmesini zorlaştıran uygulamalar veya pay devrini kısıtlayan hükümler mevcut değildir. C grubu pay, 4046 sayılı Kanunun T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na verdiği yetkilerle esas itibarıyla aynı yetkileri haiz bir başka Türk kamu kuruluşuna devredilebilir. C grubu pay, bu paya tanınan hakların Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı (veya o tarihteki yetkili merci kararı) ile sona erdirilinceye kadar varlığını sürdürecektir. C Grubu paya tanınan hakların sona erdirilmesine karar verilmesi halinde, bu pay A Grubu paya dönüşecektir.
- 4.4.1 numaralı ilkeye ilişkin olarak, 2020 yılında Covid-19 salgını nedeniyle fiziki toplantı hiç yapılmamış, yönetim kurulu üyeleri şirketin performansı ve gelişmelerle ilgili olarak düzenli olarak bilgilendirilmiş ancak kararların tamamı elden dolaştırma usulüyle alınmıştır.
- 4.4.2 numaralı ilkeye ilişkin olarak; gündemde yer alan konularla ilgili bilgi ve belgelerin toplantıdan önce tüm yönetim kurulu üyelerine gönderilmesi için asgari bir süre tanımlanmamış olup, yönetim kurulu üyelerine bilgilerin sunulma zamanı, yönetim kurulu gündemindeki konu ve süreç dikkate alınarak belirlenmekte ve makul bir süre öncesinde üyeler bilgilendirilmektedir. Yönetim kurulunun etkin çalışmaları da dikkate alınarak, bu konuda bir tanımlama yapılması yönünde acil bir ihtiyaç görülmemekle birlikte, konuya ilişkin olarak önümüzdeki dönemlerde değerlendirme yapılması hedeflenmektedir.

- 4.4.5 numaralı ilkeye ilişkin olarak, Yönetim Kurulu toplantılarının ne şekilde yapılacağı konusunda Şirketimizde uzun yıllardır tutarlı bir biçimde sürdürülen süreçler bulunmakla birlikte, bu konuya özgü yazılı bir şirket içi düzenleme bulunmamaktadır. Yönetim kurulunun etkin çalışmaları da dikkate alınarak, bu konuda bir iç düzenleme yapılması yönünde acil bir ihtiyaç görülmemekle birlikte, konuya ilişkin olarak önümüzdeki dönemlerde değerlendirme yapılması hedeflenmektedir.
- 4.4.7 numaralı ilkeye ilişkin olarak, yönetim kurulu üyelerinin iş deneyimleri ve sektörel tecrübelerinin Yönetim Kurulu'na önemli katkısı dolayısıyla, yönetim kurulu üyelerinin şirket dışında başka görevler alması sınırlandırılmamıştır. Faaliyet raporumuzda yönetim kurulu üyelerimizin özgeçmişlerine yer verilmiştir. Yönetim kurulunun etkin çalışmaları da dikkate alınarak, kurumsal yönetim açısından herhangi bir olumsuz durum oluşturmadığı değerlendirilen mevcut uygulamada kısa vadede bir değişiklik öngörülmemektedir.
- 4.5.5 numaralı ilkeye ilişkin olarak, komitelerde görevlendirme yönetim kurulu üyelerimizin bilgi birikimi ve tecrübeleri dikkate alınarak, ilgili düzenlemeler doğrultusunda yapılmakta, bazı yönetim kurulu üyelerimiz birden çok komitede görevlendirilmektedir. Birden fazla komitede görev alan üyeler, ilişkili konularda görev yapan komiteler arası iletişimi sağlamakta ve işbirliği imkânlarını artırmaktadır. Yönetim kurulu üyelerinin bilgi birikimi ve tecrübelerinin de katkısıyla verimli çalışmaları dikkate alınarak, mevcut komite yapısı etkin değerlendirilmekte; yakın zamanda bir değişiklik ihtiyacı öngörülmemektedir.
- 4.6.5 numaralı ilkeye ilişkin olarak, Olağan Genel Kurulda ve finansal tablo dipnotlarımızda yönetim kurulu üyelerine ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere yapılan ödemeler genel uygulamalara paralel şekilde toplu olarak kamuya açıklanmaktadır. Kişisel bilgilerin gizliliği açısından önemli görülen konu hakkında piyasa uygulamaları yakından izlenmekte olup, yaygın uygulamaya paralel hareket edilmesi öngörülmektedir.
- SPK'nın 10.01.2019 tarih ve 2/49 sayılı Kararı uyarınca hazırlanan ve Şirketimiz Yönetim Kurulu tarafından onaylanan 2020 yılı Kurumsal Yönetim Uyum Raporu (URF) ve Kurumsal Yönetim Bilgi Formu (KYBF) faaliyet raporunun ekinde (Sayfa 260-277)yer almakta olup, ilgili dokümanlara Kamuyu Aydınlatma Platformu'ndaki Şirketimiz kurumsal yönetim Sayfasından da ulaşılabilir.

PAY SAHİPLERİ İLE İLİŞKİLER

Tüpraş ile pay sahipleri arasındaki tüm ilişkiler, "Yatırımcı İlişkileri Birimi" sorumluluğunda yerine getirilmektedir. Yatırımcı İlişkileri Birimi, gerektiğinde diğer birimlerden görüş alarak pay sahipleri ve potansiyel yatırımcıların, gizli ve ticari sır niteliğindeki bilgiler hariç olmak üzere, bilgi eşitsizliğine yol açmayacak şekilde Şirket'in faaliyetleri, finansal durumu ve stratejilerinin bilgilendirilmesinden ve pay sahipleri ile Şirket yöneticileri arasındaki çift yönlü iletişimin yönetilmesinden sorumludur. Genel Kurul toplantılarının yürürlükteki düzenlemelere, esas sözleşmeye ve Şirket içi düzenlemelere uygun olarak yapılması, Genel Kurul toplantısında pay sahiplerinin yararlanabileceği Faaliyet Raporu ve diğer dokümanların hazırlanması, mevzuatın gerektirdiği finansal raporlama gibi yükümlülükler, özel durumların kamuya açıklanması gibi düzenlemelerin gerektirdiği her türlü kamuyu aydınlatma yükümlülükleri Yatırımcı İlişkileri Birimi ile Finansal Planlama ve Raporlama Birimi'nin sorumluluğunda yerine getirilmektedir.

Yatırımcı İlişkileri Birimi yürüttüğü çalışmalar hakkında Yönetim Kurulu'na iletilmek üzere Kurumsal Yönetim Komitesi'ne yılda en az bir defa rapor sunar. 2019 yılı faaliyetlerine ilişkin söz konusu rapor 20 Şubat 2020 tarihinde Yönetim Kurulu'na sunulmak üzere Kurumsal Yönetim Komitesi'ne iletilmiş olup, 2020 yılı faaliyetlerine ilişkin rapor ise 5 Mart 2021 tarihinde Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından değerlendirilmiş ve Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

KURUMSAL YÖNETİM İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Yatırımcı İlişkileri Sorumluları:

CFO: Doğan Korkmaz

Yatırımcı İlişkileri Müdürü: Levent Bayar

Yatırımcı İlişkileri Koordinatörü: Aslı Kondu

Yatırımcı İlişkileri Şefi: Anıl Can

Kurumsal Yönetim Koordinatörü: Fettane Sayın

Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışmaları

Şirket'in Yönetim Kurulu Üyesi seçiminde aradığı temel nitelikler, SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde yer alan niteliklere uygundur.

Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür görevleri ayrı kişiler tarafından yerine getirilmektedir. Yönetim Kurulu Üyelerinin iş deneyimleri ve sektörel tecrübelerinin Yönetim Kurulu'na önemli katkısı dolayısıyla, Şirket dışında başka görevler alması sınırlandırılmamıştır. Genel Kurul öncesinde üyenin özgeçmişi ile birlikte, Şirket dışında yürüttüğü görevler de pay sahiplerinin bilgisine sunulmaktadır.

Aday Gösterme Komitesi'nin görevleri, Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından yerine getirilmektedir. Kanuni yükümlülükler ve esas sözleşmenin 10'uncu maddesi uyarınca Yönetim Kurulunun bir üyesi, C Grubu pay sahibi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından aday gösterilen kişiler arasından seçilmektedir. Mevcut durumda, Yönetim Kurulu'ndaki 4 bağımsız üye Tebliğ'de belirtilen bağımsızlık kriterlerini taşımaktadır. 2020 faaliyet döneminde bağımsız Yönetim Kurulu üyelerinin bağımsızlığını ortadan kaldıran bir durum ortaya çıkmamıştır.

01 Nisan 2020 tarihli Şirket Genel Kurulu'nda, 2020 faaliyetlerinin görüşüleceği Genel Kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere 1 yıllık süre için seçilen, tamamı SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde yapılan tanımlamaya göre icrada görev almayan Yönetim Kurulu Üyeleri hakkında özet bilgi aşağıda tabloda olup, özgeçmişleri Şirket'in internet sitesinde ve Faaliyet Raporu'nda yer almaktadır.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı Soyadı	Görevi	Şirket Dışında Aldığı Görevler	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi Olup Olmadığı	Yer Aldığı Komiteler ve Görevi
Ömer M. Koç	Başkan	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri	Bağımsız Üye Değil	Yürütme Komitesi Başkanı
Ali Y. Koç	Başkan Vekili	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri	Bağımsız Üye Değil	Yürütme Komitesi Üyesi
Rahmi M. Koç	Üye	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri	Bağımsız Üye Değil	Yürütme Komitesi Üyesi
Semahat S. Arsel	Üye	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri	Bağımsız Üye Değil	Yürütme Komitesi Üyesi
Levent Çakıroğlu	Üye	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri Koç Holding CEO	Bağımsız Üye Değil	
Erol Memioğlu	Üye	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri	Bağımsız Üye Değil	Risk Yönetim Komitesi Üyesi
Yağız Eyüboğlu	Üye	Koç Holding Şirketleri Yönetim Kurulu Üyelikleri Enerji Grubu Başkanı	Bağımsız Üye Değil	Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi
Zafer Sönmez	Bağımsız Üye (ÖİB Temsilcisi)	Türkiye Varlık Fonu A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür	Bağımsız Üye	
Muharrem Hilmi Kayhan	Bağımsız Üye	Söktaş A.Ş. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı ve Üyeliği	Bağımsız Üye	Kurumsal Yönetim Komitesi Başkanı; Denetim Komitesi Başkanı
Ayşe Canan Ediboğlu	Bağımsız Üye	ING Bank Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi	Bağımsız Üye	Risk Yönetim Komitesi Başkanı
Kamil Ömer Bozer	Bağımsız Üye	Coca Cola İçecek, Adel Kalemcilik Ticaret ve Sanayi A.Ş., Kamil Yazıcı Yönetim ve Danışma A.Ş., Anadolu Isuzu, Boyner Grup Yönetim Kurulu Üyelikleri, Anadolu Etap Yönetim Kurulu Danışmanlığı, Söktaş Tekstil A.Ş, Arçelik A.Ş.'de YKÜ	Bağımsız Üye	Denetim Komitesi Üyesi

KURUMSAL YÖNETİM İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Yönetim Kurulu, Şirket'in işleri gerektirdikçe toplanır. Başkan'ın veya üyelerden ikisinin talebi halinde Yönetim Kurulu'nun toplanması zorunludur. Yönetim Kurulu toplantıları Şirket'in idare merkezinde veya Yönetim Kurulu Üyelerinin çoğunluğunun belirleyeceği yerde yapılabilir. Düzenli toplantılara ilave olarak, gerekli görülen hallerde özel konulara ilişkin karar almak üzere, Yönetim Kurulu salt çoğunluğu sağlayacak üye sayısı ile toplanmakta veya Türk Ticaret Kanunu'nun 390/4 maddesi uyarınca fiilen toplantı yapmadan karar alabilmektedir. Yönetim Kurulu'nun toplantı şekli, toplantı ve karar nisapları, oy kullanımı, görev ve yetkileri konusunda Türk Ticaret Kanunu hükümleri ve SPK düzenlemelerine uyulur.

Yönetim Kurulu toplantılarının gündemi Yönetim Kurulu sekreteryası tarafından daha önce alınan kararlar ve karar alınmasını gerektiren konular göz önünde tutularak hazırlanmaktadır. Diğer toplantıların gündemini ise yasal zorunluluklar nedeniyle karar alınmasını gerektiren hususlar belirlemektedir. Yönetim Kurulu'nun sekreteryaya görevi Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı (CFO) tarafından yürütülmektedir.

2020 yılında Covid-19 salgını nedeniyle fiziki toplantı yapılmamış, yönetim kurulu üyeleri şirketin performansı ve gelişmelerle ilgili olarak düzenli olarak bilgilendirilmiş ancak kararların tamamı elden dolaştırma usulüyle alınmıştır. 2020 yılında toplam 26 adet karar almıştır. Alınan kararlara bağımsız üyelerin tamamı katılım sağlamıştır. C grubu hisseyi temsil eden üyenin Esas Sözleşme'nin 10. Maddesinde belirtilen konulardaki hakkı saklı kalmak kaydı ile Yönetim Kurulu toplantılarında her üyenin bir oy hakkı bulunmakta olup, açıklanan farklı görüş ve karşı oy gerekçeleri ile Yönetim Kurulu üyeleri tarafından sorulan özelliikli sorular karar zaptına geçirilmektedir. 2020 yılı içerisinde bu türde bir muhalefet veya farklı görüş beyan edilmemiştir. Yönetim Kurulu Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelerinin onayına sunulan ilişkili taraf işlemi ile önemli nitelikte işlemlerden kabul görmeyen ve Genel Kurul'un onayına götürülen bulunmamaktadır.

Yönetim Kurulu; aldığı stratejik kararlarla, Şirket'in risk, büyüme ve getiri dengesini en uygun düzeyde tutarak akılcı ve tedbirli risk yönetimi anlayışıyla Şirket'in öncelikle uzun vadeli çıkarlarını gözeterek, Şirket'i idare ve temsil etmektedir. Yönetim Kurulu, Şirket'in stratejik hedeflerini tanımlamakta, ihtiyaç duyulan insan ve finansal kaynaklarını belirlemekte ve yönetimin performansını denetlemektedir. Yönetim Kurulu, yılda dört defa yaptığı fiziki toplantılarla, Şirketin üçer aylık dönemler itibarı ile finansal performansını bütçeye göre karşılaştırmalı olarak takip ederken; stratejik konulardaki gelişmeleri de takip eder ve Şirket yönetiminin önerilerini de dikkate alarak yeni stratejiler geliştirir ve yatırım kararları alır. Sene sonu performans değerlendirme sürecinde finansal ve operasyonel göstergelerin yanı sıra, Şirket stratejilerinin hayata geçirilmesine yönelik hedeflerin gerçekleşme düzeyi de ölçülerek, bunların performans ve ödül sistemine girdi teşkil etmesi sağlanır.

Yönetim Kurulu Üyeleri ve yöneticilerin görevleri çerçevesinde kişisel olarak sorumlu tutulabilecekleri yükümlülüklerine karşı, zararların tazmini ile ilgili Şirket sermayesinin %25'ini aşan bedelle yönetici sorumluluk sigortası yaptırılmıştır.

Yönetim Kurulu üyelerine ve üst düzey yöneticilere sağlanan her türlü hak, menfaat ve ücret ile bunların belirlenmesinde kullanılan kriterler ve ücretlendirme esaslarını içeren Şirketin "Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler için Ücret Politikası" Şirket'in internet sitesinde ve faaliyet raporunda yer almaktadır. Yönetim Kurulu üyelerine veya yöneticilerine Şirket tarafından borç verilmesi, kredi kullandırılması, lehlerine teminat verilmesi gibi çıkar çatışmasına yol açacak önemli bir işlem söz konusu değildir. Yönetim Kurulu, Şirketin faaliyetlerini gözetirken çıkar çatışması doğma olasılığının olup olmadığını ve varsa söz konusu çıkar çatışmasının şirket açısından sonuçlarını değerlendirmekte ve Şirket'in çıkarlarına en uygun şekilde hareket edilmesi için gereken kararları almaktadır. Ayrıca, ilişkili taraf işlemlerinde de düzenlemelere uyumun yanı sıra, Yönetim Kurulu tarafından olası suiistimal riskleri değerlendirilmekte ve ilişkili taraf işlemleri titizlikle ele alınmaktadır.

Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler

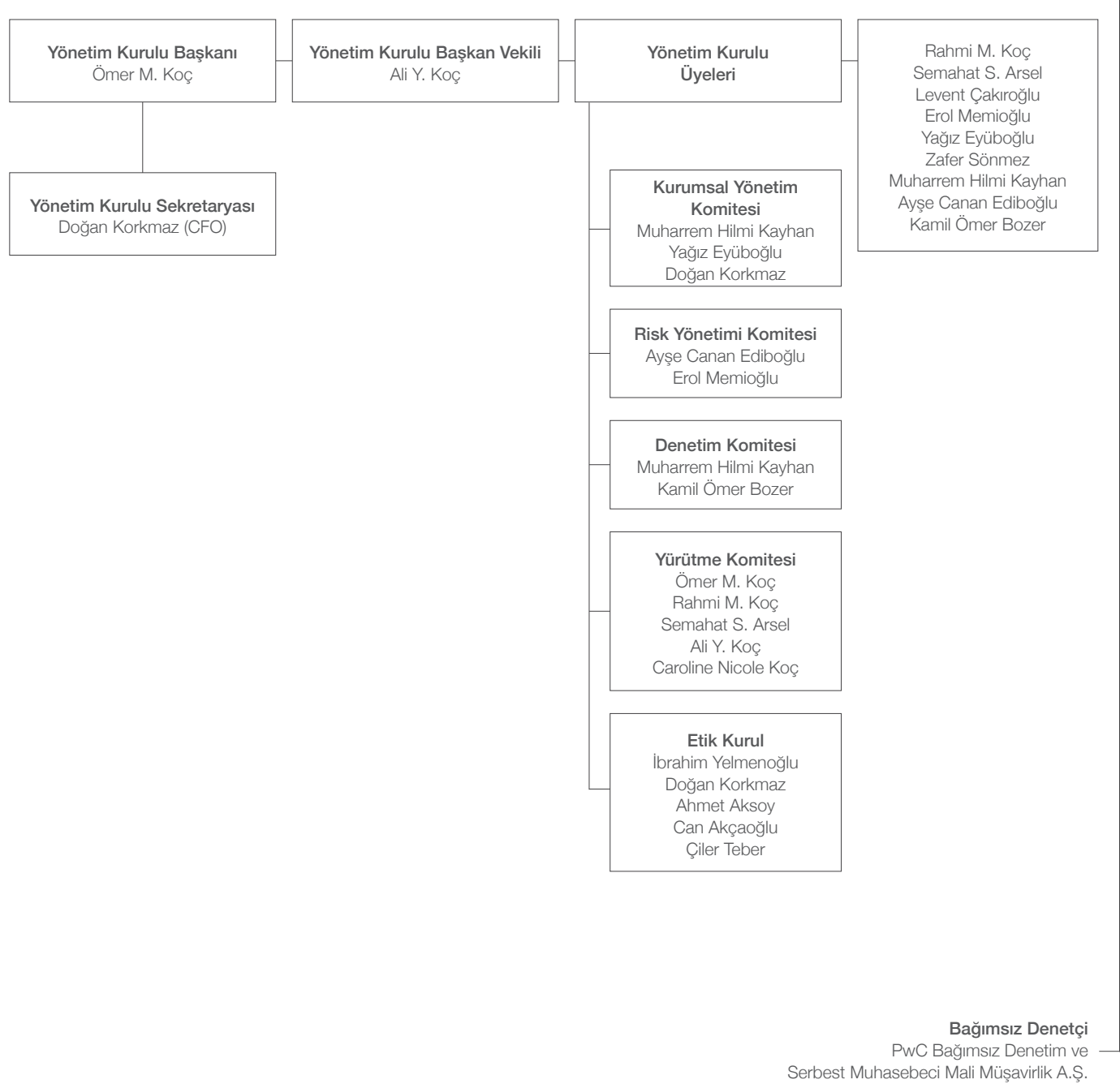
Esas Sözleşme'ye göre Yönetim Kurulu, ilgili mevzuat hükümlerine uymak kaydıyla uygun göreceği konularda kendi üyeleri ve/veya üyesi olmayan kişilerden oluşan danışma, koordinasyon, denetim ve benzeri nitelikte komiteler veya alt komiteler oluşturulabilir.

Oluşturulan komitelere 01 Nisan 2020 tarihli Olağan Genel Kurul'un ardından, 2 Nisan 2020 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri madde 4.5'te belirtilen hükümler çerçevesinde üyelerin seçimi tamamlanmıştır.

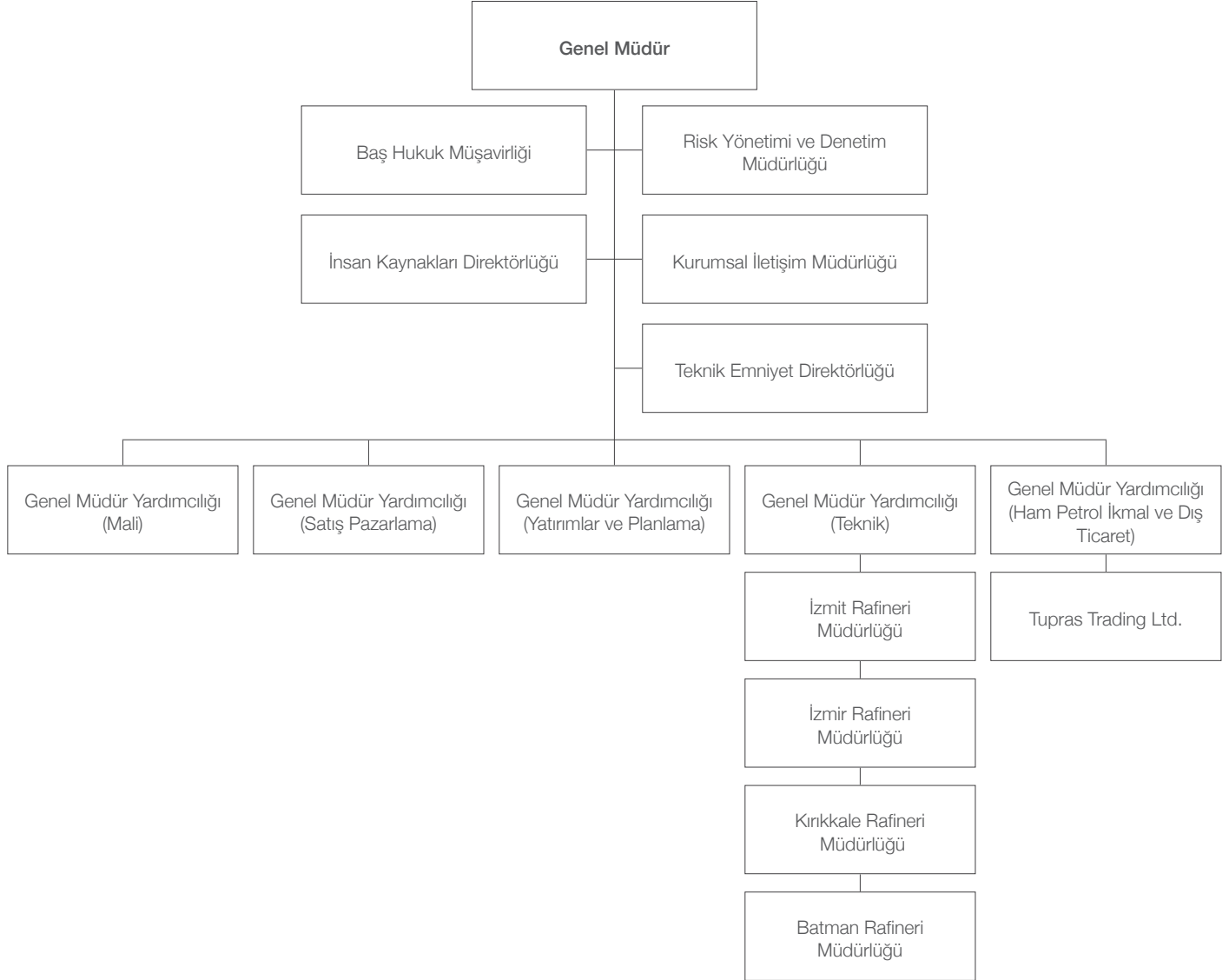
2020 yılında tüm Yönetim Kurulu Komiteleri, Kurumsal Yönetim İlkeleri ve kendi çalışma esasları kapsamındaki görev ve sorumlulukları yerine getirmiş; çalışma planlarına uygun şekilde toplanmıştır. Komite çalışmaları esnasında gerektiğinde şirket yöneticilerinden ve bağımsız denetçiden de görüş alınmıştır. Komitelerin çalışmaları hakkında bilgiler ile yıl içinde yapılan toplantıların sonuçlarını içeren raporlar Yönetim Kurulu'na sunulmuştur. Yönetim Kurulu, Yönetim Kurulu Komiteleri'nin çalışmalarından beklenen faydanın temin edildiği görüşündedir.

Kurulan Kurumsal Yönetim Komitesi, Risk Yönetim Komitesi, Denetim Komitesi ve Yürütme Komitesi'nin çalışma esasları ve 2020 yılı içerisindeki çalışmaları Faaliyet Raporunun Kurumsal Yönetim altında Yönetim Kurulu Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Yönetim Kurulu Değerlendirmesi başlığı altında yer almaktadır.

YÖNETİM KURULU YAPISI

TÜPRAŞ ORGANİZASYON ŞEMASI

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ UYUM BEYANI

Tüpraş, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)'nın Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi'nde belirtilenler dahil sürdürülebilirlik alanındaki iyi uygulamaları yakından takip etmekte ve çalışmalarını bu alanda genel kabul görmüş en iyi uygulamalara olabildiğince uyum sağlama hedefiyle yürütmektedir. Tüpraş'ın sürdürülebilirlik altında yönettiği konuların birçoğu, SPK tarafından 2020 yılında yürürlüğe konulan "Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi"nde belirtilen ilkeler ile örtüşmektedir. Bu çerçevede Tüpraş tarafından SPK'nın "uy ya da açıkla" yaklaşımı ile hazırladığı zorunlu olmayan "Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesinde" belirtilen ilkelerin birçoğuna uyum sağlanmıştır. Söz konusu ilkelerin bir kısmında uygulamada yaşanan zorluklar, genel ulusal ve uluslararası arenadaki belirsizlikler, bazı ilkelerin Şirket'in mevcut yapısı ile tam örtüşmemesi, devam eden çalışmalarda elde edilecek bulgulara göre uyum esaslarının belirlenecek olması gibi nedenlerle tam uyum henüz sağlanamamıştır. Şirketimizin sürdürülebilir değer yaratma hedefine katkı sağlayacak şekilde henüz tam uyum sağlanmamış olan ilkelere de uygulamaya geçilmesi hedeflenmektedir.

SPK'nın Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi'nde yer alan ilkelere örtüşen Tüpraş'ın sürdürülebilirlik uygulamaları Faaliyet Raporu'nun başta Sürdürülebilirlik Bölümünde; Çevre Yönetimi, Enerji Verimliliği, Sağlık ve Emniyet Uygulamaları ve Toplumsal Sorumluluk başlığı yanı sıra "İnsan Kaynakları" Bölümlerinde detaylı olarak açıklanmış olup, henüz tam uyum sağlanamayan başlıca ilkeler hakkında açıklamalarımız ise aşağıda belirtilmektedir. Zorunlu olmayan ilkelere tam uyum sağlanamaması nedeniyle çevresel ve sosyal risk yönetiminde meydana gelen etkiler Şirketimizce takip edilmekte ve sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında değerlendirilmektedir.

- Tüpraş ÇSY politikaları hazırlanmış ve Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe konmuştur. Şirket stratejisi çalışmalar kapsamında yeni bir sürdürülebilirlik önceliklendirme analizi gerçekleştirilerek, şirketin başansı ve aynı zamanda paydaş beklentileri açısından önemli öncelikli konuların belirlenme çalışmaları devam etmektedir. Öncelikli konular kapsamında hedef belirleme ve eylem planlarının oluşturulması amacıyla farklı birimlerden uzmanlıkların iş birliği ile Sürdürülebilirlik Çevik Takımı kurulmuştur, sonraki aşamalarda hedefler belirlenerek eylem planları oluşturulacaktır.
- ÇSY alanında Kilit Performans Göstergeleri belirlenmiş olup teyit edilebilir olanlar ve doğrulama yapılanlar yıllar bazında karşılaştırmalı olarak Şirket'in Faaliyet Raporu ve Sürdürülebilirlik Raporunda açıklanmaktadır. Ancak, kamuoyu ile paylaşılan göstergeler açısından karşılaştırılabilir ve teyit edilebilir nitelikte yerel veya uluslararası sektör karşılaştırmaları bulunmamaktadır.
- Çevresel göstergelerden sera gazı emisyonları, İzleme Raporlama ve Doğrulama (İRD) Tebliği kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yetkilendirdiği doğrulayıcı kuruluşlar tarafından ve Şirket'in gönüllü olarak yaptığı ISO 14064-1 standardı kapsamındaki bağımsız üçüncü taraf kuruluşça doğrulanmaktadır ancak doğrulanmış veriler kamuoyuna açıklanmamaktadır. Seçilen enerji verimliliği projelerinden sağlanan sera gazı azaltım miktarlarının doğrulanması ISO 14064-2 standardı kapsamında bağımsız üçüncü taraf kuruluşça yapılmakta ve doğrulanmış veriler kamuoyuna açıklanmaktadır.

- Tüpraş Faaliyet Raporu'nun Sürdürülebilirlik Bölümü'nde detaylandırıldığı üzere çevresel konular açısından düşük karbon ekonomisine geçiş ve iklim riskleri şirketin en öncelikli konuları arasında yer almaktadır. Bu önceliklerden hareketle, risklerin en üst seviyede yönetilebileceği, ulusal ve uluslararası gelişmeler çerçevesinde bir strateji oluşturulması ve söz konusu strateji doğrultusunda hedeflerin belirlenmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Diğer taraftan, sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonları düzenli olarak hesaplanmakta, ISO 14064-1 standardı uyarınca bağımsız üçüncü taraf kuruluşça doğrulanmaktadır. Benzer şekilde, enerji tüketim verilerine ilişkin göstergeler de takip edilmektedir. Söz konusu çevresel göstergelerden sera gazı emisyonları, İzleme Raporlama ve Doğrulama (İRD) Tebliği kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yetkilendirdiği doğrulayıcı kuruluşlar tarafından ve Şirket'in gönüllü olarak yaptığı ISO 14064-1 standardı kapsamındaki bağımsız üçüncü taraf kuruluşça doğrulanmakta ancak kamuoyuna açıklanmamaktadır. Seçilen enerji verimliliği projelerinden sağlanan sera gazı azaltım miktarlarının doğrulanması ISO 14064-2 standardı kapsamında ve bağımsız üçüncü taraflarca yapılmakta ve doğrulanmış veriler kamuoyuna açıklanmaktadır. Ancak, strateji geliştirme çalışmalarının tamamlanması sonrasında açıklanmayan veriler ve verilere ilişkin standart, protokol ve metodolojinin kamuoyu ile paylaşılması değerlendirilebilecektir. Kapsam 3 emisyonları ise henüz izlenmemektedir.
- Ülkemizde yasal olarak kurulmuş karbon fiyatlandırma mekanizması bulunmamaktadır. Uluslararası mecrada da operasyon faaliyeti gösterilmediğinden Şirket kapsama dâhil değildir. Fakat Şirket içi karbon fiyatlandırmayı projeler özelinde kullanarak projelerin karbon fiyatından nasıl etkilendiğinin değerlendirilmesi yapılmaktadır.

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

A. KURUMSAL RİSK YÖNETİM SÜRECİ

Kurumsal Risk Yönetim süreci, Şirketin mevcut değerlerini koruyup paydaşlar için yeni değerler yaratırken, Yönetimin kabul edilebilir seviyede değerlendirdiği risk iştahına uygun olarak tüm fonksiyonlarda tanımlanan risklerin birimler ile süreçler arasındaki iletişimini sağlayacak şekilde geliştirmiştir.

Tüpraş, kurumsal risklerini Genel Müdür'e doğrudan bağlı Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü aracılığı ile takip etmektedir. Riskten doğrudan sorumlu birimler ile yapılan çalıştaylar, etki ve sıklık analizleri neticesinde risk envanteri güncellenmektedir. Risk yönetimi yazılımı ile sürekli olarak takip edilen riskler, Risk Takip Komitesi tarafından önceliklendirilmekte, risklere ilişkin alınan aksiyonlar ve risk trendi belirli periyotlarda Risk Takip Komitesine raporlanmaktadır.

Risk kültürünü ve bilincini kurum çapında güçlendirmek amacıyla çalışanlara kurumsal risk yönetimi eğitimleri verilmesine ilişkin planlamalar devam etmektedir.

Tüpraş, Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde politikalarını oluşturmuş, kurumsal kültürünü güçlendirme kapsamında yönetim uygulamalarını hayata geçirmektedir. Bu doğrultuda, risk yönetim sürecinde ISO 31000 Risk Yönetim Standardı başta olmak üzere ulusal ve uluslararası standartlar ile iyi uygulamalar dikkate alınmaktadır.

Borsa İstanbul Kurumsal Yönetim Endeksi'nde 2007 yılından beri yer alan Tüpraş'ın, 2020 yılında bağımsız derecelendirme kuruluşları tarafından gerçekleştirilen değerlendirme sonucunda puanı 9,58 olarak belirlenmiştir.

B. RİSKİN ERKEN TEŞHİSİ KOMİTESİ

Tüpraş'ın 28 Temmuz 2010 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında alınan karar ile 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 378'inci maddesi ile SPK'nın Kurumsal Yönetim Tebliği'ne uyum ve Yönetim Kurulu bünyesindeki komitelerin etkin çalışmasını sağlamak amacıyla, Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapmak üzere Riskin Erken Teşhisi Yönetim Komitesi kurulmuştur.

Komitenin başkanlığını, icrada görevli olmayan Bağımsız Yönetim Kurulu üyesi Sayın Ayşe Canan Ediboğlu yürütmektedir. Komitenin diğer üyesi ise, icrada görevli olmayan Yönetim Kurulu üyesi Sayın Erol Memioğlu'dur. Komite, 2020 yılı içerisinde 6 adet toplantı gerçekleştirmiştir. Komite, Tüpraş'ın Risk Yönetim Sistemi ve Risk Raporlaması esaslarını değerlendirmekte, bu kapsamda periyodik olarak hazırlanan Risk Raporlarını incelemekte ve görüşlerini sunmaktadır. Raporlama çalışmaları ve komite değerlendirmeleri neticesinde alınan kararlar Yönetim Kurulu'nun bilgisine sunulmaktadır.

C. RİSK TAKİP KOMİTESİ

Risk Takip Komitesi, Kurumsal Risk Yönetimi uygulamalarını takip eden, Genel Müdür'e bağlı komitedir. Komite üyeleri; Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları ile Risk Yönetim ve Denetim Müdürü'nden oluşmaktadır. Komite'nin amacı, Şirket'in varlığını ve sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek tüm risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli tedbirlerin alınması, kurumsal risk yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi için gerekli politikaların ve uygulamaların geliştirilmesi ve risklere ait aksiyon planları ile risk trendlerinin anahtar risk göstergeleri vasıtasıyla periyodik olarak takip edilmesidir.

D. BİLGİ GÜVENLİĞİ KOMİTESİ

Tüpraş, kurumun tüm fiziksel ve elektronik bilgi varlıklarının gizliliğini, bütünlüğünü ve erişilebilirliğini, yasal uyumu sağlayarak ticari ve kurumsal imajını koruma taahhüdünde bulunmaktadır.

Bilgi güvenliğinin tam olarak sağlanabilmesi, bilgi güvenliği bilincinin oluşturulması, farkındalık seviyesinin artırılması ve bilgi güvenliğinin sağlıklı bir şekilde işletilebilmesi amacıyla ISO 27001 Standardının Kurumsal Roller Sorumluluklar ve Yetkiler maddesi uyarınca Bilgi Güvenliği Komitesi kurulmuştur. Komite lideri Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, Komite Yöneticisi ise Bilgi Teknolojileri Direktörü'dür. Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) sorumlusu Siber Güvenlik ve Risk Müdürü, üyeleri ise tüm Direktörlükler ve ilgili Müdürlüklerdir.

Komite, gündem olması halinde 6 ayda bir kez olmak üzere ve gerektiğinde katılımcıların veya yetkilendirdiği temsilcilerinin salt çoğunluğu ile toplanmaktadır. Toplanma sıklığını ve koşullarını Komite Lideri belirlemektedir.

Komite çalışma çıktılarının takip edilmesi, sahada yönetilmesi, yeni gündemin oluşturulması, sunum vb. tüm koordinasyon faaliyetlerinin yürütülmesi için Siber Güvenlik ve Risk Müdürlüğü görevlendirilmiştir. Siber Güvenlik ve Risk Müdürlüğü, gelişen teknolojiler ile siber tehdit ve riskleri engellemenin azami önemli hale gelmesi, bu teknolojilerin ayrı ve özelleştirilmiş bir ekip ile yönetilmesi ihtiyacı kapsamında Tüpraş üst yönetim onayı ile birlikte 2019 yılı Mart ayında kurulmuştur. Komite'nin almış olduğu kararlar titizlikle takip edilmekte olup, çalışma çıktıları ile birlikte bir sonraki komite gündeminin ilk sırasında yerini almaktadır. Komite 2020 yılında ayrıca, Sermaye Piyasası Kurulu'nun VII -128.9 Bilgi Sistemleri Tebliği ile halka açık şirketler için getirilen yükümlülükler kapsamında Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen Tüpraş Bilgi Güvenliği Politikasının çalışanlara duyurulması, uygulanması ve gözetimi ile bilgi sistemleri üzerinde etkin ve yeterli kontrollerin tesisi çalışmalarını da yürütmüştür.

E. OPERASYONEL TEKNOLOJİLER SİBER GÜVENLİK KOMİTESİ

Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi kontrol sistemleri araç ve uygulamalarına yönelik artan siber güvenlik risklerinin yönetilmesi, teknolojik güvenlik alt yapısının iyileştirilmesi, işletim, bakım, proje ve tedarikçi yönetim süreçleri içerisinde teknolojinin etkin olarak uygulanması, prosesin kesintisiz devamlılığının sağlanması için gerekli prosedür ve süreçlerin geliştirilmesini hedeflemektedir. Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi, endüstriyel bilişim hizmetleri, veri merkezi ve altyapı hizmetleri, işletme, elektrik/enstrüman bakım, proses kontrol, proses güvenliği, proje ve yatırımlar ve rafineri bilgi teknolojileri ekiplerinden oluşmaktadır. Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi 2020 yılında 4 kez toplanmıştır. Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi tarafından alınan kararların yayılımı ve geri dönüşlerinin sağlıklı şekilde yürütülebilmesi için tüm Rafinerilerde alt komiteler oluşturulmuştur. 2021 yılına kadar komite çalışmaları kapsamında 45 karar maddesi hayata geçirilmiş olup, çalışmalar planlı bir şekilde devam etmektedir.

F. TÜPRAŞ RİSK ENVANTERİ

Tüpraş yapılan risk değerlendirmesi sonrasında risklerini;

- 1- Teknik Emniyet ve Çevre Riskleri
- 2- Finansal Riskler
- 3- Ticari Riskler
- 4- Operasyonel Riskler
- 5- Stratejik Riskler
- 6- Uyum ve Yasal Riskler
- 7- İtibar Riskleri

olmak üzere, 7 ana başlık altında kategorize etmiştir.

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

1- Teknik Emniyet ve Çevre Riskleri

1.a – Teknik Emniyet Riskleri

Tüpraş, faaliyetlerinde riskleri tanımlayarak riskleri ortadan kaldırma, ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde kabul edilebilir düzeye indirme hedefleri doğrultusunda gelişimini sürdürmektedir. Bu kapsamda Uluslararası standart ve uygulamalar (API754, CCPS vb.) referans alınarak hazırlanan Proses Emniyeti öncül ve artçıl temel performans göstergeleri aylık olarak izlenmektedir.

Rafinerilerde CCPS ve OSHA referansı ile yönetimin liderliği ve sahiplenmesi temeli üzerinde Operasyonel Disiplin ile İşletme Mükemmelliğini hedefleyen Proses Emniyeti Yönetim Sistemi uygulanmaktadır.

Operasyonlardan kaynaklanan riskler 2 yılda bir gözden geçirilen ve 4 yılda bir yenilen HAZOP çalışmaları ile kontrol edilmektedir. Büyük kaza olasılıklarının meydana gelme frekansının 1×10^{-6} seviyesine kadar düşürülmesi hedeflenmektedir. Dünyada, ülkemizde ve rafinerilerimizde gelişen ve değişen süreçler ve potansiyel tehditler dikkate alınarak, 2020 yılı içerisinde bu çalışmalara Siber Güvenlik Risk Değerlendirme çalışmaları da eklenmiştir.

Değişikliklerin yönetimi sistemi ile yapılan proses tehlike analizlerinde tesis edilen ekipmanların, tesislerin ve proseslerin mevcut sistemlere etkileri, tehlikeleri değerlendirilerek yönetilmektedir.

2020 yılında özellikle proses emniyeti konusunda çalışanlarda farkındalık oluşturmak ve yetkinliklerin geliştirilmesi amacı ile Proses Emniyeti Yönetim Sistemi ve büyük kaza senaryolarını da içeren iç eğitimler hem sınıf ortamında hem online olarak uygulanmaya başlanmıştır.

Dijitalleşme çalışmaları ile birlikte proses emniyeti risklerinin yönetimi ve bariyerlerin etkinliğinin online olarak sürekli izlenmesi ve aksiyonlar konusunda projeler (alarm yönetimi, bariyer takibi-Safepool, SU/SD prosedürlerinin dijitalleştirilmesi vb.) yürütülmektedir.

İşletme, Bakım ve İSG ekipleri ortak çalışarak İş Kontrolü (Control of Work) sisteminin daha etkin kullanılması amacı ile tanımlama ve kontrol sistemlerini hayata geçirmişlerdir.

İş İzin Sisteminin daha efektif olabilmesi amacıyla, sistemin kullanıcıları ile beraber gözden geçirmeler yapılmış, değişiklik ve yenilikler uygulanmaya başlanmıştır.

Çalışanlar uluslararası sertifika programlarına, iç kaynaklı eğitim ve uygulama programlarına dahil edilmiştir.

Yüklenicilerin İSG hizmetlerinden daha etkin ve doğru olarak faydalanabilmesi için tek Ortak Sağlık Güvenlik Birimi (OSGB) uygulaması Batman ve Kırıkkale Rafinerisinde Faz 1 olarak devreye alınmış, 2021 içerisinde ise aynı projenin Faz 2 safhasına geçilmesi planlanmaktadır. İzmir ve İzmit Rafinerilerinde ise Faz 1 çalışmaları devam etmektedir.

Genel Bakım Yüklenicisi olarak rafinerilerde daha tecrübeli kurumsal çözüm ortaklarının görevlendirilmesi ile yüklenici İSG istatistiklerinde gözle görülür iyileşmeler sağlanmıştır, genel iş güvenliği kalitesinin artmasının yanı sıra yüklenici iş kazası rakamlarında anlamlı azalmalar kaydedilmiştir.

Tüm rafinerilerde Sağlık-Risk değerlendirmesi çalışmalarında sahaya özgü kimyasal, fiziksel, biyolojik, ergonomik ve psikolojik etmenler detaylı olarak incelenmektedir.

Covid-19 sebebiyle çalışanların ve ailelerin sağlığının korunması ve üretimin devamlılığının sağlanması için, Kurumsal Pandemi Planı aktive edilmiş, seyreltme stratejisi kapsamında, bazı çalışanlar uzaktan çalışmaya yönlendirilmiştir. Hasta ve riskli çalışanların ve diğer kişilerin çalışma alanlarına girişinin ve temasın önlenmesi için HES kodu kontrol sistemi, termal kameralarla ateş ölçümü ve günlük sağlık anketleri devreye alınmıştır.

TSE tarafından yapılan denetim ile TSE Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi alınmıştır. Belgenin devamlılığı için uygulanan tedbirlerin sürekliliği düzenli olarak iç denetimler ile takip edilmektedir. Ayrıca, TÜV SÜD tarafından yapılan denetim sonucu işyerlerimizde asgari tedbirlerin alındığını gösterir belgelendirme yapılmıştır.

Tüpraş, acil durumlara yüksek kapasiteli modern ekipmanlar ve yetkin personelleri ile müdahale etmektedir. Acil durum koruma ve müdahale sistemlerinin modernizasyonu, sürekli iyileştirilmesi ve ekiplerin yetkinliğinin artırılması eğitimlerinde ulusal ve uluslararası ilgili standartlar temel alınmaktadır.

Acil durumlarda oluşabilecek riskleri en aza indirmek ve hedefe ulaşan yöntemlerle müdahale edebilmek amacı ile tüm rafinerilerde yüksek seviyeli acil durum, yangın, felaket planı, hidrokarbon bulutu/toksik gaz yayılımı, çevre döküntüsü tatbikatları yapılmaktadır.

Deniz ve demiryolu kaynaklı döküntülerle mücadele etmek üzere mücadele ekipmanı, malzemeler ve yetkin personel ile oluşturulmuş ekipler hazır bulundurulmakta, yetkilendirilmiş müdahale çözüm ortakları ile birlikte çalışılmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarıyla beraber komşu tesisler de ekip ve ekipmanları ile bu tatbikatlara paydaş olarak katılmaktadır.

1.b – Çevre Riskleri

Tüpraş, ulusal çevre mevzuat gerekliliklerini yerine getirmenin yanı sıra sektörü ilgilendiren uluslararası çevre mevzuatlarını takip ederek uygulamakta ve proaktif davranarak gerekli uyum hazırlıklarını yapmaktadır. Şirketin sürdürülebilirliği, orta ve uzun vadeli planları dikkate alınarak ve yatırımların çevre etkisi değerlendirilerek Çevresel Riskler yönetilmektedir.

Proaktif bir vizyon ile değerlendirildiğinde başlıca risk unsurları açısından alınan aksiyonlar aşağıda verilmektedir;

Tüm Rafinerilerin faaliyetlerini sürdürebilmesi için Çevre İzinlerinin güncelliği sağlanmaktadır.

Üretim kaynaklı sera gazı emisyonları, “Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi ve Raporlanması Tebliği” ve ayrıca ISO 14064-1 kapsamında hesaplanmakta ve bağımsız kuruluşlara doğrulanmaktadır. Tebliğ kapsamında doğrulanan veriler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na iletilmektedir. Seçilen enerji verimliliği projelerinden sağlanan sera gazı azaltım miktarlarının doğrulanması ISO 14064-2 kapsamında ve bağımsız üçüncü taraflarca yapılmaktadır.

İklim değişikliğinin küresel risklerin en başında geldiğinin bilincinde olarak, karbon fiyatlandırmanın projeler üzerindeki etkisini değerlendirebilmek için içsel karbon fiyatlandırma sistemi uygulanmaktadır. Söz konusu yaklaşım ile yatırım gerçekleştirilecek projelerin karbon fiyatlı ve karbon fiyatsız fizibilite değerlendirmeleri karşılaştırılmaktadır.

Atık su deşarjı ve baca gazları analizörler aracılığıyla yasal merciler ve Tüpraş tarafından sürekli izlenmektedir. Veri iletim gerçekleşme değerleri Rafinerilerde ilgili ekipler tarafından sürekli takip edilmektedir. Sahada sistemsel olarak izlenen bu göstergeler için erken uyarı sistemleri oluşturulmuştur.

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına katkı sağlama vizyonu ile hareket ederek, yaşam için hayati öneme sahip suyun kullanımına azami önem gösterilmektedir. Rafinerilerimizde su verimliliğine ve atık su geri kazanım projelerine odaklanarak suyun geri kazanımı ve yeniden kullanımı sağlanmaktadır. Tüm rafinerilerimizde son beş yılda 102 milyon metreküp atık suyu geri kazanarak yeniden kullanılmıştır. 2020 yılı sonu itibarıyla, İzmit Rafinerisi’nin üretimdeki su ihtiyacının yüzde 97’si geri kazanılmış atık sudan karşılanırken, İzmir Rafinerisi’nde ise bu oran yüzde 73 olarak gerçekleşmiştir.

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Çevreye ve topluma karşı sorumluluk bilinciyle faaliyetlerini sürdüren Tüpraş, atık yönetimi alanındaki yenilikçi projeleriyle de dünyanın doğal dengesi çevre ve insanın korunmasına azami özen göstermektedir. Atık miktarının azaltılması, oluşan atıkların kaynağında ayrıştırılması ve simbiyoz ile döngüsel ekonomiye katkı sağlanmaktadır. Bu çalışmaların sonunda oluşan atıkların %59'u ekonomiye geri kazandırmaktadır.

2- FİNANSAL RİSKLER

Tüpraş, işletme sürekliliğinin sağlanması için gerekli olan Finansal Politikaları oluşturmakta, uygulamakta ve güncellemektedir. Finansal hedeflere ulaşmak için ilgili süreçlerin sürekli olarak izlenmesi ve iyileştirilmesi Finans Direktörlüğü'nün öncelikli amaçları arasındadır. Finansal kaynakların ve risklerin yönetimi mevcut politikalar çerçevesinde proaktif olarak gerçekleştirilmektedir.

Kur Riski

Finansal yükümlülüklerin yabancı para birimi cinsinden olması, yatırım malları ve ham madde ithalatı gibi nedenlerden ötürü kur riski doğabilmektedir. Kur riskinin yönetimi kapsamında döviz pozisyonu limitleri belirlenmekte ve gerektiğinde türev araçlar kullanılmaktadır. Böylelikle "sıfır döviz pozisyonu" hedeflenmektedir. Öte yandan ürün satış fiyatlarına, döviz kuru değişimleri yansıtılarak kur riski sınırlandırılmakta, doğal hedge etkisinden faydalanılmaktadır. Aynı zamanda Şirket, sahip olduğu yatırım kredilerini gelecekte gerçekleşmesi muhtemel olan ihracat işlemleri ile dengeleyerek nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaktadır.

Likidite Riski

Likidite, etkin nakit akış planlanması ve aktif-pasif yönetimi ile günlük olarak yönetilmektedir. Vadesi gelen yükümlülüklerin karşılanamama riskine karşı stres test ve senaryo analizleri ile nakit rezervler gerekli durumlarda güçlendirilmektedir. Likidite yönetiminde cari oran, uzun vadeli kredi payı gibi finansal oranlara ilişkin hedeflerin tutturularak riskin minimum düzeyde tutulması hedeflenmektedir.

Faiz Riski

Şirketin finansal borçlanmalarının değişken faize endeksli ürünlerle yapılması durumunda faiz hadlerinde meydana gelecek yukarı yönlü bir hareket faiz giderlerini artırma riski taşımaktadır. Bu nedenle öncelikle sabit faizli borçlanma yapılmakta veya değişken faize endeksli kullanılan kredi, tahvil gibi ürünlerin faiz risklerinin bir bölümü türev enstrümanlar aracılığı ile sabitlenmektedir.

3- TİCARİ RİSKLER

Emtia Fiyatları Riski

Tüpraş, faaliyetleri gereği önemli miktarda ham petrol, ara ürün ve ürün stoku bulundurmaktadır. Ham petrol ve ürün fiyatlarındaki düşüşler sonucunda stokların değer kaybına uğrama riski bulunmaktadır. Stok değer düşüklüğü riskinden korunma politikaları çerçevesinde, fiyat riskine maruz stok miktarı düşürülmekte, kalan kısım sene başında çeşitli türev araçlar ile hedge edilmeye başlanmakta ve yıl içi devam eden işlemlerle korunmaya (hedge) seviyeleri artırılmaktadır.

Ürün kâr marjlarındaki (crack) dalgalanmaların etkilerini ortadan kaldırmak için oluşturulan risk yönetimi politikası çerçevesinde, çeşitli türev enstrümanları kullanarak gelecek dönem ürün kâr marjları (crack) sabitlenmektedir. Hedge işlemleri, gelecek 4 çeyreğe ait fiyatlar ile bu çeyreklerin tarihsel ortalama ürün kâr marjlarının karşılaştırmasına göre hesaplanan minimum hedge oranı dikkate alınarak gerçekleştirilmektedir. Buna göre yapılacak hedge işlemlerinin miktarı geçmiş ve ileri vadeli crack marjları dikkate alınarak, bütçelenen üretimden satış hacimlerine oranla %0 ile %50 aralığında belirlenmektedir.

Karşı Taraf Riski

Kamu kuruluşlarından alacaklar tahsilat riski taşımazken, özel sektör müşterilerine yapılan satışlardan kaynaklanan alacakların önemli bir bölümü tahsilat riskini bertaraf etmek amacıyla çeşitli teminatlar alınmak suretiyle yönetilmektedir.

Akaryakıt, LPG, ihrakiye ve akaryakıt harici ürünlerde ticari alacaklar veya diğer tüm riskler, satışların peşin veya vadeli yapılması suretiyle kontrol altında tutulmakta, müşterilere teminat mektubu ve/veya Doğrudan Borçlanma Sistemi karşılığı tanımlanan belirli kredi limitleri dahilinde ürün teslimatı yapılmaktadır. Mevcut teminat imkanlarının üzerinde iş hacmi yaratabilmek ve ileriki dönemde oluşabilecek olası riskleri engellemek adına, "Alacak Sigortası" çözümü de kullanılmaktadır. Öte yandan ticari alacaklara yönelik günlük, haftalık ve aylık periyotlarla risk analiz raporları otomatik olarak hazırlanmakta, proaktif bir yaklaşım ile müşteriler için oluşturulan derecelendirme raporları sonucu aksiyon planları/önlemler uygulamaya konulmakta bu sayede herhangi bir finansal zarar ile karşı karşıya kalınmamaktadır.

Bunun yanı sıra tüm bankalar için eşit ve objektif kriterler içeren karşı taraf uyum politikası gereği karşı taraf riski yönetilmektedir. Mevduatlar, Şirket politikalarında belirlenen rating, sermaye vb. kriterlere uyan bankalarda belirli limitler dahilinde tutulmakta, ayrıca tahsilatların da bankalara yönlendirilmesi suretiyle karşı taraf risk yönetimi büyük ölçüde sağlanmaktadır.

4- OPERASYONEL RİSKLER

Operasyonel riskler, Şirket yönetimi ve personeli tarafından zaman ve koşullara uygun hareket edilmemesinden, günlük faaliyetlerde ve yönetim sistemlerinde hata ve aksamalar ile deprem, yangın, sel gibi felaketlerden kaynaklanabilecek kayıplara ya da zarara uğrama ihtimali olarak tanımlanmaktadır.

Tedarik/Taşıma Riskleri

Tüpraş'ta tedarik süreci, ham petrol, yarı mamul, ürün ve malzeme ikmal işlemlerinden meydana gelmektedir. Ham petrol, ürünlerin ana hammaddesi olması nedeniyle, temel tedarik kalemini oluşturmaktadır. İhtiyaç duyulan ham petrolün bir kısmı yerli üretimden, büyük bir kısmı ise ithal ham petrolden temin edilerek üretimin devamlılığı sağlanmaktadır. Ham petrol tedarik kaynaklarının çeşitlendirilmesi, tedarik zincirinde riskin dağıtılması, fiyat ve navlun avantajı sağlanması ve Şirketin operasyonel kabiliyetinin artırılmasına yönelik olarak ham petrol alım operasyonlarında optimizasyona gidilmektedir.

Operasyonların en kritik etaplarından biri de fizik ikmaldir. Tedarik edilen ürünler arasında, taşınması esnasında ortaya çıkabilecek sorunlardan dolayı doğaya ve insan sağlığına zarar verebilecek birçok ürün kalemi vardır. Bu ürünlerin taşınmasının oluşturduğu risklerin bertaraf edilmesi amacıyla, ilgili ürüne yönelik olarak belirlenen tedbir ve çalışma şartlarının tedarikçiler tarafından eksiksiz yerine getirilmesi beklenmektedir.

Tedarikçilerden, ikmal güvenliğini sağlamak adına, taşımayı yapacak tankerlerde bazı standartları sağlamaları talep edilmektedir. Özellikle ham petrol ithalinde, ISO 9001 ve sınıf sertifikalarına sahip "ISPS" kod (International Ship and Port Facility Security Code) koşullarına uygun ve limanlar tarafından kabul gören deniz tankerleri kullanılmak zorundadır. Böylelikle taşıma sırasında doğabilecek riskler büyük ölçüde azaltılmış olmaktadır. Tüm bu tedbirlere rağmen oluşabilecek herhangi bir kaza veya sızıntıya karşı mücadele edebilmek için, her rafineride gerekli donanım (acil durum müdahale ekipmanları) bulunmakta ve düzenli olarak tatbikatlar yapılmaktadır. Böylelikle emniyet, çevre ve insan sağlığına yönelik riskler en aza indirilmektedir.

Rafineriler arasında ve müşterilere yönelik ürün ikmalini güvence altına alabilmek için, denizyolu, karayolu, demiryolu ve boru hatları ile taşıma çeşitliliğine gidilmiştir. Bu şekilde taşıma operasyonlarında riskin dağıtılması, aynı zamanda operasyonel kabiliyetin artırılması sağlanmaktadır.

Ham petrol ve ürün ikmalleri ile Rafineriler arasındaki taşımalarda ortaya çıkabilecek mali riskler gerek ticaret anlaşmalarıyla gerekse de sigorta poliçeleriyle üçüncü taraflara transfer edilmektedir.

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Satın alınan her parti ürün için numuneler kurum içinde ve dışındaki laboratuvarlarda çeşitli testlerden geçirilmekte, bu testlerden herhangi birisinde yetersiz bulunan ürünün alımı durdurulmaktadır.

Ham petrol ve akaryakıtların yanı sıra, Tüpraş'ta malzeme tedarik operasyonu da gerçekleştirilmektedir. Bu operasyonların tamamı uzman personelin hazırladığı şartnamelere göre hayata geçmektedir. Tedarikçilerin talep edilen ürünü üretilip teslim etme koşulları açısından karşılamaları gereken minimum standartlar ile satın alma şartnamesinde açıkça belirtilen koşullara uygun performans göstermeleri önemle beklenmektedir. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde düzenlenmiş insan haklarına saygılı ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün temel uygulamalarına uygun olarak hazırlanmış olan Tüpraş Tedarikçi Davranış İlkeleri, Tedarikçi Yönetimi Politikası rehberliğinde, tedarikçilerimiz ve alt tedarikçilerinin Tüpraş ile ticari ilişkilerinde uymalarını istediğimiz, tartışmaya ve müzakereye açık olmayan asgari kuralları tanımlamaktadır. İlkelerde öngörülen standartlar, Tüpraş'ın ticari faaliyette bulunduğu, tedarikçinin ana firması, bağlı kuruluşları ve iştiraklerinin yanı sıra tüm çalışanları, alt tedarikçileri ve ticari faaliyette bulunduğu diğer şahısları da kapsayan, tedarikçilerine ilişkin beklentilerini ortaya koymaktadır.

Üretim ve Satış Süreçlerinde Ürün Analizleri Riskleri

Tüpraş Rafinerilerinde Türkiye Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilmiş laboratuvarlar faaliyet göstermektedir. Akreditasyon kapsamı, satış ürünleri spesifikasyonlarında yer alan tüm analizleri içermektedir.

Laboratuvarlar, üretim ve satışın her aşamasında gerekli ölçümleri yapmakta, hatalı ürün üretilip satılması risklerini bertaraf etmektedir.

Bilgi Teknolojileri Riskleri

Bilgi Teknolojileri alanında ortaya çıkabilecek risklerin yönetimi hakkındaki uygulamalar Bilgi Varlıkları ve BT Risk Yönetimi Standardında tanımlanmaktadır. Bilgi Teknolojileri riskleri Tüpraş'ın hem Bilgi Teknolojilerine hem de Operasyonel Teknolojilerine ait risklerini içermektedir. Bilgi Teknolojileri katmanı ile Operasyonel Teknolojiler katmanı, dışarıdan gelebilecek her türlü tehdit ve riski azaltmak adına gelişmiş güvenlik araçları kullanılarak birbirinden izole edilmiştir.

Dünyada her an oluşan yeni tehdit ve ataklar global ağlardan alınan anlık istihbaratlarla izlenmekte, gerekli güncellemeler operasyonel süreçlere uygun olarak gerçekleştirilerek alınması gereken aksiyon ve önlemler sistemlere anında yansıtılmaktadır. Ayrıca tüm katmanlar merkezi ve konusunda uzman bir güvenlik ekibi tarafından 7/24 izlenmekte olup beklenmeyen hareket veya aktivitelerde gerekli tedbirler alınmaktadır.

Alınan teknik önlemlerin yanında Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'ne (BGYS) dahil iş birimleri ile birlikte mevcut riskler gözden geçirilerek her yıl güncellenmektedir. Ortaya çıkan riskler içerisinde Kurumsal Risk Yönetimi metodolojisi kapsamında Şirket risk kabul kriterinin üzerinde kalan risklere ilişkin mevcut kontrollerin etkinliği Bilgi Güvenliği Komitesi ve Yönetim Gözden Geçirme Süreci kapsamında değerlendirilmekte ve uygun risk işleme metodları ile işletilmektedir.

Buna göre; risk indirgeme kararı verilen riskler için ek kontroller tasarlanarak risklere ilişkin sürekli iyileştirmeler yapılmaktadır. Ayrıca her yıl Koç Holding tarafından düzenli olarak gerçekleştirilen BT denetimleri, ISO 27001 BGYS dış denetimleri, bağımsız denetim şirketlerinin gerçekleştirdiği BT denetimleri, EPDK, BTK gibi kurumların gerçekleştirdiği gerek online gerekse yerinde denetimler, KVKK gibi yasal uyum gereksinimi kaynaklı oluşan aksiyonlar, otomatik araçlar ve manuel metodlar aracılığıyla yapılan periyodik test ve incelemeler akabinde ortaya çıkan öneri ve bulgular da BT risklerinin belirlenmesine destek olmaktadır. Öte yandan risklerin başarılı bir şekilde belirlenmesi, analiz edilmesi ve izlenmesi için departman bazında BT iş sürekliliği çalışmaları yapılmakta olup, yıllık rutin iç denetim faaliyetleri de gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, günümüzde tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de siber güvenlik risklerinin şirketlere oluşturduğu tehdit giderek artan bir hızda büyümektedir. Bu nedenle Tüpraş tarafından siber risklerden korunmak adına uygun teminat yapısına sahip bir “Siber Risk Sigorta Poliçesi” yaptırılmaktadır.

Artan yasal uyum gereksinimleri, operasyonel teknolojiler siber güvenlik dönüşüm projesi, veri güvenliği stratejisi, siber kriz yönetimi ve tatbikat süreci, kritik uygulama log yönetimi projeleri, siber istihbaratın sağlanması gibi büyük projeler ile dijital dönüşüm projeleri kaynaklı oluşan güvenlik ihtiyaçları takip edilen diğer faaliyetler arasındadır.

Proje ve Yatırım Riskleri

Operasyonun sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla kısa vadeli yapım projelerinde uluslararası kalite ve emniyet standartları takip edilmektedir. İstenilen standartlara uygun yapım firmaları ile çerçeve anlaşmalar yapılarak gerekli projeler hızla hayata geçirilmektedir. Bu sayede mühendislik, temin ve yapım süreçlerinde yaşanabilecek gecikme, operasyonel kayıp, kalite ve emniyet risklerine karşı etkin tedbirler alınmaktadır.

Orta ve uzun vadede sürdürülebilir kârlılık getirecek doğru projeleri seçebilmek amacıyla fikirler mühendislik çalışmalarıyla desteklenerek olgunlaştırılmaktadır. Yatırım kararları çalışmaların çıktılarına göre detaylı fizibilite raporları oluşturduktan sonra alınmaktadır. Böylelikle şirketin stratejileri ile uyumlu doğru projelere yatırım yapılması sağlanmakta muhtemel kayıplara karşı etkin risk yönetimi oluşturulmaktadır.

Operasyonlar yasal mevzuatlar ile ulusal ve uluslararası standartlarla uyumlu bir şekilde sürdürülmektedir. Söz konusu mevzuatlarda yaşanan değişiklikler takip edilmekte ve tesislerimizin bu değişikliklere uyumlu şekilde çalışmasını sağlayacak yatırımlar planlanarak hayata geçirilmektedir.

İnsan Kaynakları Riskleri

İnsan kaynaklarına yönelik olası riskler 2020 yılında “Yetenek Elde Tutma” odağında değerlendirilmiş ve bu kapsamda çalışanların kariyer hareketleri, istenmeyen işten ayrılmalar, açık pozisyonların şirket içi adaylarla doldurulması, rotasyonla desteklenen kişisel ve kariyer gelişimleri gibi parametreler yıl boyunca takip edilmiştir.

İnsan kaynakları riskinin yönetilmesi kapsamında, kariyer hareketini arttırmak için tasarlanan yeni kariyer yollarının organizasyon geneline yaygınlaştırılması ve farkındalık kazanılmasına yönelik aktiviteler hayata geçirilmiştir. Tüpraş Gelişim Diyaloğu aracılığı ile tüm ofis çalışanlarının bu kariyer yolları içerisindeki tercihlerinin paylaşılması sağlanmıştır. Bu alandaki farkındalığın artırılması için yeni iletişim aktiviteleri planlanmış ve gelecek dönemlerde takibi Tüpraş Gelişim Diyaloğu süreci ile devam edecektir.

İstenmeyen işten ayrılma oranını azaltmak üzere 2020 yılında başlayan ve 2021 yılında yapılandırılmış olarak entegrasyonu sağlanacak olan çalışan deneyimi yaklaşımı ile bir çalışanın Tüpraş içerisindeki uçtan uca tüm deneyimi gözden geçirilmekte ve iyileştirmeler planlanmaktadır. Bu yaklaşım ile çalışan bağlılığının artırılması hedeflenmiştir.

Tüpraş içerisindeki açık pozisyonların şirket içi adaylarla doldurulması kapsamında “Kariyerine Enerji Kat” iç ilan platformu hayata geçirilmiş ve açık pozisyonlar için Tüpraş çalışanlarına eşit fırsat ve şeffaf değerlendirme ile kariyer hareketi imkanları sunulmaya devam edilmiştir.

Şirket içi rotasyon hareketlerini arttırmak amacıyla deneyimlerin paylaşıldığı ortamlar artırılmakta, rotasyon ve deneyim çeşitliliğini desteklemek üzere iletişim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Emre Amadelik Riskleri

Tüpraş, operasyonel emre amadelik puanının, dünya rafinerileri arasında ilk çeyrekte yer alması için operasyonel, güvenilirlik, bütünlük, bakım ve planlı duruş faaliyetlerini risk tabanlı değerlendirmeler doğrultusunda yönetmektedir. Emre amadelik risklerini mümkün olan en düşük seviyeye indirmek amacıyla;

- Güvenirlik Merkezli Bakım, Risk Tabanlı Teknik Kontrol ve Koruma Enstrümantasyonu Fonksiyon Analizleri sonucu ekipmanların güvenilirlik ve bütünlüğünü artırıcı proaktif faaliyetler belirlenmekte ve uygulamaya alınmaktadır.
- Yüksek risk potansiyeli olan tüm olaylar için araştırma ekipleri kurulmakta, olayların kök sebep analizleri yapılarak, düzeltici/önleyici aksiyonlar belirlenmekte ve uygulamaya alınmaktadır.
- Tehdit yönetim sistemi süreciyle, yüksek riskli güvenilirlik ve bütünlük tehditlerinin görünürlüğü ile kök sebepler ortadan kaldırılncaya kadar etki azaltıcı önlemlerin alınması ve takibi sağlanmaktadır.
- Sorunlu ekipman yönetimi sürecinde; sık arızaya ve yüksek maliyete neden olan ekipmanların analizi yapılarak iyileştirici ve önleyici çözüm aksiyonları alınmaktadır.
- Bakım faaliyetlerimiz risk değerlendirme analizleriyle önceliklendirilerek uygulanmaktadır. Bu sayede, olası operasyonel riskler öngörülerek minimize edilmektedir.
- Planlı duruş yönetim sistemi altında optimum planlı duruş kapsamı belirlenmekte ve duruşları planlanan sürede emniyetli bir şekilde tamamlamak için gerekli olan kaynak ve hazırlıklar sağlanmaktadır.
- İki yılda bir yapılan güvenilirlik ve bütünlük denetimleri ile rafineri süreçleri kapsamlı bir şekilde değerlendirilerek performans sapmaları belirlenmekte, düzeltici aksiyonlar alınarak takibi yapılmaktadır.
- İşletme Bütünlük Penceresi dışına çıkan işletme parametreleri dijital sistemlerle anlık takip edilmekte olup tekrardan en kısa sürede parametrelerin limit değerler içerisine çekilmesi yönünde aksiyonlar alınmaktadır. Böylelikle proses emniyeti açısından riskler minimize edilmektedir.
- Hat ve ekipmanlarda korozyon kaynaklı incelleme kaybının anlık tespiti için, kritik hatlara online kalınlık ölçüm algılayıcıları yıllık planlar dahilinde yerleştirilmektedir.
- Anlık Durum İzleme ve İleri Kestirimci Bakım donanım ve yazılım sistemlerinin kritik ekipmanlara entegre edilmesi ile bu tip kritik ekipmanlar arızalanmadan tespit edilip, durum bazlı planlı bakıma alınabilmektedir.
- Yeni başlatılan pilot uygulama ile birlikte operasyonel saha kontrolleri, bakım aktivitelerinin takibi ve teknik kontrol faaliyetleri, mobil cihazlar kullanılarak gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Bu sayede bilgi akışı kesintisiz olarak sağlanmakta, tüm operasyonel süreçlerimizin riskleri takip edilerek verimlilikleri artırılmaktadır.
- İnsan kaynağımızı, süreçlerimizi, varlıklarımızı ve üretim sistemlerimizi operasyonel mükemmellik bakış açısıyla sürekli geliştirerek çalışanlarımıza gerekli yetkinlikler sağlanmakta, güvenilirlik ve bütünlüğü destekleyecek dijital teknolojilere yatırım yapılmaktadır.

5- STRATEJİK RİSKLER

Tüpraş; stratejik amacına ve bu doğrultudaki hedeflerine ulaşmak için izlenecek aksiyonları belirlerken kısa, orta ve uzun vadelerde olası riskleri göz önünde bulundurmaktadır.

Kısa ve orta vadeli olası risklerin; ülkelere uygulanan çeşitli yaptırımlar, OPEC kararları, sürdürülebilirlik kapsamında kaynak kullanımı kısıtlamaları (enerji, su vb.), fosil yakıtlara karşı hassasiyetler (ESG, Green Deal, Paris Anlaşması), yatırımcı ve finansman alanlarında sürdürülebilirlik algısı, yasal değişiklikler (Sera Gazı Emisyon limitleri ve karbon vergisi, şehir içi dizel araç kısıtlamaları vb.) ve pandemi sonrası iklim kaynaklı gelişmelerin hız kazanması olabileceği değerlendirilmektedir.

Uzun vade risklerin; çevreye saygılı (yenilenebilir, sürdürülebilir jet, biodizel) yakıt kullanımındaki artış, alternatif yakıtlarda gelişmeler (hidrojen, elektrik vb. gibi), içten yanmalı motor verimliliklerinde artış, elektrikli araç üretimi ve elektrifikasyon artışı, emisyon limitlerinin daraltılması ve karbon maliyeti yükselişi, dekarbonizasyona yönelik destek ve regülasyonlarda sıkılaşma, yenilenebilir enerji kaynakları ve depolanması olabileceği değerlendirilmektedir.

Tüpraş, uluslararası standartların getirdiği speklere uyum ve daha çevreci yakıt üretimi için yatırımlarına devam etmektedir. Denizcilik sektöründeki emisyonların azaltılması için 2020’de dünya çapında yürürlüğe giren yakıt standardı değişikliği (IMO 2020) buna örnek teşkil etmektedir. Sürdürülebilirlik kapsamında belirtilen risklere yönelik uzun vadeli stratejik amaçlar doğrultusunda; başta mevcut varlıkları daha rekabetçi ve sürdürülebilir yapmaya odaklanarak gerekli olan kaynağın yaratılması ve böylelikle orta ve uzun vadede sürdürülebilirliğe hizmet edecek yeni alanlara yatırım yapılması; bu sayede iklim etkilerine karşı esnekliğin artırılması hedeflenmektedir. Bu anlamda küresel ve sektörel trendleri daha yakından takip etmek, kurum içerisindeki farkındalığı ve birimler arası iş birliğini arttırmak, hızlı aksiyonlar almak amacıyla Tüpraş Sürdürülebilirlik Çevik Proje Ekibi kurularak 2020 yılı içerisinde aktif olarak çalışmalar hayata geçirilmeye başlanmıştır.

6- UYUM VE YASAL RİSKLER

Yasal düzenlemelerde meydana gelen değişiklikler sonrasında faaliyetlerin olumsuz etkilenmesi, düzenlemelerin yanlış yorumlanması, dokümantasyonun eksik ya da geç yerine getirilmesi sonucu hakların beklenenden düşük, yükümlülüklerin ise beklenenin üzerinde gerçekleşme ihtimali bu riskin içeriğini oluşturmaktadır.

Hukuki riskin takibine yönelik mevzuattaki değişiklikler takip edilerek değişiklikler ilgili departmanlara bildirilmektedir.

2020 yılı içerisinde Rekabet Hukuku uyum programı çerçevesinde olası risklerin bertaraf edilmesi için yeni uygulama, proje ve sözleşmeler hakkında ön değerlendirme yapılmış; alınabilecek önlemler hakkında aksiyon planları ve stratejilere yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiş, rekabet hukuku eğitimleri düzenlenmiştir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’na uyum çalışmaları çerçevesinde oluşturulan veri işleme envanteri güncellenmiş ve dijital ortama aktarılmıştır. Kişisel veri sahiplerinden gelen talepler değerlendirilerek yanıtlanmıştır. Kişisel veri işlenmesine dair aydınlatma ve rıza metinleri ile sözleşme/taahhütname hükümleri ihtiyaçlara göre hazırlanmış veya güncellenmiştir. Covid-19 pandemisinin etkisiyle ortaya çıkan yeni kişisel veri işleme süreçlerinin hukuka uygunluğunu sağlamak üzere tedbirler alınmıştır.

Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’a dayanılarak hazırlanan Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik’e uyum çalışmaları kapsamında ticari elektronik ileti onayı alınmasına, reddetme hakkının kullanılmasına ve şikâyet süreçlerinin yönetilmesine imkân tanıyan Ticari Elektronik İleti Yönetim Sistemi’ne kaydımız gerçekleştirilmiştir. İlgili yönetmelikteki yükümlülüklerimizi yerine getirebilmek amacıyla, ticari elektronik ileti göndermekte olduğumuz karşı tarafların iletişim bilgilerinin bu sisteme işlenmesine ilişkin çalışmalarımız devam etmektedir.

Şirketimizin varlığının ve iş devamlılığının sürdürülebilmesini sağlamak, itibarımızı korumak ve uyum risklerini yönetmek üzere Tüpraş Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensipleri ile uyumlu olarak hazırlanan Tüpraş Yolsuzlukla Mücadele Politikası ile ek “Yolsuzlukla Mücadele Rehberi” ve “Dış Ticaret Kontrol Uygulama Rehberi” uygulanmaktadır. Tüm çalışanlarımız, Tüpraş’ın bağlı ortaklıkları ve bu ortaklıkların tüm çalışanları, Tüpraş adına iş yapan üçüncü şahıslar ilgili politikaları okuyup kavramakla yükümlü olup, bu politikalara uygun hareket etmek zorundadır. Özellikle belirtmek gerekir ki, bu politikalar kurumsal hiyerarşide pozisyonu ne olursa olsun tüm Şirket çalışanlarını ve yöneticilerini kapsayacak şekilde uygulanmaktadır.

Uyum risklerinin, özellikle de uluslararası yaptırımlara tabi olan karşı tarafların tespit edilmesi amacıyla online yazılım programlarından faydalanılmaktadır. Söz konusu yazılım programları aracılığı ile karşı taraflardan herhangi birinin yasaklı kişi olarak statüsünün

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

değişmesi durumunda Şirketimize uyarı mesajı gelmekte ve bu suretle iş ilişkisinin devamı boyunca da tüm muhatapların yaptırım mevzuatı çerçevesindeki durumları takip edilmektedir.

Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensiplerimizi bilmek, benimseyerek titizlikle uygulamak, Şirketimizin ahlaki değerlerinin korunduğundan emin olmak hepimizin ortak sorumluluğudur. Bu kapsamda 2021 yılı içinde etik davranış kuralları ve uyum konusunda kapsam dışı tüm Şirket çalışanlarına eğitim verilmesi planlanmaktadır. Kapsam içi Şirket çalışanlarına yönelik etik davranış kuralları ve uyum eğitimi konusunda da gerekli çalışmaların yürütülmesi planlanmaktadır.

7- İTİBAR RİSKLERİ

İtibar riski kurumların uygulamaları hakkında potansiyel olumsuz ün olarak tanımlanabilir. İtibar zedelenmesi, Şirketin toplumsal saygınlığının kaybedilmesine, ürün ve hizmetlerine olan talebin azalması ile rekabet gücünün olumsuz yönde etkilenmesine sebebiyet verebilir.

Markanın saygınlığına diğer bir deyişle itibarına zarar verebilecek, güveni sarsması muhtemel; politik, jeopolitik, ekonomik, coğrafi, sosyal, yönetim ve çevresel her gelişmenin hassasiyetle takip edilmesi ve bu gelişmelere bağlı olası krizlerin yönetilmesi gerekmektedir.

Tüpraş, itibarını her daim güçlü tutmak adına kurumsal politika ve prosedürler oluşturmuş, kriz yönetim süreçlerini de bu çerçevede yürütmektedir.

G. İÇ KONTROL SİSTEMİ VE İÇ DENETİM

Tüpraş'ta iç kontrol sistemi iş akışlarının içerisinde yer alan standartlar, görev tanımları, yetkilendirme sistemi, politikalar ve yazılı prosedürlerden oluşmaktadır. İç kontrol sistemi, Tüpraş Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü tarafından proaktif bir yöntemle risk temelli denetim planları doğrultusunda takip edilmektedir.

Tüpraş ve Bağlı Ortaklıklarında yürütülen denetim çalışmaları ile mali, operasyonel, yasal ve etik kurallara uygunluk çerçevesinde makul güvence verilmesi amaçlanmaktadır. Düzenli denetim faaliyetlerinin yanı sıra süreç incelemeleri ve denetim tespitlerine ya da ihbarlara istinaden özel incelemeler de yapılmaktadır.

Denetim tespitleri Şirket Yönetimi ve sorumlular ile paylaşılarak gerekli düzeltici tedbirlerin alınması sağlanmaktadır. Aksiyon alınacak denetim bulgularının Tüpraş Risk ve Aksiyon Portalına girişleri yapılmakta ve alınması gereken aksiyonlar, bulgunun önem derecesi doğrultusunda sistematik şekilde takip edilmektedir.

Denetim Komitesi Yönetim Kurulu Bağımsız Üyelerinden oluşmaktadır. Komite başkanı Sayın Muharrem Hilmi Kayhan ve üyesi Sayın Kamil Ömer Bozer'dir. Denetim Komitesi yılda en az 4 defa ve gerektiğinde daha sık toplanmaktadır. 2020 yılı içerisinde 6 toplantı gerçekleştirilmiştir. Denetim Komitesi'ne gerçekleştirilen denetimlere ilişkin periyodik olarak bilgilendirme yapılmaktadır.

RİSKİN ERKEN SAPTANMASI SİSTEMİ VE KOMİTESİ HAKKINDA DENETÇİ RAPOR

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Yönetim Kurulu'na

1. Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Şirket") tarafından kurulan riskin erken saptanması sistemi ve komitesini denetlemiş bulunuyoruz.

Yönetim Kurulunun Sorumluluğu

2. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 378'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlem ve çarelerin uygulanması ile riskin yönetilmesi amacıyla uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür.

Denetçinin Sorumluluğu

3. Sorumluluğumuz, yaptığımız denetime dayanarak, riskin erken saptanması sistemi ve komitesine ilişkin bir sonuca varmaktır. Yaptığımız denetim, TTK'ya, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan "Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporuna İlişkin Esaslara" ve etik kurallara uygun olarak yürütülmüştür.

Bu Esaslar tarafımızca; şirketin riskin erken saptanması sistemi ve komitesini kurup kurmadığının belirlenmesini, kurulmuşsa sistem ve komitenin TTK'nın 378'inci maddesi çerçevesinde işleyip işlemediğinin değerlendirilmesini gerektirmektedir. Riskin erken saptanması komitesi tarafından risklere karşı gösterilen çarelerin yerindeliği ve riskler karşısında yönetim tarafından yapılan uygulamalar, denetimimizin kapsamında değildir.

Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Bilgi

4. Şirket, riskin erken saptanması sistemi ve komitesini kurmuş olup, komite 2 üyeden oluşmaktadır. Komite, 1 Ocak - 31 Aralık 2020 hesap döneminde Şirket'in varlığını, gelişmesini tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacına yönelik olarak hazırladığı raporları Yönetim Kurulu'na sunmuştur.

Sonuç

5. Yürüttüğümüz denetim sonucunda, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin riskin erken saptanması sistemi ve komitesinin, tüm önemli yönleriyle, TTK'nın 378'inci maddesi çerçevesinde yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ediz Günsel, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 11 Şubat 2021

YÖNETİM KURULU KOMİTELERİNİN ÇALIŞMA ESASLARI VE ETKİNLİĞİNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU DEĞERLENDİRMESİ

Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliği'nde ("Tebliğ") yer alan hükümler çerçevesinde oluşturulan mevcut komitelere, Yönetim Kurulu'nun 2 Nisan 2020 tarih ve 2020/12 no'lu kararı ile:

- Denetimden Sorumlu Komite'nin 2 üyeden oluşmasına ve başkanlığına Sayın Muharrem Hilmi Kayhan'ın, üyeliğine Sayın Kamil Ömer Bozer'in getirilmesine;
- Kurumsal Yönetim Komitesi'nin 3 üyeden oluşmasına ve başkanlığına Sayın Muharrem Hilmi Kayhan'ın, üyeliklerine Sayın Yağız Eyüboğlu ve Sayın Doğan Korkmaz'ın getirilmesine, Kurumsal Yönetim Komitesi'nin Tebliğ uyarınca Aday Gösterme Komitesi ve Ücret Komitesi'nin görevlerini yerine getirmesine,
- Risk Yönetim Komitesi'nin 2 üyeden oluşmasına ve başkanlığına Sayın Ayşe Canan Ediboğlu'nun, üyeliğine Sayın Erol Memioğlu'nun getirilmesine,
- Yürütme Komitesi'nin 5 üyeden oluşmasına, başkanlığına Sayın Mehmet Ömer Koç, üyeliklerine Sayın Yıldırım Ali Koç, Sayın Mustafa Rahmi Koç, Sayın Semahat Sevim Arsel ve Sayın Caroline Nicole Koç'un getirilmesine,
- Etik Davranış Kurulu'nun 5 üyeden oluşmasına ve Başkanlığına Genel Müdür Sayın İbrahim Yelmenoğlu'nun, üyeliklerine Genel Müdür Yardımcısı Sayın Doğan Korkmaz, İnsan Kaynakları Direktörü Sayın Ahmet Aksoy, Baş Hukuk Müşaviri Can Akçaoğlu ve Kurumsal İletişim Müdürü Sayın Çiler Teber'in getirilmelerine karar verilmiştir.

Yayımlanan Kurumsal Yönetim İlkeleri gereği, Yatırımcı İlişkileri Bölümü'nün Genel Müdür veya Genel Müdür Yardımcısına doğrudan bağlı olarak çalışması ve bahsi geçen yöneticinin Kurumsal Yönetim Komitesi üyesi olması zorunluluğu getirilmiştir. Bu doğrultuda, 30 Aralık 2015 tarihli Yönetim Kurulu toplantımızda Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-17.1. sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği'nin 11'inci maddesinde öngörülen görevlerin, Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Sayın Doğan Korkmaz yönetiminde yerine getirilmesine ve Sayın Doğan Korkmaz'ın Kurumsal Yönetim Komitesi üyesi olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

2020 yılında tüm Yönetim Kurulu Komiteleri Kurumsal Yönetim İlkeleri ve kendi yönetmelikleri uyarınca yerine getirmeleri gereken görev ve sorumlulukları yerine getirmiş ve oluşturulan yıllık toplantı planlarına uygun şekilde;

- Denetim Komitesi 25 Ocak 2020, 12 Şubat 2020, 4 Mart 2020, 21 Mayıs 2020, 12 Ağustos 2020 ve 03 Kasım 2020 tarihlerinde olmak üzere altı kez,
- Kurumsal Yönetim Komitesi 09 Ocak 2020, 20 Şubat 2020, 01 Nisan 2020, 05 Ekim 2020 ve 31 Aralık 2020 tarihlerinde olmak üzere beş kez,
- Risk Yönetim Komitesi 14 Şubat 2020, 17 Nisan 2020, 01 Haziran 2020, 23 Temmuz 2020, 10 Kasım 2020 ve 23 Aralık 2020 tarihlerinde olmak üzere altı kez,
- Yürütme Komitesi 24 Ocak 2020, 25 Şubat 2020, 26 Mart 2020, 22 Nisan 2020, 20 Mayıs 2020, 30 Haziran 2020, 16 Temmuz 2020, 25 Ağustos 2020, 23 Eylül 2020, 28 Ekim 2020, 25 Kasım 2020 ve 30 Aralık 2020 tarihlerinde olmak üzere on iki kez

toplantı ve çalışmalar hakkında bilgileri ve yıl içinde yapılan toplantıların sonuçlarını içeren raporlarını Yönetim Kurulu'na sunmuşlardır. Komite üyeleri tüm toplantılara tam katılım sağlamıştır.

Yönetim Kurulu, Yönetim Kurulu Komiteleri'nin çalışmalarından beklenen faydanın temin edildiği görüşündedir.

Denetimden Sorumlu Komite Çalışma Esasları ve Faaliyetleri

Denetimden Sorumlu Komite; Şirketin muhasebe ve raporlama sistemlerinin ilgili kanun ve düzenlemeler çerçevesinde işleyişinin, finansal bilgilerin kamuya açıklanması, bağımsız denetim ve iç kontrol sisteminin işleyişinin ve etkinliğinin gözetimini yapmak üzere 26 Aralık 2003 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile oluşturulmuştur.

Yönetim Kurulu, mali kontrol ve denetime ilişkin faaliyetleri, esas itibarıyla Denetimden Sorumlu Komite vasıtasıyla gözetir. Denetim Komitesi, bu fonksiyonu yerine getirirken, süreçlerin verimliliğini mali açıdan gözden geçirmek, denetlemek ve raporlamak üzere kurulmuş olan Risk Yönetimi ve Denetim Müdürlüğü'nden gelen raporları ayrıntılarıyla inceler, değerlendirir, Şirket yönetimine gereken talimatları verir ve gerektiği durumlarda Yönetim Kurulu'nun bilgi ve onayına sunar. Komitenin kararları Yönetim Kurulu'na tavsiye niteliğinde olup, ilgili konularda nihai karar mercii Yönetim Kurulu'dur.

Denetimden Sorumlu Komite Görev, Sorumluluk ve Çalışma Esasları;

- Bağımsız denetim kuruluşunun seçimi, bağımsız denetim kuruluşundan alınacak hizmetlerin kapsamının belirlenmesi, bağımsız denetim sözleşmelerinin hazırlanarak bağımsız denetim sürecinin başlatılması ve bağımsız denetim kuruluşunun her aşamadaki çalışmalarını gözetmek.
- Bağımsız denetçinin bağımsızlık kriterleri karşısındaki durumunu, bağımsızlık beyanını ve bağımsız denetim kuruluşundan alınabilecek ilave hizmetleri değerlendirmek.
- Bağımsız denetim kuruluşu tarafından Komite'ye iletilen bağımsız denetim kapsamında ulaşılabilecek tespitleri, ortaklığın muhasebe politikası ve uygulamalarıyla ilgili önemli hususları; bağımsız denetçi tarafından daha önce Şirket yönetimine iletilen SPK'nın muhasebe standartları ile muhasebe ilkeleri çerçevesinde alternatif uygulama ve kamuya açıklama seçeneklerini; bunların muhtemel sonuçlarını ve uygulama önerisini; ortaklık yönetimiyle arasında gerçekleştirilen önemli yazışmaları değerlendirmek.
- Şirketin muhasebe, raporlama ve iç kontrol sistemleri ile bağımsız denetim süreçleri ile ilgili olarak Şirkete ulaşan şikayetlerin incelenmesi, sonuca bağlanması; Şirket çalışanlarının, muhasebe, raporlama, iç kontrol ve bağımsız denetim konularındaki bildirimlerinin gizlilik ilkesi çerçevesinde değerlendirilmesi konularında uygulanacak yöntem ve kriterleri belirlemek.
- Kamuya açıklanacak yıllık ve ara dönem finansal tabloların, Şirketin izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin olarak Şirketin sorumlu yöneticileri ve bağımsız denetçilerinin görüşlerini alarak, kendi değerlendirmeleriyle birlikte Yönetim Kurulu'na yazılı olarak bildirmek.
- SPK düzenlemeleri ve Türk Ticaret Kanunu ile komiteye verilen/verilecek diğer görevleri yerine getirmek Komite'nin görevleridir.

Denetimden Sorumlu Komite'nin çalışma esasları Şirketimiz internet sitesinden yer almaktadır. http://store.tupras.com.tr/assets/uploads/kurumsalyonetim/Denetim_Komitesi_Calisma_Esaslari.pdf

Denetim Komitesi 2020 yılında;

- Yıllık ve ara dönem finansal tabloların, Şirket'in izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin olarak sorumlu yöneticiler ve bağımsız denetçilerinin görüşlerini alarak, kendi değerlendirmeleriyle birlikte Yönetim Kurulu'na yazılı olarak bildirmiş,
- Bağımsız denetim kuruluşunun seçimi, bağımsız denetim kuruluşundan alınacak hizmetlerin kapsamının belirlenmesi, bağımsız denetim sözleşmelerinin hazırlanması ve bağımsız denetim sürecinin başlamasıyla birlikte bağımsız denetim kuruluşunun çalışmalarını gözetmiş,
- Bağımsız denetim şirketinin iş programını, alınan sonuçları ve tavsiyelerini incelemiş,
- İç kontrol sisteminin etkinliğini takip etmiş, denetim departmanının programı ve iş sonuçlarını ve tavsiyelerini, ayrıca bunlarla ilgili uygulama ve sonuçları incelemiştir.
- Şirket'in muhasebe, iç kontrol sistemi ve bağımsız denetimi ile ilgili olarak Şirkete ulaşan şikayetlerin incelenmesi, sonuca bağlanması, Şirket çalışanlarının, Şirket'in muhasebe ve bağımsız denetim konularındaki bildirimlerinin gizlilik ilkesi çerçevesinde değerlendirilmesi konularında uygulanacak yöntem ve kriterleri belirlemiştir.

Kurumsal Yönetim Komitesi Çalışma Esasları ve Faaliyetleri

Şirket'in Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyumunu izlemek, bu konuda iyileştirme çalışmalarında bulunmak ve Yönetim Kurulu'na kurumsal yönetim uygulamalarını iyileştirici tavsiyelerde bulunmak üzere Yönetim Kurulu'nun 20 Kasım 2007 tarihli kararı ile kurulan "Kurumsal Yönetim Komitesi", Şirket'te Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin uygulanıp uygulanmadığını, uygulanmıyor ise gerekçesini ve bu prensiplere tam olarak uymama dolayısıyla meydana gelen çıkar çatışmalarını tespit ederek, Yönetim Kurulu'na Kurumsal Yönetim uygulamalarını iyileştirici tavsiyelerde bulunmaktadır.

YÖNETİM KURULU KOMİTELERİNİN ÇALIŞMA ESASLARI VE ETKİNLİĞİNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU DEĞERLENDİRMESİ

Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde yer alan hükümler kapsamında, Yönetim Kurulu Üyeleri için aday gösterme, Yönetim Kurulu Üyeleri ve üst düzey yöneticilerin ücretleri ile ilgili kurumsal yönetim uygulamalarını geliştirerek Yönetim Kurulu'na tavsiye ve önerilerde bulunma görevi de Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından yerine getirilmektedir. Komite kendisine verilen görevin gerektirdiği sıklıkta toplanmaktadır.

Kurumsal Yönetim Komitesi Görev, Sorumluluk ve Çalışma Esasları;

- Kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanıp uygulanmadığını, uygulanmıyor ise gerekçesini ve bu prensiplere tam olarak uymama dolayısıyla meydana gelen çıkar atışmalarını tespit ederek, Yönetim Kurulu'na kurumsal yönetim uygulamalarını iyileştirici tavsiyelerde bulunmak.
- Yatırımcı ilişkileri biriminin çalışmalarını gözetmek.
- Kamuya açıklanacak "Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu"nu gözden geçirerek, burada yer alan bilgilerin Komitenin sahip olduğu bilgilere göre doğru ve tutarlı olup olmadığını kontrol etmek.
- Kurumsal Yönetim İlkelerinin Şirket içerisinde geliştirilmesini, benimsenmesini ve uygulanmasını sağlamak, uygulanmadığı konularda çalışma yaparak, Yönetim Kurulu'na uyum derecesini iyileştirici önerilerde bulunmak.
- Dünya'da Kurumsal Yönetim İlkelerini takip ederek, gerekli unsurların Şirket bünyesinde uygulanması amacıyla Yönetim Kurulu'na öneride bulunmak,

SPK düzenlemelerinde aday gösterme ve ücret komitesi için öngörülen görevler de, Şirketimizde Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından yerine getirilmekte olup, Komite'nin bu kapsamdaki görevleri ise aşağıdaki gibidir:

- Yönetim Kurulu'na ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilik pozisyonlarına uygun adayların saptanması, değerlendirilmesi ve eğitilmesi konularında şeffaf bir sistem oluşturmak ve bu hususta politika ve stratejiler belirlenmesi konularında çalışmalar yapmak.
- Yönetimin ve yatırımcıların da dâhil olmak üzere bağımsız üyelik için aday tekliflerini, adayın bağımsızlık ölçütlerini taşıyıp taşıyamaması hususunu dikkate alarak değerlendirmek ve buna ilişkin değerlendirmesini yönetim kurulu onayına sunmak.
- Bağımsız yönetim kurulu üyeliklerinde boşalma olması durumunda, asgari bağımsız üye sayısının yeniden sağlanmasını teminen, yapılacak ilk genel kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere boşalan üyeliklere bağımsız üye seçimi için değerlendirme yaparak sonucunu yönetim kuruluna yazılı olarak iletmek.
- Yönetim Kurulu'nun yapısı ve verimliliği hakkında düzenli değerlendirmeler yapmak ve bu konularda yapılabilecek değişikliklere ilişkin tavsiyelerini Yönetim Kurulu'na sunmak.
- Yönetim Kurulu üyelerinin ve üst düzey yöneticilerin performans değerlendirme ve kariyer planlaması konusundaki yaklaşım, ilke ve uygulamalarını belirlemek ve bunların gözetimini yapmak.
- Yönetim Kurulu üyelerinin ve üst düzey yöneticilerin ücretlendirme esaslarına ilişkin önerilerini, şirketin uzun vadeli hedeflerini dikkate alarak belirlemek ve bunların gözetimini yapmak.
- Şirketin ve üyenin performansı ile bağlantılı olacak şekilde ücretlendirmede kullanılabilecek ölçütleri belirlemek.
- Kriterlere ulaşma derecesi dikkate alınarak, Yönetim Kurulu üyelerine ve üst düzey yöneticilere verilecek ücretlere ilişkin önerilerini Yönetim Kurulu'na sunmak Komite'nin görevleridir.

Kurumsal Yönetim Komitesi'nin çalışma esasları Şirketimiz internet sitesinde yer almaktadır. https://store.tupras.com.tr/assets/uploads/kurumsalyonetim/Kurumsal_Yonetim_Komitesi_Calisma_Esaslari.pdf

Kurumsal Yönetim Komitesi 2020 yılında,

- Kamuya açıklanacak “Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu”nu gözden geçirerek, burada yer alan bilgilerin Komitenin sahip olduğu bilgilere göre doğru ve tutarlı olup olmadığını kontrol etmiş,
- Yatırımcı İlişkileri Bölümü’nün çalışmalarını gözetmiş, Yatırımcı İlişkileri Bölümü’nün faaliyetleri hakkında Yönetim Kurulu’na bilgi sunmuş,
- Yönetim Kurulu’ndaki bağımsız üyelik için adayın, Komite’ye aday gösterildiği an itibarıyla ilgili yönetmelik ve Şirket’in Esas Sözleşmesi uyarınca gerekli kriterler çerçevesinde, bağımsız olduğunu belirten yazılı beyanda bulunmasını sağlamış,
- Yönetimin ve yatırımcıların sunduğu adaylar da dâhil olmak üzere bağımsız üyelik için gelen tüm aday tekliflerini, bu adayların bağımsızlık ölçütlerini taşıyıp taşımadığı hususunu dikkate alarak değerlendirmiş ve buna ilişkin değerlendirmesini Yönetim Kurulu’nun onayına sunmuş,
- Genel Kurul toplantısının duyurusuyla birlikte bağımsız adayların nihai listesinin kamuoyuna duyurulmasını sağlamış,
- Yönetim Kurulu ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilik pozisyonları için uygun adayların saptanması, değerlendirilmesi ve eğitilmesi konularında uygulanan sistemi değerlendirmiş,
- Yönetim Kurulu’nun yapısı ve verimliliğini değerlendirmiş,
- Yönetim Kurulu üyelerinin ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilerin ücretlendirilmesinde kullanılacak ilke, kriter ve uygulamaları, Şirket’in uzun vadeli hedefleri dikkate alarak değerlendirmiş,
- Komite, Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilere sağlanan menfaatlerle ilgili çalışmalarda bulunmuştur.

Risk Yönetim Komitesi Çalışma Esasları ve Faaliyetleri

Risk Yönetim Komitesi; Şirket’in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek stratejik, operasyonel, finansal, hukuki ve sair her türlü riskin erken tespiti, değerlendirilmesi, etki ve olasılıklarının hesaplanması, bu risklerin Şirket’in kurumsal risk alma profiline uygun olarak yönetilmesi amacıyla Yönetim Kurulu’nun 28 Temmuz 2010 tarihli kararı ile oluşturulmuştur.

Risk Yönetim Komitesi Görev, Sorumluluk ve Çalışma Esasları;

- Şirket hedeflerine ulaşmayı etkileyebilecek mevcut ve olası risk unsurlarının Kurumsal Risk Yönetimi sistemi çerçevesinde tanımlanması, değerlendirilmesi, izlenmesi ve şirketin risk alma profiline uygun olarak ilgili risklerin yönetilmesine ilişkin prensiplerin belirlenmesi, karar mekanizmalarında kullanılmasının sağlanması,
- Olasılık ve etki hesaplarına göre, şirkette tutulacak ve yönetilecek, paylaşılabilecek veya tamamen ortadan kaldırılacak risklerin tespiti,
- Risk yönetimi ve iç kontrol sistemlerinin Şirketin kurumsal yapısına entegrasyonunun sağlanması,
- Risk yönetim sistemlerinin yılda en az bir defa gözden geçirilmesi ve risklerin yönetim sorumluluğunu üstlenen ilgili bölümlerdeki uygulamaların, komite kararlarına uygun gerçekleştirilmesinin gözetimi,
- Teknik iflasın erken tespiti ve Yönetim Kurulu’nun bu konuda uyarılması, önlemlere ilişkin öneri geliştirilmesi,
- SPK düzenlemeleri ve Türk Ticaret Kanunu ile komiteye verilen/verilecek diğer görevleri yerine getirmek Komite’nin görevleridir.

Risk Yönetimi Komitesi’nin çalışma esasları Şirketimiz internet sitesinde yer almaktadır.

http://store.tupras.com.tr/assets/uploads/kurumsalyonetim/Risk_Yonetim_Komitesi_Calisma_Esaslari.pdf

YÖNETİM KURULU KOMİTELERİNİN ÇALIŞMA ESASLARI VE ETKİNLİĞİNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU DEĞERLENDİRMESİ

Risk Yönetim Komitesi 2020 yılında;

- Mevcut ve olası risk unsurlarını Kurumsal Risk Yönetimi fonksiyonunun işleyişi çerçevesinde gözden geçirmiş ve geliştirilmesi için önerilerde bulunmuş,
- Şirkette tutulacak ve yönetilecek, paylaşılabilecek veya tamamen ortadan kaldırılacak riskleri tespit etmiş,
- Şirket'in kârlılığını ve operasyonlarının etkinliğini artırabilecek fırsatların belirlenmesi, tespit edilen fırsatlarla ilgili gerekli çalışmaların yapılmasını sağlamış, olası risk ve fırsatların gözetilerek Şirket stratejisinin doğru belirlenmesi konusunda Yönetim Kurulu'na destek olmuş,
- SPK'nın VII-128.9 Sayılı Bilgi Sistemleri Tebliği ile halka açık şirketler için getirilen yükümlülükler kapsamında Şirket'in bilgi sistemleri uygulamalarına ilişkin çalışmaları değerlendirmiş,
- Risk yönetim sistemlerinin yılda en az bir defa gözden geçirilmesi ve risklerin yönetim sorumluluğunu üstlenen ilgili bölümlerdeki uygulamaların, komite kararlarına uygun gerçekleştirilmesinin gözetimini sağlamış,
- Şirket'in COVID-19 sebebiyle aldığı aksiyonları değerlendirmiştir.

PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik tarafından hazırlanan 11 Şubat 2021 tarihli raporda, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin riskin erken saptanması sistemi ve Risk Yönetim Komitesi'nin, tüm önemli yönleriyle, TTK'nın 378'inci maddesi çerçevesinde yeterli olduğu sonucuna ulaşıldığı belirtilmiştir.

Yürütme Komitesi ve Çalışma Esasları

Yürütme Komitesi, Yönetim Kurulu ile idari yapı arasında etkin koordinasyonun sağlanması suretiyle Yönetim Kurulu'nun etkinliğinin artırılması, stratejik hedeflerine uygun alanlarda yatırım ve iş geliştirme konularında iyileştirme sağlanması amaçlarıyla Yönetim Kurulu'na tavsiye ve önerilerde bulunmak üzere 04 Mayıs 2012 tarihinde oluşturulmuştur. Yürütme Komitesi yıl içerisinde on iki toplantı gerçekleştirmiştir.

Yürütme Komitesi Görev, Sorumluluk ve Çalışma Esasları;

- Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanacak önemli hususlar tüm üyelerin onayına sunulmadan önce faaliyetlere etki, finansal boyut, hukuki durum, stratejik önceliklere uyum gibi konularda gerekli hazırlık, analiz ve değerlendirmelerin tamamlanmış olmasını sağlamak,
- Genel Kurul veya Yönetim Kurulu Kararı'na bağlanmış hususların belirlenen yönerge ve politikalar çerçevesinde Şirket yönetimine aktarımını ve yayılımını sağlamak,
- Şirket faaliyetlerinin Yönetim Kurulu kararlarına, yıllık iş planlarına uygun şekilde yürütüldüğünü kontrol etmek,
- Şirketin faaliyet gösterdiği sektördeki, ekonomik, sosyal ve siyasal çevredeki gelişmeleri takip ederek etkilerini değerlendirmek, rekabet gücünü artırıcı stratejileri belirlemek,
- Belirlenen stratejiler doğrultusunda, sektör dinamiklerinin izlenerek oluşabilecek fırsatları belirlemek,
- Yapılacak iç analizlerle şirketin güçlü ve zayıf yönlerini, dış analizlerle de fırsat ve tehditleri izlemek,
- Şirketin stratejik hedeflerine ulaşabilmesini sağlayacak içsel ve dışsal büyüme imkânları araştırmak,
- Şirket iş programlarının oluşturulması, dış ortamdaki gelişmelere göre gerekli revizyonların yapılması ve performans ölçütü olarak kullanılmasını sağlayacak sistemin işlerliğini gözetmek,
- Yönetim Kurulu'nun kabul ettiği strateji ve projelerin yönetimini takip etmek,
- Faaliyetleri etkileyebilecek önemli hukuki gelişmeleri ve etkilerini değerlendirmek Komite'nin görevleridir.

Yürütme Komitesi'nin çalışma esasları Şirketimiz internet sitesinde yer almaktadır.

https://store.tupras.com.tr/assets/uploads/kurumsalyonetim/Tupras_Yurutme_Komitesi_Calisma_Esaslari.pdf

Yürütme Komitesi 2020 yılında;

- Şirket faaliyetlerinin Yönetim Kurulu kararlarına ve iş planlarına uygun şekilde yürütüldüğünü kontrol etmiş, pandemi döneminde Şirket yönetiminin iş planlarına uyumunu ve sapmalara yönelik bilgileri düzenli gözetmiş,
- Şirketin faaliyet gösterdiği sektördeki ekonomik, sosyal ve siyasal çevredeki gelişmeleri takip ederek etkilerini değerlendirmiş, stratejileri belirlemiş ve sektör dinamiklerinin izlenerek oluşabilecek tehdit ve fırsatlar konusunda Şirket Yönetimini yönlendirmiş,
- Şirketin stratejik hedeflerine ulaşabilmesini sağlayacak büyüme imkânlarını takip etmiş,
- Şirket iş programının oluşturulması, dış ortamdaki gelişmelere göre gerekli revizyonların yapılması ve iş programının performans ölçütü olarak kullanılmasını sağlayacak sistemin işlerliğini gözetmiş,
- Şirket'in finansman imkânlarının çeşitlendirilmesine yönelik çalışmaları gözetmiş,
- Yönetim Kurulu'nun kabul ettiği strateji ve projelerin yönetimini takip etmiştir.

Etik Davranış Kurulu

Etik Davranış Kuralları, Şirket'in temel davranış ilkelerini kapsamaktadır. Yasal, toplumsal ve ekonomik koşullarda meydana gelen değişimlerin yanı sıra Koç Holding'in imzaladığı Küresel İlkeler Sözleşmesi (Global Compact) kriterlerine uyum doğrultusunda Tüpraş Etik Davranış Kuralları Nisan 2011'de Genel Kurul'un onayından geçirmiştir. Şirket personeli, görevlerini yerine getirirken "Tüpraş Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensipleri"ne ve "Koç Topluluğu Ortak Değerleri"ne uymak zorundadır. İş prosedürleri, standartlar, kanun ve düzenlemeler her türlü tutum ve davranışlarla ilgili yön gösterici olamayabileceği bilinciyle, Şirket değerleri üzerine kurulmuş olan Etik Davranış Kuralları bulunmaktadır.

2020 yılında, Şirket'te yolsuzlukla mücadele kapsamında; herhangi bir uygunsuzluk olayı ve yolsuzlukla mücadele politikasına uyulmaması nedeniyle disiplin cezası verilen veya görevden alınan personel olmamıştır. Ayrıca, kamu otoritelerinden yolsuzlukla ilgili herhangi bir uygulama nedeniyle, Şirket ve yönetim organı üyeleri hakkında uygulanan idari ve adli yaptırım ya da para cezası bulunmamaktadır.

DENETİM KOMİTESİ RAPORU (FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN)

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. DENETİMDEN SORUMLU KOMİTE RAPORU

Karar Tarihi : 11.02.2021

Karar No : 2021/2

Konu : 31.12.2020 Tarihli Konsolide Finansal Tablolar

TÜPRAŞ Yönetim Kurulu Başkanlığı'na

Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) II.14.1 "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" (Tebliğ) uyarınca Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TFRS") ve SPK tarafından belirlenen formatlarla uyumlu, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. yönetiminin hazırladığı 1 Ocak – 31 Aralık 2020 dönemine ilişkin konsolide finansal tablolar ile söz konusu finansal tablolar için PWC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından hazırlanan bağımsız denetim raporunu incelemek ve görüş bildirmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

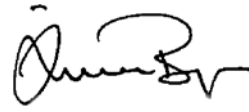
Yaptığımız bu incelemede kamuya açıklanacak söz konusu konsolide finansal tabloların, ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin olarak değerlendirmeler yapılmıştır. Gerekli görülen hallerde bağımsız denetim şirketinin denetçisinden ve şirketin sorumlu yöneticilerinden de görüşler alınmıştır.

Tarafımıza sunulan bilgiler kapsamında yaptığımız inceleme ve değerlendirmeler sonucunda; 1 Ocak – 31 Aralık 2020 dönemine ilişkin konsolide finansal tabloların ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna kanaat getirilmiş olup, söz konusu finansal tabloları Yönetim Kurulu'nun onayına arz ederiz.

Saygılarımızla,

Muharrem Hilmi Kayhan
Denetim Komitesi Başkanı

Kamil Ömer Bozer
Denetim Komitesi Üyesi

SORUMLULUK BEYANI (FİNANSAL TABLOLARIN KABULÜNE İLİŞKİN)

SERMAYE PİYASASI KURULUNUN II-14.1. SAYILI SERMAYE PİYASASINDA FİNANSAL RAPORLAMAYA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİ'NİN 9. MADDESİ GEREĞİNCE HAZIRLANAN SORUMLULUK BEYANI

FİNANSAL TABLOLARIN KABULÜNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU'NUN

KARAR TARİHİ: 11.02.2021

KARAR SAYISI: 2021/05

Şirketimizce hazırlanan ve PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından bağımsız denetime tabi tutulan 01.01.2020 - 31.12.2020 hesap dönemine ait, Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) II-14.1. sayılı Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği (Tebliğ) uyarınca Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) ve SPK tarafından belirlenen formatlarla uyumlu olarak hazırlanan dipnotları ile birlikte konsolide finansal durum tablosu, gelir tablosu, kapsamlı gelir tablosu, nakit akış tablosu ve özkaynak değişim tablosunun ("Finansal Tablolar"), SPK düzenlemeleri doğrultusunda;

- Tarafımızca incelendiğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, önemli konularda gerçeğe aykırı bir açıklama veya açıklamanın yapıldığı tarih itibarıyla yanıltıcı olması sonucunu doğurabilecek herhangi bir eksiklik içermediğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, Tebliğ uyarınca hazırlanmış finansal tabloların konsolidasyon kapsamındakilerle birlikte, işletmenin aktifleri, pasifleri, finansal durumu ve kar ve zararı ile ilgili gerçeği dürüst bir biçimde yansıttığını

bilgilerinize sunar, yapılan açıklamadan dolayı sorumlu olduğumuzu beyan ederiz.

Saygılarımızla,

Muharrem Hilmi Kayhan
Denetim Komitesi Başkanı

Kamil Ömer Bozer
Denetim Komitesi Üyesi

Doğan Korkmaz
Mali İşlerden Sorumlu
Genel Müdür Yardımcısı

DENETİM KOMİTESİ RAPORU (FAALİYET RAPORUNA İLİŞKİN)

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. DENETİMDEN SORUMLU KOMİTE RAPORU

Karar Tarihi : 09.03.2021

Karar No : 2021/4

Konu : 31.12.2020 Tarihli Yıllık Faaliyet Raporu

TÜPRAŞ Yönetim Kurulu Başkanlığı'na

Şirketimizce hazırlanan ve PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından bağımsız denetime tabi tutulan, 2020 yılına ait, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun II.14.1 Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği ve II.17.1 Kurumsal Yönetim Tebliği'ne uyumlu olarak hazırlanan faaliyet raporunu incelemek ve görüş bildirmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

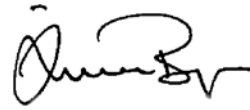
Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde; Şirketimizce hazırlanan yıllık Faaliyet Raporu tarafımızca incelenmiştir. Yaptığımız bu incelemede gerekli görülen hallerde bağımsız denetim şirketinin denetçisinden ve şirketin sorumlu yöneticilerinden de görüşleri alınmıştır.

Tarafımıza sunulan bilgiler kapsamında yaptığımız inceleme ve değerlendirmeler sonucunda, Faaliyet Raporu'ndaki açıklamaların gerçeğe uygun ve yeterli olduğuna ve raporun konsolidasyon kapsamındakilerle birlikte Şirket'in gelişimi ve performansını, karşı karşıya olunan önemli risk ve belirsizliklerle birlikte, dürüstçe yansıttığına kanaat getirilmiş olup, Faaliyet Raporu'nu Yönetim Kurulu'nun onayına arz ederiz.

Saygılarımızla,

Muharrem Hilmi Kayhan
Denetim Komitesi Başkanı

Kamil Ömer Bozer
Denetim Komitesi Üyesi

SORUMLULUK BEYANI (FAALİYET RAPORUNUN KABULÜNE İLİŞKİN)

SERMAYE PİYASASI KURULUNUN II-14.1. SAYILI SERMAYE PİYASASINDA FİNANSAL RAPORLAMAYA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİ'NİN 9. MADDESİ GEREĞİNCE HAZIRLANAN SORUMLULUK BEYANI

FİNANSAL TABLOLARIN KABULÜNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU'NUN

KARAR TARİHİ: 09.03.2021

KARAR SAYISI: 2021/14

Şirketimizce hazırlanan ve PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından bağımsız denetime tabi tutulan, 2020 yılına ait, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Seri II.14.1. Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği'ne ("Tebliğ") uyumlu olarak hazırlanan faaliyet raporumuz ekte sunulmuştur.

Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde; Şirketimizce hazırlanan ve Kurumsal Yönetim Uyum Raporu ile Kurumsal Yönetim Bilgi Formu'nu ve SPK'nın Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi kapsamındaki açıklamaları da içeren yıllık Faaliyet Raporu'nun, SPK düzenlemeleri doğrultusunda;

- Tarafımızca incelendiğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, önemli konularda gerçeğe aykırı bir açıklama veya açıklamanın yapıldığı tarih itibarıyla yanıltıcı olması sonucunu doğurabilecek herhangi bir eksiklik içermediğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, Tebliğ uyarınca hazırlanmış Faaliyet Raporu'nun işin gelişimi ve performansını ve konsolidasyon kapsamındakilerle birlikte işletmenin finansal durumunu, karşı karşıya olunan önemli risk ve belirsizliklerle birlikte, dürüstçe yansıttığını,

bilgilerinize sunar, yapılan açıklamalardan dolayı sorumlu olduğumuzu beyan ederiz.

Saygılarımızla,

Muharrem Hilmi Kayhan
Denetim Komitesi Başkanı

Kamil Ömer Bozer
Denetim Komitesi Üyesi

Doğan Korkmaz
Mali İşlerden Sorumlu
Genel Müdür Yardımcısı

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

**1 Ocak - 31 Aralık 2020 Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetçi Raporu**

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ő. Genel Kurulu'na

A. Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1. Görüş

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ő.'nin ("Şirket") ve bağılı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2020 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar ve diğ r kapsamlı gelir tablosu, konsolide  zkaynaklar değıőim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının  zeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na ("TFRS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle ger eğ e uygun bir biçimde sunmaktadır.

2. Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS'lere") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun "Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumluluklar" bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğ e ilişkin diğ r sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3. Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluőturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüşü bildirmiyoruz.

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Kilit denetim konuları	Denetimde konunun nasıl ele alındığı
Yeniden değerlendirme modeli ile muhasebeleştirilen arsa ve arazilerin gerçeğe uygun değeri Dipnot 2.3.'de detayları açıklandığı üzere, Grup, maddi duran varlıklar hesap grubunda yer alan arsa ve arazileri 31 Mart 2019 tarihinden itibaren yeniden değerlendirme modeline göre muhasebeleştirmeye başlamıştır. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, arsa ve arazilerin gerçeğe uygun değer toplamı 8.341.191 bin TL olup, ertelenmiş vergi etkisi sonrası 7.447.028 bin TL tutarındaki yeniden değerlendirme artışı özkaynaklar altında muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu maddi duran varlık grubu içerisinde yer alan arsa ve arazilerin, Grup yönetimi tarafından benimsenmiş olan muhasebe politikası, detayları Dipnot 2.3.'de de anlatıldığı üzere, "yeniden değerlendirme" modeli olup, bu varlıkların gerçeğe uygun değerleri Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") tarafından akredite edilmiş bir bağımsız değerlendirme kuruluşu tarafından tespit edilmekte ve Grup yönetiminin değerlendirmeleri sonrasında finansal durum tablosunda taşınan gerçeğe uygun değer olarak esas alınmaktadır. Arsa ve arazilerin gerçeğe uygun değerleri, kullanılan değerlendirme yöntemine ve değerlendirme modelindeki girdi ve varsayımlara bağlıdır. Gerçeğe uygun değerler; piyasa koşulları, her bir arsa ve arazinin kendine has özellikleri, fiziki durumu ve coğrafi konumu gibi faktörlerden doğrudan etkilenebilmektedir. Arsa ve arazilerin konsolide finansal tablolar içerisindeki tutarsal önemi ve gerçeğe uygun değerinin belirlenmesinde emsal karşılaştırma (pazar), maliyet ve gelir yaklaşımları gibi yöntemlerin kullanılması ve bu yöntemlerin gerçeğe uygun değer tespiti sırasında değişimlere yol açabilecek varsayımlara dayalı girdiler içermesi sebepleriyle arsa ve arazilerin yeniden değerlendirme modeli ile muhasebeleştirilmesi kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Arsa ve arazilerin yeniden değerlendirme yöntemiyle muhasebeleştirilmesi ile ilgili uyguladığımız denetim prosedürleri aşağıda özetlenmiştir: Grup'un atamış olduğu değerlendirme çalışmasını yapan bağımsız gayrimenkul değerlendirme kuruluşunun yetkinliği, kabiliyeti ve tarafsızlığı BDS 500 uyarınca değerlendirilmiştir. Arsa ve arazilerin tamamının değerlemeye tabi tutulup tutulmadığı, muhasebe kayıtlarıyla değerlendirme raporları karşılaştırılarak kontrol edilmiştir. Arsa ve arazilerin tapu kayıtları ve sahiplik oranları örneklem yöntemiyle test edilmiştir. Ayrıca, SPK gayrimenkul değerlendirme akreditasyonu ve lisansına sahip bir bağımsız gayrimenkul değerlendirme kuruluşu tarafımızca denetime destek amaçlı 'Denetçi Uzmanı' olarak atanmıştır. Denetçi uzmanı desteğiyle yapılan örneklemeler üzerinden aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır: - Raporlarda yer alan arsa ve arazilere ilişkin lokasyon, malik ve metrekare bilgilerinin tapu kayıtları ile karşılaştırılması, - Taşınmazların niteliğinin değerlendirilmesi, - Değerlemede kullanılan emsal karşılaştırma yönteminin ilgili arsa ve araziler için uygunluğunun değerlendirilmesi, - Emsal karşılaştırma yönteminde değerleri hesaplamaya konu edilen arsa ve arazilerin Grup'un arsa ve arazileriyle benzer niteliklerde olup olmadığının değerlendirilmesi, - Temel çerçevelere uygun olarak raporların hazırlanıp hazırlanmadığının kontrol edilmesi Değerleme raporlarında gerçeğe uygun değerleri, dipnotlar ile karşılaştırılmış, dipnotlarda ve konsolide finansal tablolarda yer alan tutarların değerlendirme raporları ile tutarlı olduğu ve dipnot açıklamalarının TFRS'ler açısından yeterli olup olmadığı değerlendirilmiştir. Çalışmalarımızın neticesinde, yeniden değerlendirme modeli ile muhasebeleştirilen arsa ve arazilerin yeniden değerlemesine ilişkin gerçekleştirilen denetim prosedürlerinde önemli bir bulgumuz olmamıştır.

Kilit denetim konuları	Denetimde konunun nasıl ele alındığı
Makine, tesis ve cihazların değer düşüklüğü testleri Grup'un 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirilen 7.838.672 bin TL tutarında makine, tesis ve cihazlar bulunmaktadır ve toplam varlıklarının %13'ünü oluşturmaktadır. Grup'un makine, tesis ve cihazlarına ilişkin muhasebe politika ve detayları konsolide finansal tablolarında Dipnot 2.3 ve Dipnot 11'de açıklanmıştır. 2020 yılı içerisinde ortaya çıkan ve etkisi konsolide finansal tablolarda Dipnot 2.1.5'de de açıklanan Covid-19 pandemisinden kaynaklı olarak talebin önemli seviyede azalması ve ayrıca ham petrol ve ürün fiyatlarındaki önemli dalgalanmalar Grup'un konsolide finansal tablolarında yer alan hasılat ve brüt kâr tutarında azalışa neden olmuş ve 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yılda 619.027 bin TL tutarında esas faaliyet zararı oluşmuştur. Bu durum nedeniyle Grup Yönetimi, makine, tesis ve cihazlarının üzerinde oluşabilecek değer düşüklüğüne ilişkin makine, tesis ve cihazlarını TMS 16 Maddi Duran Varlıklar uyarınca değer düşüklüğü testlerine tabi tutmuştur. Yapılan makine, tesis ve cihazların değer düşüklüğü çalışmalarında yer alan girdilerde önemli yönetim tahmin ve varsayımlarının kullanılması; kullanılan tahmin ve varsayımların ileride gerçekleşebilecek sektörel, ekonomik ve pandeminin seyrine ilişkin gelişmelerden etkilenebilecek olması; ve makine, tesis ve cihazlarının değer düşüklüklerinin, Grup'un konsolide finansal tablolarını önemli derecede etkileyebilecek olması sebepleriyle makine, tesis ve cihazların değer düşüklüğü testleri kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Denetimimiz sırasında, söz konusu makine, tesis ve cihazların değer düşüklüğü testine ilişkin aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır: - Grup yönetimi ile görüşmeler yapılarak geleceğe yönelik planların ve açıklamaların makroekonomik veriler çerçevesinde değerlendirilmesi, - İlgili nakit yaratan birim için hazırlanmış nakit akış tahminlerinin, Covid-19 pandemisinin etkilerini de dikkate alarak, geçmiş finansal performans sonuçları ile karşılaştırılması ve makul olup olmadığının değerlendirilmesi - Değerleme uzmanlarımızı da dahil ederek, kullanım değeri hesaplamalarında kullanılan uzun vadeli büyüme oranları, nakit akışlarının bugüne indirgeme oranları gibi önemli varsayımların piyasa verileriyle karşılaştırılarak uygunluğunun değerlendirilmesi, - İndirgenmiş nakit akışları hesaplama modelinin kurgusu ve matematiksel doğruluğunun kontrol edilmesi - Ağırlıklı ortalama sermaye maliyeti, uzun vadeli büyüme oranı, risk primi gibi kullanılan varsayımların ve tahminlerin piyasa verileri ile karşılaştırılarak makul olup olmadığının değerlendirilmesi, - Hesaplama kullanılan ağırlıklı ortalama sermaye maliyeti oranının (iskonto oranı) piyasa şartlarına duyarlılığına ilişkin yönetim analizlerinin kontrol edilmesi, - Değer düşüklüğü testleri ve sonuçlarına ilişkin konsolide finansal tablo dipnotlarında yer alan açıklamaların incelenmesi ve bu dipnotlarda yer verilen bilgilerin yeterliliğinin TFRS'ler açısından değerlendirilmesi. Makine, tesis ve cihazların değer düşüklüğü testlerine ilişkin gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalar neticesinde önemli bir bulgumuz olmamıştır.

4. Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5. Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve meslekî şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminleri ile ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların açıklamaları dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtmayı yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, Grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmektediriz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B. Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Şirket'in 1 Ocak - 31 Aralık 2020 hesap döneminde defter tutma düzeninin, kanun ile şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
2. TTK'nın 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve istenen belgeleri vermiştir.
3. TTK'nın 398. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 11 Şubat 2021 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

Ediz Günsel, SMMM

Sorumlu Denetçi

İstanbul, 11 Şubat 2021

İÇİNDEKİLER

	SAYFA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU	182
KONSOLİDE KÂR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	184
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	186
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	186
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR	189 - 255
NOT 1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu	189
NOT 2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar	191
NOT 3. İşletme birleşmeleri	207
NOT 4. Nakit ve nakit benzerleri	208
NOT 5. Borçlanmalar	209
NOT 6. Ticari alacaklar ve borçlar	214
NOT 7. Diğer alacaklar	215
NOT 8. Stoklar	215
NOT 9. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	216
NOT 10. Maddi duran varlıklar	218
NOT 11. Maddi olmayan duran varlıklar	221
NOT 12. Peşin ödenmiş giderler	222
NOT 13. Diğer varlık ve yükümlülükler	222
NOT 14. Karşılıklar	224
NOT 15. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	227
NOT 16. Diğer borçlar	227
NOT 17. Türev araçlar	228
NOT 18. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler	229
NOT 19. Özkaynaklar	231
NOT 20. Hasılat ve satışların maliyeti	232
NOT 21. Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri	233
NOT 22. Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler)	234
NOT 23. Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)	235
NOT 24. Finansman gelirleri/(giderleri)	235
NOT 25. Vergi varlık ve yükümlülükleri	236
NOT 26. Pay başına kazanç (zarar)	238
NOT 27. İlişkili taraf açıklamaları	239
NOT 28. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi	243
NOT 29. Devlet teşvik ve yardımları	255
NOT 30. Bilanço tarihinden sonraki olaylar	255

31 Aralık 2020 Tarihi İtibarıyla**Konsolide Finansal Durum Tablosu**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

Varlıklar	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
		31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Dönen varlıklar		30.663.146	27.918.955
Nakit ve nakit benzerleri	4	19.825.292	10.652.009
Ticari alacaklar	6	1.735.549	4.787.906
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	6, 27	324.555	995.837
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		1.410.994	3.792.069
Diğer alacaklar	7	18.690	45.617
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		18.690	45.617
Türev araçlar	17	380.129	303.992
Stoklar	8	7.700.630	9.468.581
Peşin ödenmiş giderler	12	233.614	236.762
Diğer dönen varlıklar	13	769.242	2.424.088
Duran varlıklar		30.505.376	27.592.603
Finansal yatırımlar		3.696	-
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	9	1.326.490	1.362.777
Maddi duran varlıklar	10	21.875.889	20.334.715
Kullanım hakkı varlıkları		199.005	200.701
Maddi olmayan duran varlıklar	11	62.369	51.744
Diğer maddi olmayan duran varlıklar		62.369	51.744
Türev araçlar	17	87.883	98.741
Peşin ödenmiş giderler	12	134.786	198.879
Ertelenmiş vergi varlığı	25	5.002.427	3.767.503
Diğer duran varlıklar	13	1.812.831	1.577.543
Toplam varlıklar		61.168.522	55.511.558

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

**31 Aralık 2020 Tarihi İtibarıyla
Konsolide Finansal Durum Tablosu**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
	Notlar	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kaynaklar			
Kısa vadeli yükümlülükler		28.340.528	28.120.266
Kısa vadeli borçlanmalar	5	2.097.808	1.798.683
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	5	6.403.937	3.379.019
Ticari borçlar	6	14.137.468	17.816.174
İlişkili taraflara ticari borçlar	6, 27	218.486	226.072
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		13.918.982	17.590.102
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	15	151.927	147.409
Diğer borçlar	16	64.113	55.409
İlişkili taraflara diğer borçlar	16, 27	30.763	28.297
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar		33.350	27.112
Türev araçlar	17	762.828	79.247
Ertelenmiş gelirler (Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerin dışında kalanlar)		129.254	20.813
Dönem kâr vergi yükümlülüğü	25	2.459	2.405
Kısa vadeli karşılıklar	14	142.088	117.152
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar		24.572	15.777
Diğer kısa vadeli karşılıklar		117.516	101.375
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	13	4.448.646	4.703.955
Uzun vadeli yükümlülükler		21.155.469	14.254.752
Uzun vadeli borçlanmalar	5	20.743.323	13.898.092
Uzun vadeli karşılıklar	14	356.405	316.052
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar		356.405	316.052
Ertelenmiş gelirler		9.504	7.820
Türev araçlar	17	45.490	31.950
Diğer uzun vadeli yükümlülükler		747	838
Toplam yükümlülükler		49.495.997	42.375.018
Özkaynaklar		11.672.525	13.136.540
Ödenmiş sermaye	19	250.419	250.419
Sermaye düzeltme farkları	19	1.344.243	1.344.243
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		7.487.238	6.437.136
Yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları (kayıpları)		7.439.187	6.418.891
Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları (azalışları)		7.447.028	6.425.788
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		(7.841)	(6.897)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr/zararda sınıflandırılmayacak paylar		48.051	18.245
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		(1.923.330)	(1.850.305)
Yabancı para çevrim farkları		(9.822)	3.192
Riskten korunma kazançları (kayıpları)		(2.243.649)	(2.100.116)
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		(2.243.649)	(2.100.116)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr/zararda sınıflandırılacak paylar		330.141	246.619
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	19	503.343	503.343
Geçmiş yıllar kârları veya zararları		6.277.999	5.752.162
Net dönem kârı veya zararı		(2.493.511)	525.837
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		11.446.401	12.962.835
Kontrol gücü olmayan paylar		226.124	173.705
Toplam kaynaklar		61.168.522	55.511.558

31 Aralık 2020 tarihi ve bu tarihte sona eren hesap dönemi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolar, yayınlanmak üzere 11 Şubat 2021 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında onaylanmıştır. Konsolide finansal tablolar, Genel Kurul'da onaylanması sonucu kesinleşecektir.

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

31 Aralık 2020 Tarihi İtibarıyla

Konsolide Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
	Notlar	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Hasılat	20	63.243.815	89.600.776
Satışların maliyeti	20	(61.479.585)	(84.716.489)
Brüt kâr (zarar)		1.764.230	4.884.287
Genel yönetim giderleri	21	(1.344.225)	(1.277.213)
Pazarlama giderleri	21	(633.052)	(482.074)
Araştırma ve geliştirme giderleri	21	(34.972)	(24.073)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	22	616.900	838.573
Esas faaliyetlerden diğer giderler	22	(987.908)	(1.709.363)
Esas faaliyet kârı (zararı)		(619.027)	2.230.137
Yatırım faaliyetlerinden gelirler/giderler	23	1.805	(152)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kârlarından (zararlarından) paylar	9	(29.615)	197.393
Finansman geliri (gideri) öncesi faaliyet kârı (zararı)		(646.837)	2.427.378
Finansman gelirleri	24	3.213.676	1.522.758
Finansman giderleri	24	(6.362.233)	(4.261.484)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kârı (zararı)		(3.795.394)	(311.348)
Sürdürülen faaliyetler vergi (gideri) geliri		1.372.469	896.678
Dönem vergi (gideri) geliri		(13.310)	(9.471)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri	25	1.385.779	906.149
Sürdürülen faaliyetler dönem kârı (zararı)		(2.422.925)	585.330

Diğer kapsamlı gelirler:

Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		1.050.095	6.433.511
Maddi duran varlıklar yeniden değerlendirme artışları (azalışları)	10	1.134.711	7.139.764
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		(818)	(15.270)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirlerinden kâr veya zararda sınıflandırılmayacak paylar		29.806	19.788
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	9	(406)	(1.043)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları (azalışları)	9	30.212	20.831
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		(113.604)	(710.771)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		(113.604)	(710.771)

31 Aralık 2020 tarihi ve bu tarihte sona eren hesap dönemi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolar, yayınlanmak üzere 11 Şubat 2021 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında onaylanmıştır. Konsolide finansal tablolar, Genel Kurul'da onaylanması sonucu kesinleşecektir.

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihi İtibarıyla**Konsolide Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
	Notlar	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Kâr veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar		(85.579)	(34.279)
Yabancı para çevrim farkları		(13.014)	3.192
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr veya zararda sınıflandırılacak paylar		83.522	(24.738)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların satılmaya hazır finansal varlıklarının yeniden değerlendirme ve/veya sınıflandırma kazançları (kayıpları)	9	43.261	(34.666)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların yabancı para çevrim farkları kazançları (kayıpları)	9	40.261	9.928
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider)		(118.837)	(18.726)
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		(118.837)	(18.726)
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		(37.250)	5.993
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		(37.250)	5.993
Diğer kapsamlı gelir (gider)		964.516	6.399.232
Toplam kapsamlı gelir (gider)		(1.458.409)	6.984.562
Dönem kârının (zararının) dağılımı:			
Kontrol gücü olmayan paylar		70.586	59.493
Ana ortaklık payları		(2.493.511)	525.837
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		58.025	52.505
Ana ortaklık payları		(1.516.434)	6.932.057
Sürdürülen faaliyetlerden pay başına kazanç (zarar)			
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (zarar) (kr.)	26	(9,96)	2,10

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Özkaynaklar Değişim Tablosu

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)						
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları (kayıpları)		Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr/zararda sınıflandırılmayacak paylar	Yabancı para çevrim farkları
			Maddi duran varlık yeniden değerleme artışları ı (azalışları)	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		
Bağımsız denetimden geçmiş						
1 Ocak 2019	250.419	1.344.243	-	5.021	(1.543)	-
Transferler	-	-	-	-	-	-
Kâr payları	-	-	-	-	-	-
- Dönem kân (zararı)	-	-	-	-	-	-
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	6.425.788	(11.918)	19.788	3.192
Toplam kapsamlı gelir (gider)	-	-	6.425.788	(11.918)	19.788	3.192
31 Aralık 2019	250.419	1.344.243	6.425.788	(6.897)	18.245	3.192
Bağımsız denetimden geçmiş						
1 Ocak 2020	250.419	1.344.243	6.425.788	(6.897)	18.245	3.192
Transferler	-	-	-	-	-	-
Kâr payları	-	-	-	-	-	-
- Dönem kârı (zararı)	-	-	-	-	-	-
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	1.021.240	(944)	29.806	(13.014)
Toplam kapsamlı gelir (gider)	-	-	1.021.240	(944)	29.806	(13.014)
31 Aralık 2020	250.419	1.344.243	7.447.028	(7.841)	48.051	(9.822)

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Kâr veya zararda yeniden
sınıflandırılacak
birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)

Riskten
korunma
kazançları
(kayıpları)

Birikmiş kârlar

Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr/zararda sınıflandırılacak paylar	Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar kârları veya zararları	Net dönem kârı veya zararı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar
---	--	--	---	-------------------------------------	--	--------------------------------------	-------------

(2.094.224)	271.357	597.086	5.739.481	3.712.789	9.824.629	121.200	9.945.829
-------------	---------	---------	-----------	-----------	-----------	---------	-----------

-	-	-	3.712.789	(3.712.789)	-	-	-
-	-	(93.743)	(3.700.108)	-	(3.793.851)	-	(3.793.851)
-	-	-	-	525.837	525.837	59.493	585.330
(5.892)	(24.738)	-	-	-	6.406.220	(6.988)	6.399.232
(5.892)	(24.738)	-	-	525.837	6.932.057	52.505	6.984.562

(2.100.116)	246.619	503.343	5.752.162	525.837	12.962.835	173.705	13.136.540
-------------	---------	---------	-----------	---------	------------	---------	------------

(2.100.116)	246.619	503.343	5.752.162	525.837	12.962.835	173.705	13.136.540
-------------	---------	---------	-----------	---------	------------	---------	------------

-	-	-	525.837	(525.837)	-	-	-
-	-	-	-	-	-	(5.606)	(5.606)
-	-	-	-	(2.493.511)	(2.493.511)	70.586	(2.422.925)
(143.533)	83.522	-	-	-	977.077	(12.561)	964.516
(143.533)	83.522	-	-	(2.493.511)	(1.516.434)	58.025	(1.458.409)

(2.243.649)	330.141	503.343	6.277.999	(2.493.511)	11.446.401	226.124	11.672.525
-------------	---------	---------	-----------	-------------	------------	---------	------------

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Nakit Akış Tablosu

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş	
		31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		2.114.010	11.334.588
Dönem kârı (zararı)		(2.422.925)	585.330
Dönem net kân (zararı) mutabakatı ile ilgili düzeltmeler		1.920.295	2.574.177
Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler	10, 11	742.238	706.116
Değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler		-	(87.855)
Stok değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	8	-	(87.855)
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	14	157.500	151.777
Faiz (gelirleri) ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	24	1.174.768	1.371.357
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları ile ilgili düzeltmeler		(2.634.829)	(883.805)
Gerçeğe uygun değer kayıpları (kazançları) ile ilgili düzeltmeler		392.344	537.019
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların dağıtılmamış kârları ile ilgili düzeltmeler	9	29.615	(197.393)
Vergi gideri (geliri) ile ilgili düzeltmeler	25	(1.372.469)	(896.678)
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar (kazançlar) ile ilgili düzeltmeler	23	(1.805)	152
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler	24	3.444.698	1.916.881
Kâr (zarar) mutabakatı ile ilgili diğer düzeltmeler		(11.765)	(43.394)
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		2.728.593	8.354.542
Ticari alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		3.056.261	656.894
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		1.449.379	(381.602)
Türev varlıklardaki azalış (artış)		(65.279)	(58.935)
Stoklardaki azalışlar (artışlar) ile ilgili düzeltmeler		1.767.951	(2.615.981)
Ticari borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		(3.707.698)	10.348.504
Faaliyetlerle ilgili diğer borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		(469.142)	572.752
Türev yükümlülüklerdeki artış (azalış)		697.121	(167.090)
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		2.225.963	11.514.049
Vergi iadeleri (ödemeleri)		(13.256)	(105.823)
Diğer nakit girişleri (çıkışları)		(98.697)	(73.638)
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları		(942.404)	(1.240.172)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		24.188	1.195
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları		(1.082.896)	(1.337.367)
Alınan temettüleri	9	120.000	96.000
Başka işletmelerin veya Fonların Paylarının veya Borçlanma Araçlarının Edinimi İçin Yapılan Nakit Çıkışları		(3.696)	-
Finansman faaliyetlerinden nakit akışları		4.958.947	(6.790.553)
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	5	41.075.708	49.759.252
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	5	(34.590.312)	(50.788.791)
Türev araçlardan nakit girişleri		539.254	84.997
Türev araçlardan nakit çıkışları		(880.836)	(649.449)
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	5	(62.208)	(34.535)
Ödenen temettüleri	19	(5.606)	(3.793.851)
Ödenen faiz		(1.630.755)	(1.961.722)
Alınan faiz		513.702	593.546
Yabancı para çevrim farklarının etkisinden önce nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		6.130.553	3.303.863
Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		2.634.829	883.852
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		8.765.382	4.187.715
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri		8.740.795	4.553.080
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	4	17.506.177	8.740.795

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş" veya "Şirket") 16 Kasım 1983 tarihinde kurulmuştur. Şirket'in ana faaliyet konuları aşağıdaki gibidir:

- Her çeşit ham petrol, petrol ürünleri ve kimyasal ürünleri temin ve rafine etmek, üretilen ve ithal edilen ham petrol, petrol ve kimyasal ürünlerin ihracat dahil her türlü ticari faaliyeti ile beraber üretim ve satış aşamasında depolama ve taşıma faaliyetlerinde bulunmak ve bu maksatla yurt içinde ve dışında petrol rafinerileri kurmak ve işletmek,
- Petrokimya sanayi ve ilgili diğer sanayi alanında fabrikalar, tesisler kurmak ve işletmek,
- Petrokimyasal maddeler ve ilgili diğer maddelerin elde edilmesi için gerekli hammaddeler, yardımcı maddeler, malzeme ve kimyasal maddeleri tedarik ederek işlemek veya bu maddeleri üretmek ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Üretim faaliyetinin her aşamasında elde edilecek ürünleri ambalajlamak ve bunun için ambalaj endüstrisi kurmak, atık, yan ürün ve standart dışı maddeleri değerlendirmek ve/veya satmak, değerlendirme olanağı bulunmayan maddelerin yok edilmesi için gerekli tesisleri kurmak ve işletmek,
- Yasa ve yönetmelikler çerçevesinde, her türlü enerji ve enerji ile ilgili sanayi alanında santraller, tesisler kurmak ve işletmek. Bunun için gerekli her türlü ekipman, malzeme ve kimyevi maddeyi tedarik ederek kullanmak ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Her türlü petrol ürünleri, LPG ve doğalgazın yurtiçi, yurtdışı toptan ve perakende alımı, satımı, ithali, ihracı, depolanması, pazarlanması, bu amaç ve konularda kısmen ya da tamamen faaliyet göstermek üzere diğer gerçek ve tüzel kişilerle dağıtım ve pazarlama şirketi veya benzeri diğer ortaklıklar kurmak veya mevcut ortaklıkların hisse senetlerini ve hisseyi temsil eden evraklarını temellük etmek, gerektiğinde satmak, iştirak paylarını almak veya devretmektir.

Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) temel faaliyetlerinin önemli bölümü Türkiye'de olup, Grup'un faaliyetleri rafine sektörü altında toplanmıştır.

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul A.Ş.'de ("BİST") işlem görmektedir. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST'e kayıtlı %49 oranında hissesi mevcuttur. Aynı tarih itibarıyla Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Not 19):

	(%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	51,00
Halka açık kısım	49,00
	100,00

Şirket ana ortağı; Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve Koç Ailesi tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu (Devamı)

Tüpraş'ın konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklık ve iş ortaklıkları ve faaliyet konuları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı Ortaklıklar	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. ("Ditaş")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Üsküdar Tankercilik A.Ş. ("Üsküdar")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
T Damla Denizcilik A.Ş. ("Damla")	Türkiye	Palamar ve römorkör hizmeti
Kadıköy Tankercilik A.Ş. ("Kadıköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Beykoz Tankercilik A.Ş. ("Beykoz")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Sarıyer Tankercilik A.Ş. ("Sarıyer")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kartal Tankercilik A.Ş. ("Kartal")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Maltepe Tankercilik A.Ş. ("Maltepe")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Salacak Tankercilik A.Ş. ("Salacak")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karşıyaka Tankercilik A.Ş. ("Karşıyaka")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Bakırköy Tankercilik A.Ş. ("Bakırköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karaköy Tankercilik A.Ş. ("Karaköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Çengelköy Tankercilik A.Ş. ("Çengelköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Pendik Tankercilik A.Ş. ("Pendik")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Tuzla Tankercilik A.Ş. ("Tuzla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Göztepe Tankercilik A.Ş. ("Göztepe")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Körfez Ulaştırma A.Ş. ("Körfez")	Türkiye	Hava, deniz, kara ve demiryolu taşımacılığı
Tupras Trading Ltd. ("Tupras Trading") ^(*)	İngiltere	Ham petrol ve petrol ürünleri ticareti
İş Ortaklıkları	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
OPET Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.	Türkiye	Jet yakıtı ikmal hizmeti
Opet International Limited	İngiltere	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade B.V.	Hollanda	Petrol ürünleri ticareti
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore ^(*)	Singapur	Petrol ürünleri ticareti
Opet Market ve Akaryakıt İstasyon İşletmeciliği A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti ve perakende
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Madeni yağ ticareti
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.	Türkiye	Gayrimenkul

^(*) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

^(*) 2020 yılında Tupras Trading şubesinin limited şirkete dönüşümü kapsamında kuruluşu gerçekleşmiştir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu (Devamı)

Grup'un bünyesinde çalışan ortalama personel sayısı 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren dönem içerisinde 6.129'dur (31 Aralık 2019 - 6.098).

Şirket'in tescil edilmiş adresi aşağıdaki gibidir:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

Güney Mahallesi

Petrol Caddesi No: 25 41790

Körfez, Kocaeli

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar

2.1.1 Uygulanan muhasebe standartları

Grup'un konsolide finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanan Seri II, 14.1 no'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine göre Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TFRS'ler") esas alınmıştır.

Konsolide finansal tablolar, KGK tarafından 15 Nisan 2019 tarihinde yayımlanan "TMS Taksonomisi Hakkında Duyuru" ile SPK tarafından yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi'nde belirlenmiş olan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

Grup ile Grup'a bağlı Türkiye'de yerleşik şirketler, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, KGK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı ("Maliye Bakanlığı") tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanan bu konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen arsa ve araziler ile türev araçlar dışında, tarihi maliyet esaslı baz alınarak Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

Fonksiyonel ve sunum para birimi

Grup bünyesinde yer alan şirketlerin finansal tablolarındaki her bir kalem, şirketlerin operasyonlarını sürdürdükleri temel ekonomik ortamda geçerli olan para birimi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir ('fonksiyonel para birimi'). Konsolide finansal tablolar, Tüpraş'ın fonksiyonel ve sunum para birimi olan TL para birimi kullanılarak sunulmuştur.

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler (Devamı)

a) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar:

- **TMS 1 ve TMS 8 önemlilik tanımındaki değişiklikler;** 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TMS 1 "Finansal Tabloların Sunuluşu" ve TMS 8 "Muhasebe Politikaları, Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler ve Hatalar"daki değişiklikler ile bu değişikliklere bağlı olarak diğer TFRS'lerdeki değişiklikler aşağıdaki gibidir:

- TFRS ve finansal raporlama çerçevesi ile tutarlı önemlilik tanımı kullanımı
- önemlilik tanımının açıklamasının netleştirilmesi ve
- önemli olmayan bilgilerle ilgili olarak TMS 1 'deki bazı rehberliklerin dahil edilmesi

Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

- **TFRS 3'teki değişiklikler - işletme tanımı;** 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikte birlikte işletme tanımı revize edilmiştir. UMSK tarafından alınan geri bildirimlere göre, genellikle mevcut uygulama rehberliğinin çok karmaşık olduğu düşünülmektedir ve bu işletme birleşmeleri tanımının karşılanması için çok fazla işlemle sonuçlanmaktadır. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

- **TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7 'deki değişiklikler- Gösterge faiz oranı reformu;** 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler gösterge faiz oranı reformu ile ilgili olarak belirli kolaylaştırıcı uygulamalar sağlar. Bu uygulamalar korunma muhasebesi ile ilgilidir ve IBOR reformunun etkisi genellikle riskten korunma muhasebesinin sona ermesine neden olmamalıdır. Bununla birlikte herhangi bir riskten korunma etkinsizliğinin gelir tablosunda kaydedilmeye devam etmesi gerekir. IBOR bazlı sözleşmelerde korunma muhasebesinin yaygın olması göz önüne alındığında bu kolaylaştırıcı uygulamalar sektördeki tüm şirketleri etkileyecektir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde etkisi değerlendirilmektedir.

- **TFRS 16 'Kiralamalar - COVID 19 Kira imtiyazlarına ilişkin' değişiklikler;** 1 Haziran 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. COVID-19 salgını sebebiyle kiracılara kira ödemelerinde bazı imtiyazlar sağlanmıştır. Bu imtiyazlar, kira ödemelerine ara verilmesi veya ertelenmesi dahil olmak üzere çeşitli şekillerde olabilir. 28 Mayıs 2020 tarihinde, UMSK TFRS 16 Kiralamalar standardında yayımladığı değişiklik ile kiracıların kira ödemelerinde COVID-19 sebebiyle tanınan imtiyazların, kiralamada yapılan bir değişiklik olup olmadığını değerlendirmemeleri konusunda isteğe bağlı kolaylaştırıcı bir uygulama getirmiştir. Kiracılar, bu tür kira imtiyazlarını kiralamada yapılan bir değişiklik olmaması durumunda geçerli olan hükümler uyarınca muhasebeleştirmeyi seçebilirler. Bu uygulama kolaylığı çoğu zaman kira ödemelerinde azalmayı tetikleyen olay veya koşulun ortaya çıktığı dönemlerde kira imtiyazının değişken kira ödemesi olarak muhasebeleştirilmesine neden olur. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.

b) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler:

- **TFRS 17, "Sigorta Sözleşmeleri";** 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, hali hazırda çok çeşitli uygulamalara izin veren TFRS 4'ün yerine geçmektedir. TFRS 17, sigorta sözleşmeleri ile isteğe bağlı katılım özelliğine sahip yatırım sözleşmeleri düzenleyen tüm işletmelerin muhasebesini temelden değiştirecektir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.

- **TMS 1, "Finansal tabloların sunumu" standardının yükümlülüklerin sınıflandırılmasına ilişkin değişikliği;** 1 Ocak 2022 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TMS 1, "Finansal tabloların sunumu" standardında yapılan bu dar kapsamlı değişiklikler, raporlama dönemi sonunda mevcut olan haklara bağlı olarak yükümlülüklerin cari veya cari olmayan olarak sınıflandırıldığını açıklamaktadır. Sınıflandırma, raporlama tarihinden sonraki olaylar veya işletmenin beklentilerinden etkilenmemektedir (örneğin, bir imtiyazın alınması veya sözleşmenin ihlali). Değişiklik ayrıca, TMS 1'in bir yükümlülüğün "ödenmesi"nin ne anlama geldiğini açıklığa kavuşturmaktadır. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ő.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler (Devamı)

- **TFRS 3, TMS 16, TMS 37'de yapılan dar kapsamlı değişiklikler ve TFRS 1, TFRS 9, TMS 41 ve TFRS 16'da yapılan bazı yıllık iyileştirmeler;** 1 Ocak 2022 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.
- **TFRS 3 'işletme birleşmeleri'nde yapılan değişiklikler;** bu değişiklik işletme birleşmeleri için muhasebe gerekliliklerini deėiŐtirmeden TFRS 3'te Finansal Raporlama için Kavramsal çerçeveye yapılan bir referansı güncellemektedir.
- **TMS 16 'Maddi duran varlıklar' da yapılan değişiklikler;** bir Şirketin, varlık kullanıma hazır hale gelene kadar üretilen ürünlerin satışından elde edilen gelirin maddi duran varlığın tutarından düŐülmesini yasaklamaktadır. Bunun yerine, Şirket bu tür satış gelirlerini ve ilgili maliyeti kâr veya zarara yansıtacaktır.
- **TMS 37, 'Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar' da yapılan değişiklikler'** bu değişiklik bir sözleŐmeden zarar edilip edilmeyeceğine karar verirken bir Şirketin hangi maliyetleri içerdiğini belirtir.

Yıllık iyileştirmeler, TFRS 1, 'Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın ilk kez uygulanması' TFRS 9 'Finansal Araçlar', TMS 41 'Tarımsal Faaliyetler' ve TFRS 16'nın açıklayıcı örneklerinde küçük değişiklikler yapmaktadır.

Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

- **TFRS 9, TMS 39, TFRS 7, TFRS 4 ve TFRS 16'daki değişiklikler - Gösterge faiz oranı reformu Faz 2;** 1 Ocak 2021 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu Faz 2 değişikliği, bir gösterge faiz oranının alternatifiiyle deėiŐtirilmesi de dahil olmak üzere reformların uygulanmasından kaynaklanan sorunları ele almaktadır. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.
- **TFRS 17 ve TFRS 4 "Sigorta Sözleşmeleri"nde yapılan değişiklikler, TFRS 9'un uygulanmasının ertelenmesi;** 1 Ocak 2021 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, TFRS 17'nin uygulama tarihini iki yıl süreyle 1 Ocak 2023'e ertelemektedir ve TFRS 9 Finansal Araçlar standardının uygulanma tarihine yönelik, TFRS 4'teki geçici muafiyetin sabit tarihi 1 Ocak 2023'e ertelenmiŐtir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

2.1.3 Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren iş ortaklıklarının finansal tabloları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren iş Ortaklıklarının finansal tabloları, faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmış olup Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir. İlgili yabancı ortaklıkların varlık ve yükümlülükleri konsolide bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. KapanıŐ ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları diğer kapsamlı gelir tablosu ve  zkaynaklar içerisindeki yabancı para çevrim farkları hesabı altında takip edilmektedir.

2.1.4. Konsolidasyon esasları

a) 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen esaslarla tutarlı olarak hazırlanan ana Şirket olan Tüpraş'ın ve Bağlı Ortaklıklar'ının finansal tablolarını kapsamaktadır.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.4. Konsolidasyon esasları (Devamı)

b) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla konsolidasyona tabi tutulan Bağlı Ortaklıklar ve İş Ortaklıkları'nın oy hakları ve etkin ortaklık payları 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen oy hakları ve etkin ortaklık paylarından yeni kurulan Tüpraş Trading haricinde değişiklik göstermemiştir.

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Bağlı Ortaklık				
Ditaş	79,98	79,98	79,98	79,98
Üsküdar	79,98	79,98	79,98	79,98
Damla	79,98	79,98	79,98	79,98
Beykoz	79,98	79,98	79,98	79,98
Kadıköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Sarıyer	79,98	79,98	79,98	79,98
Kartal	79,98	79,98	79,98	79,98
Maltepe	79,98	79,98	79,98	79,98
Salacak	79,98	79,98	79,98	79,98
Karşıyaka	79,98	79,98	79,98	79,98
Bakırköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Karaköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Çengelköy	79,98	79,98	79,98	79,98
Pendik	79,98	79,98	79,98	79,98
Tuzla	79,98	79,98	79,98	79,98
Göztepe	79,98	79,98	79,98	79,98
Körfez	100,00	100,00	100,00	100,00
Tupras Trading	100,00	100,00	-	-

Bağlı Ortaklıklar'a ait finansal durum tabloları ve gelir tabloları tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup, Şirket'in sahip olduğu payların kayıtlı iştirak değeri, ilgili özkaynak ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Şirket'in sahip olduğu bağlı ortaklık hisselerinin kayıtlı değerleri ve bu hisselerden kaynaklanan temettüleri, ilgili özkaynak ve kapsamlı gelir tablosu hesaplarından netleştirilmiştir.

c) İş ortaklıkları, Grup'un müşterek kontrolüne sahip olduğu işletmelerdir. Müşterek kontrol, bir anlaşma üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrol, ilgili faaliyetlere ilişkin kararların kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumda vardır. Özkaynak yöntemine göre, iş ortaklıkları başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararındaki payı yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak kâr veya zarar tablosuna yansıtılır.

Takip eden tabloda 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının oranları gösterilmiştir:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.4 Konsolidasyon esasları (Devamı)

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Özkaynaktan pay alma yöntemi kullanılarak değerlendirilen iş ortaklıkları				
Opet	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet International Limited ^(*)	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet Trade B.V. ^(*)	50,00	40,00	50,00	40,00
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore ^{(*) (*)}	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet Market ve Akaryakıt İstasyon İşletmeciliği A.Ş. ^(*)	50,00	40,00	50,00	40,00
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş. ^(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. ^(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti. ^(*)	25,00	20,00	25,00	20,00
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş. ^(*)	16,65	13,32	16,65	13,32
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti. ^(**)	-	-	12,50	10,00
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş. ^(*)	25,00	20,00	25,00	20,00

^(*) İlgili şirketler Opet'in finansal tablolarında konsolidasyon kapsamına alınmaktadır veya özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmektedir.

^(**) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

^(***) Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti. 2020 yılsonu itibarıyla hisselerin tamamı elden çıkarılarak konsolidasyon kapsamından çıkartılmıştır.

d) Bağlı Ortaklıklar'ın net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında ana ortaklık dışı paya sahip hissedarların payları, konsolide finansal durum tablosu ve kapsamlı gelir tablosunda ana ortaklık dışı pay olarak gösterilmiştir.

2.1.5 Sunuma ilişkin diğer esaslar

COVID-19'un Grup'un finansal durumuna olası etkileri, tüm açılardan titizlikle takip edilmekte ve Grup'un bu olaydan mümkün olan en az şekilde etkilenmesi için gerekli aksiyonlar hızlıca alınmaktadır. Grup tarafından, operasyonel giderlerin minimize edilmesi için aksiyonlar alınmış, likidite pozisyonunu güçlendirecek nakit yönetimi stratejisi dinamik olarak takip edilmiştir. COVID-19 salgınına bağlı olarak talepte meydana gelen azalışın olumsuz etkilerini minimum seviyeye indirmek amacıyla, İzmir Rafinerisinde 5 Mayıs itibarı ile üretime ara verilmiş, talepte görülen toparlanma işaretleri ile beraber 1 Temmuz itibarı ile kademeli olarak üretime başlanmıştır. Pandeminin seyri henüz netleşmemekle birlikte, Grup almış olduğu likidite ve operasyonel aksiyonları titizlikle uygulamaya devam etmektedir. Grup, 31 Aralık 2020 tarihli konsolide finansal tablolarını hazırlarken Covid 19 salgınının finansal tablolarına olası etkilerini değerlendirmiş ve konsolide finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan tahmin ve varsayımlarını gözden geçirmiştir. Bu kapsamda, 31 Aralık 2020 tarihli konsolide finansal tablolarda meydan gelebilecek muhtemel değer düşüklükleri değerlendirilmiş ve önemli bir etki tespit edilmemiştir.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler

2.2.1 Karşılaştırmalı bilgiler

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır.

Grup, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunu 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide finansal durum tablosu ile 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait konsolide kapsamlı gelir tablosunu, nakit akış tablosunu ve özkaynak değişim tablosunu ise 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

2.2.2 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olduğu durumlarda net olarak gösterilirler.

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında izlenen önemli muhasebe politikaları aşağıda özetlenmiştir:

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri değerler, bankalarda tutulan mevduatları, vadeleri 3 ay veya daha kısa olan diğer likit yatırımları ve Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğince bankalarda tutulan gelir payı tutarlarını içerir (Not 4). Konsolide nakit akış raporlamasında kullanılan nakit ve nakit benzerleri, tahakkuk eden faiz geliri ve bloke mevduatlar (gelir payı) hariç 3 aydan kısa vadeli nakit ve nakit benzerlerini içermektedir. Grup'un nakit ve nakit benzerleri kredi riski modeli içerisinde değerlendirilmekte ve beklenen bir kredi riski bulunmadığından konsolide bilançoya maliyet değerleri ile yansıtılmaktadır.

Ticari alacaklar

Grup'un doğrudan bir borçluya mal veya hizmet tedariki ile oluşan vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacaklar, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmiştir. Grup'un ödenmesi gereken meblağları tahsil edemeyecek olduğunu gösteren bir durumun söz konusu olması halinde ticari alacaklar için bir değer düşüklüğü karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir. Değer düşüklüğü tutarı, kaydedilmesinden sonra oluşacak bir durum dolayısıyla azalırsa, söz konusu tutar cari dönemde diğer gelirlere yansıtılır (Not 6).

Grup, konsolide finansal tablolarında itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacaklarının değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında TFRS 9 standardında tanımlanan "basitleştirilmiş yaklaşımı" uygulamayı tercih etmiştir. Söz konusu yaklaşım ile Grup, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıklarını "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçmektedir. Grup, ticari alacaklara ilişkin beklenen kredi zararlarının ölçümünde bir karşılık matrisi kullanmaktadır. İlgili matriste ticari alacakların vadelerinin aşıldığı gün sayısına bağlı olarak belirli karşılık oranları hesaplanmakta ve söz konusu oranlar her raporlama döneminde gözden geçirilerek, gerektiği durumlarda, revize edilmektedir. Beklenen kredi zarar karşılıklarındaki değişim konsolide gelir tablosunda önemlilik arz etmemesi sebebiyle muhasebeleştirilmemektedir. Her raporlama döneminde hesaplama yapılarak tekrar değerlendirilmektedir.

Grup, alacaklarının bir kısmını faktoring yoluyla tahsil etmektedir. Faktoring işlemine konu olan alacaklardan, faktoring şirketinin tahsilat riskini üstlendiği tutarlar ilgili alacak hesaplarından düşülmektedir. Faktoring işlemine konu olan ticari alacakların faktör edilme (satış) tarihleri ile vadeleri arasındaki sürenin önemsiz olması sebebiyle, söz konusu ticari alacaklara ilişkin iş modeli değiştirilmemiş olup itfa edilmiş maliyeti üzerinden muhasebeleştirilmiştir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Ticari borçlar

Ticari borçlar, gerçeğe uygun değerleriyle deftere alınır ve müteakip dönemlerde etkin faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş değerleri ile muhasebeleştirilir.

Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar ve yükümlülükler

Grup'un gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıkları, riskten korunma muhasebesine konu olmayan türev araçlar kalemlerini içermektedir. Türev araçlar ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan türev araçları, faiz haddi swap işlemleri, vadeli döviz alım-satım ve vadeli mal alım-satım işlemlerini içermektedir. Türev araçlar gerçeğe uygun değer pozitif veya negatif olmasına göre, bilançoda sırasıyla varlık ve yükümlülük olarak kaydedilmektedir (Not 17).

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen finansal varlıklar ve yükümlülükler

Grup'un gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen finansal varlıkları, riskten korunma muhasebesine konu olan türev araçlar kalemlerini içermektedir. Türev araçlar ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide kapsamlı gelir tablosunda nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir/gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen türev araçlar, vadeli mal alım-satım işlemlerini, vadeli faiz oranı takası işlemlerini ve çapraz döviz takası işlemlerini içermektedir. Türev araçlar gerçeğe uygun değer pozitif veya negatif olmasına göre, bilançoda sırasıyla varlık ve yükümlülük olarak kaydedilmektedir (Not 17).

Nakit akış riskinden korunma işlemleri

Grup, türev sözleşmesi yapıldığı tarihte, kayıtlı bir varlığın veya yükümlülüğün veya belirli bir riskle ilişkisi kurulabilen ve gerçekleşmesi muhtemel olan işlemlerin nakit akışlarında belirli bir riskten kaynaklanan ve kâr/zararı etkileyebilecek değişimlere karşı korunmayı sağlayan işlemleri nakit akış riskinden korunma olarak belirlemektedir.

Grup, etkin olarak nitelendirilen nakit akış finansal riskten korunma işlemlerine ilişkin kazanç ve kayıplarını özkaynaklarda "riskten korunma kazanç/(kayıpları)" olarak göstermektedir. Etkin olmayan kısım ise dönem kârında kâr veya zarar olarak tanımlanır. Finansal riskten korunma taahhüdün veya gelecekteki muhtemel işlemin bir varlık veya yükümlülük haline gelmesi durumunda özkaynak kalemleri arasında izlenen bu işlemlerle ilgili kazanç ya da kayıplar bu kalemlerden alınarak söz konusu varlık veya yükümlülüğün elde etme maliyetine veya defter değerine dahil edilmektedir. Aksi durumda, özkaynak kalemleri altında muhasebeleştirilmiş tutarlar, finansal riskten korunma gelecekteki muhtemel işlemin gelir tablosunu etkilediği dönemde gelir tablosuna transfer edilerek kâr veya zarar olarak yansıtılır.

Gelecekte gerçekleşmesi muhtemel işlemin, gerçekleşmesi artık beklenmiyorsa, önceden özkaynaklar altında muhasebeleştirilen birikmiş kazanç ve kayıplar gelir tablosuna transfer edilir. Finansal riskten korunma aracının, yerine belgelenmiş finansal riskten korunma stratejisine uygun olarak başka bir araç tanımlanmadan veya uzatılmadan, vadesinin dolması, satılması, sona erdirilmesi veya kullanılması veya finansal riskten korunma tanımının iptal edilmesi durumunda, önceden diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiş kazanç ve kayıplar, kesin taahhüt veya tahmini işlem gelir tablosunu etkileyene kadar özkaynaklar altında sınıflandırılmaya devam eder.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayda alınması ve çıkarılması

Bütün finansal varlık alım ve satımları işlem tarihinde, yani Grup'un varlığı almayı veya satmayı taahhüt ettiği tarihte kayıtlara yansıtılır. Söz konusu alım ve satımlar genellikle piyasada oluşan genel teamül ve düzenlemelerle belirlenen zaman dilimi içerisinde finansal varlığın teslimini gerektiren alım satımlardır. Bir finansal varlık (ya da finansal varlığın veya benzer finansal varlıklardan oluşan grubun bir kısmı);

- Varlıktan nakit akımı elde etme hakkına ilişkin sürenin bitmiş olması durumunda;
- Grup'un varlıktan nakit akımı elde etme hakkı olmakla birlikte, üçüncü kişilere direkt devretme zorunluluğu olan bir anlaşma kapsamında çok fazla zaman geçirmeden tamamını ödeme yükümlülüğü olması durumunda;
- Grup'un finansal varlıktan nakit akımlarını elde etme hakkını devretmesi ve (a) varlık ile ilgili tüm risk veya ödüllerin devredilmiş veya (b) tüm hak ya da ödüllerin transfer edilmemiş olmasına rağmen, varlık üzerindeki tüm kontrolleri transfer etmiş olması durumunda kayıtlardan çıkarılır.

Grup'un varlıktan nakit akımı elde etmesi hakkını devretmesi bununla birlikte tüm risk ya da menfaatlerin transfer edilmemesi veya üzerindeki kontrolü devretmemesi durumunda, varlık, Grup'un varlık ile devam eden ilişkisine bağlı olarak konsolide finansal tablolarda taşınır.

Finansal yükümlülükler, bu yükümlülüklerden doğan borçların ortadan kalkması, iptal edilmesi ve süresinin dolması durumlarında kayıtlardan çıkartılır.

İlişkili taraflar

Konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda, ortaklar, üst düzey yönetim personeli ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve ortaklıklar ile Koç Topluluğu şirketleri ilişkili taraflar olarak kabul edilmişlerdir (Not 27).

Stoklar

Stoklar, net gerçekleşebilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlenir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Grup, stoklarını ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Üretim sürecinde aynı hammadde girdisinden birden fazla ürün elde edildiğinden her bir ürünün üretim maliyeti ayrı olarak belirlenmemektedir. Şirket, üretim maliyetlerini rasyonel ve tutarlı bir şekilde dağıtabilmek için, üretim tamamlanma aşamasında üretim maliyetlerini, ürünler arasında her bir ürünün nispi satış değerlerini esas alarak dağıtmaktadır. Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır (Not 8).

Yedek parça ve malzemeler

Yedek parça ve malzemeler net gerçekleşebilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlenir. Yedek parça ve malzemelerin maliyeti tüm satın alma maliyetlerini ve yedek parçaların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Grup, yedek parça ve malzemelerini ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Grup, beklenen kullanım süresi içerisinde kullanılmayan ve yakın bir gelecekte kullanılmasını öngörmediği yedek parça ve malzemeler için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır.

Maddi duran varlıklar

Arsa ve araziler gerçeğe uygun değerleri ile diğer maddi duran varlıklar ise elde etme maliyetinden birikmiş amortismanın düşülmesi ile bulunan net değerleri ile gösterilmektedir. Tarihi değerler, maddi duran varlığın iktisabı ile direkt olarak ilgili olan maliyetleri içermektedir. İktisap tarihinden sonraki maliyetler, sadece varlıkla ilgili gelecekteki ekonomik faydanın Grup'a akışının muhtemel olduğu ve varlığın maliyetinin güvenilir olarak ölçülebildiği durumlarda varlığın defter değerine ilave edilir veya ayrı bir varlık olarak kaydedilir. Diğer tüm bakım onarım giderleri ilgili döneme ait kapsamlı gelir tablosunda giderleştirilir. Amortisman, maddi duran varlıkların brüt defter değerleri üzerinden faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır (Not 10).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Maddi duran varlıklar (Devamı)

Grup'un sahip olduğu maddi duran varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

	Faydalı ömür
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3-50 yıl
Binalar	5-50 yıl
Makina tesis ve cihazlar	3-35 yıl
Taşıt araçları	4-20 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	2-50 yıl

Arazi ve arsalar, sınırsız ömürleri olması sebebiyle amortismanına tabi değildir. Bir varlığın kayıtlı değeri, varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer, ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın gerçeğe uygun değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının konsolide bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir. Maddi duran varlıkların satışı dolayısıyla oluşan kâr ve zararlar diğer faaliyet gelirleri ve giderleri hesaplarına dahil edilirler. Grup'a ait arazi ve arsaların gerçeğe uygun değerinin tespitinde "Emsal Karşılaştırma Yöntemi" kullanılmıştır. Maddi duran varlıklarda, söz konusu yeniden değerlendirme sonucu meydana gelen artışlar, bilançoda özkaynaklar grubunda yer alan maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları (azalışları) hesabına ertelenmiş vergi etkisi netlendikten sonra kaydedilmektedir. Arazi ve arsalar ekonomik ömürleri sınırsız olarak kabul edildiği için amortismanına tabi tutulmamıştır.

Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, haklar ve yazılımları ve geliştirme giderlerini içermektedir (Not 11).

a) Haklar ve yazılımlar

Haklar ve yazılımlar, iktisap maliyeti üzerinden kaydedilir ve iktisap edildikleri tarihten sonra 5 yılı geçmeyen bir süre için tahmini faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile amortismanına tabi tutulur.

b) Geliştirme giderleri

Geliştirme giderlerine ilişkin muhasebe politikası Araştırma ve Geliştirme Giderleri kısmında açıklanmıştır.

Varlıklarda değer düşüklüğü

Grup, şerefiye dışındaki tüm maddi ve maddi olmayan duran varlıkları için, her bilanço tarihinde söz konusu varlığa ilişkin değer düşüklüğü olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın taşınmakta olan değeri, kullanım veya satış yoluyla elde edilecek olan tutarlardan yüksek olanı ifade eden net gerçekleştirilebilir değer ile karşılaştırılır. Eğer söz konusu varlığın veya o varlığın ait olduğu nakit üreten herhangi bir birimin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutardan yüksekse, değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Bu durumda oluşan değer düşüklüğü zararları konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Değer düşüklüğünün iptali nedeniyle varlığın (veya nakit üreten birimin) kayıtlı değerinde meydana gelen artış, önceki yıllarda değer düşüklüğünün konsolide finansal tablolara alınmamış olması halinde oluşacak olan defter değerini (amortismanına tabi tutulduktan sonra kalan net tutar) aşmamalıdır. Değer düşüklüğünün iptali konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Şerefiyenin net kayıtlı değeri yıllık olarak gözden geçirilmekte ve gerekli görüldüğü durumlarda daimi değer kaybı göz önüne alınarak düzeltmeye tabi tutulmaktadır.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Borçlanma maliyeti

Banka kredileri alındıkları tarihlerde işlem maliyetleri düşürülmüş gerçeğe uygun değerleri üzerinden kayda alınırlar. Müteakip dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleriyle değerlendirir ve işlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, konsolide kapsamlı gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır.

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda satın alınması, yapımı veya üretimi ile ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir.

Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştuğu dönemlerde konsolide kapsamlı gelir tablosuna kaydedilmektedir.

Kiralamalar

Grup - kiracı olarak

Grup, bir sözleşmenin başlangıcında, sözleşmenin kiralama sözleşmesi olup olmadığını ya da kiralama işlemi içerip içermediğini değerlendirir. Sözleşmenin, bir bedel karşılığında tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devretmesi durumunda bu sözleşme, bir kiralama sözleşmesidir ya da bir kiralama işlemi içermektedir.

Grup, bir sözleşmenin tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devredip devretmediğini değerlendirirken aşağıdaki koşulları göz önünde bulundurur:

- Sözleşmenin tanımlanan bir varlık içermesi (bir varlığın sözleşmede açık veya zımni bir şekilde belirtilerek tanımlanması),
- Varlığın işlevsel bir bölümünün fiziksel olarak ayrı olması veya varlığın kapasitesinin tamamına yakını temsil etmesi (tedarikçinin kullanım süresi boyunca varlığı ikame etme yönünde aslı bir hakka sahip olması ve bundan ekonomik fayda sağlaması durumunda varlık tanımlanmış değildir),
- Grup'un tanımlanan varlığın kullanımından sağlanacak ekonomik yararların tamamına yakını elde etme hakkının olması,
- Grup'un tanımlanan varlığın kullanımını yönetme hakkının olması. Grup, varlığın kullanımını yönetme hakkına aşağıdaki durumlardan herhangi birinin varlığı halinde sahip olmaktadır:

a) Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve hangi amaçla kullanılacağını yönetme ve değiştirebilme hakkına sahip olması veya

b) Varlığın nasıl ve hangi amaçla kullanılacağına ilişkin kararların önceden belirlenmiş olması:

- Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığı işletme (veya varlığı kendi belirlediği şekilde işletmeleri için başkalarını yönlendirmesi) hakkına sahip olması ve tedarikçinin bu işletme talimatlarını değiştirme hakkının bulunmaması veya
- Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağını önceden belirleyecek şekilde varlığı (ya da varlığın belirli özelliklerini) tasarlamış olması.

Grup, yukarıda yer alan söz konusu değerlendirmeler sonrasında, kiralamanın fiilen başladığı tarihte finansal tablolara bir kullanım hakkı varlığı ve bir kira yükümlülüğü yansır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Kullanım hakkı varlığı

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte kullanım hakkı varlığını maliyeti üzerinden ölçer. Kullanım hakkı varlığının maliyeti aşağıdakilerle içerir:

- kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,
- kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar,
- Grup tarafından katlanılan başlangıçtaki tüm doğrudan maliyetler ve
- dayanak varlığın, kiralamanın hüküm ve koşullarının gerektirdiği duruma getirilmesi için restore edilmesiyle ilgili olarak Grup tarafından katlanılan maliyetler (stok üretimi için katlanılan maliyetler hariç).

Grup maliyet yöntemini uygularken, kullanım hakkı varlığını:

- birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklüğü zararları düşülmüş ve
- kira yükümlülüğünün yeniden ölçümüne göre düzeltilmiş maliyeti üzerinden ölçer.

Grup, kullanım hakkı varlığını amortisman tabi tutarken TMS 16 Maddi Duran Varlıklar Standardında yer alan amortisman hükümlerini uygular.

Kullanım hakkı varlığının değer düşüklüğüne uğramış olup olmadığını belirlemek ve belirlenen herhangi bir değer düşüklüğü zararını muhasebeleştirmek için TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı uygulanır.

Kira yükümlülüğü

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, Grup kira yükümlülüğünü o tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak; zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenememesi durumunda ise kiracının alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilir. Alternatif borçlanma oranı, Grup şirketlerinin kontrat tarihlerindeki borçlanma oranları dikkate alınarak belirlenmiştir.

Grup'un kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil olan ve kiralamanın fiilen başladığı tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemeleri aşağıdakilerden oluşur:

- Sabit ödemelerden her türlü kiralama teşvik alacaklarının düşülmesiyle elde edilen tutar,
- Bir endeks ya da orana bağlı olan, ilk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan kira ödemeleri,
- Kiralama süresinin kiracının kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Grup, kira yükümlülüğünü aşağıdaki şekilde ölçer:

- Defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır,
- Defter değerini, yapılmış olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır ve
- Defter değerini, varsa yeniden değerlendirmeleri ve yeniden yapılandırmaları yansıtacak şekilde yeniden ölçer. Grup, kira yükümlülüğünün yeniden ölçüm tutarını, kullanım hakkı varlığında düzeltme olarak finansal tablolara yansıtır.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları

Kiralama yükümlülüğü, sözleşmelerdeki uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları dikkate alınarak belirlenmektedir. Sözleşmelerde yer alan uzatma ve erken sonlandırma opsiyonlarının büyük kısmı Grup ve kiralayan tarafından müştereken uygulanabilir opsiyonlardan oluşmaktadır. Grup kiralama süresini, söz konusu uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları ilgili sözleşmeye göre Grup'un inisiyatifindeyse ve opsiyonların kullanımı makul derecede kesinse kiralama süresine dâhil ederek belirlemektedir. Eğer şartlarda önemli bir değişiklik olursa yapılan değerlendirme Grup tarafından gözden geçirilmektedir. Cari dönemde yapılan değerlendirmeler sonucunda, uzatma ve erken sonlandırma opsiyonlarının kiralama süresine dahil edilmesi nedeniyle oluşan kiralama yükümlülüğü veya varlık kullanım hakkı bulunmamaktadır.

Değişken kira ödemeleri

Grup'un kiralama sözleşmelerinin bir kısmından kaynaklanan kira ödemeleri değişken kira ödemelerinden oluşmaktadır. TFRS 16 standardı kapsamında yer almayan söz konusu değişken kira ödemeleri, ilgili dönemde gelir tablosuna kira gideri olarak kaydedilmektedir.

Kolaylaştırıcı uygulamalar

Kiralama süresi 12 ay ve daha kısa olan kısa vadeli kiralama sözleşmeleri ile Grup tarafından düşük değerli olarak belirlenen bilgi teknolojileri ekipman kiralamalarına (ağırlıklı olarak yazıcı, dizüstü bilgisayar, mobil telefon vb.) ilişkin sözleşmeler, TFRS 16 Kiralamalar Standardının tanıdığı istisna kapsamında değerlendirilmiş olup, bu sözleşmelere ilişkin ödemeler oluştukları dönemde gider olarak muhasebeleştirilmeye devam edilmektedir. Makul ölçüde benzer özelliklere sahip kiralamalardan oluşan bir portföye (benzer bir ekonomik ortamdaki benzer bir varlık sınıfı için geri kalan kiralama süresi benzer olan kiralamalar gibi) tek bir iskonto oranı uygulanmıştır.

Grup - kiralayan olarak

Grup'un kiralayan olarak kiralamalarının tamamı faaliyet kiralamasıdır. Faaliyet kiralamalarında, kiralanan varlıklar, konsolide bilançoda yatırım amaçlı gayrimenkuller, maddi duran varlıklar veya diğer dönen varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide gelir tablosuna yansıtılır. Kira gelirleri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Ertelenmiş vergiler

Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi, varlıkların oluştuğu veya yükümlülüklerin yerine getirildiği dönemde geçerli olması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır ve gelir tablosuna gider veya gelir olarak kaydedilir. Bununla birlikte, ertelenen vergi, aynı veya farklı bir dönemde doğrudan öz sermaye ile ilişkilendirilen varlıklarla ilgili ise doğrudan öz sermaye hesap grubuyla ilişkilendirilir.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir.

İndirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS-12 Gelir Vergileri standardı kapsamında değerlendirilerek; hak kazanılan vergi avantajı tutarı üzerinden, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle bu avantajdan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla, ertelenen vergi varlığı muhasebeleştirilmektedir.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenmiş vergi varlıkları ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri, karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir. Ertelenmiş vergi varlık veya yükümlülükleri konsolide finansal tablolarda uzun vadeli olarak sınıflandırılmıştır (Not 25).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığı

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

a) Kıdem tazminatı karşılığı:

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup çalışanlarının İş Kanunu uyarınca emekliye ayrılmasından doğacak gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığının bilanço tarihindeki indirgenmiş değerini ifade eder.

TMS 19, "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" standardı, kıdem tazminatı karşılığının hesaplanması kapsamında, aktüeryal varsayımlar (net iskonto oranı, emekli olma olasılığına ilişkin kullanılan devir hızı oranı vb.) yapılmasını gerektirmektedir. Aktüeryal varsayımlar ile gerçekleşen arasındaki fark düzeltmeleri ve aktüeryal varsayımlardaki değişikliklerin etkileri, aktüeryal kazanç/kayıpları oluşturmaktadır.

1 Ocak 2013 tarihinden önce yürürlükte olan TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" standardı uyarınca aktüeryal kazanç/kayıplar gelir tablosunda muhasebeleştirilmekte iken; 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren yürürlüğe giren değişiklik ile söz konusu aktüeryal kazanç/kayıpların diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

b) Tanımlanan katkı planları:

Grup çalışanları adına sosyal güvenlik kurumlarına belirlenmiş tutarlarda katkı payı ödemek zorundadır. Grup'un ödemekte olduğu katkı payı dışında, yapmak zorunda olduğu başka bir ödeme mecburiyeti yoktur. Bu primler tahakkuk ettikleri dönemde personel giderlerine yansıtılmaktadır.

c) İzin hakları:

Kullanılmamış izin haklarından doğan yükümlülükler, hak kazanıldıkları dönemlerde tahakkuk edilir.

d) Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına ödenen "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır. Konsolide finansal tablolarda tahakkuk etmiş olan kıdeme teşvik primi karşılığı, gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığının şimdiki zamana indirgenmiş değerini ifade eder (Not 14).

Dövizli işlemler

Yıl içinde gerçekleşen dövizli işlemler, işlem tarihlerinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Dövizle dayalı parasal varlık ve yükümlülükler, dönem sonunda geçerli olan döviz kurları üzerinden Türk Lirası'na çevrilmiştir. Dövizle dayalı parasal varlık ve yükümlülüklerin çevrimlerinden doğan kur farkı geliri veya zararları aktifleştirilen borçlanma maliyetlerinden kaynaklanan kur farkları dışında konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup, TFRS 15 "Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı" doğrultusunda aşağıda yer alan beş aşamalı model kapsamında hasılatı konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirmektedir.

- Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi
- İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması
- Hasılatın muhasebeleştirilmesi

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Grup, müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt ettiği mal veya hizmetleri değerlendirerek, söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verdiği her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlemektedir.

Her bir edim yükümlülüğü için, edim yükümlülüğünün zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği sözleşme başlangıcında belirlenir. Grup, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır.

Grup, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe, bu edim yükümlülüğüne tekabül eden işlem bedelini hasılat olarak konsolide finansal tablolara kaydeder. Mal veya hizmetlerin kontrolü müşterilerin eline geçtiğinde (veya geçtikçe) mal veya hizmet devredilmiş olur.

Grup, satış yapılan mal veya hizmetin kontrolünün müşteriye devrini değerlendirirken,

- a) Grup'un mal veya hizmete ilişkin tahsil hakkına sahipliği,
- b) müşterinin mal veya hizmetin yasal mülkiyetine sahipliği,
- c) mal veya hizmetin zilyetliğinin devri,
- d) müşterinin mal veya hizmetin mülkiyetine sahip olmaktan doğan önemli risk ve getirilere sahipliği,
- e) müşterinin mal veya hizmeti kabul etmesi koşullarını dikkate alır.

Grup, sözleşmenin başlangıcında, müşteriye taahhüt ettiği mal veya hizmetin devir tarihi ile müşterinin bu mal veya hizmetin bedelini ödediği tarih arasında geçen sürenin bir yıl veya daha az olacağını öngörmesi durumunda, taahhüt edilen bedelde önemli bir finansman bileşeninin etkisi için düzeltme yapmamaktadır. Diğer taraftan, hasılatın içerisinde önemli bir finansman unsuru bulunması durumunda, hasılat değeri gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman unsuru içerisinde yer alan faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Fark, tahakkuk esasına göre esas faaliyetlerden diğer gelirler olarak ilgili dönemlere kaydedilir.

Karşılıklar

Grup'un geçmişteki işlemlerinin sonucunda mevcut hukuki veya geçerli bir yükümlülüğünün bulunması ve yükümlülüğün yerine getirilmesi için kaynakların dışa akmasının gerekli olabileceği ve tutar için güvenilir bir tahminin yapılabileceği durumlarda karşılıklar oluşturulur. Karşılıklar, konsolide bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın Grup yönetimi tarafından yapılan en iyi tahmine göre hesaplanır ve etkisinin önemli olduğu durumlarda konsolide bilanço tarihindeki değerine indirgenmesi için iskonto edilir.

Taahhütler, koşullu varlıklar ve yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilecek muhtemel yükümlülükler ve varlıklar konsolide finansal tablolara alınmamakta ve koşullu yükümlülükler ve varlıklar olarak değerlendirilmektedir (Not 18).

Temettü

Grup, temettü gelirlerini ilgili temettüyü alma hakkı olduğu tarihte konsolide finansal tablolara yansıtmaktadır. Temettü borçları, kâr dağıtımının bir unsuru olarak beyan edildiği dönemde yükümlülük olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Hisse başına kazanç

Konsolide kapsamlı gelir tablosunda belirtilen hisse başına kazanç, net kârın, dönem boyunca mevcut bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile tespit edilir.

Türkiye'de şirketler mevcut hissedarlarına birikmiş kârlardan ve özkaynak enflasyon düzeltmesi farkları hesabından hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Hisse başına kâr hesaplanırken bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kâr hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Bölgümlere göre raporlama

TFRS 11, "Müşterek Anlaşmalar" standardı, iş ortaklıklarını konsolide finansal tablolarda özkaynak yönetimine göre muhasebeleştirmeyi zorunlu kılmıştır. Bu değışiklik Grup tarafından geriye dönük olarak uygulanmıştır. Bu kapsamda Opet bağı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları özkaynak metodu ile değetlenmiş olup, akaryakıt dağıtım bölümlü, bölümlere göre raporlama kapsamından çıkarılmıştır. Konsolidasyon kapsamında sadece rafinaj bölümlü kalmış olması sebebiyle 1 Ocak 2013 tarihinden başlamak üzere bölümlere göre raporlama yapılmamaktadır.

Nakit akış tablosu

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akım tabloları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları Grup'un faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleri ile ilgili nakit akışları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akışlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma masrafları, oluştuğu dönem içerisinde kapsamlı gelir tablosuna kaydedilir.

Geliştirme faaliyetleri (ya da Grup içi bir projenin gelişim aşaması) sonucu ortaya çıkan işletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar yalnızca aşağıda belirtilen şartların tamamı karşılandığında kayda alınırlar:

- duran varlığın kullanıma hazır ya da satılmaya hazır hale getirilebilmesi için tamamlanmasının teknik anlamda mümkün olması,
- duran varlığı tamamlama, kullanma veya satma niyetinin olması,
- duran varlığın kullanılabilir veya satılabilir olması,
- varlığın ne şekilde ileriye dönük olası bir ekonomik fayda sağlayacağını belli olması,
- duran varlığın gelişimini tamamlamak, söz konusu varlığı kullanmak ya da satmak için uygun teknik, finansal ve başka kaynakların olması ve
- varlığın geliştirme maliyetinin, geliştirme sürecinde güvenilir bir şekilde ölçülebilir olması.

Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme gideri sonraki dönemde aktifleştirilemez.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Devlet teşvik ve yardımları

Devlet teşvikleri ile birlikte yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri; Grup'un teşvik talepleri ile ilgili olarak yetkililer tarafından onaylandığı zaman tahakkuk esasına göre gerçeğe uygun değer ile muhasebeleştirilir.

Yatırım indirimi istisnası kapsamında indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS-12 Gelir Vergileri standardı kapsamında değerlendirilmektedir.

İşletme birleşmeleri ve şerefiye

İşletme birleşmeleri, TFRS 3, "İşletme Birleşmeleri" kapsamında satın alma yöntemine göre muhasebeleştirilir. 1 Ocak 2011 tarihinden önceki işletme birleşmelerinde bir işletmenin satın alınması ile ilgili katlanılan satın alma maliyeti, iktisap edilen işletmenin satın alma tarihindeki tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerine dağıtılır. Satın alım maliyetinin iktisap edilen işletmenin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerindeki iktisap edenin payını aşan kısmı şerefiye olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde iktisap edilen işletmenin/şirketin finansal tablolarında yer almayan ancak şerefiyenin içerisinden ayrılabilme özelliğine sahip varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar (marka değeri gibi) ve/veya şarta bağlı yükümlülükler gerçeğe uygun değerleri ile konsolide finansal tablolara yansıtılır. İşletme birleşmesi sırasında oluşan şerefiye amortismanına tabi tutulmaz, bunun yerine yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutulur.

İktisap edilen tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerindeki iktisap edenin payının işletme birleşmesi maliyetini aşması durumunda ise fark gelir olarak kaydedilir.

1 Ocak 2011 tarihinden sonra gerçekleşen işletme birleşmelerinde, 1 Ocak 2011 tarihi itibarıyla geçerli olan yeniden düzenlenmiş TFRS 3 "İşletme Birleşmeleri" standardı uygulanmaktadır. Yeniden düzenlenmiş TFRS 3'ün temel farkı satın alma sırasında katlanılan bütün işlem maliyetlerinin kâr/zararda muhasebeleştirilmesidir. 2018 yılı içerisinde gerçekleşen ve yeniden düzenlenmiş TFRS 3'ün uygulanmasını gerektiren bir işletme birleşmesi yoktur.

Şerefiye, değer düşüklüğü tespiti için nakit üreten birimlere dağıtılır. Dağıtım, şerefiyenin oluşmasına neden olan işletme birleşmesinden fayda elde etmesi beklenen nakit üreten bir ya da birden fazla birime yapılır. Grup, 28 Aralık 2006 tarihindeki Opet iktisabı nedeniyle Opet'in yurtiçindeki önemli pazar pozisyonu ve Tüpraş ile birlikteliğinin yaratacağı sinerjiyi, şerefiyenin oluşmasına ana sebep olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak Grup yönetimi, Opet, bağlı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıklarını tek bir nakit üreten birim olarak değerlendirmektedir.

2.4. Muhasebe politikaları, muhasebe tahminlerinde değişiklikler ve hatalar

Yeni bir TMS/TFRS'nin ilk kez uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, söz konusu TMS/TFRS'nin şayet varsa, geçiş hükümlerine uygun olarak geriye veya ileriye dönük olarak uygulanmaktadır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler, muhasebe politikasında isteğe bağlı yapılan önemli değişiklikler veya tespit edilen muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.5. Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerleri üzerinde önemli etkisi olan muhasebe tahminleri aşağıdaki gibidir:

a) *Ertelenmiş vergi varlığı:*

Ertelenmiş vergi varlığı gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi varlıkları, indirilebilir geçici farklar, mali zararlar ve indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan yatırım indirimleri nedeniyle hak kazanılan vergi avantajları üzerinden hesaplanmaktadır.

Grup, söz konusu yatırım indirimlerine ilişkin ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğini, vergilendirilebilir kâr tahminlerini içeren iş modellerini baz alarak değerlendirmektedir. Bu iş modelleri satış miktarları, satış fiyatları ve kur beklentileri gibi ileriye dönük yönetim tahminlerini içermektedir. Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanımına ilişkin yapılan duyarlılık analizlerinin sonucunda, ilgili tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, ilgili ertelenmiş vergi varlığının geri kazanılabilirliğine herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır (Not 25).

b) *Nakit akış riskinden korunma işlemleri:*

Not 28'de açıklandığı üzere, Grup, 593.982 bin ABD Doları tutarındaki yatırım kredilerini, gerçekleşme olasılığı yüksek ihracat gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD doları spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmakta ve bu kapsamda yapılan etkinlik testinin olumlu çıkması neticesinde nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaya devam etmektedir. Söz konusu etkinlik testlerinde kullanılan ihracat gelirlerine ilişkin yapılan bütçe tahminlerinin temelinde satış miktarlarına ve fiyatlarına ilişkin önemli tahmin ve varsayımlar bulunmaktadır. Grup, etkinlik testine baz olan tahminlere ilişkin gerçekleştirmiş olduğu duyarlılık analizlerinin sonucunda, tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, etkinlik testlerinin değerlendirilmesinde önemli bir etkisi olmadığı sonucuna varmıştır.

c) *Faydalı ömür:*

Maddi varlıklar ve şerefiye haricindeki maddi olmayan varlıklar tahmini faydalı ömürleri boyunca itfaya tabi tutulmuştur. Yönetim tarafından belirlenen faydalı ömürler Not 2.3'de açıklanmıştır.

d) *Arsa ve arazilerin gerçeğe uygun değerlemesi:*

Grup, arsa ve arazilerini gerçeğe uygun değerinden muhasebeleştirmekte olup bu varlıkların gerçeğe uygun değerleri Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız değerlendirme kuruluşu tarafından tespit edilmekte ve finansal durum tablosunda taşınan değer olarak esas alınmaktadır. Gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesinde kullanılan değerlendirme yöntemi, piyasa koşulları, her bir arsa ve arazinin kendine has özellikleri, fiziki durumu, coğrafi konumu ve emsal bedel gibi önemli varsayımlar kullanılmaktadır.

3. İşletme birleşmeleri

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıl içerisinde gerçekleşen herhangi bir işletme birleşmesi yoktur.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

4. Nakit ve nakit benzerleri

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Bankalar		
Vadesiz mevduat	141.440	7.955
Vadeli mevduat	17.354.252	8.732.840
Vadesiz bloke mevduat	10.485	-
Gelir payı (bloke)	2.204.004	1.861.248
Vadeli mevduat faiz tahakkukları	115.111	49.966
Toplam	19.825.292	10.652.009

Gelir payı (bloke)

Şirket tarafından, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde belirlendiği üzere, müşterilerden alınan gelir payı bankalarda tutulmakta ve Şirket kayıtlarında bloke mevduat olarak değerlendirilmektedir. Gelir payları 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmiştir (Not 13). Ek olarak gerçekleştirilen bankacılık işlemleri için 10.485 bin TL tutarında vadesiz bloke mevduat bulunmaktadır (31 Aralık 2019 - Yoktur).

Vadeli mevduat ve diğer hazır değerler

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2020

	Etkin faiz oranı (%)	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	17,78	13.287.465	3.393.695	16.681.160
ABD Doları	3,66	124.297	516.405	640.702
Avro	1,16	30.268	-	30.268
İngiliz Sterlini	0,20	2.122	-	2.122
Vadeli mevduat		13.444.152	3.910.100	17.354.252

31 Aralık 2019

	Etkin faiz oranı (%)	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	11,28	7.482.221	50.000	7.532.221
ABD Doları	1,95	1.114.494	71.475	1.185.969
Avro	0,15	13.088	-	13.088
İngiliz Sterlini	0,70	1.562	-	1.562
Vadeli mevduat		8.611.365	121.475	8.732.840

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

4. Nakit ve nakit benzerleri (Devamı)

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla konsolide nakit akış tablosunda yer alan nakit ve nakit benzeri değerler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Hazır değerler	19.825.292	10.652.009
Eksi: Bloke mevduatlar (Gelir payı)	(2.204.004)	(1.861.248)
Eksi: Vadeli mevduat faiz tahakkukları	(115.111)	(49.966)
Nakit ve nakit benzeri değerler	17.506.177	8.740.795

5. Borçlanmalar

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kısa vadeli borçlanmalar:		
Kısa vadeli banka kredileri	2.084.018	1.797.993
Kredi faiz tahakkukları	13.790	690
Toplam	2.097.808	1.798.683

Uzun vadeli borçlanmaların

kısa vadeli kısımları:

Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli kısımları	5.423.700	3.108.084
Çıkarılmış tahviller	650.000	-
Kredi faiz tahakkukları	227.494	191.241
Tahvil faiz tahakkukları	72.909	53.995
Kiralama işlemlerinden borçlar	29.834	25.699
Toplam	6.403.937	3.379.019

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Uzun vadeli borçlanmalar:		
Uzun vadeli banka kredileri	14.882.553	8.909.295
Çıkarılmış tahviller	5.638.350	4.808.140
Kiralama işlemlerinden borçlar	199.056	180.657
Kredi faiz tahakkukları	23.364	-
Toplam	20.743.323	13.898.092
Toplam borçlanmalar	29.245.068	19.075.794

Tüpraş, 30 Kasım 2020 tarihinde, 500 milyon TL nominal değerinde, 728 gün vadeli, 3 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, TLREF referans oran üzerine 140 bps ek getirili tahvil ihraç etmiştir.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (Devamı)

Tüpraş, 8 Şubat 2019 tarihinde, 400 milyon TL nominal değerinde, 728 gün vadeli, 3 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, 3MTRLIBOR referans oran üzerine 75 bps ek getirili tahvil ihraç etmiştir.

Tüpraş, 25 Ocak 2019 tarihinde, 250 milyon TL nominal değerinde, 728 gün vadeli, 3 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, 3MTRLIBOR referans oran üzerine 75 bps ek getirili tahvil ihraç etmiştir.

Tüpraş, 12 Ekim 2017 tarihinde Londra Borsasına kote, 700 milyon ABD Doları nominal değerinde, 7 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, yıllık %4,5 faiz oranlı tahvil ihraç etmiştir.

Tüpraş 2011 yılında, Fuel Oil Dönüşüm Projesi Yatırımının finansmanı için 3 ayrı kredi anlaşması imzalamış olup, bu anlaşmalara istinaden 2011-2015 yılları arasında kredi sigorta ödemeleri ve yatırım harcamaları için toplam 1.998 milyon ABD Doları tutarında kredi kullanmıştır. Finansman paketi kapsamında İspanyol İhracat Kredi Kuruluşu (CESCE) ve İtalyan İhracat Kredi Kuruluşu (SACE) tarafından sigorta edilen krediler ilk 4 yıl anapara ve faiz geri ödemesiz, toplam 12 yıl vadeli, üçüncü kredi anlaşması ise ilk 4 yıl anapara geri ödemesiz, toplam 7 yıl vadeli. Bu kredilerin geri ödemeleri 2015 yılında başlamış olup 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla kredilerin toplam tutarı 576 milyon ABD Dolarıdır (31 Aralık 2019 - 765 milyon ABD Doları).

Tüpraş'ın yurtiçi ve yurt dışı piyasalarda işlem görmek üzere ihraç ettiği toplam 700 milyon ABD Doları ve 650 milyon TL nominal değerli tahvillerinin kayıtlı değerleri, aktif piyasalardaki kayıtlı fiyatlara dayanan (Seviye 1) gerçeğe uygun değerlerinin 10.000 Bin TL üstündedir (2019:48.000 Bin TL altında).

COVID 19'un yaratmış olduğu tek seferlik etkiler hariç bırakıldığında, Tüpraş 31.12.2020 itibarıyla borçlanmalarından kaynaklanan finansal taahhütlerini yerine getirebilmektedir.

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli borçlanmaların para birimi ve etkin faiz oranı bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020		
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
TL krediler ⁽¹⁾	8,79	1.217.838.682	1.217.839
ABD doları krediler	0,65	118.000.000	866.179
Faiz tahakkukları			13.790
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			2.097.808

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

**31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (Devamı)

	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	31 Aralık 2020 Bin TL
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
TL krediler	9,89	2.715.300.000	2.715.300
TL tahviller	16,57	650.000.000	650.000
ABD doları krediler	2,34	293.917.846	2.157.504
Avro krediler	2,11	61.157.000	550.896
TL kiralama borçları	18,32	22.677.599	22.678
GBP kiralama borçları	4,16	290.824	2.892
Avro kiralama borçları	3,27	473.363	4.264
			6.103.534
Faiz tahakkukları			300.403
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			6.403.937
Uzun vadeli borçlanmalar:			
TL krediler	12,31	7.899.098.000	7.899.098
ABD doları krediler	2,34	951.359.581	6.983.455
ABD doları tahviller	4,50	700.000.000	5.138.350
TL tahviller	18,07	500.000.000	500.000
TL kiralama borçları	20,92	130.433.740	130.434
Avro kiralama borçları	3,23	6.941.129	62.524
GBP kiralama borçları	4,20	613.248	6.098
			20.719.959
Faiz tahakkukları			23.364
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			20.743.323

¹⁾31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, ÖTV, Gümrük ve SGK borçlarının ödenmesinde bankalar tarafından Şirket'e 17.839 bin TL tutarında faizsiz kredi sağlanmıştır (31 Aralık 2019 - 210.178 bin TL).

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (Devamı)

			31 Aralık 2019
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	2,23	267.300.000	1.587.815
TL krediler	-	210.177.843	210.178
Faiz tahakkukları			690
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			1.798.683
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
TL krediler	14,95	440.393.063	440.393
ABD doları krediler	3,91	322.136.658	1.913.556
Avro krediler	2,02	113.393.640	754.135
TL kiralama borçları	21,64	17.986.921	17.987
GBP kiralama borçları	4,16	279.174	2.171
Avro kiralama borçları	2,95	833.008	5.541
			3.133.783
Faiz tahakkukları			245.236
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			3.379.019
Uzun vadeli borçlanmalar:			
TL krediler	16,72	3.104.285.714	3.104.286
ABD doları krediler	4,02	908.805.991	5.398.489
ABD doları tahviller	4,43	700.000.000	4.158.140
TL tahviller	15,47	650.000.000	650.000
TL kiralama borçları	22,57	124.300.668	124.301
Avro krediler	2,11	61.125.320	406.520
Avro kiralama borçları	3,20	7.416.683	49.325
GBP kiralama borçları	4,16	904.130	7.031
			13.898.092
Faiz tahakkukları			-
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			13.898.092

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

5. Borçlanmalar (Devamı)

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla uzun vadeli borçlanmaların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
1-2 yıl arası	12.424.887	5.960.596
2-3 yıl arası	2.247.467	1.588.261
3-4 yıl arası	5.714.105	1.555.875
4-5 yıl arası	100.516	4.576.765
5 yıl ve üzeri	256.348	216.595
Toplam	20.743.323	13.898.092

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla borçlanmaların hareketi aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak	19.075.794	17.949.540
Alınan yeni finansal borçlar	41.075.708	49.759.252
Anapara ödemeleri	(34.590.312)	(50.788.791)
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan artışlar	32.770	235.666
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	(62.208)	(34.535)
Faiz tahakkukları değişimi	122.860	48.541
Kur farkları değişimi	3.590.456	1.906.121
31 Aralık	29.245.068	19.075.794

Borçlanmaların yeniden fiyatlandırmaya kalan sürelerine ilişkin faize duyarlılık dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
1-90 gün	10.287.907	5.805.491
91-365 gün	4.208.994	4.475.789
1-5 yıl	14.574.067	8.649.443
5 yıl üzeri	174.100	145.071
Toplam	29.245.068	19.075.794

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

6. Ticari alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli ticari alacaklar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Ticari alacaklar	1.421.103	3.806.348
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 27)	324.555	995.837
Şüpheli ticari alacaklar	5.264	5.243
Diğer ticari alacaklar	7	21
Eksi: Vadeli satışlardan kaynaklanan ertelenen finansman geliri	(10.116)	(14.300)
Eksi: Şüpheli ticari alacak karşılığı	(5.264)	(5.243)
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar (net)	1.735.549	4.787.906

Tüpraş, yurtiçi alacaklarını devlet iç borçlanma senetleri faiz oranlarını kullanarak, yurtdışı alacaklarını aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

Tüpraş, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 2.976.335 bin TL'yi (31 Aralık 2019 - 2.059.000 bin TL) ve 1.127.270 bin TL (31 Aralık 2019 - Yoktur) tedarikçi finansmanı işlemini ticari alacaklardan düşmüştür.

Şüpheli ticari alacak karşılığının 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak	5.243	4.740
Dönem içerisindeki artış	280	803
Dönem içerisindeki tahsilatlar	(259)	(300)
31 Aralık	5.264	5.243

Kısa vadeli ticari borçlar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Ticari borçlar	13.924.582	17.624.694
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 27)	218.486	226.072
Eksi: Vadeli alışlardan kaynaklanan ertelenen finansman gideri	(5.600)	(34.592)
Toplam kısa vadeli ticari borçlar (net)	14.137.468	17.816.174

Tüpraş, kısa vadeli ticari borçlarını aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

7. Diğer alacaklar

Kısa vadeli diğer alacaklar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Personelden alacaklar	14.284	12.403
Verilen depozito ve teminatlar	3.404	5.130
Şüpheli diğer alacaklar	1.389	1.526
Sigorta tazminat alacakları	1.002	28.084
Eksi: Şüpheli diğer alacaklar karşılığı	(1.389)	(1.526)
Toplam	18.690	45.617

8. Stoklar

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İlk madde ve malzeme	969.551	1.348.822
Yarı mamuller	1.706.414	1.612.901
Mamuller	2.468.321	2.169.793
Ticari mallar	75.071	53.644
Yoldaki mallar	2.414.477	4.201.510
Diğer stoklar	66.796	81.911
Toplam	7.700.630	9.468.581

Stok değer düşüklüğü karşılığının 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren dönemler içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak	-	87.855
Dönem içerisindeki artışlar	1.034.554	-
Dönem içerisindeki iptaller	(1.034.554)	(87.855)
31 Aralık	-	-

1 Ocak- 31 Mart 2020 tarihleri arasındaki ham petrol fiyatındaki ani düşüş stok satış fiyatlarının maliyetlerin altında kalmasına neden olmuştur; ancak 31 Mart 2020'den sonraki gerçekleştirmeler ve artışa geçen ham petrol fiyatlarının ürün fiyatlarına yansımaları neticesindeki değer artışları sebebiyle stok değer düşüklüğü karşılığı iptal edilmiştir.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

9. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar

	İştirak oranı (%)	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
		Tutar	İştirak oranı (%)	Tutar	
OPET Petrolcülük A.Ş.	40,00	1.326.490	40,00	1.362.777	
		1.326.490		1.362.777	

28 Aralık 2006 tarihinde Opet hisselerinin satın alımından doğan 189.073 bin TL'lik şerefiye tutarı mali tablolarda özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların üzerine sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlardaki değişimler aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak	1.362.777	1.266.334
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların;		
Mali yıl kârlarındaki/zararlarındaki pay	(29.615)	197.393
Dağıttığı temettü	(120.000)	(96.000)
Maddi duran varlık yeniden değerlendirme artışları	30.212	20.831
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	(406)	(1.043)
Yeniden değerlendirme ve/veya sınıflandırma kazançları (kayıpları)	43.261	(34.666)
Yabancı para çevrim farkları	40.261	9.928
31 Aralık	1.326.490	1.362.777

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların özet mali tabloları (etkin ortaklık payı öncesi) aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Dönen varlıklar	5.059.935	5.416.089
Duran varlıklar	3.701.575	3.319.884
Toplam varlıklar	8.761.510	8.735.973
Kısa vadeli yükümlülükler	2.829.607	3.498.612
Uzun vadeli yükümlülükler	3.088.361	2.303.102
Özkaynaklar	2.843.542	2.934.259
Toplam kaynaklar	8.761.510	8.735.973

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

9. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (Devamı)

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Hasılat	38.623.156	46.380.766
Brüt kâr	1.788.120	1.852.142
Faaliyet kârı	805.434	877.570
Net dönem (zarar)/kârı	(74.038)	493.482

Şerefiye değer düşüklüğü testi

Grup yönetimi Opet'in yurtiçindeki önemli pazar pozisyonu ve Tüpraş ile birlikteliğinin yaratacağı sinerjiyi, şerefiyenin oluşmasındaki ana sebepler olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak Grup yönetimi tarafından, Opet, bağlı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları tek bir nakit üreten birim olarak değerlendirilerek şerefiye Opet değeri üzerine dağıtılmıştır.

Söz konusu nakit üreten birimin gerçeğe uygun değer hesaplamaları vergi sonrası nakit akım projeksiyonlarını içermekte olup Türk Lirası bazında tespit edilen bu projeksiyonlar Opet yönetimi tarafından onaylanan on yıllık planlara dayanmaktadır. Grup, içinde bulunduğu sektörde operasyonel sonuçların ve ileriye yönelik tahminlerin değerlendirilmesinde beş yıldan daha uzun bir süreye ilişkin analizin daha uygun olduğunu öngörmektedir ve dolayısıyla değer düşüklüğü testini on yıllık projeksiyonlara dayandırmaktadır. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, Opet'in gerçeğe uygun değeri, şerefiye dahil edilmiş taşınan değerinin %71 üzerindedir.

Gerçeğe uygun değer hesaplama modelinde yer alan önemli varsayımlar aşağıdaki gibidir:

Brüt kâr marjı	%4,0 - %4,8
İskonto oranı	%16,8

Opet yönetimi bütçelenen brüt kâr marjını şirketin geçmiş performansını ve pazar büyüme beklentilerini esas alarak tespit etmiştir. Kullanılan iskonto oranı vergi sonrası iskonto oranı olup şirkete özgü riskleri de içermektedir. İskonto edilmiş nakit akımlarının hesaplanmasında kullanılan vergi sonrası iskonto oranının %1 daha yüksek/düşük olması senaryolarına göre, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla söz konusu gerçeğe uygun değer, Opet'in gerçeğe uygun değeri sırasıyla %13 oranında altında ve %16 oranında üzerinde olmaktadır.

Yukandaki varsayımlar kullanılarak yapılan değer düşüklüğü testleri sonucunda 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit edilmemiştir. Söz konusu nakit üreten birimin gerçeğe uygun değeri, defter değerinden yüksek olduğundan Şirket yönetimi kullanım değeri esasına göre geri kazanılabilir değer hesaplaması yapmamıştır.

Rekabet Kurulu soruşturması:

Rekabet Kurulu'nun 27 Ağustos 2018 tarihli kararıyla; bayilerinin yeniden satış fiyatını belirlemek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak Opet hakkında soruşturma açılmış olup, yürütülen soruşturma sonucunda Kurum Opet'e 433.932 TL tutarında para cezasına hükmetmiştir. Verilen idari para cezasının, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17. maddesi hükmü çerçevesinde hesaplanan dörtte üçü oranındaki kısmı olan 325.450 TL, ilgili karar ve cezaya ilişkin olarak her türlü yasal hakkın saklı kalmak kaydıyla Opet tarafından Büyük Mükellefler Vergi Dairesine ödenmiştir. Opet tarafından söz konusu kararın iptali talebiyle dava açılmış olup söz konusu davada yürütmeyi durdurma kararı verilmiştir, yargılama halen devam etmektedir.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

10. Maddi duran varlıklar

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla maddi duran varlıklar ve ilgili amortisman giderlerinde gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2020	Yeniden Değerleme Artışları	Yabancı Para Çevrim Farkı	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2020
Maliyet:							
Arazi ve arsalar	7.206.553	1.134.711	-	-	-	(73)	8.341.191
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3.793.487	-	-	130.462	1.201	(21.665)	3.903.485
Binalar	839.908	-	-	65.266	-	(1.731)	903.443
Makine, tesis ve cihazlar	12.936.688	-	-	352.349	(1.201)	(13.950)	13.273.886
Taşıt araçları	1.993.137	-	-	132.209	-	(32.340)	2.093.006
Döşeme ve demirbaşlar	135.217	-	-	35.137	-	(3.976)	166.378
Yapılmakta olan yatırımlar	651.346	-	-	399.309	-	-	1.050.655
Özel maliyetler	4.131	-	-	-	-	(401)	3.730
Diğer maddi duran varlıklar	2.794	-	-	42	-	(1)	2.835
	27.563.261	1.134.711	-	1.114.774	-	(74.137)	29.738.609
Birikmiş amortisman:							
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(1.612.017)	-	-	(155.119)	-	21.656	(1.745.480)
Binalar	(227.940)	-	-	(17.876)	-	1.559	(244.257)
Makine, tesis ve cihazlar	(5.025.154)	-	-	(421.395)	-	11.335	(5.435.214)
Taşıt araçları	(281.918)	-	-	(71.143)	-	13.510	(339.551)
Döşeme ve demirbaşlar	(78.701)	-	-	(19.921)	-	3.355	(95.267)
Özel maliyetler	(818)	-	-	(215)	-	361	(672)
Diğer maddi duran varlıklar	(1.998)	-	-	(282)	-	1	(2.279)
	(7.228.546)	-	-	(685.951)	-	51.777	(7.862.720)
Net defter değeri	20.334.715						21.875.889

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

**31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

10. Maddi duran varlıklar (Devamı)

	1 Ocak 2019	Yeniden Değerleme Artışları	Yabancı Para Çevrim Farkı	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2019
Maliyet:							
Arazi ve arsalar	62.161	7.139.764	-	-	4.628	-	7.206.553
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3.721.772	-	-	-	71.891	(176)	3.793.487
Binalar	789.073	-	-	-	50.851	(16)	839.908
Makine, tesis ve cihazlar	12.657.231	-	-	1.134	278.927	(604)	12.936.688
Taşıt araçları	1.249.363	-	-	762.086	12.978	(60)	2.024.367
Döşeme ve demirbaşlar	128.559	-	-	4.939	4.373	(2.654)	135.217
Yapılmakta olan yatırımlar	339.919	-	-	730.454	(419.027)	-	651.346
Özel maliyetler	1.070	-	-	3.061	-	-	4.131
Diğer maddi duran varlıklar	4.057	-	-	23	-	(1.286)	2.794
	18.953.205	7.139.764	-	1.501.697	4.621	(4.796)	27.594.491
Birikmiş amortisman:							
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(1.456.256)	-	-	(153.706)	(2.231)	176	(1.612.017)
Binalar	(210.688)	-	-	(17.258)	(8)	14	(227.940)
Makine, tesis ve cihazlar	(4.611.075)	-	-	(401.204)	(13.462)	587	(5.025.154)
Taşıt araçları	(252.335)	-	(39)	(60.834)	-	60	(313.148)
Döşeme ve demirbaşlar	(81.852)	-	-	(15.001)	15.701	2.451	(78.701)
Özel maliyetler	(44)	-	-	(774)	-	-	(818)
Diğer maddi duran varlıklar	(1.788)	-	-	(371)	-	161	(1.998)
	(6.614.038)	-	(39)	(649.148)	-	3.449	(7.259.776)
Net defter değeri	12.339.167						20.334.715

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

10. Maddi duran varlıklar (Devamı)

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda maddi duran varlıklarla ilgili 685.951 bin TL'lik (31 Aralık 2019 - 649.148 bin TL) amortisman giderinin 550.394 bin TL'lik (31 Aralık 2019 - 621.457 bin TL) kısmı satılan malın maliyetinde, 90.369 bin TL'lik (31 Aralık 2019 - 7 bin TL) kısmı pazarlama giderlerinde, 32.065 bin TL'lik (31 Aralık 2019 - 27.684 bin TL) kısmı genel yönetim giderlerinde, 13.123 bin TL'lik (31 Aralık 2019 - Yoktur) kısmı Arge giderlerinde yer almaktadır.

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren ara döneme ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda kullanım hakkı varlıkları ile ilgili 34.466 bin TL'lik (31 Aralık 2019 - 34.965 bin TL) amortisman giderinin 25.026 bin TL'lik (31 Aralık 2019 - 34.965 bin TL) kısmı genel yönetim giderlerinde, 5.490 bin TL'lik (31 Aralık 2019 - Yoktur) kısmı pazarlama giderlerinde, 3.950 bin TL'lik (31 Aralık 2019 - Yoktur) kısmı satılan malın maliyetinde yer almaktadır.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde herhangi bir ipotek bulunmamaktadır (31 Aralık 2019 - Yoktur). Grup, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla TMS 16 Maddi Duran Varlıklar standardına uygun olarak aktifinde elde maliyeti ile 66.782 bin TL olarak yer alan tüm arazi ve arsalarını yeniden değerlemeye tabi tutmuş ve yeniden değerlendirme tutarı olan 8.274.409 (31 Aralık 2019 - 7.139.764) bin TL olarak gerçeğe uygun değerleriyle konsolide finansal tablolarda göstermiştir.

Tüpraş arazi ve arsalarının değerlendirme çalışmaları SPK'ya akredite bir kuruluş olan Açık Kurumsal Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş. tarafından; özkaynaktan payılma yöntemine göre konsolide edilen OPET ve bağlı ortaklıklarının arazi ve arsalarının değerlendirme çalışmaları SPK'ya akredite bir kuruluş olan TSKB Gayrimenkul Değerleme A.Ş. tarafından gerçekleştirilmiştir.

Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi				
	31 Aralık 2020	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Arsalar	8.341.191	-	8.341.191	-
	31 Aralık 2019	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Arsalar	7.206.553	-	7.206.553	-

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

11. Maddi olmayan duran varlıklar

Diğer maddi olmayan duran varlıklar:

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla diğer maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2020	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2020
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	99.713	9.773	-	(26)	109.460
Geliştirme giderleri	92.498	22.696	-	-	115.194
	192.211	32.469	-	(26)	224.654
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(67.510)	(12.412)	-	3	(79.919)
Geliştirme giderleri	(72.957)	(9.409)	-	-	(82.366)
	(140.467)	(21.821)	-	3	(162.285)
Net defter değeri	51.744				62.369
	1 Ocak 2019	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2019
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	91.242	8.471	-	-	99.713
Geliştirme giderleri	85.407	7.091	-	-	92.498
	176.649	15.562	-	-	192.211
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(54.295)	(13.215)	-	-	(67.510)
Geliştirme giderleri	(64.169)	(8.788)	-	-	(72.957)
	(118.464)	(22.003)	-	-	(140.467)
Net defter değeri	58.185				51.744

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren yıla ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 21.821 bin TL'lik (31 Aralık 2019 - 22.003 bin TL) itfa payı giderinin 21.816 bin TL'lik kısmı genel yönetim giderlerinde, 5 bin TL'lik kısmı satılan malın maliyetinde yer almaktadır.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

12. Peşin ödenmiş giderler

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Peşin ödenen sigorta ve diğer giderler	132.483	117.991
Verilen sipariş avansları	101.131	118.771
Toplam	233.614	236.762

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İlişkili olmayan taraflara verilen sabit kıymet avansları	130.621	142.369
İlişkili taraflara verilen sabit kıymet avansları (Not 27)	2.126	54.725
Peşin ödenen diğer giderler	2.039	1.785
Toplam	134.786	198.879

13. Diğer varlık ve yükümlülükler

Diğer dönen varlıklar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Tecil edilen Katma Değer Vergisi ("KDV")	382.032	1.265.764
Tecil edilen Özel Tüketim Vergisi ("ÖTV")	123.601	75.472
Yedek parça ve malzeme stokları	89.655	93.795
Mahsup edilecek vergi ve fonlar	74.547	101.440
Devreden KDV	41.516	40.692
Vadeli mal alım-satım işlemleri gelir tahakkuku	22.746	90.007
Gelir tahakkukları	16.793	19.747
İade alınacak KDV	-	729.357
Diğer çeşitli dönen varlıklar	18.352	7.814
Toplam	769.242	2.424.088

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla vadeli mal alım-satım işlemleri gelir tahakkukları Tüpraş'ın fiyat riskine maruz kalan stokları için yapılan ürün crack işlemleri gelir tahakkuklarından oluşmaktadır. Bu gelir tahakkukları satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiş olup 8 Ocak 2021 tarihinde tahsil edilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla vadeli mal alım-satım işlemleri gelir tahakkukları Tüpraş'ın fiyat riskine maruz kalan stokları için yapılan swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor işlemleri gelir tahakkuklarından oluşmaktadır. Bu gelir tahakkukları satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiş olup 8 Ocak 2020 tarihinde tahsil edilmiştir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

13. Diğer varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Diğer duran varlıklar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Yedek parça ve malzeme stokları	1.763.686	1.569.443
Diğer	49.145	8.100
Toplam	1.812.831	1.577.543

Diğer kısa vadeli yükümlülükler:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Gelir payı	2.210.451	1.866.833
Ödenecek ÖTV	1.090.914	1.175.211
Tecil edilen KDV	382.032	1.265.764
Ödenecek KDV	269.314	12.669
Vadeli mal-alım satım işlemleri gider tahakkuku	247.432	200.167
Tecil edilen ÖTV	123.601	75.472
Ödenecek vergi ve yükümlülükler	79.550	74.146
Diğer	45.352	33.693
Toplam	4.448.646	4.703.955

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri gider tahakkukları Tüpraş'ın fiyat riskine maruz kalan stokları için yapılan swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor işlemleri gider tahakkuklarından oluşmaktadır. Bu gider tahakkukları satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiş olup 8 Ocak 2021 tarihinde ödenmiştir.

Tecil edilen ÖTV ve KDV, ihraç kayıtlı satışların ÖTV ve KDV tutarından oluşmaktadır ve aynı zamanda varlıklarda "Diğer Dönen Varlıklar" içerisinde ve yükümlülüklerde "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde yer almaktadır. Söz konusu satışların ihracat işlemlerinin gerçekleştiği belgelendiğinde, tecil edilen bu vergiler vergi dairesi tarafından terkin edilerek "Diğer Dönen Varlıklar" da yer alan ÖTV ve KDV tutarları, "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" ile karşılıklı olarak mahsuplaştırılmaktadır.

Petrol Piyasası Kanunu gereğince, rafinericilerin ulusal stok bulundurma yükümlülüğü kapsamındaki sorumluluğu nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu mahiyetteki stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilave edilen, T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ("EPDK") tarafından azami 10 ABD Dolar/ton'a kadar belirlenecek olan ve değerlendirilmesi EPDK tasarrufunda olan gelir payı ile karşılanır. Rafinericilerin haricinde petrol ürünlerinin ithalatı durumunda ise bu gelir payı rafinericiye ithalatçı tarafından ödenir.

Grup, bu konuyu düzenleyen Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin ilgili maddesinin yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Ocak 2005'ten itibaren akaryakıt satışları ve rafinerilerin dışındaki kuruluşların yaptığı akaryakıt ithalatı üzerinden gelir payı toplamaktadır.

Grup, akaryakıt üzerinden toplanan gelir payına ek olarak Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Yönetmeliği gereğince 16 Eylül 2005 tarihinden itibaren LPG için de gelir payı toplamaya başlamıştır.

Petrol Piyasası Kanunu uyarınca oluşturulan Ulusal Petrol Stoku Komisyonu, toplanan gelir paylarının banka hesabında bloke edilerek muhasebesinin Tüpraş Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesi ve hesapta biriken tutarın devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmesi kararını almıştır.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

13. Diğer varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Bu kararlara istinaden 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla hesaplanan 2.210.451 bin TL (31 Aralık 2019 - 1.866.833 bin TL) tutarında gelir payları kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilmeksizin "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde muhasebeleştirilmektedir. Hesaplanan Gelir Payı'na ilişkin olarak bankalarda bloke devlet iç borçlanma faiz oranları ile vadeli mevduat ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilen 2.204.004 bin TL'lik tutar, "Nakit ve Nakit Benzerleri" içerisinde "Gelir payı (bloke)" olarak sınıflandırılmaktadır (31 Aralık 2019 - 1.861.248 bin TL) (Not 4).

14. Karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar:

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Personel prim tahakkukları	13.067	7.400
Kıdeme teşvik primi karşılığı	11.505	8.377
Toplam	24.572	15.777

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Kıdem tazminatı karşılığı	271.661	232.075
Kullanılmamış izin günleri karşılığı	72.866	71.754
Kıdeme teşvik primi karşılığı	11.878	12.223
Toplam	356.405	316.052

Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır.

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır. Kıdeme Teşvik Primi, çalışanların işlerine ve işyerlerine bağlılıklarını teşvik etmek amacıyla saat ücretli çalışanlardan 5 yıllık kıdeme ulaşanlara 45 günlük, 10 yıllık kıdeme ulaşanlara 55 günlük, 15 yıllık kıdeme ulaşanlara 70 günlük, 20 yıllık kıdeme ulaşanlara 80 günlük, 25 yıllık kıdeme ulaşanlara 90 günlük ve 30 yıllık kıdeme ulaşanlara 100 günlük, 35 yıllık kıdeme ulaşanlara 105 günlük ve 40 yıllık kıdeme ulaşanlara 110 günlük çıplak ücretleri tutarında her kıdem kademesi için bir defaya mahsus olmak üzere kıdemlerini doldurdukları ayın ücretleriyle birlikte ödenir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

14. Karşılıklar (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığı (Devamı)

Kıdeme teşvik primi karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak	20.600	14.601
Dönem içerisindeki artışlar	13.045	10.998
Dönem içerisindeki ödemeler	(10.262)	(4.999)
31 Aralık	23.383	20.600

İş Kanunu'na göre, Grup, bir senesini doldurmuş olan ve Grup ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, kadınlarda 20 erkeklerde 25 hizmet yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002'deki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı, çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

TMS 19, Grup'un kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
İskonto oranı (%)	%4,63	%4,67
Emeklilik olasılığına ilişkin kullanılan oran (%)	%99,38	%99,36

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Grup'un Türkiye'de kayıtlı bağlı ortaklıklarının kıdem tazminatı karşılığı, 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren geçerli olan 7.638,96 TL üzerinden hesaplanmaktadır (31 Aralık 2019 - 6.730,15 TL).

Kıdem tazminatı karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak	232.075	186.525
Faiz giderleri	27.985	30.894
Aktüeryal (kârlar)/zararlar	818	15.270
Dönem içerisindeki artışlar	32.739	27.725
Dönem içerisindeki ödemeler	(21.956)	(28.339)
31 Aralık	271.661	232.075

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

14. Karşılıklar (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığı (Devamı)

	31 Aralık 2020 Net İskonto Oranı		31 Aralık 2019 Net İskonto Oranı	
	100 Baz Puan Artış	100 Baz Puan Artış	100 Baz Puan Artış	100 Baz Puan Azalış
Duyarlılık Analizi				
Oran	%5,63	%3,63	%5,67	%3,67
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	34.586	(8.243)	15.546	(18.957)

Kullanılmamış izin günleri karşılığı:

Kullanılmamış izin günleri karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2020	2019
1 Ocak	71.754	59.787
Dönem içerisindeki artışlar	7.272	18.462
Dönem içerisindeki ödemeler	(6.160)	(6.495)
31 Aralık	72.866	71.754

Diğer kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Sürastarya karşılığı	48.820	41.924
EPDK katılma payı ⁽¹⁾	41.458	37.054
Dava karşılığı	21.981	21.195
Maliyet gider karşılıkları	1.135	1.010
Diğer	4.122	192
Toplam	117.516	101.375

⁽¹⁾ EPDK katılma payı, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, rafinericilik lisansı sahiplerinin yıllık gelir tablolarında yer alan net satışlar tutarının EPDK tarafından her yıl belirlenen katılma payı oranı ile çarpılmak suretiyle hesaplayarak ödemesi gereken katkı payı tutarını ifade etmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

14. Karşılıklar (Devamı)

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihlerinde sona eren ara yıllar için kısa vadeli borç karşılıklarının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	Dava karşılığı	EPDK Katılma payı	Sürastarya karşılığı	Maliyet gider karşılıkları	Diğer	Toplam
1 Ocak 2020	21.195	37.054	41.924	1.010	192	101.375
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	1.648	41.459	29.297	125	3.930	76.459
Dönem içerisindeki ödemeler	(862)	(37.055)	(22.401)	-	-	(60.318)
31 Aralık 2020	21.981	41.458	48.820	1.135	4.122	117.516
1 Ocak 2019	19.038	33.473	18.108	377	486	71.482
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	2.489	37.054	23.816	633	(294)	63.698
Dönem içerisindeki ödemeler	(332)	(33.473)	-	-	-	(33.805)
31 Aralık 2019	21.195	37.054	41.924	1.010	192	101.375

15. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Personele borçlar	113.713	113.039
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	38.214	34.370
Toplam	151.927	147.409

16. Diğer borçlar

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Alınan depozito ve teminatlar	33.350	27.112
İlişkili taraflara diğer borçlar (Not 27)	30.763	28.297
Toplam	64.113	55.409

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

17. Türev araçlar

	31 Aralık 2020				31 Aralık 2019			
	Rayiç değerler				Rayiç değerler			
	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler
<i>Nakit akış riskinden korunma amaçlı</i>								
Faiz haddi swap işlemleri	729.500	729.500	-	46.563	584.678	584.678	-	51.176
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	885.015	613.238	318.377	18.222	1.215.184	1.097.828	119.942	20.707
Vadeli mal alım-satım işlemleri	51.016	51.016	20.939	32.067	102.213	102.212	13.702	-
<i>Alım satım amaçlı</i>								
Vadeli döviz işlemleri	15.125.099	16.070.341	40.366	665.976	9.559.306	9.679.259	163.578	695
Vadeli mal alım-satım işlemleri	-	-	-	-	404.147	404.147	6.770	6.669
Faiz haddi swap işlemleri	-	-	447	-	-	-	-	-
Kısa vadeli türev araçlar			380.129	762.828			303.992	79.247
<i>Nakit akış riskinden korunma amaçlı</i>								
Faiz haddi swap işlemleri	2.126.201	2.126.201	-	45.490	2.429.277	2.429.277	-	24.187
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	172.928	54.654	87.313	-	820.186	654.292	98.741	7.763
<i>Alım satım amaçlı</i>								
Faiz haddi swap işlemleri	750.000	750.000	570	-	-	-	-	-
Uzun vadeli türev araçlar			87.883	45.490			98.741	31.950
Toplam türev araçlar			468.012	808.318			402.733	111.197

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, 2021 yılında sona erecek olan toplam 2.060.500 bin ABD doları karşılığında 16.070.341 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward, kur swap işlemlerinden oluşmaktadır (31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, 2020 yılında sona erecek olan toplam 1.609.257 bin ABD doları karşılığında 9.679.259 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward, kur swap ve viop işlemlerinden oluşmaktadır).

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla faiz haddi swap işlemleri, 289.615 bin ABD Doları (31 Aralık 2019 - 378.126 bin ABD Doları) cinsinden, 8.857 bin Avro (31 Aralık 2019 - 17.714 bin Avro) cinsinden ve 1.400.000 bin TL cinsinden tahvillerin değişken faizli taksit ödemelerini nakit akış riskinden korunma amacıyla sabit faizli taksit ödemeleri ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

17. Türev araçlar (Devamı)

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla çapraz kur sabit faiz swap işlemleri, 66.837 bin ABD Doları (31 Aralık 2019 - 141.616 bin ABD Doları) cinsinden ve dövizde endeksli değişken faizli uzun vadeli borçlanmaların toplam 253.690 bin TL (31 Aralık 2019 - 624.434 bin TL) tutarlı ve Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından, 52.300 bin Avro (31 Aralık 2019 - 156.900 bin Avro) cinsinden ve dövizde endeksli değişken faizli uzun vadeli borçlanmaların toplam 326.483 bin TL (31 Aralık 2019 - 979.448 bin TL) tutarlı ve Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden, 4.429 bin Avro (31 Aralık 2019 - 8.857 bin Avro) cinsinden ve dövizde endeksli faiz oranına sahip uzun vadeli borçlanmaların toplam 16.429 bin TL (31 Aralık 2019 - 32.859 bin TL) tutarlı Türk Lirasına endeksli swap işlemlerinin toplam 4.668 bin ABD Doları (31 Aralık 2019 - 9.337 bin ABD Doları) ve dövizde endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden ve 4.429 bin Avro (31 Aralık 2019 - 8.857 bin Avro) cinsinden ve dövizde endeksli faiz oranına sahip uzun vadeli borçlanmaların toplam 5.043 bin ABD Doları (31 Aralık 2019 - 10.086 bin ABD Doları) tutarlı ve ABD Dolarına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır.

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla vadeli mal alım-satım işlemleri içinde ticari amaçlı emtia işlemleri bulunmaktadır. (31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla vadeli mal alım-satım işlemleri; ürün crack marjı sabitleme işlemlerinden oluşmaktadır. Geleceğe yönelik satışların ürün crack marjını sabitleme işlemleri 2020 yılı 1. çeyrek dönemi için toplam 374 bin varil benzin, 265 bin varil jet yakıtı, 749 bin varil dizel ve 172 bin varil fuel oil işlemi yapılmıştır. Yapılan ürün crack marjını sabitleme işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit marjları benzin için 6,33 ABD Doları/varil, jet yakıtı için 15,04 ABD Doları/varil, dizel için 17,87 ABD Doları/varil, fuel oil için -14,76 ABD Doları/varildir.)

18. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	Orijinal bakiye:	TL karşılığı:	Orijinal bakiye:	TL karşılığı:
Alınan teminatlar:				
Alınan teminat mektupları		1.329.871		1.118.403
- TL Teminat mektupları	658.781	658.781	719.088	719.088
- ABD Doları Teminat mektupları	36.186	265.624	32.249	191.566
- Avro Teminat mektupları	44.517	401.005	30.088	200.104
- Diğer para cinslerinden teminat mektupları	-	4.461	-	7.645
Teminat senetleri		679		679
- TL Teminat senetleri	679	679	679	679
Alınan garanti mektupları		417.926		347.675
- TL Garanti mektupları	50.000	50.000	50.000	50.000
- ABD Doları Garanti mektupları	50.000	367.025	50.000	297.010
- Avro Garanti mektupları	100	901	100	665
Teminat akreditifleri		205.520		500.212
- ABD Doları Teminat akreditifleri	27.998	205.520	84.208	500.212
Doğrudan borçlandırma limitleri		407.475		506.841
- TL doğrudan borçlandırma limitleri	407.475	407.475	506.841	506.841
Toplam alınan teminatlar		2.361.471		2.473.810

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

18. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler (Devamı)

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	Orijinal bakiye:	TL karşılığı:	Orijinal bakiye:	TL karşılığı:
Verilen teminatlar:				
Teminat akreditifleri		3.953.337		2.496.440
- ABD Doları Teminat akreditifleri	535.781	3.932.903	416.672	2.475.117
- Avro Teminat akreditifleri	2.268	20.434	2.749	18.283
- Diğer para cinslerinden teminat akreditifleri	-	-	-	3.040
Teminat mektupları		1.423.999		1.394.723
- TL Teminat mektupları	1.264.460	1.264.460	1.274.730	1.274.730
- ABD Doları Teminat mektupları	20.200	148.279	20.200	119.993
- Avro Teminat mektupları	1.250	11.260	-	-
Gümrüklere verilen teminat mektupları ve kefaletler		897.796		773.804
- TL Teminat mektupları	843.749	843.749	733.900	733.900
- ABD Doları Teminat mektupları	-	-	-	-
- Avro Teminat mektupları	6.000	54.047	6.000	39.904
Bankalara verilen kefaletler		753.762		980.238
- ABD Doları Kefaletler	89.322	655.667	139.315	827.559
- Avro Kefaletler	10.890	98.095	22.957	152.679
Toplam verilen teminatlar		7.028.894		5.645.205

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla alınan teminatlar müşteri ve satıcılardan alınan teminatlardan oluşmaktadır. Verilen teminatlar ise genellikle kamu kuruluşlarına ve gümrük dairelerine verilen teminatlardan oluşmaktadır. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla bankalara verilen kefaletler, Grup'un konsolidasyon kapsamında olan şirketlerinin kullandığı 92.365 bin TL (31 Aralık 2019 - 857.850 bin TL) tutarındaki krediler ve 7.847 bin TL (31 Aralık 2019 - 122.388 bin TL) tutarındaki türev işlemler için verilmiştir.

Grup'un 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla teminat/rehin/ipotek/kefalet pozisyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	6.275.132	4.664.967
- TL	2.108.209	2.008.630
- ABD Doları	4.081.182	2.595.110
- Avro	85.741	58.187
- Diğer	-	3.040
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	753.762	980.238
- ABD Doları	655.667	827.559
- Avro	98.095	152.679
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
D. Diğer verilen TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
i) Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
ii) B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
iii) C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
Toplam	7.028.894	5.645.205

Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine verilen kefaletler ile ilgili 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla 5.970 bin TL komisyon tahakkuk etmiştir (31 Aralık 2019 - 3.274 bin TL).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

19. Özkaynaklar

Şirket'in 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	Ortaklık payı (%)	31 Aralık 2019	Ortaklık payı (%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	127.714	51	127.714	51
Halka açık kısım	122.705	49	122.705	49
Toplam	250.419	100	250.419	100
Sermaye düzeltme farkları	1.344.243		1.344.243	
Ödenmiş sermaye toplamı	1.594.662		1.594.662	

Sermaye düzeltme farkları ödenmiş sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin enflasyona göre düzeltilmiş toplam tutarları ile enflasyon düzeltmesi öncesindeki tutarları arasındaki farkı ifade eder.

Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 500.000 bin TL olup, işbu sermaye, her birinin nominal değeri 1 kr. olmak üzere 50.000.000.000 adet hisseye bölünmüştür ("kr."). Şirket'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kuruş (31 Aralık 2019 - 1 kr.) kayıtlı nominal bedeldeki 25.041.919.999 adet A grubu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir adet C grubu imtiyazlı hisse senedinden oluşmaktadır.

Şirket Ana Sözleşmesi gereği C grubu hissedara Yönetim Kurulunda 1 üye ayrılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını etkileyebilecek herhangi bir kararın alınması, C grubu hissedarının onayına bağlıdır.

Kanuni değerlerdeki birikmiş kârlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabilmektedir.

Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net kârın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan kârın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler, ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Yukarıda bahsi geçen tutarların Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca "Kârdan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" içerisinde sınıflandırılması gerekmektedir. Şirket'in 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla kârdan ayrılan kısıtlanmış yedeklerinin tutarı 503.343 bin TL'dir (31 Aralık 2019 - 503.343 bin TL).

Kâr payı dağıtımı

Halka açık şirketler, kâr payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kâr Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, kârlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kâr dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kâr payı öderler. Ayrıca, kâr payları eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kâr üzerinden nakden kâr payı avansı dağıtılabilecektir.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kâr dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kâr payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kâr aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, Yönetim Kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kârdan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kâr payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kârdan pay dağıtılamaz.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

19. Özkaynaklar (Devamı)

1 Nisan 2020 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısında, VUK kayıtlarına göre hazırlanan mali tablolara göre; 2019 yılı faaliyetlerinin 1.139.413 bin TL cari yıl zararı ile sonuçlanması nedeniyle kâr payı dağıtılmaması ve TFRS kayıtlarına göre oluşan 525.837 bin TL ana ortaklığa ait net dönem kârının ise ilgili finansal tablolarda geçmiş yıl kârlarına aktarılmasına karar verilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2018 yılı net dağıtılabilir dönem kârının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 3.793.851 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kâr payı elde eden dar mükellef ortaklara, %1.515,0 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 15,15 TL brüt, 15,15 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %1.515,0 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 15,15 TL brüt, 12,8775 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

20. Hasılat ve satışların maliyeti

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Yurt içi satışlar	51.044.765	70.538.290
Yurt dışı satışlar	13.222.620	20.144.188
Brüt satışlar	64.267.385	90.682.478
Eksi: Satış iskontoları	(801.256)	(922.258)
Eksi: Satıştan iadeler	(222.314)	(159.444)
Net satış gelirleri	63.243.815	89.600.776
Satışların maliyeti	(61.479.585)	(84.716.489)
Brüt kâr	1.764.230	4.884.287
Satışların maliyeti:		
	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Hammadde, mamul ve sarf malzemeleri maliyeti	56.685.371	79.406.426
Enerji giderleri	2.094.408	2.589.357
Personel giderleri	963.730	873.662
Amortisman ve itfa payları (Not 10, Not 11)	554.349	621.457
Diğer üretim giderleri	1.181.727	1.225.587
Satışların maliyeti	61.479.585	84.716.489

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

21. Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri

Genel yönetim giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Personel giderleri	533.872	532.773
Sigorta giderleri	204.802	161.175
Vergi, resim ve harç giderleri	152.836	142.029
Dışarıdan alınan hizmetler	109.863	115.725
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 10-11)	78.907	84.652
Ofis giderleri	74.201	79.185
Aidat giderleri	47.638	43.993
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	36.104	39.431
Bağış ve yardımlar	22.654	3.490
Seyahat ve ulaşım giderleri	3.911	6.125
Diğer	79.437	68.635
Toplam genel yönetim giderleri	1.344.225	1.277.213

Pazarlama giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Nakliye, depolama ve sigorta giderleri	253.727	189.129
Personel giderleri	157.443	150.965
Amortisman giderleri (Not 10)	95.859	7
Reklam giderleri	29.909	23.977
Enerji giderleri	22.865	25.963
Diğer	63.809	81.104
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	9.440	10.929
Toplam pazarlama giderleri	633.052	482.074

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

21. Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri (Devamı)

Araştırma ve geliştirme giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Amortisman giderleri (Not 10)	13.123	-
Personel giderleri	12.546	14.177
Lisans giderleri	4.394	3.893
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	1.090	598
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	988	1.080
Diğer	2.831	4.325
Toplam araştırma ve geliştirme giderleri	34.972	24.073

1 Ocak - 31 Aralık 2019 döneminde satılan malın maliyetinde yer alan amortisman giderleri, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla masraf yerlerine uygun olarak dağıtılmıştır.

22. Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler)

Esas faaliyetlerden diğer gelirler:	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Vadeli satışlardan kaynaklanan vade farkı gelirleri	424.235	729.393
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı kârı	55.562	25.644
Kira gelirleri	5.277	4.816
Konusu kalmayan karşılıklar	178	136
Diğer	131.648	78.584
Toplam esas faaliyetlerden diğer gelirler	616.900	838.573
Esas faaliyetlerden diğer giderler:	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Ticari borçlardan oluşan kur farkı zararı	(557.269)	(882.606)
Vadeli alışlardan kaynaklanan vade farkı giderleri	(374.273)	(777.816)
Diğer	(56.366)	(48.941)
Toplam esas faaliyetlerden diğer giderler	(987.908)	(1.709.363)

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

23. Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satış kârları/(zararları), net	1.805	(152)
Toplam yatırım faaliyetlerinden (giderler)/gelirler	1.805	(152)

24. Finansman gelirleri/(giderleri)

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Finansman gelirleri:		
Mevduatlardan oluşan kur farkı kârı	2.634.829	883.852
Mevduat faiz gelirleri	578.847	638.906
Toplam finansman gelirleri	3.213.676	1.522.758
Finansman giderleri:		
Finansal borçlardan oluşan kur farkı zararı	(3.444.698)	(1.916.881)
Faiz giderleri	(1.753.615)	(2.010.263)
Türev araçlardan kaynaklanan zararlar	(1.112.680)	(320.860)
Diğer	(51.240)	(13.480)
Toplam finansman giderleri	(6.362.233)	(4.261.484)

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla kiralama işlemlerinden kaynaklanan 31.236 bin TL faiz gideri faiz giderleri kalemi içerisinde, kiralama işlemlerinden kaynaklanan 20.525 bin TL kur farkı gideri finansal borçlardan oluşan kur farkı zararı kalemi içerisinde yer almaktadır (31 Aralık 2019 - 5.225 bin TL).

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

25. Vergi varlık ve yükümlülükleri

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Cari dönem ödenecek kurumlar vergisi	13.310	9.479
Peşin ödenen vergiler	(10.851)	(7.074)
Dönem kârı vergi yükümlülüğü	2.459	2.405

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı 2020 yılı için %22'dir (2019: %22). Kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası, yatırım indirimi istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır.

Vergi öncesi dönem kârının hesaplanan vergi geliri tutarı ile mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	2020	2019
Vergi öncesi kâr/(zarar)	(3.795.394)	(311.348)
Beklenen vergi geliri/gideri*	759.079	68.497
Yatırım teşvik geliri	588.815	728.958
İndirim ve istisnalar	102.547	101.055
Vergi oranındaki değişiklikler	(76.794)	-
Kanunen kabul edilmeyen giderler ve üzerinden vergi hesaplanmayan farklar	(1.178)	(1.832)
Toplam vergi geliri	1.372.469	896.678

(*) Şirket 2020 yılı için vergi ödemeyeceği için beklenen vergi gideri 2020'de 2021 ve sonrasında geçerli olacak olan %20 oranı ile, 2019 yılı için %22 oranı ile hesaplanmıştır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

25. Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin etkileri, bilanço tarihi itibarıyla geçerli vergi oranları kullanılarak aşağıda özetlenmiştir:

	Birikmiş geçici farklar		Ertelenmiş vergi (yükümlülüğü)/varlığı	
	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Maddi duran varlıklar yeniden değerlendirme artışları	8.274.475	7.139.764	(827.448)	(713.976)
Peşin ödenmiş giderler	19.630	34.727	(3.926)	(7.640)
Dava karşılıkları	(21.981)	(21.195)	4.396	4.663
Ertelenmiş finansal gelirler (giderler), (net)	(22.500)	(20.292)	4.500	(4.464)
Kullanılmamış izin ücretleri karşılığı	(62.013)	(61.369)	12.403	13.501
Stoklar	(185.705)	(17.339)	37.141	3.815
Kıdem tazminatı ve kıdeme teşvik primi karşılığı	(268.153)	(243.951)	53.631	53.669
Türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı	(313.375)	(365.686)	62.675	(80.451)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	(1.290.035)	(1.313.409)	258.007	288.950
İndirilebilir birikmiş mali zararlar ^(*)	(4.176.390)	(1.128.491)	835.278	248.268
Yatırım teşvikleri ^(*)	(29.724.926)	(25.862.521)	4.546.105	3.957.291
Diğer	(98.325)	(17.629)	19.665	3.877
Ertelenmiş vergi varlığı - net			5.002.427	3.767.503

^(*) Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 2011 yılı 1. çeyreğinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Bu belge kapsamında yapılan harcamalar %30 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %50 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan harcamalar %50 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %90 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. Şirket, her iki teşvik belgesi kapsamında kullanılmayan yatırım indirimleri için Maliye Bakanlığı'nın 2020 yılı için yayınlamış olduğu %9,11 değerlendirme oranı ile endeksleme yapmıştır. Şirket, Stratejik Yatırım Teşviki kapsamında, devlet katkısına ilaveten KDV istisnası, KDV iadesi, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi desteği ve faiz desteği teşviklerinden yararlanmaktadır.

^(*) Grup'un gerçekleşen 4.176.390 bin TL tutarındaki mali zararlarından gelecek 5 yıl içerisinde kullanılmak üzere 835.278 bin TL tutarında ertelenen vergi varlığı oluşmaktadır.

Şirket takip eden dönemlerde gerekli vergilendirilebilir kârın oluşacağını öngörmüş, ertelenmiş vergi varlığı cari dönemde kaydedilmiştir.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

25. Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

Ertelenmiş vergi hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2020	2019
Ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü), net		
1 Ocak	3.767.503	3.566.132
Gelir tablosu ile ilişkilendirilen	1.385.779	906.149
Özkaynaklar ile ilişkilendirilen:		
- Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	(37.250)	5.993
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	(134)	3.205
- Maddi duran varlıklar yeniden değerlendirme artışları (azalışları)	(113.471)	(713.976)
31 Aralık	5.002.427	3.767.503

Vergi oran etkisi değişiklikleri ilgili kalemlere yansıtılmıştır.

26. Pay başına kazanç (zarar)

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Ana ortaklığa ait dönem (zararı)/kârı	(2.493.511)	525.837
Beheri 1 kr. nominal değerli		
hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi	25.041.920.000	25.041.920.000
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına (zarar) kazanç (kr.)	(9,96)	2,10

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

27. İlişkili taraf açıklamaları

İlişkili taraflarla işlemler aşağıdaki gruplara göre sınıflandırılmış olup, bu dipnottaki tüm ilişkili taraf açıklamalarını içermektedir.

- (1) İş ortaklıkları
(2) Koç Topluluğu şirketleri
(3) Ortak, nihai ortak

a) Mevduatlar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ⁽²⁾	6.253.361	2.031.019
Toplam	6.253.361	2.031.019

b) Ticari alacaklar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Opet Petrolcülük A.Ş. ⁽¹⁾	226.065	835.956
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. ⁽¹⁾	51.113	67.283
Aygaz A.Ş. ⁽²⁾	24.516	85.399
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. ⁽¹⁾	19.093	6.104
Diğer ⁽²⁾	3.768	1.095
Toplam	324.555	995.837

Tüpraş, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 250.000 bin TL'yi (31 Aralık 2019 - 373.000 bin TL) ve 507.000 bin TL tedarikçi finansmanı ilişkili taraflardan ticari alacaklardan düşmüştür.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

27. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

c) Ticari borçlar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Aygaz Doğalgaz Toptan Satış A.Ş. ⁽²⁾	75.733	113.585
Ark İnşaat A.Ş. ⁽²⁾	44.880	15.140
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. ⁽²⁾	22.479	14.183
Opet Petrolcülük A.Ş. ⁽¹⁾	16.910	17.634
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. ⁽²⁾	16.368	23.228
RAM Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. ⁽²⁾	14.269	9.635
Aygaz A.Ş. ⁽²⁾	8.104	4.995
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. ⁽²⁾	4.922	9.337
Setur Servis Turistik A.Ş. ⁽²⁾	2.996	2.131
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. ⁽¹⁾	1.137	5.429
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşletmesi A.Ş. ⁽²⁾	189	5.645
Diğer ⁽²⁾	10.499	5.130
Toplam	218.486	226.072

d) Diğer borçlar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Koç Holding A.Ş. ⁽³⁾	30.763	28.297
Toplam	30.763	28.297

e) Verilen maddi duran varlık avansları:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Ark İnşaat A.Ş. ⁽²⁾	2.126	17.909
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşl. A.Ş. ⁽²⁾	-	36.751
Diğer ⁽²⁾	-	65
Toplam	2.126	54.725

f) Banka kredileri:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ⁽²⁾	821.310	111.131
Toplam	821.310	111.131

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

27. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

g) Kiralama işlemlerinden borçlar:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. ⁽²⁾	63.286	55.806
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. ⁽²⁾	22.477	22.658
Koç Ailesi ⁽³⁾	31	299
Toplam	85.794	78.763

h) Ürün ve hizmet satışları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Opet Petrolcülük A.Ş. ⁽¹⁾	10.585.137	14.400.870
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. ⁽¹⁾	1.645.791	4.948.781
Aygaz A.Ş. ⁽²⁾	554.462	686.695
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. ⁽¹⁾	50.895	38.967
Diğer ⁽²⁾	38.307	1.618
Toplam	12.874.592	20.076.931

i) Mal ve hizmet alımları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Aygaz Doğalgaz Toptan Satış A.Ş. ⁽²⁾	730.333	1.160.891
Opet Petrolcülük A.Ş. ⁽¹⁾	287.417	148.375
Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. ^{(2) (*)}	230.035	167.652
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. ⁽²⁾	101.762	103.662
Aygaz A.Ş. ⁽²⁾	91.691	167.805
Koç Holding A.Ş. ^{(3) (*)}	56.017	55.133
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. ⁽²⁾	54.793	45.358
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. ⁽²⁾	25.169	22.237
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. ⁽¹⁾	11.433	39.898
Opet International Limited ⁽¹⁾	-	91.319
Diğer ⁽²⁾	63.494	97.135
Toplam	1.652.144	2.099.465

⁽¹⁾ Nihai ortağımız Koç Holding A.Ş.'nin bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin "11- Grup İçi Hizmetler" düzenlemesi çerçevesinde dağıtımı sonucunda Şirketimize fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.

^(*) Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile ilişkili taraf olmayan sigorta şirketleri ile imzalanan poliçeler kapsamında, ödenen ve tahakkuk eden prim tutarlarını da içermektedir.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

27. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

j) Sabit kıymet alımları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Ark İnşaat A.Ş. ⁽²⁾	158.238	78.639
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşletmesi A.Ş. ⁽²⁾	103.680	132.775
Entek Elektrik Üretimi A.Ş. ⁽²⁾	-	46.100
Diğer ⁽²⁾	34.448	17.393
Toplam	296.366	274.907

k) Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

Şirket'in üst düzey yöneticileri, Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri ile Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları ve Genel Müdüre doğrudan bağlı olan Direktörler olarak belirlenmiştir. 31 Aralık 2020 tarihinde sona eren dönemde, Şirket'in üst düzey yöneticilerine sağlanan faydaların toplamı 72.819 bin TL'dir (31 Aralık 2019- 88.560 bin TL). Bu tutarın tamamı kısa vadeli sağlanan faydalardan oluşmaktadır (31 Aralık 2019- 6.700 TL'lik kısmı işten ayrılma dolayısıyla yapılan ödemelere ilişkin olup, kalan kısmı kısa vadeli sağlanan faydalardan oluşmaktadır).

l) İlişkili taraflara ödenen finansman giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ⁽²⁾	68.143	22.851
Yapı Kredi Faktoring A.Ş. ⁽²⁾	3.358	9.190
Yapı Kredi Bank Nederland N.V. ⁽²⁾	835	480
Toplam	72.336	32.521

m) Vadeli mevduat faiz gelirleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ⁽²⁾	192.615	99.462
Toplam	192.615	99.462

n) Yapılan bağışlar:

31 Aralık 2020 tarihinde sona eren dönem içerisinde ilişkili taraflara yapılan toplam nakdi bağış tutarı 15.338 bin TL'dir (31 Aralık 2019 - 286 bin TL).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi

Grup faaliyetlerinden dolayı, borç ve sermaye piyasası fiyatları, döviz kurları ve faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetim programı, mali piyasaların öngörülemezliğine odaklanmakta olup Grup'un mali performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Likidite riski:

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir.

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli miktarda nakit ve menkul kıymet sağlamak, yeterli kredi imkanları yoluyla fonlamayı mümkün kılmak ve açık pozisyonu kapatabilme imkanından oluşmaktadır.

Aşağıdaki tablo Grup'un 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla kalan vadelerine göre bilanço içi finansal yükümlülükleri için ödeyeceği nakit çıkışlarını göstermektedir. Tabloda gösterilen tutarlar sözleşmeye dayalı indirgenmemiş nakit akım tutarları olup, Grup, likidite yönetimini beklenen indirgenmemiş nakit akımlarını dikkate alarak yapmaktadır.

31 Aralık 2020

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler	43.446.649	46.154.382	17.193.885	7.102.970	21.529.628	327.899
Banka kredileri	22.654.919	24.192.831	2.280.370	6.696.450	15.216.011	-
Borçlanma senedi ihraçları	6.361.259	7.278.922	698.060	296.884	6.283.978	-
Kiralama yükümlülükleri	228.890	475.448	8.274	109.636	29.639	327.899
Ticari borçlar	14.137.468	14.143.068	14.143.068	-	-	-
Diğer borçlar	64.113	64.113	64.113	-	-	-
Türev Araçlar (Net)	(340.306)	(657.543)	(738.939)	(15.384)	96.780	-
Türev Nakit Girişleri	468.012	19.804.551	15.855.982	1.655.147	2.293.422	-
Türev Nakit Çıkışları	808.318	20.462.094	16.594.921	1.670.531	2.196.642	-

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

31 Aralık 2019

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler	36.947.377	40.964.423	18.192.261	579.809	17.064.913	5.127.440
Banka kredileri	14.007.303	17.100.274	285.660	361.259	16.226.349	227.006
Borçlanma senedi ihraçları	4.862.135	5.467.954	-	187.116	748.465	4.532.373
Kiralama yükümlülükleri	206.356	490.020	426	31.434	90.099	368.061
Ticari borçlar	17.816.174	17.850.766	17.850.766	-	-	-
Diğer borçlar	55.409	55.409	55.409	-	-	-

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Araçlar (Net)	291.536	182.604	32.031	(63.732)	214.915	(610)
Türev Nakit Girişleri	402.733	15.011.818	8.892.569	3.095.910	3.020.332	3.007
Türev Nakit Çıkışları	111.197	14.829.214	8.860.538	3.159.642	2.805.417	3.617

Nakit çıkışları, satışlardan elde edilecek nakit girişleri ve gerekli görüldüğü takdirde finansman yoluyla karşılanacaktır.

Kredi Riski:

Grup, vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacakları ve bankalarda tutulan mevduatları dolayısıyla kredi riskine maruz kalmaktadır. Grup yönetimi müşterilerden alacakları ile ilgili kredi riskini her bir müşteri için ayrı ayrı olmak kaydıyla kredi limitleri belirleyerek ve gerektiği takdirde teminat alarak riskli gördüğü müşterilerine ise sadece nakit tahsilat yoluyla satış yaparak azaltmaktadır. Grup'un tahsilat riski esas olarak ticari alacaklarından doğabilmektedir. Ticari alacaklar, Grup yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun miktarda şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra konsolide bilançoda net olarak gösterilmektedir.

Tüpraş'ın müşterilerinin büyük bölümü finansal açıdan kuvvetli akaryakıt dağıtım şirketleri ya da devlet kuruluşlarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Grup'un satış yaptığı en büyük 5 müşterisinden olan alacaklarının toplam ticari alacaklar içerisindeki payı sırasıyla %57 ve %55'tir. Bununla birlikte, Grup'un yıllara göre tahsil edilemeyen alacak tutarına bakıldığında ve yukarıdaki sebepler dikkate alındığında, Grup yönetimi ticari alacaklarından oluşan kredi riskinin düşük olduğu görüşündedir. Grup finansal varlıkların yönetiminde de aynı kredi riski yönetimi prensipleri ile hareket etmektedir. Yatırımlar, likiditesi en yüksek enstrümanlara yapılmakta ve işlemin yapıldığı kuruluşlar finansal açıdan güçlü bankalar arasından seçilmektedir. Grup, bugüne kadar tahsil edilemeyen, vadesi geçen, koşulları yeniden görüşülen herhangi bir banka mevduatı bulunmadığından banka mevduatları ile ilgili herhangi bir değer düşüklüğü riskinin olmadığını düşünmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Grup'un 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla finansal araç türleri itibarıyla maruz kaldığı kredi riskleri aşağıda belirtilmiştir:

31 Aralık 2020	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar				
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf			
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski	324.555	1.410.994	-	18.690	19.825.292	468.012	-
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	367.278	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	324.555	1.221.413	-	18.690	19.825.292	468.012	-
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	189.581	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	5.264	-	1.389	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(5.264)	-	(1.389)	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı*	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

31 Aralık 2019	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar				
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf			
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski	995.837	3.792.069	-	45.617	10.652.009	402.733	-
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	568.028	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	995.837	3.674.402	-	45.617	10.652.009	402.733	-
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	117.667	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	5.243	-	1.526	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(5.243)	-	(1.526)	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı*	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Kredi Riski (devamı)

31 Aralık 2020	Alacaklar		Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	150.374	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	22.675	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	11.475	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	5.057	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-
31 Aralık 2019	Alacaklar		Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar			
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	59.438	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	31.732	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	23.991	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	2.506	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-

Grup yukarıda belirtilen finansal varlıkların değer düşüklüğü testleri sırasında tahsil edilmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren etkenlerin varlığını göz önünde bulundurmıştır. Grup'un vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacaklar için almış olduğu 89.116 bin TL (31 Aralık 2019 - 114.531 bin TL) teminat bulunmaktadır. Grup'un teminatsız alacaklarının önemli bir kısmının düzenli satış yapılan devlet kuruluşlarından olması sebebiyle herhangi bir tahsilat riski öngörülmemektedir.

Vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların kredi kalitesi

Grup, vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış veya koşulları yeniden görüşülmüş ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detayları dört grupta incelemektedir. 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla söz konusu ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detaylar aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Grup 1	-	241
Grup 2	589.771	1.987.149
Grup 3	779.043	2.453.724
Grup 4	172.740	229.125
Toplam	1.541.554	4.670.239

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Grup 1 - Yeni müşteriler (3 aydan kısa süredir müşteri olanlar)

Grup 2 - Kamu kurum ve kuruluşları

Grup 3 - Önceki dönemlerde tahsil gecikmesi yaşanmamış mevcut müşteriler (3 aydan uzun süredir müşteri olanlar)

Grup 4 - Önceki dönemlerde tahsilat sıkıntısı yaşanmış, ancak gecikmeli olsa da tahsilat yapılmış mevcut müşteriler (Grup 1 ve 2 hariç)

Piyasa riski:

Şirket emtia fiyatı, döviz kuru ve faiz haddi risklerini piyasa riskinin en önemli unsurları olarak görmektedir. Döviz kuru ve faiz haddi riskleri portföy ve ürün bazında ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

Emtia fiyat riski

Tüpraş, üretimde kullanmak üzere edindiği ham petrol stokları ile ilgili olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Şirket yönetimi söz konusu riskin bertaraf edilmesi için elde bulundurduğu stok miktarlarını düzenli olarak gözden geçirmektedir.

Tüpraş'ın ürün satış fiyatları ise 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda tanımlandığı üzere "en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu" olan, Akdeniz ürün fiyatları ve ABD Doları satış kuru takip edilerek belirlenmektedir. Yasal tanım çerçevesinde Akdeniz piyasasındaki petrol ürünleri fiyatlarında oluşan değişiklikler ve ABD Doları kurundaki değişim Şirket yönetimi tarafından günlük olarak değerlendirilmekte ve bu iki faktöre göre oluşturulan yeni fiyat, yürürlükteki satış fiyatlarından anlamlı bir şekilde yukarı ya da aşağı yönde farklılık gösterdiğinde ürün satış fiyatları güncellenmektedir.

Ham petrol fiyatlarındaki değişkenlik net kâr ve nakit akımları üzerinde istenmeyen ve beklenmeyen dalgalanmalar yaratabileceğinden bu riski bertaraf etmek amacıyla Şirket tarafından riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde çeşitli türev enstrümanları kullanılarak kısa ve uzun vadeli hedge işlemleri yapılmaktadır (Not 17).

Ürün Crack Riski

Tüpraş, ham petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların yanı sıra, ürün fiyatlarındaki değişim sonucu ürün kâr marjlarında oluşan dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Ürün kâr marjlarındaki (crack) söz konusu dalgalanmaların etkilerini ortadan kaldırmak için; geçmiş dönemlerde gerçekleşen ürün fiyat seviyeleri, piyasa beklentileri ve öngörülen satış hacimleri dikkate alınarak riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde, ürün kâr marjları çeşitli türev enstrümanlar kullanılarak hedge edilmektedir (Not 17).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Faiz haddi riski

Grup, faiz hadlerindeki değişimlerin faiz getiren varlık ve yükümlülükler üzerindeki etkisinden dolayı faiz haddi riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu faiz haddi riski, faiz haddi duyarlılığı olan varlık ve yükümlülüklerin dengelenmesi suretiyle ve yapılan faiz haddi swap işlemleri ile yönetilmektedir.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla Grup'un faiz pozisyonu tablosu aşağıdaki belirtilmiştir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar		
Vadeli mevduatlar	19.673.367	10.644.054
Finansal yükümlülükler	20.003.939	11.162.541
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal yükümlülükler ^(*)	9.241.129	7.913.253

^(*) 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Grup'un değişken faizli borçlanmalarının toplam 365.647 bin ABD Doları (31 Aralık 2019 - 519.742 bin ABD Doları) ve 61.157 bin Avro (31 Aralık 2019 - 174.614 bin Avro) tutarlarındaki kısımları için faiz haddi swap işlemleri ve çapraz kur faiz haddi swap işlemleri bulunmaktadır. (Not 17).

31 Aralık 2020 tarihinde ABD Doları para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kâr 9.128 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2019 - 8.731 bin TL). 31 Aralık 2020 tarihinde Avro para birimi cinsinden olan banka kredileri bulunmadığından faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kâr değişmeyecekti (31 Aralık 2019 - 5 bin TL). 31 Aralık 2020 tarihinde TL para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kâr 1.344 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2019 - Yoktur).

Beklenen yeniden fiyatlandırma ve vade tarihleri, alınan krediler dışındaki finansal varlık ve yükümlülükler için sözleşme vade tarihlerinden farklı olmadığından ek bir tablo ile sunulmamıştır.

31 Aralık 2020 ve 2019 tarihleri itibarıyla banka kredilerinin yeniden fiyatlandırma tarihlerine göre vade analizleri Not 5'te sunulmuştur.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Döviz kuru riski

Grup, döviz cinsinden yaptığı operasyonları nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu döviz kuru riski, bilançoda yer alan döviz cinsinden parasal varlık ve yükümlülüklerin analizi ile Grup'un kur riskini bertaraf etmek üzere yaptığı hazine işlemleri, doğal hedge uygulamaları ve benzeri unsurların içerisinde yer aldığı kapsamlı bir risk takip sistemi ile yönetilmektedir.

Aşağıdaki tablo 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla Grup'un net bilanço yabancı para pozisyonunu ve risk takip sistemi içerisinde yönettiği unsurları özetlemektedir:

	31 Aralık 2020		31 Aralık 2019	
	TL karşılığı	Dolar karşılığı ^(*)	TL karşılığı	Dolar karşılığı ^(*)
Parasal varlıklar	1.173.619	159.883	1.538.616	259.018
Parasal yükümlülükler	(29.337.009)	(3.996.595)	(27.315.520)	(4.598.418)
Parasal kalemler net yabancı para varlık/ (yükümlülük) pozisyonu	(28.163.390)	(3.836.712)	(25.776.904)	(4.339.400)
Parasal olmayan varlıklar	105.732	14.404	190.704	32.104
Bilanço dışı türev araçlar net yabancı para pozisyonu	16.095.327	2.192.674	11.446.439	1.926.945
Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	(11.962.331)	(1.629.634)	(14.139.761)	(2.380.351)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar ^(**)	4.360.123	593.982	4.828.054	812.776
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	(7.602.208)	(1.035.652)	(9.311.707)	(1.567.575)
Doğal hedge kapsamında değerlendirilen stoklar ^(***)	7.220.776	983.690	9.129.592	1.536.917
Nakit akış riskinden korunma sonrası ve doğal hedge sonrası net yabancı para pozisyonu	(381.432)	(51.962)	(182.115)	(30.658)

^(*) Dolar karşılığı tutarlar toplam TL karşılığı pozisyonların bilanço tarihleri itibarıyla dolar kuruna bölünmesiyle bulunmuştur.

^(**) Grup, 593.982 bin ABD Doları karşılığı 4.360.123 bin TL tutarındaki yatırım kredilerini (31 Aralık 2019 - 812.776 bin ABD Doları karşılığı 4.828.054 bin TL) gerçekleştirme olasılığı yüksek tahmini ABD Doları cinsinden ihraç gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD Doları/TL spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmaktadır. Grup, bu kapsamda gerçekleştirdiği etkinlik testi sonucunda söz konusu işlemin tamamının etkin olduğunu belirlemiş ve nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamıştır. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla yatırım kredilerinin 2.736.854 bin TL (31 Aralık 2019 - 2.567.257 bin TL) tutarındaki kur farkı gideri, ilgili riskten korunma konusu olan kalemin nakit akışları gerçekleşene kadar özkaynaklar altında "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabında muhasebeleştirilmekte, cari dönem gelir tablosunda bir etki yaratmamaktadır. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla sona eren dönem içerisinde, söz konusu kredilerin ABD Doları cinsinden ihraç gelirlerine karşılık gelen gerçekleşen 971.713 bin TL tutarındaki kur farkı gideri özkaynaklar altındaki "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabından gelir tablosundaki kur farkı giderlerine transfer edilmiştir. Ayrıca 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla, özkaynaklar altındaki "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabına söz konusu kredilerin 2020 yılı içerisinde oluşan 1.141.310 bin TL tutarındaki kur farkı gideri eklenmiştir.

^(***) Grup, net yabancı para finansal yükümlülüklerden ve ticari borçlardan ötürü ortaya çıkan kur riskini, ürün satış fiyatlarına döviz kuru değişimlerini yansıtmak suretiyle sınırlandırmaktadır. Grup risk yönetimi politikaları gereği stok değerinin ABD Doları cinsinden karşılığını tarihi stok maliyetleri üzerinden takip etmektedir. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Grup'un sahip olduğu toplam ham petrol ve petrol ürünü stokları tutarı 7.220.776 bin TL (31 Aralık 2019 - 9.129.592 bin TL)'dir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

DÖVİZ POZİSYONU TABLOSU										
	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	31 Aralık 2020				Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	31 Aralık 2019			
		ABD Doları	Avro	GBP	Diğer		ABD Doları	Avro	GBP	Diğer
Ticari alacaklar	358.951	45.743	2.568	1	40	274.884	46.183	65	2	103
Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	814.668	105.636	3.962	357	-	1.256.253	205.064	4.950	671	-
Diğer	103.077	13.540	255	139	-	188.515	31.471	59	152	1
Dönen varlıklar	1.276.696	164.919	6.785	497	40	1.719.652	282.718	5.073	824	104
Parasal finansal varlıklar	-	-	-	-	-	7.479	-	1.125	-	-
Diğer	2.655	-	-	267	-	2.189	-	-	282	-
Duran varlıklar	2.655	-	-	267	-	9.668	-	1.125	282	-
Toplam varlıklar	1.279.351	164.919	6.785	764	40	1.729.320	282.718	6.197	1.106	104
Ticari borçlar	13.026.055	1.759.069	12.127	74	3.642	12.590.524	2.103.634	12.966	13	8.185
Finansal yükümlülükler	3.676.865	424.446	61.982	291	-	4.384.159	608.682	115.222	279	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	379.918	50.265	36	1.068	-	297.645	48.523	85	1.137	-
Kısa vadeli yükümlülükler	17.082.838	2.233.780	74.145	1.433	3.642	17.272.328	2.760.839	128.273	1.429	8.185
Finansal yükümlülükler	12.208.681	1.653.846	6.941	613	-	10.019.505	1.608.806	68.542	904	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	45.490	6.197	-	-	-	23.687	3.949	34	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler	12.254.171	1.660.043	6.941	613	-	10.043.192	1.612.755	68.576	904	-
Toplam yükümlülükler	29.337.009	3.893.823	81.086	2.046	3.642	27.315.520	4.373.594	196.850	2.334	8.185
Finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu	16.095.327	2.117.625	61.157	-	-	11.446.439	1.731.449	174.614	-	-
Aktif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	17.901.631	2.363.699	61.157	-	-	11.561.817	1.750.872	174.614	-	-
Pasif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	(1.806.304)	(246.074)	-	-	-	(115.378)	(19.423)	-	-	-
Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	(11.962.331)	(1.611.279)	(13.144)	(1.282)	(3.602)	(14.139.761)	(2.359.427)	(16.039)	(1.228)	(8.081)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	4.360.123	593.982	-	-	-	4.828.054	812.776	-	-	-
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	(7.602.208)	(1.017.297)	(13.144)	(1.282)	(3.602)	(9.311.707)	(1.546.651)	(16.039)	(1.228)	(8.081)
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	(28.163.390)	(3.742.444)	(74.556)	(1.688)	(3.602)	(25.776.904)	(4.122.347)	(190.711)	(1.661)	(8.082)
Riskten korunma amaçlı sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değeri	(238.142)	(32.442)	-	-	-	353.096	55.083	3.893	-	-

Grup'un 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla doğal hedge sonrası 381.432 bin TL net yabancı para açığı (31 Aralık 2019 - 182.115 bin TL net yabancı para açığı) bulunmaktadır.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla Grup'un finansal durum tablosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlere baz duyarlılık analizi özetlenmiştir.

Döviz Kuru Duyarlılık Analizi Tablosu				
31 Aralık 2020				
	Kâr/(Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(2.747.141)	2.747.141	(420.058)	420.058
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	1.974.501	(1.974.501)	-	-
ABD Doları Net Etki	(772.640)	772.640	(420.058)	420.058
Avro kurunun %10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(67.159)	67.159	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	55.090	(55.090)	-	-
Avro Net Etki	(12.069)	12.069	-	-
TOPLAM	(784.709)	784.709	(420.058)	420.058

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

**31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

31 Aralık 2019				
	Kâr/(Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(2.448.756)	2.448.756	(461.711)	461.711
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	1.496.218	(1.496.218)	-	-
ABD Doları Net Etki	(952.538)	952.538	(461.711)	461.711
Avro kurunun %10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(126.834)	126.834	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	116.129	(116.129)	-	-
Avro Net Etki	(10.705)	10.705	-	-
TOPLAM	(963.243)	963.243	(461.711)	461.711

Grup, kullanmış olduğu yatırım kredilerini nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında değerlendirmekte ve bu kredilerden oluşan kur farkı gelir/giderini özkaynaklar altında muhasebeleştirmektedir. Döviz kurundaki %10 artış/azalış etkisi aynı yöntemle hesaplanmakta ve hesaplanan kur farkı döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır. Ayrıca vadeli döviz işlemleri ve çapraz kur sabit faiz swap işlemleri ile korunan kur farkı, döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır.

İhracat ve ithalat bilgileri

	1 Ocak - 31 Aralık 2020	1 Ocak - 31 Aralık 2019
İhracat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	13.583.940	20.112.369
Toplam	13.583.940	20.112.369
İthalat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	47.661.580	70.681.358
Toplam	47.661.580	70.681.358

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Sermaye risk yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer paydaşlarına fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup'un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirlemekte, yeni hisseler çıkarabilmekte ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilmektedir. 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla net finansal borç/yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2020	31 Aralık 2019
Toplam finansal borçlar (Not 5)	29.245.068	19.075.794
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri (Not 4)	(17.621.288)	(8.790.761)
Net finansal borç	11.623.780	10.285.033
Özkaynaklar	11.672.525	13.136.540
Yatırılan sermaye	23.296.305	23.421.573
Net finansal borç/yatırılan sermaye oranı	%49,90	%43,91

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır. Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur. Ancak, gerçeğe uygun değeri belirlemek için piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler gereklidir. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir. Uzun vadeli değişken faizli banka kredilerinin faiz oranları değişen piyasa koşulları dikkate alınarak güncellendiği için bu kredilerin gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir.

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu:

Grup, finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların rayiç değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

Seviye 1: Belirlenen finansal araçlar için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerlendirme teknikleri

Seviye 2: Dolaylı veya dolaysız gözlemlenebilir girdi içeren diğer değerlendirme teknikleri

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa girdilerini içermeyen değerlendirme teknikleri

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 Aralık 2020 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Konsolide Finansal Tablolara Ait Açıklayıcı Notlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

28. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2020 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	468.012	.-
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	808.318	-

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2019 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	402.733	.-
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	111.197	-

29. Devlet teşvik ve yardımları

Grup'un çeşitli teşvikler ile sahip olduğu haklar aşağıdaki gibidir:

- İthal edilen makine ve ekipmanlara uygulanan gümrük vergisi muafiyeti,
- Yurt içinden ve yurt dışından tedarik edilen yatırım malları için KDV muafiyeti,
- Araştırma ve geliştirme kanunu kapsamında yer alan teşvikler (%100 Kurumlar Vergisi istisnası, Sosyal Güvenlik Kurumu teşvikleri, Gelir Vergisi, Damga vergisi teşviği vb.),
- Araştırma ve geliştirme harcamaları karşılığı Teydeb ve AB Fonları'ndan alınan nakit destekler,
- İndirimli kurumlar vergisi teşviki,
- Sigorta Primi İşveren Payı, İş Kur, Asgari Ücret ve Stajyer Eğitim Destekleri
- Emlak Vergisi teşviği
- Faiz Desteği.

30. Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Tüpraş, 22 Ocak 2020 tarihinde, 290 milyon TL nominal değerde, 728 gün vadeli, 3 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, TLREF referans oran üzerine 140 bps ek getirili tahvil ihraç etmiştir.

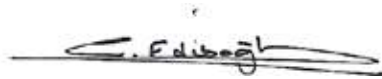
Tüpraş, 3 Şubat 2020 tarihinde, 1.100 milyon TL nominal değerde, 728 gün vadeli, 3 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, TLREF referans oran üzerine 140 bps ek getirili tahvil ihraç etmiştir.

BAĞIMSIZLIK BEYANLARI

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hisimlarım arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,
- b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi, (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,
- d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,
- e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,
- g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,
- ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,
- h) Yönetim kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu,

beyan ederim.

Ayşe Canan Ediboğlu

BAĞIMSIZLIK BEYANLARI

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hisimlarım arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,
- b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi, (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,
- d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,
- e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,
- g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,
- ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,
- h) Yönetim kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu,

beyan ederim.

Kamil Ömer Bozer

BAĞIMSIZLIK BEYANLARI

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hisimlarım arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,
- b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi, (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,
- d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,
- e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,
- g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,
- ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,
- h) Yönetim kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu,

beyan ederim.

Muharrem Hilmi Kayhan

BAĞIMSIZLIK BEYANLARI

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen "Gelir Vergisi Kanunu'na göre Türkiye'de yerleşik sayılma" haricindeki kriterler kapsamında, "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hisimlarım arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,
- b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi, (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dahil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,
- d) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- e) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,
- f) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,
- g) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,
- ğ) Yönetim kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu,

beyan ederim.

Tufan Erginbilgiç

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU

	Uyum Durumu					Açıklama
	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
Kurumsal Yönetim Uyum Raporu						
1.1. PAY SAHİPLİĞİ HAKLARININ KULLANIMININ KOLAYLAŞTIRILMASI						
1.1.2 - Pay sahipliği haklarının kullanımını etkileyebilecek nitelikteki bilgi ve açıklamalar güncel olarak ortaklığın kurumsal internet sitesinde yatırımcıların kullanımına sunulmaktadır.	X					
1.2. BİLGİ ALMA VE İNCELEME HAKKI						
1.2.1- Şirket yönetimi özel denetim yapılmasını zorlaştırıcı işlem yapmaktan kaçınmıştır.	X					
1.3. GENEL KURUL						
1.3.2 - Şirket, Genel Kurul gündeminin açık şekilde ifade edilmesini ve her teklifin ayrı bir başlık altında verilmiş olmasını temin etmiştir.	X					
1.3.7 - İmtiyazlı bir şekilde ortaklık bilgilerine ulaşma imkânı olan kimseler, kendileri adına ortaklığın faaliyet konusu kapsamında yaptıkları işlemler hakkında genel kurulda bilgi verilmesini teminen gündeme eklenmek üzere yönetim kurulunu bilgilendirmiştir.					X	Bu şekilde bir işlem bildirimi söz konusu olmamıştır
1.3.8 - Gündemde özellik arz eden konularla ilgili yönetim kurulu üyeleri, ilgili diğer kişiler, finansal tabloların hazırlanmasında sorumluluğu bulunan yetkililer ve denetçiler, genel kurul toplantısında hazır bulunmuştur.	X					
1.3.10-Genel kurul gündeminde, tüm bağışların ve yardımların tutarları ve bunlardan yararlananlara ayrı bir maddede yer verilmiştir.		X				Yapılan bağışlar için genel kurul gündeminde ayrı bir gündem maddesine yer verilmiş, genel kurul bilgilendirme dokümanında en yüksek tutarlı bağışların detayı açıklanmıştır. Bilgilendirme dokümanında detaylandırılmayan bakiye tutar ise muhtelif kurum ve kuruluşlara yapılan ve her biri 150 bin TL'nin altındaki, yatırımcılar açısından önemli bilgi niteliğinde bulunmayan muhtelif bağışlardan oluşmaktadır. Bu tutarın altındaki bağışlar yatırımcılarımız tarafından takip edilmemekte olup, izleyen yıllarda da bu önemlilik sınırı ile açıklama yapılmasına devam edilmesi planlanmaktadır.

	Uyum Durumu					Açıklama
	Evet	Kismen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
1.3.11 - Genel Kurul toplantısı söz hakkı olmaksızın menfaat sahipleri ve medya dâhil kamuya açık olarak yapılmıştır.	X					
1.4. OY HAKKI						
1.4.1 - Pay sahiplerinin oy haklarını kullanmalarını zorlayıcı herhangi bir kısıtlama ve uygulama bulunmamaktadır.	X					
1.4.2-Şirketin imtiyazlı oy hakkına sahip payı bulunmamaktadır.			X			Tüpraş'ın payları A ve C grubu olarak ikiye ayrılmıştır. Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. Yönetim Kurulu üyelerinin seçiminde 1 üyenin Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait C grubu pay sahibinin gösterdiği adaydan seçilmesi zorunludur. Esas Sözleşmenin 10. Maddesinde belirtilen imtiyaza ilişkin hususlarda Yönetim Kurulu ve Genel Kurulda karar alınabilmesi Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait C grubu payın olumlu oy kullanmasına bağlıdır.
1.4.3 - Şirket, beraberinde hakimiyet ilişkisini de getiren karşılıklı iştirak ilişkisi içerisinde bulunduğu herhangi bir ortaklığın Genel Kurulu'nda oy haklarını kullanmamıştır.					X	Tüpraş'ın beraberinde hâkimiyet ilişkisini de getiren karşılıklı iştirak ilişkisi bulunmamaktadır.
1.5. AZLIK HAKLARI						
1.5.1- Şirket azlık haklarının kullanılmasına azami özen göstermiştir.	X					
1.5.2-Azlık hakları esas sözleşme ile sermayenin yirmide birinden daha düşük bir orana sahip olanlara da tanınmış ve azlık haklarının kapsamı esas sözleşmede düzenlenerek genişletilmiştir.			X			Azınlık hakları, esas sözleşme ile sermayenin yirmide birinden daha düşük bir orana sahip olanlara tanınmamış olup, genel uygulamalara paralel olarak azınlığa düzenlemelerdeki genel hükümler çerçevesinde haklar sağlanmıştır. Yatırımcılardan da bu konuda herhangi bir talep gelmemiş olup, genel en iyi uygulama örnekleri takip edilmekte, yakın zamanda bu konuda bir değişikliğe gidilmesi ise öngörülmektedir.

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

	Uyum Durumu					Açıklama
	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
1.6. KÂR PAYI HAKKI						
1.6.1 - Genel kurul tarafından onaylanan kâr dağıtım politikası ortaklığın kurumsal internet sitesinde kamuya açıklanmıştır.	X					
1.6.2 - Kâr dağıtım politikası, pay sahiplerinin ortaklığın gelecek dönemlerde elde edeceği kârın dağıtım usul ve esaslarını öngörebilmesine imkân verecek açıklıkta asgari bilgileri içermektedir.	X					
1.6.3 - Kâr dağıtmama nedenleri ve dağıtılmayan kârın kullanım şekli ilgili gündem maddesinde belirtilmiştir.	X					Kâr dağıtımı yapılmamasına ilişkin açıklama ilgili gündem maddesinde yapılmıştır.
1.6.4 - Yönetim kurulu, kâr dağıtım politikasında pay sahiplerinin menfaatleri ile ortaklık menfaati arasında denge sağlanıp sağlanmadığını gözden geçirmiştir.	X					
1.7. PAYLARIN DEVRİ						
1.7.1 - Payların devredilmesini zorlaştıracı herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.		X				Esas Sözleşmemizin 7'nci maddesinde payların devir esasları düzenlenmiş olup, Borsada İşlem Gören payların devrinde herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır. C grubu pay, 4046 sayılı Kanunun Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na verdiği yetkilerle esas itibarıyla aynı yetkileri haiz bir başka Türk kamu kuruluşuna devredilebilir.
2.1. KURUMSAL İNTERNET SİTESİ						
2.1.1 - Şirketin kurumsal internet sitesi, 2.1.1 numaralı kurumsal yönetim ilkesinde yer alan tüm öğeleri içermektedir.	X					
2.1.2-Pay sahipliği yapısı (çıkarılmış sermayenin %5'inden fazlasına sahip gerçek kişi pay sahiplerinin adları, imtiyazları, pay adedi ve oranı) kurumsal internet sitesinde en az 6 ayda bir güncellenmektedir.	X					
2.1.4 - Şirketin kurumsal internet sitesindeki bilgiler Türkçe ile tamamen aynı içerikte olacak şekilde ihtiyaca göre seçilen yabancı dillerde de hazırlanmıştır.	X					

	Uyum Durumu					Açıklama
	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
2.2. FAALİYET RAPORU						
2.2.1 - Yönetim kurulu, yıllık faaliyet raporunun şirket faaliyetlerini tam ve doğru şekilde yansıttığını temin etmektedir.	X					
2.2.2 - Yıllık faaliyet raporu, 2.2.2 numaralı ilkede yer alan tüm unsurları içermektedir.	X					Şirket faaliyetlerini önemli ölçüde etkileyebilecek mevzuat değişikliği olmadığından ve derecelendirme gibi konularda hizmet alınan kurumlarla çıkar çatışması yaşanmadığından faaliyet raporunda bu konularda açıklama yapılmamıştır.
3.1. MENFAAT SAHİPLERİNE İLİŞKİN ŞİRKET POLİTİKASI						
3.1.1- Menfaat sahiplerinin hakları ilgili düzenlemeler, sözleşmeler ve iyi niyet kuralları çerçevesinde korunmaktadır.	X					
3.1.3 - Menfaat sahiplerinin haklarıyla ilgili politika ve prosedürler şirketin kurumsal internet sitesinde yayımlanmaktadır.	X					
3.1.4 - Menfaat sahiplerinin, mevzuata aykırı ve etik açıdan uygun olmayan işlemleri bildirmesi için gerekli mekanizmalar oluşturulmuştur.	X					
3.1.5 - Şirket, menfaat sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarını dengeli bir şekilde ele almaktadır.	X					
3.2. MENFAAT SAHİPLERİNİN ŞİRKET YÖNETİMİNE KATILIMININ DESTEKLENMESİ						
3.2.1 - Çalışanların yönetime katılımı, esas sözleşme veya şirket içi yönetmeliklerle düzenlenmiştir.	X					
3.2.2 - Menfaat sahipleri bakımından sonuç doğuran önemli kararlarda menfaat sahiplerinin görüşlerini almak üzere anket/konsültasyon gibi yöntemler uygulanmıştır.	X					
3.3. ŞİRKETİN İNSAN KAYNAKLARI POLİTİKASI						
3.3.1 - Şirket fırsat eşitliği sağlayan bir istihdam politikası ve tüm kilit yönetici pozisyonları için bir halefiyet planlaması benimsemiştir.	X					
3.3.2 - Personel alımına ilişkin ölçütler yazılı olarak belirlenmiştir.	X					
3.3.3 - Şirketin bir İnsan Kaynakları Gelişim Politikası bulunmaktadır ve bu kapsamda çalışanlar için eğitimler düzenlemektedir.	X					

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

	Uyum Durumu					Açıklama
	Evete	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
3.3.4 - Şirketin finansal durumu, ücretlendirme, kariyer planlaması, eğitim ve sağlık gibi konularda çalışanların bilgilendirilmesine yönelik toplantılar düzenlenmiştir.	X					
3.3.5 - Çalışanları etkileyebilecek kararlar kendilerine ve çalışan temsilcilerine bildirilmiştir. Bu konularda ilgili sendikaların da görüşü alınmıştır.	X					
3.3.6 - Görev tanımları ve performans kriterleri tüm çalışanlar için ayrıntılı olarak hazırlanarak çalışanlara duyurulmuş ve ücretlendirme kararlarında kullanılmıştır.	X					
3.3.7 - Çalışanlar arasında ayrımcılık yapılmasını önlemek ve çalışanları şirket içi fiziksel, ruhsal ve duygusal açıdan kötü muamelelere karşı korumaya yönelik prosedürler, eğitimler, farkındalığı artırma, hedefler, izleme, şikâyet mekanizmaları gibi önlemler alınmıştır.	X					
3.3.8 - Şirket, dernek kurma özgürlüğünü ve toplu iş sözleşmesi hakkının etkin bir biçimde tanınmasını desteklemektedir.	X					
3.3.9 - Çalışanlar için güvenli bir çalışma ortamı sağlanmaktadır.	X					
3.4. MÜŞTERİLER VE TEDARİKÇİLERLE İLİŞKİLER						
3.4.1-Şirket, müşteri memnuniyetini ölçmüştür ve koşulsuz müşteri memnuniyeti anlayışıyla faaliyet göstermiştir.	X					
3.4.2 - Müşterinin satın aldığı mal ve hizmete ilişkin taleplerinin işleme konulmasında gecikme olduğunda bu durum müşterilere bildirilmektedir.	X					
3.4.3 - Şirket mal ve hizmetlerle ilgili kalite standartlarına bağlıdır.	X					
3.4.4 - Şirket, müşteri ve tedarikçilerin ticari sır kapsamındaki hassas bilgilerinin gizliliğini korumaya yönelik kontrollere sahiptir.	X					
3.5. ETİK KURALLAR VE SOSYAL SORUMLULUK						
3.5.1 - Yönetim kurulu Etik Davranış Kuralları'nı belirleyerek şirketin kurumsal internet sitesinde yayımlamıştır.	X					

	Uyum Durumu					Açıklama
	Evet	Kismen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
3.5.2- Ortaklık, sosyal sorumluluk konusunda duyarlıdır. Yolsuzluk ve rüşvetin önlenmesine yönelik tedbirler almıştır.	X					
4.1. YÖNETİM KURULUNUN İŞLEVİ						
4.1.1-Yönetim kurulu, strateji ve risklerin şirketin uzun vadeli çıkarlarını tehdit etmemesini ve etkin bir risk yönetimi uygulanmasını sağlamaktadır.	X					
4.1.2-Toplantı gündem ve tutanakları, yönetim kurulunun şirketin stratejik hedeflerini tartışarak onayladığını, ihtiyaç duyulan kaynakları belirlediğini ve yönetimin performansının denetlendiğini ortaya koymaktadır.	X					
4.2. YÖNETİM KURULUNUN FAALİYET ESASLARI						
4.2.1-Yönetim kurulu faaliyetlerini belgelendirmiş ve pay sahiplerinin bilgisine sunmuştur.	X					
4.2.2-Yönetim kurulu üyelerinin görev ve yetkileri yıllık faaliyet raporunda açıklanmıştır.	X					
4.2.3 - Yönetim kurulu, şirketin ölçeğine ve faaliyetlerinin karmaşıklığına uygun bir iç kontrol sistemi oluşturmuştur.	X					
4.2.4-İç kontrol sisteminin işleyişi ve etkinliğine dair bilgiler yıllık faaliyet raporunda verilmiştir.	X					
4.2.5 - Yönetim kurulu başkanı ve icra başkanı (genel müdür) görevleri birbirinden ayrılmış ve tanımlanmıştır.	X					
4.2.7-Yönetim kurulu, yatırımcı ilişkileri bölümü ve kurumsal yönetim komitesinin etkili bir şekilde çalışmasını sağlamakta ve şirket ile pay sahipleri arasındaki anlaşmazlıkların giderilmesinde ve pay sahipleriyle iletişimde yatırımcı ilişkileri bölümü ve kurumsal yönetim komitesiyle yakın işbirliği içinde çalışmıştır.	X					
4.2.8 - Yönetim kurulu üyelerinin görevleri esnasındaki kusurları ile şirkette sebep olacakları zarara ilişkin olarak Şirket, sermayenin %25'ini aşan bir bedelle yönetici sorumluluk sigortası yaptırmıştır.	X					

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

	Uyum Durumu					Açıklama
	Evete	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
4.3. YÖNETİM KURULUNUN YAPISI						
4.3.9- Şirket yönetim kurulunda, kadın üye oranı için asgari %25'lik bir hedef belirleyerek bu amaca ulaşmak için politika oluşturmuştur. Yönetim kurulu yapısı yıllık olarak gözden geçirilmekte ve aday belirleme süreci bu politikaya uygun şekilde gerçekleştirilmektedir.	X					
4.3.10 - Denetimden sorumlu komitenin üyelerinden en az birinin denetim/muhasebe ve finans konusunda 5 yıllık tecrübesi vardır.	X					
4.4. YÖNETİM KURULU TOPLANTILARININ ŞEKLİ						
4.4.1 - Bütün yönetim kurulu üyeleri, yönetim kurulu toplantılarının çoğuna fiziksel katılım sağlamıştır.			X			2020 yılında Covid-19 salgını nedeniyle fiziki toplantı hiç yapılmamış, yönetim kurulu üyeleri şirketin performansı ve gelişmelerle ilgili olarak düzenli olarak bilgilendirilmiş ancak kararların tamamı elden dolaştırma usulüyle alınmıştır.
4.4.2 - Yönetim kurulu, gündemde yer alan konularla ilgili bilgi ve belgelerin toplantıdan önce tüm üyelere gönderilmesi için asgari bir süre tanımlamıştır.			X			Bu yönde bir tanımlama bulunmayıp, yönetim kurulu üyelerine bilgilerin sunulma zamanı, yönetim kurulu gündemindeki konu ve süreç dikkate alarak belirlenmekte ve makul bir süre öncesinde üyeler bilgilendirilmektedir. Yönetim kurulunun etkin çalışmaları da dikkate alınarak, bu konuda bir tanımlama yapılması yönünde acil bir ihtiyaç görülmemekle birlikte, konuya ilişkin olarak önümüzdeki dönemlerde değerlendirme yapılması hedeflenmektedir.

	Uyum Durumu					Açıklama
	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
4.4.3 - Toplantıya katılamayan ancak görüşlerini yazılı olarak yönetim kuruluna bildiren üyenin görüşleri diğer üyelerin bilgisine sunulmuştur.					X	Görüş bildirim imkanı bulunmakla birlikte toplantıya katılamayan yönetim kurulu üyelerimizden bu yönde bir bildirim yapılmamıştır.
4.4.4 - Yönetim kurulunda her üyenin bir oy hakkı vardır.	X					“Esas Sözleşmenin 10. Maddesinde belirtilen aşağıdaki konularda Yönetim Kurulu karar alınabilmesi C grubundan seçilen üyenin olumlu oy kullanmasına bağlıdır. a) Şirket esas sözleşmesinde, Yönetim Kurulu toplantı ve karar nisabı ve “İmtiyazlı Hisse”ye ait hakları etkileyecek değişiklikler ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin akaryakıt ihtiyacının öncelikle karşılanmasına yönelik yükümlülüğü ve bu yükümlülüğe ilişkin İmtiyazlı Hisseye tanınan hakları doğrudan veya dolaylı yoldan etkileyecek her türlü Esas Sözleşme değişikliği yapılmasına, b) Türk Silahlı Kuvvetlerinin akaryakıt ihtiyacının bu tür akaryakıtların üretim kabiliyetinin ve nakil ile ilgili sistemlerinin sağlanması, korunması da dahil öncelikli olarak istenilen kalitede, zamanda ve miktarda emsallerine uygun piyasa fiyatlarında karşılanması esas olup, söz konusu akaryakıtların istenilen kalitenin, zamanın ve miktarın dışında ve/veya emsallerine uygun piyasa fiyatlarının üstünde karşılanmasına, c) Türk Silahlı Kuvvetlerinin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını kısıtlayacak ve/veya karşılanmasına engel olacak nitelikte, i) Şirketin sahip olduğu rafinerilerden herhangi birinin kapatılması, satılması, herhangi bir takyidat ile sınırlandırılması veya kapasitesinin % 10’dan fazla azaltılmasına, ya da ii) Şirketin bölünmesi veya başka bir şirket ile birleşmesine, d) Şirketin tasfiyesine ilişkin kararlar.”

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

	Uyum Durumu					Açıklama
	Evete	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
4.4.5 - Yönetim kurulu toplantılarının ne şekilde yapılacağı şirket içi düzenlemeler ile yazılı hale getirilmiştir.			X			Yönetim kurulu toplantılarının ne şekilde yapılacağı konusunda Şirketimizde uzun yıllardır tutarlı bir biçimde sürdürülen süreçler bulunmakla birlikte, bu konuya özgü yazılı bir şirket içi düzenleme bulunmamaktadır. Yönetim kurulunun etkin çalışmaları da dikkate alınarak, bu konuda bir iç düzenleme yapılması yönünde acil bir ihtiyaç görülmemekle birlikte, konuya ilişkin olarak önümüzdeki dönemlerde değerlendirme yapılması hedeflenmektedir.
4.4.6 -Yönetim kurulu toplantı zaptı gündemdeki tüm maddelerin görüşüldüğünü ortaya koymakta ve karar zaptı muhalif görüşleri de içerecek şekilde hazırlanmaktadır.	X					
4.4.7 - Yönetim kurulu üyelerinin şirket dışında başka görevler alması sınırlandırılmıştır. Yönetim kurulu üyelerinin şirket dışında aldığı görevler genel kurul toplantısında pay sahiplerinin bilgisine sunulmuştur.		X				Yönetim kurulu üyelerinin iş deneyimleri ve sektörel tecrübelerinin Yönetim Kurulu'na önemli katkısı dolayısıyla şirket dışında başka görevler alması sınırlandırılmamıştır. Faaliyet raporumuzda yönetim kurulu üyelerimizin özgeçmişlerine yer verilmiştir. Yönetim kurulunun etkin çalışmaları da dikkate alınarak, kurumsal yönetim açısından herhangi bir olumsuz durum oluşturmadığı değerlendirilen mevcut uygulamada kısa vadede bir değişiklik öngörülmemektedir.
4.5. YÖNETİM KURULU BÜNYESİNDE OLUŞTURULAN KOMİTELER						
4.5.5 - Her bir yönetim kurulu üyesi sadece bir komitede görev almaktadır.			X			Birden fazla komitede görev alan üyeler, ilişkili konularda görev yapan komiteler arası iletişimi sağlamakta ve iş birliği imkânlarını artırmaktadır. Yönetim kurulu üyelerinin bilgi birikimi ve tecrübelerinin de katkısıyla verimli çalışmaları dikkate alınarak, mevcut komite yapısı etkin değerlendirilmekte; yakın zamanda bir değişiklik ihtiyacı öngörülmemektedir.

	Uyum Durumu					Açıklama
	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	
4.5.6-Komiteler, görüşlerini almak için gerekli gördüğü kişileri toplantılara davet etmiştir ve görüşlerini almıştır.	X					
4.5.7 - Komitenin danışmanlık hizmeti aldığı kişi/kuruluşun bağımsızlığı hakkında bilgiye yıllık faaliyet raporunda yer verilmiştir.					X	Bu yönde alınmış bir danışmanlık hizmeti bulunmamaktadır.
4.5.8 - Komite toplantılarının sonuçları hakkında rapor düzenlenerek yönetim kurulu üyelerine sunulmuştur.	X					
4.6. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNE VE İDARİ SORUMLULUĞU BULUNAN YÖNETİCİLERE SAĞLANAN MALİ HAKLAR						
4.6.1 - Yönetim kurulu, sorumluluklarını etkili bir şekilde yerine getirip getirmediğini değerlendirmek üzere yönetim kurulu performans değerlendirmesi gerçekleştirmiştir.	X					
4.6.4 - Şirket, yönetim kurulu üyelerinden herhangi birisine veya idari sorumluluğu bulunan yöneticilerine kredi kullandırmamış, borç vermemiş veya ödünç verilen borcun süresini uzatmamış, şartları iyileştirmemiş, üçüncü şahıslar aracılığıyla kişisel bir kredi başlığı altında kredi kullandırmamış veya bunlar lehine kefalet gibi teminatlar vermemiştir.	X					
4.6.5 - Yönetim kurulu üyeleri ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere verilen ücretler yıllık faaliyet raporunda kişi bazında açıklanmıştır.			X			Olağan Genel Kurulda ve finansal tablo dipnotlarımızda Yönetim Kurulu Üyelerine ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere yapılan ödemeler genel uygulamalara paralel şekilde toplu olarak kamuya açıklanmaktadır. Kişisel bilgilerin gizliliği açısından önemli görülen konu hakkında piyasa uygulamaları yakından izlenmekte olup, yaygın uygulamaya paralel hareket edilmesi öngörülmektedir.

KURUMSAL YÖNETİM BİLGİ FORMU

1. PAY SAHİPLERİ	
1.1. Pay Sahipliği Haklarının Kullanımının Kolaylaştırılması	
Yıl boyunca şirketin düzenlediği yatırımcı konferans ve toplantılarının sayısı	17 adet konferans ve roadshow'a katılım sağlandı, fon yöneticileri ve analistlerle 550'nin üzerinde bire bir görüşme gerçekleştirildi.
1.2. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı	
Özel denetçi talebi sayısı	-
Genel kurul toplantısında kabul edilen özel denetçi talebi sayısı	-
1.3. Genel Kurul	
İlke 1.3.1 (a-d) kapsamında talep edilen bilgilerin duyurulduğu KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/823498
Genel kurul toplantısıyla ilgili belgelerin Türkçe ile eş anlı olarak İngilizce olarak da sunulup sunulmadığı	Evet, Sunulmuştur.
İlke 1.3.9 kapsamında, bağımsız üyelerin çoğunluğunun onayı veya katılanların oybirliği bulunmayan işlemlerle ilgili KAP duyurularının bağlantıları	Bu nitelikte bir işlem bulunmamaktadır.
Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1) madde 9 kapsamında gerçekleştirilen ilişkili taraf işlemleriyle ilgili KAP duyurularının bağlantıları	Bu nitelikte bir işlem bulunmamaktadır.
Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1) madde 10 kapsamında gerçekleştirilen yaygın ve süreklilik arz eden işlemlerle ilgili KAP duyurularının bağlantıları	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/821025
Şirketin kurumsal internet sitesinde, bağış ve yardımlara ilişkin politikanın yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri / Kurumsal Yönetim /Politikalar bölümünde yer almaktadır.
Bağış ve yardımlara ilişkin politikanın kabul edildiği genel kurul tutanağının yer aldığı KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/520114
Esas sözleşmede menfaat sahiplerinin genel kurula katılımını düzenleyen madde numarası	Madde 14 -a
Genel kurula katılan menfaat sahipleri hakkında bilgi	Genel Kurulda söz hakkı olmaksızın menfaat sahipleri ve medya dahil kamuya açık yapılmıştır.
1.4. Oy Hakları	
Oy hakkında imtiyaz bulunup bulunmadığı	Evet
Oyda imtiyaz bulunuyorsa, imtiyazlı pay sahipleri ve oy oranları	Tüpraş'ın payları A ve C grubu olarak ikiye ayrılmıştır. Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. Yönetim Kurulu üyelerinin seçiminde 1 üyenin Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait C grubu pay sahibinin gösterdiği adaydan seçilmesi zorunludur. Esas Sözleşmenin 10. Maddesinde belirtilen imtiyaza ilişkin hususlarda Yönetim Kurulu ve Genel Kurulda karar alınabilmesi Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait C grubu payın olumlu oy kullanmasına bağlıdır. Güncel ortaklık yapısına faaliyet raporunda yer verilmektedir.
En büyük pay sahibinin ortaklık oranı	%51

1. PAY SAHİPLERİ**1.5. Azlık Hakları**

Azlık haklarının, şirketin esas sözleşmesinde (içerik veya oran bakımından) genişletilip genişletilmediği

Hayır

Azlık hakları içerik ve oran bakımından genişletildi ise ilgili esas sözleşme maddesinin numarasını belirtiniz.

-

1.6. Kâr Payı Hakkı

Kurumsal internet sitesinde kâr dağıtım politikasının yer aldığı bölümün adı

Yatırımcı İlişkileri/ Kurumsal Yönetim/Politikalar

Yönetim kurulunun genel kurula kârın dağıtılmamasını teklif etmesi halinde bunun nedenleri ve dağıtılmayan kârın kullanım şeklini belirten genel kurul gündem maddesine ilişkin tutanak metni

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. yönetimi tarafından Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) esas alınarak hazırlanan ve PwC Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından denetlenen, 1 Ocak – 31 Aralık 2019 hesap dönemine ilişkin finansal tablolar ile Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin Vergi Usul Kanunu (VUK) hükümlerine uygun olarak tutulan kayıtlara göre oluşan mali tablolarının incelenmesi sonucunda;
TFRS'ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolara göre 525.837.000,00 TL ana ortaklığa ait net dönem kârı, VUK kayıtlarına göre ise 1.139.412.897,98 TL cari yıl zararı bulunduğu görülmektedir; Sermaye Piyasası mevzuatı ile Şirket Esas Sözleşmesinin 18. maddesi ve 31 Mart 2014 tarihli Genel Kurul'da pay sahipleri tarafından onaylanan Şirketimiz Kâr Dağıtım Politikası çerçevesinde, VUK kayıtlarına göre hazırlanan mali tablolara göre; 2019 yılı faaliyetlerinin 1.139.412.897,98 TL cari yıl zararını sonuçlanması nedeniyle kâr payı dağıtılmaması ve VUK kayıtlarına göre hazırlanan mali tablolara göre oluşan 1.139.412.897,98 TL cari yıl dönem zararının geçmiş yıl zararlarına aktarılmasına, TFRS'ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolara göre oluşan 525.837.000,00 TL ana ortaklığa ait net dönem kârının ise ilgili finansal tablolarda geçmiş yıl kârlarına aktarılmasına, 1 TL red oyuyla karşı 194.866.233,221 TL kabul oyu neticesinde oy çokluğu ile karar verildi.

Yönetim kurulunun genel kurula kârın dağıtılmamasını teklif etmesi halinde ilgili genel kurul tutanağının yer aldığı KAP duyurusunun bağlantısı

<https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/833993>

Genel Kurul Toplantıları

Genel Kurul Tarihi

1 Nisan 2020

Genel kurul gündemiyle ilgili olarak şirkete iletilen ek açıklama talebi sayısı

-

Pay Sahiplerinin Genel Kurula Katılım Oranı

%77,8

Doğrudan temsil edilen payların oranı

-

Vekaleten temsil edilen payların oranı

%77,8

Şirket'in kurumsal internet sitesinde her gündem maddesiyle ilgili olumlu ve olumsuz oyları da gösterir şekilde genel kurul toplantı tutanaklarının yer aldığı bölümün adı

Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Genel Kurullar/Toplantı Tutanağı

Kurumsal internet sitesinde genel kurul toplantısında yönetilen tüm soru ve bunlara sağlanan yanıtların yer aldığı bölümün adı

Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Genel Kurullar/Toplantı Tutanağı

Genel kurul toplantı tutanağının ilişkili taraflarla ilgili madde veya paragraf numarası

-

Yönetim kuruluna bildirimde bulunan imtiyazlı bir şekilde ortaklık bilgilerine ulaşma imkânı bulunan kişi sayısı (İçeriden öğrenenler listesi)

-

KAP'ta yayınlanan genel kurul bildiriminin bağlantısı

<https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/833993>

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

2. KAMUYU AYDINLATMA VE ŞEFFAFLIK	
2.1. Kurumsal İnternet Sitesi	
Kurumsal internet sitesinde 2.1.1. numaralı kurumsal yönetim ilkesinde talep edilen bilgilerin yer aldığı bölümlerin adları	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Ticaret Sicil Belgesi, Ortaklık Yapısı, Esas Sözleşme, Esas Sözleşme Değişiklikleri, Politikalar Yatırımcı İlişkileri/Özel Durum Açıklamaları Yatırımcı İlişkileri/Finansallar ve Raporlar Yatırımcı İlişkileri/Genel Bakış/Faaliyet Raporu, Genel Kurul Toplantı Dokümanları, Telekonferans ve Yatırımcı Sunumları
Kurumsal internet sitesinde doğrudan veya dolaylı bir şekilde payların %5'inden fazlasına sahip olan gerçek kişi pay sahiplerinin listesinin yer aldığı bölüm	<u>Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Ortaklık Yapısı</u>
Kurumsal internet sitesinin hazırlandığı diller	Türkçe/İngilizce
2.2. Faaliyet Raporu	
2.2.2. numaralı kurumsal yönetim ilkesinde belirtilen bilgilerin faaliyet raporunda yer aldığı sayfa numaraları veya bölüm adları	
a) Yönetim kurulu üyeleri ve yöneticilerin şirket dışında yürüttükleri görevler ve üyelerin bağımsızlık beyanlarının yer aldığı sayfa numarası veya bölüm adı	Genel Kurul/Yönetim Kurulu Özgeçmişleri Kurumsal Yönetim/Bağımsızlık Beyanları
b) Yönetim Kurulu bünyesinde oluşturulan komitelere ilişkin bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Kurumsal Yönetim / Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Yönetim Kurulu Değerlendirmesi
c) Yönetim kurulunun yıl içerisindeki toplantı sayısı ve üyelerin toplantılara katılım durumu bilgisinin sayfa numarası veya bölüm adı	Kurumsal Yönetim /Kurumsal Uyum Raporu /Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışmaları
ç) Şirket faaliyetlerini önemli derecede etkileyebilecek mevzuat değişiklikleri hakkında bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Hukuki Açıklamalar Bölümü
d) Şirket aleyhine açılan önemli davalar ve olası sonuçları hakkında bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Hukuki Açıklamalar Bölümü
e) Şirketin yatırım danışmanlığı ve derecelendirme gibi hizmet aldığı kurumlara arasındaki çıkar çatışmaları ve bunları önlemek için alınan tedbirlere ilişkin bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Hukuki Açıklamalar Bölümü
f) Sermayeye doğrudan katılım oranının %5'i aştığı karşılıklı iştiraklere ilişkin bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Hukuki Açıklamalar Bölümü
g) Çalışanların sosyal hakları, mesleki eğitimi ile diğer toplumsal ve çevresel sonuç doğuran şirket faaliyetlerine ilişkin kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetleri hakkında bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	İnsan Kaynakları / Kurumsal Sosyal Sorumluluk /Sürdürülebilirlik

3. MENFAAT SAHİPLERİ	
3.1. Menfaat Sahiplerine İlişkin Şirket Politikası	
Kurumsal internet sitesinde tazminat politikasının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/ Kurumsal Yönetim/Politikalar
Çalışan haklarının ihlali nedeniyle şirket aleyhine kesinleşen yargı kararlarının sayısı	18
İhbar mekanizmasıyla ilgili yetkilinin unvanı	Risk Yönetimi ve Denetim Yöneticisi
Şirketin ihbar mekanizmasına erişim bilgileri	İhbar mekanizmasına Tüpraş kurumsal internet sitesinde ana Sayfada “İletişim” bölümünden ulaşılmaktadır. https://piy.tupras.com.tr/BildirimKayit.aspx
3.2. Menfaat Sahiplerinin Şirket Yönetimine Katılımının Desteklenmesi	
Kurumsal internet sitesinde, çalışanların yönetim organlarına katılımına ilişkin olan iç düzenlemelerin yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/Genel Bakış/Faaliyet Raporu Sürdürülebilirlik/Raporlar/Sürdürülebilirlik Raporları İç düzenlemelerin kamuya açık bağlantısı bulunmamaktadır
Çalışanların temsil edildiği yönetim organları	Şirketimizde gerek sendikalı, gerekse sendikasız çalışanlar çeşitli yöntemlerle yönetime katılmakta, görüşlerini paylaşmaktadır. Her yıl uygulanan Çalışan Bağlılığı Araştırması ile her çalışma arkadaşımızın görüşü anket, açık uçlu yanıtlar şeklinde anonim olarak alınmaktadır. Tüpraş'ta yapılan muhtelif iletişim toplantıları ile hem şirket ile ilgili bilgiler çalışanlar ve diğer paydaşlarla paylaşılmakta, hem de bu paydaşların soru ve yorumları alınmaktadır
3.3. Şirketin İnsan Kaynakları Politikası	
Kilit yönetici pozisyonları için halefiyet planı geliştirilmesinde yönetim kurulunun rolü	Tüm kilit yönetici pozisyonları için halefiyet planı oluşturulur. Bu halefiyet planı, CEO onayının ardından Yönetim Kurulu Başkanı'nın onayına sunulur ve nihai haline getirilir.
Kurumsal internet sitesinde fırsat eşitliği ve personel alımı ölçütlerini içeren insan kaynakları politikasının yer aldığı bölümün adı veya politikanın ilgili maddelerinin özeti	Tüpraş, yurtiçinde ve yurtdışında iş ilişkisinde bulunduğu kişi ve kuruluşlara, içinde bulunduğu topluma, müşterilerine, tedarikçilerine ve ortaklarına çalışanlarına karşı tüm faaliyetlerinde ve ilişkilerinde aşağıda detaylı olarak belirtilen Tüpraş Etik İlkeleri'ne uygun tutum ve davranışlar sergilemeyi, Koç Holding'in kabul ettiği Küresel İlkeler Sözleşmesi (Global Compact) kriterlerine uymayı ve başta kendi sektöründe olmak üzere tüm bu ilkelerin yaygınlaşarak benimsenmesi için çaba göstermeyi görev edinir. Personel alımı ölçütlerini içeren Personel Yönetmeliği tüm şirket çalışanları tarafından görülebilmekte ve her bir iş ilanında aranan nitelikler sunulmaktadır. Ayrıca, Etik Davranış Kuralları'nda işe alımda fırsat eşitliği konusu vurgulanmaktadır. https://www.tupras.com.tr/etik-kurallar https://www.tupras.com.tr/uploads/Politikalar/tupras_insan_haklari_politikasi.pdf
Pay edindirme planı bulunup bulunmadığı	Pay edindirme planı bulunmuyor
Kurumsal internet sitesinde ayrımcılık ve kötü muameleyi önlemeye yönelik önlemleri içeren insan kaynakları politikasının yer aldığı bölümün adı veya politikanın ilgili maddelerinin özeti	Şirket personelinin görevlerini yerine getirirken ayrımcılık ve kötü muameleye yönelik herhangi bir sorun yaşadığında İnsan Kaynakları Departmanı'na başvurması kararlaştırılmış ve çalışanlara iletişimi yapılmıştır. Risk Yönetimi ve Denetim, Hukuk, Kurumsal İletişim ve İnsan Kaynakları departmanlarının katıldığı “Etik Kurul” mekanizması kurulmuş ve aktif olarak işletilmektedir. Faaliyet Raporu/İnsan Kaynakları
İş kazalarıyla ilgili sorumluluk sebebiyle şirket aleyhine kesinleşen yargı kararı sayısı	-

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

3.5. Etik Kurallar ve Sosyal Sorumluluk	
Kurumsal internet sitesinde etik kurallar politikasının yer aldığı bölümün adı	Sürdürülebilirlik/Etik Kurallar
Kurumsal internet sitesinde kurumsal sosyal sorumluluk raporunun yer aldığı bölümün adı. Kurumsal sosyal sorumluluk raporu yoksa, çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularında alınan önlemler	https://www.tupras.com.tr/sr-raporlari
İrtikap ve rüşvet de dâhil olmak üzere her türlü yolsuzlukla mücadele için alınan önlemler	https://www.tupras.com.tr/yolsuzlukla-mucadele Konu ile ilgili esaslar diğer Etik Davranış Kuralları'nda yer almaktadır.
4. YÖNETİM KURULU-I	
4.2. Yönetim Kurulunun Faaliyet Esasları	
En son yönetim kurulu performans değerlendirmesinin tarihi	31.12.2020
Yönetim kurulu performans değerlendirmesinde bağımsız uzmanlardan yararlanılıp yararlanılmadığı	Hayır
Bütün yönetim kurulu üyelerinin ibra edilip edilmediği	Evet
Görev dağılımı ile kendisine yetki devredilen yönetim kurulu üyelerinin adları ve söz konusu yetkilerin içeriği	Yönetim kurulu üyeleri arasında yetki devri yapılmamıştır.
İç kontrol birimi tarafından denetim kuruluna veya diğer ilgili komitelere sunulan rapor sayısı	Denetim Komitesi'ne 3'er aylık dönemlerde gerçekleştirilen denetim faaliyetleri, önemli tespitler, mevcutta bulunan davalar hakkında bilgi verilmektedir.
Faaliyet raporunda iç kontrol sisteminin etkinliğine ilişkin değerlendirmenin yer aldığı bölümün adı veya sayfa numarası	Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları
Yönetim kurulu başkanının adı	Mehmet Ömer Koç
İcra başkanı/genel müdürün adı	İbrahim Yelmenoğlu
Yönetim kurulu başkanı ve icra başkanı/genel müdürün aynı kişi olmasına ilişkin gerekçenin belirtildiği KAP duyurusunun bağlantısı	-
Yönetim kurulu üyelerinin görevleri esnasındaki kusurları ile şirkette sebep olacakları zararın, şirket sermayesinin %25'ini aşan bir bedelle sigorta edildiğine ilişkin KAP duyurusunun bağlantısı	-
Kurumsal internet sitesinde kadın yönetim kurulu üyelerinin oranını artırmaya yönelik çeşitlilik politikası hakkında bilgi verilen bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Yönetim Kurulu Çeşitlilik Politikası
Kadın üyelerin sayısı ve oranı	2 (%18)

Yönetim Kurulunun Yapısı

Yönetim Kurulu Üyesinin Adı/ Soyadı	İcrada Görevli Olup Olmadığı	Bağımsız Üye Olup Olmadığı	Yönetim Kuruluna İlk Seçilme Tarihi	Bağımsızlık Beyanının Yer Aldığı KAP Duyurusunun Bağlantısı	Bağımsız Üyenin Aday Gösterme Komitesi Tarafından Değerlendirilip Değerlendirilmediği	Bağımsızlığını Kaybeden Üye Olup Olmadığı	Denetim, Muhasebe ve/ veya Finans Alanında En Az 5 Yıllık Deneyime Sahip Olup Olmadığı
Ömer M. Koç	Değil	Bağımsız Üye Değil	26.01.2006		Değerlendirilmedi	Hayır	Evet
Ali Y. Koç	Değil	Bağımsız Üye Değil	27.03.2009		Değerlendirilmedi	Hayır	Evet
Rahmi M. Koç	Değil	Bağımsız Üye Değil	04.06.2008		Değerlendirilmedi	Hayır	Evet
Semahat S. Arsel	Değil	Bağımsız Üye Değil	27.03.2009		Değerlendirilmedi	Hayır	Evet
Levent Çakıroğlu	Değil	Bağımsız Üye Değil	30.03.2015		Değerlendirilmedi	Hayır	Evet
Erol Memioğlu	Değil	Bağımsız Üye Değil	26.01.2006		Değerlendirilmedi	Hayır	Evet
Yağız Eyüboğlu	Değil	Bağımsız Üye Değil	04.04.2016		Değerlendirilmedi	Hayır	Evet
Zafer Sönmez	Değil	Bağımsız Üye	20.03.2019	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/823498	Değerlendirildi	Hayır	Evet
Muharrem Hilmi Kayhan	Değil	Bağımsız Üye	21.03.2018		Değerlendirildi	Hayır	Evet
Ayşe Canan Ediboğlu	Değil	Bağımsız Üye	21.03.2018		Değerlendirildi	Hayır	Evet
Kamil Ömer Bozer	Değil	Bağımsız Üye	21.03.2018		Değerlendirildi	Hayır	Evet

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

4. YÖNETİM KURULU-II

4.4. Yönetim Kurulu Toplantılarının Şekli

Raporlama döneminde fiziki olarak toplanmak suretiyle yapılan yönetim kurulu toplantılarının sayısı	2020 yılında Covid-19 salgını nedeniyle fiziki toplantı yapılmamış, yönetim kurulu üyeleri şirketin performansı ve gelişmelerle ilgili olarak düzenli olarak bilgilendirilmiş ancak kararların tamamı elden dolaştırma usulüyle alınmıştır.
Yönetim kurulu toplantılarına ortalama katılım oranı	%100
Yönetim kurulunun çalışmalarını kolaylaştırmak için elektronik bir portal kullanılıp kullanılmadığı	Hayır
Yönetim kurulu çalışma esasları uyarınca, bilgi ve belgelerin toplantıdan kaç gün önce üyelere sunulduğu	Bu yönde bir belirleme bulunmamaktadır.
Kurumsal internet sitesinde yönetim kurulu toplantılarının ne şekilde yapılacağına belirlendiği şirket içi düzenlemeler hakkında bilginin yer aldığı bölümün adı	Bu yönde bir belirleme bulunmamaktadır.
Üyelerin şirket dışında başka görevler almasını sınırlandıran politikada belirlenen üst sınır	Bu yönde bir belirleme bulunmamaktadır.

4.5. Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler

Faaliyet raporunda yönetim kurulu komitelerine ilişkin bilgilerin yer aldığı sayfa numarası veya ilgili bölümün adı	Kurumsal Yönetim / Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğine İlişkin Yönetim Kurulu Değerlendirmesi
Komite çalışma esaslarının duyurulduğu KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/749716

Yönetim Kurulu Komiteleri-I

Yönetim Kurulu Komitelerinin Adları	Birinci Sütunda "Diğer" Olarak Belirtilen Komitenin Adı	Komite Üyelerinin Adı-Soyadı	Komite Başkanı Olup Olmadığı	Yönetim Kurulu Üyesi Olup Olmadığı
Denetim Komitesi	-	Muharrem Hilmi Kayhan	Başkan	Yönetim Kurulu Üyesi
		Kamil Ömer Bozer	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi
Kurumsal Yönetim Komitesi	-	Muharrem Hilmi Kayhan	Başkan	Yönetim Kurulu Üyesi
		Yağız Eyüboğlu	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi
		Doğan Korkmaz	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi Değil
Risk Yönetim Komitesi	-	Ayşe Canan Ediboğlu	Başkan	Yönetim Kurulu Üyesi
		Erol Memioğlu	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi

4. YÖNETİM KURULU-III

4.5. Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler-II

Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, denetim komitesinin, faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim/Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğinin Değerlendirmesi
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, kurumsal yönetim komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim/Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğinin Değerlendirmesi
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, aday gösterme komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim/Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğinin Değerlendirmesi
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, riskin erken saptanması komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim/Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğinin Değerlendirmesi
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, ücret komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim/Yönetim Kurulu Komitelerinin Çalışma Esasları ve Etkinliğinin Değerlendirmesi

4.6. Yönetim Kurulu Üyelerine ve İdari Sorumluluğu Bulunan Yöneticilere Sağlanan Mali Haklar

Faaliyet raporunun, operasyonel ve finansal performans hedeflerine ve bunlara ulaşıp ulaşılmadığına ilişkin bilginin verildiği sayfa numarası veya bölüm adı	Yönetim Kurulu Başkan Mesajı
Kurumsal internet sitesinin, icrada görevli ve icrada görevli olmayan üyelere ilişkin ücretlendirme politikasının yer aldığı bölümünün adı.	<u>Yatırımcı İlişkileri /Kurumsal Yönetim/ Ücretlendirme Politikası</u>
Faaliyet raporunun, yönetim kurulu üyelerine ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere verilen ücretler ile sağlanan diğer tüm menfaatlerin belirtildiği sayfa numarası veya bölüm adı	Finansal rapor dipnot 27

Yönetim Kurulu Komiteleri-II

Yönetim Kurulu Komitelerinin Adları	Birinci Sütunda "Diğer" Olarak Belirtilen Komitenin Adı	İcrada Görevli Olmayan Yöneticilerin Oranı	Komitede Bağımsız Üyelerin Oranı	Komitenin Gerçekleştirdiği Fiziki Toplantı Sayısı	Komitenin Faaliyetleri Hakkında Yönetim Kuruluna Sunduğu Rapor Sayısı
Denetim Komitesi	-	%100	%100	6	6
Kurumsal Yönetim Komitesi	-	%67	%33	5	5
Risk Yönetim Komitesi	-	%100	%50	6	6

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ

UYUM ÇERÇEVESİ ENDEKS

İlke Açıklaması	Faaliyet Raporu Bölümü, Sayfa Numarası / Bağlantılar
A. Genel İlkeler	
A1. Strateji, Politika ve Hedefler	
Yönetim Kurulu ÇSY öncelikli konularını, risklerini ve fırsatlarını belirler ve buna uygun ÇSY politikalarını oluşturur. Söz konusu politikaların etkin bir biçimde uygulanması bakımından; Ortaklık içi yönerge, iş prosedürleri vs. hazırlanabilir. Bu politikalar için Yönetim Kurulu kararı alır ve kamuya açıklar.	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Sayfa 100 Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı Sayfa 152 -153
ÇSY politikalarına, risk ve fırsatlara uygun Ortaklık Stratejisini belirler. Ortaklık stratejisi ve ÇSY politikalarına uygun kısa ve uzun vadeli hedeflerini belirler ve kamuya açıklar.	Performans Göstergeleri Sayfa 132 Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı Sayfa 152-153
A2. Uygulama/İzleme	
ÇSY politikalarının yürütülmesinden sorumlu komiteleri/birimleri belirler ve kamuya açıklar. Sorumlu komite/birim, politikalar kapsamında gerçekleştirilen faaliyetleri yılda en az bir kez ve her halükarda Kurul'un ilgili düzenlemelerinde yıllık faaliyet raporlarının kamuya açıklanması için belirlenen azami süreler içerisinde kalacak şekilde Yönetim Kuruluna raporlar.	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Sayfa 100
Belirlenen kısa ve uzun vadeli hedefler doğrultusunda uygulama ve eylem planlarını oluşturur ve kamuya açıklar.	Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı Sayfa 152 -153
ÇSY Kilit Performans Göstergelerini (KPG) belirler ve yıllar bazında karşılaştırmalı olarak açıklar. Teyit edilebilir nitelikteki verilerin varlığı halinde, KPG'leri yerel ve uluslararası sektör karşılaştırmalarıyla birlikte sunar.	Performans Göstergeleri Sayfa 132 Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı Sayfa 152 -153
İş süreçlerine veya ürün ve hizmetlere yönelik sürdürülebilirlik performansını iyileştirici inovasyon faaliyetlerini açıklar.	İnovasyon ve Ar-Ge Sayfa 106-117
A3. Raporlama	
Sürdürülebilirlik performansını, hedeflerini ve eylemlerini yılda en az bir kez raporlar ve kamuya açıklar. Sürdürülebilirlik faaliyetlerine ilişkin bilgileri faaliyet raporu kapsamında açıklar.	Performans Göstergeleri Sayfa 130-133 Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı Sayfa 152 -153
Paydaşlar için ortaklığın konumu, performansı ve gelişiminin anlaşılabilirliği açısından önemli nitelikteki bilgilerin, doğrudan ve özlü bir anlatımla paylaşılması esastır. Ayrıntılı bilgi ve verileri kurumsal internet sitesinde ayrıca açıklayabilir, farklı paydaşların ihtiyaçlarını doğrudan karşılayan ayrı raporlar hazırlayabilir.	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Sayfa 101 https://www.tupras.com.tr/surdurulebilirlik
Şeffaflık ve güvenilirlik bakımından azami özen gösterir. Dengeli yaklaşım kapsamında açıklama ve raporlamalarda öncelikli konular hakkında her türlü gelişmeyi objektif bir biçimde açıklar.	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Sayfa 102
Faaliyetlerinin Birleşmiş Milletler (BM) 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'ndan hangileri ile ilişkili olduğu hakkında bilgi verir.	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Sayfa 99
Çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularında aleyhte açılan ve/veya sonuçlanan davalara ilişkin açıklama yapar.	Kurumsal Yönetim / Hukuki Açıklamalar Sayfa 141-142

İlke Açıklaması	Faaliyet Raporu Bölümü, Sayfa Numarası / Bağlantılar
A4. Doğrulama	
Bağımsız üçüncü taraflara (bağımsız sürdürülebilirlik güvence sağlayıcılarına) doğrulatıldığı takdirde, sürdürülebilirlik performans ölçümelerini kamuya açıklar ve söz konusu doğrulama işlemlerinin artırılması yönünde gayret gösterir.	Çevre Yönetimi Sayfa 124-127 Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı, Sayfa 152 -153
B. Çevresel İlkeler	
Çevre yönetimi alanındaki politika ve uygulamalarını, eylem planlarını, çevresel yönetim sistemlerini (ISO 14001 standardı ile bilinmektedir) ve programlarını açıklar.	Çevre Yönetimi Sayfa 124-127 Kalite Yönetim Sistemleri Sayfa 121
Çevre ile ilgili kanun ve ilgili diğer düzenlemelere uyum sağlar ve bunları açıklar.	Çevre Yönetimi Sayfa 124-127 Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı, Sayfa 152 -153
Sürdürülebilirlik İlkeleri kapsamında hazırlanacak raporda yer verilecek çevresel raporun sınırı, raporlama dönemi, raporlama tarihi, veri toplama süreci ve raporlama koşulları ile ilgili kısıtları açıklar.	Sürdürülebilirlik Raporlaması Sayfa 101
Çevre ve iklim değişikliği konusuyla ilgili ortaklıktaki en üst düzey sorumluyu, ilgili komiteleri ve görevlerini açıklar.	Çevre Yönetimi Sayfa 124-127 Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı Sayfa 152 -153
Hedeflerin gerçekleştirilmesi de dâhil olmak üzere, çevresel konuların yönetimi için sunduğu teşvikleri açıklar.	Performans Göstergeleri Sayfa 132
Çevresel sorunların iş hedeflerine ve stratejilerine nasıl entegre edildiğini açıklar.	Çevre Yönetimi Sayfa 124-127
İş süreçlerine veya ürün ve hizmetlerine yönelik sürdürülebilirlik performanslarını ve bu performansı iyileştirici faaliyetlerini açıklar.	Çevre Yönetimi Sayfa 124-127
Sadece doğrudan operasyonlar bakımından değil, ortaklık değer zinciri boyunca çevresel konuları nasıl yönettiğini ve stratejilerine tedarikçi ve müşterileri nasıl entegre ettiğini açıklar.	Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı Sayfa 152 -153
Çevresel konularda (sektörel, bölgesel, ulusal ve uluslararası) politika oluşturma süreçlerine dâhil olup olmadığını; çevre konusunda üyesi olduğu dernekler, ilgili kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile yaptığı iş birliklerini ve varsa aldığı görevleri ve desteklediği faaliyetleri açıklar.	Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı Sayfa 152 -153
Çevresel göstergeler (Sera gazı emisyonları (Kapsam-1 (Doğrudan), Kapsam-2 (Enerji dolaylı), Kapsam-3 (Diğer dolaylı)), hava kalitesi	Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı Sayfa 152 -153
Enerji yönetimi, su ve atıksu yönetimi, atık yönetimi, biyoçeşitlilik etkileri) ışığında çevresel etkileri ile ilgili bilgileri dönemsel olarak karşılaştırılabilir bir şekilde raporlar.	Çevre Yönetimi Sayfa 124-127 Performans Göstergeleri Sayfa 133 Sürdürülebilirlik Uyum Beyanı Sayfa 152 -153
Verilerini toplamak ve hesaplamak için kullandığı standart, protokol, metodoloji ve baz yıl ayrıntılarını açıklar.	Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı Sayfa 152 -153
Önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak rapor yılı için çevresel göstergelerin durumunu açıklar (artış veya azalma).	Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı, Sayfa 152 -153
Çevresel etkilerini azaltmak için kısa ve uzun vadeli hedefler belirler ve bu hedefleri açıklar. Bu hedeflerin Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Taraflar Konferansı'nın önerdiği şekilde Bilime Dayalı olarak belirlenmesi tavsiye edilir. Daha önce belirlediği hedeflere göre rapor yılında gerçekleşen ilerleme söz konusu ise konu hakkında bilgi verir.	Çevre Yönetimi Sayfa 124-127

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ

UYUM ÇERÇEVESİ ENDEKS

İlke Açıklaması	Faaliyet Raporu Bölümü, Sayfa Numarası / Bağlantılar
İklim krizi ile mücadele stratejisini ve eylemlerini açıklar.	Çevre Yönetimi Sayfa 124-127
Sunduğu ürünler ve/veya hizmetlerin potansiyel olumsuz etkisini önleme veya minimize etme program ya da prosedürlerini açıklar; üçüncü tarafların sera gazı emisyon miktarlarında azaltım sağlamaya yönelik aksiyonlarını açıklar.	Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı, Sayfa 152 -153
Çevresel etkilerini azaltmaya yönelik aldığı aksiyonlar, yürüttüğü projeler ve girişimlerin toplam sayısını ve bunların sağladığı çevresel fayda/kazanç ve maliyet tasarruflarını açıklar.	Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı, Sayfa 152 -153
Toplam enerji tüketim verilerini (hammadde hariç) raporlar ve enerji tüketimlerini Kapsam-1 ve Kapsam-2 olarak açıklar.	Performans Göstergeleri Sayfa 132
Raporlama yılında üretilen ve tüketilen elektrik, ısı, buhar ve soğutma hakkında bilgi sağlar.	Çevre Yönetimi Sayfa 124-127
Yenilenebilir enerji kullanımının artırılması, sıfır veya düşük karbonlu elektriğe geçiş konusunda çalışmalar yapar ve bu çalışmaları açıklar.	Çevre Yönetimi Sayfa 124-127
Yenilenebilir enerji üretim ve kullanım verilerini açıklar.	Çevre Yönetimi Sayfa 124-127
Enerji verimliliği projeleri yapar ve bu çalışmalar sayesinde enerji tüketim ve emisyon azaltım miktarını açıklar.	Performans Göstergeleri Sayfa-132 Enerji Verimliliği Sayfa 128-129
Yer altından veya yer üstünden çekilen, kullanılan, geri dönüştürülen ve deşarj edilen su miktarlarını, kaynaklarını ve prosedürlerini (Kaynak bazında toplam su çekimi, su çekiminden etkilenen su kaynakları; geri dönüştürülen ve yeniden kullanılan suyun yüzdesi ve toplam hacmi vb.) raporlar.	Performans Göstergeleri Sayfa 132
Operasyonlar veya faaliyetlerinin herhangi bir karbon fiyatlandırma sistemine (Emisyon Ticaret Sistemi, Cap & Trade veya Karbon Vergisi) dâhil olup olmadığını açıklar.	Çevre Yönetimi Sayfa 124-127, Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı, Sayfa 152 -153
Raporlama döneminde biriken veya satın alınan karbon kredisi bilgisini açıklar.	Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı Sayfa 152-153
Ortaklık içerisinde karbon fiyatlandırması uygulanıyor ise ayrıntılarını açıklar.	Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı Sayfa 152-153
Çevresel bilgilerini açıkladığı tüm zorunlu ve gönüllü platformları açıklar.	Çevre Yönetimi Sayfa 124-127, Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı Sayfa 152-153

İlke Açıklaması	Faaliyet Raporu Bölümü, Sayfa Numarası / Bağlantılar
C. Sosyal İlkeler	
C1. İnsan Hakları ve Çalışan Hakları	
İnsan Hakları Evrensel Beyannamesine, Türkiye'nin onayladığı ILO Sözleşmelerine ve Türkiye'de insan hakları ve çalışma hayatını düzenleyen hukuksal çerçeve ve mevzuata tam uyumun taahhüt edildiği Kurumsal İnsan Hakları ve Çalışan Hakları Politikası oluşturur. Söz konusu politikayı ve politikanın uygulanması ile ilgili rolleri ve sorumlulukları kamuya açıklar.	İnsan Kaynakları Sayfa 60-69
İşe alım süreçlerinde fırsat eşitliği sağlar. Tedarik ve değer zinciri etkilerini de gözleterek adil iş gücü, çalışma standartlarının iyileştirilmesi, kadın istihdamı ve kapsayıcılık konularına (kadın, erkek, dini inanç, dil, ırk, etnik köken, yaş, engelli, mülteci vb. ayrımı yapılmaması gibi) politikalarında yer verir.	İnsan Kaynakları Sayfa 60-69
Belirli ekonomik, çevresel, toplumsal faktörlere duyarlı kesimlerin (düşük gelirli kesimler, kadınlar vb.) veya azınlık haklarının/fırsat eşitliğinin gözetilmesi konusunda değer zinciri boyunca alınan önlemleri açıklar.	İnsan Kaynakları Sayfa 60-69
Ayrımcılığı, eşitsizliği, insan hakları ihlallerini, zorla çalıştırmayı önleyici ve düzeltici uygulamalara ilişkin gelişmeleri raporlar. Çocuk işçi çalıştırılmamasına yönelik düzenlemeleri açıklar.	İnsan Kaynakları Sayfa 60-69
Çalışanlara yapılan yatırım (eğitim, gelişim politikaları), tazminat, tanınan yan haklar, sendikalaşma hakkı, iş/hayat dengesi çözümleri ve yetenek yönetimine ilişkin politikalarını açıklar. Çalışan şikayetleri ve anlaşmazlıkların çözümüne ilişkin mekanizmaları oluşturarak uyuşmazlık çözüm süreçlerini belirler. Çalışan memnuniyetinin sağlanmasına yönelik olarak yapılan faaliyetleri düzenli olarak açıklar.	İnsan Kaynakları Sayfa 60-69
İş sağlığı ve güvenliği politikaları oluşturur ve kamuya açıklar. İş kazalarından ve sağlığın korunması amacıyla alınan önlemleri ve kaza istatistiklerini açıklar.	Sağlık Emniyet Uygulamaları Sayfa 120-122-123
Kişisel verilerin korunması ve veri güvenliği politikalarını oluşturur ve kamuya açıklar.	Risk Yönetimi Sayfa 163
Etik politikası oluşturur (iş, çalışma etiği, uyum süreçleri, reklam ve pazarlama etiği, açık bilgilendirme vb. çalışmaları dâhil) ve kamuya açıklar.	İnsan Kaynakları Sayfa 61
Toplumsal yatırım, sosyal sorumluluk, finansal kapsayıcılık ve finansmana erişim kapsamındaki çalışmalarını açıklar.	Toplumsal Sorumluluk Sayfa 134

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ

UYUM ÇERÇEVESİ ENDEKS

İlke Açıklaması	Faaliyet Raporu Bölümü, Sayfa Numarası / Bağlantılar
Çalışanlara ÇSY politikaları ve uygulamaları konusunda bilgilendirme toplantıları ve eğitim programları düzenler.	Performans Göstergeleri Sayfa 133
C2. Paydaşlar, Uluslararası Standartlar ve İnisiyatifler	
Sürdürülebilirlik alanındaki faaliyetlerini tüm paydaşların (çalışanlar, müşteriler, tedarikçiler ve hizmet sağlayıcılar, kamu kuruluşları, hissedarlar, toplum ve sivil toplum kuruluşları vb.) ihtiyaç ve önceliklerini dikkate alarak yürütür.	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Sayfa 100-101
Müşteri şikayetlerinin yönetimi ve çözümüne ilişkin müşteri memnuniyeti politikası düzenler ve kamuya açıklar.	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Sayfa 100-101
Paydaş iletişimini sürekli ve şeffaf bir şekilde yürütür; hangi paydaşlarla, hangi amaçla, ne konuda ve ne sıklıkla iletişime geçtiğini, sürdürülebilirlik faaliyetlerinde kaydedilen gelişmeleri açıklar.	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Sayfa 100-101
Benimsediği uluslararası raporlama standartlarını (Karbon Saydamlık Projesi (CDP), Küresel Raporlama Girişimi (GRI), Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi (IIRC), Sürdürülebilirlik Muhasebe Standartları Kurulu (SASB), İklimle İlişkili Finansal Açıklamalar Görev Gücü (TCFD) vb.)) kamuya açıklar.	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Sayfa 101
İmzacısı veya üyesi olduğu uluslararası kuruluş veya ilkeleri (Ekvator Prensipleri, Birleşmiş Milletler Çevre Programı Finans Girişimi (UNEP-FI), Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler (UNG), Birleşmiş Milletler Sorumlu Yatırım Prensipleri (UNPRI) vb.), benimsediği uluslararası prensipleri (Uluslararası Sermaye Piyasası Birliği (ICMA) Yeşil/Sürdürülebilir Tahvil Prensipleri gibi) kamuya açıklar.	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Sayfa 98

İlke Açıklaması	Faaliyet Raporu Bölümü, Sayfa Numarası / Bağlantılar
Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Endeksi ve uluslararası sürdürülebilirlik endekslerinde (Dow Jones Sürdürülebilirlik Endeksi, FTSE4Good, MSCI ÇSY Endeksleri vb.) yer almak için somut çaba gösterir.	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Sayfa 100
D. Kurumsal Yönetim İlkeleri	
İl-17.1 sayılı Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim Tebliği kapsamında zorunlu olarak uyulması gereken Kurumsal Yönetim ilkeleri yanında tüm Kurumsal Yönetim ilkelerine uyum sağlanması için azami çaba gösterir.	Kurumsal Yönetim İle İlgili Açıklamalar Sayfa 143
Sürdürülebilirlik konusunu, faaliyetlerinin çevresel etkilerini ve bu konudaki ilkeleri kurumsal yönetim stratejisini belirlerken göz önünde bulundurur.	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Sayfa 100-101
Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde belirtildiği şekilde menfaat sahiplerine ilişkin ilkelere uyum sağlamak ve menfaat sahipleri ile iletişimi güçlendirmek için gerekli tedbirleri alır. Sürdürülebilirlik alanındaki tedbirler ve stratejilerin belirlenmesinde menfaat sahiplerinin görüşlerine başvurur.	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Sayfa 100-101
Sosyal sorumluluk projeleri, farkındalık etkinlikleri ve eğitimler ile sürdürülebilirlik konusu ve bunun önemi hakkında farkındalığın artırılması konusunda çalışır.	Performans Göstergeleri Sayfa 132-133
Sürdürülebilirlik konusunda uluslararası standartlara ve inisiyatiflere üye olmak ve çalışmalara katkı sağlamak için çaba gösterir.	Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Sayfa 100
Rüşvet ve yolsuzlukla mücadele ile vergisel açıdan dürüstlük ilkesine yönelik politika ve programlarını açıklar.	Risk Yönetimi, Sayfa 163

SÖZLÜK

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

	TÜRKÇE	İNGİLİZCE
APC	İleri Proses Kontrolü	Advanced Process Control
API	Amerikan Petrol Enstitüsü (API) tarafından çıkarılan ve özgül ağırlığa bağlı API gravite tanımı, petrolün sınıflandırılması için kullanılır.	The American Petroleum Institute gravity, or API gravity, is a measure of how heavy or light petroleum liquid is compared to water.
ASRFO	Atmosferik Straight Run Fuel Oil	Atmospheric Straight Run Fuel Oil
ASTM	Uluslararası Standartlar	American Society for Testing and Materials
ARU	Amin Rejenerasyon Ünitesi	Amine Regeneration Unit
BAT	Mevcut teknoloji	Best Available Technology
CCR REFORMER	Katalist Rejenerasyonlu Reformer	Continuous Catalytic Regeneration Reformer
CDU	Ham Petrol	Distilasyon Ünitesi Crude Distillation Unit
CIF	İthalatta, mal fiyatının üzerine sigorta ve navlun giderlerinin de eklendiği bir alım-satım şekli	Cost, Insurance & Freight
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi	Environmental Impact Assessment
DCS	Kontrol Sistemi	Distributed Control System
DECOKER	Koklaştırma Ünitesi	Delayed Coker
DSS	Sürdürülebilir Çözümler	Dupont Sustainable Solutions
DWT	Uluslararası Denizcilik Ticaretinde ve Denizcilik Endüstrisinde kullanılan ağırlık birimi	Deadweight Tonnage
DYS	Değişiklik Yönetim Sistemi	Change Management System
EPC	Mühendislik, Satın Alma ve Devreye Alma Hizmeti	Engineering, Procurement and Construction
EBH	Kaynayan Yataklı Hidrokraker	Ebullated Bed Hydrocraker
EFQM	Avrupa Kalite Yönetimi Vakfı	European Foundation for Quality Management
EII	Enerji Yoğunluğu İndeksi	Energy Intensity Index
ENVER	Enerji Verimliliği	Energy Efficiency
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu	Energy Market Regulatory Authority
ESD	Elektrostatik Deşarj	Electrostatic Discharge
EUREKA	Avrupa Araştırma Koordinasyon Ajansı	European Research Coordination Agency
EURO 3	Euro Emisyon Standardı (Maks. Kükürt 350 ppm)	Euro Emission Standard (Max. Sulphur 350 ppm)
EURO 4	Euro Emisyon Standardı (Maks. Kükürt 50 ppm)	Euro Emission Standard (Max. Sulphur 50 ppm)
EURO 5	Euro Emisyon Standardı (Maks. Kükürt 10 ppm)	Euro Emission Standard (Max. Sulphur 10 ppm)
FAVÖK	Faiz, Amortisman Vergi Öncesi Kâr	EBITDA
FCC	Ağır hidrokarbon petrol fraksiyonlarını benzin, kompenantlarına dönüştüren ünite	Fluid Catalytic Cracking Unit

	TÜRKÇE	İNGİLİZCE
Fed	ABD Merkez Bankası	Federal Reserve Bank
FOB	Tedarikçinin malzemeyi nakliye yapılacağı geminin güvertesine taşıyana kadar olan sorumluluğu olan mal teslim şekli	Free On Board
FP7	Avrupa Birliği'nde çok uluslu araştırma ve teknoloji geliştirme projelerinin desteklendiği başlıca Topluluk Programları'dır.	The Seventh Framework Program
GDR	Küresel Saklama Sertifikası	Global Depositary Receipt
GMB	Güvenlik Merkezli Bakım	Security Centered Maintenance
GTL/CTL	Gazdan Sıvı, Kömürden Sıvı	Gas to Liquid, Coal to Liquid
HAY	Hata Ayıklama Yöntemi	Debugging Method
HAZOP	Tehlike ve İşletilebilme Çalışması Metodu	Hazard and Operability Study
HDS	Kükürt Giderme	Hydro Desulphurisation
HORİZON	AB Araştırma ve Yenilikçi Çerçeve Programı	EU Research and Innovation Framework Program
HRSG	Isı recovery buhar jeneratörü	Heat Recovery Steam Generator
HSRN	Ağır Nafta	Heavy Straight-Run Naphtha
HVGO	Vakum distilasyon ünitesinden elde edilen HVGO, dönüşüm ünitelerinde daha değerli beyaz ürünlere çevrilir.	Heavy Vacuum Gas Oil
HYDROKRAKER	Rafineri Dönüşüm Ünitesi	Hydrocracker-Conversion Unit
IEA, UEA	Uluslararası Enerji Ajansı	International Energy Agency
IOPC	Uluslararası Petrol Kirliliği Tazminat Fonu	International Oil Pollution Compensation Funds
ISM	Uluslararası Emniyetli Yönetim	International Safety Management
ISPS	Uluslararası Gemi ve Liman Güvenlik Kuralları	International Ship and Port Security Rules
İTA	İş Tehlike Analizleri	Job Hazard Analysis
KBS	Kazan Besleme Suyu	Boiler Feed Water
KKO	Kapasite Kullanım Oranı	Capacity Utilization Rate
KOK	Kalıcı Organik Kirleticiler	Persistent Organic Pollutants
KPI	Temel Performans Göstergeleri	Key Performance Indicators
LCGO	Light Cycle Gas Oil	Light Cycle Gas Oil
LCGO/HCGO	Hafif/Ağır Dizel	Light/Heavy Gas Oil
LSRN	Hafif Nafta	Light Straight Run Naphtha
ME	Mekanik Emre Amadelik	Mechanical Availabilities
MTBE	Benzinin oktanını artırmak ve aromatik miktarını düşürmek amacıyla kullanılan yüksek oktanlı hidrokarbon.	Methyl Tertiary-Butyl Ether
NELSON COMPLEXITY	Beyaz Ürün Üretebilme Kapasitesi	White Product Yield Ability
OCIMF	Petrol Şirketlerinin Uluslararası Denizcilik Forumu	The Oil Companies International Marine Forum
OEA	Operasyonel Emre Amadelik	Operational Availabilities

SÖZLÜK

	TÜRKÇE	İNGİLİZCE
OSAR	Olay Sınıflandırma, Araştırma ve Raporlama	Event Classification, Research and Reporting
PCT	Uluslararası Patent Koruması	International Patent Protection
PETDER	Petrol Sanayi Derneği	Petroleum Industry Association
POX	Kısmi Oksidasyon Ünitesi	Partial Oxidation
PPM	Bir kilogram yakıtta mg cinsinden kükürt miktarını gösterir.	Parts Per Million
PT	Penetrant Test	Penetrant Test
QDMS	Tüpraş Kalite Yönetim ve Doküman Sistemi	Quality Documentation Management System
RAYEP	Rafinerici Yetiştirme Programı	Refining Training Program
RBI	Risk Tabanlı Teknik Kontrol	Technical Risk Control
RDT	Risk Değerlendirme Tablosu	Risk Evaluation Chart (REC)
RGY	Risk ve Güvenirlilik Yönetimi	Risk and Reliability Management
RON	Oktan sayısı, benzinin kalitesini gösteren parametre olup motordaki vuruntunun ölçümü	Research Octane Number
RTK	Risk Tabanlı Kontrol	Risk-Based Control
RUP	Fuel Oil Dönüşüm Ünitesi	Residuum Upgrading
SDA	Çözücü Yardımıyla Asfalt Ayırma Ünitesi	Solvent Deasphalting Unit
SEÇ	Sağlık, Emniyet ve Çevre	HSE
SEÇ-K	Sağlık, Emniyet, Çevre ve Kalite	Health, Safety, Environment and Quality
SEVESO-II	Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik	Prevention of Major Industrial Accidents and Mitigation of Impacts on Regulation
SMR	Hidrojen Üretim Ünitesi	Stream Methane Reformer
SRD	Sağlık Risk Değerlendirmesi	Health Risk Assessment
SWS	Katı Suyu Sıyırma Ünitesi	Sour Water Stripping Unit
TAEK	Türkiye Atom Enerji Kurumu	Turkey Atomic Energy Agency
TEYDEB	Teknolojik ve Destek Programları Başkanlığı	Technological and Support Programs Department
TEYS	Tehlike ve etkilerin yönetim süreci	Management Process of the Dangers and Effects
TMSA 2	Petrol Tankeri Yönetimi ve Değerlendirmesi 2	Tanker Management Self Assessment 2
TPE	Ton Petrol Eşdeğeri	Tons Petroleum Equivalent
TPP	Termal Power Plant	Thermal Power Plant
TÜRKAK	Türk Akreditasyon Kurumu	Turkish Accreditation Agency
VAP	Verimlilik Artırıcı Proje	Efficiency Enhancement Project
VDU	Vakum Destilasyon Ünitesi	Vacuum Distillation Unit
VGO	Vakum Dizel	Vacuum Gasoil
VLCC	Çok Büyük Ham Petrol Gemisi	Very Large Crude Carrier
VOC	Uçucu Organik Bileşenler	Volatile Organic Compounds
WTI	Amerikan Referans Ham Petrolü	West Texas Intermediate

BİRİMLER SÖZLÜĞÜ

m ³	Metreküp	Cubic Meter
MW	Megavat	Megawatt
KG	Kilogram	Kilogram
GRT	Gros tonaj	Gross Tonnage
M/T	Milyon Tonaj	Million Tonnes
KW	Kilovat	Kilowatt
KWh	Kilovatsaat	Kilowatt Hour
m ²	Metrekare	Square Meter
CO ₂	Karbondioksit	Carbon Dioxide
GCAL	Giga kalori	Gcal
Ton CO ₂ e	Ton Karbondioksit Eşleniği	Ton Carbon Dioxide Equivalent
TJ	Terajoule	Terajoule
MJ	Megajoule	Megajoule
j	Joule	Joule
Mt	Milyon Ton	Million Ton
t	Ton	Ton
bpd	Bir Günde Üretilen Petrol Varil Sayısı	Barrel per Day
MtOE	Milyon Ton Petrol Eşdeğeri	Million Ton of Oil Equivalent
mmcf	Milyon Küp Feet	Milyon Cubic Feet
g/l	Gram/Litre	Gram/Litre
ppm	Milyon Başına Düşen Parça Sayısı	Number of Parts per Million
N	Newton	Newton

KİMLİK

Ticaret Unvanı	Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Tüpraş)
Adresi	Güney Mah. Petrol Cad. No: 25 41790 Körfez/Kocaeli
Ticaret Sicil ve Numarası	Körfez Ticaret Odası/408-14
İnternet Sitesi Adresi	www.tupras.com.tr
Kayıtlı Sermayesi	500.000.000 TL
Ödenmiş Sermayesi	250.419.200 TL

Hisse Bilgileri

BIST Kodu	TUPRS
Reuters Kodu	TUPRS.IS
Bloomberg Kodu	TUPRS.TI
Halka Arz Tarihi	1991

Yasal Uyarı

Bu Faaliyet Raporu ("Rapor") içerisinde yer alan 2020 yılı faaliyet ve hesapları hakkında Yönetim Kurulu Raporu, Denetçi Raporu, Konsolide Mali Tablolar ve Bağımsız Denetim Raporu 31 Mart 2021 Çarşamba günü, saat 10:00'da Tüpraş, Güney Mah. Petrol Cad. No: 25 41790 Körfez/Kocaeli adresinde yapılacak Ortaklar Olağan Genel Kurulu'na sunulmak üzere, yasal mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır.

Rapor, ortakları bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup, herhangi bir yatırım kararı için temel oluşturma amacı taşımaz.

Rapor'da yer alan ileriye dönük görüş ve tahmini rakamlar, Şirket yönetiminin gelecekteki duruma ilişkin görüşlerini

yanıtmakta olup; gerçekleştirmeleri, ileriye dönük tahmini rakamları oluşturan değişkenlere ve varsayımlara bağımlı olarak farklılık gösterebilir. Buna uygun

olarak, Tüpraş veya Yönetim Kurulu üyeleri, danışmanları veya çalışanları bu Rapor kapsamında iletilen herhangi bir bilgi veya iletişimden veya bu Rapor'da yer alan bilgilere dayanan veya yer almayan bir bilgi neticesinde bir kişinin doğrudan veya dolaylı olarak uğrayacağı kayıp ve zararından sorumlu değildir.

Bu Rapor'un hazırlanma zamanı itibarıyla, yer alan tüm bilgilerin doğru olduğuna inanılmakta olup, yazım ve basım aşamalarında oluşabilecek yanlışlıklar nedeniyle Tüpraş hiçbir sorumluluk kabul etmemektedir.

Tüpraş İletişim

Telefon : (0262) 316 30 00
Faks : (0262) 316 30 10-11
E-posta : info@tupras.com.tr

Yatırımcı İlişkileri

Levent Bayar, Yatırımcı İlişkileri Müdürü
E-posta : levent.bayar@tupras.com.tr
Telefon : (0262) 316 3088
Faks : (0262) 316 30 10-11

Kurumsal İletişim

Çiler Teber, Kurumsal İletişim Müdürü
E-posta : ciler.teber@tupras.com.tr
Telefon : (0262) 316 3046
Faks : (0262) 316 30 10-11

Finansal Planlama ve Raporlama

Zeynep Keskin, Grup Müdürü
E-posta : zeynep.keskin@tupras.com.tr
Telefon : (0262) 316 3086
Faks : (0262) 316 30 10-11

tupras.com.tr

